

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

کارنامه پژوهشی و انتشاراتی
مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی
۱۳۹۴-۱۴۰۰
چکیده طرح‌های پژوهشی، کتاب‌ها،
گزارش‌های کارشناسی و پایان‌نامه‌های دانشجویی

مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی

تهیه و تدوین:

مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی

پاییز ۱۴۰۰

کارنامه پژوهشی و انتشاراتی
مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی
۱۳۹۴-۱۴۰۰
چکیده طرح‌های پژوهشی، کتاب‌ها،
گزارش‌های کارشناسی و پایان‌نامه‌های دانشجویی

کارنامه پژوهشی و انتشاراتی مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی (۱۳۹۴-۱۴۰۰)
چکیده طرح‌های پژوهشی، کتاب‌ها، گزارش‌های کارشناسی و پایان‌نامه‌های دانشجویی

تهیه و تدوین: مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی

زیرنظر: روزبه کردونی

ویراستار علمی: نرگس اکبرپور روشن

با همکاری: آوات رضائیا-آزاده روشن روان

صفحه آرای: هانیه محرابی

نظارت چاپ: شبنم ترابی پاریزی

لیتوگراف: چاپ و صحاف: آکام

چاپ اول: ۱۴۰۰

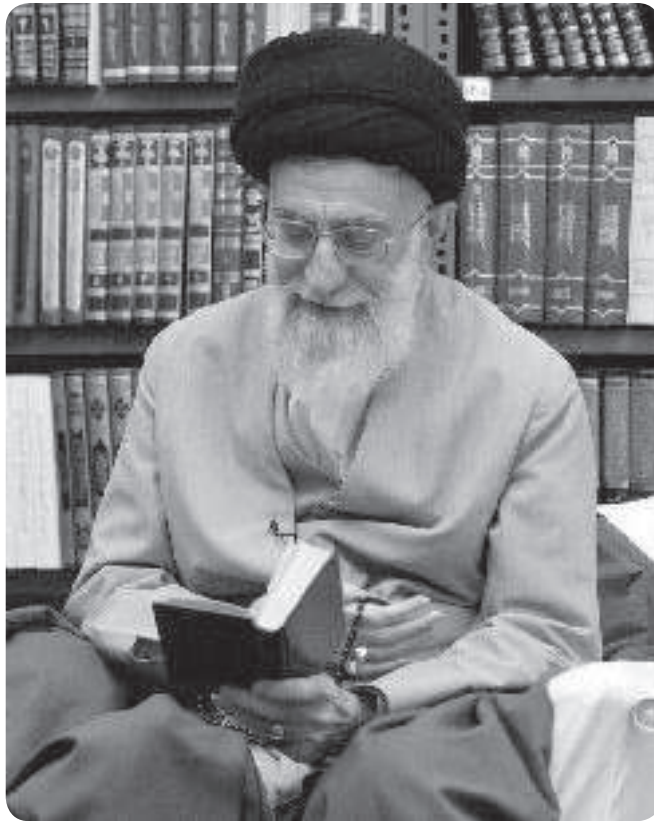

مهره‌عالی پژوهش تأمین اجتماعی

تهران، میدان آرژانتین، خیابان احمد قصیر، خیابان دهم، پلاک ۲۰

تلفن: ۰۲۱۸۸۷۵۳۳۴۵ - فکس: ۰۲۱۸۸۵۰۷۴۲۱

کدپستی: ۱۵۱۴۷۳۴۳۱۱ - ایمیل: info@ssor.ir

پژوهش بایستی هم برای رسیدن به اوج قلّه
علم و ایجاد مرجعیّت علمی و هم باید برای حلّ
مسائل جاری کشور باشد.

بیانات در دیدار جمعی از استادان، نخبگان و پژوهشگران دانشگاهها
۱۳۹۷/۰۳/۲۰

فهرست مطالب ❖❖❖

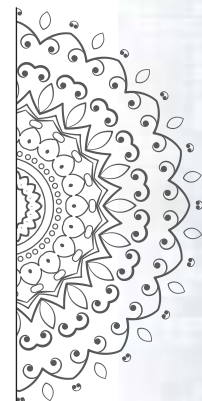
۸	مقدمه
۱۰	معرفی مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی
۲۱	چکیده طرح‌های پژوهشی
۱۴۵	چکیده کتاب‌ها
۲۳۱	چکیده گزارش‌های کارشناسی
۳۴۳	چکیده پایان‌نامه‌های دانشجویی

مقدمه

ایفای نقش مؤثر، به‌روز و کارآمد از مسیر توسعه فعالیت‌های پژوهشی واقع‌گرایانه، آینده‌نگر و سیاست‌محور در حوزه رفاه و تأمین اجتماعی هدفی است که در بیانیه مأموریت مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی بیان شده است. در همین راستا مؤسسه عالی پژوهش زیر نظر سازمان تأمین اجتماعی به فعالیت‌های پژوهشی و علمی در حوزه‌های رفاه، سیاست‌گذاری و تأمین اجتماعی می‌پردازد. اهداف و رسالت‌هایی که برای مؤسسه تعیین شده‌اند مستلزم حوزه‌های وسیعی از کار پژوهشی و علمی است؛ از یک‌طرف مؤسسه در ارتباطی مداوم با بدنه مدیریتی و اجرایی سازمان تأمین اجتماعی و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی قرار دارد و پس از شناسایی مسائل و چالش‌های سازمان، عناوین پژوهشی را در راستای آنها تعریف می‌کند و از این طریق، تلاش می‌کند راه‌حل‌های علمی برای رفع مشکلات ارائه کند، و از طرف دیگر مؤسسه رسالتی سنگین برای جبران خلأ تولید دانش و معرفت در حوزه‌های رفاه و تأمین اجتماعی را بر عهده دارد، حوزه‌هایی که عموماً در عرصه علمی و پژوهشی کشور مهجور مانده‌اند. بنابراین، تولیدات پژوهشی مؤسسه در تناسب با نیازهای سازمان تأمین اجتماعی، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و همچنین با نگاهی به تولید و ترجمه دانش روز در حوزه رفاه و تأمین اجتماعی انجام می‌شود. همچنین همواره سعی بر آن بوده که پژوهش در خدمت سیاست‌گذاری باشد.

مؤسسه از بدو تأسیس تاکنون، در راستای مأموریت سازمانی خود دست به طراحی و اجرای پژوهش‌های زیادی در حوزه رفاه و تأمین اجتماعی زده است. ماحصل فعالیت‌های پژوهشی مؤسسه تنها در دوره جدید فعالیت (از سال ۱۳۹۴ تاکنون) بیش از ۴۰۰ عنوان طرح پژوهشی، گزارش کارشناسی، تألیف و ترجمه کتاب و حمایت از پایان‌نامه‌های دانشجویی بوده است. در این راستا مؤسسه همواره بر استقلال علمی پژوهش‌ها پایبند بوده است. برخی از تولیدات پژوهشی مؤسسه در قالب کتاب یا گزارش منتشر شده و در اختیار همگان قرار گرفته است. از آن جمله می‌توان به گزارش «فقر و نابرابری در ایران»، «مسئولیت اجتماعی و خیرهمگانی»، «تلخیص و تجمیع بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها و دستورهای اداری در حوزه‌های مختلف»، «پژوهش و سیاست‌گذاری کارآمد» و ۲۰ گزارش در حوزه کرونا و ویروس اشاره نمود. برخی از طرح‌های پژوهشی نیز متناسب با نیازها و مسائل خاص سازمان تأمین اجتماعی، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و دیگر سازمان‌های مرتبط تولید شده و گزارش آن برای این سازمان‌ها ارسال شده است. در تمامی این طرح‌ها شرح خدمات پژوهش با همکاری سازمان‌های مربوطه و با هدف پوشش نیاز سیاست‌گذاران تهیه شده است. علاوه بر این از اکثر این طرح‌ها و گزارشات، گزارش‌های سیاستی تهیه گردیده و برای تصمیم‌گیران و سیاست‌گذاران ارسال شده است.

بر اساس بیانیه مأموریت مؤسسه، یکی از سیاست‌های اصلی این مؤسسه عمومی‌سازی دانش و تولیدات پژوهشی است که به روش‌های مختلف و از کانال‌های گوناگونی انجام می‌گیرد. مؤسسه خود را متعهد می‌داند که دانش تولیدشده را در اختیار کارشناسان، سیاست‌گذاران، پژوهشگران و عموم مردم قرار دهد و از طریق تسهیل دسترسی به این دستاوردها، به بسط و توسعه دانش در حوزه رفاه و تأمین اجتماعی کمک کند. یکی از اقداماتی که در همین راستا در دستور کار مؤسسه قرار گرفته معرفی و اطلاع‌رسانی در مورد تولیدات پژوهشی و علمی مؤسسه از طریق تهیه چکیده آن‌هاست. چکیده‌نویسی در راستای

معرفی محصولات پژوهشی و عمومی امری رایج است. امروزه با توجه به در دسترس بودن منابع اطلاعاتی مختلف از طریق پلتفرم‌های دیجیتال و شکل‌گیری پدیده سرریزی اطلاعات، افراد هم‌زمان کمی برای مطالعه منابع مختلف دارند و هم‌زمان کمی برای انتخاب آن‌ها صرف می‌کنند. از این‌رو، چکیده‌نویسی با هدف ارائه مهم‌ترین اطلاعات یک محصول علمی و پژوهشی از اهمیت زیادی برخوردار است. در اینجا، ذکر تفاوت بین چکیده‌نویسی و خلاصه‌نویسی مفید است: در حالی که خلاصه‌نویسی به ارائه مبانی اولیه و کلیات یک متن به‌جای جزئیات آن می‌پردازد، چکیده‌نویسی در نقطه مقابل، مهم‌ترین و ارزشمندترین اطلاعات و جزئیات یک متن را ارائه می‌کند و تلاش می‌کند تا خواننده را با مسئله اصلی، روش پژوهش و دستاوردهای یک متن علمی و پژوهشی آشنا کند.

بر این اساس، چکیده علمی تمامی محصولات علمی و پژوهشی مؤسسه (شامل طرح‌های پژوهشی، کتاب‌ها، گزارش‌های کارشناسی و پایان‌نامه‌های دانشجویی) از سال ۱۳۹۴ تا ۱۴۰۰ تدوین شده و در قالب کارنامه پژوهشی و انتشاراتی مؤسسه گردآوری شده که در پیش‌روی شماست. در این چکیده‌ها تلاش شده است که بیشترین اطلاعات معرف هر محصول پژوهشی در کوتاه‌ترین حالت ممکن و نهایتاً در یک صفحه ارائه شود. این چکیده‌ها با این رویکرد تهیه شده‌اند که علاوه بر آشناساختن مخاطبان با دستاوردهای علمی و پژوهشی مؤسسه، مهم‌ترین اطلاعات مربوط به آن‌ها را ارائه می‌دهند. بر این اساس تلاش شده است تا در هر چکیده مسئله و سؤال اصلی پژوهش، روش‌شناسی آن و سپس نتایج و دستاوردهای پژوهشی ارائه شود. همچنین، تلاش شده است تا مواردی از دستاوردها و نتایج پژوهشی که بیشترین اطلاعات ممکن را برای پاسخگویی به مسئله اصلی پژوهش فراهم می‌کنند و در اصل نوآوری پژوهش هستند، انتخاب و ارائه شوند.

محتوای کتاب به این شکل تنظیم شده است که نخست، یک معرفی اجمالی از مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی ارائه می‌شود. سپس چکیده‌های طرح‌های پژوهشی، کتاب‌ها، گزارش‌های کارشناسی، و پایان‌نامه‌های دانشجویی به ترتیب آورده می‌شوند و در نهایت، در پیوست، فهرست تفصیلی آثار ذکر شده در کتاب ارائه می‌گردد تا جستجو در میان منابع تولیدشده در مؤسسه را آسان‌تر کند.

کتاب پیش‌رو با ارائه ۳۶۰ چکیده از محصولات علمی و پژوهشی مؤسسه به تمامی پژوهشگران و دغدغه‌مندان حوزه رفاه و تأمین اجتماعی تقدیم می‌شود، امید که بهره‌گیری از دانش انباشت‌شده در این مؤسسه، بتواند در ارتقای معرفت و علم در این حوزه مؤثر افتد.

روزبه کردونی

رئیس مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی

معرفی مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی

۱- تاریخچه مؤسسه

سازمان تأمین اجتماعی در سال ۱۳۷۱ به ابتکار آقای دکتر کرباسیان، مدیرعامل وقت سازمان تأمین اجتماعی، جهت تقویت جریان تصمیم‌سازی مبتنی بر پژوهش‌های دقیق، منسجم و روزآمد در مدیریت صندوق بین‌نسلی بیمه اجتماعی و با هدف انجام انواع مطالعات و پژوهش‌های کاربردی، بنیادی و توسعه‌ای در حوزه تأمین اجتماعی؛ مبادله دستاوردهای پژوهشی با سازمان‌های مشابه در داخل و خارج از کشور؛ کمک به حل مشکلات و مسائل اجرایی سازمان تأمین اجتماعی؛ مطالعه طرح‌های بیمه‌ای و بهبود برنامه‌های تأمین اجتماعی؛ بررسی و شناسایی ویژگی‌ها و چگونگی استقرار نظام جامع تأمین اجتماعی؛ همکاری با سایر مؤسسات و سازمان‌های آموزشی، پژوهشی و اجرایی در این حوزه؛ و همچنین ارائه خدمات علمی و مشاوره‌ای و برنامه‌ریزی آموزشی جهت تأمین و پرورش نیروی انسانی متخصص موردنیاز اقدام به تأسیس مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی نمود.

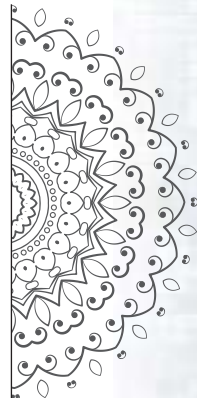
مؤسسه در طول حیات خود فرازونشیب‌های زیادی را در حیطه فعالیت‌های خود شاهد بوده است، اما به‌طور کلی می‌توان فعالیت مؤسسه از بدو تأسیس تاکنون را به شش دوره تقسیم نمود:

● **دوره اول (۱۳۷۱ تا ۱۳۷۶):** مؤسسه در نخستین دوره از فعالیت خود با مدیریت دکتر سید محمد عباس‌زادگان به‌طور عمده بر استقرار منابع اولیه و ترویج ادبیات حوزه تأمین اجتماعی و فرهنگ پژوهشگری در این حوزه متمرکز بود و طرح‌های مبتنی بر نظرسنجی، رضایت‌سنجی و امکان‌سنجی بیشترین میزان فعالیت‌های تحقیقاتی این دوره را شامل می‌شود.

● **دوره دوم (۱۳۷۶ تا ۱۳۸۴):** در این دوره در مؤسسه انجام طرح‌های پژوهشی جامع‌تر و فراتر از سازمان تأمین اجتماعی، بهره‌گیری گسترده‌تر از توان و تخصص محققان دانشگاهی، انتقال دانش و تجربه جهانی و اشاعه اندیشه تأمین اجتماعی از طریق انتشار فصلنامه و بر اساس برون‌سپاری پژوهش‌ها در دستور کار قرار داشت. مرحوم دکتر علی‌اکبر شبیری‌نژاد عهده‌دار مسئولیت مدیریت مؤسسه در این دوره بوده است.

● **دوره سوم (۱۳۸۴ تا ۱۳۸۸):** این دوره با رشد کمی فعالیت‌های مؤسسه و ورود به بخش‌هایی از حوزه آموزش و اطلاع‌رسانی تبلیغی همراه بود. از ویژگی‌های این دوره تغییرات مدیریتی در وزارت رفاه و سازمان تأمین اجتماعی بود که بر سیاست‌های مؤسسه اثر گذاشت و در نهایت منجر به توقف فعالیت‌های مؤسسه در سال ۱۳۸۸ شد. مسئولیت این دوره بر عهده دکتر محمد گودرزی و دکتر محمد زمانی بوده است.

● **دوره چهارم (۱۳۹۳ تا ۱۳۹۴):** مؤسسه پس از توقف شش‌ساله، از اسفند ۱۳۹۳ به تدبیر مرحوم دکتر سید محمدتقی نوربخش، مدیرعامل وقت سازمان تأمین اجتماعی، با روی کارآمدن دکتر حمید رواقی، بازگشایی شد. در این بازه زمانی عمده عملکرد مؤسسه در راستای بازیابی مجدد فعالیت‌ها، ایجاد زیرساخت‌های فنی و انسانی لازم و رفع کمبودهای ناشی از سال‌های توقف فعالیت بوده است.

● **دوره پنجم (از ۱۳۹۴ تا تیرماه ۱۳۹۸):** در این دوره با ریاست دکتر شهرام غفاری فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی مؤسسه به‌طور جدی از سر گرفته شد و به‌سرعت گسترش یافت. ضمن انجام باقی امور مربوط به راه‌اندازی مجدد مؤسسه، با به‌کارگیری نیروهای جوان بادنش و بانگیزه، مطالعات زیربنایی و کاربردی زیادی در این دوره کلید خورد و بسترهای موردنیاز برای گسترش فعالیت‌ها آماده شد. در این دوره بر کاربست نتیجه پژوهش‌ها در سازمان تأمین اجتماعی و گفتمان‌سازی ادبیات بیمه‌های اجتماعی تأکید زیادی وجود داشته است.

● **دوره ششم (از تیرماه سال ۱۳۹۸ تا کنون):** در این دوره با ریاست دکتر روزبه کردونی، با بسط قلمرو پژوهش‌های مؤسسه به عرصه سیاست‌گذاری و رفاه اجتماعی، بر سیاست‌پژوهی، اطلاع‌رسانی و عمومی‌سازی یافته‌های پژوهشی، و انتقال توصیه‌های سیاستی به سیاست‌گذاران تأکید شده است که عمدتاً از طریق تعریف طرح‌های کوتاه‌مدت دنبال می‌شود. در این دوره با تأکید بر نقش مؤسسه به‌عنوان یک اندیشکده فعال در حوزه رفاه و تأمین اجتماعی، این رویکرد غالب بوده که پژوهش در خدمت ارتقای سیاست‌گذاری در حوزه رفاه و تأمین اجتماعی باشد و با این رویکرد ده‌ها نامه‌ها و گزارش‌های سیاستی به تصمیم‌گیران و سیاست‌گذاران ارائه شده است.

۲- شرح وظایف مؤسسه

مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی در طول سال‌های فعالیت خود توانسته علی‌رغم مشکلات ذاتی پژوهش در کشور از جمله کمبود پژوهشگران متخصص حوزه رفاه و تأمین اجتماعی، کمبود منابع مالی، و نقصان داده‌ها و اطلاعات معتبر برای انجام مطالعات تحلیلی، خدمات ارزشمندی را در سطوح ملی و سازمانی ارائه دهد. تهیه اسناد پشتیبان قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی با عنوان زیربنای نظام رفاه کشور؛ مطالعات ایجاد صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستائیان و عشایر؛ تنقیح و تلخیص آیین‌نامه‌ها و بخش‌نامه‌های سازمان تأمین اجتماعی؛ بررسی اصلاح اساسنامه صندوق‌های بیمه اجتماعی کشور؛ تدوین کدهای رفتار شایسته کارکنان سازمان تأمین اجتماعی؛ همکاری در اجرای طرح سطح‌بندی خدمات درمانی در سازمان تأمین اجتماعی؛ کمک به زیرساخت‌های محاسباتی سازمان از طریق تدوین جدول‌های تغییر وضعیت بیمه‌شدگان؛ تدوین گزارش استاندارد ارزیابی اکچوئریال مزایای بلندمدت سازمان؛ ترجمه گایدلاین‌های اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی؛ و پژوهش‌های مربوط به اصلاح سیستم حمایت از بیکاران در کشور تنها برخی از اقدامات پژوهشی مهم ملی و سازمانی این مؤسسه در طول فعالیت بوده است.

به‌طور کلی، مؤسسه در دوره جدید فعالیت خود از سال ۱۳۹۴، در هفت ساحت کلی «پژوهش»، «آموزش»، «انتشارات»، «فصلنامه»، «کتابخانه»، «حمایت از پایان‌نامه‌های دانشجویی» و «اطلاع‌رسانی» به ایفای نقش راهبردی خود به‌عنوان کانون فکری و بازوی پژوهش سازمان تأمین اجتماعی عمل نموده است. هر یک از این ساحت‌ها بخشی از مأموریت‌های مؤسسه را بر عهده دارند که در ادامه یک معرفی از هر کدام از آنها ارائه می‌شود.

۲-۱- پژوهش

در ساحت «پژوهشی»، مؤسسه در حال حاضر با داشتن ۹ گروه پژوهشی «مطالعات اجتماعی و فرهنگی»، «مدیریت، حکمروایی و فناوری»، «اقتصاد و سرمایه‌گذاری»، «بیمه‌های اجتماعی و محاسبات»، «سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت»، «افکارسنجی و نظرسنجی»، «آینده‌پژوهی»، «رصد و ارزیابی» و «حقوق عمومی و اجتماعی» انجام پژوهش‌هایی را در جهت شناخت و ارائه راهکارهای مناسب در زمینه‌های مختلف مربوط به نظام تأمین اجتماعی بر عهده دارد. این کار از طریق بررسی و برنامه‌ریزی برای استفاده از ظرفیت‌های مراکز پژوهشی در سطح استان‌های کشور، ارتباط با مؤسسات و مجامع معتبر فعال در حوزه تأمین اجتماعی، و شناسایی متخصصان و خبرگان و پژوهشگران این حوزه پیگیری می‌شود. مؤسسه علاوه بر استفاده از ظرفیت‌های مراکز علمی و دانشگاهی کشور در قالب «تفاهم‌نامه‌ها و قراردادهای»، با متخصصان و مراکز علمی بین‌المللی خصوصاً سازمان بین‌المللی کار هم همکاری‌هایی داشته است. اجرای طرح پژوهشی ارزیابی

اکچوئریال مزایای بلندمدت سازمان تأمین اجتماعی، برای دومین بار در طول فعالیت ۶۰ ساله سازمان تأمین اجتماعی، با همکاری تیم کارشناسان ایرانی و سازمان بین‌المللی کار، نمونه‌ای از این دست فعالیت‌ها بوده است که ضمن ارائه یک گزارش استاندارد اکچوئریال، موجب تقویت دانش اکچوئری در میان کارشناسان سازمان و مؤسسه گردید. علاوه بر این، دعوت از اساتید و متخصصان برجسته جهانی در نشست‌ها و همایش‌های مؤسسه از دیگر نمونه‌های بهره‌مندی از ظرفیت علمی بین‌المللی بوده است.

۲-۲- آموزش

در حیطه فعالیت‌های «آموزشی»، در چهارچوب اساسنامه مؤسسه، آموزش‌های نظری و کاربردی کوتاه‌مدت در قالب کارگاه‌های آموزشی برای ارتقای دانش حرفه‌ای و شغلی مدیران و کارشناسان بخش‌های مختلف سازمان تأمین اجتماعی یا سایر سازمان‌های بیمه‌ای و حمایتی حوزه تأمین اجتماعی کشور؛ برگزاری سمینارها، سخنرانی‌ها و گردهمایی‌های آموزشی و پژوهشی؛ برنامه‌ریزی یا مدیریت برنامه‌های آموزشی برای بهبود کیفیت نیروی انسانی تأمین اجتماعی به‌طور مستقیم یا از طریق انعقاد قرارداد با دانشگاه‌ها، مؤسسه‌های آموزش عالی و سایر سازمان‌های تخصصی؛ اعطای بورسیه تحصیلی یا آموزش‌های مقطعی در داخل یا خارج از کشور؛ ارتباط با نیروهای متخصص مراکز علمی و پژوهشی داخل کشور برای کمک به تحقق اهداف مؤسسه در نظر گرفته شده که بر اساس ضرورت و نیاز دنبال می‌شوند.

در حوزه آموزش، مؤسسه، به‌ویژه قبل از تشدید تحریم‌ها و بحران کرونا، ضمن دعوت از مدرسین کشور، از پژوهشگران مطرح جهانی و ایرانیان خارج از کشور نیز دعوت به عمل آورده است. مؤسسه سعی نموده است تا دوره‌های آموزشی را به‌صورت بسته جامعی حول یک موضوع مشخص با چند استاد و مدرس در قالب مدارس مختلف طراحی و اجرا نماید. از جمله این اقدامات برنامه‌ریزی برگزاری دوره آموزشی در خصوص گایدلاین‌های اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی، پس از ترجمه آن‌ها در مؤسسه بوده است.

۲-۳- انتشارات

در حیطه فعالیت‌های «انتشاراتی»، تألیف و ترجمه کتاب‌های حوزه رفاه و تأمین اجتماعی، و چاپ گزارش‌ها و پژوهش‌های پایان‌یافته مؤسسه مد نظر بوده است که تاکنون با انتشار ده‌ها کتاب، گزارش کارشناسی و قالب‌های متنوع دیگر تحقق یافته و پیگیری می‌شود. مجموعه این فعالیت‌ها در حوزه انتشارات مؤسسه را به مهم‌ترین مرجع علمی در حوزه رفاه و تأمین اجتماعی در کشور تبدیل کرده است؛ کتاب‌های ترجمه و تألیفی مؤسسه به‌عنوان محتوای درسی در دانشگاه‌های کشور، کمک شایانی به بسط ادبیات رفاه و تأمین اجتماعی کشور کرده است.

تعداد کتاب‌های قابل توجهی در دستور کار مؤسسه بوده که بسیاری از آن‌ها منتشر شده و نکته قابل توجه آنکه تعداد زیادی از آن‌ها توسط مترجمین و مؤلفینی تهیه شده که تاکنون کتابی در کارنامه فعالیت‌های پژوهشی خود نداشته‌اند. به عبارتی مؤسسه با سرمایه‌گذاری و جلب همکاری افراد توانمند سعی داشته شبکه فعالان پژوهشی حوزه رفاه و تأمین اجتماعی را تقویت کند تا از این طریق مشکل مربوط به کمبود پژوهشگران این حوزه را کمرنگ سازد.

۲-۴- فصلنامه

فصلنامه تخصصی تأمین اجتماعی با صاحب‌امتیازی مؤسسه در مهرماه ۱۳۷۸ راه‌اندازی شد. نخستین شماره فصلنامه در سال ۱۳۷۸ به چاپ رسید و تا شماره ۳۱، در دوره اول فعالیت مؤسسه ادامه یافت. پس از تعطیلی مؤسسه، وظیفه انتشار آن به اداره کل آموزش و پژوهش سازمان تأمین اجتماعی سپرده شد و ۱۴ شماره در این دوره منتشر گردید. پس از بازگشایی مؤسسه در سال ۱۳۹۴ و با تلاش‌هایی که صورت گرفت، چاپ و انتشار

فصلنامه تأمین اجتماعی در سال ۱۳۹۶ بار دیگر از سر گرفته شد و مقالات حاصل از طرح‌های پژوهشی و مقالات دریافتی از محققین در استاندارد فصلنامه‌ای پژوهشی منتشر گردید. وقفه ایجاد شده از سال ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۶ به واسطه طی فرآیند اخذ مجوزها جهت انتشار مجدد فصلنامه تأمین اجتماعی توسط مؤسسه بوده است. در حال حاضر، مؤسسه با هدف حمایت از محیط زیست اقدام به انتشار نسخه دیجیتالی نشریه کرده که دستیابی به آن از طریق سامانه فصلنامه به آدرس www.qjo.ssor.ir امکان پذیر است. در دوره جدید فعالیت، ۹ شماره از فصلنامه منتشر شده است.

۲-۵- کتابخانه

مؤسسه با تجهیز کتابخانه تخصصی خود با کتاب‌های مرجع حوزه رفاه و تأمین اجتماعی هم در بخش لاتین و هم در بخش فارسی (که در حوزه کتاب‌های فارسی خود پیشگام تولید آن‌ها است)، توانسته بخشی از نیازهای محققین را برآورده سازد. ارائه کتاب‌ها به صورت الکترونیک، برگزاری نشست‌های نقد و رونمایی کتاب، برگزاری نمایشگاه‌های مختلف کتاب، شرکت در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸، و راه‌اندازی کتابخانه دیجیتال در سال ۱۳۹۹ از جمله فعالیت‌های مهم کتابخانه مؤسسه بوده است.

در این بین، راه‌اندازی کتابخانه دیجیتال اقدام بسیار مهمی در جهت تسهیل دسترسی پژوهشگران و کارشناسان حوزه رفاه و تأمین اجتماعی به منابع این حوزه بوده است. تاکنون اطلاعات نزدیک به ۱۲۰۰ منبع الکترونیک شامل کتاب، طرح پژوهشی، گزارش کارشناسی، پایان‌نامه و سایر اسناد به این کتابخانه وارد شده است که مورد استفاده کاربران قرار می‌گیرد.

۲-۶- حمایت از پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانشجویی

یکی از گام‌های نخست توسعه و رفع مسائل و مشکلات، مطالعه و شناخت علمی آن‌ها توسط اساتید دانشگاه‌ها، دانشجویان خبرگان و کارشناسان فن است. گسترش کمی و کیفی پژوهش‌های دانشگاهی نه تنها موجب به‌کارگیری و بهره‌مندی از ظرفیت‌های فکری بخش عظیمی از دستگاه تولید علم می‌شود، بلکه باعث نهادینه‌سازی و تقویت پژوهش در این حوزه نیز می‌شود. در این راستا، «حمایت از پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانشجویی» یکی از فعالیت‌های مؤسسه در راستای ترغیب دانشجویان به ورود به حوزه رفاه و تأمین اجتماعی و افزایش شمار محققان توانمند در این حوزه است. به‌طور مشخص، اهداف مؤسسه در حمایت از پایان‌نامه‌های دانشجویی عبارت‌اند از: تقویت ارتباط مؤسسه با مراکز دانشگاهی، توسعه پژوهش‌های بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای در حوزه رفاه و تأمین اجتماعی، انتقال دانش و تجربه فی‌مابین دانشگاه‌ها و مراکز علمی با سازمان تأمین اجتماعی و حوزه رفاه، شناخت استعدادها جهت جذب در فعالیت‌های پژوهشی و مطالعاتی، و تشویق اساتید دانشگاه‌ها و دانشجویان تحصیلات تکمیلی در هدایت پایان‌نامه‌های دانشجویی به سمت بررسی علمی مشکلات و مسائل حوزه رفاه و تأمین اجتماعی و ارائه راهکارهای مناسب.

۲-۷- اطلاع‌رسانی

در حوزه «اطلاع‌رسانی»، مؤسسه با برگزاری همایش‌ها و نشست‌های تخصصی؛ شرکت در رخدادهای علمی؛ برقراری ارتباطات با نهادهای علمی معتبر کشور و همچنین سایر نهادهای فعال پژوهشی و اندیشکده‌ای در زمینه‌های مرتبط با حوزه رفاه تأمین اجتماعی؛ ارتباط با رسانه‌ها و صاحب‌ها یا ارسال یادداشت‌های برگرفته از تولیدات علمی مؤسسه؛ ارسال نامه‌ها و گزارش‌های سیاستی برگرفته از نتایج پژوهش‌های مؤسسه به سیاست‌گذاران و متنفذین سیاسی؛ و تولید محتوای چند رسانه‌ای تلاش کرده است تا ضمن عمومی‌سازی دانش، در خصوص تولیدات علمی مؤسسه اطلاع‌رسانی مؤثری انجام دهد تا از این طریق بر اثرگذاری سیاستی آنها بیفزاید.

در همین چهارچوب، سایت مؤسسه در سال ۱۳۹۹ در راستای افزایش تعامل با مخاطبان و پژوهشگران، ارائه محتوای

مفید و کاربردی مربوط به دستاوردهای علمی و پژوهشی مؤسسه، و اطلاع‌رسانی شفاف فعالیت‌های مؤسسه مورد بازنگری و بازسازی قرار گرفت. به لحاظ فنی، میزبان بستر نرم‌افزاری و قالب سایت متناسب با نیازهای مخاطبان تغییر پیدا کرد و سایت جدید به لحاظ ساختار ظاهری کاملاً تغییر کرده است.

۳- ارکان مؤسسه

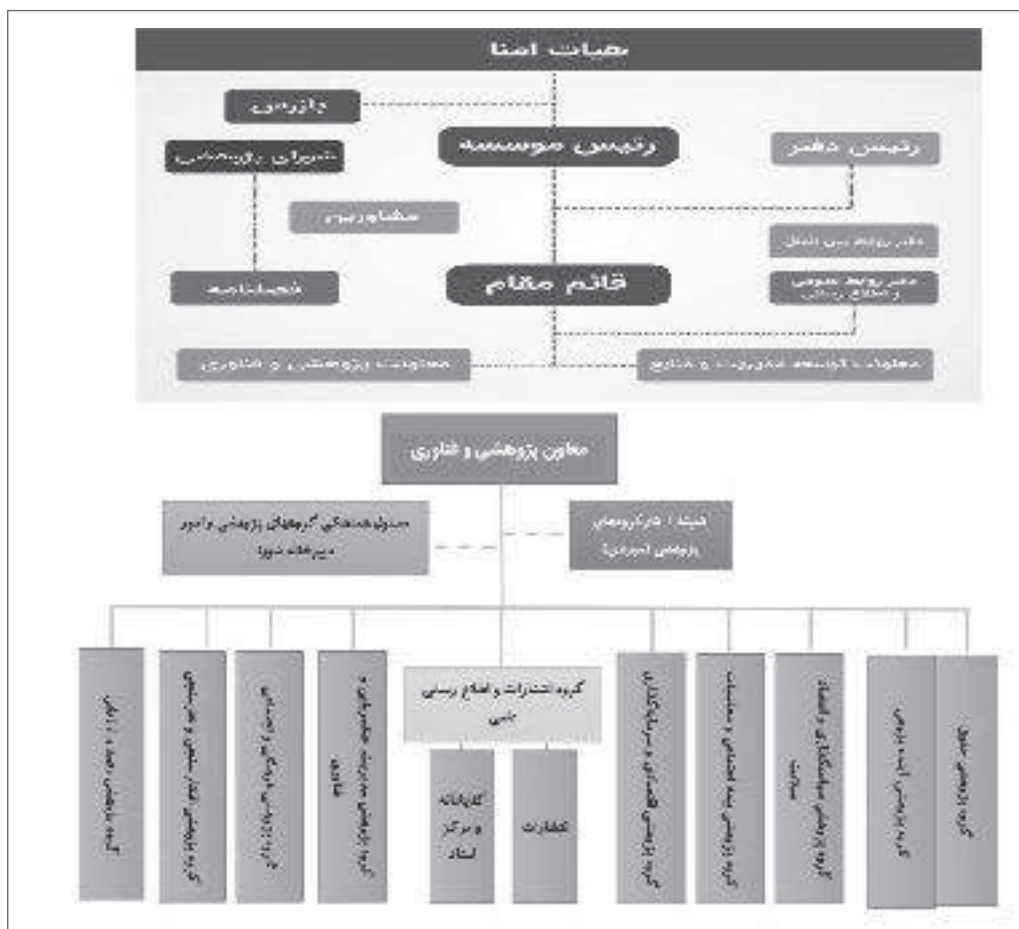
در حال حاضر ارکان مؤسسه شامل هیئت‌امنا، رئیس مؤسسه، شورای پژوهشی و بازرسی است. ساختار مؤسسه براساس اسناد فرادست و راهبردهای توسعه فعالیت‌های تخصصی و توسعه‌ای در سازمان تأمین اجتماعی در سال ۱۳۹۵ مورد بازبینی قرار گرفت. این ساختار شامل سه بخش اصلی زیر است:

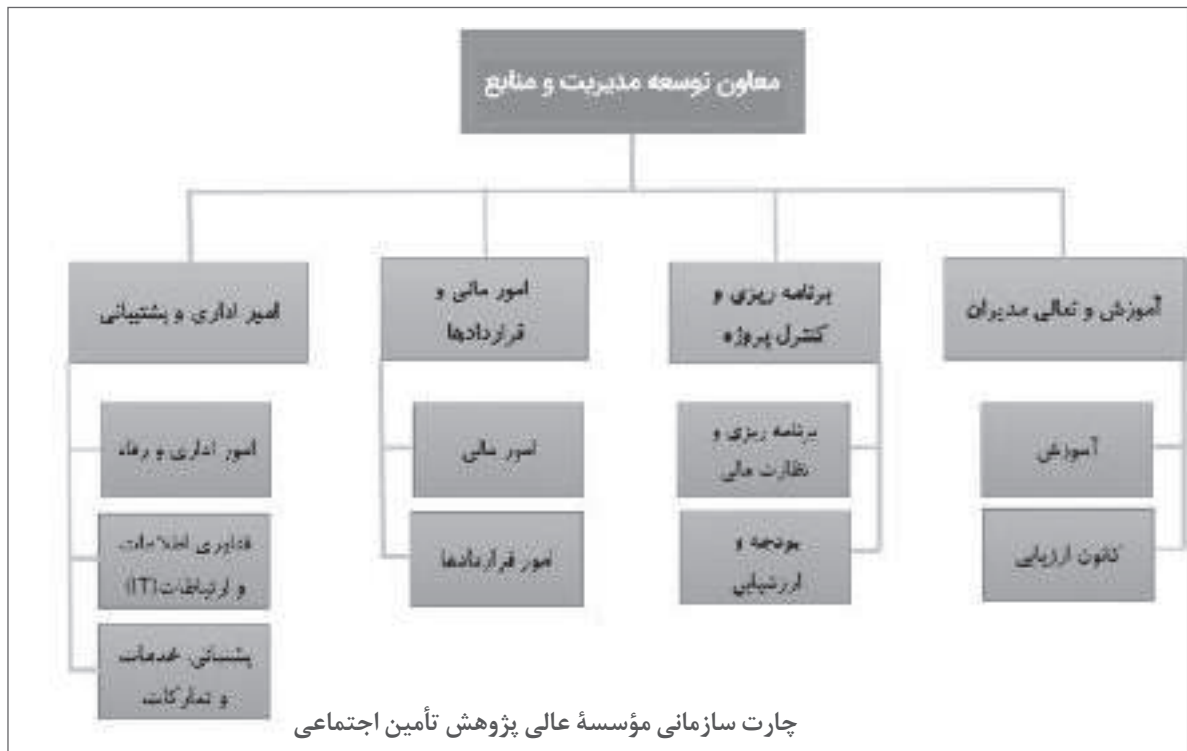
۱- حوزه ریاست: شامل ارکان مؤسسه، روابط عمومی و بین‌الملل، فصلنامه تأمین اجتماعی.

۲- حوزه معاونت پژوهشی شامل نه گروه پژوهشی و انتشارات.

۳- حوزه معاونت توسعه منابع و مدیریت شامل واحدهای مدیریت، برنامه‌ریزی و کنترل پروژه، آموزش و تعالی مدیران، امور مالی و قراردادهای، امور اداری و پشتیبانی.

چارت سازمانی مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی در شکل زیر ارائه شده است.

۴- معرفی گروه‌های پژوهشی مؤسسه

با توجه به اینکه در این اثر تولیدات علمی مؤسسه در ذیل معاونت پژوهشی مؤسسه معرفی می‌شوند، این بخش به معرفی گروه‌های پژوهشی مؤسسه اختصاص یافته است. همان‌طور که پیش‌تر به آن اشاره شد در ساخت پژوهشی، مؤسسه در حال حاضر با داشتن نه گروه پژوهشی انجام پژوهش‌هایی را در جهت شناخت چالش‌ها و ارائه راهکارهای مناسب جهت رفع آنها در دستور کار دارد. نه گروه پژوهشی مؤسسه در ادامه معرفی می‌شوند.

۴-۱- گروه بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

بیمه‌های اجتماعی به‌عنوان یک بخش مهم و محوری از نظام تأمین اجتماعی کشورها، ابزاری مؤثر برای ثبات بخشیدن به سطح درآمد افراد در مواجهه با ریسک‌های مختلف در طول زندگی (نظیر بیکاری، بیماری و سالمندی) هستند. به‌رغم اهمیت آشکار موضوع بیمه‌های اجتماعی و ضرورت گسترش آن‌ها برای جمعیت فعال اقتصادی، نظام بیمه‌های اجتماعی کشور با چالش‌هایی اساسی در زمینه فراگیری، کفایت و پایداری مواجه است. با این حال، روند منسجم و یکپارچه‌ای از تولید و توسعه ادبیات علمی این موضوع در کشور وجود ندارد. این در حالی است که گسترش دانش نظری و کاربردی در حوزه بیمه‌های اجتماعی می‌تواند در رفع بسیاری از چالش‌های مهم نظام بیمه‌های اجتماعی کشور اثربخش باشد. در این راستا، گروه «بیمه‌های اجتماعی و محاسبات» با هدف تعمیق ادبیات بیمه اجتماعی، شناسایی و کمی کردن ریسک‌های مالی در سازمان تأمین اجتماعی با استفاده از علوم آکچوئرال در بیمه‌های اجتماعی، بررسی چالش‌های بیمه‌ای و امکان‌سنجی انواع اصلاحات در صندوق‌ها، و ایجاد بستر علمی برای گسترش پوشش و بهبود عملکرد این نوع بیمه‌ها در کشور، فعالیت پژوهشی خود را دنبال می‌کند. این گروه برای تحقق اهداف خود، انجام مطالعات بنیادی، کاربردی و راهبردی در زمینه بیمه‌های اجتماعی و محاسبات مربوط به آن (به‌صورت برون‌سپاری و درون‌سپاری) را در دستور کار دارد.

۲-۴- گروه سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

گروه پژوهشی «سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت» با هدف کمک به فرایند تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی برای بزرگ‌ترین خریدار و دومین عرضه‌کننده خدمات درمانی کشور آغاز به کار نموده است. این گروه در طول دوره فعالیت مؤسسه تاکنون نقش مؤثری در فعالیتهای پژوهشی مؤسسه داشته است. انجام طرح‌های پژوهشی کاربردی، توسعه‌ای و بنیادی در زمینه‌های بالینی، اقتصاد سلامت و مدیریت سلامت در سطوح خرد و کلان در دستور کار این گروه قرار دارد. این گروه پژوهشی با بهره‌مندی از ظرفیتهای پژوهشی موجود در کشور و در چهارچوب سیاست‌های کلی سلامت و مأموریت سازمان تأمین اجتماعی در حوزه ارائه خدمات درمانی و سلامت، انجام پژوهش در زمینه‌های مرتبط با توسعه بیمه‌های سلامت، عدالت در سلامت، کیفیت خدمات و راهنامه‌های بالینی، فن‌آوری سلامت و دارو، هزینه خدمات و مدیریت منابع، تعرفه‌ها، نظام‌های پرداخت، مدیریت تقاضا و موضوعاتی از این دست را دنبال می‌کند.

۳-۴- گروه اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سرمایه‌گذاری و فعالیت اقتصادی یکی از الزامات تأمین اجتماعی فراگیر در راستای تضمین انباشت سرمایه بین‌نسلی بیمه‌شدگان محسوب می‌شود. از طرف دیگر میان عملکرد سازمان تأمین اجتماعی و وضعیت اقتصادی کشور رابطه‌ای دوسویه برقرار است. از یک‌سو عملکرد مناسب سازمان در کشور می‌تواند شرایط اقتصادی را به نحو قابل توجهی بهبود بخشد و از دیگر سو، رونق و رکود اقتصادی منابع در دسترس سازمان را تحت تأثیر قرار می‌دهد. از این‌روی گروه «اقتصاد و سرمایه‌گذاری» مؤسسه به دنبال مطالعه دقیق ارتباط میان شرایط اقتصادی و عملکرد سازمان تأمین اجتماعی است و می‌کوشد با ارزیابی روش‌های فعلی مدیریت ذخایر در اختیار سازمان تأمین اجتماعی و بهره‌گیری از الگوهای نوین جهانی برای بهبود عملکرد سرمایه‌گذاری، تصمیم‌سازان را در مدیریت منابع سازمان یاری دهد.

۴-۴- گروه مطالعات اجتماعی و فرهنگی

گروه «مطالعات اجتماعی و فرهنگی» مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی با هدف اتصال و پیوند پژوهش‌های اجتماعی با نیازها و مقتضیات اجتماعی، فرهنگی و سیاسی سازمان تأمین اجتماعی و با توجه به ابعاد کاربردی این‌گونه پژوهش‌ها شکل گرفته است. این گروه حوزه‌ای میان‌رشته‌ای تلقی می‌شود که سعی دارد هم ابعاد بنیادین مسائل اجتماعی سازمان را مورد پژوهش قرار دهد و هم در بعد کاربردی گام‌های مؤثری بردارد. از مهم‌ترین دغدغه‌ها و مسائل این گروه رضایتمندی بیمه‌شدگان تأمین اجتماعی، بهبود کیفیت زندگی بازنشستگان و به‌طور کلی سنجش رفاه اجتماعی و ارائه راهکارها و پیشنهادهایی برای بهبود آن است. همچنین گفتمان‌سازی و بسط و توسعه گفتمان رفاه و تأمین اجتماعی متناسب با سیاست‌های کلی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی در دستور کار این گروه قرار دارد.

۵-۴- گروه مدیریت، حکمروایی و فناوری

گروه «مدیریت حکمروایی و فناوری» رسالت دارد تا در زمینه مسائل و چالش‌های سه حوزه مدیریتی، سازمانی و فناوری اطلاعات در سازمان تأمین اجتماعی پژوهش‌های مرتبط را برنامه‌ریزی، هدایت و حمایت کند. این گروه در حوزه مدیریتی وظیفه خود می‌داند که از طرح‌ها، گزارش‌های کارشناسی و پایان‌نامه‌های دانشجویی که به بررسی مسائل مدیریتی از ابعاد مختلف ساختاری، فرایندی، برنامه‌ریزی، کنترل و نظارت می‌پردازند و درصدد پاسخ به مشکلات حوزه رفاه و تأمین اجتماعی هستند حمایت نماید. در حوزه سازمانی، طرح‌های مربوط به

مسائل حاکمیت خوب شرکتی و سازمانی و شاخص‌های مرتبط مورد حمایت و پشتیبانی قرار می‌گیرد. در حوزه فناوری اطلاعات هم گروه درصدد است تا از طرح‌هایی که موجب نفوذ و بسط فناوری اطلاعات در سازمان تأمین اجتماعی شده و موجبات تسریع امور مردم می‌گردد حمایت کند.

۴-۶- گروه نظرسنجی و افکار سنجی

گروه «نظرسنجی و افکار سنجی» مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی از سال ۱۳۹۶ شروع به کار نمود. هدف اصلی و نهایی این گروه، رساندن مؤسسه به جایگاه نهاد مرجع در زمینه اطلاعات به‌روز، رصد تحولات ملی، منطقه‌ای و جهانی و تحلیل‌های راهبردی در حوزه تأمین اجتماعی، بیمه‌های اجتماعی و رفاه و سیاست‌گذاری در سطح کشور است. منظور از نهاد مرجع در این گزاره، نهادی با چهار ویژگی علمی بودن، راهبردی بودن، انتقادی بودن و به‌روز بودن است. این گروه، پنج راهبرد اساسی «اعتباربخشی به مؤسسه در چهار سطح سازمانی، ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی به‌عنوان نهاد مرجع در حوزه تحلیل‌های تأمین اجتماعی، بیمه‌ها و رفاه و سیاست‌گذاری»، «حرکت به سمت تحقق ایده‌ی تصمیم‌گیری تحلیل محور و تحلیل داده‌محور در سیاست‌گذاری و تصمیم‌سازی حوزه تأمین اجتماعی، بیمه‌ها و رفاه و سیاست‌گذاری»، «حرکت به سمت ایجاد نهاد منتقد متخصص در حوزه تأمین اجتماعی، بیمه‌ها و رفاه و سیاست‌گذاری»، «ارتقاء سطح مؤسسه به جایگاه طراح، فرموله‌کننده، تعریف‌کننده و بر ساخت‌کننده مسائل سازمان تأمین اجتماعی، بیمه‌ها و رفاه و سیاست‌گذاری» را دنبال می‌کند.

۴-۷- گروه آینده پژوهی

آینده‌پژوهی در سازمان تأمین اجتماعی به‌عنوان بزرگ‌ترین نهاد بیمه‌ای کشور و خریدار خدمت درمان، با بیش از ۴۰ میلیون جمعیت تحت پوشش، که سهمی بی‌بدیل در ایجاد رفاه و امنیت اقتصادی و اجتماعی جامعه تحت پوشش خود دارد و هرگونه خلل در این حوزه نقضی فاحش و ویرانگر در خدمت‌رسانی به این افراد ایجاد می‌کند، از اهمیت بسزایی برخوردار است. از این‌رو، این سازمان پیش از بروز هرگونه بحران می‌بایست با مطالعات جامع آینده‌پژوهانه، رفتار و عملکرد مناسب از خود نشان دهد تا بدین طریق از بحران جلوگیری کند. در این رهگذر عناصر مهمی چون افزایش سالمندان در کشور در سال‌های آتی، بحران ناشی از رشد منفی تولید ناخالص داخلی، همچنین بحران‌های ناشی از تحریم و عوامل طبیعی همچون سیل و بیماری‌های همگانی، از موضوعاتی است که می‌بایست با برنامه‌ریزی‌های بسیار دقیق، منسجم و متمرکز و با تدوین الگویی مناسب مهار گردد. بدیهی است در این عرصه، پیش‌بینی آینده و رصد تمامی نیازها و امکانات امری اجتناب‌ناپذیر است. با درک این موضوع گروه «آینده‌پژوهی» مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی، بستری مناسب جهت بهره‌مندی از تفکرات و مطالعات اندیشمندان این حوزه را فراهم نموده و سعی بر آن دارد با تشکیل کارگروه‌های تخصصی و انجام مطالعات آینده‌پژوهی حوزه رفاه و تأمین اجتماعی وظیفه ذاتی و مهم خود را در این عرصه ایفا نماید.

۴-۸- گروه رصد و ارزیابی

گروه «رصد و ارزیابی» یکی از گروه‌های جدید و تازه تأسیس مؤسسه است که در راستای ماده ۲ اساسنامه مؤسسه ناظر به انجام مطالعات و پژوهش‌های کاربردی، بنیادی و توسعه‌ای در حوزه تأمین اجتماعی و با عنایت به برنامه راهبردی مندرج در بیانیه مأموریت مؤسسه، تولید دانش و ارائه توصیه‌های سیاستی به‌منظور پشتیبانی و کمک به سیاست‌گذاری اثربخش و کارآمد در حوزه رفاه و تأمین اجتماعی از طریق دو اقدام اساسی ایجاد بانک اطلاعاتی جامع (آمار و اطلاعات، پژوهش و اسناد) و انجام تحقیقات و مطالعات سیاست‌پژوهانه در این حوزه در زمستان سال ۱۳۹۸ تأسیس شده است. از جمله اهداف این گروه فراهم ساختن بستری جهت ارتقای کارآمدی و کارایی سیاست‌های حمایتی و بیمه‌ای سازمان تأمین اجتماعی، افزایش سطح رضایت بیمه‌شدگان و مستمری‌بگیران و به حداقل رساندن هزینه اتلاف سرمایه‌های

اندوخته شرکای اجتماعی سازمان از طریق دو مأموریت رصد و پیگیری مستمر بازخورد ذینفعان و شاخص‌های حوزه رفاه و تأمین اجتماعی و همچنین سنجش اثربخشی سیاست‌ها و پایداری آثار و تبعات آن‌ها است. در این راستا گروه رصد و ارزیابی در دو محور کلی «پیگیری و رصد منظم سیاست‌ها و تحولات حوزه رفاه و تأمین اجتماعی» و «ارزیابی و ارزشیابی آثار و تبعات سیاست‌های حوزه رفاه و تأمین اجتماعی به‌ویژه سازمان تأمین اجتماعی به‌منظور بهبود مداخلات (اصلاح یا تغییر)» فعالیت‌های خود را به‌صورت برون‌سپاری و درون‌سپاری دنبال می‌کند.

۹-۴- گروه حقوق عمومی و اجتماعی

سازمان تأمین اجتماعی به‌عنوان یکی از ارکان نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی بر استیفای حقوق شهروندان و ذی‌حقان صندوق تأمین اجتماعی همت گمارده است. در همین راستا مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی گروه حقوق خود را در زمستان سال ۱۳۹۸ تأسیس کرده است تا به‌عنوان بازوی پژوهشی سازمان بتواند به دانش این عرصه بیافزیند. بی‌تردید پژوهش‌های کارآمد و بنیادین در حوزه حقوق تأمین اجتماعی می‌تواند فهم مشترکی برای کارگزاران و ذی‌حقان ایجاد کند و بستر احقاق حقوق را برای همه ایرانیان فراهم آورد. گروه «حقوق عمومی و اجتماعی» مؤسسه در سه محور کلی: نظریه‌پردازی حقوق تأمین اجتماعی، قوانین و مقررات تأمین اجتماعی در کشور و واکاوی دعاوی حقوقی تأمین اجتماعی فعالیت خود را دنبال می‌کند.

۵- فرایند تصویب و اجرای طرح‌های پژوهشی

اجرای طرح‌های پژوهشی و گزارش‌های کارشناسی یکی از مهم‌ترین فعالیت‌های مؤسسه در چهارچوب تحقق اهداف و مأموریت‌های محوله است. با توجه به این، در این بخش فرایند اجرای طرح‌های پژوهشی و گزارش‌های کارشناسی ارائه می‌شود. ذکر این نکته ضروری است که مؤسسه در راستای ارتقای شفافیت و جلوگیری از وقوع فساد، تلاش می‌کند که سازکارهای نظارتی درونی و بیرونی متنوعی را در تصویب و اجرای طرح‌ها داشته باشد، به‌گونه‌ای که از طریق ارکان نظارتی محتوایی (شامل گروه پژوهشی، ناظر بیرونی و شورای پژوهشی مستقل)، نظارت کاربردی (از طریق نماینده سازمان در عنوان تعریف‌شده)، نظارت اجرایی (از طریق نظارت سازمان) بر صحت فرایند اجرا و مستندات، و حسابرسی‌ها، امکان خطا، تعارض منافع، انحراف، فساد و رانت در تخصیص منابع به حداقل رسد. فرایند تعریف تا پایان طرح پژوهشی به‌طور خلاصه به شرح زیر است:

- تعریف اولویت‌ها و نیازهای پژوهشی: به جهت تضمین کاربردی بودن طرح‌های پژوهشی، عناوین پژوهشی پس از تأیید مدیرعامل و یا اعضای هیئت مدیره سازمان، معاونت‌های ذیربط در سازمان و یا وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی و یا سایر ارکان سازمان‌های مرتبط در دستور کار قرار گیرند که این امر برای تضمین آن است که پژوهش‌ها در پاسخ به نیازی از نیازهای سازمان تأمین اجتماعی و حوزه رفاه و تأمین اجتماعی تعریف شوند.

- تدوین و انتشار RFP: پس از تأیید عنوان توسط ارکان سازمان و وزارتخانه، درخواست برای پروپوزال (RFP) در مؤسسه با اخذ نظر نمایندگان مربوطه بهره‌بردار تهیه می‌شود و در شورای پژوهشی مؤسسه متشکل از اساتید و صاحب‌نظران حوزه رفاه و تأمین اجتماعی بررسی می‌شود. در صورت تصویب کلیات موضوع در شورا، پس از تکمیل RFP مطابق با نظرات شورا، فراخوان اعلام می‌شود.

- انتخاب مجری: در انتخاب پژوهشگران، حسب مفاد آیین‌نامه پژوهشی مؤسسه، چند روش اصلی مدنظر بوده است: (۱) فراخوان (از طریق سایت و کانال‌های اطلاع‌رسانی مجازی و مکاتبه با مراکز دانشگاهی و پژوهشی) و اعلام آمادگی و ارسال پروپوزال از سوی محققین و پژوهشگران؛ (۲) پیشنهاد از سوی سازمان به لحاظ داشتن

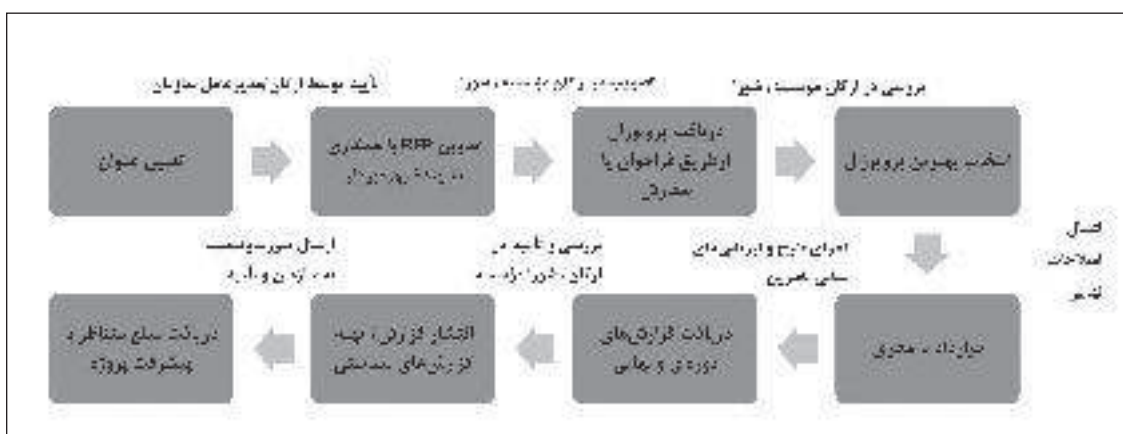
تخصص و تجربه کاری مرتبط؛ (۳) انتخاب از بین پژوهشگران خوشنام و با سابقه پژوهشی درخشان در مؤسسه به تشخیص گروه‌های پژوهشی مرتبط و سایر ارکان مؤسسه. پس از بررسی پروپوزال‌های دریافتی و نظارت در پنج سطح (شامل گروه پژوهشی، نماینده بهره‌بردار، ناظر علمی بیرونی، کمیته هماهنگی گروه‌های پژوهشی و شورای پژوهشی به فراخور نیاز و حسب مورد بر اساس آیین‌نامه پژوهشی مؤسسه) و انتخاب پروپوزال برتر، فرایند عقد قرارداد با مجری صورت می‌پذیرد.

• اجرای طرح و نظارت بر آن: در فرایند تدوین محتوای پژوهشی، به فراخور نوع (طرح پژوهشی و گزارش کارشناسی) و اندازه (کوچک، متوسط و بزرگ) طرح مطابق با آیین‌نامه پژوهشی مؤسسه، ارکان نظارت در مؤسسه به شرح ذیل از آغاز قرارداد تا اتمام آن به ارائه نقطه‌نظرات می‌پردازند؛ بدین صورت که پس از دریافت گزارش‌های ادواری از مجری و ارزیابی توسط سه ضلع گروه، ناظر علمی بیرونی و نماینده سازمان بهره‌بردار، گزارش‌ها (حسب مورد گزارش‌های میانی و نهایی) جهت بررسی به شورای پژوهشی مؤسسه ارسال می‌شوند و بسته به وضعیت و کیفیت پژوهش اجراشده، تأیید، تصویب با اصلاحات جزئی یا کلی و یا رد (و لذا خاتمه با میزان درصد پیشرفت موردقبول) می‌شوند. شایان ذکر است برای طرح‌های بزرگ مطابق با آیین‌نامه پژوهشی مؤسسه، هم طرح‌نامه و هم گزارش‌های میانی و نهایی باید در هیئت‌امناي مؤسسه به تصویب برسند که بعضاً نیاز به ارائه دفاع در شورای معاونین سازمان هم دارند.

• ارسال مستندات به سازمان و تهیه صورت وضعیت مالی: در طول هر سال، صورت وضعیت قراردادهای پژوهشی به صورت ادواری تهیه و همراه با تمامی مستندات پژوهشی به سازمان ارسال می‌شود که تنها پس از تأیید فرایند اجرا و مستندات توسط ناظر و ارزیاب سازمان، منابع مالی مربوط به آن در اختیار مؤسسه قرار می‌گیرد.

• کاربست و انتشار نتایج: به‌طور معمول، گزارش‌های تصویب‌شده و مورد تأیید در مؤسسه منتشر و از طریق مکاتبه و بارگذاری در کانال‌های ارتباطی مؤسسه به واحدهای مرتبط سازمانی و همچنین نهادهای آموزشی و پژوهشی اطلاع‌رسانی می‌شوند. علاوه بر این، به‌منظور انتقال یافته‌ها و توصیه‌های سیاستی پژوهش‌ها، گزارش‌ها و نامه‌های سیاستی در تعداد صفحات محدود و به زبانی ساده تهیه و خدمت مسئولین و سیاست‌گذاران مرتبط ارسال می‌شود.

برای اختصار، تمامی این فرایندها در نمودار زیر به تصویر کشیده شده است.

فرایند طرح‌های پژوهشی و گزارش‌های کارشناسی در مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی

طرح‌های پژوهشی

مجری: میلاد فروغی

ناظر: تک روستا

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۴

چکیده

در این طرح ابعاد فنی صنعت فولاد از قبیل فرآیندهای تولید، بررسی تکنولوژی‌های تولیدی، ظرفیت‌های فعلی و طرح‌های در دست اجرا، واحدهای تولیدکننده، صنایع بالادستی و پایینی و ابعاد اقتصادی شامل بررسی عرضه و تقاضای جهانی و داخلی، وضعیت واردات و صادرات، قیمت و هزینه‌های مرتبط با تولید آن، چشم‌انداز سودآوری، قوانین و مقررات داخلی و فرصت‌ها و تهدیدهای پیش روی صنعت فولاد، بررسی و موردمطالعه قرار گرفته است. همچنین تلاش شده است تا با توجه به دستاوردهای این پژوهش راهبردهایی برای سرمایه‌گذاری در این حوزه ارائه شود. این طرح با استفاده از روش مطالعه کتابخانه‌ای و اسنادی و تحلیل آماری داده‌های موجود انجام گرفته است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که طی سال‌های گذشته شاهد افزایش میزان ظرفیت و تولید فولاد خام در کشور بوده‌ایم که بر اساس آمار و اطلاعات موجود در سال ۲۰۱۴ به میزان ۹,۵ درصد رشد در تولید فولاد نسبت به سال قبل را شاهد بوده‌ایم که میزان تولید در این سال به بالغ بر ۱۶ میلیون تن رسیده است. علاوه بر این متوسط نرخ رشد تولید فولاد طی ۱۰ سال گذشته در حدود ۵,۶ درصد سالانه بوده است. بر اساس گزارشات منتشرشده پیش‌بینی می‌شود که میزان تولید فولاد تا سال ۲۰۱۸ به حدود ۳۱ میلیون تن برسد. باوجود مزیت‌های رقابتی ویژه در کشور نسبت به سایر کشورهای جهان، صنعت فولاد در ایران چندان از بالندگی و بازدهی قابل‌توجه برخوردار نیست. یکی از دلایل اساسی آن عدم رشد متوازن در همه زنجیره‌های تولید فولاد است. به‌بیان‌دیگر صنایع فرادستی و پائین‌دستی فولاد از چنان رشد متوازن با رشد تولید فولاد خام برخوردار نبوده‌اند.

کمبود مواد اولیه و در نتیجه افزایش قیمت آن در بازار از مشکلات اصلی صنعت فولاد کشور به حساب می‌آید. کمبود مواد اولیه در بازار موجب شده است که تولید فولاد در کشور به اندازه کل ظرفیت موجود کارخانه‌ها نباشد. تولیدکنندگان فولاد به دلیل کمبود مواد اولیه مجبور به خرید مواد اولیه وارداتی با قیمت‌های جهانی و فروش محصولات فولادی با قیمتی پایین‌تر از قیمت جهانی در کشور هستند. **واژگان کلیدی:** صنعت فولاد، رشد اقتصادی، مزیت رقابتی، رشد متوازن.

عنوان: طراحی و تدوین مدل شایستگی مدیران سازمان تأمین اجتماعی

مجری: آرین قلی پور

ناظر: گودرز حسامی نیا- معاونت امور استان‌های سازمان تأمین اجتماعی

گروه: مدیریت، حکمروایی و فناوری

سال: ۱۳۹۵

چکیده

این پژوهش به مطالعه و بررسی مدل‌های شایستگی مدیران در سازمان تأمین اجتماعی می‌پردازد و تلاش می‌کند تا با استفاده از مطالعات نظری و تجربیات جهانی و مصاحبه با مدیران و مسئولان سازمان تأمین اجتماعی مدل شایستگی مدیران در این سازمان را ترسیم و ارائه کند و در نهایت راهکارهای خود را در قالب یک مدل پیشنهادی ارائه می‌کند.

این طرح با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و همچنین مصاحبه کیفی و عمیق با مسئولین و مدیران سازمان تأمین اجتماعی تهیه شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که در بیانیه مأموریت سازمان تأمین اجتماعی به مواردی مانند تأکید بر مسئولیت اجتماعی، تخصیص منابع، مدیریت بهینه منابع و مصارف، لزوم شناخت ساحت بیمه‌های اجتماعی، تعامل با ذی‌نفعان سازمان، مدیریت منابع انسانی، توانمندسازی کارکنان و آموزش آن‌ها، مدیریت فناورانه و همچنین در چشم‌انداز سازمان در افق برنامه راهبردی (سال ۱۴۰۴) نیز مقولات مختلفی همچون پاسخگویی، توانایی ارائه فرآیندهای هوشمند و ارائه خدمات کیفی و بهنگام به ذینفعان به‌عنوان شرایط لازم برای شایستگی مدیران آمده است. در نهایت بر اساس مطالعات نظری و نتایج مصاحبه‌ها چهار مدل شایستگی برای مدیرکل استان، مدیر درمان استان، رئیس شعبه و رئیس بیمارستان تهیه شده است که به‌طور کلی شامل مواردی مانند اخلاق حرفه‌ای و مسئولیت‌پذیری اجتماعی، مهارت‌های ارتباطی و روابط مؤثر اجتماعی، مدیریت استراتژیک، توان هماهنگی و سازمان‌دهی، آگاهی سازمانی و شناخت ساختارها و فرآیندهای نظام سلامت، مدیریت منابع و مصارف و ... می‌شود.

واژگان کلیدی: مدل شایستگی مدیران، مسئولیت‌پذیری اجتماعی، اخلاق حرفه‌ای، آگاهی سازمانی، سازمان تأمین اجتماعی.

**عنوان: تعیین استاندارد نیروی انسانی مراکز درمانی
بستری سازمان تأمین اجتماعی به تفکیک رده‌های شغلی
و بخش‌ها و واحدها**

مجری: محمدرضا ملکی

ناظر: حسین درگاهی

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۵

چکیده

این طرح تلاش می‌کند تا الگوها و شیوه‌های تعیین استانداردهای نیروی انسانی رسته درمانی و وظایف و فعالیت‌های مشاغل تخصصی بیمارستان را شناسایی کند، همچنین برآوردی از زمان انجام فعالیت‌های اصلی مشاغل منتخب بیمارستان، استاندارد نیروی انسانی به تفکیک هر یک از مشاغل بیمارستان و تعداد پست موردنیاز در هر یک از مشاغل بیمارستان ارائه کند.

این پژوهش به لحاظ روش‌شناسی در زمره پژوهش‌های اقدام پژوهشی (Action Research) قابل طبقه‌بندی است. درعین حال در بخش شناسایی الگوها و شیوه‌های تعیین نیروی انسانی از روش مطالعات کتابخانه‌ای و تحلیل اسناد استفاده شده و در سایر بخش‌ها عمدتاً از روش‌های کیفی استفاده شده است. مدل اصلی برای کارسنجی فعالیت‌های مشاغل بیمارستانی و برآورد نیروی انسانی روش «شاخص‌های حجم کار مبتنی بر نیاز» بوده است.

در این مطالعه ۱۲۱ عنوان شغلی بیمارستانی پس از بازنگری به ۹۳ عنوان تقلیل پیدا کرده است. برای ۴۳ شغل تخصصی شرح وظایف متناسب با مأموریت‌ها و وظایف جدید تدوین شده است و برای اولین بار با بومی‌سازی مدل «میزان مولید» و با تعریف مدل اختصاصی، نیروی انسانی ماما برآورد گردیده است. همچنین مدل برآورد نیروی انسانی پرستار و پزشک در بخش اورژانس بیمارستان تعریف شده و تشکیلات تفصیلی ۶۱ بیمارستان بر مبنای نرم‌های نیروی انسانی استخراج شده است.

واژگان کلیدی: برآورد نیروی انسانی، بیمارستان، سازمان تأمین اجتماعی، مدل WISN، مشاغل تخصصی.

عنوان: مطالعه تطبیقی وضعیت بیمه صیادان و ملوانان در کشورهای دیگر و ارائه الگو برای ایران

مجری: حامد فرهنگد معین

ناظر: محمدرضا جوان جعفری

گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

سال: ۱۳۹۵

چکیده

این پژوهش به بررسی و شناسایی مهم‌ترین موانع (قانونی، اجرایی و غیره) صیادان و ملوانان برای قرار گرفتن تحت پوشش بیمه‌های اجتماعی (بیمه نشدگان) و احصاء چالش‌های اصلی سازمان تأمین اجتماعی در رابطه با بیمه کردن این اقشار و سازوکارهای غلبه بر آنها و شناسایی مهم‌ترین معضلات و مشکلات برای بیمه پردازی صیادان و ملوانان بیمه‌شده (بیمه‌شدگان ناقص) از نگاه سازمان می‌پردازد و تلاش می‌کند با مطالعه تطبیقی وضعیت بیمه پردازی ملوانان و صیادان ایران و سایر کشورها، پیشنهادات و راهکارهایی برای اصلاحات موردنیاز در فرایند و نظام بیمه پردازی ملوانان و صیادان و ارتقای وضعیت رفاهی این اقشار ارائه کند.

در این پژوهش از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و همچنین روش مصاحبه با خبرگان استفاده شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد برخی از مهم‌ترین مشکلات صیادان و ملوانان برای قرار گرفتن تحت پوشش بیمه‌های اجتماعی عبارت‌اند از: فساد برخی کارکنان شعب و نهادهای همکار، نبود اطلاعات آماری دقیق، ورود سایر اقشار به بیمه صیادان و ملوانان، عدم همکاری نهادها و سازمان‌های همکار، گسستگی در پرداخت حق بیمه و پر نشدن سوابق، عدم پرداخت حق بیمه از سوی صیادان خویش فرما، عدم تأمین منابع مالی از سوی سازمان برای اجرای طرح خاص این اقشار، عدم امکان بررسی صحت ادعای کارفرما به دلیل نبود امکانات رصد شناورها، عدم امکان نظارت بر طول واقعی سفر شناورها، و دشواری در بازرسی به دلیل سیار بودن کارگاه. همچنین در این پژوهش تجارب کشورهای دیگر موردبررسی قرار گرفته است که حاکی از روش و سیستم‌های متفاوت بیمه صیادان و ملوانان در این کشورها است.

واژگان کلیدی: بیمه اجتماعی، ملوان، صیاد، شیلات، تأمین اجتماعی.

**عنوان: آسیب‌شناسی سازوکار اشتغال‌زایی برای
فارغ‌التحصیلان دانشگاهی کشور (مطالعه موردی پارک‌های
علم و فناوری و شرکت‌های دانش‌بنیان)**

تهیه و تدوین: پژوهشکده اقتصاد دانشگاه تربیت مدرس

ناظر: فردین یزدانی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۵

چکیده

این طرح به آسیب‌شناسی سازوکار اشتغال‌زایی برای فارغ‌التحصیلان دانشگاهی کشور پرداخته است و تلاش کرده است با بررسی پارک‌های علم و فناوری و شرکت‌های دانش‌بنیان مسائل و مشکلات بر سر راه اشتغال فارغ‌التحصیلان در ایران را مورد بررسی قرار دهند. همچنین تاریخچه و اطلاعات خوبی در مورد پارک‌های علم و فناوری و شرکت‌های دانش‌بنیان ارائه می‌دهد و تجارب برخی از کشورها را مرور می‌کند. در نهایت بر اساس نتایج حاصل از آسیب‌شناسی وضع موجود، استراتژی‌های برای اشتغال‌زایی فارغ‌التحصیلان ارائه شده است. این طرح با استفاده از روش مطالعه کتابخانه‌ای و اسنادی و تحلیل آماری داده‌های موجود انجام گرفته است.

نتایج این مطالعه و آسیب‌شناسی وضع موجود نشان می‌دهد که تقریباً هر چهار حوزه دانشگاه، صنعت، دولت و پارک‌های علم و فناوری با نارسایی‌های جدی مواجه می‌باشند و کمک‌چندانی به اشتغال‌زایی برای فارغ‌التحصیلان نمی‌کنند. از جمله دلایل این امر می‌توان به عدم ثبات در تصمیم‌گیری‌های دولتی و قوانین مربوطه، مشکلات تأمین مالی، نداشتن دانش، تجربه و مهارت‌های موردنیاز کارآفرینی و ضعف در اجرا، ضعف بازاریابی در پارک‌های علم و فناوری، مشکلات ناشی از شراکت نامناسب در پارک‌های علم و فناوری، عدم آشنایی جامعه برای ایجاد خوداشتغالی (به‌خصوص جامعه تحصیل‌کرده) و فرایند پیچیده دریافت وام‌های تجاری‌سازی و اعتبارات بانکی اشاره کرد. در ادامه محقق راهکارهایی برای رفع این مشکلات ارائه کرده است.

واژگان کلیدی: اشتغال، بیکاری، فارغ‌التحصیلان، پارک‌های علم و فناوری.

عنوان: بازخوانی تجربه خصوصی سازی در ایران از منظر اقتصاد نهادگرا

مجری: سارا کریمی

ناظر: فردین یزدانی

گروه: اقتصاد و سرمایه گذاری

سال: ۱۳۹۵

چکیده

این مطالعه به بررسی خصوصی سازی در دهه ۷۰ شمسی و ارزیابی تأثیرات و پیامدهای آن بر شکل گیری نیروهای جدید در بخش های خصوصی، دولتی و توأمان از منظر اقتصاد نهادگرا می پردازد و تلاش می کند با بررسی تجربه خصوصی سازی در ایران از منظر رویکرد اقتصاددانان نهادگرا، سیر تکوین نهادهای اقتصادی در محیط قانونی، محیط سازمانی، سیاست گذاری، و عرصه عمل را نشان دهد و با تکیه بر مفاهیم برساخته در همین حوزه، آرایش نیروهای درون نهادها، نحوه تصمیم گیری ها، عوامل مؤثر بر تصمیمات و رفتارها، چالش ها و رفع موانع و درنهایت ارزیابی کلی پیامدهای واگذاری بنگاه های اقتصادی دولتی به بخش های خصوصی یا نیمه خصوصی را بررسی کند. همچنین این طرح به صورت موردی به بررسی خصوصی سازی شرکت سیمان فارس و خوزستان می پردازد.

این طرح با استفاده از روش مطالعه کتابخانه ای و اسنادی انجام گرفته است.

نتایج این پژوهش نشان می دهد که اگر بخواهیم تجربه خصوصی سازی در ایران را تبیین کنیم باید نقش نیروها و نهادهای مرتبط با خصوصی سازی را مطالعه کنیم. فن سالاران تلاش کرده اند تا خصوصی سازی را به نحوی بازتعریف کنند که دستیابی نیروی محافظه کاری که در نهادهای عمومی غیردولتی پایگاه دارد به دارایی های واگذار شونده محدود شود. آنان نهادهای عمومی را بخش خصوصی غیرواقعی یا خصولتی می نامند و خواهان واگذاری بنگاه ها و سهام به بخش خصوصی واقعی اند در حالی که در قوانین چیزی به عنوان بخش خصوصی واقعی و بخش خصوصی غیرواقعی تعریف نشده است و سیاست های کلی اصل ۴۴ واگذاری شرکت های دولتی به بخش عمومی غیردولتی را مجاز کرده است. البته شاید با استناد به قانون اساسی بتوان واگذاری ها به بخش عمومی غیردولتی را زیر سؤال برد اما واقعیت این است که نیروی محافظه کار نیرویی واقعی است و معنای قوانین را نیروهای واقعی تعیین می کنند. بنابراین نیروی فن سالار در حد توان می کوشد دستیابی نهادهای عمومی را به مالکیت بنگاه های واگذار شونده محدود کند و این کار را البته نه با حد گزاردن بر نهادهای عمومی بلکه با ارائه مشوق هایی به بخشی که خصوصی واقعی می نامد انجام می دهد.

واژگان کلیدی: خصوصی سازی، نبرد قدرت، نهادگرایی، بخش عمومی، اصل ۴۴.

عنوان: گفتمان سازی مفاهیم بیمه و تأمین اجتماعی در منابع یادگیری آموزش و پرورش

مجری: بهزاد قباخلو

ناظر: علی خورسندی

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۵

چکیده

این پژوهش به بررسی و ارزیابی وضعیت به کارگیری مفاهیم حوزه رفاه و تأمین اجتماعی در محتوای کتاب‌های درسی دوره ابتدایی و دوره اول متوسطه و کار و دانش در ایران می‌پردازد. این کار باهدف ارزیابی و شناسایی وضعیت موجود معرفی مفاهیم و مبانی و اصول تأمین اجتماعی و معرفی سازمان تأمین اجتماعی در کتب آموزشی کشور و ارائه راهکارهایی برای گفتمان سازی و معرفی هر چه بیشتر تأمین اجتماعی به دانش آموزان در مدارس و در حوزه آموزش و پرورش می‌باشد.

این پژوهش با استفاده از روش‌های مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای، تحلیل محتوای کتب درسی و مصاحبه با افراد برگزیده انجام گرفته است.

نتایج این پژوهش با توجه ب شاخص‌های مختلف و در سطوح مختلف تحصیلی ابتدایی، راهنمایی و متوسطه ارائه شده است. نتایج نشان می‌دهد که مفاهیم و مبانی حوزه رفاه و تأمین اجتماعی و آشنایی با سازمان در کتب درسی اگرچه تا حدودی مطرح شده است، اما این میزان کافی نمی‌باشد و نیازمند ارتقا و بهبود و ارائه هدفمند این مفاهیم و مبانی در کتب درسی است. بر اساس نتایج این پژوهش بحث نهادینگی و نهادینه شدن هر موضوعی و از جمله تأمین اجتماعی در یک زمینه خاص نیاز به استمرار اتفاق افتادن در زمان و مکان دارد. دروس مورد مطالعه این پژوهش نشان داده که اشاره به مفاهیم تأمین اجتماعی نظم و قاعده خاصی را دنبال نمی‌کند حتی در کتب برخی از مقاطع تحصیلی هیچ‌گونه شاخص و مؤلفه‌ای که بتوان آن را ذیل یکی از سه راهبرد بیمه‌ای امدادی و حمایتی قرار داده مشاهده نشده است. بر این اساس پیشنهادهایی برای ارائه مفاهیم و مبانی تأمین اجتماعی در کتب درسی در این پژوهش ارائه شده است.

واژگان کلیدی: گفتمان تأمین اجتماعی، رفاه، آموزش و پرورش، کتب درسی.

عنوان: ارزیابی اثربخشی و سنجش رضایت کارکنان از اجرای ضابطه نحوه محاسبه و پرداخت مزایای انگیزشی کارکنان سازمان تأمین اجتماعی

تهیه و تدوین: مرکز پژوهش‌های کاربردی دانشکده مدیریت دانشگاه تهران

ناظر: اداره کل بودجه و تشکیلات سازمان تأمین اجتماعی

گروه: مدیریت، حکمروایی و فناوری

سال: ۱۳۹۶

چکیده

این پژوهش به بررسی و شناخت میزان رضایت کارکنان از طرح نظام پرداخت مزایای انگیزشی می‌پردازد. بدین منظور مباحث نظری پژوهش در چهار بعد اصلی سیستم جبران خدمات، انگیزش، رضایت شغلی، و مدیریت عملکرد کارکنان و مزایای انگیزشی، مورد بررسی قرار گرفته است و مدل پژوهش طراحی شده و با مدنظر قرار دادن ابعاد نظری و نیازهای کارفرما رضایت کلی از مزایای انگیزشی به‌عنوان متغیر وابسته با ۶ سؤال مورد بررسی قرار گرفته است.

این تحقیق با استفاده از روش پیمایشی و در قالب دو پرسشنامه برای مدیران و کارکنان با گردآوری ۲۴۳۳ پرسشنامه (۳۳۴ مدیر و ۲۰۹۹ کارمند) از سه بخش: بیمه‌ای، درمان مستقیم، و درمان غیرمستقیم، و ستاد در ۱۵ استان انجام شده است.

یافته‌های تحقیق حاکی از آن است که میانگین نمره رضایت از طرح مزایای انگیزشی در مقیاس فاصله‌ای (۰ تا ۱۰۰) برابر ۵۱٫۲۵ است که در حد متوسط است. همچنین میانگین نمره رضایت از طرح مزایای انگیزشی در میان مدیران ۵۷٫۸ و در میان کارکنان ۵۰٫۲ می‌باشد. میانگین نمره نگرش به سیستم مزایای انگیزشی در میان مدیران ۶۵٫۳۶ و در میان کارکنان ۵۹٫۶۵ و میانگین کل ۶۰٫۴۳ است که حاکی از نگرش نسبتاً مثبت پاسخگویان به سیستم مزایای انگیزشی است. میانگین نمره ارزیابی از میزان انگیزاننده بودن طرح مزایای انگیزشی از دیدگاه مدیران ۶۳٫۸۵ و کارکنان ۶۰٫۶۹ و میانگین کل ۶۱٫۱۲ است که در حد نسبتاً زیاد است. به‌بیان دیگر اکثریت پاسخگویان طرح مزایای انگیزشی را انگیزاننده ارزیابی کرده‌اند. میانگین نمره ارزیابی میزان انگیزانندگی از دیدگاه مدیران ۶۳٫۸۵ و کارکنان ۶۰٫۶۹ و میانگین کل ۶۱٫۱۲ است که در حد نسبتاً زیاد است. به‌بیان دیگر اکثریت پاسخگویان طرح مزایای انگیزشی را انگیزاننده ارزیابی کرده‌اند. میانگین نمره ادراک کلی از عدالت در مزایای انگیزشی در میان مدیران ۵۱٫۵۷ و کارکنان ۴۱٫۶۱ و میانگین کل ۴۲٫۹۸ است که در حد نسبتاً کم است. به‌بیان دیگر اکثریت پاسخگویان طرح مزایای انگیزشی را عادلانه ارزیابی نکرده‌اند.

واژگان کلیدی: مزایای انگیزشی، رضایت سنجی، کارکنان سازمان تأمین اجتماعی، عدالت.

عنوان: بایدها و نبایدهای قانون گذاری در تأمین اجتماعی

مجری: محسن قاسمی - اسماعیل انصاری

ناظر: عمران نعیمی

گروه: مدیریت، حکمروایی و فناوری

سال: ۱۳۹۶

چکیده

این پژوهش به بررسی وضعیت قانون گذاری در حوزه تأمین اجتماعی می پردازد و تلاش می کند با یک مطالعه تاریخی چالش ها و مسائل و مشکلات بر سر راه این نوع از قانون گذاری و همچنین قوانین مشکل دار و اضافی و یا تکراری بپردازد. همچنین تلاش شده است که فرایند قانون گذاری به عنوان یک ترکیب علمی، فنی و حقوقی مورد بررسی قرار گیرد و به آسیب ها و مشکلات در راه تدوین قوانین و از جمله عدم مشارکت ذینفعان سازمان تأمین اجتماعی در تدوین قوانین می پردازد.

این پژوهش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه ای انجام شده است.

نتایج این مطالعه نشان می دهد که در موارد قابل توجهی، اصل اصیل استقلال اداری سازمان تأمین اجتماعی در جریان قانون گذاری خدشه دار شده است و راه چاره ای جز اصلاح قوانین و مقررات ناقض این اصل، وجود ندارد. باین همه باید توجه داشت که وظایف و اختیارات دولت در امر سیاست گذاری، نظارت و راهبری، تضمین و حمایت و هماهنگ سازی در حوزه بیمه های اجتماعی (مستنبط از مواد ۳، ۶، ۷، ۹ و ۱۱ قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی)، مستلزم حدودی از دخالت دولت در امور نهادهای بیمه اجتماعی و شمول برخی قوانین مالی و اداری بر این نهادها است اما تعیین دقیق این حدود از ضروریات مسلمی است که بدون آن، خطر بزرگ نقض استقلال مالی و اداری، صندوق ها و سازمان های بیمه اجتماعی را پیوسته تهدید می کند. از جمله دیگر چالش های این حوزه عبارت اند از:، عدم رعایت اصل ایجاد تعادل بین منابع و مصارف صندوق های بیمه ای و عدم رعایت اصول و الزامات محاسبات بیمه ای (اکچوئری)، عدم اهتمام جدی قانون گذار به برقراری نظام سطح بندی شده (چندلایه) در بیمه های اجتماعی، فقدان جامع نگری، نبود مطالعات کارشناسی کافی به هنگام قانون گذاری و شتاب زدگی، تورم قانونی و رعایت نشدن اصول کدیفیکاسیون

واژگان کلیدی: قانون تأمین اجتماعی، بیمه های اجتماعی، تنقیح قوانین، آسیب شناسی قانون گذاری.

**عنوان: بررسی عملکرد مالی بیمارستان‌های منتخب
سازمان تأمین اجتماعی در سال ۱۳۹۴**

مجری: علی ابوترابی

ناظر: علی اکبری ساری

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۶

چکیده

این پژوهش به بررسی هزینه فایده و عملکرد مالی بیمارستان‌های منتخب سازمان تأمین اجتماعی در سال ۱۳۹۴ می‌پردازد و بیمارستان‌های، شهید معیری تهران، غرضی اصفهان، استاد عالی نسب تبریز، امام رضا (ع) ارومیه، فارابی مشهد و حضرت معصومه (س) کرمانشاه را از منظر اقتصادی و با تأکید بر شاخص‌های هزینه-منفعت طی سال مالی ۱۳۹۴ ارزیابی می‌نماید.

این مطالعه از نوع توصیفی و گذشته‌نگر می‌باشد. در این مطالعه به منظور ارزیابی اقتصادی عملکرد بیمارستان‌های منتخب سازمان تأمین اجتماعی، با استفاده از آمار و اطلاعات عملکردی و مالی بیمارستان، سعی شده است که هزینه تمام‌شده هر یک از مراکز مسئولیت بیمارستان تعیین و در نهایت هزینه تمام‌شده محصولات نهایی بیمارستان تعیین شود. به همین منظور شناسایی هزینه‌ها و تخصیص آن‌ها به مراکز مسئولیت با استفاده از سیستم هزینه‌یابی جذبی و به روش مرحله‌ای صورت گرفته است.

نتایج مطالعه نشان می‌دهد در سال ۹۴، با لحاظ تعرفه‌های بخش دولتی، درآمدهای بیمارستان‌های مورد مطالعه تأمین‌کننده هزینه‌های آن‌ها نبوده است. این امر از مقایسه هزینه تمام‌شده خدمات هتلینگ با تعرفه مصوب آن‌ها نیز مشهود می‌باشد.

به این ترتیب به نظر می‌رسد که با ساختار فعلی ارائه خدمات درمانی بیمارستان‌های منتخب، اعمال تعرفه‌های عمومی غیردولتی می‌تواند تا حدودی به تأمین هزینه‌های بیمارستان کمک کند و زمینه خودگردان شدن بیمارستان‌ها را فراهم آورد. اما باید به این نکته مهم توجه نمود که این نتیجه‌گیری با فرض ثابت بودن سایر شرایط صحیح خواهد بود. به عنوان مثال چنانچه نظام پرداخت به پزشکان نیز بر اساس تعرفه عمومی غیردولتی تعیین شود بدیهی است که هزینه‌های بیمارستان افزایش خواهد یافت. همچنین ممکن است که ترکیب خدمات ارائه‌شده در بیمارستان‌ها دست‌خوش تغییر شود که در این صورت باید علاوه بر بعد هزینه-منفعت به ابعاد عدالت و دسترسی و نیز کارکرد اجتماعی سازمان نیز توجه شود.

واژگان کلیدی: مرکز مسئولیت، هزینه، منفعت، عملکرد مالی، بیمارستان ملکی سازمان.

**عنوان: محاسبه پرداخت از جیب با استفاده از داده‌های
هزینه خانوار مرکز آمار طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴**

مجری: طه نوراللهی

ناظر: امیرعباس فضائلی

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۶

چکیده

مطالعه حاضر به اندازه‌گیری شاخص عدالت در هزینه‌های بهداشت و درمان خانوارهای شهری و روستایی و محاسبه میزان پرداخت از جیب در سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴ می‌پردازد و تلاش می‌کند با تبیین ویژگی‌های اقتصادی و اجتماعی خانوارهای مواجهه یافته با هزینه‌های کمرشکن سلامت تا برآوردی از درصد خانوارهایی که با هزینه‌های کمرشکن سلامتی مواجه و فقیرتر شده‌اند ارائه کند.

این مطالعه با رویکردی توصیفی-گذشته‌نگر به تحلیل داده‌های طرح هزینه و درآمد خانوارهای شهری و روستایی مرکز آمار ایران طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴ پرداخته است.

یافته‌های این مطالعه نشان می‌دهد که علاوه بر این که نرخ خانوارهای مواجهه یافته با مخارج کمرشکن سلامت در ایران طی سال‌های مورد مطالعه (۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴) به‌طور کلی رو به افزایش بوده است، نابرابری جغرافیایی میان و درون مناطق روستایی و شهری در بخش‌های مختلف نیز افزایش داشته است. در سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ هم مناطق روستایی و هم مناطق شهری کشور شاهد کاهش در نرخ خانوارهای مواجهه یافته با هزینه کمرشکن سلامت نسبت به سال قبل از خود بوده‌اند، اما همچنان نسبت به سال پایه ۱۳۹۰ این ارقام بالاتر است. اگرچه در ایران، همانند بسیاری از کشورهای با درآمد متوسط، استفاده از خدمات سلامت به‌سرعت گسترش داشته است، عمده سیاست‌های سلامت طراحی شده در سال‌های قبل - شامل بیمه روی تخت برای خانوارهای شهری، پرداخت هزینه‌های درمانی مصدومان حوادث بر اساس ماده ۹۲ برنامه چهارم، تغییر نوع حق بیمه سازمان خدمات درمانی سابق از مبلغ ثابت به سهمی، استقرار برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی، استقرار ساختار هیئت‌امنایی در بیمارستان‌های دولتی، برنامه تمام‌وقتی جغرافیایی پزشکان برنامه، و اجرای طرح تحول سلامت در سال ۱۳۹۳ باهدف بهبود نظام تأمین مالی و کاهش پرداخت از جیب مردم- به تناسب، اهداف برنامه‌های چهارم و پنجم توسعه ملی را در کاهش پرداخت از جیب به سی درصد و کاهش نرخ مخارج کمرشکن سلامت به یک درصد، به‌رغم برخی بهبودها، تحقق نبخشیده است.

واژگان کلیدی: پرداخت از جیب، فقرزایی، هزینه‌های سلامت، پزشک خانواده.

عنوان: بررسی رضایت‌مندی بیماران و پرسنل درمانی از برنامه ارتقای هتلینگ

مجری: عبدالواحد خدامرادی

ناظر: رضا توپسرکان‌منش

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۶

چکیده

این پژوهش به بررسی تأثیر اجرای برنامه ارتقاء هتلینگ بر رضایت‌مندی بیماران و پرسنل درمانی انجام شده است. برنامه ارتقاء هتلینگ در سال ۹۴ در ۲۲ بیمارستان سازمان تأمین اجتماعی و با اهداف استانداردسازی خدمات هتلینگ بیمارستانی، فراهم آوردن محیطی مناسب جهت ارائه خدمات درمانی و افزایش رضایت‌مندی بیماران و همراهان آنها با چهار محور بهداشت و نظافت؛ خدمات رفاهی؛ تجهیزات و امکانات؛ و ساختمان و تأسیسات به اجرا درآمد. این مطالعه از نوع پیمایشی بوده و به صورت مقطعی در تابستان سال ۱۳۹۶ انجام گرفته است. برای انتخاب نمونه بیماران، با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده و با استفاده از فرمول کوکران نمونه‌گیری در دو گروه انجام شده که در گروه اول تعداد حداقل ۵۸۹ نفر و گروه دوم ۱۴۴۰ نفر بیمار انتخاب شده است. جهت آنالیز توصیفی و تحلیلی داده‌ها از نرم‌افزار Excel و Spss استفاده شده است.

یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که درصد رضایت بیماران بستری‌شده در محورهای بهداشت و نظافت؛ رفاهی؛ تجهیزات و امکانات؛ و تأسیسات و ساختمان در گروه ۲۲ بیمارستان مجری برنامه ارتقاء هتلینگ به ترتیب برابر با ۸۳٫۴؛ ۸۰٫۸؛ ۸۱٫۴؛ و ۸۱ درصد و برای ۴۷ بیمارستان دیگر به ترتیب برابر با ۸۱؛ ۷۷٫۲؛ ۷۴٫۲؛ و ۷۴٫۶ درصد بوده است. درصد رضایت پرسنل درمانی در سه محور بررسی‌شده بهداشت و نظافت؛ تجهیزات و امکانات؛ تأسیسات و ساختمان در گروه بیمارستان‌های مجری برنامه به ترتیب برابر با ۶۹؛ ۷۸؛ و ۷۱٫۲ درصد و برای گروه بیمارستان‌های شاهد که در آنها برنامه ارتقاء هتلینگ اجرا نشده است برابر با ۶۷٫۵؛ ۷۲٫۵؛ و ۶۲ درصد بوده است.

در کل یافته‌های این مطالعه حاکی از آن است که رضایت بیماران از خدمات هتلینگ در هر دو گروه بررسی‌شده بیمارستان‌ها بیشتر از ارائه‌دهندگان خدمت است. قابل توجه است که رضایت بیماران و پرسنل درمانی در تمام محورهای بررسی‌شده مرتبط با هتلینگ در گروه بیمارستان‌های شمول برنامه بیشتر از رضایت بیماران و پرسنل درمانی گروه بیمارستان‌های خارج از شمول برنامه بوده است. پس در واقع می‌توان گفت که اجرای برنامه ارتقاء هتلینگ، رضایت بیماران و پرسنل درمانی را به همراه داشته است.

واژگان کلیدی: خدمات سلامت، رضایت سنجی، هتلینگ، تأمین اجتماعی.

عنوان: محاسبه وزن هزینه تفکیکی خدمات بستری در صورت حساب مراکز دانشگاهی کشور

مجری: آریتا شکوهمند

ناظر: رضا تویسرکان منش

گروه: سیاست گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۶

چکیده

یکی از موارد مغفول در مدیریت هزینه‌های درمان، عدم آگاهی از تأثیر افزایش تعرفه‌ها بر جزییات پرونده‌های بستری بیمارستان‌ها است که عمدتاً به عدم اجرای مکانیزاسیون در بخش بستری برمی‌گردد. در این مطالعه تغییرات دامنه هزینه‌های بخش بستری ناشی از افزایش تعرفه‌ها مورد محاسبه قرار گرفته است تا هم نسبت به دامنه تغییرات آگاهی دقیق‌تری حاصل شود و هم الگوی یکسانی برای محاسبه هزینه‌ها در کل کشور با تخمین قریب‌به‌یقین ممکن گردد. این پژوهش با استفاده از روش تحلیل داده‌های موجود انجام شده است.

یافته‌های این مطالعه نشان داد که تغییرات وزنی در هریک از گروه‌های خدمتی در استان‌های منتخب با ضریب حداقل از ۵۴ درصد تا ۱۳۷ درصد متغیر می‌باشد که بیانگر تأثیر عوامل گوناگون در هر استان از جمله سیستم ارجاع، خدمات فوق تخصصی، وجود خدمات منحصربه‌فرد، و برخی عوامل دیگر بر هزینه‌های هر گروه از خدمات با استان‌های دیگر در همان گروه خدمتی و در نهایت ناهمگونی و تنوع در استان‌های مختلف می‌باشد لذا به راحتی نمی‌توان به یک عدد واحد استناد نمود و از این رو واضح است که ارقام به دست آمده در هر یک از گروه‌های خدمتی در هر یک از استان‌ها نمی‌تواند قابل استناد برای کل کشور باشد که در برخی از موارد مانند وزن دارو و یا وزن هزینه اعضاء هیئت علمی تمام وقت، تفاوت چشمگیر و تا ۱۳۷ درصد، قابل تأمل بوده و به هیچ‌روی قابل تسری به عنوان مرجع کشوری نمی‌باشد. در این رابطه و به عنوان مثال می‌توان به فعال بودن سیستم ارجاع در استان فارس اشاره نمود که موجب کاهش هزینه هتلینگ در صورت حساب‌های بستری شده است. در همین راستا مشاهده می‌گردد که هزینه خدمات هتلینگ در استان یزد به نسبت بالاتر از سایر استان‌ها می‌باشد و همزمان بالاتر بودن هزینه پرداخت شده بابت اعضاء تمام وقت جغرافیایی در این استان، بیشتر بودن نسبت تعداد پزشکان تمام وقت جغرافیایی شاغل در مراکز بیمارستانی نسبت به مطب‌های خصوصی را نشان می‌دهد.

واژگان کلیدی: خدمات بستری، مدیریت هزینه‌های درمان، تعرفه‌های پزشکی، سازمان تأمین اجتماعی.

عنوان: آنالیز هزینه‌های بخش سرپایی درمان غیرمستقیم سازمان تأمین اجتماعی در سال ۹۴

مجری: عبدالواحد خدامرادی

ناظر: مهدی خدایی

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۶

چکیده

در این پژوهش تلاش شده است که هزینه و عملکرد درمان در بخش سرپایی درمان غیرمستقیم سازمان که حدود ۳۸ درصد هزینه‌های درمان سازمان را به خود اختصاص می‌دهد به تفکیک زیرمجموعه‌های آن و در سطح استانی آنالیز و تفصیل شود. در این گزارش تعداد نسخه و مبلغ اختصاص داده سازمان تأمین اجتماعی همراه با شاخص‌های مرتبط (درصد سهم جمعیت تحت پوشش و هزینه هر استان، بار مراجعه، میانگین هزینه نسخه و سرانه سالیانه) در بخش سرپایی درمان غیرمستقیم به تفکیک نوع خدمت (شامل ۱۷ خدمت) که در ۷ گروه، دسته‌بندی شده است به تفکیک استانی نمایش داده شده است.

در این گزارش از روش تحلیل داده‌ها و آمارهای موجود استفاده شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که در بین ۷ نوع گروه خدمتی، دارو بیشترین سهم هزینه (۳۸ درصد) را به خود اختصاص می‌دهد بعد از دارو، بیشترین سهم هزینه مربوط به درمانگاه می‌باشد که ۱۹ درصد هزینه تحقق‌یافته سال ۹۴ در بخش سرپایی درمان غیرمستقیم مربوط به آن می‌باشد. هزینه پزشکان مستقل طرف قرارداد، آزمایشگاه و تصویربرداری به ترتیب ۱۶، ۱۲ و ۱۰ درصد سهم هزینه و فیزیوتراپی و سایر اقدامات تشخیصی درمانی هر کدام سهم ۲ درصد از هزینه را شامل می‌شوند.

در بین گروه پزشکان، ۵۸ درصد هزینه‌ها مرتبط با پزشکان متخصص (میانگین نسخه = ۱۶ هزار تومان)، ۲۷ درصد پزشکان عمومی (میانگین نسخه = ۵ هزار تومان)، ۱۰ درصد پزشکان فوق تخصص (میانگین نسخه = ۲۴ هزار تومان) و ۵ درصد دندان‌پزشک (میانگین نسخه = ۱۷ هزار تومان) بوده است.

واژگان کلیدی: آنالیز هزینه، بخش سرپایی، درمان غیرمستقیم، تأمین اجتماعی.

عنوان: مقدمه‌ای در باب کار شایسته، چیستی، ضرورت و ابعاد مطالعات پیشین

مجری: سهند ابراهیمی پورفائز

ناظر: فردین یزدانی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۶

چکیده

این پژوهش به معرفی مفهوم کار شایسته و بررسی پیشینه آن می‌پردازد. هدف اصلی این پژوهش بررسی مفهوم کار شایسته در مطالعات انجام‌گرفته در این زمینه در کشور است. هدف از این کار استخراج پرسش‌های اساسی موردبحث در هریک از این پژوهش‌ها و متعاقب آن حصول محورهای اصلی مطالعه شده با محوریت کار شایسته در کشور است.

روش به‌کاررفته در این پژوهش روش مطالعه کتابخانه‌ای و اسنادی و تحلیل محتوای کیفی است که برای انجام این امر، مهم‌ترین مقالات منتشر شده با محوریت کار شایسته در کشور بر مبنای روش‌شناسی تحلیل محتوا موردبررسی قرار گرفتند.

بر اساس نتایج اول اینکه حجم مطالعه مفهوم کار شایسته در کشور بسیار اندک بوده و متمرکز در یک بازه زمانی کوتاه است. دوم اینکه در مجموع، در مطالعات انجام‌گرفته سه محور اصلی تعریف، اندازه‌گیری و اجرای کار شایسته در کنار شش محور فرعی امکان‌سنجی، سیاست‌گذاری، گروه‌های ذینفع، گروه‌های ذی‌مدخل، پیش‌نیازها و وضعیت موجود موردبررسی قرار گرفته‌اند.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که تاکنون کار شایسته در ایران حول ۹ محور بررسی شده است. از این محورها ۹ گانه ۳ محور از ماهیت اصلی و ۱ محور از ماهیت زیرمجموعه برخوردارند. محورهای اصلی شامل تعریف، اندازه‌گیری و اجرا می‌شوند. در لایه دوم، محورهای سیاست‌گذاری، امکان‌سنجی، گروه‌های ذی‌مدخل، گروه‌های ذینفع، وضعیت موجود و پیش‌نیازها قرار دارند. به‌بیان‌دیگر هریک از مطالعات انجام‌گرفته تاکنون به حداقل یکی از محورهای اصلی پرداخته و سپس به سراغ یک یا چند مورد از محورهای لایه دوم رفته است.

واژگان کلیدی: کار شایسته، سیاست‌گذاری، اشتغال، سازمان بین‌المللی کار (ILO).

عنوان: پیشنهاد الگو و روش تعیین حداقل دستمزد با رویکرد منطقه‌ای در ایران

مجری: محمدرضا فرهادی پور

ناظر: فردین یزدانی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۶

چکیده

این مطالعه به بررسی سازوکارهای تعیین حداقل حقوق در ایران و جهان می‌پردازد. بدین ترتیب که ابتدا به بررسی مبانی نظری و تجربی حداقل دستمزد می‌پردازد و سپس به تاریخچه حداقل دستمزد در ایران و تجربه کشورهای فرانسه، پرو و مالزی می‌پردازد. سپس با بررسی سناریوهای مختلف تعیین حداقل دستمزد، تلاش می‌کند تا بر اساس وضعیت و واقعیت‌های اقتصادی مناطق مختلف در ایران راهکارهایی برای تعیین حداقل دستمزد بر اساس تورم استانی ارائه کند.

این پژوهش با استفاده از روش کتابخانه‌ای و اسنادی و تحلیل آماری داده‌های موجود انجام شده است و ارتباط حداقل دستمزد با شاخص‌های کلیدی اقتصاد ایران تحلیل آماری شده است.

در نهایت این مطالعه بر اساس دستاوردهای آماری و تجربی و واقعیات اقتصادی کشور در سطوح منطقه‌ای و ملی، ضمن بررسی چند سناریوی مختلف برای تعیین حداقل دستمزد بر اساس شاخص‌های محلی و منطقه‌ای، سناریوی پیشنهادی خود برای تعیین حداقل دستمزد بر اساس تورم استانی را ارائه می‌کند.

واژگان کلیدی: حداقل دستمزد، تورم، کارگر، رویکرد منطقه‌ای، فقر.

عنوان: چشم‌انداز حوزه پوششی نظام رفاه و تأمین اجتماعی کشور به تفکیک بیمه‌ای و حمایتی

مجری: داوود سوری

ناظر: پژوهشکده اقتصاد دانشگاه تربیت مدرس

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۶

چکیده

به‌طور کلی طراحی و اجرای برنامه‌های مقابله با فقر و نابرابری نیازمند بررسی میزان اثرگذاری برنامه‌های توسعه کشوری بر میزان و شدت فقر موجود در مناطق شهری و روستایی طی دوره اجرای برنامه‌ها است. بر این اساس در این طرح، پس از برشماری روش‌های موجود برای اندازه‌گیری فقر، به بررسی انواع سیاست‌های موجود در زمینه فقرزدایی و تجربه‌های ایران در برخی از موارد اجرا شده می‌پردازد تا وضعیت کشور در زمینه فقر و مقابله با این پدیده را مورد ارزیابی قرار دهد. گزارش همچنین به بررسی انواع روش‌های اندازه‌گیری فقر و سنجش سطح رفاه، رویکردهای مختلف اقتصادی از جمله رویکرد رفاه گرایی و مطلوبیت‌گرایی و ارتباط الگوهای رشد و گسترش و انواع سیاست‌های فقرزدایی و میزان اثربخشی آن‌ها می‌پردازد.

در این مطالعه از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و تحلیل داده‌های موجود استفاده شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که در ایران با افزایش بعد خانوار احتمال فقر نیز افزایش می‌یابد. احتمال فقر در بین خانوارهای با جمعیت ۲ نفر و کمتر ۱۲ و در بین خانوارهای ۳ و ۴ نفره ۲۱ درصد و در خانوارهای ۵ نفر به بالا ۴۶ درصد است. همچنین بررسی ساختار سنی فقرا نشان می‌دهد که فقر چهره‌ای میان‌سال پیدا کرده است. در سال ۱۳۸۴، نرخ فقر در بین خانوارهای جوان بیشتر بوده است اما در سال ۱۳۹۴ بیشترین نرخ فقر مربوط به خانوارهای میان‌سال بوده است.

بر اساس نتایج این مطالعه، نرخ رشد، بهبود رابطه مبادله به سود فقرا و کاهش نابرابری در توزیع درآمد به ترتیب بیشترین تأثیر را بر کاهش فقر دارند، از این رو مشخص می‌شود که جهت‌گیری سیاست‌های اقتصادی می‌بایست در راستای تحریک رشد اقتصادی پایدار به همراه سیاست‌های بازتوزیعی در راستای بهبود توزیع درآمد و همچنین کنترل تورم با توجه بیشتر به تورم مصرفی باشد.

واژگان کلیدی: فقر، نظام رفاه، تأمین اجتماعی، رشد اقتصادی پایدار.

عنوان: بررسی تأثیر اجرای بازنشستگی سخت و زیان آور بر منابع و مصارف سازمان تأمین اجتماعی

مجری: محسن ریاضی

ناظر: کیوان مرتضوی سرایی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۶

چکیده

این مطالعه به بررسی و محاسبه بار مالی اجرای طرح بازنشستگی در مشاغل سخت و زیان آور بر منابع و مصارف سازمان تأمین اجتماعی می‌پردازد. در این تحقیق با توجه به تجارب جهانی در این زمینه و نیز تأثیراتی که این طرح بر منابع و مصارف سازمان تأمین اجتماعی دارد، بار مالی این طرح بر منابع و مصارف سازمان تأمین اجتماعی و پایداری مالی آن محاسبه شد و پیشنهادات لازم برای کاهش اثرات سوء آن بر سازمان تأمین اجتماعی با توجه به تجارب جهانی در این زمینه ارائه شده است. در این راستا در این تحقیق طرح بازنشستگی در مشاغل سخت و زیان آور از ابعاد مختلف نظیر خصوصیات بازنشستگان مشاغل سخت و زیان آور نظیر مستمری برقراری، سن بازنشستگی، سابقه بازنشستگی، تاریخ بازنشستگی، جنسیت، مقایسه این خصوصیات با انواع دیگر بازنشستگی، هزینه و درآمدهای این طرح برای سازمان تأمین اجتماعی، مقایسه هزینه‌ها و درآمدها و سرانجام نرخ بهینه حق بیمه‌ای که تعادل هزینه‌ها و درآمدها را برقرار کند (در دو حالت مقایسه با شرایط عادی بازنشستگی و مقایسه با قانون اولیه بازنشستگی در مشاغل سخت و زیان آور) مورد بررسی قرار گرفته است.

در این مطالعه از روش‌های مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و تحلیل محتوای کیفی و از روش تحلیل آماری برای تحلیل داده‌های موجود برای محاسبه بار مالی قوانین بازنشستگی پیش از موعد بر سازمان تأمین اجتماعی استفاده شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که سهم بازنشستگان مشاغل سخت و زیان آور از بازنشستگی‌های برقراری بین ۵,۴ درصد تا ۵۲ درصد در نوسان بوده است به نحوی که بیشترین فشار مربوط به سال‌های اولیه اجرای طرح می‌باشد و با گذشت زمان این فشار کاهش یافته است. باین وجود از لحاظ شاخص میزان مستمری برقراری، بازنشستگان مشاغل سخت و زیان آور نسبت به سایر انواع بازنشستگان دارای بالاترین میزان مستمری برقراری (۱۵,۸۷۳,۸۶۳ ریال در مقابل ۱۱,۰۷۶۹۹۵ ریال کل بازنشستگان در سال ۱۳۹۴) می‌باشند. همچنین نتایج حاصل از تحلیل‌های آماری نشان می‌دهد که طرح بازنشستگی در مشاغل سخت و زیان آور بار مالی عظیمی برای سازمان داشته است. به نحوی که هزینه‌های طرح به قیمت‌های پایه و اسمی سال ۱۳۹۴ به ترتیب ۷,۴ و ۲,۵ برابر درآمدهای طرح بوده است که این امر روند نقطه سر به سری منابع و مصارف سازمان را که طی سال‌های اخیر از معضلات اصلی سازمان بوده است، سرعت بخشیده است.

واژگان کلیدی: مشاغل سخت و زیان آور، بازنشسته، تأمین اجتماعی، بار مالی.

عنوان: تهیه سند ملی اشتغال و سرمایه‌گذاری برای
دوره ۱۴۰۰-۱۳۹۶

مجری: بهروز هادی زنوز - افشین برمکی

ناظر: محمد وصال

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۶

چکیده

این طرح به بررسی و مطالعه وضعیت اقتصادی کشور برای تهیه سند ملی اشتغال و سرمایه‌گذاری برای دوره ۱۴۰۰-۱۳۹۶ می‌پردازد و تلاش می‌کند تا به بررسی علل و راهکارهای کاهش نرخ بیکاری آشکار در کشور؛ کاهش فاصله نرخ‌های بیکاری منطقه‌ای با سطح ملی در استان‌هایی که نرخ بیکاری آن‌ها بالاتر از میانگین ملی است؛ کاهش نرخ بیکاری در میان مردان و زنان جوان و تحصیل کرده کشور و بهبود بهره‌وری نیروی کار در دوران برنامه به‌منظور بهبود توان رقابتی اقتصاد کشور و ارتقای وضع معیشت نیروی کار و درنهایت افزایش نرخ مشارکت زنان تحصیل کرده در نیروی کار بپردازد.

این گزارش با استفاده از تحلیل ثانویه داده‌های موجود در مرکز آمار ایران انجام شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که هرچند در اقتصاد ایران به دنبال کاهش قیمت نفت و رکود اقتصادی، بیکاری ادواری افزایش می‌یابد، اما استمرار نرخ‌های بیکاری بالا، در ادوار رونق و رکود اقتصادی، گویای آن است که بیکاری در کشور ما از نوع بیکاری درازمدت است که بیکاری ساختاری نامیده می‌شود. یعنی تعداد مشاغل موجود در کشور به‌طور مستمر کمتر از تعداد داوطلبان اشتغال بوده است. همچنین نتایج این مطالعه بیانگر آن است که برخلاف پیش‌بینی برنامه ریزان، رشد اقتصادی ۸ درصدی و کاهش نرخ بیکاری به سطح ۸,۶ درصد (تا سال ۱۴۰۰) تحقق نخواهد یافت و نرخ بیکاری در پایان این دوره می‌تواند به سطح بالاتر ۱۴ تا ۱۹ درصد افزایش یابد. واقع‌بینی حکم می‌کند که ریشه اصلی تنش‌های اجتماعی اخیر را در عملکرد ضعیف اقتصاد کشور و بی‌توجهی به سیاست‌های اصولی رفاه اجتماعی جستجو کنیم. نقش رقابت‌های جناحی و مداخله بیگانگان در این وضعیت اساساً بدون توجه به ریشه‌های اصلی این بحران قابل تعیین و تبیین نیست و چاره‌جویی ریشه‌ای برای حل و فصل مشکلات واقعی را به تأخیر خواهد انداخت.

واژگان کلیدی: سند ملی اشتغال و سرمایه‌گذاری، برنامه ششم، فقر، بیکاری.

عنوان: ریسک‌های اکچوئری ادغام در صندوق سازمان تأمین اجتماعی

مجری: محمدمهدی امانی

ناظر: مرتضی اعلاباف

گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

سال: ۱۳۹۶

چکیده

این پژوهش به بررسی مسائل و مشکلاتی می‌پردازد که اکچوئرها در هنگام ادغام یا تصدی صندوق‌های بازنشستگی با آن مواجه می‌شوند و به این موضوع می‌پردازد که در صورت ادغام صندوق‌های بازنشستگی با صندوق بازنشستگی سازمان هزینه‌های صندوق بازنشستگی سازمان به چه صورتی خواهد بود؟ تحت فرضیات تورم و بهره که در هزینه‌های صندوق‌ها نقش اساسی دارند هزینه‌های صندوق بازنشستگی سازمان به چه صورتی خواهد بود؟ برای پاسخگویی به این پرسش‌ها به بررسی وضع موجود صندوق سازمان تأمین اجتماعی با تأکید بر روش تأمین اعتبار و نحوه پرداخت کسورات؛ با تأکید بر روش تأمین اعتبار و نحوه پرداخت کسورات و بررسی و مطالعه روش‌های محاسبه تعهدات اکچوئری در انتقال صندوق از منظر صندوق متصدی تلاش می‌کند تا یک دستورالعمل برای محاسبه نرخ‌های تأثیرگذار و محاسبه بار مالی تغییر مزایا، کسورات و قوانین بازنشستگی ارائه کند.

این پژوهش از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و همچنین تحلیل و بررسی داده‌های موجود استفاده شده است.

بر اساس نتایج این مطالعه، برای اینکه ادغام صندوق‌های بازنشستگی به‌طور مؤثر و منصفانه صورت پذیرد، باید هر دو صندوق بازنشستگی واگذارنده و پذیرنده از روش‌های استاندارد ارزیابی اکچوئریال، مانند روش پیش‌بینی اعتبار واحد و سن ورود نرمال و فرض‌های اقتصادی و جمعیت شناختی مناسب با شرایط صندوق و وضعیت اقتصادی استفاده کنند. در واقع، به‌کارگیری روش‌های ارزیابی استاندارد برای دارایی‌ها و تعهدات می‌تواند به‌عنوان پیش‌نیاز ادغام صندوق‌های بازنشستگی مطرح شود. همچنین، در این گزارش دو معیار جهت ادغام طرح‌های بازنشستگی مزایای معین در ایران پیشنهاد شده‌اند که شامل ادغام بدون سود یا زیان با طرحی دیگر (ملاک مالی) و عدم کاهش نسبت تأمین اعتبار پس از ادغام (ملاک اکچوئریال) است. رویکردی که در گزارش پیش‌رو برای فرایند ادغام صندوق‌های بازنشستگی پیشنهاد شده است، تفکیک فرایند ادغام به سه مرحله پیش، حین و پس از ادغام است. با این تفکیک می‌توان وظایف مشخصی را به مشاوران اکچوئری صندوق بازنشستگی پذیرنده محول کرد.

واژگان کلیدی: ارزیابی اکچوئریال، اکچوئر، ادغام صندوق‌های بازنشستگی، سازمان تأمین اجتماعی.

عنوان: سود جمعیتی و چشم‌انداز اثرات آن بر نظام تأمین اجتماعی در ایران

مجری: مجید کوششی

ناظر: نرگس اکبرپورروشن

گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

سال: ۱۳۹۶

چکیده

این طرح به موضوع پنجره فرصت جمعیتی در ایران می‌پردازد. کشورهایایی که این فرصت را پیدا کرده‌اند مانند آلمان، اتریش، چین، ژاپن و کره جنوبی توانسته‌اند از آن برای توسعه کشور خود استفاده کنند. اکنون برخی کشورهای در حال توسعه مانند ایران، نیز در این شرایط جمعیتی قرار دارند. بنابراین در سال‌های اخیر این پرسش مطرح شده است که آیا این کشورها نیز، تا پیش از رویارویی با سالخوردگی جمعیت، قادر خواهند بود از این فرصت برای رشد اقتصاد خود استفاده کنند؟ این پژوهش در مورد سطوح و روندهای سود جمعیتی در واقع فاصله و شکاف بین ظرفیت بالقوه ناشی از تغییر در ساختار سنی و بهره‌مندی نظام‌های مالی در اقتصاد کلان را توضیح می‌دهد و هدف اصلی آن مطالعه و تحقیق در مورد تغییرات ساختار سنی، پنجره فرصت جمعیتی، و روند تغییرات و چگونگی تحقق سود جمعیتی در ایران است. این پژوهش با استفاده از روش تحلیل داده‌های موجود انجام شده است.

نتایج این مطالعه در مورد تغییرات جمعیتی و اثرات مثبت احتمالی آن نشان می‌دهد که غیر از مرحله اول سود جمعیتی، دو سود جمعیتی دیگر نیز اتفاق می‌افتد. مرحله اول سود جمعیتی بیان‌کننده اثر غیرمستقیم تغییرات جمعیتی و ساختار سنی بر اقتصاد ملی است. با کاهش سطح مرگ‌ومیر یعنی افزایش متوسط سال‌هایی که امید می‌رود هر فرد از یک نسل عمر کند، انتظار می‌رود که هم نرخ پس‌انداز افزایش یابد و هم سال‌های عمر فعال افزایش یابد یا بازنشستگی به تعویق بیفتد. با کاهش باروری نیز سرانه سرمایه‌گذاری خانوار و دولت در سرمایه انسانی (آموزش و سلامت) افزایش می‌یابد. مجموع این تغییرات که مستقیم یا غیرمستقیم ریشه در تغییرات جمعیتی دارند، می‌تواند محرکی در اقتصاد ملی ایجاد کند که سود دوم جمعیتی را رقم می‌زند. و بالاخره کاهش باروری دارای اثر دیگری نیز هست و آن کاهش اوقاتی است که یک زن در سال‌های باروری بالا صرف فرزندزایی، فرزند پروری و مراقبت از کودکان پرتعداد می‌کند و اکنون می‌تواند به بازار کارمزدی انتقال یابد و از این طریق افزایش و بهبودی مهم در نرخ بهره‌وری و اقتصاد ایجاد کند. به این سومین سود جمعیتی، سود جنسیتی گفته‌اند.

واژگان کلیدی: تغییرات جمعیتی، پنجره فرصت جمعیتی، سود جمعیتی، تأمین اجتماعی.

عنوان: بررسی رضایتمندی بیماران بستری از کیفیت مراکز درمانی ملکی سازمان تأمین اجتماعی در سال ۹۶

تهیه و تدوین: جهاد دانشگاهی واحد علامه طباطبایی

ناظر: مرتضی دادخواه - فاطمه اسدی

گروه: مدیریت، حکمروایی و فناوری

سال: ۱۳۹۶

چکیده

در نظام مدیریتی نوین با توجه به تأکید بیشتر مدیران مراکز بهداشتی- درمانی بر تأمین رضایت خاطر بیماران از خدمات ارائه شده، بررسی رضایتمندی بیماران مورد توجه بیشتری قرار گرفته و به عنوان یک شاخص مهم کیفیت مراقبت سلامت محسوب می‌گردد. در این گزارش تلاش شده است تا میزان رضایتمندی بیماران بستری در مراکز درمانی ملکی سازمان تأمین اجتماعی مورد بررسی قرار گیرد. همچنین نقاط قوت و ضعف فرایندها و خدمات ارائه شده به این بیماران شناسایی شود و راهکارهایی برای رفع آن‌ها ارائه شود.

این پژوهش با استفاده از روش پیمایشی پرسشنامه‌ای تهیه شده است و جامعه آماری آن کلیه بیماران ترخیصی مراکز ملکی سازمان تأمین اجتماعی در آذرماه ۱۳۹۶ بوده است.

یافته‌های حاصل از این پژوهش به شرح زیر بیان شده است: اخلاق و رفتار پزشک معالج با بیمار (۸۸،۴)، مراقبت‌های پرستاری ارائه شده طی روزهای بستری (۸۳،۴)، اخلاق و رفتار پرسنل پرستاری در تمام روزهای بستری با بیمار (۸۳،۴)، دادن آگاهی توسط پزشک در خصوص نوع بیماری و نحوه درمان به بیمار (۸۳،۲)، اخلاق و رفتار پرسنل پذیرش با بیمار (۸۲)، رضایت بیمار از انتقال به بخش بستری با سایر واحدهای درمانی (۸۱،۶)، کافی بودن تعداد تابلوهای راهنما برای دسترسی آسان به واحدهای مختلف بیمارستانی (۸۱)، مدت زمان انتظار بیمار برای تشکیل پرونده (۸۰،۸)، اخلاق و رفتار پرسنل توزیع کننده غذا با بیمار (۸۰،۵)، رضایت از شرایط اتاق بستری خود (نور، دما، تهویه) (۷۹،۶)، رضایت بیمار از تعویض لباس و ملحفه در روزهای بستری (۷۹،۴)، ارائه آموزش در هنگام ترخیص در خصوص رژیم غذایی و نحوه مصرف داروها چقدر به بیمار (۷۹،۲)، مدت زمان انتظار بیمار برای انجام مراحل ترخیص (۷۸،۴)، وجود نظم و آرامش در محیط بخش (۷۸،۱)، ارائه آموزش در مورد بیماری و مراقبت‌های آن توسط پرسنل پرستاری به بیمار (۷۷،۷)، اخلاق و رفتار پرسنل نگهدارنده با بیمار (۷۷،۵)، رضایت از مقدار غذایی که در هر وعده به بیمار داده می‌شود (۷۶،۲)، خود را معرفی نمودن پرسنل درمانی (پرستاری) به بیمار (۷۶)، دسترسی بیمار به امکانات رفاهی مانند تلفن، یخچال، تلویزیون (۷۵،۷)، رضایت بیمار از تنوع و گرم بودن غذای بیمارستان (۷۳،۹)، بهداشت و تمیزی سرویس‌های بهداشتی (۷۱،۹).

واژگان کلیدی: رضایت سنجی، بیماران، مراکز درمانی ملکی سازمان تأمین اجتماعی.

عنوان: ساخت جدول تغییر وضعیت بیمه‌شدگان سازمان تأمین اجتماعی

مجری: رامین اقبال‌زاده

ناظر: امین حسن‌زاده - حسین بهزادی

گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

سال: ۱۳۹۶

چکیده

این گزارش تلاشی برای ساخت جدول تغییر وضعیت بیمه‌شدگان سازمان تأمین اجتماعی است. در این گزارش نرخ‌های مرگومیر بیمه‌شدگان و بازنشستگان، نرخ ازکارافتادگی و نرخ تمایل به بازنشستگی به تفکیک سن و جنسیت ارائه شده است و تلاش شده است تا پس از دریافت داده‌های سال ۱۳۹۵ و فوتی‌های سازمان ثبت‌احوال کشور، نرخ‌های اولیه ارائه‌شده در گزارش اول به‌روزرسانی و جدول ریزش چندگانه ارائه شده است.

برای دستیابی به اهداف طرح، به‌طور مستقیم از بیش از ۴۱ میلیون رکورد مربوط به سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۳ اخذشده از دفتر آمار و مطالعات اقتصادی و اجتماعی سازمان و همچنین، ۵۰۰ هزار رکورد مربوط به فوتی اخذشده از دفتر راهبری سیستم‌ها استفاده شده است. علاوه بر این، در اجرای طرح بیش از ۲۰ میلیون رکورد مربوط به سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۴ به‌صورت غیرمستقیم مورد بهره‌گیری قرار گرفته است.

بر اساس نتایج این مطالعه و با توجه به جدول مرگومیر تهیه‌شده در گزارش، انتظار می‌رود یک فرد ۱۵ ساله شاغل تا ۷۹ سالگی به زندگی خود ادامه دهد. همچنین، بر اساس جدول یادشده، انتظار می‌رود یک فرد ۵۵ ساله ۲۶ سال و یک فرد ۶۰ ساله ۲۲ سال عمر کند. این نتیجه دلالت‌های مهمی را برای سازمان تأمین اجتماعی به همراه دارد؛ بدین معنی که این سازمان باید برنامه لازم به‌منظور ارائه خدمات و حقوق بازنشستگی به افراد بازنشسته را حداقل تا ۲۴ سال داشته باشد. باید توجه داشت که بسیاری از پرونده‌های مستمری پس از فوت بازنشسته بسته نمی‌شوند و به‌صورت پرداخت به بازماندگان باز می‌مانند. با در نظر گرفتن این نکته تعداد سال‌های ارائه خدمات از ۲۴ سال بیشتر هم می‌شود.

واژگان کلیدی: جدول تغییر وضعیت، جدول مرگومیر، جدول ریزش‌های جداگانه، نرخ‌های ملی تمایل به بازنشستگی، نرخ‌های ازکارافتادگی، بیمه‌شدگان سازمان تأمین اجتماعی.

عنوان: حق برخورداری از تأمین اجتماعی در فضای کسب و کار مجازی در اسناد بین‌المللی و نظام حقوقی ایران

مجری: مصطفی السان

ناظر: محمدرضا جوان جعفری

گروه: مدیریت، حکمروایی و فناوری

سال: ۱۳۹۷

چکیده

در این پژوهش با نگرش به قوانین بین‌المللی و نیز قوانین کشورهای پیشرو در خصوص تأمین اجتماعی افراد جامعه به خصوص افراد شاغل در مشاغل مجازی، قوانین داخلی و نظرات مسئولین در خصوص تأمین اجتماعی مشاغل مجازی بررسی گردیده و لزوم تحت پوشش بیمه اجتماعی قرار گرفتن شاغلین مشاغل مجازی بیان گردیده است.

این پژوهش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که سازمان تأمین اجتماعی می‌تواند با گسترش شمول پوشش‌های تأمین اجتماعی به کسب و کارهایی که در فضای مجازی انجام می‌گیرد، ضوابط و دستورالعمل‌های مورد نیاز برای مدیریت این کسب و کارها را تدوین و اجرایی نماید. دغدغه اصلی بیمه مشاغل مجازی، موضوع تاب‌آوری اجتماعی و نیز بسترسازی فرهنگی است. امروزه کسب و کارهای مجازی، بر مبنای فرار یا کاستن از مالیات و دیگر هزینه‌ها با مشاغل سنتی یا با همدیگر در رقابت هستند. بنابراین، الزام تبعیض‌آمیز برخی از فعالان این فضا به پوشش بیمه تأمین اجتماعی، می‌تواند رقبا را در وضعیت بهتری حداقل در کوتاه‌مدت قرار دهد. زیرا پوشش بیمه و خدمات اجتماعی، هزینه تمام‌شده کالاها و خدمات را افزایش می‌دهد و اگر الزام در این حوزه نابرابر یا موردی باشد، شرکت یا شخصی که این هزینه‌ها به آن تحمیل می‌شود، زیان خواهد دید. چالش عمده دیگر، نحوه ارائه لیست کارکنان و سایر فهرست‌ها و حساب و کتاب‌هایی است که برای محاسبه نرخ حق بیمه و سرمایه قابل پرداخت ضروری است. چالش نبود آمار را نیز نمی‌توان نادیده گرفت. این چالش در مورد برخی از مشاغل سنتی، مانند لجهایی که دارای کارگران متعدد هستند و نیز نحوه تقسیم سود و منفعت در آن‌ها چندان معلوم نیست، مطرح است؛ اما این امر مانع از پوشش بیمه تأمین اجتماعی در چنین مواردی نشده است.

واژگان کلیدی: بیمه اجتماعی، فضای مجازی، کسب و کارهای آنلاین، سازمان تأمین اجتماعی.

عنوان: کدگذاری اقسام و مشاغل و فعالیت‌های بانک اطلاعاتی سازمان تأمین اجتماعی بر اساس استاندارد ISIC و ISCO

مجری: کمال نژادی

ناظر: الهام روح‌افزا - معاونت اقتصاد

گروه: مدیریت، حکمروایی و فناوری

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این طرح به بررسی انواع کدگذاری اقسام و مشاغل و فعالیت‌های بانک اطلاعاتی سازمان تأمین اجتماعی بر اساس استاندارد ISIC و ISCO پرداخته است. ابتدا به بررسی موضوع کدگذاری پرداخته و سپس ساختار طبقه‌بندی‌های مورداستفاده برای فعالیت‌های اقتصادی و مشاغل تشریح شده است. طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی تمامی فعالیت‌های اقتصادی (ISIC) از ساختاری منسجم و یکدست برای طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی تشکیل شده است که بر پایه مجموعه‌ای از مفهومی‌ها، تعریف‌ها، اصول و قواعد طبقه‌بندی مورد توافق بین‌المللی متکی است. ساختار کلی ISIC / رسته‌های تکی ISIC در ۲۱ بخش فشرده شده‌اند که برای هر بخش معادل زبان فارسی در مرکز آمار ایران تولید شده است. طرح کدگذاری مشاغل سازمان تأمین اجتماعی بر اساس استاندارد ISCO نیز موردبحث قرار گرفته است. این پژوهش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که آمار کدگذاری فعالیت‌های کارگاه‌های تحت پوشش سازمان تأمین اجتماعی به تفکیک گروه‌های اصلی ISIC بیشترین کد مربوط به تولید صنعتی (ساخت) با تعداد ۱۴۳۱ و کمترین مربوط به ۹ فعالیت‌های خانوارها به‌عنوان کارفرما، فعالیت‌های تفکیک‌ناپذیر تولید کالاها و خدمات توسط خانوارهای معمولی برای خودمصرفی با یک مورد و در کل با این شرح که ۶۴۷ مورد به‌صورت نامعین گزارش شده است. آمار تعداد و درصد کدگذاری فعالیت‌های کارگاه‌های تحت پوشش سازمان تأمین اجتماعی به تفکیک گروه‌های اصلی ISIC نامعین ۶۴۷ گروه‌های پ: تولید صنعتی (ساخت) / چ: عمده‌فروشی و خرده‌فروشی؛ تعمیر وسایل نقلیه موتوری و موتورسیکلت / ب: استخراج معدن / ج: ساختمان / ط: سایر فعالیت‌های خدماتی / س: اداره امور عمومی و دفاع؛ تأمین اجتماعی اجباری ۲۶۰۴ سایر گروه‌ها (۱۵ گروه) ۷۰۴. طرح کدگذاری مشاغل سازمان تأمین اجتماعی بر اساس استاندارد ISCO انجام شد. پس از انجام مراحل کدگذاری و تأییدیه مختلف از کارشناسان طرح، گزارش این طرح آماده شده و لازم است پس از بررسی و تأیید سازمان نسبت به اجرایی شدن نتایج آن اقدام شود. آمار نتایج به‌دست‌آمده از داده‌های کدگذاری شده مشاغل ISCO در سطح اصلی نامعین ۱۲۵۱۴ و بیشترین صنعتگران و کارکنان حرفه‌های مرتبط ۲۴۸۴۲ مورد و کمترین مشاغل نیروهای مسلح با ۲۲ مورد و در مجموع ۱۱۶۷۱۹ مورد عناوین اصلی بودند.

واژگان کلیدی: کدگذاری مشاغل، بانک اطلاعاتی، سازمان تأمین اجتماعی، استاندارد ISIC و ISCO.

عنوان: تبیین حقوقی استقلال اداری و مالی سازمان تأمین اجتماعی با تأکید بر حدود و نقش دولت در دوره زمانی پس از انقلاب

مجری: زینب عصمتی

ناظر: محسن قاسمی

گروه: مدیریت، حکمروایی و فناوری

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این مطالعه به تبیین حقوقی استقلال اداری و مالی سازمان تأمین اجتماعی با تأکید بر حدود و نقش دولت در دوره زمانی پس از انقلاب می‌پردازد و تلاش می‌کند با تبیین مفهوم استقلال اداری و مالی سازمان تأمین اجتماعی و نقش دولت در صندوق بیمه‌های تأمین اجتماعی و مطالعه تطبیقی قوانین، مقررات و رویه‌ها و نقش و حدود دخالت دولت در صندوق‌های بیمه‌های تأمین اجتماعی در کشورهایی با نظام بیمه‌ای مختلف و شناسایی الگوها و معرفی راه‌حل‌های مناسب سایر کشورها و بررسی و تحلیل قوانین و مقررات در خصوص میزان و حدود نقش دولت در صندوق‌های بیمه‌های تأمین اجتماعی، کاستی‌های نظام حقوقی تأمین اجتماعی جمهوری اسلامی ایران در زمینه استقلال اداری و مالی سازمان تأمین اجتماعی و نقش و حدود دخالت دولت در صندوق‌های بیمه‌های تأمین اجتماعی مشخص کند و راهکارها و پیشنهادهای کاربردی به منظور رفع نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت، تدوین قوانین جدید و مقررات مناسب و اصلاح یا حذف قوانین ناکارآمد و زائد و ارائه تفسیر مناسب از قوانین ارائه کند.

این پژوهش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و مصاحبه کیفی انجام شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که سازمان تأمین اجتماعی به‌ظاهر استقلال اداری دارد لیکن در واقع، دولت در خیلی از موارد این استقلال اداری را خدشه‌دار کرده است. اصل سه‌جانبه‌گرایی به‌ظاهر رعایت می‌شود لیکن به‌واقع رعایت نمی‌گردد یعنی هرچند نمایندگان کارفرمایان و کارگران نیز در جلسات هیئت امناء شرکت می‌کنند لیکن در اصل نماینده کارگر و کارفرما نبوده و به‌نوعی این افراد نیز طرفدار، حامی و نماینده دولت‌اند. همچنین در بحث نظارت دیوان محاسبات بر سازمان تأمین اجتماعی از آنجاکه سازمان از بودجه کل کشور استفاده نمی‌کند این دیوان نباید بر سازمان نقش نظارت داشته باشد. در بحث استقلال مالی نیز اگرچه سازمان دارای استقلال مالی است لیکن مشکل عمده‌ای که در این حوزه وجود دارد عدم پرداخت بدهی‌های دولت (سه‌م ۳ درصد) به سازمان و تحمیل قوانین بدون پیش‌بینی بار مالی آن بر سازمان می‌باشد. در مجموع نتیجه حاصل از مصاحبه نشان می‌دهد که سازمان تأمین اجتماعی از نظر اداری، دولتی و فاقد استقلال لیکن به لحاظ مالی غیردولتی و دارای استقلال است.

واژگان کلیدی: تأمین اجتماعی، دولت، استقلال اداری و مالی، نظام حقوقی.

عنوان: امکان‌سنجی ساخت افزار هوشمند برای پایش الکترونیکی سلامت

تهیه و تدوین: دانشگاه صنعتی شریف

ناظر: شرکت اوزان

گروه: مدیریت، حکمروایی و فناوری

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این پروژه به بررسی تفصیلی عملکرد و ساختار سنسورهای تجاری موجود برای اندازه‌گیری پارامترهای سلامت از جمله دما، ضربان قلب و اکسیژن خون، عملکرد حرکتی و نوارقلب (ECG) می‌پردازد و تلاش می‌کند تا بررسی قیمت، عملکرد و دقت این دستگاه‌ها و همچنین قطعات شکل‌دهنده آن‌ها بپردازد. درنهایت یک جمع‌بندی در مورد ویژگی‌های لازم برای یک افزار هوشمند در داخل کشور ارائه کند.

این گزارش با استفاده از روش بررسی میدانی انجام شده است.

نتایج این گزارش نشان می‌دهد که دو محصول مچ‌بندهای MI Band 2 و MI Band 3 کمپانی شیائومی به لحاظ آیزی شارژ باتری، قیمت پایین، امنیت و قابلیت تنظیم حداکثر جریان این آیزی، به‌عنوان نمونه‌ای ایدئال برای این دست از محصولات معرفی شده است. همچنین استفاده از باتری‌های لیتیوم پلیمری با توجه به ظرفیت، ابعاد و کاربردشان بسیار توصیه می‌گردد. در مورد رگولاتور ولتاژ، حتماً باید از مبدل‌های Buck بهره برد. زیرا که بهینگی در مصرف باتری برای این محصولات جزو بالاترین اولویت‌ها است. TPS62737 عنوان بهترین گزینه را می‌گیرد. این المان در کنار اقتصادی بودن و بهینگی، در مچ‌بندهای MI Band 2 و MI Band 3 کمپانی شیائومی به کار رفته است و بخش زیادی از عمر باتری این دو مچ‌بند مدیون این المان است. در مورد سایر المان‌ها مثل صفحه‌نمایش و موتور ویبره، بایستی توجه داشت که گرچه وجودشان جذابیت کار با محصول را افزایش می‌دهد ولی عمر باتری را کاهش داده و قیمت محصول را زیاد می‌کنند. این موضوع تصمیم‌گیری در موردشان را سخت می‌کند. به‌خصوص اینکه کمپانی‌های سازنده قیمت‌های متنوعی را گزارش می‌کنند که بسیار وابسته به تعداد سفارشات است. درنهایت اگر نیاز به استفاده از صفحه‌نمایش باشد، حتماً باید از تکنولوژی OLED استفاده کرد. زیرا سایر تکنولوژی‌ها مصرف باتری خیلی زیادی دارند. همچنین در مورد موتور ویبره نمونه‌هایی مثل موارد به‌کاررفته در مچ‌بندهای شیائومی (موتورهای ویبره ساخت چین) بهترین نمونه‌ها هستند.

واژگان کلیدی: مچ‌بند هوشمند، پایش سلامت، تشخیص ضربان قلب، گام شمار، تشخیص اکسیژن خون.

عنوان: تحلیل و بررسی اثر مؤلفه‌های بیرونی و درونی بر رفتارهای شناختی کارکنان سازمان‌ها با استفاده از آزمایش‌های سایکوفیزیک

مجری: محمد باقر منهاج

ناظر: محمود رضا حاجی قاسم

گروه: مدیریت، حکمروایی و فناوری

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این تحقیق بررسی و تحلیل رفتارهای شناختی کارکنان سازمان و ارتباط آن با عوامل محیطی می‌باشد. در این راستا از آزمون‌های روان‌شناسی شناختی برای سنجش اثر عوامل درونی و بیرونی بر رفتار کارکنان استفاده شده است و در حین پاسخ‌دهی به آزمون‌ها از افراد ثبت الکتروانسفالوگرافی صورت پذیرفته و مطالعه رفتارهای شناختی و عملکردی افراد در محیط سازمان، تأثیر سازمان بر ادراکات، احساسات و عملکرد آن‌ها، با بررسی فرآیندهای مغزی و به‌صورت تحلیلی صورت پذیرفته است.

این پژوهش بر روی تعداد چهار نفر از کارمندان سازمان تأمین اجتماعی شهر تهران انجام شده است، و داده‌ها با استفاده از روش‌های محاسباتی و پردازش سیگنال، آمار توصیفی و همبستگی پیرسون آنالیز شدند. همچنین آزمون‌ها با استفاده از سؤالات استاندارد مطابق با اصول روانشناسی و اساس‌نامه سازمان تأمین اجتماعی طراحی شدند.

نتایج حاصل از این بررسی نشان می‌دهد که ویژگی‌های شخصیتی مسئولیت‌پذیری با درصد میانگین (۸۲/۸۱٪) و دل‌پذیری (۷۱/۱۰٪) بیشتر از سایر ویژگی‌ها در میان کارمندان سازمان مشاهده می‌شوند، که بیانگر این امر می‌باشد که افراد نسبت به انجام وظایف خود با اولویت‌بندی رفتار کرده، برآورد خواسته‌های خود را به تأخیر انداخته و در برخورد با سایر افراد احساس همدردی داشته و به آن‌ها کمک می‌کنند و از آنجایی که میانگین روان‌نژندی در حدود (۲۷/۶۰٪) قرار دارد و یک متغیر منفی است، بنابراین افراد با ثبات عاطفی معقول و سازگاری با محیط به فعالیت خود در سازمان ادامه می‌دهند. همچنین یافته‌ها نشانگر آن بود که ویژگی‌های شخصیتی و فاکتورهای جو سازمان و استرس شغلی به‌طور معناداری بر یکدیگر مؤثر هستند و فعالیت نواحی خاصی از مغز را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

واژگان کلیدی: کارکنان سازمان تأمین اجتماعی، رفتارهای شناختی، سیگنال‌های الکتروانسفالوگرام، آزمایش‌های سایکوفیزیک.

عنوان: فرا تحلیل مطالعات و پژوهش‌های پیرامون رضایت‌سنجی و ارزیابی عملکرد مرتبط با سازمان تأمین اجتماعی

مجری: ایوب سخایی

ناظر: کمال رضوی

گروه: نظر سنجی و افکار سنجی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این پژوهش به مرور نظام‌مند و فرا تحلیل مطالعات و پژوهش‌های انجام شده پیرامون رضایت‌سنجی و ارزیابی عملکرد مرتبط با سازمان تأمین اجتماعی طی دوره زمانی ۱۳۷۳ تا ۱۳۹۶ می‌پردازد و تلاش می‌کند تا ویژگی‌های پژوهش‌های انجام شده در ایران در طی این دوره زمانی و همچنین عوامل مؤثر بر رضایتمندی ذینفعان سازمانی و عملکرد کاری و سازمانی را شناسایی کند. در این طرح تعداد ۸۱ سند پژوهشی (۵۹ مطالعه مرتبط با رضایتمندی ذینفعان سازمان و ۲۲ مطالعه مرتبط با عملکرد کاری و سازمانی) انتخاب و مورد بررسی قرار گرفته است. به‌منظور انجام مرور نظام‌مند، به بررسی وضعیت مطالعات انجام شده از نظر معیارهای مختلف (سال انجام مطالعات، نوع مطالعات، چهره غالب آثار، جامعه آماری و محدوده جغرافیایی مطالعات انجام شده، رهیافت نظری، استراتژی و تکنیک گردآوری اطلاعات، مهم‌ترین یافته‌ها و پیشنهادات) پرداخته شده است. در این پژوهش از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و روش فراتحلیل استفاده شده است. عمده آثار بررسی شده شامل پایان‌نامه‌های دانشگاهی می‌باشند.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که در حوزه سنجش رضایت اکثریت ۶۴ درصدی از پژوهش‌ها از نوع توصیفی - همبستگی، ۲۵/۴ درصد توصیفی - تبیینی، ۶/۸ درصد توصیفی، ۱/۷ درصد تبیینی و ۱/۷ درصد علی مقایسه‌ای می‌باشند. در حوزه ارزیابی عملکرد ۳۶/۴ درصد از پژوهش‌ها از نوع توصیفی - همبستگی، ۳۱/۸ درصد توصیفی، ۱۸/۲ درصد توصیفی - تبیینی، و سه پژوهش نیز از انواع تبیینی، توصیفی - تبیینی و تفهیمی و شبه آزمایشی هستند. همچنین اکثریت ۸۶/۵۶ درصدی از پژوهش‌ها از روش پیمایشی بهره برده‌اند. نتایج حاصل از فراتحلیل مطالعات انجام شده در حوزه رضایتمندی ذینفعان سازمان هم نشان می‌دهد که «کیفیت خدمات درمانی، پاسخگویی کارکنان، وضعیت امکانات و تسهیلات» مهم‌ترین عوامل مؤثر بر رضایتمندی شهروندان خدمت‌گیرنده از سازمان و «اجرای طرح پرکیس، ماهیت کار و پرداخت حقوق و دستمزد» مهم‌ترین عوامل مؤثر بر رضایتمندی کارکنان سازمان بوده‌اند. شایان ذکر است با توجه به اینکه متغیرهای مورد بررسی در مطالعات عملکرد کاری و سازمانی هر کدام تنها در یک مطالعه بررسی شده بودند، فراتحلیل این متغیرها به‌منظور گزارش اندازه اثر ارائه نشده است.

واژگان کلیدی: سازمان تأمین اجتماعی، ارزیابی عملکرد، رضایت‌سنجی، فرا تحلیل.

عنوان: منبع‌شناسی توصیفی حوزه رفاه و تأمین اجتماعی در پایگاه‌های اطلاعاتی ایران

مجری: پیمان زینتی

ناظر: نرگس اکبرپورروشن

گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این طرح به بررسی و جمع‌آوری کتاب‌ها و منابع تولیدشده در حوزه رفاه و تأمین اجتماعی در کشور می‌پردازد و بیش از چهار هزار عنوان اثر شناسایی و دسته‌بندی‌شده و در گزارش نهایی طرح ارائه شده است.

کتابشناسی حاضر به دو گونه شمارشگر و تفسیری تهیه شده است.

خروجی بخش کتابشناسی شمارشگر شامل بیش از ۴۰۰۰ عنوان اثر (کتاب، پایان‌نامه، مقاله علمی-پژوهشی، طرح پژوهشی و گزارش) بر روی سامانه برخط کتابخانه مؤسسه بارگذاری شده است. بخش دوم کار، کتابشناسی تفسیری است که به تشریح و بررسی منابع برگزیده این حوزه می‌پردازد. در نهایت، در این اثر تفسیر کتابشناختی از ۲۴۲ منبع، شامل ۷۰ عنوان کتاب، ۶۶ عنوان پایان‌نامه، ۵۰ نسخه طرح پژوهشی و گزارش و ۵۶ مقاله علمی-پژوهشی عرضه شده است. این منابع از میان بیش از ۴۰۰۰ عنوان اثر در حوزه رفاه و تأمین اجتماعی در چند مرحله غربال و گزینش شده است. برای تسهیل دسترسی به منابعی که در اینجا تفسیر شده‌اند، چند کار انجام شده است. اول اینکه، منابع در هر بخش از کتاب بر اساس الفبای نام پدیدآور مرتب شده‌اند. پس اگر با دانستن نام پدیدآور و نوع منبع موردنظر به سرعت به اثر موردنظر دست می‌یابید. دوم اینکه، در هر بخش از کتاب منابع به ترتیب شماره‌گذاری شده است. این لیست در بخش ارجاعات (منابع) پایان متن نیز موجود است. با یک نگاه کلی به عناوین و سایر اطلاعات، شماره مقابل ارجاع با شماره اثر در داخل کتاب هماهنگ است. از این طریق به راحتی می‌توان اثر موردنظر را پیدا کرد. راه سوم نیز، نمایه پایانی کتاب است. با بهره‌گیری از نمایه، می‌توانید مفاهیم یا موضوع‌های موردنظر خود را بر اساس شماره صفحه پیدا کنید.

واژگان کلیدی: کتابشناسی شمارشگر، کتابشناسی تفسیری، رفاه، تأمین اجتماعی.

عنوان: ارزیابی خدمات سازمان تأمین اجتماعی بیمه از کارافتادگی در ایران

مجری: حمیدرضا هندی

ناظر: یاسر باقری - مونا خورشیدی

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این پژوهش به ارزیابی وضعیت فعلی بیمه از کارافتادگی در ایران و شناسایی بهترین ساختار ارائه خدمات تأمین اجتماعی در زمینه بیمه از کارافتادگی با توجه به تجربیات کشورهای منتخب می‌پردازد و تلاش می‌کند به دو پرسش اساسی پاسخ گوید: اول اینکه وضعیت بیمه از کارافتادگی در ایران از ابتدای پیدایش تا زمان حال چگونه هستند؟ و دوم اینکه برای بهبود برنامه‌های بیمه از کارافتادگی و اثربخشی آن در ایران چه اقدامات و مداخلاتی می‌توان صورت داد؟ همچنین تلاش می‌کند تا با اتکا به سازوکار بیمه از کارافتادگی در ایران و کشورهای منتخب جهان، به لحاظ بررسی تاریخ، ادبیات و آمار و ارقام بپردازد.

این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و همچنین مصاحبه نیمه ساختاریافته انجام شده است.

بر اساس دستاوردهای این پژوهش اکثر برنامه‌های بیمه از کارافتادگی در جهان، افرادی را از کارافتاده کلی (اعم از ناشی از کار یا غیر ناشی از کار) قلمداد می‌کنند که به میزان حداقل دوسوم از ظرفیت و توان کاری خویش را از دست داده باشند و این از دست دادن برای همیشه ادامه داشته باشد. همچنین در بسیاری از کشورهای جهان، نحوه محاسبه میزان مزایای از کارافتادگی غیر ناشی از کار بسیار شبیه به نحوه محاسبه مزایای افراد بازنشسته می‌باشد، چراکه در بسیاری از کشورها بازنشستگی نیز نوعی از کارافتادگی (بر اثر کهولت سن) محسوب می‌شود. مزایا برای از کارافتادگی جزئی دائمی، در اکثر کشورها تنها برای از کارافتادگی‌های ناشی از کار پرداخت می‌شود، اما کشورهای معدودی وجود دارند که به از کارافتادگی جزئی غیر ناشی از کار نیز مزایا می‌پردازند. در بیشتر کشورهای دنیا، از کارافتادگی ناشی از کار نیاز به هیچ شرطی برای احراز از کارافتادگی و برخورداری از مزایا ندارد، این در حالی است که از کارافتادگی غیر ناشی از کار نیاز به شروطی از جمله سابقه پرداخت حق بیمه مشخص دارد.

واژگان کلیدی: بیمه‌های اجتماعی، از کارافتادگی ناشی از کار، از کارافتادگی غیر ناشی از کار، تأمین اجتماعی.

عنوان: سنجش و پایش میزان رضایتمندی و رعایت حقوق مشتری در سازمان تأمین اجتماعی

مجری: علی اکبر تاج مزینانی

ناظر: محمود شهابی

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این طرح به سنجش و پایش میزان رضایتمندی و رعایت حقوق مشتری در سازمان تأمین اجتماعی و با عطف به عرصه‌های خدمت‌رسانی سازمانی، عملکردها و رویکردها در سازمان تأمین اجتماعی پرداخته است. در این پژوهش تلاش شده است تا میزان و نحوه رضایتمندی در سه گروه اصلی مخاطب خدمات سازمان تأمین اجتماعی شامل مستمیری‌بگیران، بیمه‌شدگان و کارفرمایان با رویکردی ترکیبی از روش‌های کیفی و کمی موردبررسی قرار گیرد.

در این پژوهش از روش ترکیبی (آمیخته) با رویکرد «متوالی اکتشافی» استفاده شده است. بدین ترتیب که ابتدا داده‌های کیفی و سپس داده‌های کمی جمع‌آوری و تحلیل شده است. تجزیه و تحلیل داده‌ها مرتبط بوده و ترکیب در مرحله تفسیر و بحث انجام شده است. در این پژوهش در مجموع با ۱۸۰ نفر و در ۹ استان و شرق تهران، غرب تهران و شهرستان‌های تهران مصاحبه انجام شده است.

یافته‌های پیمایش مستمیری‌بگیران نشان می‌دهد که بیشتر افراد (۵۸ درصد) نگرشی بینابین نسبت به سازمان داشته‌اند. با این حال ۲۵/۵ درصد افراد نگرشی مثبت نسبت به سازمان و خدمات آن دارند. در طرف مقابل نیز ۱۶/۵ درصد افراد قرار هستند که در پاسخ‌هایشان نگرش منفی نسبت به سازمان را بیان کرده‌اند. همچنین، نتایج حاکی از آن است که از بین متغیرهای مستقل وارد شده در تحلیل رگرسیون، تنها سه متغیر "میزان رضایت از خدمات فیزیکی شعب"، "میزان رضایت از رفتار پرسنل" و نیز "میزان رضایت از خدمات درمانی سازمان" تأثیر معنی‌داری بر نگرش نسبت به سازمان تأمین اجتماعی داشته‌اند.

واژگان کلیدی: رضایت سنجی، حقوق مشتری، سازمان تأمین اجتماعی.

عنوان: تحلیل نگرش سیاست‌گذاران در حوزه اصلاحات صندوق‌های بازنشستگی (اقتصاد سیاسی سازمان تأمین اجتماعی در ایران)

مجری: بهمن احمدی‌اموی

ناظر: یاسر باقری

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این طرح به تفاوت نگرش‌ها و برنامه‌های سیاستمداران و کارشناسان در حوزه تأمین اجتماعی و اثرگذاری هر کدام از آن‌ها بر وضعیت فعلی و آینده سازمان می‌پردازد. در واقع به این پرسش می‌پردازد که سرانجام صندوق‌های حمایتی و مشخصاً تأمین اجتماعی در چالش بین وسوسه‌های یک سیاستمدار و دغدغه‌های یک کارشناس چه می‌شود؟ و در عمل کدام‌یک بر دیگری ترجیح داده‌شده و چرا؟ برای پاسخگویی به این پرسش تلاش شده است تا عوامل مؤثر بر ساختار فکری مدیران و تصمیم‌سازان سازمان تأمین اجتماعی، گرایش‌های اجتماعی و سیاسی آن‌ها مورد بررسی قرار گیرد.

در این پژوهش از روش کیفی مصاحبه عمیق با کارشناسان و سیاستمداران استفاده شده است.

بر اساس دستاوردهای این پژوهش نگاه مقامات سیاسی، اقتصادی و تصمیم‌گیر جمهوری اسلامی در مواجهه با صندوق‌های حمایتی و مشخصاً سازمان تأمین اجتماعی، یک نگاه برآمده از باقی ساختار اقتصاد سیاسی بوده است. منبع و محل مالی بزرگ و قابل‌اتکایی که می‌توان با استفاده از آن بحران‌های ناشی از سو مدیریت و ناکارآمدی و همچنین هزینه طرح‌های بلند پروازانه سیاسی، اقتصادی و پوپولیستی را تأمین کرد. همانند همان نوع نگاهی که به منبع ظاهراً پایان‌ناپذیر نفت دارند. هرچند به نظر می‌رسد هنوز برای سیاستمداران به‌خوبی روشن نشده که عمق و عظمت مشکلات ناشی از بحران پیش رو صندوق‌های تأمین اجتماعی و دیگر صندوق‌های حمایتی به چه میزان است. باین‌همه هر چه به از بین رفتن منابع قابل‌اتکا بیشتر نزدیک می‌شویم، جایگاه کارشناسان پررنگ‌تر خواهد شد. غارت‌گری، مال خودسازی منابع عمومی و توزیع رانت‌های نهفته در این فرایند به همراه عدم شفافیت و ملزم ندانستن خود به پاسخگویی مهم‌ترین معضلات این نوع نگاه است که کنار زدن پرده‌های چندلایه این نمایش بسیار پرهزینه، زمان‌بر و دشوار می‌نماید.

واژگان کلیدی: تأمین اجتماعی، اصلاحات صندوق‌های بازنشستگی، نگرش سیاست‌گذاران، اقتصاد سیاسی.

عنوان: برنامه جامع سالمندی تأمین اجتماعی

تهیه و تدوین: گروه مطالعات اجتماعی و فرهنگی

ناظر: معاونت بیمه‌ای، اقتصادی و درمان

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این پژوهش به مسئله سالمندی و چالش‌های آن برای سازمان تأمین اجتماعی می‌پردازد و در پی آن است با شناسایی چالش‌ها و مشکلات فعلی و آینده سالمندان راهکارهایی برای مدیریت هرچه بهتر وضعیت سالمندان و مواجهه با چالش‌های آتی این حوزه، در قالب سند جامع سالمندی ارائه کند. این پژوهش ابتدا به تعریف سالمندی و ویژگی‌های جسمی و روحی این دوره از زندگی می‌پردازد و سپس به هزینه‌های سالمندی و بهداشتی می‌پردازد. سپس به تجربه جهانی و چالش‌های پیش روی کشورهای مختلف در حوزه سالمندی، چارچوب‌های سیاستی و حقوق بین‌الملل، چالش‌های تدوین خط‌مشی‌ها و برنامه‌های جهانی و تجارب خاص کشورها برای مقابله با چالش‌های دوره سالمندی می‌پردازد. سپس به وضعیت موجود چالش سالمندی و برنامه‌های سازمان تأمین اجتماعی می‌پردازد و در نهایت بر ضرورت تدوین سند جامع سالمندی و ارائه چارچوب تدوین این سند می‌پردازد.

این پژوهش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است.

یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد با توجه به روند سالمندی جمعیت در همه کشورهای جهان و به تبع آن افزایش هزینه‌های صندوق‌های بازنشستگی به نظر می‌رسد که تقریباً تمام کشورهای جهان در فرایند اصلاح سیستم‌های بازنشستگی وارد شده‌اند اما انگیزه اصلاحات و روش‌های خاص انجام آن از کشوری به کشور دیگر متفاوت است. در واقع با افزایش تعداد مستمری‌بگیران مخارج سیستم افزایش می‌یابد و همزمان درآمدها و تعداد افرادی که به سیستم حق‌بیمه می‌پردازند کاهش می‌یابد. این فرایند جمعیتی محصول مشترک دو پدیده متفاوت اما کاملاً مرتبط کاهش نرخ زادوولد و افزایش امید به زندگی است. مطالعات اولیه در کشور از ابعاد چالش‌ها و مخاطرات بسیار جدی حکایت می‌کند که نظام بازنشستگی ایران را تهدید می‌نماید. پیامدهای این مخاطرات در صورتی که اهتمام جدی برای مقابله با آن‌ها از هم‌اکنون به کار گرفته نشود به ریسک‌های مهم اجتماعی، اقتصادی و سیاسی منجر خواهد شد. در حال حاضر عدم توازن آشکاری در روند منابع و مصارف صندوق‌های بازنشستگی کشور دیده می‌شود. عدم تناسب شاخص‌های اساسی این سیستم‌ها نسبت به سطوح استاندارد نشان از عمق مشکلات صندوق‌های بازنشستگی دارد. بنابراین نیاز به اصلاحات اساسی صندوق‌های بازنشستگی در کشور ضروری به نظر می‌رسد.

واژگان کلیدی: اصلاحات صندوق‌های بازنشستگی، سالمندی جمعیت، نظام‌های بیمه‌ای.

مجری: مریم پورمیرغفاری
ناظر: یاسر باقری - مونا خورشیدی
گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی
سال: ۱۳۹۷

چکیده

این پژوهش به مرور نظام‌مند ۲۲۷ طرح پژوهشی مؤسسه پژوهش عالی تأمین اجتماعی و با هدف توصیف و طبقه‌بندی ویژگی‌ها و دستاوردهای آن‌ها می‌پردازد. سؤال اصلی این پژوهش این است که مطالعات و پژوهش‌های انجام شده در این مؤسسه به چه مسائلی و چگونه پرداخته‌اند و چه نتایجی به دست آورده‌اند.

جهت پاسخگویی به این سؤال ابتدا با مطالعه طرح‌ها، ویژگی‌های روشی، محتوایی و نظری آن‌ها را اعم از گروه پژوهشی، عنوان، نویسنده/ نویسندگان، سال انتشار، محدوده جغرافیایی، کلمات کلیدی، چکیده، روش پژوهش (کمی، کیفی)، تکنیک پژوهش، تکنیک جمع‌آوری و تحلیل اطلاعات، سؤال پژوهش، رویکرد نظری یا مفهومی، جامعه آماری، تعداد نمونه، روش نمونه‌گیری استخراج و طبقه‌بندی و سپس با گرفتن درصد فراوانی هریک از این ویژگی‌ها به توصیف طرح‌ها پرداخته شده است.

یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که طرح‌های پژوهشی بیشتر در گروه اجتماعی و فرهنگی نگاشته شده و از حیث نوع پژوهش بیشتر کاربردی، توصیفی و اکتشافی هستند. از این میان مطالعات «مروری، حقوقی»، «ارزشیابی: ارزیابی عملکرد، ارزیابی تأثیرات» و «نظرسنجی و رضایت‌سنجی» به ترتیب بیشترین فراوانی را به خود اختصاص داده‌اند. بالغ‌بر ۵۴ درصد از محتواهای پژوهشی مؤسسه بین سال‌های ۱۳۷۰ تا ۱۳۸۰ تولید شده است. بیشتر پژوهش‌های صورت گرفته متعلق به سال ۱۳۷۷ می‌باشد، از حیث روش نیز بیش از نیمی از طرح‌ها از روش کیفی بهره گرفته‌اند و باقی روش کمی و یا تلفیق این دو. از حیث تکنیک پژوهش تکنیک‌های «اسنادی» و «پیمایش» به ترتیب بیشترین تکرار را داشته‌اند و «مراجعه به اسناد» و «استفاده از پرسشنامه» دو تکنیک برتر در جمع‌آوری اطلاعات بوده‌اند. اکثر پژوهش‌های صورت گرفته تنها از آماره‌های توصیفی مانند جداول فراوانی، انحراف معیار، میانگین و غیره برای تحلیل استفاده کرده‌اند. بررسی جامعه آماری پژوهش‌های صورت گرفته نشان می‌دهد که بیشتر پژوهش‌ها بر روی سه گروه انجام شده «بیمه‌شدگان»، «مدیران و کارمندان و سازمانی» و «اسناد، مدارک و پرونده‌ها» است.

واژگان کلیدی: مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی، طرح‌های پژوهشی، فراتحلیل.

عنوان: پژوهش اکتشافی سیمای رفاه و تأمین اجتماعی کشورهای جهان (نمونه‌های آلمان، ترکیه و اتیوپی)

مجری: امیرحسین غلامپور

ناظر: یاسر باقری - مونا خورشیدی

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

در این مطالعه سیمای رفاهی بیشتر کشورهای دارای شاخص‌های توسعه‌ای بالا و بسیار بالا به‌طرزی جامع و زمینه‌مند مورد مقایسه قرار گرفته است. در این مطالعه سه کشور آلمان، ترکیه و اتیوپی (سه کشور از سه گروه درآمدی بالا، متوسط و پایین برحسب شاخص سرانه درآمد ملی) را به‌طور موردی بررسی شده است و تلاش شده است تا شناخت نسبتاً مفصل و جامعی از وضعیت رفاهی این سه کشور از لحاظ نوع خدمات ارائه‌شده در حوزه‌های مختلف رفاه و تأمین اجتماعی، نظام بازنشستگی و بیمه‌های اجتماعی، نظام و بیمه‌های سلامت، شرایط برخورداری از خدمات رفاهی یادشده، نهادهای ارائه‌کننده خدمات، شیوه تأمین مالی، نقش و جایگاه دولت در این موارد، تحولات حوزه سیاست‌گذاری در این عرصه، ضعفها و مشکلات موجود در نظام رفاهی، سیاست‌های فقرزدایی و... ارائه شود.

این پژوهش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است.

در این پژوهش مواردی از جمله تاریخچه رفاه اجتماعی در کشورهای موردبررسی، نیروی کار و نرخ بیکاری، رویکرد اقتصادی حاکم، تغییرات مهم اقتصادی و سیاسی کشور، شیوه‌های مداخله دولت در حوزه رفاهی، سیاست‌گذاری در دیگر حوزه‌های اجتماعی مانند مسکن، آموزش و اشتغال، سیاست‌های فقرزدایی، شدت و میزان فقر، افراد تحت پوشش خدمات رفاهی و شرایط برخورداری از خدمات، نظام بازنشستگی و صندوق‌های بیمه، میزان افراد تحت پوشش انواع بیمه‌ها، معرفی انواع خدمات ارائه شده، شیوه‌های تأمین مالی و نقاط ضعف و قوت نظام بیمه‌ای غالب این کشورها موردبحث قرار گرفته است.

واژگان کلیدی: رفاه اجتماعی، نظام بیمه‌ای، آلمان، ترکیه، اتیوپی.

عنوان: ارزیابی خدمات سازمان تأمین اجتماعی - غرامت دستمزد ایام بیماری

مجری: خیام عزیزی مهر

ناظر: یاسر باقری - مونا خورشیدی

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این پژوهش به ارزیابی خدمات غرامت دستمزد ایام بیماری در ایران، به‌عنوان یکی از خدماتی که از سوی سازمان تأمین اجتماعی به بیمه‌شدگان ارائه می‌شود، پرداخته است و تلاش کرده است تا وضعیت کمی و کیفی ارائه خدمات غرامت دستمزد ایام بیماری در ایران را بررسی کند و راهکارهایی برای ارتقا و بهبود آن‌ها ارائه کند. برای این کار ابتدا تصویری از وضعیت غرامت دستمزد ایام بیماری در ایران ارائه شده و دگرگونی تاریخی این خدمات در آیین‌ها و مقررات و هم وضعیت کنونی آن‌ها توضیح داده شد. پس از آن وضعیت غرامت دستمزد در ۹ کشور انتخابی بررسی شده است تا بتوان از تجارب آن‌ها در بهبود شرایط این خدمات در ایران استفاده کرد. درنهایت یافته‌های حاصل از مصاحبه با کارشناسان و کارکنان این حوزه و مشمولان غرامت دستمزد ارائه شد که چالش‌های وضعیت کنونی خدمات غرامت دستمزد در ایران و راهکارهایی برای بهبود آن‌ها را نشان دادند. این پژوهش با استفاده از دو روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و مصاحبه عمیق با کارشناسان انجام شده است.

نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که شیوه کنونی ارائه خدمات غرامت دستمزد با چالش‌های مختلفی روبه‌رو است که هم می‌توانند کارآمدی این خدمات را کاهش دهند و هم سبب ایجاد نارضایتی در میان بیمه‌شدگان شود. چالش‌هایی مانند طولانی شدن فرایند رسیدگی به پرونده‌ها و پرداختی‌ها؛ عدم آگاهی بیمه‌شدگان از قوانین و مقررات که سبب ایجاد سردرگمی در تشکیل و پیگیری پرونده‌ها می‌شود؛ عدم آموزش کافی کارکنان برای استفاده از نرم‌افزار جدید مربوط به ارائه خدمات؛ وقوع برخی خطاها در ثبت داده‌ها و در نتیجه دشوارتر شدن فرایند رسیدگی به پرونده‌ها؛ مشکلات مربوط به استعلام وضعیت؛ کمبود نیروی کار نسبت به حجم کارهای این بخش؛ ناکافی بودن تعداد شعبه‌های رسیدگی‌کننده که هم سبب کندی بررسی پرونده‌ها و هم ایجاد زحمت برای بیمه‌شدگان. دسته‌ای دیگر از مسائل نیز وجود دارد که ناشی از عملکرد کارفرمایان است مانند: برخی خطاها و اشکالات در لیست‌های ارسالی از سوی کارفرما به تأمین اجتماعی و شعبه‌های آن؛ احتمال اخراج مشمولین غرامت دستمزد و نیز در مواردی که بازگشت به کار مشمولین سریع رخ می‌دهد، با توجه به طولانی بودن فرایند رسیدگی پرونده، فرد مشمول برای پیگیری کارها لازم است که از مرخصی استفاده کنند و کارفرما با آن مخالفت کند. مجموع این چالش‌ها هم نارضایتی مشمولان را افزایش داده و هم در پاره‌ای موارد اعتماد آن‌ها به سازمان تأمین اجتماعی را خدشه‌دار کرده است.

واژگان کلیدی: غرامت دستمزد، سازمان تأمین اجتماعی، بیمه‌شدگان، بازگشت به کار.

عنوان: ارزشیابی خدمات تأمین اجتماعی در ایران (مورد مطالعه: بیمه حوادث حین کار)

مجری: زهرا فرضی زاده

ناظر: هدی جعفری

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این طرح به ارزشیابی بیمه حوادث حین کار به عنوان یکی از خدمات تأمین اجتماعی در ایران پرداخته است. طرح پس از مروری بر قوانین برخی کشورهای پیشگام و مقایسه آنها با قوانین ایران به شناسایی انواع خلاءها و ضعفها در خصوص بیمه حوادث حین کار و همچنین مقوله پیشگیری و ارتباط مهم آن با حوادث ناشی از کار پرداخته است.

این پژوهش با استفاده از مصاحبه‌های کیفی و نیمه سازمان یافته عمیق و روش تحلیل موضوعی انجام گرفته است.

بر اساس یافته‌های این پژوهش، برخی خلأها و ضعفها در زمینه بیمه حوادث حین کار عبارت بود از: سهل‌انگاری و تأخیر کارفرما در پرداخت حق بیمه کارگران و تحویل به موقع لیست (که موجب محرومیت کارگر از مستمری از کارافتادگی می‌شود)؛ نبود نماینده غیر وابسته به سازمان تأمین اجتماعی در کمیسیون پزشکی برای پیگیری منافع و مطالبات از کارافتاده‌ها؛ عدم کفایت غرامت نقص عضو، مستمری از کارافتادگی جزئی، مستمری از کارافتادگی کلی برای گذران زندگی؛ عدم تناسب خدمات ارائه شده و حادثه؛ وجود فاصله زمانی طولانی بین زمان شروع از کارافتادگی تا زمان برقراری مستمری از کارافتادگی؛ عدم امکان اشتغال افراد دریافت کننده غرامت نقص عضو و مستمری از کارافتادگی جزئی به دلایل مختلف و نبود مرجعی برای رسیدگی به وضعیت اشتغال آنها متناسب با توانایی جسمی فعلی؛ ناعادلانه بودن میزان مستمری پرداختی به افراد از کارافتاده نزدیک به ۶۶ درصد و افراد از کارافتاده ۶۶ درصد و بیشتر؛ عدم حمایت تأمین اجتماعی از کارگران حادثه دیده در حین تعمیرات جزئی ساختمان (بعد از گذشت تاریخ پایان کار ساختمان)؛ فرار بیمه‌ای کارفرما؛ عدم اطلاع رسانی به موقع کارفرما به سازمان تأمین اجتماعی در خصوص وقوع حادثه ناشی از کار؛ عدم مطالبه و پیگیری حقوق از سوی کارگر حادثه دیده به دلیل ترس، نگرانی از اخراج و بیکاری؛ و وجود اشکالاتی در نحوه تشخیص و احراز نوع از کارافتادگی و تعیین میزان مستمری.

واژگان کلیدی: حوادث حین کار، پیشگیری، توانمندسازی، مستمری از کارافتادگی.

عنوان: تعیین سهم عوامل تولید با استفاده از الگوی داده - ستانده

مجری: حسن طائی

ناظر: فردین یزدانی

گروه: اقتصاد و سرمایه گذاری

سال: ۱۳۹۷

چکیده

در این پژوهش سعی شده است با استفاده از جداول داده-ستانده در سال‌های مختلف سهم عامل نیروی کار از ارزش افزوده که خود به دو بخش سهم نیروی کار خویش فرما از ارزش افزوده و سهم نیروی کار (آزاد و حقوق‌بگیر) از ارزش افزوده تقسیم می‌شود و سهم عامل سرمایه از ارزش افزوده برای بخش‌های مختلف اقتصادی مورد بررسی قرار گیرد.

این طرح با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است. همچنین از جداول متقارن فعالیت در فعالیت سال ۱۳۸۰ مرکز آمار ایران که با استفاده از جداول ساخت و جذب مرکز آمار محاسبه شده و نیز جدول فعالیت در فعالیت به هنگام شده سال ۱۳۹۰ مرکز آمار ایران و دو جدول متقارن داده - ستانده بانک مرکزی مربوط به سال‌های ۱۳۷۳ و ۱۳۸۳ استفاده شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که در رابطه با اقتصاد ایران، بر اساس جداول داده-ستانده و نیز در قالب الگوی ماتریس حسابداری اجتماعی برای سه سال ۱۳۸۱، ۱۳۸۵، و ۱۳۹۱، هر دو رویکرد نتایج مشابهی را حاصل کرده‌اند. در سال ۱۳۸۱ سهم نیروی کارمزد و حقوق‌بگیر (نسبت جبران خدمات کارکنان به ارزش افزوده) ۲۰/۲۶٪ سهم نیروی کار خویش فرما (نسبت درآمد مختلط) به ارزش افزوده ۲۴/۲۴٪ سهم کل نیروی کار (جمع سهم نیروی کار خویش فرما و سهم نیروی کار خویش فرما) ۴۵/۵٪ و در نهایت سهم عامل سرمایه (نسبت مازاد عملیاتی ناخالص به ارزش افزوده) ۵۴/۶۶٪ از ارزش افزوده کل اقتصاد، در سال ۱۳۸۵ این سهم‌ها به ترتیب برابر ۱۸/۶۸٪، ۲۴/۲۲٪، ۴۲/۹٪ و ۵۷/۱۹٪ است. در سال ۱۳۹۱ نیز سهم نیروی کارمزد و حقوق‌بگیر، سهم نیروی کار خویش فرما و سهم نیروی کار کل به ترتیب برابر ۱۹/۱۸٪، ۲۴/۳۶٪، ۴۳/۴۴٪ سهم عامل سرمایه ۵۵/۰۳٪ از ارزش افزوده کل اقتصاد می‌باشد. بر اساس یافته‌های پژوهش همچنین مشاهده می‌شود که از ابتدای دهه ۸۰ تا اواخر این دهه یعنی سال ۱۳۹۱، سهم نیروی کار از ارزش افزوده کاهش یافته و سهم سرمایه از ارزش افزوده در حدود ۰/۳۷٪ افزایش را نشان می‌دهد.

واژگان کلیدی: سهم عوامل تولید، کارگر، سرمایه، داده‌ستانده.

عنوان: مالیات اجتماعی در ایران و مقایسه با کشورهای منتخب

مجری: صالح قوبدل

ناظر: فردین یزدانی - سمانه السادات علوی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این طرح به بررسی وضعیت مالیات اجتماعی می‌پردازد و تلاش می‌کند تا مالیات اجتماعی و ابعاد آن در ایران را مورد تحلیل قرار دهد و نتایج آن را با مالیات اجتماعی در دیگر کشورهای جهان مقایسه کند. با استفاده از شواهد سایر کشورها نشان می‌دهد که بخشی از مالیات اجتماعی از طریق تأمین اجتماعی باید به زیان‌های اجتماعی اختصاص یابد. برای این منظور با بهره‌گیری از تجربه سایر کشورها میزان مالیات اجتماعی در ایران برآورد و با سایر کشورهای منتخب مقایسه شده است.

این طرح با استفاده از روش مطالعه کتابخانه‌ای و اسنادی و تحلیل آماری داده‌های موجود انجام گرفته است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که در ایران تقریباً مالیات بر عایدی سرمایه وجود ندارد. مالیات بر نقل و انتقال املاک، سهام و سرقفلی (موضوع ماده ۵۲، ۶۴، و ۵۹ ق.م.م) تنها مالیاتی است که می‌توان تا حدودی جایگزین مالیات بر عایدی سرمایه نامید. درآمد مالیاتی حاصل از این قانون بسیار ناچیز و قابل مقایسه با میزان مالیات بر عایدی سرمایه نیست. مالیات بر عایدی سرمایه‌های غیرمولد نیز یک نوع مالیات اجتماعی است. در این زمینه هم آمار دقیق از میزان سرمایه غیرمولد در ایران وجود ندارد. بر اساس گزارش‌های غیررسمی، میزان طلا و جواهر نزد خانواده‌های ایرانی حدود ۱۰۰ تن است (رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان طلا و جواهر ایران-۱۳۹۳). آمارهای موجود در خصوص املاک افراد که برای سرمایه‌گذاری نگه می‌دارند یا میزان ارزشهای خارجی نزد خانواده‌ها مشخص نیست. در هر حال یکی از تفاوت‌های اساسی اقتصاد ایران با کشورهای دیگر وجود سرمایه‌های غیرمولد و سرمایه‌گذاری ایرانیان در دارایی‌های غیرمولد است. بر اساس تجربیات کشورهای دیگر پیشنهاد می‌شود در مرحله اول در ایران برای اعمال مالیات اجتماعی ابتدا باید میزان دارایی‌های غیرمولد برآورد شود. در مرحله دوم نیاز به یک سیستمی است که دارایی‌های مولد از غیرمولد تشخیص دهد. مرحله سوم سیستم اخذ مالیات است که باید توسط کارشناسان طراحی شود. این سیستم مالیاتی شامل تعیین نرخ مالیات بر عایدی سرمایه، تعیین نظام مالیاتی اعم از تحقیقی یا تعهدی برای هر یک از سه نوع دارایی مذکور می‌باشد.

واژگان کلیدی: سرمایه مولد، سرمایه غیر مولد، مالیات اجتماعی، مالیات بر عایدی سرمایه.

**عنوان: محاسبه هزینه اقامت (هتلینگ) در بیمارستان میلاد
تهران در سال ۱۳۹۵**

مجری: علی ابوترابی

ناظر: شهرام غفاری

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این پژوهش به محاسبه هزینه اقامت (هتلینگ) در بیمارستان میلاد تهران در سال ۱۳۹۵ می‌پردازد. برای این کار هزینه‌های اقامت، هزینه و درآمد بخش‌های پاراکلینک بیمارستان و متوسط هزینه K جراحی را محاسبه و به مقایسه نسبت هزینه و درآمد کل بیمارستان بر اساس دو سناریوی تعرفه دولتی و عمومی غیردولتی پرداخته است.

این مطالعه از نوع توصیفی و گذشته‌نگر می‌باشد. در این مطالعه به منظور محاسبه هزینه تمام‌شده خدمات هتلینگ (هزینه اقامت) بیمارستان میلاد در سال ۱۳۹۵، با استفاده از آمار و اطلاعات عملکردی و مالی بیمارستان سعی شده است که هزینه تمام‌شده هر یک از مراکز مسئولیت بیمارستان تعیین و در نهایت هزینه تمام‌شده محصولات نهایی بیمارستان تعیین شود. به همین منظور از سیستم هزینه‌یابی جذبی و به روش مرحله‌ای، شناسایی هزینه‌ها و تخصیص آن‌ها به مراکز مسئولیت صورت گرفته است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد در سال ۹۵ درآمدهای بیمارستان مورد مطالعه تأمین‌کننده هزینه‌های آن بوده است. لازم به ذکر است که درآمدهای بیمارستان به صورت خالص و پس از انجام ممیزی و اعمال کسور بیمه‌ای سازمان‌های بیمه‌گر طرف قرارداد در نظر گرفته شده است. با مقایسه هزینه تمام شده هتلینگ بیمارستان با تعرفه‌های مصوب در بخش‌های دولتی و عمومی غیردولتی مشاهده می‌شود که تعرفه‌های مذکور به طور چشمگیری کمتر از هزینه تمام‌شده خدمات متناظر آن‌ها در بیمارستان است. بنابراین به نظر می‌رسد که درآمدهای بیمارستان از محل خدمات سرپایی و خدمات مبتنی بر K (مندرج در کتاب ارزش نسبی خدمات پزشکی) جبران شده است.

واژگان کلیدی: سرمایه‌گذاری، هزینه K، هتلینگ، بیمارستان میلاد، بهای تولید، هزینه‌یابی.

عنوان: امکان‌سنجی تمرکز خدمات تخصصی منتخب در مراکز درمانی ملکی تأمین اجتماعی استان تهران

مجری: علی آزاد

ناظر: علی جنتی

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این پژوهش به امکان‌سنجی تمرکز خدمات تخصصی منتخب در مراکز درمانی ملکی تأمین اجتماعی استان تهران می‌پردازد و تلاش می‌کند تا از منظر شاخص‌های عملکردی توصیفی از وضع موجود ارائه خدمات تخصصی منتخب در مراکز درمانی ملکی استان تهران را به تفکیک نوع و حجم خدمات در سال ۱۳۹۴ ارائه کند.

ماهیت کلی پژوهش، در زمره پژوهش‌های توصیفی-کاربردی قابل طبقه‌بندی است و از روش مطالعه کتابخانه‌ای و تحلیل اسناد مربوط به آمار و عملکرد مراکز درمانی مورد مطالعه استفاده شده است. همچنین وضعیت شاخص‌های ارائه خدمات از طریق اخذ نظرات کارشناسی از طریق پانل خبرگان انجام شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که اختلاف بهره‌وری نیروی انسانی در مراکز درمانی و به تفکیک درمانگاه و اتاق عمل و با شاخص‌هایی از قبیل تعداد ویزیت در یک ساعت و ساعت کار نیروی انسانی اتاق عمل به ازای یک عمل جراحی، در برخی مراکز درمانی قابل توجه می‌باشد. همچنین شاخص‌های بررسی تجهیزات پزشکی نیز در برخی مراکز، نشان‌دهنده عدم تناسب تجهیزات موجود با نیروی انسانی و میزان خدمات ارائه‌شده بوده است. همچنین تفاوت در نتایج شاخص‌هایی از قبیل تعداد خدمات سرپایی/عمل جراحی به ازای یک پکیج تجهیزات و تعداد پزشک معادل تمام‌وقت به ازای یک پکیج تجهیزات در درمانگاه و اتاق عمل در بین مراکز درمانی مشهود است. طبیعتاً بهره‌وری نامناسب نیروی انسانی و تجهیزات به ازای خدمات ارائه‌شده بر هزینه‌های نیروی انسانی به ازای خدمات تأثیرگذار بوده که نوسان شاخص‌های هزینه‌ای گویای آن است. در نهایت بر اساس دستاوردهای پژوهش، راهکارهایی برای تمرکز خدمات تخصصی در بیمارستان‌های سازمان ارائه شده است.

واژگان کلیدی: بهره‌وری نیروی انسانی، تأمین اجتماعی، تمرکز خدمات تخصصی سلامت، مراکز درمانی ملکی.

عنوان: ارزیابی آکچوئریال صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستائیان و عشایر در پایان سال ۱۳۹۵

تهیه و تدوین: مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی
ناظر: صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستائیان و عشایر
گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات
سال: ۱۳۹۷

چکیده

این گزارش به منظور ارزیابی تعهدات آکچوئری صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستائیان و عشایر نسبت به اعضای فعال (بیمه پردازان)، بازنشسته (ازکارافتاده و بازنشسته) و وظیفه‌بگیر در پایان سال ۱۳۹۵ تهیه شده است. هدف اصلی این گزارش افشای تعهدات آکچوئری بر اساس استاندارد حسابداری ۲۷ می‌باشد.

با توجه به آیین‌نامه صندوق و شرایط عضویت مشتریان بالقوه آن، روش ارزیابی PUC انتخاب شده است که دقیقاً تعهدات انباشته‌شده تا زمان ارزیابی را افشا می‌کند و کسورات آتی را لحاظ نمی‌کند. در این گزارش داده‌های توصیفی مشترکین صندوق در پایان سال ۱۳۹۵، مفروضات آکچوئری و تعهدات آکچوئری، به‌طور اجمالی، مورد بررسی قرار گرفته است،

بر اساس محاسبات انجام‌شده، با وجود اینکه ارزش روز دارائی‌های صندوق از مبلغ ۹۶ هزار میلیارد ریال فراتر رفته است، صندوق با تعهدات تأمین اعتبار نشده ۷۵ هزار میلیارد ریال مواجه است که با توجه به لحاظ نمودن اصول آکچوئری در طراحی صندوق، چندان دور از انتظار نیست. با وجود اینکه صندوق، اندکی بیش از یک دهه عمر دارد، متوسط سن بیمه پردازان فعال حدود ۵۰ سال است که متوسط دوره بیمه پردازی آن‌ها ۴.۵ سال است و فقط حدود ۴۱٪ آن‌ها در سال ۹۵ فعال بوده‌اند، پایین بودن نرخ کسورات نیز از مشخصات بارز این صندوق است. با توجه به نتایج محاسبات آمده در این گزارش، اصلاحات پارامتریک باید هر چه سریع‌تر در این صندوق انجام گیرد.

واژگان کلیدی: ارزیابی آکچوئری، صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستائیان و عشایر، اصلاحات پارامتریک.

عنوان: بررسی روش‌های تأدیه بدهی دولت به طلبکاران بزرگ (اعم از بانک‌ها، صندوق‌های بیمه‌ای و پیمانکاران)

تهیه و تدوین: مؤسسه عالی آموزش و پژوهش در مدیریت و برنامه‌ریزی

ناظر: محمد قاسمی

گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این گزارش به بررسی روش‌های تأدیه بدهی دولت به طلبکاران بزرگ و به صورت خاص سازمان تأمین اجتماعی می‌پردازد و تلاش می‌کند ابتدا وضعیت فعلی بدهی‌های دولت به سازمان تأمین اجتماعی و شرایط فعلی این سازمان را مورد بررسی قرار دهد، سپس با اشاره به نقش تأدیه بدهی‌های دولت در رفع مشکلات سازمان تأمین اجتماعی و با مرور تجربه کشورهای مختلف و مطالعات نظری، روش‌های متعددی را شناسایی شد که می‌توانند به منظور تسویه بدهی‌های دولت به کار گرفته شوند. انتخاب مجموعه‌ای از شیوه‌های برتر که در آن ترجیحات و اولویت‌های سازمان، ترجیحات و اولویت‌های دولت، شرایط بازارهای مالی و بسترهای قانونی مورد توجه قرار گرفته‌اند.

این پژوهش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است.

بر اساس نتایج این مطالعه لازم است یک مجموعه روش به جای یک روش در تأدیه بدهی انتخاب شود، به این دلیل که حجم بالای بدهی دولت را نمی‌توان با استفاده از یک روش تسویه کرد و همچنین با استفاده از مجموعه‌ای از روش‌ها پورتفو سازمان متنوع‌تر می‌شود. یا به عبارت دیگر به کارگیری مجموعه‌ای از روش‌ها از امکان‌پذیری بیشتری برخوردار بوده و برای سازمان نیز کاراتر و ایمن‌تر است. پنج راهکار پیشنهادی برای تأدیه بدهی‌های دولت عبارت‌اند از: پیشنهاد نخست: تسویه وام بانک رفاه کارگران با استفاده از اوراق تسویه؛ پیشنهاد دوم: تبادل بدهی با اوراق بدهی (اسناد خزانه) دولتی؛ پیشنهاد سوم: صدور مجوز انتشار اوراق بدهی توسط سازمان تأمین اجتماعی به تضمین اصل و سود دولت؛ پیشنهاد چهارم: وضع مالیات اجتماعی و تأدیه نقدی؛ پیشنهاد پنجم: تبادل بدهی با سهام بورسی.

واژگان کلیدی: تأدیه بدهی، دولت، سازمان تأمین اجتماعی، بانک رفاه، تأمین مالی، حمایت اجتماعی.

عنوان: برآورد نرخ‌های مرگ‌ومیر بیمه‌شدگان صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستائیان و عشایر در سال ۹۵

تهیه و تدوین: مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی
ناظر: صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستائیان و عشایر
گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات
سال: ۱۳۹۷

چکیده

این گزارش به برآورد نرخ‌های مرگ‌ومیر بیمه‌شدگان صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستائیان و عشایر در سال ۹۵ می‌پردازد. از آنجایی که صندوق‌های بازنشستگی برای سنجش پایداری خود نیاز دارند تا تعهداتشان را به صورت دوره‌ای مورد ارزیابی اکچوئریال قرار دهند، مفروضات مورداستفاده در این ارزیابی‌ها از اهمیت بسیار زیادی برخوردار هستند، یکی از این مفروضات نرخ‌های جمعیتی و اقتصادی هستند که نرخ مرگ‌ومیر افراد یک جامعه یک نرخ جمعیتی بسیار مهم برای این منظور محسوب می‌شود. از آنجایی که بر اساس داده‌های ۹۵ به نظر می‌رسید که کم‌شماری فوت وجود دارد، به منظور به حداقل رساندن اثر این کم‌شماری با استفاده از خدمات بیمه‌شده‌های فعال سال ۹۴، جامعه هدف را تنها به بیمه‌شده‌های فعال سال ۹۵ محدود کرده و بعلاوه از آمار فوتی‌های ثبت‌نشده نیز استفاده شده است و در نهایت نرخ‌های مرگ‌ومیر بیمه‌شده‌های فعال مرد عضو صندوق برآورد و ارائه شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که نرخ‌های ارائه‌شده در این گزارش برای سنین بین ۳۰ تا ۷۱ سالگی در مقایسه با نرخ‌هایی که بر اساس بیمه‌شدگان سازمان تأمین اجتماعی به دست آمده است، مقدار بیشتر و در مقایسه با نرخ‌های فوت جدول TD (۸۸-۹۰) مقدار کمتری دارند. در مقایسه با نرخ‌های ارائه‌شده توسط سازمان ملل نیز تا سن ۶۰ سالگی، نرخ‌های فوت صندوق بالاتر و از سن ۶۰ سالگی به بعد (تا ۷۱ سالگی) نرخ‌های فوت سازمان ملل بیش‌تر می‌باشند ولی در کل می‌توان گفت که نرخ‌های حاصل به نرخ‌های ارائه شده توسط سازمان ملل بسیار نزدیک می‌باشند.

واژگان کلیدی: نرخ‌های مرگ‌ومیر، بیمه‌شدگان، صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستائیان و عشایر.

عنوان: رضایت سنجی از بیماران بستری بیمارستان‌های ملکی سازمان

تهیه و تدوین: مرکز افکارسنجی دانشجویان ایران (ایسپا)

ناظر: مهدی سلیمانیه - سعیده گراوند

گروه: نظرسنجی و افکارسنجی

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این گزارش به بررسی میزان رضایت بیماران بستری در بیمارستان‌ها و مراکز درمانی ملکی سازمان تأمین اجتماعی از خدمات ارائه‌شده می‌پردازد. در این گزارش میزان رضایت بیماران از خدمات مراکز درمانی ملکی سازمان تأمین اجتماعی به تفکیک متغیرهای زمینه‌ای؛ به تفکیک استان‌ها و بیمارستان‌های کشور و به تفکیک بخش ورود و پذیرش، اقامت و ترخیص ارائه شده است.

در این تحقیق از روش پیمایش پرسشنامه‌ای استفاده شده است و حجم نمونه تحقیق ۲۶۳۵ نفر بوده است.

نتایج این نظرسنجی نشان می‌دهد که رضایت نسبتاً بالایی نسب به خدمات و امکانات بیمارستان‌های ملکی سازمان

تأمین اجتماعی شعب شهرستان وجود دارد به طوری که تقریباً می‌توان گفت میانگین ۹۰ از ۱۰۰ نسبت به خدمات و امکانات بیمارستان‌های تحت پوشش تأمین اجتماعی رضایت وجود دارد. با این حال بیشترین رضایت از «رفتار محترمانه پزشک معالج»، «رفتار محترمانه پرستاران»، «رعایت حریم خصوصی در زمان انجام خدمات بالینی توسط پرستاران»، «رفتار محترمانه پرسنل پذیرش»، «اقدامات لازم برای برطرف سازی درد ناشی از بیماری طبق دستور پزشک» و «ارائه آگاهی در خصوص نوع بیماری و نحوه درمان توسط پزشک معالج» وجود دارد. در این میان از خدمات و امکانات بیمارستانی نظیر «ارائه آموزش رژیم غذایی کاربردی در هنگام ترخیص»، «ارائه غذای گرم متناسب با شرایط بیمار»، «مشخص بودن میزان هزینه درمان قبل از بستری» و «ارائه غذای متنوع و باکیفیت» رضایت به نسبت کمتری وجود دارد.

واژگان کلیدی: خدمات درمانی، مراکز ملکی، سازمان تأمین اجتماعی، بیمارستان، رضایت سنجی.

عنوان: طراحی الگوی محاسبه و اعلام تعرفه‌های خدمات درمانی (دولتی و غیردولتی) در کشورهای منتخب و ارائه الگو برای ایران

مجری: فرهاد کوهی

ناظر: علی اکبری ساری

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این طرح به بررسی وضع موجود نظام تعرفه‌گذاری خدمات درمانی در کشور ایران و چالش‌ها و تبعات آن با توجه به فضای کلی نظام سلامت می‌پردازد. همچنین به بررسی تجربیات و نظام‌های تعرفه‌گذاری در برخی کشورهای منتخب پرداخته است تا بتوان بر اساس آن‌ها به راه‌حلهایی جهت اصلاح نظام تعرفه‌گذاری کشور ارائه کند. برای این کار تلاش کرده است تا توصیفی از فرایند تعرفه‌گذاری خدمات سلامت در کشورهای منتخب و فرایند تعرفه‌گذاری خدمات سلامت در ایران بپردازد و متغیرهای تأثیرگذار بر فرایند تعرفه‌گذاری در ایران و کشورهای منتخب را شناسایی کند. این پژوهش به لحاظ روش‌شناسی از نوع توصیفی - تطبیقی است و از طریق جستجو در منابع اطلاعاتی قابل‌دسترس در اینترنت، انجام مصاحبه و در صورت امکان مراجعه حضوری نمایندگان پژوهشگر به مراجع تعرفه‌گذاری ایران و کشورهای منتخب و اخذ اطلاعات موردنیاز از آن‌ها، اطلاعات لازم را گردآوری و تحلیل کند.

نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که بیشترین سهم از تولید ناخالص داخلی و سرانه هزینه مراقبت سلامت مربوط به کشور آمریکا است و کمترین آن مربوط به کشور چین می‌باشد. پایین‌ترین سهم پرداخت از جیب مربوط به کشور ژاپن (با ۳ درصد) می‌باشد. این در حالی است که بیش از ۲۵ درصد جمعیت کشور ژاپن سالمند (بیشتر از ۶۵ سال سن) می‌باشند. همچنین ۳ در تمام کشورهای مورد مطالعه مداخله دولت در حوزه سلامت به اشکال مختلف مشهود است. شاید کمترین مداخله دولت مربوط به کشور آمریکا است که از طریق دو طرح بیمه‌ای عمده با عناوین مدیکر و مدیکید صورت می‌گیرد.

همچنین نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که در نظام سلامت و تعرفه‌گذاری کشورهای منتخب نیز اغلب آن‌ها نهادها یا سازمان‌های مشخصی برای موضوعاتی همچون سنجش و تضمین کیفیت خدمات مراقبت سلامت مراکز درمانی، ارزیابی تکنولوژی‌های جدید مرتبط با سلامتی جهت ورود به کشور، سنجش کیفیت خدمات درمانی از دیدگاه مصرف‌کنندگان و رتبه‌بندی مراکز درمانی و ... ایجاد شده‌اند. درنهایت در این طرح بر اساس تجربه کشورهای منتخب، الگویی برای تدوین و بازنگری در تعرفه‌های خدمات تشخیصی و درمانی کشور توسط شورای عالی بیمه پیشنهاد شده است.

واژگان کلیدی: تعرفه‌گذاری، خدمات درمانی، بیمه همگانی، شورای عالی بیمه.

عنوان: ارائه الگو و سنجش کیفیت خدمات سلامت در بخش درمان سازمان تأمین اجتماعی

مجری: جعفر صادق تبریزی

ناظر: رضا دهنویه

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این پژوهش تلاش می‌کند یک الگوی معتبر برای سنجش کیفیت خدمات سلامت سازمان تأمین اجتماعی ارائه کند. برای این کار تلاش می‌کند تا الگوهای سنجش کیفیت خدمات درمانی در دنیا و شاخص‌های مورد استفاده در هر کدام از این الگوها و شاخص‌های بومی شده قابل اندازه‌گیری و مناسب برای ایران را شناسایی و معرفی کند و برای هر کدام یک شناسنامه (تعریف شاخص، فرمول، سطح سازمانی شاخص، دوره زمانی و ...) و یک نرم بین‌المللی تدوین کند.

در این پژوهش از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای برای شناسایی الگوهای جهانی و از روش‌های کیفی همچون مصاحبه، پانل خبرگان و تکنیک دلفی با مشارکت متخصصین برای تعیین الگوهای بومی برای ایران و تعیین شناسنامه شاخص‌ها استفاده شده است.

این پژوهش در نهایت یک چارچوب (مدل) برای ارتقای کیفیت در بیمارستان‌های تأمین اجتماعی (QISSH) ارائه می‌کند، این چارچوب (مدل) QISSH شامل ۹۳ شاخص ارزیابی عملکرد (کیفیت) در ۸ حیطة و در سه سطح ساختار (Structure)، فرایند (Process) و پیامد (Outcome) می‌باشد. چارچوب (مدل) طراحی شده ترکیبی بوده (Departmental and Functional) و تأکید فراوانی بر پاسخگویی مبتنی بر جنبه‌های بالینی و عملکردی دارد.

واژگان کلیدی: کیفیت خدمات سلامت، بیمارستان‌های سازمان تأمین اجتماعی، الگوی ارتقای کیفیت.

عنوان: بررسی وضعیت تجویز دارو در بیماران سرپایی مراکز ملکی سازمان تأمین اجتماعی و عوامل مؤثر بر آن

مجری: افسون آیین پرست

ناظر: گیتا افشارمنش

گروه: سیاست گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این پژوهش با توجه به جایگاه سازمان تأمین اجتماعی به عنوان بزرگ‌ترین سازمان بیمه‌ای کشور و نیز نقش آن در ارائه خدمات سلامت به جامعه، تلاش می‌کند تا الگوی تجویز دارو در بیماران سرپایی مراکز ملکی سازمان تأمین اجتماعی و نیز عوامل مؤثر بر آن و نهایتاً عملکرد کنونی مراکز ملکی این سازمان در زمینه تجویز دارو در بیماران سرپایی را مورد مطالعه قرار دهد.

روش مطالعه در این پژوهش مقطعی به است. جامعه پژوهش شامل کلیه مراجعات سرپایی مراکز ملکی سازمان تأمین اجتماعی بوده است. این مراکز شامل بیمارستان‌ها، درمانگاه‌ها و دی کلینیک‌های سازمان در سراسر کشور بود. در این مطالعه اطلاعات موجود در بانک داده‌های سیستم حذف دفترچه سازمان تأمین اجتماعی در خصوص داروهای تجویز شده برای بیماران سرپایی مراکز ملکی در سال ۹۶ به گروه پژوهش تحویل و از جانب آن‌ها مورد مطالعه قرار گرفته است.

نتایج مطالعه نشان داد که اکثر مراجعات سرپایی زنان (۴۶/۱ درصد)، گروه سنی ۳۵ - ۲۵ سال (۱۷/۴ درصد) و بیمه شده تأمین اجتماعی - عادی (۹۷/۹ درصد) بودند. بیشتر مراجعات سرپایی به درمانگاه‌های تخصصی سازمان (۵۹,۶ درصد) و پزشکان عمومی (۶۷/۰ درصد) صورت گرفته بود. بررسی فراوانی تعداد داروهای تجویز شده برای ۴ بیماران سرپایی نشان داد که قرص سرماخوردگی بزرگسالان با در نظر گرفتن دفعات تجویز، پر تجویزترین دارو برای بیماران سرپایی در سال ۹۶ بود. بررسی وضعیت نسخ سرپایی نشان داد که میانگین هزینه دارو در هر نسخه ۳۶۴,۱۰۲ ریال و میانگین تعداد دارو در هر نسخه ۳/۳۳ قلم بود.

تعداد اقلام داروهای تجویز شده در نسخه‌های پزشکان عمومی به‌طور متوسط ۳/۴۲ قلم بود که به‌طور معنی‌داری بالاتر از متخصصین بود. هزینه دارویی نسخ تجویز شده متخصصان گروه داخلی نیز بالاتر از سایر گروه‌های تخصصی بود. باین حال به دلیل بالا بودن تعداد نسخه‌های تجویز شده توسط پزشکان عمومی (بیش از ۷۵ درصد) عمده هزینه‌های دارویی بیماران سرپایی به نسخ تجویز شده توسط پزشکان عمومی اختصاص دارد.

واژگان کلیدی: بیماران سرپایی، تجویز دارو، داده‌کاوی، سازمان تأمین اجتماعی.

**عنوان: بررسی و تعیین علل و عوامل مؤثر بر حوادث ناشی
از کار طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴**

مجری: عادل مظلومی

ناظر: علی خوانین

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۸

چکیده

در این پژوهش به شناسایی علل و عوامل حوادث شغلی در بین مشاغل کشور ایران به‌منظور تشخیص مشاغل پرخطر و عوامل تأثیرگذار بر روی این حوادث پرداخته است و تلاش می‌کند تا با بهره‌برداری از داده‌های تحلیلی این حوزه و بررسی آن‌ها به برنامه‌ریزی صحیح سازمانی برای کاهش هزینه‌های تحمیلی از دیدگاه اقتصادی و نیز کاهش تعداد حوادث با ارائه راهکارهای متناسب با داده‌های موجود برای پیشگیری از حوادث، کمک کند.

این مطالعه با روش تحلیل داده‌های موجود و در مقیاس ملی انجام شده است. در واقع با استفاده از داده‌های موجود در زمینه حوادث شغلی در ایران، که از طریق بانک‌های اطلاعاتی بخش‌های مختلف سازمان تأمین اجتماعی فراهم شده است. همچنین از روش‌های مصاحبه حضوری و تلفنی و یا مراجعه به شعب سازمان برای گردآوری داده‌های تکمیلی استفاده شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که درصد افراد حادثه‌دیده به نسبت بیمه‌شده، طی سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴، روند کاهشی داشته است. عمده‌ترین علل وقوع حوادث شغلی مربوط به بی‌احتیاطی کارکنان (با میانگین ۵۹/۵ درصد طی پنج سال) بوده است. در کل علل حوادث در دو گروه کلی علل مستقیم شامل مواردی همچون سوختگی، کشیدگی و بریدگی و علل سطحی حوادث فاکتورهایی مانند برداشتن حفاظ ماشین‌آلات، استفاده از ابزارآلات معیوب، استفاده از وسایل حفاظتی معیوب، کارگران آموزش ندیده، نبود زمان کافی، کار بیش‌ازحد و موارد مشابه تقسیم‌بندی می‌شود.

واژگان کلیدی: کار، حوادث شغلی، تأمین اجتماعی، از کارافتادگی.

عنوان: امکان‌سنجی ارائه خدمات بهداشتی و پیشگیری در حوزه بیمه‌های اجتماعی در ایران

مجری: نادر جهان‌مهر

ناظر: حمیدرضا صفی‌خانی

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این مطالعه به امکان‌سنجی ارائه بیمه‌های پیشگیری محور در ایران در حوزه بیماری‌ها و آسیب‌های روانی و اجتماعی از طریق بررسی تجارب کشورهای جهان و بررسی شرایط فعلی کشور، نظام سلامت و بیمه‌ها می‌پردازد. همچنین تلاش می‌کند تا شناسایی انواع بسته خدمات پیشگیری در بیمه‌های اجتماعی سلامت دنیا و تعیین مزایا و معایب اجرای بسته خدمات پیشگیری در بیمه‌های اجتماعی سلامت دنیا، راهکارهایی کاربردی و اولویت‌بندی شده به سازمان‌های بیمه اجتماعی جهت اجرایی ساختن ارائه خدمات پیشگیری در بیمه‌های اجتماعی ایران ارائه کند. این تحقیق یک مطالعه تطبیقی-مقایسه‌ای و از نوع توصیفی خواهد بود که با استفاده از داده‌های کتابخانه‌ای، منابع علمی معتبر و تجارب منتشرشده شرکت‌های بیمه و وزارت بهداشت کشورهای منتخب و سایت سازمان جهانی بهداشت انجام شده است.

نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که سازمان‌های بیمه‌ای در کشورهای گوناگون بر اساس الزام قانونی یا تصمیم‌گیری خود وارد به تحت پوشش قرار دادن حوزه پیشگیری شده‌اند به‌عنوان مثال قانون خدمات مقرون‌به‌صرفه ACA در ایالات‌متحده شرکت‌های بیمه‌ای را الزام به تحت پوشش قرار دادن بسته پیشگیرانه تعریف شده می‌نماید. حال آنکه سازمان‌های بیمه‌ای در سایر کشورها بر اساس هزینه-اثربخشی، فایده بررسی شده با حمایت حاکمیت بسته‌های مداخلات پیشگیرانه را تحت پوشش قرار داده‌اند.

درنهایت این پژوهش بر اساس وضعیت فعلی بیمه‌ها در ایران و مرور نظام‌های چندلایه تأمین اجتماعی در کشورهای جهان مدلی پیشنهادی برای تحت پوشش قرار دادن خدمات پیشگیرانه بر اساس میزان حق بیمه افراد تحت پوشش سازمان ارائه می‌کند که نحوه تأمین مالی بسته‌ها را برای هر گروه درآمدی متفاوت از دیگر گروه‌ها مدنظر می‌گیرد. در این مدل کمک‌های دولت به‌سوی قشرهای ضعیف تحت پوشش سازمان سوق داده می‌شود و درعین حال خدمات پیشگیرانه اولویت‌بندی و در لایه‌های سطح‌بندی شده قرار می‌گیرند.

واژگان کلیدی: خدمات پیشگیری، نظام سلامت، بیمه‌های اجتماعی، تأمین اجتماعی.

عنوان: برآورد بار اقتصادی از دست رفته در اثر مراقبت ناکافی در بیماران مبتلا به دیابت نوع دو در تهران

مجری: مجید داوری

ناظر: مهدی مهدوی

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۸

چکیده

در این پژوهش میزان تأثیر مراقبت (درمان)‌های ناکافی در بیماران مبتلا به دیابت نوع ۲ در ایران بر روی پیامد نهایی (عوارض میکرو و ماکروواسکولار) و هزینه‌های تحمیل‌شده در اثر این مقدار مراقبت ناکافی در بیماران با دیابت نوع ۲ بر سیستم سلامت و ارائه یک دیدگاه بهتر از مقدار هزینه‌های تحمیلی به‌واسطه مراقبت ضعیف و ناکافی در بیماران دیابتی موردبررسی قرار گرفته است و تلاش کرده است ضمن آگاه ساختن سیاست‌گذاران بخش سلامت نسبت به یافتن برنامه‌های جایگزین و یا اصلاح برنامه‌های جاری، پیشنهادهای کاربردی جهت بهبود بخشیدن به وضعیت موجود ارائه کند.

در این طرح از روش پیمایشی مبتنی بر پرسشنامه (پرسشنامه سنجش کیفی زندگی EQ-5D، اطلاعات دموگرافیک بیمار، پرسشنامه تعیین هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم) و همچنین تحلیل اطلاعات بالینی ثبت‌شده بیماران با دیابت نوع ۲ با مراجعه به مراکز ثبت بیماران دیابتی در ۷ استان کشور، استفاده شده است.

یافته‌های مطالعه نشان دادند که برنامه‌های کنترل دیابت در هیچ‌کدام از گروه‌های مورد مطالعه مطلوب نبوده و به کنترل بهینه منجر نشده است. یافته‌ها حاکی از آن است که تغییرات هموگلوبین A1C کل در کل جمعیت از لحاظ آماری معنی‌دار نبوده است. ۶۷٫۶ درصد از بیماران در سنین بهره‌وری مجموعاً ۵۲۹٫۵ هزار میلیارد تومان سرمایه از دست‌رفته به بار می‌آورد. با توجه به اینکه هزینه به ازای طول عمر به دست آمده در مراقبت کامل کمتر از ۳ درصد درآمد سرانه کشور هست، انجام مراقبت کامل برای بیماران دیابتی یک برنامه هزینه-اثربخش می‌باشد.

واژگان کلیدی: بار اقتصادی، دیابت نوع دو، عوارض میکرو و ماکروواسکولار.

عنوان: بررسی وضعیت روش‌های ارزیابی ایمنی و ارگونومیک در شرکت‌های زیرمجموعه سازمان تأمین اجتماعی

مجری: حامد سلمان‌زاده

ناظر: رضا توپسرکان‌منش

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این پژوهش به ارزیابی روش‌های ایمنی و ارگونومیک در شرکت‌های زیرمجموعه سازمان تأمین اجتماعی می‌پردازد و تلاش می‌کند با بررسی و تحلیل روش‌های ایمنی و ارگونومی محیط‌های کاری کارکنان و کارگران و تعیین معیارهای انتخاب روش‌های منحصربه‌فرد ارزیابی و پایش ایمنی و ارگونومی در شرکت‌های زیرمجموعه سازمان، یک رویکرد مناسب جهت انتخاب روش‌های ارزیابی و پیاده‌سازی وضعیت ایمنی و ارگونومی ارائه کند.

این پژوهش با استفاده از روش کیفی و میدانی و با ابزار مشاهده، مصاحبه و ارزیابی حضوری در شرکت‌های زیرمجموعه سازمان تأمین اجتماعی انجام شده است.

دستاوردهای حاصل از این پژوهش برای هر یک از شرکت‌های زیرمجموعه سازمان تأمین اجتماعی در قالب سه فاز ارائه شده است. در فاز اول مواردی مانند طبقه‌بندی ریسک فاکتورهای موجود در کارخانه، بررسی آمار موجود شرکت‌ها برحسب سال‌های موردنظر، در تک‌تک ریسک فاکتورها، تشکیل اولویت ریسک‌ها برحسب RPN برای غربالگری برای انتخاب ایستگاه‌های با اولویت بالای ریسک مدنظر قرار گرفته است.

در فاز دوم، مطابق ریسک فاکتورهای ده‌گانه موجود در چک‌لیست‌ها، ارزیابی‌های ریسک قبلی انجام گرفته در شرکت و روش‌های ارزیابی آن‌ها، مورد ارزیابی مجدد قرار گرفته و نمراتی برای هر یک از معیارهای روش ارزیابی مربوطه تعلق گرفته است.

در فاز سوم و فاز نهایی، روش‌های پیشنهادی برای ارزیابی ریسک‌های ایمنی و ارگونومی، برحسب چک‌لیست فاز ۳ مورد ارزیابی قرار گرفته است تا نواقص و نقاط ضعف و قوت هر یک از روش‌های ارزیابی ریسک فاکتورهای موجود، در مقایسه با روش‌های پیشنهادی مشخص شود.

واژگان کلیدی: ریسک فاکتور، ارزیابی ایمنی و ارگونومیک، تأمین اجتماعی.

عنوان: ارزیابی اقتصادی مدل‌های ارائه خدمت سنگ‌شکن برون‌اندازی در درمان سازمان تأمین اجتماعی

مجری: رامین شیردل

ناظر: رضا تویسرکان‌منش

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۸

چکیده

خدمت سنگ‌شکن برون‌اندازی از خدمات با تکنولوژی بالا و نیازمند سرمایه‌گذاری اولیه زیاد است که در برخی از مراکز ملکی سازمان تأمین اجتماعی ارائه می‌شود. مطابق کتاب ارزش نسبی، این خدمت در مجموع ۵۷,۵ کا ارزش دارد و با توجه به اینکه خدمت سرپایی است فرانشیز این خدمت ۳۰ درصد می‌باشد. سازمان تأمین اجتماعی دو راه برای ارائه خدمت دارد یا دستگاه‌های جدید خریداری نموده و تولید خدمت نماید و یا اینکه از مراکز طرف قرارداد خرید خدمت نماید لذا این تحقیق به دنبال پاسخ‌گویی به این سؤال است که از نظر مالی، کدام‌یک از روش‌های ارائه خدمت مذکور، به نفع سازمان تأمین اجتماعی است.

این گزارش در سطح سازمان تأمین اجتماعی و مراکز درمانی دولتی و با استفاده از روش‌های اقتصاد مهندسی (ارزیابی مالی) مانند ارزیابی احداث پروژه و تحلیل سرمایه‌گذاری اضافی انجام شده است. با توجه به اینکه در زمان انجام پروژه، آخرین داده‌های موجود مربوط به سال ۹۶ بوده است، از داده‌های سال مذکور استفاده شده است تمامی داده‌ها از مراکز داده‌ای سازمان تأمین اجتماعی اخذ شده است یا اینکه با خبرگان سازمان، مصاحبه و گردآوری شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که کارایی خدمت سنگ‌شکن برون‌اندازی در مراکز ملکی سازمان تأمین اجتماعی بسیار پایین است و نیاز است تمهیداتی جهت افزایش فروش خدمت مذکور در مراکز دارای دستگاه، اندیشیده شود. ضمناً با توجه به تقاضا و هزینه‌های موجود، از نظر مالی، خرید خدمت به نفع سازمان است. همچنین پیشنهاد می‌شود جهت تولید خدمات سرپایی نیازمند تکنولوژی و سرمایه‌گذاری بالا، حتماً ارزیابی مالی انجام شود؛ چون احتمالاً خرید خدمت، ارزان‌تر از تولید خدمت می‌باشد.

واژگان کلیدی: ارزیابی اقتصادی، سازمان تأمین اجتماعی، خدمات سنگ‌شکن برون‌اندازی، کارایی خدمت.

عنوان: رضایتمندی مستمری‌بگیران، بیمه‌شدگان و کارفرمایان از سازمان تأمین اجتماعی

مجری: شیوا آقایی

ناظر: یاسر باقری - مونا خورشیدی

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این پژوهش به بررسی رضایتمندی سه گروه مستمری‌بگیران، بیمه‌شدگان و کارفرمایان از سازمان تأمین اجتماعی در قالب سه گزارش جداگانه می‌پردازد. این پژوهش تلاش می‌کند تا رضایتمندی و رعایت حقوق ذینفعان در عرصه‌های خدمت‌رسانی سازمانی، عملکردها و رویکردهای سازمان تأمین اجتماعی را بررسی کند. ابتدا برنامه‌ها و اقدامات انجام‌گرفته در سازمان برای کسب رضایت ذینفعان شناسایی شده است، سپس میزان رضایتمندی سه گروه فوق‌مورد بررسی قرار گرفته است و درنهایت راهکارهایی برای ارتقای سطح رضایتمندی مخاطبان و ذینفعان سازمان ارائه شده است.

این پژوهش با استفاده از روش ترکیبی کمی و کیفی، مصاحبه عمیق و پیمایش پرسشنامه‌ای انجام شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که در میان هر سه گروه تا حدودی نارضایتی از عملکرد سازمان وجود دارد. در مورد مستمری‌بگیران بیشترین میزان رضایت در رابطه با رفتار و برخورد محترمانه کارکنان و وضعیت ظاهری کارکنان اظهار شده و بیشترین نارضایتی در رابطه با وجود مشاوران بیمه‌ای در شعب به ثبت رسیده است. در مورد کارفرمایان معتقدند که قوانین و دستورالعمل‌ها غیرعادلانه و جانب‌دارانه‌اند و اغلب به نفع سازمان تأمین اجتماعی بوده و به ضرر کارفرمایان، که به ایشان تحمیل می‌شوند. در مورد بیمه‌شدگان نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که بیمه‌شدگان از امکانات الکترونیکی سازمان چندان رضایت ندارد، باین‌وجود رضایت از کارمندان و شعب سازمان بالاتر از متوسط است، اما رضایت از مشاورین تا حدودی پایین است.

واژگان کلیدی: رضایت سنجی، سازمان تأمین اجتماعی، بیمه‌شدگان، مستمری‌بگیران، کارفرمایان.

عنوان: تحلیل سیاست‌گذاری تسویه حساب‌های بیمه‌ای قراردادهای پژوهشی

مجری: پیمان زینتی

ناظر: یاسر باقری - مونا خورشیدی

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این پژوهش به مطالعه سیاست‌گذاری تسویه حساب‌های بیمه‌ای و به‌طور خاص بحث مفاصا حساب قراردادهای پژوهشی مشمول ماده ۳۸ قانون تأمین اجتماعی و اثرات آن بر روابط بین پژوهشگران و مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی به‌عنوان یک مؤسسه پژوهشی حوزه رفاه و تأمین اجتماعی می‌پردازد. تسویه حساب‌ها و بحث مفاصا حساب به پیچیده‌تر شدن روند قراردادهای و بروز تعارضات منافع میان طرف‌های درگیر در آن دامن می‌زند و موجی از نارضایتی را در فضای مناسبات پروژه‌های تحقیقاتی سبب می‌شود. از این‌رو این گزارش تلاش کرده است این فرایند را مورد بررسی و مطالعه قرار دهد و نقاط ضعف و مسائل و مشکلات آن را شناسایی کند.

این پژوهش با استفاده از روش مصاحبه کیفی و عمیق با پژوهشگران مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی انجام شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که مشکلاتی مانند طولانی بودن فرایند مفاصا حساب است به‌نحوی که تمام پیمانکاران فارغ از مدتی که درگیر اخذ مفاصا بوده‌اند آن را پروسه‌ای طولانی ارزیابی می‌کنند. مشکل بعدی عدم آشنایی شعب با قراردادهای پژوهشی از مسائلی است که به‌کرات توسط مجری عنوان می‌شد، بنا بر گفته پیمانکاران کارشناسان شعب نسبت به حق بیمه قراردادهای پژوهشی آگاهی کافی ندارند و با آن به‌مثابه قرارداد عمرانی برخورد می‌کنند. در نهایت نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که ارزیابی پیمانکاران از رویه جاری بر فرایند مفاصا حساب، قطع شدن همکاری پژوهشگران با مؤسسه و عدم تمایل به همکاری‌های مجدد و انجام پروژه پژوهشی برای مؤسسه است و ضروری است هم‌سازمان و هم مؤسسه عالی پژوهش به اصلاح این وضعیت بپردازند.

واژگان کلیدی: مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی، قراردادهای پژوهشی، تسویه حساب، مفاصا حساب.

مجری: سعیده گراوند

ناظر: یاسر باقری

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این پژوهش به بررسی و مطالعه وضعیت تدوین و اجرای مواد ۶۷، ۶۸ و ۶۹ قانون تأمین اجتماعی می‌پردازد و تلاش می‌کند تا شناختی جامع از قانون تأمین اجتماعی (با تأکید بر مواد ۶۷ تا ۶۹) ارائه کند. همچنین تلاش می‌کند تا تحلیلی از عوامل اجتماعی مؤثر بر فضای تدوین قانون تأمین اجتماعی و استدلال و منطق پشتیبان مواد ۶۷ تا ۶۹ ارائه کند و بر این اساس به بررسی امکان اصلاحات در سازمان تأمین اجتماعی بر اساس مواد مذکور پردازد.

این پژوهش از روش‌های مصاحبه نیمه ساختاریافته، مطالعه اسناد، معاهدات بین‌المللی، قوانین و آئین‌نامه‌های سازمان تأمین اجتماعی استفاده شده است.

بررسی‌های این پژوهش در مورد قوانین مذکور نشان می‌دهد که ماده‌هایی با محتوای مرخصی زایمان و کمک بارداری برای اولین بار در قانون کار مصوب ۱۳۲۵ به قوانین بیمه‌ای ایران راه پیدا کردند. توجه به موضوع مرخصی زایمان با گذشت زمان برای قانون‌گذار افزایش یافت به گونه‌ای که مدت‌زمان آن از ۱۲ هفته در قانون پیش‌گفته به بیش از ۳۸ هفته در قانون اصلاح قوانین تنظیم جمعیت و خانواده مصوب ۱۳۹۲ رسید. همچنین بررسی‌های حاصل از مصاحبه با صاحب‌نظران به‌منظور شناسایی چالش‌های تدوین و اجرای مواد قانونی ۶۷، ۶۸ و ۶۹ قانون تأمین اجتماعی بر پنج مضمون کلی تفسیرپذیری قوانین، نبود مطالبه از طرف بیمه‌شدگان، تعجیل در تصویب قانون تأمین اجتماعی، گشاده‌دستی قانون‌گذار و چالش‌های اجرای قوانین جنبی دلالت داشتند. همچنین نتایج نشان می‌دهد که ماده ۶۷ برای «همسر بیمه‌شده مرد» اجرا نمی‌شود. بخش «کمک‌ها»ی ماده ۶۸ و همچنین ماده ۶۹ برای «بیمه‌شده زن» و «همسر بیمه‌شده مرد» نیز اجرا نمی‌شود. درنهایت اگر بر اساس متون مورد مطالعه در پژوهش، وضعیت کفایت مزایای کمک بارداری را بر اساس خط‌کش کنوانسیون شماره ۱۸۳ سازمان بین‌المللی کار اندازه‌گیری کنیم، وضعیت ایران در شاخص مدت‌زمان مرخصی زایمان با بیش از ۳۸ هفته، مطلوب و حتی با اختلاف چشم‌گیری از استانداردهای این کنوانسیون بیشتر است؛ همچنین مزایای نقدی پرداختی از طرف سازمان با استانداردهای کنوانسیون شماره ۱۸۳ برابر است. لذا وضعیت شاخص کفایت مزایای کمک بارداری در ایران به مراتب از استانداردهای موردنظر سازمان بین‌المللی کار بالاتر است.

واژگان کلیدی: قانون تأمین اجتماعی، مرخصی زایمان، سازمان بین‌المللی کار، بیمه، بارداری.

عنوان: کیفیت‌سنجی تعاملات درون سازمانی معاونت درمان

مجری: سعیده گراوند

ناظر: مهدی سلیمانیه

گروه: نظر‌سنجی و افکار‌سنجی

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این گزارش به سنجش رضایت واحدهای سازمانی از تعاملات نهادی با معاونت درمان سازمان تأمین اجتماعی می‌پردازد و رضایتمندی پاسخگویان در مورد تعاملات نهادی با واحد درمان، برنامه‌ریزی معاونت درمان به تفکیک موقعیت‌سازمانی و واحدهای متناظر و نظارت و ارزیابی معاونت درمان به تفکیک موقعیت‌سازمانی و واحدهای متناظر را مورد بررسی و سنجش قرار داده است.

این پژوهش با استفاده روش پیمایش پرسشنامه انجام شده است.

نتایج این مطالعه در مورد رضایتمندی کلی از معاونت نشان می‌دهد که پاسخگویان میزان رضایتمندی کلی خود از معاونت درمان را بالاتر از متوسط ارزیابی کرده‌اند. همچنین ۵,۲۷ درصد از پاسخگویان از تعاملات نهادی با معاونت درمان ناراضی و ۵,۷۲ درصد راضی بوده‌اند. ۷,۲۳ درصد از پاسخگویان از برنامه‌ریزی‌های معاونت درمان ناراضی و ۳,۷۶ درصد راضی بوده‌اند. ۶,۳۸ درصد از پاسخگویان از تدوین و دستورالعمل‌های معاونت درمان، ناراضی و ۴,۶۹ درصد راضی بوده‌اند. ۴,۳۲ درصد از پاسخگویان از نظارت و ارزیابی معاونت درمان ناراضی و ۶,۶۷ درصد راضی بوده‌اند.

واژگان کلیدی: رضایت‌سنجی، معاونت درمان، سازمان تأمین اجتماعی.

عنوان: طبقه‌بندی سهم نیروی کار در قراردادهای پیمانکاری
با موضوع ساختمان (رشته ساختمان و ابنیه و رشته
تأسیسات و تجهیزات)

تهیه و تدوین: مهندسین مشاور شاخه تجربی معماری کلان شهر

ناظر: مهرداد بهمنی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این پژوهش به بررسی راهکارهای تعیین عادلانه حق بیمه مبتنی بر تعیین سهم نیروی کار در قراردادهای پیمانکاری صنعت ساختمان می‌پردازد و تلاش می‌کند ابتدا راهکار و روش مناسبی برای تدقیق سهم نیروی کار ارائه کند و سپس بر اساس آن روشی مؤثر برای تعیین عادلانه ضریب حق بیمه از قراردادهای صنعت ساختمان تعیین کند. همچنین تلاش می‌کند تا با توجه به تغییرات تکنولوژی ساخت و کاربری سرمایه در پروژه‌های مختلف و در بازه‌های زمانی مختلف، میزان سهم نیروی کار در این قراردادها را به‌روزرسانی کند.

در این مطالعه در مراحل مختلف از دو روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای، تحلیل داده‌های موجود شامل صورت‌وضعیت‌های پروژه‌های نمونه استفاده شده است.

نتایج این مطالعه بیانگر روند معناداری از کاهش سهم دستمزد نسبت به کل مبلغ قرارداد در طول دوره بررسی از سال ۱۳۷۰ به بعد است. همچنین بررسی شاخص‌های بهای واحد بخش دستمزد و مصالح در طول دوره زمانی موردبحث از داده‌های سری زمانی مرکز آمار و بانک مرکزی کشور دلالت بر این دارد که نرخ رشد قیمت بخش دستمزد در دوره زمانی ۱۳۷۴ تا ۱۳۹۵ حدود دو برابر نرخ رشد قیمت مصالح بوده است که از مقایسه این نتایج می‌توان دریافت که کاهش سهم دستمزد در طول دوره زمانی فوق به دلایلی به‌جز قیمت نهاده‌ها و به دلایل ساختاری بوده است.

در نهایت مجری این طرح به توجه به این مسئله که تعیین سهم دستمزد بر مبنای مقادیر واقعی بهای واحد نهاده‌های ساختمانی (دستمزد و مصالح) و احتساب ضریب بالاسری قرارداد که بیشترین انطباق با واقعیات یک عملیات پیمانکاری را دارد بر این باور است که درصد حق بیمه بر مبنای این گزینه یعنی ۷,۷٪ حق بیمه و ۰,۸۹٪ بیمه بیکاری و در مجموع ۸,۵۹٪ مناسب‌ترین گزینه برای اخذ بیمه از قراردادهای، بر مبنای فهرست بهای سال ۱۳۹۷ (مرجع زمانی سه‌ماهه چهارم ۱۳۹۶) است.

واژگان کلیدی: ضریب حق بیمه، صنعت ساختمان، قراردادهای پیمانکاری، سهم نیروی کار.

عنوان: تحلیل محتوای فصلنامه تأمین اجتماعی (شماره‌های ۱ تا ۴۶)

مجری: سعید مدنی قهفرخی

ناظر: حمید رضا سعادت نیاکی

گروه: فصلنامه

سال: ۱۳۹۸

چکیده

مجلات علمی یکی از فرایندهای مهم تبادل دانش به شمار می‌روند. از این منظر بازبینی مجلات در ادوار مختلف انتشار، برای بهبود اثربخشی و اثرگذاری از اهمیت بسیار برخوردار است. در این پژوهش محتوای فصلنامه تأمین اجتماعی در دو دوره انتشار که تحت مدیریت متفاوتی بوده، تحلیل محتوا شده است و ویژگی‌های آن در روند انتشار از شماره ۱ در سال ۱۳۷۸ تا ۴۶ در سال ۱۳۹۵ توصیف شده است. در واقع این طرح باهدف مطالعه و شناخت تجربه فصلنامه تأمین اجتماعی و شناخت ویژگی‌های ظاهری و محتوایی آن انجام گرفته است.

این مطالعه از نوع کمی و توصیفی است که با استفاده از روش تحلیل محتوا و نمونه‌گیری تمام شماری اجرا شده است. تحلیل محتوا روشی برای استنباط معتبر و تکرارپذیر از داده‌های درون متن (یا مواد دیگر دارای معنا) درباره مضمون آن متن است. جامعه آماری این مطالعه شماره ۱ تا ۴۶ فصلنامه تأمین اجتماعی و ۴۹۷ مقاله منتشر شده در آن‌ها است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که در دوره اول انتشار فصلنامه تأمین اجتماعی تقریباً همه حوزه‌های رفاهی مورد توجه قرار گرفت. بر این اساس در دوره اول مطالب مربوط به حوزه‌های بیمه‌ای و حمایتی جزو دو حوزه‌ای بودند که بالاترین فراوانی مقالات را به خود اختصاص داده بودند این در حالی بود که مطالب حوزه امدادی کمترین مطالب را داشتند. در دوره دوم نیز حوزه‌های بیمه‌ای و حمایتی بیشترین حجم مطالب را به خود اختصاص داده بودند درحالی که هیچ مطلبی زیرمجموعه حوزه امدادی قرار نداشت. یکی دیگر از مؤلفه‌های مهم برای بررسی سوگیری رفاهی فصلنامه دیدمان رفاه است که به سه دسته حداقلی یا دولت سازنده، دولت تأمین اجتماعی یا مدل نهادینه رفاه، دولت رفاه اجتماعی یا مدل ساختاری رفاه تقسیم می‌شود. از بین دیدمان‌های مختلف، در دوره اول انتشار فصلنامه، دیدمان دولت تأمین اجتماعی یا مدل نهادینه رفاه، بیشترین سهم را در مطالب منتشر شده داشت. در دوره دوم انتشار فصلنامه، دیدمان دولت تأمین اجتماعی یا مدل نهادینه رفاه با اختصاص ۶۱٫۲ درصد کل مطالب، بیشترین سهم را در بین سایر دیدمان‌ها داشت و دیدمان‌های حداقلی یا دولت سازنده و دولت رفاه اجتماعی یا مدل ساختاری رفاه در ردیف‌های بعدی قرار داشتند.

واژگان کلیدی: فصلنامه تأمین اجتماعی، تحلیل محتوا، بیمه، دیدمان رفاه.

عنوان: ارزیابی وضعیت موجود پوشش بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی در کشور و ارائه الگوی بهینه سامان بخشی و توسعه آن

مجری: عبدالرضا مسلمی

ناظر: علی چگینی

گروه: اقتصاد و سرمایه گذاری

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این مطالعه به ارزیابی و آسیب شناسی الگوی موجود بیمه کارگر ساختمانی در ابعاد مختلف و بررسی و پیشنهاد الگویی بهینه جهت اجرای آن در قالب پیش نویس لایحه قانونی تحت نظر سازمان تأمین اجتماعی پرداخته است. این مطالعه ابتدا شناخت جامعی را از وضع موجود صنعت ساختمان در کشور، خصوصاً در ارتباط با وضعیت کارگران ساختمانی ارائه کرده است و پس از تحلیل وضعیت طرف های ذینفع و دست اندرکار در طرح، به ارزیابی الگوی موجود پرداخته است و نهایتاً یک پیش نویس لایحه قانونی را جهت اجرای بهینه طرح (مبتنی بر اصلاح فرآیندهای موجود یا تغییر آن ها) تدوین کرده است.

روش شناسی این مطالعه ترکیبی بوده است و از روش اسنادی و کتابخانه ای برای مرور اسناد و مطالعات پیشین و از روش پیمایشی برای گردآوری تجربیات افراد خبره در این زمینه استفاده شده است. در نهایت داده های پرسشنامه ها مورد تحلیل آماری قرار گرفته است.

نتایج این مطالعه نشان می دهد که در ۱۳ کشور مورد مطالعه، بخش عمده ای از جمعیت، تحت پوشش بیمه اجتماعی همگانی و یکسان قرار گرفته اند و در این کشورها از ایجاد بیمه های اجتماعی خاص و جداگانه برای برخی مشاغل اجتناب شده است. در هیچ یک از کشورهای مورد بررسی بیمه کارگران ساختمانی به صورت مجزا از نظام بیمه جاری در کشور، موضوعیت ندارد. همچنین نتایج بخش دوم مطالعه نشان می دهد که علیرغم اینکه یک طرح بازنشستگی می بایستی چهار شرایط اساسی پایداری مالی، پوشش حداکثری، توان پرداخت و کفایت مزایا را تأمین کند؛ اما نتایج این مطالعه واقعیت های فراوانی را پیرامون کاستی ها و ضعف های ساختارهای نهادی، اداره و نظام انگیزش ذینفعان طرح فعلی بیمه کارگران ساختمانی را روشن کرده است و نشان می دهد که شرایط پایداری و پوشش حداکثری به طرز چشمگیری از استانداردهای لازم دور هستند. در مورد شرط سوم یعنی کفایت مزایا با توجه به حجم اندک مستمری بگیران طرح و تمرکز کمتر هدف مطالعه، نمی توان نظر قطعی را ارائه نمود. موضوع توان پرداخت نیز از جمله شاخص هایی است که با توجه به ماهیت درآمدی شاغلین مربوطه، ممکن است تحقق طرح را با چالش مواجه نماید.

واژگان کلیدی: بیمه اجتماعی، کارگران ساختمانی، تأمین اجتماعی، پوشش بیمه ای.

عنوان: امکان‌سنجی حمایت از کالای داخلی از طریق کارت خرید مستمری‌بگیران سازمان تأمین اجتماعی

مجری: حسن یحیوی رازلیقی

ناظر: فردین یزدانی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این مطالعه به امکان‌سنجی حمایت سازمان تأمین اجتماعی از تولید داخلی از طریق کارت اعتباری به مستمری‌بگیران پرداخته است. فروشگاه‌های شهروند به‌عنوان مطالعه موردی و پایلوت برای اجرای طرح در تهران انتخاب شده است و مواردی از قبیل، بررسی توزیع فراوانی و میزان مستمری دریافتی انواع مستمری‌بگیران؛ بررسی بودجه خانوار شهری؛ شناسایی کالاهای تولید داخلی در بودجه خانوار و تعیین نرخ تخصیص مستمری به کالاهای داخلی؛ بررسی فروشگاه‌های زنجیره‌ای شهروند و سازوکارهای اجرای طرح مورد مطالعه و بررسی قرار گرفته است.

این مطالعه با استفاده از روش مطالعه کتابخانه‌ای و اسنادی و تحلیل آماری داده‌های موجود انجام گرفته است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که شاخص‌های مورد مطالعه به‌طور متوسط ۱۰ درصد از بودجه هر خانوار را به خود اختصاص می‌دهند. از این رو پیشنهاد شده است تا به‌منظور دخالت و تأثیرگذاری حداقلی بر نظام بودجه خانوار، حداکثر ۱۰ درصد از مستمری ماهانه به‌صورت اعتبار خرید کالای داخلی در اختیار مستمری‌بگیران قرار گیرد. همچنین به‌منظور افزایش جذابیت و استقبال از طرح، پیشنهاد شده است این مبلغ در سررسیدهای ۳ ماهه به افراد پرداخت شود. یعنی هر مستمری‌بگیر، ۱۰ درصد از مستمری سه ماه آینده خود را به‌صورت یکجا به‌عنوان اعتبار خرید کالای داخلی در اختیار داشته باشد.

واژگان کلیدی: تأمین اجتماعی، کارت خرید مستمری‌بگیران، کالاهای داخلی، اقتصاد مقاومتی.

عنوان: تاریخ شفاهی فعالیت‌های رسانه‌ای سازمان در سه دهه گذشته (تا سال ۱۳۹۷)

مجری: شادی خوشکار

ناظر: مهدی سلیمانیه

گروه: نظرسنجی و افکارسنجی

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این پژوهش به دنبال ارائه تصویری از اهداف، رویکردها و روش‌های فعالیت‌های رسانه‌ای سازمان تأمین اجتماعی با استفاده از روش تاریخ شفاهی و مستندسازی تجربیات و خاطرات فعالان و مسئولان گذشته و حال نشریات و رسانه‌های این سازمان است. برای این منظور با افراد تأثیرگذار و نیروهای اصلی شش رسانه سازمان شامل "پایگاه اطلاع‌رسانی رسمی سازمان تأمین اجتماعی"، "نشریه داخلی تأمین"، "پایگاه خبری تحلیلی تأمین ۲۴"، "هفته‌نامه آتیه‌نو" و "ماهنامه قلمرو رفاه"، گفتگوهای مفصّلی انجام شده است.

در این پژوهش از روش کیفی مصاحبه عمیق و روش تحلیل موضوعی استفاده شده است.

داده‌های به‌دست‌آمده نشان می‌دهند که این رسانه‌ها بسته به موقعیت اجتماعی-سیاسی جامعه و همچنین رویکرد ارتباطی مدیران مقاطع مختلف سازمان، رفتار و کارکردهایی بعضاً متفاوت داشته‌اند. آغاز انتشار رسانه‌های اختصاصی سازمان تأمین اجتماعی را می‌توان دوره مدیریت مهدی کرباسیان در این سازمان دانست که ناشی از نگاه ارتباطاتی مدیرعامل سازمان و باور تیم مدیریتی سازمان به لزوم استفاده از ابزار رسانه برای شناساندن اهداف، مسئولیت‌ها و چهره تأمین اجتماعی به جامعه و متخصصان و تصمیم‌گیران، انتشار نخستین نشریه تخصصی حوزه رفاه، تأمین اجتماعی و بیمه‌های اجتماعی با حمایت این سازمان آغاز شد. هرکدام از این رسانه‌ها (پایگاه اطلاع‌رسانی رسمی سازمان، تأمین، آتیه‌نو، قلمرو رفاه، تأمین ۲۴) مسئولیت تلاش برای بخشی از اهداف اطلاع‌رسانی و ارتباطی سازمان تأمین اجتماعی را به عهده داشته و دارند. در سه دهه‌ای که از عمر فعالیت رسانه‌ای این سازمان می‌گذرد، با توجه به تغییرات و تحولات سیاسی و اجتماعی کشور و تغییرات مدیریتی در سازمان تأمین اجتماعی، این رسانه‌ها نیز دستخوش تغییراتی در ظاهر و محتوا شده‌اند، باین‌وجود بر هدف اولیه و اصلی خود برای انتشار اخبار، اطلاع‌رسانی و گفتمان‌سازی حوزه رفاه و تأمین اجتماعی پایبند بوده‌اند.

واژگان کلیدی: رفاه و تأمین اجتماعی، فعالیت‌های رسانه‌ای، آتیه‌نو، تأمین ۲۴، قلمرو رفاه.

عنوان: سیاست‌های خروج سازمان تأمین اجتماعی از بنگاه‌داری

تهیه و تدوین: شرکت خدمات پژوهش و مشاوره مالی تابان خرد

ناظر: محمد کاظم مهدوی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این مطالعه در درجه اول ضرورت موضوع خروج از بنگاه‌داری را با توجه به تجارب تجاری بررسی می‌کند، و در درجه دوم سیاست‌هایی را توضیح می‌دهد که از طریق آن‌ها خروج از بنگاه‌داری امکان‌پذیر می‌شود. غیر از دو موضوع محوری مذکور، که بدنه اصلی این مطالعه را تشکیل می‌دهد، مسائل پیرامونی مربوط به موضوع از قبیل مسئله گزارش دهی، مسئله مالیات، ظرفیت‌های مدیریتی، ظرفیت بازارهای مالی و ... در این مطالعه مورد بررسی قرار گرفته است.

در این مطالعه از روش‌های مطالعات کتابخانه‌ای و اسنادی و همچنین تحلیل آماری داده‌های موجود استفاده شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که خروج سریع از بنگاه‌داری برای سازمان تأمین اجتماعی امکان‌پذیر نیست. از جمله دلایل این امر می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: وجود حجم عظیم و تنوع بسیار در دارایی‌ها و شرکت‌های تحت تملک تأمین اجتماعی، بهره‌وری و سودآوری پایین شرکت‌ها و دارایی‌ها و عدم شفافیت در مورد آن‌ها، نبود زیرساخت‌های مناسب جهت تسهیل و استانداردسازی فرایند خروج، وضعیت نامناسب اقتصادی کشور و عدم تمایل صاحبان سرمایه به انتقال سرمایه‌های خود از اموال منقول (نظیر سپرده، طلا، ارز) و ملک به سمت تولید و دخالت بیش‌ازحد نهادهای نظارتی و سلب اختیار از مدیران و کارشناسان سازمان و وجود روحیه محافظه‌کاری شدید در مسئولان امر.

واژگان کلیدی: تأمین اجتماعی، شستا، خروج از بنگاه‌داری.

عنوان: شناسایی راهکارهای بهره‌مند شدن سازمان تأمین اجتماعی از مفاد بند "ن" تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۷

مجری: کامبیز لعل

ناظر: فردین یزدانی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این مطالعه به شناسایی راهکارهای بهره‌مند شدن سازمان تأمین اجتماعی از مفاد بند "ن" تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۷ می‌پردازد. در قانون بودجه سال جاری و در تبصره ۵ آن به موضوع تسویه بدهی‌های دولت به سازمان تأمین اجتماعی پرداخته شده است. این موضوع همراه با عدم شفافیت بوده و چارچوب اجرایی آن نامشخص است. به نظر می‌رسد که مقاومت‌هایی هم در بدنه دولت وجود دارد. از سوی دیگر، اعتبار تبصره‌های بودجه فقط یک سال است و ممکن است سال آینده چنین امکانی وجود نداشته باشد. از این رو این طرح قابلیت اجرای این بند و راهکارهای آن را با توجه به روابط دولت و سازمان تأمین اجتماعی در گذشته، تشریح می‌کند.

در این طرح از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و همچنین روش کیفی مصاحبه با خبرگان و مدیران سازمان تأمین اجتماعی استفاده شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که بند ن تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۷ برای اجرایی شدن، علاوه بر اینکه نیاز به زمانی بیشتر از یک سال دارد، نیاز به شفاف‌سازی و تشریح نیز دارد. تعریف نشدن برخی مفاهیم و برخی ابهام‌ها در متن بند ن تبصره ۵ با پیچیده بودن و مشخص نبودن نحوه همکاری دستگاه‌های دولتی در اجرای این بند همراه شده است. همچنین اجرایی شدن این بند کاملاً به اراده دولت برای بازپرداخت بدهی‌هایش به سازمان بستگی دارد و ضمانت اجرای چندانی ندارد. چنانچه اراده‌ای برای بازپرداخت بدهی‌ها باشد، برای آن نیاز به قانون و آیین‌نامه و بخشنامه نیست. همان‌طور که پیش‌تر، چنین قوانینی نبوده ولی چون در بالاترین سطح دولت، فهم درستی از تأمین اجتماعی و اهمیت آن بوده، واگذاری‌های مهمی هم انجام شده است. بنابراین مهم‌ترین عامل در اجرا شدن تبصره و تبصره ن قانون بودجه سال ۱۳۹۷ فهم درست دولت از حوزه رفاه و تأمین اجتماعی و اراده دولت برای بازپرداخت بدهی‌هاست.

واژگان کلیدی: بند ن تبصره ۵ قانون بودجه، تأدیه بدهی دولت، سازمان تأمین اجتماعی.

**عنوان: امکان‌سنجی توسعه سرمایه‌گذاری خارجی شرکت‌ها
و نهادهای تحت پوشش سازمان تأمین اجتماعی با عنایت به
شاخص‌های کسب‌وکار و گرایش‌های کلان بازارهای خارجی**

مجری: علی همت‌جو

ناظر: پژوهشکده اقتصاد دانشگاه تربیت مدرس

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این مطالعه به امکان‌سنجی توسعه سرمایه‌گذاری خارجی شرکت‌ها و نهادهای تحت پوشش سازمان تأمین اجتماعی با عنایت به شاخص‌های کسب‌وکار و گرایش‌های کلان بازارهای خارجی می‌پردازد و تلاش می‌کند تا فرصت‌های کسب‌وکار در بازارهای مختلف کشورهای خارجی علی‌الخصوص کشورهای همسایه و کشورهای آسیایی را مورد بررسی و تحلیل قرار دهد. در این راستا تلاش شده است تا با تجزیه و تحلیل نقاط قوت و ضعف، فرصت و تهدید بازارهای هدف در تعامل با نقاط قوت و ضعف، فرصت و تهدید بنگاه‌های اقتصادی زیرمجموعه سازمان تأمین اجتماعی فرصت‌های سرمایه‌گذاری شناسایی شده و بر این اساس توصیه‌ها و پیشنهادهای لازم برای حضور در بازارهای هدف مربوطه به همراه فرصت‌ها و چالش‌های ناشی از حضور ارائه گردد.

این طرح با استفاده از روش مطالعه کتابخانه‌ای و اسنادی و تحلیل آماری داده‌های موجود انجام گرفته است.

نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که بازار سرمایه کشور دارای کارآمدی و عمق زیادی نبوده و به‌ناچار سازمان تأمین اجتماعی برای تنوع بخشیدن به سبد دارایی‌های خود باید از سرمایه‌گذاری در خارج از کشور استفاده کند. کارآمدترین و مدرن‌ترین بازار سهام در کشورهای توسعه‌یافته مربوط به ایالات متحده آمریکا و انگلستان می‌باشد، که سرمایه‌های شرکت‌های ایرانی در بازار سهام آن‌ها با محدودیت‌های زیادی مواجه می‌باشد، بر اساس راهبرد شماره ۲ ارائه شده در گزارش، بازار سهام کشورهای که با ایران دارای تعاملات اقتصادی پایدار و بلندمدتی می‌باشد، از عمق و کارآمدی زیادی برخوردار نبوده و در حد بازارهای سهام دو کشور یادشده نمی‌باشد. بنابراین پیشنهاد می‌گردد که سرمایه‌گذاری به‌صورت مستقیم (FDI) نسبت به سرمایه‌گذاری در بازار سهام (FPI) آن‌ها در اولویت قرار گیرد. همچنین یکی از دلایل پایین بودن بازدهی اقتصادی در سرمایه‌گذاری‌های صندوق تأمین اجتماعی فقدان زنجیره تولید می‌باشد. استفاده از پتانسیل‌های اقتصادی کشورهای خارجی در جهت تکمیل زنجیره تولید سازمان می‌تواند منجر به افزایش بازدهی اقتصادی سرمایه‌گذاری‌ها در صندوق تأمین اجتماعی گردد.

واژگان کلیدی: تأمین اجتماعی، سرمایه‌گذاری خارجی، سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، سرمایه‌گذاری در بازار سهام خارجی.

عنوان: تحولات نماگرهای اقتصاد ایران در سال ۹۹ و تأثیر آن بر منابع و مصارف سازمان تأمین اجتماعی

مجری: محمود محمودزاده

ناظر: فردین یزدانی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این پژوهش به دو موضوع ارزیابی تحولات و تغییرات نماگرهای اقتصاد ایران در سال ۱۳۹۹ و سپس ارزیابی تصویر کلان اقتصادی بر منابع و مصارف تأمین اجتماعی پرداخته است. در بخش نخست تمرکز بحث بر روابط بین‌الملل ایران و تبیین آثار آن بر رشد اقتصادی، اشتغال، نرخ ارز، نرخ تورم، هزینه-درآمد خانوار است. بخش دوم به آثار متغیرهای کلان اقتصادی بر منابع درآمدی و مخارج تأمین اجتماعی می‌پردازد.

این طرح با استفاده از روش مطالعه کتابخانه‌ای و اسنادی و تحلیل آماری داده‌های موجود انجام گرفته است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که با فروض پیش‌بینی نرخ رشد دستمزدها ۲۰ درصد، نرخ رشد مستمری‌ها ۱۳ درصد، نرخ بیکاری ۱۲/۲ درصد، نرخ پوشش بیمه‌ای ۵۸ درصد، نرخ کسور بازنشستگی ۲۱ درصد و نرخ کسور درمان ۹ درصد، تعداد بیمه‌شدگان و مستمری‌بگیران سازمان در سال ۱۳۹۹ به ترتیب حدود ۱۴/۳ و ۳/۴ میلیون نفر خواهد بود. انتظار می‌رود تعداد بیمه‌شدگان سازمان در این سال با نرخ ۱/۵ درصد نسبت به سال پیش کاهش یابد. باین‌حال، تعداد مستمری‌بگیران نسبت به سال ۱۳۹۸ با ۰/۷ درصد همانند سال گذشته افزایش می‌یابد. از این‌روست که بر اساس نتایج، نسبت پشتیبانی کاهش یافته و به عدد ۴/۱ در سال ۱۳۹۹ خواهد رسید.

با کاهش نرخ رشد تعداد بیمه‌شدگان نسبت به سال ۱۳۹۸ و افزایش نرخ رشد دستمزدها، درآمدهای کسورات سازمان با احتساب سهم دولت حدود ۲،۱۶۱ هزار میلیارد ریال پیش‌بینی می‌شود. انتظار می‌رود درآمد سازمان نسبت به سال ۱۳۹۸ اندکی (حدود ۲ درصد) افزایش یابد. البته تعهدات مستمری سازمان نیز افزایش خواهد یافت. باین‌حال، چون تعداد بیمه‌شدگان از تعداد مستمری‌بگیران بیشتر است، دستکم در کوتاه‌مدت وضعیت شاخص مالی تعهدی سازمان مثبت خواهد بود.

واژگان کلیدی: نماگر اقتصادی، تورم، اشتغال، منابع و مصارف سازمان تأمین اجتماعی.

عنوان: بازنگری و اصلاح شرایط بازنشستگی و نحوه محاسبه مستمری‌ها در جهت پایداری مالی و تقویت عدالت در بهره‌مندی از مزایا

تهیه و تدوین: دانشگاه الزهرا (س)

ناظر: عباس خندان

گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این پژوهش به بررسی و ارائه اصلاحات پیشنهادی در خصوص شرایط بازنشستگی و نحوه محاسبه مستمری بازنشستگی در سازمان تأمین اجتماعی و شناخت اصلاحات پیشنهادی درباره شرایط بازنشستگی در این سازمان می‌پردازد. و تلاش می‌کند تا ضمن ارائه تصویری دقیق از شرایط و روندهای گذشته تا به امروز سازمان تأمین اجتماعی پیشنهادهای مناسب درباره مقررات (شرایط بازنشستگی و نحوه محاسبه بازنشستگی) و دستورالعمل‌های موردنیاز ارائه کند. این پژوهش از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و داده‌ها و اطلاعات موجود استفاده کرده است.

نتایج این مطالعه و بررسی اصلاحات نشان می‌دهد که نمی‌توان الگویی ثابت برای شیوه محاسبه و شرایط بازنشستگی در کشورها یافت اما می‌توان از تجارب کشورها استفاده کرد تا گزینه اصلاحات ممکن و مطلوب برای ایران را طراحی و پیاده‌سازی نمود. نتایج حاکی از آن است که افزایش سن و سابقه بازنشستگی (با محدودیت سقف سن و سابقه)، افزایش تعداد سال‌های ملاک برای تعیین مستمری (به شرط شاخص بندی با معیار مشخص)، تعیین شیوه دقیق شاخص بندی مستمری، تعدیل شیوه و میزان بهره‌مندی بازماندگان، عدم افزایش نرخ حق بیمه، بازنگری در شرایط بازنشستگی پیش از موعد و ایجاد لایه پایه برای سیستم بازنشستگی، استراتژی تدریجی‌گرایی در طراحی و اجرای اصلاحات، از جمله مهم‌ترین اقدامات و استراتژی‌های اصلاحات است که می‌توان بر مبنای آن مدل متناسب با ایران را طراحی کرد. درنهایت، تأثیر این اصلاحات بر پایداری مالی و کفایت مستمری موضوعی است که در نتیجه طراحی نمونه‌های مختلف اصلاحات و محاسبه نتایج آن باید سنجیده شود.

واژگان کلیدی: شرایط بازنشستگی، تأمین اجتماعی، اصلاحات صندوق‌های بازنشستگی، محاسبه مستمری، اصلاحات تدریجی.

عنوان: مطالعه امکان‌سنجی طرح بیمه اجتماعی فراگیر با تأکید بر روش‌های تأمین مالی

مجری: علی‌رضا اشرفی احمدآباد

ناظر: اسمعیل گرجی‌پور

گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این پژوهش به ارائه راهکارهایی برای طراحی طرح بیمه اجتماعی فراگیر، با ویژگی‌هایی متفاوت نسبت به بیمه اجتماعی مزد و حقوق‌بگیران و متناسب با شرایط شغلی و درآمدی اقشار غیر حقوق‌بگیر می‌پردازد و تلاش می‌کند ضمن ارائه مبانی نظری و تجربیات سایر کشورها در مورد تأمین اجتماعی، به‌ویژه در مورد طرح بیمه فراگیر و توسعه دامنه پوشش نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی و نظام تأمین اجتماعی چندلایه و برقراری تور ایمنی اجتماعی، راهکارهایی برای اجرای طرح بیمه فراگیر و تأمین مالی و توجیه منطقی هزینه‌ها زمینه را برای اجرای برنامه‌های اقتصادی، رفع موانع کسب‌وکار و توسعه اشتغال پایدار فراهم سازد. در این پژوهش از روش پیمایشی پرسشنامه‌ای استفاده شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که به دلیل اجباری نبودن این بیمه‌ها، عملاً بخش قابل توجهی از این اقشار که اتفاقاً بخش واقعی اقتصاد (نه اداری) را به‌گرددش درمی‌آورند، اقدام به بیمه‌پردازی نمی‌کنند. لذا واقعیت جامعه امروز ایران این است که اقشار کارمند و اداری (به اصطلاح یقه سفید) برخوردار از مزایای بازنشستگی مناسب با پوشش تقریباً کاملی هستند، در حالی که قشر کارگر درگیر تأمین حداقل نیازهای رفاهی خود است. این در حالی است که بخش قابل توجهی از مشارکت در پرداخت حق بیمه از سوی دولت انجام می‌شود. لذا عدالت اجتماعی در چنین مدلی قابل تحقق نیست. مطالعات این تحقیق نشان داد که این مشکل در بسیاری دیگر از کشورها نیز وجود دارد. راهکار برخی از کشورها، ایجاد یک تور حمایتی فراگیر برای تحت پوشش قرار دادن اقشار آسیب‌پذیر و فاقد بیمه است تا حداقل نیازهای ایشان تأمین گردد. در این مدل که عموماً تحت نظام‌های بیمه چندلایه دنبال شده، رکن نخست بیمه‌ای کشور، بیمه پایه‌ای فراگیر برای تمامی اقشار جامعه تعریف می‌شود. در این حالت، سطح حداقلی از مزایای بازنشستگی (عمدتاً مستمری بازنشستگی حداقلی، از کارافتادگی و فوت) برای همه اقشار تعریف می‌شود و در رکن‌های ثانویه و طرح‌های تکمیلی، افراد می‌توانند با مشارکت بیشتر اقدام به افزایش سطح این مزایا نمایند. ضمن اینکه رکن‌های دیگری همچون صندوق‌های پس‌انداز یا بازنشستگی شرکتی یا خصوصی نیز وجود دارد که افراد با مشارکت در آن‌ها می‌توانند سطح مزایای دریافتی در دوران بازنشستگی خود را به حداکثر برسانند.

واژگان کلیدی: بیمه اجتماعی فراگیر، نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی، تور ایمنی اجتماعی.

عنوان: ارزیابی مالی قوانین تأثیرگذار بر جریان منابع و مصارف سازمان تأمین اجتماعی

مجری: حسین مشیری تبریزی

ناظر: اسماعیل گرجی پور - نرگس اکبرپور روشن

گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این پژوهش به ارزیابی مالی قوانین تأثیرگذار بر طرح تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ می‌پردازد و تلاش می‌کند ضمن شناسایی قوانین تأثیرگذار، به مواردی از قبیل احصا تعداد افراد متأثر به تفکیک قوانین؛ بررسی شاخص‌های اصلی بیمه‌ای (نظیر نسبت منابع به مصارف، نسبت پشتیبانی و ...) طرح تأمین اجتماعی بر اساس صرف قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴؛ ارزش‌گذاری مالی قوانین و مقررات تأثیرگذار و بررسی ابعاد اجتماعی قوانین و مقررات تأثیرگذار بپردازد.

این پژوهش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است.

نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که نظام تأمین اجتماعی کشور از ابتدای فعالیت خود دستخوش تحولات و تغییراتی بوده که اغلب دارای آثار مالی کوتاه‌مدت یا بلندمدت بوده است. طی سالیان گذشته و با کاهش میزان اشتغال‌زایی در کشور، سیاست‌ها و برنامه‌های مختلفی جهت رفع این مشکل به اجرا درآمد که اغلب این سیاست‌ها و برنامه‌ها به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم بر سازمان تأمین اجتماعی تأثیر گذاشت. قانون‌های مختلف بازنشستگی پیش از موعد و در بعضی مواقع تحت عنوان سخت و زیان‌آور، قانون نوسازی صنایع، معافیت سهم حق‌بیمه کارفرمایان و... از جمله راهکارهایی بوده که در چند دهه اخیر، جهت حل مشکلات بازار کار و تنظیم خروجی‌ها ورودی‌های آن، اتخاذ شده است. به عبارتی در این سیاست‌ها و برنامه‌ها، دولت به قیمت فشار بر جریان منابع مالی و مصارف سازمان تأمین اجتماعی، به دنبال حل مشکلات بازار کار بوده و به‌نوعی سازمان تأمین اجتماعی بار مسئولیت دولت در این زمینه را به دوش گرفته است. تعهدات مالی اضافی قانون‌گذار برای بازنشستگی‌های پیش از موعد و امتیازات حمایتی که بر عهده دولت گذاشته بود، به‌موقع پرداخت نگردید و همین امر بر وخامت وضع مالی سازمان تأمین اجتماعی افزود. در ۴۰ سال تجربه بازنشستگی پیش از موعد، حدود ۶۳۴ هزار نفر از کل بازنشستگان در سال ۱۳۹۵ را شامل می‌شوند که در مجموع نزدیک به ۵۴ هزار میلیارد تومان بار مالی برای سازمان به همراه داشته است. همچنین، تحلیل بار قوانین یادشده به تفکیک بر چهار مبنای تعداد مشمولین، تعداد سال‌های ارفاق شده، مقدار کل حق‌بیمه پرداخت نشده و درنهایت بار مالی سرانه ارائه شده است.

واژگان کلیدی: ارزیابی مالی قوانین، سازمان تأمین اجتماعی، پایداری مالی، بازنشستگی پیش از موعد.

عنوان: تهیه داشبورد برای مدل سیستمی منابع و مصارف سازمان تأمین اجتماعی

تهیه و تدوین: پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایراندک)
ناظر: فردین یزدانی - نرگس اکبرپور روشن
گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات
سال: ۱۳۹۸

چکیده

این طرح به ایجاد یک بستر سیستمی و نرم‌افزاری برای تحلیل کمی حلقه‌های تشدیدکننده یا تضعیف‌کننده شکاف تعهدات سازمان تأمین اجتماعی می‌پردازد. دلیل انجام این طرح نبود یک تحلیل جامع سیستمی از وضعیت سازمان بوده است که از طریق آن بتوان ابعاد گوناگون و سؤالات متنوع پیرامون مدیریت منابع و مصارف سازمان را در یک نگاه جامع‌نگر تحلیل کرده، اثر سناریوهای مؤثر برای پایدارسازی جریان نقدی سازمان را بررسی نماید. این طرح، با ایجاد بستر نرم‌افزار شفاف‌سازی عوامل و ریشه‌های مؤثر بر منابع و مصارف سازمان تأمین اجتماعی با بهره‌گیری از رویکرد سیستمی (همه‌جانبه‌نگر)، زمینه یک فضای تعاملی برای سیاست‌گذاری مبتنی بر دانش و اطلاعات را فراهم کرده است.

در این پژوهش طراحی و تدوین داشبورد برای مدل سیستمی با استفاده از روش سیستم‌های پویا انجام شده است.

دستاورد این طرح در قالب داشبوردی مبتنی بر وب توسعه‌یافته و امکاناتی چون دریافت گزارش نموداری، تحلیل حساسیت، سناریوسازی به آن اضافه شده است. این سامانه به تصمیم‌گیران برای درک جامع، همزمان و دینامیک شرایط سازمان برای اتخاذ تصمیمات مبتنی بر داده‌ها و ساختار منطقی-سیستمی روابط بین عوامل مؤثر بر منابع و مصارف سازمان کمک می‌کند. از جمله قابلیت‌های سامانه می‌توان به موارد زیر اشاره نمود: در نظرگیری حدود ۶۰۰ متغیر در زیرسیستم‌های مختلف سازمان، نمایش وضع موجود سازمان، امکان ساخت سناریوهای مختلف و امکان مقایسه وضع موجود با سناریوهای ساخته شده است. با توسعه این سامانه می‌توان به سؤالات متعددی پاسخ داد. این پاسخ‌ها بر اساس تعداد بسیاری متغیر و داده‌ها حاصل می‌شود.

واژگان کلیدی: داشبورد، مدل سیستمی منابع و مصارف، سازمان تأمین اجتماعی.

عنوان: بررسی امکان سنجی خرید ایام فاقد بیمه پردازی بیمه‌شدگان سازمان تأمین اجتماعی

مجری: رضا افقی

ناظر: دفتر آمار و محاسبات اقتصادی و اجتماعی سازمان تأمین اجتماعی

گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این طرح به محاسبه حق بیمه لازم برای خرید ایام فاقد بیمه پردازی و ارزیابی آکچوئرال تأثیرات ناشی از فروش ایام فاقد بیمه پردازی به بیمه‌شدگان اجباری بر منابع و مصارف سازمان تأمین اجتماعی می‌پردازد. در این مطالعه، از اطلاعات تعداد ۹،۵۱۷،۲۸۲ نفر بیمه‌شدگان اجباری سازمان تأمین اجتماعی در سال ۱۳۹۷، برای انجام محاسبات در دو سناریو استفاده شده است. در سناریوی اول کل بیمه‌شدگان اجباری و بیمه‌شدگان اجباری که در بازه سنی ۴۵ الی ۵۵ سال قرار دارند و دارای سابقه کاری ۱۵ الی ۲۵ سال هستند و حداکثر سال‌های قابل خرید در این سناریو ۵ سال در نظر گرفته شده است. در سناریوی دوم، تمامی بیمه‌شدگان اجباری دارای ایام فاقد سابقه بیمه پردازی با سن حداکثر ۶۰ سال در نظر گرفته شده‌اند.

این مطالعه از روش هزینه‌یابی اعتبار پیش‌بینی‌نشده مبتنی بر واحد، استفاده شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که منابع مالی حاصله (حق بیمه‌های دریافتی) مابین ۲۱۶ تا ۳۲۱۲ هزار میلیارد ریال خواهد بود. از طرف دیگر سازمان تأمین اجتماعی می‌بایست با توجه به سناریوهای محتمل حداقل ۱۴۰ برابر و حداکثر ۶۵۰ برابر حق بیمه دریافتی را طی ۵۰ الی ۷۰ سال آینده بازپرداخت نماید. علاوه بر آن، بالغ بر ۳۶۰۰۰ ضریب آکچوئرال به تفکیک جنسیت و وضعیت تأهل برای ترکیبات مختلف سن، سابقه، تعداد سال‌های ایام فاقد بیمه پردازی برآورد شده است. کاربران با به‌کارگیری ضرایب مذکور، به راحتی قادر به محاسبه حق بیمه مربوطه برای بیمه‌شدگان خواهند بود.

واژگان کلیدی: محاسبه حق بیمه، خرید ایام فاقد بیمه پردازی، ارزیابی آکچوئرال، منابع و مصارف، سازمان تأمین اجتماعی.

عنوان: رویکردهای سرمایه‌گذاری در صندوق‌های بیمه اجتماعی با تأکید بر انطباق زمانی دارایی‌ها و تعهدات

تهیه و تدوین: پژوهشکده اقتصاد دانشگاه تربیت مدرس

ناظر: حبیب انصاری سامانی

گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

سال: ۱۳۹۸

چکیده

در این طرح رویکردهای سرمایه‌گذاری در صندوق‌های بیمه اجتماعی با تأکید بر انطباق زمانی دارایی‌ها و تعهدات مورد بررسی قرار گرفته است و در این راستا به موضوعاتی چون سرمایه‌گذاری منفعلانه و فعالانه، درون‌سپاری یا برون‌سپاری حوزه‌های سرمایه‌گذاری، انطباق زمانی دارایی‌ها و تعهدات و ... پرداخته شود. همچنین این طرح ضمن بررسی الزامات و ویژگی‌های جریان نقدی سرمایه‌گذاری‌ها در صندوق‌های تأمین اجتماعی، به بررسی تجربه سایر کشورها از منظر نوع صندوق، میزان ذخایر، عمر صندوق و دیگر موارد مذکور می‌پردازد و در نهایت با توصیف وضعیت فعلی سازمان تأمین اجتماعی در این زمینه، راهکارهایی ارائه می‌کند.

در این پژوهش از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و همچنین تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده از جریان درآمدها و مصارف سازمان تأمین اجتماعی و روند زمانی آن‌ها، استفاده شده است. نتایج این مطالعه و بررسی عملکرد مالی سازمان تأمین اجتماعی حکایت از آن دارد که اصلی‌ترین عامل پایین بودن جریان درآمدی نقدی نسبت به جریان هزینه‌ای، بدهی بالای دولت به سازمان تأمین اجتماعی می‌باشد. بخش اعظم جریان درآمدی صندوق تأمین اجتماعی را مجموع درآمد حاصل از حق بیمه‌های بازنشستگی و درمان (بین ۸۱ تا ۹۸٫۷ درصد) و بزرگ‌ترین بخش جریان هزینه‌ای صندوق را مجموع حقوق و مزایای بازنشستگی اعضا (بین ۶۲ تا ۶۹ درصد) تشکیل می‌دهد. این آمارها نشان می‌دهند که مؤلفه سرمایه‌گذاری و بازدهی ناشی از آن در درآمدهای صندوق تأمین اجتماعی ایران تقریباً تأثیری ندارد و کمتر از ۵ درصد از جریان درآمدی را تشکیل می‌دهد. همین نکته به‌تنهایی ضرورت تغییر رویکرد کلی نسبت به مقوله سرمایه‌گذاری در صندوق تأمین اجتماعی را نمایان می‌سازد. بر همین اساس، امکان‌سنجی اتخاذ رویکردهای منفعلانه و فعالانه و همچنین درون‌سپاری و برون‌سپاری در مدیریت سرمایه‌گذاری منابع سازمان تأمین اجتماعی می‌تواند یک راهبرد اساسی به حساب آید.

واژگان کلیدی: سرمایه‌گذاری منفعلانه، سرمایه‌گذاری فعالانه، صندوق‌های بیمه اجتماعی، سازمان تأمین اجتماعی.

عنوان: تدوین و پیاده‌سازی نظام ارتباطی با مجلس شورای اسلامی

مجری: فرحناز قهقرایی

ناظر: حسن امامی

گروه: مدیریت، حکمروایی و فناوری

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این پژوهش به بیان مبانی و بایسته‌های قانونی دو وظیفه اصلی (تقنین و نظارت) قوه مقننه به محوریت مجلس شورای اسلامی در قانون اساسی و فرآیند انجام آن می‌پردازد و به تشریح چگونگی تعاملات سازمان تأمین اجتماعی با اشاره به دوره‌های اخیر یعنی سه دوره نهم، دهم و یازدهم مجلس در این بستر قانونی بپردازد. همچنین در این پژوهش تلاش شده است تا چالش‌ها و مشکلات ارتباطی سازمان با مجلس شناسایی شود و راهکارهایی برای آن ارائه شود. این پژوهش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و همچنین مصاحبه کیفی انجام شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که سازمان تأمین اجتماعی در این تعاملات در حوزه تقنین در هر دوره قانون‌گذاری به‌صورت فزاینده در ارتباط با بیش از ۱۰٪ کل طرح‌ها و لوایح در دستور کار مجلس شورای اسلامی که مرتبط با مقوله تأمین اجتماعی بوده و همواره در این راستا ناگزیر به انجام فعالیت‌های گسترده قانونی گردیده و بدیهی است با توجه به اینکه سازمان تأمین اجتماعی صرفاً یکی از نهادهای اجرایی کل کشور در میان تمامی وزارتخانه‌ها و نهادهای دیگر می‌باشد، اختصاص ۱۰٪ اقدامات تقنینی مجلس به تأمین اجتماعی که به‌منظور اثرگذاری کارشناسی همواره مستلزم تعاملات گسترده‌ای نیز می‌باشد، رقم‌چشمگیری در این فرآیند به نظر می‌رسد. در حوزه نظارت مجلس نیز پاسخگویی به رقم بالغ بر ۵۵ هزار مکاتبه نمایندگان مجلس با سازمان تأمین اجتماعی صرفاً در دو دوره نهم و دهم و نیز کیفیت و کمیت سایر اقدامات نظارتی نمایندگان مجلس از قبیل تذکر، سؤال از وزیر محترم تعاون، کار و رفاه اجتماعی و انجام تحقیق و تفحص و شکایات مردمی به کمیسیون اصل ۹۰ قانون اساسی از عملکرد سازمان تأمین اجتماعی، گستردگی انجام تعامل مستمر سازمان تأمین اجتماعی در این حوزه مجلس را نشان می‌دهد.

واژگان کلیدی: نظام ارتباطی، تضمین و نظارت، سازمان تأمین اجتماعی، مجلس شورای اسلامی.

عنوان: بررسی الزامات رعایت اصل سه‌جانبه‌گرایی در سازمان تأمین اجتماعی

مجری: محمدرضا جوان‌جعفری

ناظر: کوروش کاویانی

گروه: مدیریت، حکمروایی و فناوری

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این طرح به بررسی اصول و مبانی حقوقی الزامات رعایت سه‌جانبه‌گرایی در تأمین اجتماعی می‌پردازد و تلاش می‌کند به بررسی و معرفی الزامات رعایت اصل سه‌جانبه‌گرایی در اسناد بین‌المللی و سیر تطور قانونی اصل سه‌جانبه‌گرایی در قوانین و مقررات حوزه تأمین اجتماعی بپردازد. همچنین تلاش می‌کند ضمن معرفی آثار و نتایج مطلوب رعایت اصل سه‌جانبه‌گرایی در سازمان تأمین اجتماعی به معرفی موانع و چالش‌های پیش روی تحقق اصل سه‌جانبه‌گرایی در سازمان تأمین اجتماعی بپردازد و راهکارهایی برای ارتقای آن ارائه کند.

در این پژوهش از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و همچنین روش مصاحبه نیمه ساختاریافته استفاده شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که سازمان تأمین اجتماعی در عمل و مطابق رویه‌های جاری، کاستی‌هایی در انطباق و رعایت معیارهای نظام عدم تمرکز اداری دارد. ازجمله اینکه شخصیت حقوقی آنکه به موجب ضوابط قانونی متعددی مستقل تعیین گردیده است، گاهی مورد خدشه قرار می‌گیرد، برخی از اعضا و ارکان آن با دخالت دولت انتخاب می‌گردند و نظارت دولت بر آن در برخی موارد فراتر از نظارت خفیف و قیومیتی اعمال می‌گردد و این امر در مواردی منجر به کاهش اثربخشی آن می‌شود. نقض اصول و معیارهای عدم تمرکز اداری در مورد سازمان تأمین اجتماعی بیشترین تأثیرات منفی را بر نحوه اجرای رویکرد سه‌جانبه‌گرایی بر این سازمان به جا می‌گذارد. بیشترین سهم در اعمال رویکرد سه‌جانبه‌گرایی در سازمان تأمین اجتماعی، متعلق به هیئت امناء است؛ چراکه جایگاه آن در رأس ساختار سازمان تأمین اجتماعی قرار دارد و نقش مستقیمی در تشکیل و انتخاب اعضای سایر ارکان سازمان تأمین اجتماعی ایفا می‌نماید.

واژگان کلیدی: سازمان تأمین اجتماعی، نظام عدم تمرکز اداری، سه‌جانبه‌گرایی.

عنوان: مدل ارزیابی و رتبه‌بندی نظام پیشنهادها وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

مجری: آزاده باطبی

ناظر: عباس‌علی قیومی

گروه: مدیریت، حکمروایی و فناوری

سال: ۱۳۹۸

چکیده

امروزه یکی از معضلاتی که سازمان‌ها به آن مبتلا هستند مشکل نیروی انسانی و ناتوانایی سازمان در استفاده بهینه از توان بالقوه کارکنان به‌ویژه در سطوح کارشناسی و تخصصی است. این پژوهش ضمن معرفی نظام پیشنهادات، و مدل‌های ارزیابی برای ارزیابی و بهبود این نظام ارائه کرده است تا سازمان‌ها با استقرار و بهبود نظام پیشنهادات مشکل نیروی انسانی را مرتفع ساخته و بهره‌وری خود را افزایش دهند. و سپس روش ارزیابی و نحوه برگزاری جشنواره در سطح وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به‌صورت راهنمای جامع جشنواره و ارزیابی و رتبه‌بندی ارائه شده است.

بر اساس نتایج این مطالعه مدل ارزیابی نظام پیشنهادها حول ۸ معیار و ۱۱۳ زیر معیار طراحی شده است. همچنین در بخش‌هایی از طراحی مدل، از مدل اروپایی تعالی سازمانی (EFQM) الهام گرفته شده است. همانند مدل EFQM جمع امتیازات ۱۰۰۰ امتیاز است و معیارها به دو گروه توانمند ساز (معیارهای ۱ تا ۷) و نتایج (معیار ۸) تقسیم می‌شود. در توزیع امتیازها ۶۰۰ امتیاز به معیارهای توانمند ساز (۷ معیار اول) و ۴۰۰ امتیاز به معیار نتایج (معیار هشتم) تخصیص یافته است. معیار اول: رهبری: مشارکت مستقیم رهبران در امر طراحی، استقرار و راهبری نظام پیشنهادها، حمایت سیستمی و نظام‌مند رهبران سازمان از نظام پیشنهادها، حمایت‌های مالی و تأمین منابع لازم برای بهسازی و راهبری نظام پیشنهادها توسط رهبران، وجود نگرش‌ها و باورهای صحیح رهبران سازمان در زمینه مشارکت و پیشنهادها، با شاخص ۲۱ بود. معیار دوم: آموزش و توان‌افزایی با ۱۱ شاخص. معیار سوم: تبلیغات و فرهنگ‌سازی نظام پیشنهادها با ۱۱ شاخص، معیار چهارم: سازمان‌دهی با ۹ شاخص، معیار پنجم: مدیریت دانش و سیستم اطلاعاتی با ۹ زیرمجموعه، معیار ششم: فرآیندها با ۵ شاخص، معیار هفتم: نظام انگیزش با ۸ شاخص، معیار هشتم: نتایج و دستاوردها با ۲۰ شاخص

واژگان کلیدی: نظام پیشنهادها، رتبه‌بندی، جشنواره، مدل تعالی.

**عنوان: فهم معانی اجتماعی نشاط در تجربه سازمانی پرسنل
سازمان تأمین اجتماعی**

مجری: سعیده گراوند

ناظر: مهدی سلیمانیه

گروه: نظرسنجی و افکارسنجی

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این مطالعه به بررسی و تحلیل نشاط سازمانی در بین کارکنان سازمان تأمین اجتماعی پرداخته است و تلاش کرده با مصاحبه با کارکنان سازمان، تصویری از مهم‌ترین مسائلی که به کاهش یا افزایش نشاط سازمانی پرسنل سازمان انجامیده را به دست بیاورد.

در این پژوهش از روش مصاحبه نیمه ساختاریافته استفاده شده است.

نتایج این مطالعه پس از مرور رفت و برگشتی مصاحبه‌ها و استخراج دسته‌بندی‌های مختلف از محتوای آن‌ها، نشان می‌دهد که سازمان تأمین اجتماعی با مشکل جدی نشاط سازمانی روبرو است. پرسنلی که به‌تازگی وارد سازمان تأمین اجتماعی می‌شوند منبعی از نشاط و انگیزه هستند. این منبع نشاط در مسیر کارمند شدن، با مسائل زیادی مواجه می‌شود که نشاط اولیه او را به کام تلخی می‌کشاند. اجحاف‌های آگاهانه، توزیع نابرابر امتیازات، تبعیض‌های عریان و وجود رویه‌های متناقض در دستورالعمل‌های سازمان، جان نشاط را در میان کارکنان گرفته است.

واژگان کلیدی: نشاط سازمانی، کارکنان، سازمان تأمین اجتماعی.

عنوان: ارتقاء جایگاه مدیریت فناوری اطلاعات در ساختار تشکیلاتی واحدها

مجری: سیده‌های سجادی

ناظر: علیرضا حسن‌زاده (دانشگاه تربیت مدرس) - بهروز کتابی (دفتر راهبری سیستم‌ها)

گروه: مدیریت، حکمروایی و فناوری

سال: ۱۳۹۸

چکیده

در این پژوهش که باهدف «تبیین وضع موجود حاکمیت فناوری اطلاعات در سازمان و آسیب‌شناسی آن و دستیابی به طرح توسعه حاکمیت فناوری اطلاعات در قلمرو سازمان تأمین اجتماعی» انجام گرفته، سعی شده است مبانی منطقی و چهارچوب پیشنهاد ارتقاء جایگاه مدیریت فناوری اطلاعات در یک سازمان عمومی که دارای تکالیف دولتی است و ذی‌نفعان مختلفی اعم از حاکمیت، مردم و بخش‌های خصوصی دارد، ارائه گردد. سازمان تأمین اجتماعی به‌عنوان مطالعه موردی در این تحقیق مورد بررسی قرار گرفته است.

این پژوهش با استفاده از روش کیفی و مبتنی بر بررسی مستندات و مصاحبه‌ها انجام شده است.

بر اساس نتایج این پژوهش در مقایسه‌ای با دیگر سازمان‌های داخلی و خارجی انجام شد و مشخص گردید که در تعداد زیادی از کشورها در ۸۰ درصد موارد رابطه سازمانی مدیریت فناوری اطلاعات با عالی‌ترین مقام سازمان به‌صورت مستقیم تعریف شده است. از منظر داخلی نیز در بیش از ۷۰ درصد سازمان‌های هم‌اندازه و مشابه از حیث مأموریت و انتصاب، جایگاه مدیریت فناوری اطلاعات در سلسله‌مراتب اداری بدون واسطه با عالی‌ترین مقام سازمان دیده شده که یا به‌صورت یک معاونت مستقل و یا در حد اداره کل و دفتر مستقل تعریف شده‌اند. همچنین با بررسی وضعیت بلوغ حاکمیت فناوری اطلاعات از شش وجه مهم آگاهی، فرآیند، ابزار، مهارت، مسئولیت و اینکه آیا هدف‌گذاری‌های این زمینه به‌درستی صورت می‌پذیرد یا خیر، نمودار به‌دست‌آمده در این شش وجه به‌صورت بصری نشان داد که توسعه حاکمیت فناوری اطلاعات به‌صورت متوازن در شش وجه فوق پیش نرفته است و نیازمند تقویت جدی در وجه فرآیند هستیم که یکی از مهم‌ترین توانمندسازهای حاکمیت فناوری اطلاعات است. وضعیت آگاهی به نسبت خوب بوده ولی وجوه مهارت و ابزار بهتر از وجوه دیگر هستند.

واژگان کلیدی: مدیریت فناوری اطلاعات، آسیب‌شناسی، سازمان دیجیتال، سازمان تأمین اجتماعی.

عنوان: برون‌سپاری، بازطراحی ساختار و سازوکارهای اجرایی طرح‌های فناوری اطلاعات

مجری: پوران‌دخت نیرومند

ناظر: عباس‌علی قیومی - دفتر راهبری سیستم‌های سازمان تأمین اجتماعی

گروه: مدیریت، حکمروایی و فناوری

سال: ۱۳۹۸

چکیده

برون‌سپاری در حوزه خدمات فناوری اطلاعات در سازمان‌های محلی نه یک گزینه بلکه یک ضرورت استراتژیک محسوب می‌شود تا سازمان‌ها بتوانند بر وظایف اصلی خود تمرکز نمایند و با کاهش هزینه‌های عملیاتی و ریسک فناوری، منابع برون‌سازمانی را در خدمت اهداف سازمانی خود قرار دهند. در این پژوهش با تبیین وضعیت موجود فرآیند برون‌سپاری طرح‌های فناوری اطلاعات در ۱۲ محور اصلی برون‌سپاری و آسیب‌شناسی فرآیند برون‌سپاری با یک مدل پنج‌وجهی، و مطالعه آخرین دستاوردها و تجارب برون‌سپاری در کشور و همچنین رهنمودهای نهادها و استانداردهای بین‌المللی چون «ایسا»، «کوبیت»، «آی.تی.آی.آل»، «ایزو»، پیشنهادهای اجرایی و کاربردی ارائه شد.

این پژوهش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و روش کمی پیمایش پرسشنامه‌ای انجام شده است.

با توجه به نتایج به‌دست‌آمده از این پژوهش، الگوی بازطراحی و سازوکارهای اجرایی برون‌سپاری طرح‌های فناوری اطلاعات سازمان تأمین اجتماعی دارای ابعاد ذیل می‌باشد: بروز رسانی آیین‌نامه معاملاتی سازمان، تدوین بخشنامه برون‌سپاری طرح‌های فناوری اطلاعات، بروز رسانی آیین‌نامه مالی سازمان، تدوین شیوه‌نامه شورای فاوا، الگوی مطلوب فرآیند برون‌سپاری طرح‌های فناوری اطلاعات، پیشنهاد همکاری با استارت آپها، الزامات اسناد مناقصه، پیشنهادات ساختاری، پیشنهادات حوزه قراردادهای آموزش، شایسته‌گزینی در انتصابات کمیته‌ها و کمیسیون‌های برون‌سپاری، پیشنهادات پژوهشی، سازمانی و بانک اطلاعاتی

واژگان کلیدی: سازمان تأمین اجتماعی، فناوری اطلاعات، برون‌سپاری خدمات.

عنوان: طراحی الگوی مدیریت منابع انسانی مبتنی بر تفاوت نسل‌ها در سازمان تأمین اجتماعی (با تأکیدی بر جنبه‌های انگیزشی مدیریت کارکنان)

مجری: نوش آفرین چترچی

ناظر: حسن امامی

گروه: مدیریت، حکمروایی و فناوری

سال: ۱۳۹۸

چکیده

هدف اصلی در پژوهش حاضر، طراحی الگوی مدیریت منابع انسانی مبتنی بر تفاوت نسل‌ها در سازمان تأمین اجتماعی با تأکیدی بر جنبه‌های انگیزشی مدیریت کارکنان (ابزارهای تشویق، ابزارهای تنبیه، ابزارهای انگیزه‌بخشی، ابزارهای رضایتمندی شغلی) بود. نسل‌های متفاوت دارای رویکردها و چشم‌اندازهای متفاوتی در خصوص اخلاق کاری، رهبری و اختیار هستند. این تفاوت‌ها می‌تواند عامل ایجاد تضاد، یأس و ناامیدی یا سوءتفاهم‌هایی شود که در صورت عدم اعمال مدیریت مناسب، چالش‌های اساسی برای سازمان ایجاد می‌کند. زمان انجام کار با قلمرو زمانی منطبق و در محدوده زمانی سال ۱۳۹۸ و قلمرو مکانی پژوهش مشتمل تمامی شعب اداره کل تأمین اجتماعی غرب و شرق تهران بزرگ در نظر گرفته شده است.

روش این پژوهش از نوع کیفی است که بر پایه روش گراند تئوری (بدون ساختار) انجام شده است.

بر اساس نتایج این مطالعه در خصوص ابزارهای تشویق در بین نسل‌های مختلف کارکنان ۴ کد محوری (پاداش غیرمالی؛ پاداش مالی (غیر نقدی)؛ پاداش مالی (نقدی)؛ ویژگی‌های تشویق)، در خصوص ابزارهای تنبیه در بین نسل‌های مختلف کارکنان ۸ کد محوری (تنبیهات غیرمالی مثبت؛ تنبیهات غیرمالی منفی؛ تنبیهات مالی مثبت؛ تنبیهات مالی منفی؛ پیش‌نیازهای تنبیه اثربخش؛ نظام مدون تنبیه؛ ویژگی‌های تذکر اثربخش و همچنین ویژگی‌های تنبیه اثربخش)، در خصوص ابزارهای انگیزه‌بخشی در بین نسل‌های مختلف کارکنان ۲۴ کد محوری و در خصوص ابزارهای رضایتمندی شغلی در بین نسل‌های مختلف کارکنان در قالب ۱۲۹ کد محوری و ۳۲۹ کد اولیه احصاء و دسته‌بندی شده‌اند. در مجموع تعداد ۷۰۸۴ کد از محتوای داده‌های استخراج‌شده، احصاء شده است.

واژگان کلیدی: مدیریت منابع انسانی، تشویق، تنبیه، انگیزه‌بخشی، رضایت شغلی، سازمان تأمین اجتماعی.

**عنوان: بررسی رابطه فرهنگ سازمانی و سرمایه روان‌شناختی
با کارآفرینی سازمانی با تأکید بر نقش میانجی خلاقیت شغلی
کارکنان سازمان تأمین اجتماعی شهر تهران**

مجری: مهرا ن امیر رضوی

ناظر: حسن امامی

گروه: مدیریت، حکمروایی و فناوری

سال: ۱۳۹۸

چکیده

در سازمان‌های امروزی، حداکثر کردن عملکرد منابع انسانی درون سازمان و ارتباط صحیح آن‌ها با محیط اهمیت بسیار زیادی پیدا کرده و در اولویت رسالت‌های بسیاری از سازمان‌ها قابل‌رؤیت است. بر این اساس و با توجه به اهمیت سازمان تأمین اجتماعی در تأمین امنیت سایر مشاغل و لزوم انگیزه کاری بالای آن‌ها برای ایجاد امنیت اداری برای این قشر عظیم و مراجعین آن‌ها، این گزارش به بررسی رابطه فرهنگ سازمانی و سرمایه روان‌شناختی با کارآفرینی سازمانی با تأکید بر نقش میانجی خلاقیت شغلی کارکنان سازمان تأمین اجتماعی در شهر تهران می‌پردازد.

این پژوهش با استفاده از روش پیمایشی پرسشنامه‌ای انجام شده است که ۲۵۳ پرسشنامه‌ها را پر کرده‌اند.

بر اساس نتایج این مطالعه بین خلاقیت شغلی با کارآفرینی سازمانی در بین کارکنان ستاد رابطه وجود دارد. ضریب مسیر مستقیم کارآفرینی سازمانی به خلاقیت شغلی مثبت معنی‌دار می‌باشد ($\beta = 0/55$ و $p = 0/0001$). بین سرمایه روان‌شناختی (امید، تاب‌آوری، خوش‌بینی، خود کارآمدی) با کارآفرینی سازمانی در بین کارکنان رابطه وجود دارد. ضریب مسیر مستقیم کارآفرینی سازمانی به سرمایه روان‌شناختی مثبت معنی‌دار می‌باشد ($\beta = 0/58$ و $p = 0/0001$). بین فرهنگ سازمانی (توانمندسازی، تیم‌گرایی، توسعه قابلیت‌ها، ارزش‌های بنیادین، انسجام و هماهنگی) با کارآفرینی سازمانی در بین کارکنان رابطه وجود دارد. بین خلاقیت شغلی با سرمایه روان‌شناختی در بین کارکنان ستاد رابطه وجود دارد. ضریب مسیر مستقیم خلاقیت شغلی به سرمایه روان‌شناختی مثبت معنی‌دار می‌باشد ($\beta = 0/24$ و $p = 0/006$). بین خلاقیت شغلی با فرهنگ سازمانی در بین کارکنان رابطه وجود دارد. ضریب مسیر مستقیم خلاقیت شغلی به فرهنگ سازمانی مثبت معنی‌دار می‌باشد ($\beta = 0/30$ و $p = 0/0001$). خلاقیت شغلی در رابطه کارآفرینی سازمانی با فرهنگ سازمانی و سرمایه روان‌شناختی کارکنان نقش میانجی دارد. حد پایین فاصله اطمینان $0/0079 -$ تا حد بالای آن $0/1570$ می‌باشد که حاکی از عدم معنی‌داری این مسیر غیرمستقیم می‌باشد.

واژگان کلیدی: فرهنگ سازمانی، سرمایه روان‌شناختی، خلاقیت شغلی، کارکنان، سازمان تأمین اجتماعی.

عنوان: روند پیاده‌سازی برنامه راهبردی، موانع و بایسته‌های آن

مجری: آزاده روشن‌روان

ناظر: فرشید یزدانی - نعمت اله علیپور - حسام نیکوپور

گروه: مدیریت، حکمروایی و فناوری

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این پژوهش به شناسایی و اولویت‌بندی اجرای برنامه راهبردی در سازمان تأمین اجتماعی می‌پردازد و تلاش می‌کند مراحل اجرای مؤثر استراتژی‌ها در سازمان را استخراج کند و با شناسایی موانع و چالش‌های راهکارهایی برای حل ریشه‌ای موانع اجرای برنامه راهبردی سازمان ارائه کند.

این پژوهش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و مصاحبه کیفی انجام شده است.

بر اساس نتایج این مطالعه و برآیند نظریات و یافته‌های حاصل از مصاحبه‌ها نشان می‌دهد که مدل مشارکت غیرمتمرکز بهترین مدلی بوده که برای برنامه‌ریزی استراتژیک سازمان در سال ۱۳۹۳ انتخاب شده است. اما در باب کیفیت این مشارکت با وجود دقت در فرایند تدوین، بهبود محتوا نسبت به دوره‌های پیشین و بالا بودن بلوغ سازمانی نسبت به گذشته، هنوز جای تردید وجود دارد. به‌طور کلی می‌توان این‌گونه بیان داشت که تا زمانی که مشارکت در تدوین برنامه به شیوه نهادی نباشد و صرفاً برای رفع تکلیف صورت پذیرد، نمی‌توان به بالا رفتن کیفیت مشارکت در تدوین برنامه‌های سازمان امیدوار بود. به‌طور کلی در مصاحبه‌ها «موانع مدیریتی»، «ضعف ساختاری»، «ضعف در تخصیص منابع»، «مشکلات حین تدوین برنامه»، «موانع فرهنگی»، «مقاومت‌ها در برابر تغییر» و «موانع خارجی اجرای برنامه» به‌عنوان موانع اجرای برنامه معرفی شدند که در پرسشنامه هم مورد اشاره قرار گرفته بودند. در این میان «عدم اعتقاد فکری و ذهنی به برنامه» که یکی از موانع مدیریتی محسوب می‌شد بیشترین فراوانی کد را در مصاحبه‌ها به خود اختصاص داده است.

واژگان کلیدی: برنامه راهبردی، سازمان تأمین اجتماعی، موانع فرهنگی، موانع مدیریتی.

مجری: مهدی فتح‌آبادی

ناظر: فردین یزدانی - سمانه‌السادات علوی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این پژوهش به بررسی و تحلیل بازار صنعت سیمان در کشور و خارج از کشور می‌پردازد و تلاش کرده است تا ابتدا صنعت سیمان را به لحاظ شیوه‌های تولید و تکنولوژی‌های موردنیاز، آسیاب و مواد اولیه و شیوه‌های ساخت خوراک کوره و غیره معرفی و تشریح کند. در ادامه وضعیت تولید سیمان در ایران و جهان و میزان تقاضا برای سیمان را در بازارهای داخلی و خارجی بررسی کند. سپس به تجزیه و تحلیل فضای کسب‌وکار در حوزه صنعت سیمان و تحلیل شاخص‌های تخصصی بازار از جمله اندازه‌گیری ساختار بازار، تمرکز، شاخص معکوس تعداد بنگاه‌ها، شاخص نسبت‌های متمرکز و شاخص هرفیندال-هیرشمن پرداخته است. در نهایت پیش‌بینی وضعیت بازار سیمان در کشور و در حوزه بین‌المللی و در قالب سناریوهای مختلف ارائه شده است. این طرح با استفاده از روش مطالعه کتابخانه‌ای و اسنادی و تحلیل آماری داده‌های موجود انجام گرفته است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که چالش‌های اصلی صنعت سیمان در چند حوزه خلاصه می‌شود. چالش نخست مازاد عرضه سیمان است. با توجه به چشم‌انداز اقتصاد ایران انتظار می‌رود در چند سال آینده تا افق ۱۴۰۴، با تکمیل طرح‌های سیمانی جدید، ۹ هزار میلیارد تومان سرمایه کشور به دلیل ایجاد ظرفیت مازاد به هدر رود. چالش دوم نرخ‌گذاری دولتی سیمان است. از آنجاکه نسبت قیمت فولاد به سیمان در کشورهای حاشیه خلیج فارس حدود ۷ است و این نسبت در ایران حدود ۳۰ می‌باشد؛ پس پیشنهاد می‌شود قیمت‌گذاری سیمان به بورس کالا واگذار شود. چالش سوم موانع صادراتی صنعت سیمان است. حاشیه سود هر تن سیمان برای تولیدکننده ۵ دلار و برای تجار ۳۵-۳۰ دلار در تن است. با توجه به این‌که دولت ۲۰ دلار یارانه به ازای هر تن سیمان برای تولیدکنندگان پرداخت می‌کند با احتساب حدود ۱۴ میلیون تن سیمان، دولت سالیانه حدود ۲۸۰ میلیون دلار یارانه انرژی به کشور همسایه صادر می‌کند. این نمونه روشنی از ارزان‌فروشی است. چالش چهارم لزوم ارتقای سطح فناوری استفاده شده در صنعت سیمان است. سیمان جز صنایع انرژی‌بر بوده و تولید سیمان با مقاومت بالاتر باعث بالا رفتن انتشار گازهای گلخانه‌ای و آلودگی محیط‌زیست می‌شود. بنابراین کنترل مجدد سیستم‌ها و فرایندهای تولید اجتناب‌ناپذیر است. این موضوع می‌تواند باعث افزایش هزینه‌های تولید شود. لذا سرمایه‌گذاری برای ارتقای فناوری تولید سیمان ضروری به نظر می‌رسد.

واژگان کلیدی: صنعت سیمان، تحلیل بازار، خوراک کوره، شاخص هرفیندال-هیرشمن.

**عنوان: بررسی ارزش‌های استراتژیک زنجیره بلوک و موارد
کاربردی آن در صنایع مختلف با رویکرد حل مسئله در
سازمان تأمین اجتماعی**

مجری: سائنا آقابابایی

ناظر: کاوه مشتاق

گروه: حقوق

سال: ۱۳۹۹

چکیده

در این پژوهش پس از بررسی چابستی فناوری زنجیره بلوک، قابلیت‌ها، ویژگی‌ها و موارد کاربردی این فناوری در حوزه صنایع مختلف، به تعریف عملیاتی هر یک از متغیرهای موردبررسی در بخش نتایج پرداخته شده است. پس از آن، مدل مرجع «چارچوب ارزش زنجیره بلوک» مجمع جهانی اقتصاد موردبررسی قرار گرفته است. در مرحله بعد، به مطالعه پژوهش‌های پیشین به منظور شناسایی چالش‌های فعلی از لحاظ فرایندی پرداخته شده است.

این طرح با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و همچنین مصاحبه با خبرگان انجام شده است.

بر اساس نتایج به دست آمده در این طرح چارچوب ارزش فناوری زنجیره بلوک در سازمان تأمین اجتماعی ترسیم شده است که از طریق تطبیق قابلیت‌ها و کاربردهای زنجیره بلوک با گلوگاه‌های شناسایی شده در سازمان تأمین اجتماعی و نیز با استناد بر چارچوب استاندارد مجمع جهانی اقتصاد به دست آمده است. همچنین نتایج این طرح نشان می‌دهد که ویژگی‌های منحصربه‌فرد فناوری زنجیره بلوک باعث می‌شود تا موارد کاربرد بسیاری در صنایع و حوزه فعالیت‌های مختلف ایجاد شود. که علی‌رغم پتانسیل بالقوه بالایی که زنجیره بلوک در ایجاد مدل‌های عملیاتی جدید دارد، اما در مراحل اولیه به کارگیری این فناوری نوظهور بیشترین تأثیرات در راندمان عملیاتی سازمان مشاهده خواهد شد. با حذف یا کاهش واسطه‌ها و ضبط سوابق بر روی زنجیره بلوک، می‌توان هزینه‌های فرآیندهای موجود را کاهش داد. به طور کل، عملکردهای اساسی برخی صنایع ذاتاً برای راهکارهای مبتنی بر زنجیره بلوک مناسب‌تر است. بر همین اساس، بخش‌های خدمات مالی، دولت و بهداشت و درمان بیشترین ارزش را از این فناوری کسب می‌کنند.

واژگان کلیدی: ارزش‌های استراتژیک، زنجیره بلوک، سازمان تأمین اجتماعی، مجمع جهانی اقتصاد.

عنوان: طراحی سیستم‌های رفتاری شایسته کارکنان سازمان تأمین اجتماعی

مجری: ندا محمد اسماعیلی
ناظر: شروین مشایخی - مهدی ساجدی
گروه: مدیریت، حکمروایی و فناوری
سال: ۱۳۹۹

چکیده

نهادینه‌سازی و پیاده‌سازی اخلاق و ارزش‌ها در سازمان و ایجاد فرهنگ‌سازمانی مطلوب، اخلاق، ارزش‌ها، و مؤلفه‌های فرهنگی، مسئله بسیار مهمی در مدیریت مؤثر منابع انسانی است. در این پروژه سعی بر آن است که پس از بررسی ارزش‌ها و فرهنگ‌سازمانی سازمان تأمین اجتماعی، روش‌هایی برای بهبود فرهنگ‌سازمانی تأمین اجتماعی با تأکید بر تدوین کدهای رفتاری سازمان تأمین اجتماعی شناسایی شود.

این پژوهش اخیر با روش مصاحبه با بیش از ۳۹۵ نفر از مدیران و کارشناسان کدهای اخلاقی و رفتاری در دو بخش عمومی ۲۱۱ کد و در بخش اختصاصی ۴۳۸ کد احصاء شده‌اند.

بر اساس نتایج این مطالعه یک راهنمای کدهای رفتاری تهیه شده است. این راهنما در دو قسمت کدهای عمومی و کدهای اختصاصی تقسیم شده است. در کدهای عمومی ۲۱۱ کد احصاء شده است از جمله: تعامل با همکاران، پوشش و آراستگی، فضای عمومی، مکاتبات اداری، اخلاق عمومی و مذهبی، رعایت حریم شخصی ارباب‌رجوع، صیانت از دارایی‌های سازمان، مدیریت اطلاعات، آداب گفتگوی رسمی و مشارکت در نشست‌ها (جلسات، همایش‌ها، هم‌اندیشی‌ها و...)، سلسله‌مراتب سازمانی، وظیفه‌مداری و آگاهی از وظایف شغلی، نوآوری، مسئولیت اجتماعی، پرهیز از تبعیض، هدایا و مبادله‌ها، قراردادهای و پروژه‌ها و امور مالی، تعارض منافع، مدیریت روابط با مراجع برون‌سازمانی؛ و امور سیاسی. در بخش دوم کدهای اختصاصی مربوط به ۱۱ شغل پرتکرار در سازمان تأمین اجتماعی است از جمله: رئیس شعبه، بازرس کارگاه‌ها یا مسئول اجرائیات، پزشک، پرستار، مسئول دفتر، متصدی خدمات عمومی، متصدی پذیرش و اطلاعات، نگهبان و راننده در این بخش ۴۳۸ کد به‌طور اختصاصی احصاء شده است.

واژگان کلیدی: سازمان تأمین اجتماعی، کدهای رفتاری، اخلاق شایسته، ارزش‌ها، فرهنگ سازمانی.

عنوان: تدوین مدل عارضه‌یابی سیستم نظام پیشنهادها

مجری: مرتضی مناف پورقمی

ناظر: عباس‌علی قیومی

گروه: مدیریت، حکمروایی و فناوری

سال: ۱۳۹۹

چکیده

نظام پیشنهادها و دریافت ایده‌های کارکنان و ذی‌نفعان وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی از سال ۱۳۸۱ با برنامه تحول به وزارتخانه و تمامی دستگاه‌های اجرایی ابلاغ گردید. با توجه به این‌که بیش از ۱۰ سال از استقرار سیستم مذکور می‌گذرد، هنوز نتایج مطلوبی حاصل نشده و نتایج سرانه پیشنهاد وزارت در طی ده سال اخیر زیر یک بوده و این نشان‌دهنده وضعیت نامناسب دریافت پیشنهادها در بین کارکنان وزارت می‌باشد. از این‌رو این پژوهش به ارائه مدل عارضه‌یابی نظام پیشنهادها وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و تلاش می‌کند تا مؤلفه‌های کلیدی و شاخص‌های مدل عارضه‌یابی نظام پیشنهادها وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی را شناسایی کند.

این پژوهش با استفاده از روش پیمایش پرسشنامه‌ای انجام شده است.

بر اساس یافته‌ها، علیرغم تلاش‌ها و برنامه‌ریزی‌های مناسب و قابل توجهی که در این حوزه توسط مسئولان و مجری نظام پذیرش و بررسی پیشنهادها در دستگاه‌های دولتی کشور از جمله وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی صورت گرفته و در حال اجرا می‌باشد، چنین به نظر می‌رسد که هنوز هم زمینه‌های قابل بهبودی در این فرایند وجود داشته باشد که نیازمند شناخت، بازشناسی و راهکار یابی می‌باشند. حتی گفته شده است که ساختار کهن و رکود نسبی سیستم اداری باقیمانده از دوران گذشته با ماهیت پویای نظام پیشنهادها مطابقت ندارد و باید موانعی که فراروی اجرای نظام پیشنهادها است شناسایی و حتی المقدور رفع شود. قطعاً آگاهی از این آسیب‌ها و برخورد عالمانه و دلسوزانه با آنها می‌تواند زمینه‌های نهادینه کردن اهداف مدیریت مشارکتی و توسعه مبتنی بر دانایی را در سطح وزارت تسهیل نماید. در این تحقیق سعی شده است تا برخی از مهم‌ترین عارضه‌های موجود نظام پذیرش و بررسی پیشنهادها در ابعاد مختلف مورد شناسایی و معرفی قرار گیرند.

واژگان کلیدی: نظام پیشنهادها، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، مدل عارضه‌یابی.

عنوان: شبیه‌سازی جریان وجوه سازمان تأمین اجتماعی و تخمین زمان ورشکستگی طبق سناریوهای مختلف

تهیه و تدوین: دانشگاه علامه طباطبائی

ناظر: میر حسین موسوی

گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

سال: ۱۳۹۹

چکیده

در مطالعه حاضر، وضعیت صندوق تأمین اجتماعی در ایران در قالب یک الگوی همپوشانی نسلی مورد بررسی قرار گرفته است. این الگو شامل دو نسل مختلف شاغلین و بازنشستگان است که رفتار هر یک با توجه به ویژگی‌های جمعیتی، الگوسازی شده‌اند. در این ساختار، مدل طراحی شده شامل سه بخش است؛ بخش اول، خانوارهای اقتصاد است که به دودسته نسل شاغل و نسل بازنشسته تقسیم می‌شوند. هدف هر دو نسل حداکثر سازی تابع مطلوبیت با توجه به قید بودجه مقابل خود است. از حل این مسئله، مسیر بهینه مصرف و عرضه نیروی کار افراد شاغل و بازنشسته مشخص می‌شود و با مشخص شدن میزان عرضه نیروی کار، درآمد حاصل از حق بیمه صندوق تأمین اجتماعی مشخص خواهد شد. با مشخص شدن درآمد صندوق، میزان ارزش حال تعهدات صندوق به دو نسل شاغل و بازنشسته نیز مشخص خواهد شد. این مطالعه با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و تحلیل داده‌های موجود انجام شده است.

نتایج این مطالعه مبین آن است که تعهدات صندوق به دو نسل شاغل و بازنشسته بیشتر از منابع آن بوده و لذا با ادامه روند فعلی، صندوق در آینده با مشکل جدی عدم تأمین منابع پرداخت مزایای بازنشستگی مواجه خواهد شد. لذا به منظور بررسی آثار تغییر در سیاست‌ها و پارامترهای الگو بر ثبات صندوق، پنج سناریو سیاستی مختلف مورد بررسی قرار گرفته است. این سناریوها عبارت‌اند از: افزایش نرخ حق بیمه، افزایش دوره اشتغال، افزایش امید به زندگی، افزایش مزایای بازنشستگی و کاهش در میزان بدهی دولت به صندوق. نتایج حاصل از شبیه‌سازی این پنج سناریو نشان می‌دهد که اگرچه نسبت منابع به تعهدات صندوق قابلیت افزایش دارد، اما شکاف میان منابع و مصارف صندوق به میزانی است که هر یک از سیاست‌های فوق‌الذکر به تنهایی نمی‌توانند شکاف صندوق را برطرف کرده و ثبات آن را تضمین نمایند. به عنوان مثال، حتی در صورت افزایش ۱۰ درصدی نرخ حق بیمه، مشاهده می‌شود که وضع مالی صندوق در سطح بهتری قرار می‌گیرد اما از کفایت لازم جهت ایجاد ثبات در صندوق برخوردار نیست.

واژگان کلیدی: تأمین اجتماعی، زمان ورشکستگی، جریان منابع و مصارف، اصلاحات صندوق‌های بازنشستگی، مدل نسل‌های هم‌پوشان.

عنوان: نظرسنجی رضایت از بیمه بیکاری

مجری: مهدی سلیمانیه - زهرا صداقت‌گو

ناظر: سعیده گراوند

گروه: نظرسنجی و افکارسنجی

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این نظرسنجی به سنجش میزان رضایت بیکارشدگان در دوران شیوع بیماری کرونا از خدمات بیمه بیکاری و سنجش میزان بازگشت به کار متقاضیان بیمه بیکاری پرداخته است. همچنین تلاش شده است تا موارد مهمی چون برخی پیامدهای بیکاری پیش آمده و فشارهای اقتصادی بر بیکارشدگان و خانواده آنان در ابعاد مختلف، شیوه‌های تدافعی و جایگزین‌های در دسترس اجتماعی بیکاران در برابر موقعیت نامطلوب ایجادشده و نوع نگاه آنان به آینده نیز موردسنجش قرار گیرد.

این نظرسنجی با استفاده از پیمایش پرسشنامه‌ای تلفنی انجام شده است و با بیش از ۲۰۰۰ نفر مصاحبه شده است.

نتایج این نظرسنجی نشان می‌دهد که

۴۴٫۸ درصد از پاسخگویان اظهار کرده‌اند که مقرری بیکاری دریافت نکرده‌اند.

۸۰٫۹ درصد پاسخگویان به میزان کم و خیلی کم از مبلغ دریافتی مقرری بیکاری رضایت داشتند.

۶۸٫۴ درصد پاسخگویان سرپرست خانوار هستند.

۷۴ درصد از پاسخگویان اظهار کرده‌اند که مخارج ماهانه‌شان کمتر از ۴ میلیون تومان است.

۹۳٫۳ درصد از پاسخگویان بیان کرده‌اند که در ایام بیکاری از هزینه‌های زندگی‌شان کاسته‌اند.

۷۶٫۳ درصد از پاسخگویان بیان کرده‌اند که ناچار شده‌اند در ایام بیکاری هزینه‌های مواد خوراکی را کاهش دهند.

۶۲ درصد از متقاضیان دریافت مقرری بیمه بیکاری پس از درخواست سه ماهه اسفند ۱۳۹۸ تا اردیبهشت ۱۳۹۹ مجدداً مشغول به کار شده‌اند. تقریباً از هر ده نفر، شش نفر آن‌ها به کار بازگشته‌اند. در این میان ۳۸ درصد متقاضیان نیز همچنان بیکار هستند.

واژگان کلیدی: همه‌گیری کرونا، رضایت سنجی، بیمه بیکاری، بازگشت به کار.

عنوان: نظرسنجی از بیماران ترخیصی مبتلا به کرونا بستری شده در بیمارستان‌های سازمان تأمین اجتماعی (استان‌های منتخب)

مجری: مهدی سلیمانیه - سعیده گراوند

ناظر: یاسر باقری - روزبه کردونی

گروه: نظرسنجی و افکارسنجی

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این نظرسنجی به منظور سنجش رضایت بیماران ترخیصی مبتلا به کرونا که در بیمارستان‌های سازمان تأمین اجتماعی استان‌های آذربایجان شرقی، اصفهان، البرز، تهران، سمنان، فارس، قزوین، گلستان، گیلان و مازندران بستری بوده‌اند انجام گرفته است و تلاش کرده است تا بر اساس تحلیل‌های داده‌های این نظرسنجی گزارشی از وضعیت موجود و راهکارهایی برای افزایش رضایت بیماران کرونایی بستری به متخصصین و سیاست‌گذاران حوزه‌های مرتبط ارائه کند.

در این پژوهش از روش پیمایش پرسشنامه‌ای استفاده شده است و با ۱۳۰۹ نفر از بیماران مبتلا به کرونا بستری در بیمارستان‌ها مصاحبه انجام شده است.

مهم‌ترین نتایج این نظرسنجی به شرح زیر است:

حدود ۹۳ درصد از بیماران ترخیصی، بیمه‌شده سازمان بوده‌اند و حدود ۷ درصد دیگر به صورت غیرمشمول بیمه تأمین اجتماعی از خدمات بیمارستان‌های سازمان استفاده کرده‌اند. حدود ۱۳ درصد بیماران پس از ترخیص همچنان از نظر خودشان علائم بیماری را داشته‌اند و حدود ۸۵ درصد نیز بهبود یافته‌اند. حدود دو درصد از بیماران نیز پس از ترخیص، فوت شده‌اند. ۸۶,۱ درصد از پاسخگویان رضایت بالا و بسیار بالایی از عملکرد پرستاران مشغول به خدمت در بیمارستان‌های سازمان داشته‌اند. در نقطه مقابل، ۴,۱ درصد از بیماران رضایت کم و بسیار کمی از عملکرد پرستاران بیمارستان در طول دوران بستری خود داشته‌اند. ۸۳,۴ درصد از پاسخگویان رضایت بالا و بسیار بالایی از عملکرد پزشکان معالج در بیمارستان‌های سازمان داشته‌اند. در نقطه مقابل، ۶,۵ درصد از بیماران ترخیص شده رضایتی بسیار کم و کمی از عملکرد پزشکان سازمان در دوره بستری‌شان ابراز کرده‌اند. توصیف پاسخ‌های باز همچنین نشان می‌دهد به دلیل تراکم و تداوم بحران‌های متقاطع کلی در کشور در دهه اخیر، تشویش‌ها و رنج‌های افراد جامعه به صورت کلی و بیمه‌شدگان سازمان در حوزه‌های مختلف اقتصادی و اجتماعی تشدید شده است. این وضعیت به ایفای نقش مؤثرتر سازمان به‌عنوان نهاد ایجادکننده «امنیت» برای نیروی کار مشمول ضرورتی دوچندان بخشیده است.

واژگان کلیدی: رضایت سنجی، کرونا، بستری، بیمارستان‌های ملکی، سازمان تأمین اجتماعی.

عنوان: نظرسنجی پیرامون همسان‌سازی مقرری مستمری‌بگیران سازمان تأمین اجتماعی

مجری: سعیده گراوند - زهرا صداقت‌گو

ناظر: مهدی سلیمانیه

گروه: نظرسنجی و افکارسنجی

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این طرح به نظرسنجی از مستمری‌بگیران سازمان تأمین اجتماعی درباره طرح همسان‌سازی مستمری‌ها می‌پردازد و همزمان و دیدگاه‌ها و نگرش‌های آن‌ها را درباره خدمات و ارکان سازمان جمع‌آوری می‌کند. نظرسنجی در دی‌ماه ۱۳۹۹ در سطح کشور و با سفارش سازمان تأمین اجتماعی و همکاری اداره کل ارتباطات و نظارت مردمی سازمان انجام شده است.

این نظرسنجی با دو روش کمی پیمایش پرسشنامه‌ای و کیفی مصاحبه با پرسش‌های باز انجام گرفته است. جامعه آماری این نظرسنجی شامل تمامی مستمری‌بگیران سازمان تأمین اجتماعی در سطح کشور بودند که ۱۱۲۵ نفر حجم نمونه انتخاب شده‌اند.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که:

- بیش از ۶۹ درصد از پاسخگویان از کلیت اجرای طرح افزایش حقوق بازنشسته‌ها ناراضی بودند.
- ۸۳ درصد از پاسخگویان از میزان مبلغ افزایش یافته حاصل از طرح همسان‌سازی، رضایت نداشتند.
- ۸۶ درصد از پاسخگویان اظهار کردند مبلغ افزایش یافته در تأمین هزینه‌های زندگی آن‌ها تأثیری نداشته است.
- ۲۸ درصد از پاسخگویان اظهار کرده‌اند که مستمری آن‌ها از مردادماه افزایش نیافته است.
- بیش از ۴۷ درصد از پاسخگویان اظهار کردند از خدمات سازمان تأمین اجتماعی ناراضی هستند.
- بیش از ۴۴ درصد از پاسخگویان اظهار کردند به سازمان تأمین اجتماعی اعتماد دارند.
- بیش از ۴۵ درصد از پاسخگویان اظهار کردند وضعیت بازنشستگان در پنج سال آینده بدتر خواهد شد.
- بیش از ۷۵ درصد از پاسخگویان اظهار کردند که بازنشستگان پنج سال پیش آرامش بیشتری در زندگی‌شان تجربه می‌کردند.
- بیش از ۷۰ درصد از پاسخگویان اظهار کردند وضعیت اقتصادی بازنشستگان در پنج سال اخیر بدتر شده است.

واژگان کلیدی: همسان‌سازی مستمری‌ها، بازنشستگان، رضایت‌سنجی، سازمان تأمین اجتماعی.

عنوان: نظرسنجی از کارفرمایان (کارگاه‌های با بیش از ۵۰ نفر کارکنان) پیرامون وضعیت پوشش بیمه تکمیلی کارکنان

تهیه و تدوین: خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران (ایرنا)

ناظر: مهدی سلیمانیه - سعیده گراوند

گروه: نظرسنجی و افکارسنجی

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این طرح به نظرسنجی از کارفرمایان (کارگاه‌های با بیش از ۵۰ نفر کارکن) پیرامون وضعیت پوشش بیمه تکمیلی کارکنان می‌پردازد و در کنار آن تلاش می‌کند تا تصویری از میزان رضایت کارفرمایان از خدمات سازمان و میزان اعتماد به سازمان ارائه کند. این نظرسنجی با استفاده از روش کمی پیمایش پرسشنامه‌ای انجام گرفته است و با ۲۵۰ نفر مصاحبه تلفنی انجام گرفته است. در گزارش نظرسنجی تأکید شده است که به دلیل کم بودن حجم نمونه نتایج این نظرسنجی قابل تعمیم نیست.

نتایج این نظرسنجی نشان می‌دهد که:

- بیش از ۵۶ درصد از کارفرمایان اظهار کرده‌اند که پرسنل آن‌ها تحت پوشش بیمه تکمیلی قرار دارند.
- بیش از ۸۲ درصد پاسخگویان اظهار کرده‌اند که تهیه بیمه تکمیلی برای پرسنل اختیاری بوده است. (این سؤال تنها از کارفرمایانی پرسیده شده است که اظهار کرده‌اند، پرسنل آن‌ها تحت پوشش بیمه تکمیلی قرار دارند).
- بیش از ۵۲ درصد کارفرمایان اظهار کرده‌اند که همه پرسنل آن‌ها تحت پوشش بیمه تکمیلی قرار دارند. (این سؤال تنها از کارفرمایانی پرسیده شده است که اظهار کرده‌اند، پرسنل آن‌ها تحت پوشش بیمه تکمیلی قرار دارند).
- بیش از ۴۲ درصد کارفرمایان از بیمه تکمیلی فعلی رضایت دارند. (این سؤال تنها از کارفرمایانی پرسیده شده است که اظهار کرده‌اند، پرسنل آن‌ها تحت پوشش بیمه تکمیلی قرار دارند).
- بیش از ۸۱ درصد کارفرمایان اظهار کردند که از تمهیدات سازمان تأمین اجتماعی در ایام کرونا استفاده نکرده‌اند.
- بیش از ۲۹ درصد کارفرمایان از خدمات سازمان تأمین اجتماعی رضایت ندارند.
- بیش از ۴۶ درصد کارفرمایان اظهار کرده‌اند که سازمان تأمین اجتماعی اعتماد دارند.

واژگان کلیدی: سازمان تأمین اجتماعی، کارفرما، کارگر، بیمه تکمیلی.

عنوان: تحلیل شکاف بین هویت سازمان و تصویر سازمانی سازمان تأمین اجتماعی

مجری: محمود شهبابی

ناظر: غلامرضا غفاری

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این گزارش تلاش می‌کند تا به شکاف بین هویت سازمان تأمین اجتماعی و تصویری که سازمان از خود دارد با تصویری که در بیرون از سازمان و بین مخاطبان دارد، بپردازد و امکانی برای سنجش و مطالعه نگاه و تصویر ذینفعان و دیگر مخاطبان در مورد هویت سازمانی سازمان ارائه کند. برای این کار ابتدا به تعریف و یا استخراج مؤلفه‌های هویت سازمانی مطلوب در سازمان تأمین اجتماعی و به سنجش هویت موجود سازمانی، هویت فیزیکی سازمانی و تصویر یا شهرت سازمانی می‌پردازد. سپس بر این اساس برآوردی از وضعیت واقعی و موجود هویت سازمانی و فاصله آن با هویت سازمانی مطلوب سازمان تأمین اجتماعی ارائه می‌کند و در نهایت بر اساس این دستاوردها راهکارهایی برای کاهش این شکاف پیشنهاد می‌کند.

در این طرح از روش‌های مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و روش مصاحبه عمیق با مسئولان و کارکنان سازمان تأمین اجتماعی و همچنین مشاهده وضعیت و چیدمان فیزیکی ادارات و شعب سازمان، استفاده شده است.

نتایج این تحقیق نشان‌دهنده شکاف همه‌جانبه و گسترده بین هویت مطلوب سازمان تأمین اجتماعی و یا تصویری که سازمان با آن خود را معرفی می‌کند و تصویر و برداشت مخاطبان و ذینفعان و حتی کارمندان این سازمان وجود دارد. نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که کمتر از ۳۰٪ پاسخگویان سند راهبردی سازمان را تأیید می‌کنند و یا نگرش مثبتی نسبت به سازمان دارند. همچنین دیدگاه‌های کارکنان در مورد ارزش‌هایی مانند برنامه محوری، رعایت کرامت انسانی، قانون مداری، تخصص گرایی، همبستگی سازمانی، تعهد حرفه‌ای، اخلاق گرایی، آینده‌نگری، بهبود مستمر در سازمان تأمین اجتماعی استان تهران نشان می‌دهد که پاسخگویان قائل به وجود این ارزش‌ها در سازمان نیستند و معتقدند جایگاهی در سازمان ندارد که بیانگر وجود شکاف جدی بین هویت سازمانی مطلوب و هویت سازمانی موجود از لحاظ ارزش‌های اساسی سازمانی است. سازمان تأمین اجتماعی و بخصوص معاونت فرهنگی و روابط عمومی سازمان باید تلاش بیشتری برای ایجاد یک هویت مثبت با ارزش‌های مشخص و مثبت در بین کارکنان و دیگر ذینفعان سازمان انجام دهند.

واژگان کلیدی: هویت سازمانی، ارزش‌های سازمانی، سند راهبردی، بیانیه مأموریت، مشتری مداری.

مجری: فروغ عزیزی

ناظر: مهدی سلیمانیه

گروه: نظرسنجی و افکارسنجی

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این پژوهش با تمرکز بر مفاهیم کار و کارگر سعی در بازخوانی تاریخ سینمای ایران دارد و از خلال این بازخوانی به بررسی آثاری می‌پردازد که به‌گونه‌ای که به مسائل پیرامون کار، محیط کار، تناقضات و روابط کار و تأثیر آن در بعد اجتماعی و فردی، خواه به‌طور مستقیم یا خواه غیرمستقیم، پرداختند.

روش پژوهش در این تحقیق اسنادی است. علاوه بر استفاده از منابع موجود تاریخ سینما و اطلاعات موجود در بانک فیلم‌های ایرانی، اثر هنری، همچون متن، مورداستفاده قرار گرفته است. در این گزارش عرصه‌تئاتر اجتماعی ایران با محوریت موضوعات کارگری به شش دوره اصلی تقسیم شده است.

قدم‌های اولیه (۱۳۲۰-۱۳۳۶) که اولین حضور تئاتر کارگری در دهه‌های بیست و سی شمسی اتفاق افتاده است. تجربه و گذار: (۱۳۳۶-۱۳۴۷) که کم‌کم تئاترهای با سمت‌وسوی سوسیالیستی می‌شود اما هنوز کارگران حضور قابل‌توجهی در این دوره ندارند.

اوج و بالندگی (۱۳۴۷-۱۳۶۰) که در این دوره موضوعات اجتماعی دوباره به یکی از مسائل مهم تئاتر ایران تبدیل می‌شود و پرداختن به مسئله کارگران صریح‌تر می‌شود. مواردی مانند آی باکلاه آی بی‌کلاه، حسن‌کچل، دیکته، و زاویه. اما انجمن تئاتر ایران باعث چرخشی مهم در تئاتر ایران در پرداختن به موضوعات کارگری شد.

فرود و انزوا (۱۳۶۱-۱۳۷۶) که با بسته شدن سندیکای تئاتر و استقرار سیاست‌ها و سیاست‌گذاران جدید در تئاتر انقلابی و متعهد به پاک‌سازی از عناصر طاغوتی و چپ‌ها تئاترهای کارگری نیز اول کرد.

گذار به موضوعات اجتماعی (۱۳۷۶-۱۳۹۲) از نیمه دهه هفتاد و به دنبال تغییر مدیریت‌ها و اجازه ورود به برخی حیطه‌های ممنوع در هنرهای نمایشی، به‌تدریج نمایشنامه‌هایی که بر موضوعات روز تمرکز دارند بیشتر می‌شود و توجه به رئالیسم، نمایش‌هایی با موضوعات اجتماعی را بیشتر می‌کند.

تلاش دوباره برای بقا (۱۳۹۲-۱۳۹۸) که موضوعات مرتبط با کارگران دوباره به رویه‌ای رایج در تئاتر ایران بدل می‌شود.

واژگان کلیدی: تئاتر، سینما، کارگر، هنرکار، هنرهای نمایشی.

عنوان: ارائه الگوی اصلاح ساختار اداره بیمارستان‌های تابعه اداره کل درمان مستقیم سازمان تأمین اجتماعی

مجری: صابر اعظمی

ناظر: شهزاد آردن

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این طرح پژوهشی به ارائه یک الگو برای اصلاح ساختار اداره بیمارستان‌های تابعه اداره کل درمان مستقیم سازمان تأمین اجتماعی می‌پردازد. برای این کار تلاش کرده است تا تجارب مرتبط جهانی و کشوری در زمینه اصلاح ساختار اداره بیمارستان‌ها را گردآوری کرده و همزمان به بررسی و ارزیابی عملکرد بیمارستان‌های سازمان تأمین اجتماعی بپردازد. سپس یک الگوی اولیه و پس از اعتبار سنجی یک الگوی نهایی برای اداره بیمارستان‌های تابعه اداره کل درمان مستقیم پرداخته است.

این پژوهش از نظر روش‌شناسی یک پژوهش تلفیقی (کیفی-کمی) می‌باشد که است که از روش مرور منابع کتابخانه‌ای و اسنادی برای گردآوری تجارب دیگر کشورها استفاده کرده است. همچنین از روش کمی و کیفی همزمان برای ارزیابی عملکرد بیمارستان‌ها استفاده شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که بر اساس تحلیل دیدگاه شرکت‌کنندگان در مطالعه، در عملکرد بیمارستان‌های سازمان تأمین اجتماعی در نهایت ۲۶ نقطه ضعف و ۱۲ نقطه قوت شناسایی گردیده است. نقاط ضعف با استفاده از ماتریس اولویت‌بندی از دیدگاه صاحب‌نظران اولویت‌بندی شدند که ۷ نقطه‌ضعفی که بیشترین امتیاز را داشتند شامل: بودجه‌ریزی سنتی و خطی، تمرکزگرایی زیاد، نظام تصمیم‌گیری متمرکز، عدم مواجهه با بازار، پایین بودن سرعت تصمیم‌گیری، عدم وجود انگیزه برای صرفه‌جویی مالی و بودجه و انگیزه ناکافی پرسنل و کارکنان به دلیل کمبود اختیارات مدیران ارشد هستند. در نهایت پژوهش با استفاده از نتایج مرور متون، ارزیابی کمی و کیفی بیمارستان‌های سازمان تأمین اجتماعی و مصاحبه با صاحب‌نظران و مسئولین سازمان تأمین اجتماعی، الگوی کلی اصلاح ساختار اداره بیمارستان‌های تابعه اداره کل درمان مستقیم سازمان تأمین اجتماعی ارائه شده است. نتایج اعتبارسنجی الگوی پیشنهادی اصلاح ساختار اداره بیمارستان‌های تابعه اداره کل درمان مستقیم سازمان تأمین اجتماعی نشان می‌دهد که از ۱۱ بعد مورد ارزیابی، ۴ بعد در بازه خوب و ۷ بعد در بازه عالی قرار دارد. به عبارتی اعتبار الگوی پیشنهادی از سوی صاحب‌نظران و مسئولین با درصد بالایی مورد تأیید قرار گرفته است.

واژگان کلیدی: خدمات سلامت، اصلاح ساختار، درمان مستقیم، بیمارستان‌های ملکی سازمان تأمین اجتماعی.

عنوان: بررسی هزینه-فایده داروی انسولین Pen در مقایسه با داروهای تزریقی معمولی

مجری: یوسف محمدزاده

ناظر: رجبعلی درودی

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۹

چکیده

دیابت از جمله بیماری‌هایی است که تعداد قابل توجهی از مردم ایران از سنین مختلف بدان مبتلا هستند. تزریق مداوم انسولین به بخش بزرگی از این افراد، از ضروریات کنترل و درمان این بیماری است. از این رو، هزینه‌های زیادی در این بخش از طرف افراد و بیمه‌ها پرداخت می‌شود. اما موضوع مهمی که در این بخش وجود دارد نوع انسولین تزریقی است که بررسی هزینه فایده و هزینه اثربخشی آن‌ها می‌تواند راهنمای درستی برای سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان بخش سلامت ارائه دهد که بر اساس آن برنامه‌های خود از جمله سیستم بیمه‌ای و حمایت هدفمند را دنبال کنند. لذا در این مطالعه، به بررسی هزینه-فایده و همچنین هزینه-اثربخشی دو روش تزریق انسولین قلمی (Pen) و معمولی پرداخته شد.

برای این کار نمونه‌ای از ۲۹۶ نفر به صورت تصادفی انتخاب و پرسشنامه‌های مربوط در خصوص اطلاعات فردی، میزان مصرف انسولین، نوع تزریق، هزینه‌ها، وضعیت سلامتی و میزان تمایل به پرداخت، تکمیل و مورد تجزیه-تحلیل قرار گرفت.

نتایج این مطالعه حاکی از آن دارد که تزریق انسولین به روش قلمی به‌طور قابل توجهی اثربخشی بالاتری از تزریق به روش معمولی دارد و همچنین از لحاظ اقتصادی نیز به‌صرفه‌تر از تزریق انسولین به روش معمولی است. لذا حمایت از دسترسی افراد با هزینه‌های حداقلی به امکانات و مواد مورد نیاز این نوع تزریق و همچنین اصلاح پوشش بیمه‌ای در همین جهت از توصیه‌های مهم این مطالعه می‌باشد.

واژگان کلیدی: دیابت، هزینه-فایده، انسولین قلمی، انسولین معمولی، هزینه-اثربخشی.

عنوان: تعیین نرم‌کاری کارکنان دفاتر رسیدگی به اسناد پزشکی و بررسی تأثیر مکانیزاسیون بر آن

مجری: مریم یعقوبی

ناظر: بهرام محقق

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۹

چکیده

هر سازمان به‌واسطه نیروی انسانی کافی و کارآمد می‌تواند به اهدافی که برای خود تعیین نموده است، دست یابد. هرچه مدیران در تأمین نیروی انسانی مناسب و کارآمد و به‌کارگیری آن‌ها در جای مناسب بهتر عمل نمایند، باید به این سؤال‌ها پاسخ دهند که چه ترکیبی از مهارت‌ها در حال حاضر موردنیاز است و به نتایج عملکردی بهتری دست خواهند یافت. از این‌رو این پژوهش باهدف تعیین صحیح از منابع انسانی موردنیاز در ادارات پنج‌گانه رسیدگی به اسناد پزشکی (پزشکان، بیمارستانی، دارویی، پاراکلینیک و خسارات متفرقه) انجام شده است.

در مرحله اول این پژوهش، به بررسی نرم‌کاری فعلی کارکنان دفاتر رسیدگی به اسناد پزشکی و فرایندها و گام‌های موجود آن پرداخته شده که اطلاعات و داده‌های موردنیاز در طی مراحل مختلف پژوهش از طریق مشاهده مستقیم فعالیت کارکنان دفاتر رسیدگی به اسناد پزشکی و مصاحبه با آنان جمع‌آوری شده است. در مرحله دوم با کمک جلسات بحث متمرکز گروهی متعدد، تعداد کارکنان دفاتر رسیدگی به اسناد پزشکی و بررسی با فرض مکانیزاسیون شدن سیستم‌ها محاسبه شده است.

نتایج این مطالعه حاکی از آن است که مکانیزه شدن در بعضی از ادارات شروع شده است. برای مثال اداره رسیدگی به اسناد پزشکی پزشکان در قالب الکترونیکی شدن نسخ آغاز گردیده است. کارشناسان رسیدگی با استفاده از کامپیوتر و سامانه موجود اقدام به رسیدگی اسناد پزشکی می‌نمایند. باین‌وجود نرم‌افزار موجود بیشتر در محاسبات عددی هزینه خدمات ارائه شده به بیمار کمک‌کننده بوده و مابقی اقدامات لازم به‌صورت دستی صورت می‌گیرد. باوجود کارهای اولیه که صورت گرفته است استقرار صددرصدی فرایند مکانیزاسیون دارای محدودیت‌هایی است و بالطبع مستلزم اقدامات و الزاماتی می‌باشد که به‌صورت پیشنهادات کاربردی در این طرح ارائه شده است.

واژگان کلیدی: نرم‌کاری، اسناد پزشکی، نیروسازی خدمات، خدمات سلامت، دفاتر اسناد پزشکی.

عنوان: مرور تجارب نظام سطح‌بندی ارائه خدمات درمانی در ایران و سایر کشورهای جهان

مجری: سمیه نوری حکمت

ناظر: رضا تویسرکان منش

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۹

چکیده

در این مطالعه تلاش شده است تا تجربه سطح‌بندی ارائه خدمات درمانی در سازمان تأمین اجتماعی ایران و تجربیات دیگر کشورها، مانند آمریکا، کانادا، ایتالیا، استرالیا و غیره مورد مطالعه و بررسی قرار گیرد. همچنین در این مطالعه مدل‌سازی نقشه درمان ایران ۱۴۰۴ نیز ارائه شده است و اطلاعات و پیش‌بینی‌هایی در مورد پراکندگی تخت‌های بیمارستانی و روند تغییرات بهره‌برداری جمعیت از تخت‌های بیمارستانی، طول مدت اقامت بیماران و ضریب اشغال تخت‌های بیمارستان در سال ۱۳۹۵ (وضعیت موجود) و سال ۱۴۰۴ (برآورد) ارائه شده است.

در این پژوهش از روش‌های ترکیبی مصاحبه عمیق، تحلیل اسنادی، مطالعه منظم و متاسنتز و سه روش فرمول‌سازی، مدل‌های شبیه‌سازی و مدل‌های رگرسیونی برای گردآوری و تحلیل اطلاعات و داده‌ها استفاده شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که سطح‌بندی در سازمان تأمین اجتماعی با مشکلاتی از جمله فهم نادرست، عدم هماهنگی با وزارت بهداشت، تشکیک بین ارائه خدمات مستقیم یا غیرمستقیم، کمبود منابع، فشارهای بیرونی از طرف سیاستمداران، اصناف و گروه‌ها برای ارائه خدمات و همچنین انفعال تولید نظام سلامت روبرو است. در این مطالعه با استفاده از تجربیات کشورهای مختلف راهکارهایی برای حل این مشکلات ارائه شده است.

واژگان کلیدی: سطح‌بندی، منطقه‌بندی، خدمات درمانی، سازمان تأمین اجتماعی، نقشه درمان ایران ۱۴۰۴.

عنوان: مدل بومی محاسبه نیروی انسانی موردنیاز در مشاغل منتخب در مراکز بیمارستانی ایران

مجری: رضا تویسرکان منش

ناظر: عبدالواحد خدامرادی

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۹

چکیده

یکی از دلایل پرهزینه بودن خدمات بیمارستانی وابسته بودن آن‌ها به نیروی انسانی ماهر و حرفه‌ای است. با توجه به روند افزایشی هزینه‌ها و محدودیت منابع مالی، به نظر می‌رسد برآورد و تخصیص نیروی انسانی در بیمارستان‌ها با روش‌های علمی و مبتنی بر بارکاری علاوه بر تضمین کیفیت و ایمنی خدمات تشخیصی و درمانی، زمینه کاهش هزینه‌های زائد را نیز فراهم نماید. در این گزارش باهدف ارائه یک مدل بومی برای محاسبه و تعیین استاندارد نیروی انسانی تخصصی بیمارستانی برای مراکز بیمارستانی ایرانی انجام شده است.

این گزارش با استفاده از تحلیل ثانویه داده‌های پژوهشی با عنوان "تعیین استاندارد نیروی انسانی در مراکز درمانی بستری سازمان تأمین اجتماعی" تهیه شده است که در آن تعداد ۵ بیمارستان به‌صورت هدفمند و بر اساس پوشش تنوع بخش‌های بستری در بیمارستان‌ها به‌عنوان پایلوت انتخاب شده و داده‌ها از رویکرد مثلثی (Triangulation) با بررسی ادبیات علمی، مدارک و اسناد جاری، و مصاحبه‌های گروهی و فردی و در برخی موارد مشاهده و زمان‌سنجی گردآوری شده است. درنهایت در این گزارش بر اساس دستاوردهای پژوهش مذکور، مدلی با خصوصیات زیر برای استانداردسازی محاسبه نیروی انسانی پیشنهاد شده است.

برای افزایش دقت برآورد نیروی انسانی در بیمارستان‌ها، فرایندها و فعالیت‌های مربوط به مشاغل بیمارستانی اصلاح و استاندارد شوند به‌طوری‌که تداخل و تشابه وظایف به حداقل ممکن برسد.

نرم‌های پیشنهادشده بر اساس تعداد نیروی انسانی معادل تمام‌وقت و بدون ساعت اضافه محاسبه شده است، لذا در صورت پیش‌بینی متوسط اضافه‌کاری مورد انتظار توسط یک رده شغلی تعداد نیروی انسانی به همان نسبت کاهش می‌یابد. بنابراین پیشنهاد می‌شود در برنامه‌ریزی نیروی انسانی بیمارستان‌ها برای تأمین کارکنان موردنیاز، بیش از یک سناریو با در نظر گرفتن میانگین ساعات اضافه‌کار مختلف تدوین گردد.

با بهره‌مندی از استراتژی ترکیب بهینه نیروی پرستاری اقدام به جذب کارکنان کمک پرستاری شامل بهیار و کمک بهیار شود، به‌طوری‌که با تمرکز کاری پرستاران بر مراقبت‌های اصلی و انجام سایر مراقبت‌ها توسط بهیار و کمک بهیار علاوه بر افزایش کارایی و کاهش هزینه‌ها بتوان مراقبت‌های با کیفیت بالاتر برای مددجویان فراهم نمود.

واژگان کلیدی: استانداردسازی، کادر درمان، خدمات سلامت، نیروی انسانی.

عنوان: شناسایی مدل‌های عملیات ارائه خدمت به بیماران مبتلا به دیابت و بهینه‌گزینی مدل‌های اثربخش و کارا

مجری: مهدی مهدوی

ناظر: داود شجاعی‌زاده

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این پژوهش به شناسایی مدل‌های عملیات ارائه خدمت به بیماران مبتلا به دیابت و بهینه‌گزینی مدل‌های اثربخش و کارا بر اساس میزان تأثیر مدل‌ها بر روی وضعیت سلامت و کیفیت زندگی بیماران و همچنین هزینه‌های ارائه خدمت پرداخته است. شناسایی مدل‌ها امکان یادگیری از آن‌ها و اصلاح وضعیت عملکرد را در شبکه‌های سلامت فراهم می‌کند. همچنین با بررسی مدل‌ها و همچنین پیامدهای نهایی بیماران به توسعه سناریوهای آینده جهت بهبود ارائه خدمات را نیز پرداخته است.

در این پژوهش با توجه به اینکه شناسایی سناریوها با بهره‌گیری از مطالعات تجربی بسیار پرهزینه است این مطالعه با استفاده از کارگاه‌های آینده‌نگری و تکنیک دلفی به شناسایی سناریوهای مناسب می‌پردازد.

در نهایت این گزارش، مدل بهینه عملیات ارائه خدمت به بیمار دیابت نوع ۲ را بر اساس بررسی پیمایشی و نظرات متخصصین توسعه داده است. بخش‌های اصلی مدل بهینه عبارت‌اند از: ثبت‌نام بیمار دیابتی در لیست خدمت‌گیرندگان یک ارائه‌کننده، گروه‌بندی تقاضا برای خدمات دیابت، پیشنهاد تعیین لیست استاندارد خدمات هر بر اساس دستورالعمل‌های بالینی، باز توزیع وظیفه مراقبت از بیماران دیابتی در میان نیروی‌های درمانی، استانداردسازی فرایند درمان بیماران، تغییر در پوشش داروهای دیابت و تغییر در مکانیسم پرداخت به پزشکان معالج بیماران دیابتی، آموزش بیماران و اجرای نظام اطلاعات بیماری دیابت.

مداخله‌های ساختاری شامل ثبت‌نام بیمار در لیست یک ارائه‌کننده، باز توزیع خدمات مراقبتی، تغییر در مکانیسم‌های پرداخته بابت خدمات، توسط ذی‌نفعان و افراد خبره مورد تأکید قرار گرفتند. همچنین متخصصین ارائه خدمت بر روی آموزش بیماران تأکید می‌نمودند و قبل از آن نیز بر روی آموزش افراد ارائه خدمت برای بهبود مراقبت از بیماران دیابت تأکید داشتند. از میان مداخله‌های مدل مراقبت اولویت اصلی با توجه به یافته‌های مطالعه تجربی و همچنین مطالعه کیفی بر روی ساختار مراقبت‌ها بود.

واژگان کلیدی: دیابت نوع ۲، بهینه‌گزینی، آینده‌نگری، استانداردسازی فرایند درمان.

عنوان: بررسی نابرابری در توزیع جغرافیایی تخت‌های بیمارستانی و مراکز سرپایی در سطح مناطق کلان‌شهر تهران: مقایسه سازمان تأمین اجتماعی با مراکز دولتی و خصوصی

مجری: یوسف چاوه پور

ناظر: مریم معینی

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این پژوهش به بررسی و مطالعه وضعیت نابرابری در توزیع بیمارستان و تخت‌های بیمارستانی در پهنه جغرافیا در سطح شهر تهران و در طول زمان می‌پردازد و ارتباط این نابرابری‌ها با وضعیت اجتماعی-اقتصادی ساکنان مناطق مختلف شهر را بررسی می‌کنند. همچنین این تلاش کرده است تا به مکان‌یابی بیمارستان‌ها و مراکز سرپایی تأمین اجتماعی و بیمارستان‌های دولتی و خصوصی در سطح ۲۲ منطقه تهران بپردازد و یک بستر داده برای تحلیل‌های مکانی فراهم کند. در ادامه با مراجعه به ضریب جینی و شاخص تمرکز در طول زمان (شش برش زمانی از سال ۱۳۴۵ تا ۱۳۹۵ منطبق بر سرشماری‌های مرکز آمار ایران) به اندازه‌گیری نابرابری در توزیع تخت‌ها و مراکز سرپایی بین مناطق مختلف شهری با استفاده از تحلیل‌های مکانی می‌پردازد. در نهایت یک بررسی مقایسه‌ای در مورد عملکرد سه بخش تأمین اجتماعی، دولتی و خصوصی در امر توزیع مکانی بیمارستان‌ها و تخت‌های بیمارستانی در گذر زمان ارائه می‌دهد.

روش‌شناسی این مطالعه ترکیبی از بررسی‌های مقطعی و سری زمانی می‌باشد که به بررسی توزیع مکانی نقاط بیمارستانی و تخت‌های بیمارستانی و ارتباط آن با وضعیت اجتماعی-اقتصادی هر یک از مناطق در طول شش دوره زمانی ده‌ساله منطبق با سرشماری‌های نفوس و مسکن مرکز آمار به تفکیک مالکیت می‌پردازد.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که شاخص‌های تمرکز، ضرایب جینی و نقشه‌ای GIS نشان دادند که توزیع تخت‌ها بین مناطق بسیار نابرابر می‌باشد و بیشتر این منابع در چند منطقه شهری قرار دارند. این بین توزیع تخت‌های خصوصی تمرکز بیشتری دارد. در ارتباط با تخت‌های وابسته به سازمان تأمین اجتماعی چنین تمرکزی مشاهده نگردید. اگرچه نابرابری بین مناطق به علت تعداد کم بیمارستان‌ها و تخت‌ها وجود داشت اما این نابرابری به نفع مناطق دارای وضعیت اجتماعی-اقتصادی بالاتر نبود. نقشه توزیع بیمارستان‌ها در سطح شهر تهران بیانگر این است توزیع جغرافیایی بیمارستان و تخت‌های بیمارستانی در طول زمان نابرابر می‌باشد و درحالی‌که بسیاری از مناطق از کمبود منابع بیمارستانی رنج می‌برند، نابرابری در توزیع بیمارستان‌ها ارتباط مستقیمی با وضعیت اجتماعی-اقتصادی مناطق دارد به‌نوعی محرومیت آن مناطق سبب محرومیت در تسهیلات درمانی هم برای آن مناطق شده است.

واژگان کلیدی: خدمات درمانی، تخت‌های بیمارستانی، عدالت درمانی، نابرابری، توزیع جغرافیایی.

عنوان: بررسی موارد ابتلا به اضطراب سلامت در بیمه‌شدگان سازمان تأمین اجتماعی استان اصفهان و مداخله برای اصلاح رفتار در سال ۱۳۹۶

مجری: مسعود فردوسی

ناظر: رضا تویسرکان‌منش

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این طرح به بررسی موارد ابتلا به اختلال اضطراب سلامت در بیمه‌شدگان سازمان تأمین اجتماعی استان اصفهان و مداخله برای اصلاح رفتار در سال ۱۳۹۶ می‌پردازد. سازمان‌های بیمه‌گر، سازوکارهای متعددی برای کنترل رفتار ارائه‌دهنده خدمت دارند و این رفتار را بر اساس آیت‌های مختلف به‌طور مداوم کنترل می‌کنند؛ اما به دلایل مختلف ممکن است از بررسی رفتار مصرف‌کنندگان خدمت غافل بمانند. با این حال، یکی از جامع‌ترین و کامل‌ترین مطالعات برای درک رفتارهای جست‌وجوی درمان در سطح مصرف‌کننده خدمت، مطالعه بهره‌مندی مصرف‌کنندگان خدمت می‌باشد. در این مطالعه در ابتدا با بهره‌گیری از اطلاعات افراد تحت پوشش سازمان تأمین اجتماعی، به شناسایی علل استفاده مفرط از خدمات درمانی پرداخته شده است. سپس تلاش کرده است تا با شناسایی افراد مشکوک به ابتلا به اختلال اضطراب سلامت (به‌عنوان یکی از اختلالاتی که منجر به استفاده مفرط از خدمات سلامت می‌شود)، این افراد به روان‌پزشک معرفی کند و به بررسی روند درمان آنان و تأثیر مداخله روان‌درمانی بر رفتار جست‌وجوی درمان آنان می‌پردازد. این مطالعه با استفاده از روش کیفی مطالعه و مشاهده فعال میدانی و مصاحبه عمیق انجام شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد افرادی که مراجعه زیاد و مشترک به بخش‌های مختلف مانند آزمایشگاه، داروخانه، پزشک یا رادیولوژی داشته‌اند، بسیار کم و تعداد آن‌ها نزدیک به صفر است. اما با افزایش تعداد افراد مورد بررسی تنها تعداد کمی از افراد یافت شدند که مراجعه به آزمایشگاه و رادیولوژی آن‌ها زیاد بود که باز هم تعدادشان از حد انتظار پایین‌تر بود. در نتیجه در این قسمت احتمال بر این است که نبود فصل مشترک در این مراجعه‌ها می‌تواند این باشد که افراد هر کدام مرتباً به یکی از بخش‌ها مراجعه زیادتری دارند. همچنین در مورد مراجعه افراد به درمان مستقیم یا غیرمستقیم سازمان تأمین اجتماعی نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که افراد پر مراجعه به درمان مستقیم با افراد پر مراجعه به درمان غیرمستقیم فصل مشترک بسیار کم در حد ۲ الی ۳ نفر داشتند. به این معنی که در مراجعه‌های سازمان تأمین اجتماعی برخی از افراد به تعداد بسیار زیاد به درمان مستقیم و یا به‌طور مجزا به درمان غیرمستقیم مراجعه می‌کنند.

واژگان کلیدی: اختلال اضطراب، مداخلات روان‌شناختی، استفاده مفرط از خدمات درمانی سازمان تأمین اجتماعی.

عنوان: ارائه بیمه‌های تکمیلی سلامت در سازمان‌های بیمه‌گر پایه اجتماعی

مجری: عفت محمدی

ناظر: عبدالواحد خدامرادی

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این گزارش به بررسی سازوکارهای ایجاد بیمه تکمیلی سلامت ذیل مجموعه یک بیمه‌گر پایه سلامت می‌پردازد. در گزارش تلاش شده است تا در ابتدا جدولی تطبیقی دربرگیرنده اطلاعات سیستم سلامت و شاخص‌های اصلی سلامت کشورهای منتخب با ایران مقایسه شود و شمایی کلی از وضعیت سلامت کشورهای مورد مطالعه ارائه شود. سه بخش ابتدایی گزارش به ارائه کلیاتی از سیستم سلامت کشورهای منتخب می‌پردازند (با رویکرد سیستم تأمین مالی)، سپس اطلاعاتی در خصوص بیمه‌های خصوصی و نحوه سازمان‌دهی آن‌ها ارائه شده است. در ارائه یافته‌ها سعی شده است تا به سؤالاتی که برای سازمان سفارش دهنده مطرح بوده است پرداخته شود. در بخش آخر گزارش، پیشنهادات پژوهشگر، بر اساس مطالعاتی که انجام شده است، به صورت خلاصه ارائه شده است.

این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است.

در این مطالعه تجارب سایر کشورهایایی که در آن‌ها بیمه تکمیلی توسط سازمان بیمه‌گر می‌شود؛ کشورهایایی نظیر آلمان و فرانسه و همچنین تجربه داخلی صندوق بازنشستگی نیروهای مسلح لازم ارائه شده است. بخش‌های این گزارش شامل مواردی مانند کلیات نظام سلامت کشور آلمان، نحوه مدیریت نظام بیمه‌ای و بیمه‌های خصوصی در این کشور، بیمه‌های اجتماعی در کشور فرانسه، افراد تحت پوشش بیمه سلامت و مزایا و خدمات ارائه شده به افراد تحت بیمه‌های اجباری و وضعیت بیمه‌های خصوصی در این کشور، تجارب بیمه‌های اجتماعی کره جنوبی، تجربه بیمه سلامت، تخصیص منابع مالی و وضعیت بیمه‌های خصوصی در این کشور است و در انتها پیشنهاداتی برای ارتقای وضعیت بیمه‌های اجتماعی و سلامت در ایران و سازمان تأمین اجتماعی ارائه شده است.

واژگان کلیدی: بیمه‌های اجتماعی، بیمه سلامت، بیمه‌گر پایه، بیمه تکمیلی، آلمان، فرانسه، کره جنوبی.

**عنوان: تبیین تقابل نیروهای فعال در اصلاحات نظام
بازنشستگی در کشورهای منتخب با استفاده از رویکرد
نهادگرایی**

مجری: ابوالفضل عباسی دره‌بیدی

ناظر: یاسر باقری

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این پژوهش به مسئله اصلاحات در نظام‌های بیمه‌ای و صندوق‌های بازنشستگی در کشورهای مختلف می‌پردازد و این موضوع که دولت‌ها پس‌از آن که در مورد یک اقدام اصلاحی برای به‌سازی نظام بازنشستگی به جمع‌بندی رسیده‌اند، برای حصول موفقیت در پیاده‌سازی اصلاحات موردنظر، قبل از اجرای اصلاحات و حین اجرا چه اقداماتی انجام داده‌اند. همچنین واکنش شرکای اجتماعی و گروه‌های ذینفع (از جمله اتحادیه‌های کارگری و انجمن‌های کارفرمایی) نسبت به این اصلاحات چه بوده است و نهایتاً دولت در مقابل واکنش شرکای اجتماعی و گروه‌های ذینفع چه عکس‌العملی داشته است.

این پژوهش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام گرفته است.

نتایج این پژوهش حاکی از آن است که با توجه به تجربه سایر کشورها در اصلاحات بازنشستگی می‌توان ادعان کرد که دو عامل مهم‌ترین اثر را بر پیشبرد اصلاحات بازنشستگی داشته‌اند که یکی تمرکز قدرت تصمیم‌گیری نزد دولت، ماهیت دولت (نظام انتخاباتی) و دیگری اجتماعی بوده است. کشورهای دارای نظام‌های اکثریت احزاب نسبتاً کمتری دارند و دولت نیز از احزاب کمتری تشکیل می‌شود. در این حالت بسته اصلاحات به احتمال کمتری با مخالفت درون دولت مواجه خواهد شد یا در صورت مخالفت، خواسته‌های اعضای ائتلاف دارای تکثر کمتری است. همچنین هر چه کشورها دارای نهادهای رسمی‌تری برای دریافت خواسته‌های ذینفعان باشد و پیش از تصویب قانون، نظرات ذینفعان دریافت شود، در طول تصویب قانون و پس‌از آن موانع کمتری در مقابل دولت وجود خواهد داشت. از سوی دیگر، دولت‌ها می‌توانند از طریق اتخاذ استراتژی‌هایی همچون اعطای امتیازاتی، قدرت بازیگران کلیدی در وتوی اصلاحات را خنثی کنند. باین حال یکی از عوامل موفقیت در برخی اصلاحات، منصرف شدن برخی اتحادیه‌ها از ادامه اعتراضات بوده است. در مبانی نظری حاضر توضیحی ارائه نشده است که چرا گاهی اوقات اتحادیه‌ها بدون هیچ امتیازی یا امتیاز بسیار اندک از اعتراضات دست می‌کشند. این مورد یکی از کاستی‌های مبانی نظری این مطالعه است که باید اصلاح گردد.

واژگان کلیدی: اصلاحات صندوق‌های بازنشستگی، نظام‌های بیمه‌ای، شرکای اجتماعی، اقتصاد سیاسی.

عنوان: نقض ماهیت بیمه‌های اجتماعی در بافتار کلاینتالیسم؛ مطالعه موردی سازمان تأمین اجتماعی

مجری: سید وحید میره‌بیگی

ناظر: یاسر باقری - مونا خورشیدی

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این پژوهش با این پیش‌فرض که بررسی عملکرد و تحولات نهادهای دیرپا و گسترده‌ای مانند سازمان تأمین اجتماعی، جز در بافتار کلی اقتصاد سیاسی کشور نمی‌تواند روشن‌گر باشد، به این موضوع پرداخته است که ماهیت سازمان تأمین اجتماعی به‌عنوان یک سازمان بیمه‌گر، در بافتاری که با خصیصه کلاینتالیسم قابل توصیف است، چگونه در معرض خطر قرار می‌گیرد؟ و خطرهای آن کدام سو بر آن وارد می‌شوند؟ بر این اساس این گزارش به بررسی وضعیت نقض ماهیت بیمه‌ی اجتماعی از سوی مراجع برون‌سازمانی، وضعیت نقض سه‌جانبه‌گرایی سازمان تأمین اجتماعی در نظام کلاینتالیست-رانتیر ایران، وضعیت نقض استقلال اداری-مالی سازمان تأمین اجتماعی در نظام کلاینتالیست-رانتیر ایران و بررسی سایر مصداق‌های نقض ماهیت بیمه‌ی اجتماعی در نظام کلاینتالیست-رانتیر ایران می‌پردازد. این پژوهش با استفاده از روش ترکیبی کمی و کیفی استفاده و تحلیل کمی و کیفی داده‌های موجود انجام گرفته است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که سازمان تأمین اجتماعی، در مقام یک نهاد بیمه اجتماعی، تا حد زیادی قربانی بافتار کلاینتالیستی کشور شده است، اما کلاینتالیسم سیاسی تمام داستان نیست و بخش مهمی از توزیع‌های غیر برنامه‌ای در قالب کلاینتالیسم سازمانی رخ می‌دهد. در حالت مطلوب، توزیع‌های سازمان تأمین اجتماعی صرفاً به شکل برنامه‌ای و بدون تبعیض نصیب بیمه‌شدگان مشخص می‌شود اما در حالت موجود سازمان به دلیل مداخلات سیاسی از حفظ منابع بین نسلی درمی‌ماند و بخشی از منابع نصیب اشخاص سیاسی و اطرافیان آنها شده و بخش باقیمانده در قالب توزیع‌های غیر برنامه‌ای نصیب گروه‌های خاص کلاینت‌ها در جامعه می‌شود، همچنین به دلیل فساد برخی از کارکنان، سازمان از حفظ بهینه منابع بین نسلی درمی‌ماند و بخشی از منابع آن توسط کارکنان عاری از تعهد حرفه‌ای مصرف و بخشی دیگر نصیب ویژه‌خواران جامعه می‌شود. در نهایت محقق راهکارهایی از جمله عملی سازی واقعی سه‌جانبه‌گرایی را برای رفع این وضعیت پیشنهاد می‌کند.

واژگان کلیدی: بیمه‌های اجتماعی، سازمان تأمین اجتماعی، کلاینتالیسم، رانتیر.

عنوان: حافظه قانونی سازمان تأمین اجتماعی (مورد مطالعه قوانین مربوط به روابط پیمانکاران و سازمان تأمین اجتماعی)

مجری: مجتبی قاسمی

ناظر: شیما طالبی پور

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این پژوهش به بررسی و مطالعه شرایط و فضای اجتماعی حاکم بر قانون تأمین اجتماعی و استدلال‌های قانون‌گذار در تصویب مواد مختلف موارد مختلف این قانون می‌پردازد و در این راستا از رویکرد اقتصاد سیاسی قانون‌گذاری بهره گرفته است و تلاش می‌کند تا تصویری از وضعیت اقتصادی و اجتماعی در زمان تصویب مواد قانونی مرتبط با رابطه پیمانکاران با سازمان تأمین اجتماعی و تناسب این قانون با شرایط مذکور ارائه کند و به مستندسازی فضای اجتماعی، اقتصادی حاکم در زمان تصویب قانون تأمین اجتماعی بپردازد و در نهایت پیشنهادهایی برای اصلاح قانون در شرایط متمایز اقتصادی و اجتماعی متمایز و بازار اشتغال ارائه کند. این پژوهش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و همچنین مصاحبه نیمه ساختاریافته انجام شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که نظام تأمین اجتماعی امروز ایران که مشتمل بر شاغلین در قراردادهای مقطعه‌کاری نیز است، مرهون قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران در سال ۱۳۳۱ است که در دولت مصدق مصوب شد. البته که این نقطه عطف تاریخی خود وام‌دار سال‌ها تلاش احزاب چپی در ایران در دهه‌های پیش از تصویب این قانون بوده است و نمی‌توان از نقش پررنگ آن‌ها در این تحول تاریخی به‌آسانی گذر کرد. قانون مزبور در واقع شالوده و سنگ‌بنای نظام تأمین اجتماعی در ایران است. به‌ویژه، در خصوص قراردادهای مقطعه‌کاری می‌توان ادعا کرد از زمان تصویب این قانون هیچ تغییر معناداری در اصل و ماهیت موضوع بیمه کردن شاغلین در قراردادهای مقطعه‌کاری رخ نداده است؛ تغییرات صورت گرفته حول نحوه و شکل اجرای این امر بوده است. در مواجهه با قراردادهای مقطعه‌کاری، از یک‌سو، سازمان تأمین اجتماعی متعهد است که کارگران شاغل در آن‌ها را تحت پوشش خدمات خود قرار دهد و از سوی دیگر مسلماً برای انجام این تعهدات باید طبق قانون از آن‌ها و کارفرمایان (پیمانکار) کسورات دریافت کند. واکاوی تاریخی روابط میان پیمانکاران و سازمان تأمین اجتماعی حاکی از آن است که محل اختلاف اصلی همین نحوه و میزان کسوراتی است که باید جهت پوشش بیمه‌ای کارگران شاغل در این قراردادها اخذ گردد.

واژگان کلیدی: قانون تأمین اجتماعی، سازمان تأمین اجتماعی، پیمانکاران، مقطعه‌کاری، ضریب پیمان.

عنوان: تاریخ سازمان‌های فعال حوزه تأمین اجتماعی در دوره پهلوی دوم مطالعه موردی: سازمان تأمین اجتماعی

مجری: الهام ملک‌زاده

ناظر: یاسر باقری

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این پژوهش به مطالعه و بررسی سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی و آنچه به‌طور مستقیم در پیوند با تأسیس، اهداف، وظایف، ساختار اداری، گروه‌های هدف این مؤسسات و نحوه و ماحصل عملکرد آن‌هاست می‌پردازد. همچنین تلاش می‌کند سیر تحول امور عام‌المنفعه و خیریه در ایران از شکل حمایت اجتماعی صورت گرفته در غالب برنامه‌های خدمات اجتماعی به نظام تأمین اجتماعی با اتکا به مسئولیت مستقیم دولت را مورد بررسی قرار دهد. محدوده زمانی این پژوهش دوره پهلوی دوم است. از این منظر سیاست‌های اتخاذشده توسط حکومت و نیز نقش رخدادهایی چون انقلاب سفید به‌ویژه اصل اول آن، اصلاحات ارضی، برنامه‌های عمرانی کشور، و افزایش درآمدهای نفتی در گذار از اتکای واحد به نظام خیریه‌ای تا تشکیل دولت رفاه در ایران مورد بررسی و تشریح شده است. در این پژوهش، روش گردآوری مباحث به شیوه کتابخانه‌ای و اسنادی صورت گرفته و علاوه بر منابع مختلف، از اسناد آرشیوی نیز استفاده شده است.

بر اساس اطلاعات به‌دست‌آمده در این پژوهش سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی به‌عنوان نخستین مؤسسه خیریه کلان ایران با اتکا بر منابع مالی موقوفه‌خاندان سلطنتی یکی از مؤسسات تأثیرگذار در امور حمایتی در دوره پهلوی دوم بود که حوزه فعالیت و نحوه عملکرد این مؤسسه نسبت به سایر مؤسسات مشابه خود از گستردگی و شمول بیشتری برخوردار بود و وظایف آن در سال‌های نخست تأسیس در حوزه بهداشت دامنه وسیعی را در بر می‌گرفت که بخشی از فعالیت‌های این سازمان عبارت بودند از: تأسیس درمانگاه‌ها و بیمارستان‌ها، ایجاد آموزشگاه‌ها به‌منظور تربیت پزشک‌یار برای خدمات اجتماعی و بهداشتی، عیادت بیماران مستمند در منازل آنان و رساندن پزشک به بالین مرضی و انتقال آنان به بیمارستان و تأمین هزینه معالجه و معاش خانواده آنان در دوره مرض و نقاهت، کمک مادی و معنوی به مؤسسات خیریه و بهداشتی و حمایت از آن‌ها، توجه به بهداشت کودکان فقیر و بی‌پرستار و رسیدگی به شیرخوارگاه‌ها و پرورشگاه‌ها و مبارزه با فحشاء و در امر مبارزه با تکدی و ولگردی به جمع‌آوری و تربیت کودکان ولگرد و بی‌سرپرست، منع کودکان از اشتغال به کارهای نامناسب با سن آنان، جمع‌آوری عجزه و گدایانی که قادر به کار نبودند و تعلیم و تربیت ولگردان در کانون کار و آموزش و

واژگان کلیدی: مؤسسات خیریه، امور حمایتی، تأمین اجتماعی، پهلوی دوم، امور عام‌المنفعه.

عنوان: بررسی و تحلیل بازار سرمایه در ایران و شناخت چگونگی حضور و نقش آفرینی سازمان در این بازار

تهیه و تدوین: دانشگاه سیستان و بلوچستان

ناظر: فردین یزدانی - سمانه السادات علوی

گروه: اقتصاد و سرمایه گذاری

سال: ۱۳۹۹

چکیده

شرکت سرمایه گذاری تأمین اجتماعی (شستا) به عنوان یک مجموعه تخصصی در امر سرمایه گذاری و در صحنه اقتصاد کشور به شمار می آید و بسیاری از شرکت های سهامی در بازار سرمایه تحت مالکیت هلدینگ شستا قرار دارند، بدین منظور ارائه تحلیل جامع از شرکت های سرمایه گذاری شستا، انتخاب نسبت های مالی بهینه بر بازدهی سهام این شرکت ها و پیش بینی تأثیر نسبت های مالی و متغیرهای کلان اقتصادی بر بازده سهام شستا از اهمیت ویژه ای برخوردار است. عوامل تأثیرگذار بر ریسک و بازده سهام شرکت های شستا در دو گروه عوامل درونی یا خرد و بیرونی یا کلان دسته بندی می شوند. در ابتدا، در این پژوهش برای عوامل درونی، نسبت های مالی شرکت های شستا بر بازده سهام مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است و سپس عوامل بیرونی شامل متغیرهای کلان اقتصادی که خارج از کنترل بنگاه می باشد بر بازده سهام برآورد شده است.

در این مطالعه با استفاده روش تحلیل آماری داده های موجود، ۶۱ شرکت تحت سرمایه گذاری شستا در قالب ۱۸ صنعت برای دوره زمانی ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶ مورد بررسی قرار گرفته است.

نتایج این مطالعه نشان می دهد که از ۱۸ نسبت مالی مؤثر بر سهم بازده سهام شرکت های شستا، ۶ نسبت مالی بهینه است که شامل نسبت های دارایی جاری، گردش دارایی ثابت، نسبت کالا به سرمایه در گردش، دوره وصول مطالبات، بازده دارایی ثابت، بازدهی سرمایه و حاشیه سود خالص ماست. برآورد مدل رگرسیون بهینه نشان می دهد که بازده سهام با نسبت های دارایی جاری، نسبت کالا به سرمایه در گردش، بازده دارایی ثابت و حاشیه سود خالص رابطه منفی دارد و همچنین با نسبت های مالی گردش دارایی ثابت و بازدهی سرمایه رابطه مثبت دارد. نسبت دارایی جاری بر بازدهی سهام شرکت های مورد بررسی زیرمجموعه شستا، تأثیر منفی دارد، این تأثیر نشان دهنده این امر است که نقدینگی در مجموعه این شرکت ها پایین می باشد.

واژگان کلیدی: تأمین اجتماعی، شستا، نسبت های مالی، بازه سهام، بازار سرمایه.

عنوان: شناسایی آثار و پیامدهای مستقیم و غیرمستقیم بودجه مصوب کل کشور بر منابع و مصارف سازمان تأمین اجتماعی

مجری: کامبیز لعل

ناظر: ابوالفضل عباسی

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این پژوهش به بررسی و مطالعه تأثیرات مستقیم و غیرمستقیم بودجه دولت بر سازمان تأمین اجتماعی و منابع و مصارف آن می‌پردازد. امری که به‌طور عمده در زمان بودجه‌نویسی در دولت و تصویب بودجه در مجلس مورد توجه قرار نمی‌گیرد. اما، پیامدهای آن در طول سال و به‌خصوص در ماه‌های پایانی سال موجب ایجاد کسری نقدینگی برای سازمان می‌شود و در گاهی موارد، سازمان مجبور به استقراض‌های پرهزینه می‌شود. همچنین تلاش شده است تا ضمن شناسایی این اثرات راهکارهایی برای تصمیم‌گیری بهتر در زمینه بودجه سازمان ارائه کند. این طرح با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است.

بر اساس نتایج این مطالعه به‌طور متوسط، حدود ۷۵ درصد از مطالبات سازمان از دولت، به مطالبات بیمه‌ای اختصاص دارد و بیش از ۴۰ درصد از مطالبات بخش بیمه‌ای سازمان از دولت نیز به «سه درصد حق بیمه سهم دولت» باز می‌گردد. البته بسیاری از عناوین مورد ادعای سازمان، یا ردیف اعتباری مشخصی در بودجه دولت ندارند و یا ردیف مورد نظر به دستگاه‌های دیگری اختصاص یافته و سازمان باید، به‌واسطه، حقوق قانونی خود را دریافت کند. بر این اساس، سهم‌بری سازمان از ردیف‌های بودجه کل کشور منوط به موافقت، متقاعدشدن و خوش‌حسابی سایر دستگاه‌ها می‌باشد. مجموع اعتبارات فصل بیمه‌های اجتماعی که به سازمان تأمین اجتماعی و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی اختصاص یافته است، کمتر از ۱۰ درصد از مطالبات مندرج در بودجه سازمان است. برای ریشه‌یابی علل اختلاف به مقایسه ردیف‌ها با عناوین مشابه پرداخته شد. در این زمینه هم مشاهده شد که اختلاف جدی میان ارقام مندرج در بودجه دولت و بودجه سازمان وجود دارد. به‌طوری‌که ارقام متناظر در بودجه دولت، حداکثر معادل ۱۸ درصد از آنچه بود که در بودجه سازمان به تصویب رسیده بود. این حجم از اختلاف در بین ردیف‌های متناظر، قابل قبول و قابل توجیه به نظر نمی‌رسد. بنابراین ضروری است که برای برطرف ساختن آن اقدامات لازم در سطح مدیریتی و کارشناسی صورت پذیرد. البته با محاسبات انجام شده مشخص گردید یکی از دلایل اختلاف بین ارقام بودجه در سازمان و دولت، تفاوت در آمار و اطلاعات مورد استناد و روش محاسبه است.

واژگان کلیدی: سازمان تأمین اجتماعی، بودجه دولت، مصارف و منابع سازمان تأمین اجتماعی، کسری بودجه.

عنوان: ارزیابی تأثیر اجتماعی واگذاری سازمان‌های تابعه تأمین اجتماعی؛ مطالعه موردی بانک رفاه

مجری: امیرعلی شریف‌محسنی

ناظر: یاسر باقری

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این پژوهش به بررسی اثرات احتمالی واگذاری بانک رفاه بر ذی‌نفعان مختلف از جمله کارگران که گروه هدف اصلی سیاست‌های این بانک هستند، می‌پردازد. همچنین ممکن است در سوی دیگر میدان، ذی‌نفعانی باشند که از این امر سود برده و تمامی تلاش خود را در راستای پیشرفت این فرایند به کار گیرند. لذا در این پژوهش سعی شده است تا در گام اول ذی‌نفعان مختلفی که ممکن است از این امر تأثیر پذیرند شناسایی شده و در گام دوم نوع تأثیر و شیوه تأثیرگذاری بر ذی‌نفعان مشخص شود.

این پژوهش از دو روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و مصاحبه نیمه ساختاریافته استفاده کرده است. نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که جدا نمودن این دو نهاد در نهایت باعث آسیب به کل مجموعه سازمان تأمین اجتماعی و افراد و گروه‌هایی خواهد شد که به نحوی با آن در ارتباطند و همچنین هدف اولیه قانون‌گذار برای ایجاد این قانون را نیز محقق نخواهد کرد. در مجموع می‌توان گفت که در فرایند اجرای این قانون، سازمان تأمین اجتماعی، بیمه پردازان، بازنشستگان و... که شامل بخش زیادی از افراد جامعه خواهند شد متضرر خواهند شد. هرچند در کوتاه‌مدت ممکن است بانک رفاه کارگران به دلیل حذف فشار وارده از سوی سازمان تأمین اجتماعی استقلال نسبی یابد و از این طریق منتفع شود اما در نهایت از آنجا که بخش زیادی از مشتریان این بانک، بیمه‌شدگان سازمان تأمین اجتماعی هستند در درازمدت این بانک نیز مشتریان خود را از دست داده و متضرر خواهد شد. از سوی دیگر سرمایه‌داران سودجو و یا سایر بانک‌ها ممکن است برای جذب سهام بانک رفاه کارگران و منابع سازمان تأمین اجتماعی وارد میدان شده و وضعیت بسیار نابسامان‌تری را برای این تعاملات به وجود آورند که سرانجام ممکن است همان قانونی که جهت جلوگیری از فساد و ریسک سرمایه‌داران تنظیم شده است خود باعث ایجاد چنین شرایطی شود. بنابراین لازم است در جهت حفظ هدف اولیه قانون‌گذار، بانک رفاه کارگران توانایی مستثنا شدن از این قانون را به‌صورت مادام‌العمر داشته باشد و درازای آن با همکاری دولت کسری نقدینگی سازمان به‌صورت ماهانه تأمین شده و سازمان تأمین اجتماعی و بانک رفاه کارگران نیز مکلف شوند تا فرایندهای مالی خود را با شفافیت بیشتری ادامه داده و نهادهای نظارتی نیز نظارت خود را بر این رابطه افزایش دهند. پیچیدگی و اهمیت این مسئله ایجاب می‌نماید تا راهکارهای ارائه‌شده برای آن نیز چندبعدی بوده و شامل همکاری همه‌جانبه تمامی ذی‌نفعان باشد.

واژگان کلیدی: سازمان تأمین اجتماعی، بانک رفاه کارگران، واگذاری دارایی، بنگاهداری.

عنوان: برنامه مدیریت سلامت کره جنوبی در بحران کرونا

مجری: محمدرضا تهمک

ناظر: یاسر باقری

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۹

چکیده

با همه‌گیری ویروس کووید-۱۹، پیامدهای مخرب کرونا در حوزه سلامت فراگیر و جهانی بوده است، با این وجود این پیامدها در همه جهان به یکسان نبوده، و تفاوت‌های آشکاری میان کشورها مشاهده می‌شود؛ دولت‌ها به شیوه‌های متفاوتی با آن مواجهه شده‌اند. برای مثال در کشور کره جنوبی میزان ابتلا و مرگ‌ومیر ناشی از بیماری به مراتب کمتر از ایتالیا، ایران، اسپانیا و آمریکا بوده است. بر این اساس در این گزارش تلاش شده است تا دلایل موفقیت کره جنوبی در مهار همه‌گیری ویروس کووید-۱۹ و تجارب این کشور مورد بررسی قرار گیرد و بر اساس آن راهکارهایی برای مدیریت هرچه بهتر این همه‌گیری در ایران ارائه شود.

این پژوهش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که دولت کره جنوبی در ماه‌های اولیه با اعمال کنترل و عدم تسامح در مقابل هیچ گروهی، به‌ویژه گروه‌های مذهبی، توانست تا پایان مرحله چهارم به ثبات نسبی در کنترل بیماری برسد. مراکز تست و درمان را مستقر کرد. مبادی ورودی و خروجی کشور را تحت کنترل بهداشتی درآورد. در این مرحله، فقط هر خیابان یا محله‌ای که بحرانی می‌شد را برای یک تا دو هفته کنترل و موارد را شناسایی و درمان می‌کرد، و روند عادی‌سازی بیشتر و بازگشایی اماکن با رعایت پروتکل‌های بهداشتی ادامه داشت. با این وجود پس از مدتی و مشاهده موارد جدید ابتلا به ویروس کره جنوبی روند کنترل را دوباره شروع کرد و این روند را تاکنون ادامه داده است. در کل کره جنوبی به دلیل به‌کارگیری روش‌های منعطف به‌ویژه آزمایش‌های بسیار گسترده از مبتلایان و افراد مشکوک به کرونا، تدابیر قرنطینه منطقه‌ای و موفقیت در کنترل بیماری بدون فلج کردن کشور، به یک نمونه قابل توجه بین‌المللی در مبارزه با کرونا تبدیل شده است. به‌طور کلی، در این دوره، مجموعه چنین اقداماتی و همه‌جانبگی برنامه‌های دولت و همراهی جامعه با آن سبب شد، علیرغم بازگشایی بیشتر فعالیت‌های اقتصادی و جلوگیری از آسیب گسترده به اقتصاد کشور، دولت در کنترل بیماری با چالشی چندان سهمگین مواجه نشود.

واژگان کلیدی: کنترل همه‌گیری، کووید-۱۹، برنامه مدیریت سلامت، قرنطینه، کره جنوبی.

مجری: شیوا آقایی

ناظر: ابوالفضل عباسی

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۹

چکیده

سازمان‌های مردم‌نهاد رکن سوم جامعه تلقی می‌گردند که به‌عنوان واسطه بین مردم و قوای حاکمیت و حتی خود جامعه نقشی بسیار مهمی دارند. امروزه انواع مختلفی از این نوع سازمان‌ها، در موضوعات متنوع از سطح محلی گرفته تا سطح ملی و بین‌المللی در سراسر جهان در حال فعالیت برای رسیدن به اهداف گوناگونی در حال فعالیت هستند. این پژوهش به ارزیابی عملکرد سازمان‌های مردم‌نهاد در مدیریت بحران سیل نوروز ۹۸ پرداخته است که ذیل آن، وضعیت مشارکت، همکاری و فعالیت بخش سوم در مدیریت بحران مورد بررسی قرار گرفته است. برای بررسی وضعیت سیل در سه استان گلستان، لرستان و خوزستان، سمن‌های فعال در سیل در این مناطق شناسایی شدند. لازم به ذکر است که بخشی از آنان سمن‌های فعال استانی بودند و بخشی نیز سمن‌هایی بودند که از استان تهران به این مناطق برای کمک‌رسانی رفته بودند.

در این پژوهش با ۲۱ نفر از افراد فعال که در سیل نوروز ۹۸ حضور داشتند مصاحبه عمیق انجام شده است.

پس از آن مصاحبه‌ها پیاده شدند و با استفاده از تحلیل مضمون نه مضمون شناسایی شدند که عبارت‌اند از: تحلیل راهبرد انفعالی حاکمیت در برابر بحران، جایگاه سازمان‌های مردم‌نهاد، مداخلات در حین بحران سازمان‌های مردم‌نهاد، نقاط قوت سمن‌ها، موانع اقدامات سمن‌ها، توانمندسازی ذینفعان، بهبود عملکرد سمن‌ها، نقاط ضعف سمن‌ها و فقدان سامانه اطلاعاتی منسجم و یکپارچه. نتایج پژوهش حاکی از آن است که هر سازمان مردم‌نهاد برای بهبود عملکرد خود نیاز دارد: ۱- در زمان آرامش به بازسازی و بازتوانی درون خود برای آمادگی پاسخگویی به مخاطره احتمالی پیش‌رو بپردازد. ۲- شبکه ارتباطی خود با سازمان‌های هم‌عرضش را تقویت کند و ۳- در سطحی دیگر می‌تواند ارتباطی شفاف و تعاملی بین سمن‌ها و بخش دولتی تعریف و طراحی شود.

واژگان کلیدی: سازمان‌های مردم‌نهاد، ارزیابی عملکرد، تحلیل مضمون، سیل، نوروز ۱۳۹۸.

عنوان: بررسی رابطه بیمه‌های اجتماعی و امنیت اجتماعی در ایران

مجری: ابراهیم توفیق

ناظر: فرشید یزدانی

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این پژوهش به بررسی ابعاد ارتباط میان بیمه‌های اجتماعی و امنیت اجتماعی-سیاسی در ایران هم از منظر بازشناسی دقیق موضوع و هم بررسی چالش‌های احتمالی و ارائه راهکار مناسب برای پیشگیری از آن‌ها می‌پردازد. همچنین تلاش می‌کند به شناسایی و معرفی بنیان‌های بیمه‌های اجتماعی از منظر امنیت اجتماعی-سیاسی، پیامدهای امنیتی چالش‌های تأمین اجتماعی و چالش‌های احتمالی پیش روی سازمان تأمین اجتماعی در صورت پیدایش بحران در صندوق تأمین اجتماعی بپردازد و با تعیین نقش سازمان تأمین اجتماعی به‌عنوان کنشگر کلیدی متولی بیمه‌های اجتماعی در کشور در برنامه‌ریزی برای پیشگیری از بحران امنیت اجتماعی-سیاسی راهکارهایی برای جلوگیری از رخداد بحران امنیت اجتماعی-سیاسی (درزمینه، پیامدهای امنیتی بحران صندوق تأمین اجتماعی) ارائه کند.

این مطالعه با استفاده از روش مطالعه کتابخانه‌ای و اسنادی و همچنین نظریه مبنایی انجام شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که درزمینه پوشش خدمات سازمان تأمین اجتماعی، ازجمله بیمه‌های اجتماعی، در سطح کشور نابرابری منطقه‌ای به چشم می‌خورد و لازم است سازمان تأمین اجتماعی ولو با دادن امتیازاتی بیشتر به مناطق و استان‌ها، سطح پوشش بیمه‌های اجتماعی و تأسیس مراکز درمانی و خدماتی از این دست را در مناطق کمتر برخوردار از خدمات خود افزایش دهد. همچنین بر اساس دستاوردهای این مطالعه در سال‌های اخیر همواره سه‌جانبه‌گرایی (تعامل بین دولت، کارفرمایان و کارگران از طریق نمایندگان) با تحدید از سوی نهاد قدرت مواجه بوده است. ضلع دولتی، و تا حدی نیز کارفرمایی که با دولت همسوتر است، بر ضلع کارگری غلبه پیدا کرده است. بازسازی شورای عالی تأمین اجتماعی شاید اصلی‌ترین عامل در برقراری چنین تعادلی باشد.

واژگان کلیدی: تأمین اجتماعی، بحران صندوق‌های بیمه‌ای، امنیت اجتماعی، سه‌جانبه‌گرایی.

مجری: ندا ریسی سرریگانی

ناظر: فردین یزدانی - سمانه‌السادات علوی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این مطالعه به بررسی و تحلیل صنعت پتروشیمی کشور در آئینه سیاست‌های اقتصادی مانند قیمت‌گذاری خوراک پتروشیمی‌ها و تحریم‌های اقتصادی و افزایش نرخ ارز می‌پردازد و برای این کار تلاش می‌کند تا به مواردی مانند بررسی وضعیت عرضه و تقاضای محصولات صنعت پتروشیمی، تحلیل بازار و ریسک سرمایه‌گذاری در صنعت پتروشیمی کشور و تحلیل هزینه و فایده در صنعت پتروشیمی کشور بپردازد و چشم‌انداز کوتاه‌مدت و افق توسعه‌ای صنعت پتروشیمی کشور با تأکید بر شرکت‌های تابعه سازمان تأمین اجتماعی را ترسیم کند.

این طرح با استفاده از روش مطالعه کتابخانه‌ای و اسنادی و تحلیل آماری داده‌های موجود انجام گرفته است.

بر اساس نتایج این پژوهش متوسط نسبت سود عملیاتی صنعت ۲۶ درصد است. در نهایت متوسط سود خالص صنعت پتروشیمی ۲۸ درصد است. همچنین متوسط بازده حقوق صاحبان سهام ۶۲ درصد است به عبارت دیگر، میزان سود خالص ایجاد شده، ۶۲٪ آورده صاحبان سهام است. این نسبت مقدار قابل قبولی برای سرمایه‌گذاری صاحبان سهام می‌باشد. بررسی وضعیت مشتریان خارجی صنعت پتروشیمی نشان می‌دهد که سهم کشورهای اروپایی از صادرات محصولات پتروشیمی و مواد شیمیایی ایران از ۱۴ درصد در سال ۱۳۸۸ به صفر درصد در سال ۱۳۹۴ کاهش یافته است و در همین مدت سهم چین از صفر درصد به بیش از ۶۲ درصد افزایش یافته است. بعد از چین کشورهای منطقه خاورمیانه و هند در رتبه‌های بعدی تقاضا برای محصولات پتروشیمی ایران قرار دارند. همچنین بر اساس رابطه میان رشد اقتصادی و میزان تقاضای محصولات پتروشیمی پیش‌بینی می‌شود که مقدار تقاضا برای محصولات پتروشیمی در افق ۱۴۰۴ به ۲۶۶۵۱ هزار تن برسد و ارزش تقاضای ریالی برای این محصولات در افق ۱۴۰۴ به ۵۸۵۱۶۴ میلیارد ریال برسد. همچنین ارزش تقاضای دلاری برای محصولات پتروشیمی در افق ۱۴۰۴ به ۱۸۰۶۱ میلیون دلار برسد.

واژگان کلیدی: صنعت پتروشیمی، سیاست‌گذاری اقتصادی، تحلیل بازار، تحلیل هزینه- فایده.

**عنوان: بررسی اکوسیستم استارت‌آپی، نقش صندوق‌های
بازنشستگی در آن و معرفی مهم‌ترین استارت‌آپ‌های جهان
در زمینه بازنشستگی**

مجری: امیرسینا جیرفتی

ناظر: مهدی امیدی

گروه: آینده‌پژوهی

سال: ۱۴۰۰

چکیده

این گزارش به بررسی اکوسیستم استارت‌آپی، نقش صندوق‌های بازنشستگی در آن و معرفی مهم‌ترین استارت‌آپ‌های جهان در زمینه بازنشستگی می‌پردازد و تلاش می‌کند تا ضمن تعریف مفاهیم و مبانی حوزه استارت‌آپ‌ها و کسب‌وکارهای نوپا، توصیفی از وضعیت فعلی این کسب‌وکارها در ایران ارائه کند، سپس به نقش مؤسسات مالی و بیمه در رشد استارت‌آپ‌ها می‌پردازد و عوامل مؤثر بر فعالیت و عملیات شرکت‌های سرمایه‌پذیر و فرصت‌ها و تهدیدهای این حوزه را مطرح می‌کند.

این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای تهیه شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که یکی از اصلی‌ترین تأمین‌کنندگان سرمایه استارت‌آپ‌ها، سرمایه‌گذاری جسورانه صندوق‌های بازنشستگی می‌باشد. تا امروز نیز صندوق‌های بازنشستگی تقریباً نیمی از کل سرمایه VCها در ایالات متحده را تأمین کرده‌اند. بر این اساس، سهم سرمایه‌گذاری جسورانه و خصوصی از سبد سرمایه‌گذاری‌های صندوق‌های بازنشستگی ناچیز است که این عامل به کاهش ریسک این نوع سرمایه‌گذاری‌ها برای صندوق‌های بازنشستگی کمک می‌کند؛ اما همین سهم ناچیز سهم بزرگی در کل این سرمایه‌گذاری‌های جسورانه را شامل شده است. بر این اساس، در سال ۲۰۱۶ تنها ۸٪ از منابع صندوق‌های بازنشستگی در جهان صرف سرمایه‌گذاری جسورانه شده است اما همین مقدار ۵۰٪ سرمایه VCها در آمریکا و ۳۰٪ سرمایه آن‌ها در کانادا را تشکیل می‌دهد. در کل جهان نیز حدود ۴۰ درصد سرمایه صندوق‌ها و شرکت‌های جسورانه از طریق صندوق‌های بازنشستگی دولتی یا غیردولتی تأمین می‌گردد و بازده نسبتاً مناسبی را نصیب آن‌ها نموده است.

واژگان کلیدی: استارت‌آپ‌ها، کسب‌وکارهای نوپا، سرمایه‌گذاری جسورانه، صندوق‌های بازنشستگی.

مجری: صادق پیوسته

ناظر: مهدی امیدی

گروه: آینده پژوهی

سال: ۱۴۰۰

چکیده

این گزارش به بحث و بررسی و پیش‌بینی وضعیت سازمان تأمین اجتماعی در دوران تحریم‌ها می‌پردازد و تلاش می‌کند این پرسش‌ها پاسخ دهد که آینده تحریم‌ها در ایران به چه وضعیت‌هایی باورپذیرتر است؟ تحریم‌ها در هر وضعیت، بر ایفای تعهدات سازمان تأمین اجتماعی چه تأثیری می‌گذارند؟ همچنین ضمن تعیین سناریوهای احتمالی آینده، تلاش می‌کند تا جهت‌گیری‌های مناسب در هر مورد برای ایفای بهتر تعهدات تأمین اجتماعی را ارائه کند.

این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای تهیه شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که دو مورد عدم قطعیت تحریم‌ها و کرونا از تأثیرات زیادی بر وضعیت تأمین اجتماعی برخوردار هستند و وضعیت آینده آن‌ها نامشخص‌تر دیده شده‌اند. همچنین روندها و عواملی تعیین‌کننده دیگری در وضعیت تأمین اجتماعی در ایران شناخته شده‌اند که در ادبیات آینده‌پژوهانه، پیشران خوانده می‌شوند. این عوامل جهت تأثیر مشخصی دارند یعنی بر متغیرهای کلیدی تأمین اجتماعی، اثری قابل پیش‌بینی در آینده دارند. مثلاً اقتصاد ایران دچار بیماری هلندی است. هزینه‌های فزاینده در کنار کاهش درآمدها، بر شاخص‌های مختلف تأمین اجتماعی در ابعاد مختلف همواره تأثیر منفی دارد؛ کیفیت آموزش را با توجه به تضییق امکانات می‌کاهد و بیمه‌بازنشستگان را با توجه به کاهش ارزش پول، پرهزینه‌تر و مدیریت آن را دشوارتر می‌کند و در نتیجه امکان اعتراضات اجتماعی ذی‌نفعان را بیشتر می‌کند. بر این اساس چهار پیش‌بینی احتمالی کنترل کرونا، تداوم موج‌های کرونا، کاهش تحریم‌ها و افزایش تحریم‌ها، چهار سناریو با عناوین «ابراهیم در آتش، کفر ابلیس، برجای‌مانده و بربادرفته» مطرح شده است. درنهایت می‌توان گفت که ساده‌ترین حالت باورپذیر برای آینده سناریو یک «کنترل کرونا و کاهش تحریم‌ها» است اما در سه حالت دیگر، دشواری‌هایی وجود دارد که باید برای آن‌ها آماده بود. مهم‌ترین توصیه برای رویارویی با حالت‌های دشوار، پیدا کردن مسیر تعامل با بخش خصوصی و بهره‌گیری از ظرفیت‌های آن و نیز کاهش هزینه‌های جاری است.

واژگان کلیدی: همه‌گیری کرونا، تحریم، آینده‌پژوهی، تأمین اجتماعی.

عنوان: بررسی میزان اثربخشی و رضایت‌مندی بازنشستگان و مستمری‌بگیران از طرح‌ها و برنامه‌های اجتماعی و فرهنگی سازمان تأمین اجتماعی

مجری: ابراهیم شیرعلی

ناظر: محسن جعفری مقدم

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۴۰۰

چکیده

این پژوهش به بررسی کارایی و اثربخشی طرح‌ها و برنامه‌های تفریحی، فرهنگی و اجتماعی سازمان تأمین اجتماعی نظیر طرح کرامت رضوی، طرح نسیم سلامت و کارگاه‌های ارتقای سطح سواد سلامت می‌پردازد و در کنار آن تلاش می‌کند تا تصویری شناختی از نیازها و مطالبات فرهنگی و اجتماعی بازنشستگان و مستمری‌بگیران با توجه به افزایش تعداد بازنشستگان و افزایش امید به زندگی بازنشستگی ارائه کند. پژوهش تلاش کرده است تا از سنجش و تعیین اولویت‌های بازنشستگان در حوزه اجتماعی و فرهنگی فراتر رفته و با مطالعه کیفی به آسیب‌شناسی برنامه‌ها و طرح‌های فعلی در حوزه رفع نیازها در این حوزه می‌پردازد.

این پژوهش با استفاده از روش ترکیبی پیمایش پرسشنامه‌ای با ۳۸۴ نفر از بازنشستگان و مستمری‌بگیران سازمان تأمین اجتماعی و مصاحبه عمیق با سه گروه «برنامه‌ریزان و مجریان و مدیران سازمان در ستاد»، «مدیران در ادارات کل استان‌ها» و «رؤسای کانون‌های بازنشستگی» انجام شده است.

یافته‌ها و نتایج بخش کمی نشان می‌دهد، رفتن به سفرهای زیارتی و رفتن به فضاهای تفریحی و طبیعی در صدر اولویت‌های بازنشستگان است و رتبه اول را دارد. به نظر می‌رسد الگو یا طرح «کرامت رضوی» (اعزام بازنشستگان به سفر زیارتی مشهد مقدس) مورد استقبال بازنشستگان بوده است و از آن رضایت دارند. علاوه بر سفرهای مذهبی و زیارتی بازنشستگان سفر به فضاهای تفریحی و طبیعی را در اولویت بعدی خود دارند و آن را مهم قلمداد کردند. در زمینه مصرف فرهنگی و بی‌تفاوتی بازنشستگان به‌طور کلی آمار و اطلاعات پژوهش نشان می‌دهد، ۶۲٫۵ درصد از بازنشستگان طی یک هفته گذشته (در زمان اجرای پژوهش) اصلاً کتاب یا روزنامه مطالعه نکردند. ۱۴ درصد هم فقط یک‌بار در هفته گذشته مطالعه داشته‌اند. در زمینه مشاوره‌های بهداشتی و سلامت و نیز برگزاری مسابقات ورزشی در رتبه سوم و چهارم نیازهای بازنشستگان قرار دارد. در کل سبک زندگی بازنشستگان از کیفیت خوبی برخوردار نیز و نیازمند مداخله سازمان برای مدیریت سبک زندگی بازنشستگان برای کاهش مشکلاتی مانند بیماری‌های جسمی و روانی است.

واژگان کلیدی: بازنشستگان، مستمری‌بگیر، رضایت‌سنجی، طرح فرهنگی، سبک زندگی، سالمندی.

عنوان: مطالعه تطبیقی پیرامون سازوکار تعیین حداقل دستمزد در کشورهای توسعه یافته، در حال توسعه و ایران

مجری: غلامرضا کشاورز حداد

ناظر: فردین یزدانی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۴۰۰

چکیده

این پژوهش به مطالعه و بررسی تجارب کشورهای مختلف در مورد سازوکارهای تعیین حداقل دستمزد می‌پردازد و تلاش می‌کند تا ضمن توصیف فضای کلی اقتصادی و سیاسی هر یک از کشورهای شاخص‌های اقتصادی و فضای کسب‌وکار در سطح کلان و بخش در هر یک از کشورهای و میزان تشکل‌یافتگی مرتبط با بازار کار در نیروی کار، سرمایه و دولت و عملکرد نظام مدیریتی در زمینه بازار کار و تعیین حداقل دستمزد را مورد بررسی قرار دهد. در نهایت سازوکارها و روند تعیین حداقل دستمزد و میزان انطباق آن با تغییرات متغیرهای مختلف اقتصادی (رشد اقتصادی، نرخ تورم و ...) در کشورهای مورد بحث قرار گرفته است و در نهایت ضمن بررسی تجربه ایران در این زمینه پیشنهادات سیاستی خود را ارائه کرده است.

این پژوهش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که تعیین حداقل دستمزد چه به دلیل توصیه سیاست‌گذاری توسط سازمان‌های بین‌المللی یا به دلیل فشار گروه‌های سیاسی، در بسیاری از اقتصادها برای حمایت از اقشار آسیب‌پذیر جامعه وجود آن اجتناب‌ناپذیر است. در این میان دغدغه مشترک سیاست‌گذاران و کارفرمایان این است که مقدار آن در هر شرایطی چقدر باید باشد. تجربه کشورهای مثل انگلستان از نظر حساس بودن سیاست‌گذاران به این موضوع جالب توجه بوده و می‌تواند در میان کشورهای مطالعه شده الگوی مناسبی برای ایران باشد. در این کشور نهاد سیاست‌گذاری مستقلی وجود دارد که نقش بازوی پژوهشی و مشاوره‌ای دولت را ایفا می‌کند. از جمله وظایف آن پایش پیوسته آثار حداقل دستمزد تعیین شده بر اقتصاد کشور است. این نهاد در گزارش‌های جامع و مبسوطی که تهیه می‌کند آثار اقتصادی و رفاهی سیاست سال جاری را ارزیابی و برای سال پیشرو پیشنهاد اجرایی را ارائه می‌کند. پیشنهاد این گزارش این است که کمیته سه‌جانبه تعیین دستمزد با الگوگیری از نهادهای مشابه موفق در دنیا، دبیرخانه فعالی برای انجام پژوهش‌های لازم و ارائه پیشنهادهای مطالعه شده در ایران تشکیل شود.

واژگان کلیدی: حداقل دستمزد، نیروی کار، روابط کار، مطالعه تطبیقی، سه‌جانبه‌گرایی.

عنوان: بررسی تاریخی-تطبیقی سازوکار شکل‌گیری جمع‌آوری و تفکیک پسماند خشک در شهر تهران با هدف سیاست‌گذاری اجتماعی در حوزه زیست و فعالیت غیررسمی

مجری: مراد ثقفی

ناظر: سعید مدنی

گروه: مطالعات فرهنگی و اجتماعی

سال: ۱۴۰۰

چکیده

این پژوهش به مسئله جمع‌آوری و مدیریت پسماند خشک در شهر تهران به صورت تاریخی و تطبیقی می‌پردازد و تلاش کرده است تا رویکردها، سیاست‌ها و برنامه‌های اجرا شده در مورد مدیریت پسماند خشک را در دوره‌های تاریخی از سال‌های ۱۳۴۰ به بعد را مورد تحلیل و بررسی قرار دهد و به توصیف نظام جمع‌آوری، تفکیک، بازیافت و تجارت پسماندها در مناطق مرتبط با گودهای زباله شهر تهران و شناخت سازوکارهای منجر به پیدایش و استقرار نیروی کار غیررسمی مرتبط با پسماند در نظام مدیریت پسماند تهران، شناسایی تقاطع میان سیاست‌های کلان مربوط به کار مهاجرین و سیاست‌های شهرداری در خصوص مدیریت نیروی کار در جمع‌آوری پسماند خشک شهر تهران و تحلیل کیفی مسیر سیاست‌ها و اقداماتی تمی‌پردازد که منجر به پدید آمدن اشتغال و اقتصاد غیررسمی در عرصه پسماند خشک شهر تهران شده است.

این مطالعه با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و مصاحبه با افراد کلیدی و مطلع و همچنین مشاهده میدانی استفاده شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که ضعف نهاد مدیریت شهری (یعنی شهرداری به‌علاوه شورای شهر) آن‌ها را وادار کرده است که در ادامه مسیری که از چند دهه پیش آغاز شده بود، بر برون‌سپاری‌هایی مدیریت جمع‌آوری پسماندهای خشک تکیه کنند که خود مؤید گسترش بخش غیررسمی بود. به عبارت دیگر، میل دولت به حفظ کنترل بر مدیریت شهر، که دست شورای شهر را در زمینه قانون‌گذاری برای تأمین هزینه‌های اداره شهر از طریق درآمدهای پایدار (مشخصاً مالیات ستانی) بسته است، شهرداری‌ها را به سمت برون‌سپاری برخی از وظائف حاکمیتی‌اش به بخش‌های غیررسمی‌ای سوق داد که خود در این دادوستد نهادی به نهادهای ذینفعی تبدیل شدند که از آن زمان تاکنون همچون مانعی بر سر راه تغییر سازوکار جمع‌آوری پسماند خشک در شهر تهران عمل می‌کنند. از این رو شهرداری‌ها باید اولویت کار خود را بر در اختیار گذاشتن هر چه بیشتر فضاهای دپو، تفکیک و فشرده‌سازی پسماند خشک که مستقیماً زیر نظر خود شهرداری فعالیت می‌کنند قرار دهند.

واژگان کلیدی: پسماند خشک، شهرداری، پیمانکاری، کار غیررسمی، مهاجران، تهران.

**عنوان: نظرسنجی پیرامون همسان‌سازی حقوق
مستمری‌بگیران صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان،
روستائیان و عشایر**

مجری: مهدی سلیمانیه - زهرا صداقت‌گو

ناظر: سعیده گراوند

گروه: نظرسنجی و افکارسنجی

سال: ۱۴۰۰

چکیده

طرح همسان‌سازی مستمری‌ها در صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستائیان و عشایر، در آبان سال ۱۳۹۹ اجرا شد. با توجه به تقسیم‌بندی سطوح درآمدی برای مشمولین این صندوق، ذکر این نکته ضروری است که هر بازنشسته در سطح درآمدی خودش به نرخ معین در سال ۹۹ رسیده است؛ به این معنی که میان فردی که در سطح ۳ و در سال ۸۴ بازنشسته شده است با فرد بازنشسته دیگری که در همین سطح قرار دارد و در سال ۹۳ بازنشسته شده است، تفاوتی وجود نداشته باشد. بنابراین همسان‌سازی صندوق مربوطه، بر اساس سطوح درآمدی و همچنین حق بیمه پرداختی صورت گرفته است. این نظرسنجی در پی به دست آوردن تصویری دقیق‌تر از وضعیت مستمری‌بگیران صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستائیان و عشایر درباره طرح همسان‌سازی مستمری‌ها و نگرش سنجی درباره خدمات و ارکان این صندوق است.

نظرسنجی به دو شکل کمی پرسش‌نامه‌ای و کیفی مصاحبه با کارشناسان و نخبگان انجام گرفته است.

نتایج این نظرسنجی نشان می‌دهد که:

۴۰ درصد از پاسخگویان از میزان مبلغ افزایش یافته حاصل از طرح همسان‌سازی، رضایت نداشتند.

۴۸ درصد از پاسخگویان اظهار کردند مبلغ افزایش یافته در تأمین هزینه‌های زندگی آن‌ها تأثیری نداشته است.

بیش از ۲۴ درصد از پاسخگویان از اجرای طرح افزایش حقوق بازنشسته‌ها ناراضی بودند.

۶۳ درصد از پاسخگویان اظهار کردند در زمان پیش از بازنشستگی‌شان به مدیران صندوق بیمه روستائیان اعتماد داشته‌اند.

۴۹ درصد از پاسخگویان اظهار کردند در زمان پیش از بازنشستگی‌شان از خدمات کارگزاری‌های صندوق روستائیان رضایت داشتند.

بیش از ۵۰ درصد از پاسخگویان اظهار کردند وضعیت صندوق در آینده بهتر خواهد شد.

بیش از ۴۶ درصد از پاسخگویان اظهار کردند بیمه صندوق روستائیان در ایام پیری و از کارافتادگی برای آن‌ها مفید خواهد بود.

واژگان کلیدی: صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستائیان و عشایر؛ مستمری، همسان‌سازی، رضایت‌سنجی.

عنوان: امکان‌سنجی برون‌سپاری بی‌خطر سازی پسماندهای عفونی در مراکز سرپایی سازمان تأمین اجتماعی

مجری: پوران بهرک

ناظر: عبدالواحد خدامرادی

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۴۰۰

چکیده

این پژوهش به امکان‌سنجی برون‌سپاری فرایند بی‌خطر سازی پسماندهای عفونی مراکز درمانی سرپایی سازمان تأمین اجتماعی می‌پردازد و به این موضوع می‌پردازد که برون‌سپاری پسماندهای عفونی در سازمان تأمین اجتماعی آیا به لحاظ اقتصادی به نفع سازمان است و اینکه جهت انجام این امر به لحاظ فنی چه منابع و امکاناتی لازم است. همچنین تلاش کرده است تا این برون‌سپاری را به لحاظ قانونی و حقوقی نیز مورد بررسی قرار دهد و راهکارهایی را در این زمینه پیشنهاد کند.

این پژوهش با استفاده از روش‌های مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای، تحلیل داده‌ها و اطلاعات موجود و بررسی میدانی انجام شده است.

نتایج تکنیک تحلیل هزینه-فایده نشان‌دهنده تفوق روش برون‌سپاری بی‌خطر سازی پسماندهای عفونی در مراکز درمانی سرپایی جامعه هدف است. همچنین نتایج به‌دست‌آمده نشان می‌دهد که با افزایش نرخ تولید پسماند عفونی در سال، نسبت (□/□) کاهش یافته و به یک نزدیک می‌شود. بدین منظور آزمون تحلیل حساسیت نشان می‌دهد که با نزدیک شدن نرخ تولید پسماندهای عفونی به دامنه ۴۱-۴۹ کیلوگرم در روز، روش برون‌سپاری و روش امحاء مستقیم در مراکز درمانی تفوقی بر یکدیگر نداشته و نسبت هزینه-فایده هر دو روش تقریباً یکسان می‌گردد. در نهایت بر اساس اطلاعات موجود هیچ‌یک از مراکز درمانی سازمان تأمین اجتماعی در این گستره تولید پسماند عفونی قرار ندارند و بالاترین نرخ پسماند عفونی در حال حاضر ۳۰ کیلوگرم در روز است، بنابراین روش مناسب بی‌خطر سازی برون‌سپاری آن است. تحلیل یافته‌های بخش کیفی پژوهش هم نشان می‌دهد که نقاط قوت و همچنین فرصت‌های برشمار شده روش برون‌سپاری به‌مراتب از نقاط ضعف و تهدیدات این روش بیشتر است.

واژگان کلیدی: برون‌سپاری، پسماندهای عفونی، مراکز سرپایی، سازمان تأمین اجتماعی.

عنوان: محاسبه و تجزیه تحلیل اشتغال غیررسمی در بخش‌های اقتصادی و برآورد منابع ازدست‌رفته تأمین اجتماعی

مجری: دانشگاه مازندران

ناظر: فردین یزدانی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۴۰۰

چکیده

این پژوهش بررسی و مطالعه اشتغال غیررسمی و نقش و جایگاه آن در اقتصاد کشور می‌پردازد و تلاش کرده است تا ابتدا بر مبنای ریز داده‌های بودجه خانوار در سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۸ درصد اشتغال غیررسمی بخش‌ها در ۳۱ استان کشور را محاسبه کند. سپس میزان منابع ازدست‌رفته تأمین اجتماعی ناشی از اشتغال بخش غیررسمی در استان‌ها را محاسبه کرده و مورد بحث قرار داده است و در نهایت با توجه به محاسبات صورت گرفته، عوامل مؤثر بر اشتغال غیررسمی با روش داده‌های شبه تابلویی برآورد شده است.

این پژوهش با استفاده از روش تحلیلی-توصیفی و بررسی و تحلیل داده‌های موجود انجام گرفته است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که در بازه زمانی ۱۳۹۲-۹۸ علی‌رغم این که در کشور سهم اشتغال غیررسمی از کل اشتغال تقریباً با افزایش روبرو بوده است ولی سهم اشتغال غیررسمی قابل ارتقا از کل اشتغال غیررسمی تقریباً روندی کاهشی داشته است. دلیل این امر را می‌توان در ترکیب هم‌زمان افزایش شمار بیمه‌داران و کاهش تعداد برخورداران از حداقل مزد قانونی جستجو نمود. علاوه بر این محاسبه منابع ازدست‌رفته سازمان تأمین اجتماعی در کل کشور نشان می‌دهد که منابع مالی ازدست‌رفته سازمان تأمین اجتماعی در دوره مورد بررسی روندی کاهشی را طی کرده و از ۱۷/۹ درصد در سال ۱۳۹۲ به ۱۰/۹ درصد در سال ۱۳۹۸ رسیده است. همچنین محاسبات نشان می‌دهد که میانگین منابع مالی ازدست‌رفته سازمان تأمین اجتماعی در طول دوره برابر با ۱۴/۵ درصد است. محاسبه منابع ازدست‌رفته سازمان تأمین اجتماعی در ۳۱ استان کشور طی سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۸ نشان می‌دهد که منابع ازدست‌رفته در ۲۹ استان در مجموع (مشابه با وضعیت کل کشور) روندی کاهشی را تجربه کرده است. تنها در استان آذربایجان غربی و کرمان روند افزایشی است. میانگین منابع مالی ازدست‌رفته طی سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۸ نشان می‌دهد که منابع مالی ازدست‌رفته استان تهران در بالاترین سطح (با رقم ۳۳/۱ درصد) و برای استان کرمان (با رقم ۶/۱ درصد) در پایین‌ترین سطح قرار دارد. همچنین در ۹ استان کشور، منابع مالی ازدست‌رفته بیش از متوسط کشوری (۱۴/۵ درصد) است.

واژگان کلیدی: اقتصاد غیررسمی، بیمه‌های اجتماعی، سازمان تأمین اجتماعی، اشتغال غیررسمی.

عنوان: نظرسنجی پیرامون خدمات ارائه شده در طرح ۳۰۷۰ سازمان تأمین اجتماعی و آسیب‌شناسی فرآیندهای آن

مجری: سعیده گراوند - زهرا صداقت‌گو

ناظر: مهدی سلیمانیه

گروه: نظرسنجی و افکارسنجی

سال: ۱۴۰۰

چکیده

سازمان تأمین اجتماعی در سال ۱۳۹۹ تصمیم گرفت فرآیند غیرحضوری سازی ارائه خدمات خود به بیمه‌شدگان را تسریع کرده و تعمیم دهد. به این ترتیب در قالب اجرای طرحی موسوم به ۳۰۷۰ مقرر شد سازمان در قالب غیرحضوری کردن ارائه خدمات ۳۰ مورد از خدمات سازمان و آنلاین کردن آن، ۷۰ میلیون مراجعه حضوری در سال به شعب سازمان را کاهش دهد. این طرح در قالب فرآیندی تحت عنوان «دوشنبه‌های دیجیتال» از نیمه دوم سال ۱۳۹۹ آغاز شد. این نظرسنجی به سنجش و بررسی دیدگاه‌های مخاطبان و ذینفعان سازمان در مورد طرح ۳۰۷۰ می‌پردازد.

در این نظرسنجی از دو روش نظرسنجی کیفی به صورت مصاحبه با کارشناسان صف و ستاد و نظرسنجی پیمایشی از مراجعان خدمات سازمان انجام گرفته است.

نتایج این نظرسنجی نشان می‌دهد که:

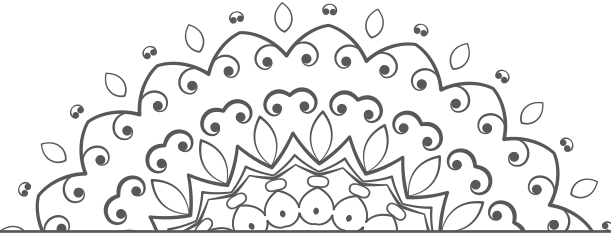
۷۴,۵ درصد از پاسخگویان از ارائه خدمت در سیستم غیرحضوری به میزان «خیلی زیاد» رضایت داشتند، ۱۶,۴ درصد اظهار کرده‌اند که «تا حدودی از این خدمات رضایت داشته‌اند»، همچنین ۹,۱ درصد از آن‌ها از دریافت این خدمات هیچ رضایتی نداشته و «کاملاً ناراضی» بودند.

۸۵,۹ درصد از پاسخگویان اظهار کردند که دریافت خدمت به صورت غیرحضوری را ترجیح می‌دهند، ۱۰,۴ درصد بیان کردند که حضوری را ترجیح می‌دهند و ۳,۷ درصد هم گفتن هنوز به صورت دقیق نمی‌دانند که ترجیحشان در این مورد چیست.

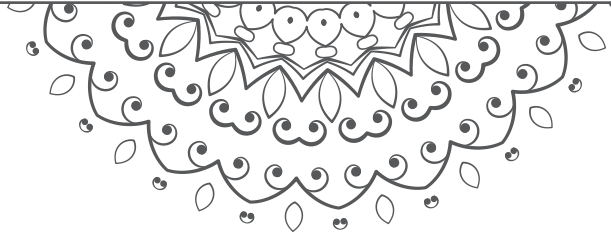
۶۵,۹ درصد از پاسخگویان اظهار کردند که «کل فرآیند دریافت خدمت را به صورت غیرحضوری دریافت کرده‌اند»، در حالی که ۲۴,۲ درصد آن‌ها بیان کردند که «مجبور شده‌اند حداقل یک بار هم به صورت حضوری به شعبه مراجعه کنند»، همچنین ۹,۹ درصد اظهار کرده‌اند که «این تغییر فایده‌چندانی نداشته و فقط دریافت خدمت را سخت‌تر کرده است».

واژگان کلیدی: سازمان تأمین اجتماعی، رضایت سنجی، طرح ۳۰۷۰، خدمات غیرحضوری.

ڪتابها

عنوان: اسلام و تأمین اجتماعی: مبانی و راهکارهای حمایتی و بیمه‌ای در قرآن، روایات، اخلاق و فقه اسلامی

نویسنده: احمد قابل

سال: ۱۳۹۴

چکیده

این کتاب که به بررسی مبانی و راهکارهای حمایتی و بیمه‌ای در قرآن، روایات و فقه اسلامی پرداخته و موضوع اصلی آن بررسی نسبت «دین و تأمین اجتماعی» است، حاصل پژوهش‌های چهارگانه‌ای در حوزه قرآن، سنت، اخلاق و فقه است.

کتاب در سه بخش تدوین شده است: اسلام و اهداف و مبانی تأمین اجتماعی، اسلام و راهبردهای حمایتی، روایات جستجو کند. وی استدلال می‌کند که مطلوبیت اجتماعی در متون روایی کاملاً مطلق است و مشروط به هیچ شرطی نیست. به بیان روشن‌تر عدالت اجتماعی در جامعه اسلامی حکم می‌کند متغیرهایی نظیر مذهب، جنسیت، سن، درجه برخورداری از مواهب اجتماعی، قومیت و موارد مشابه عامل تمایز، انحصار، تبعیض یا سلطه نباشند.

به‌طور کلی در این کتاب سعی شده است با رویکردهای انطباقی، آیات و روایات برای تأیید اهمیت امور حمایتی و بیمه‌ای بررسی و نشان داده شود که آموزه‌های دینی نه تنها منافاتی با تحقق تأمین اجتماعی ندارند، بلکه حتی راهبردها و سازوکارهایی را بدین منظور پیش‌بینی کرده‌اند.

واژگان کلیدی: اسلام، اخلاق، بیمه‌های اجتماعی، فقه.

عنوان: هدفمند کردن مزایای اجتماعی: چشم‌اندازها و گرایش‌های بین‌المللی

نویسنده: نیل گیلبرت

مترجم: هرمز همایون پور

سال: ۱۳۹۴

چکیده

هزینه‌های اجتماعی بخشی از وظایف دولت‌ها برای فراهم کردن نیازهای رفاهی شهروندان است. با افزایش جمعیت ما شاهد افزایش هزینه‌های اجتماعی هستیم. همچنین تغییرات و تحولات در جوامع نیازهایی جدیدی را ایجاد کرده است. به همین دلیل دولت‌های رفاه در شرایط جدید به مرز توانایی‌های خود برای تأمین هزینه‌های اجتماعی رسیده‌اند. با این وجود این به معنای از بین رفتن قریب‌الوقوع برنامه‌های رفاه اجتماعی نیست و راه‌های نوینی برای مدیریت این مسائل پیش‌بینی شده است. برای نمونه هدفمند کردن هزینه‌های رفاهی یکی از این راه‌حل‌ها است.

به این معنا که باید از تعهدات کنونی کاسته شود و هزینه‌های اجتماعی برای افرادی که بیشترین نیازها را دارند، متمرکز گردد. نظام رفاهی باید دارای انعطاف بیشتری باشد تا بتواند منابع موجود را در مسیر برآوردن نیازهای تازه و در حال ظهور به کار ببرد. در همین راستا بسیاری از برنامه‌های سیاست‌های اجتماعی به شکلی بازطراحی شده‌اند تا با هدفمند کردن مزایا از طریق آزمون‌های استطاعت، آزمون‌های درآمد، مالیات‌های استرداد، معیارهای تشخیص نیاز، بتوانند شرایط و موازین قانونی تعداد دریافت‌کنندگان مزایای اجتماعی را محدود کنند.

این کتاب تجربه شش کشور پیش‌قراول (نیوزیلند، هلند، بریتانیا، امریکا، ایتالیا و سوئد) در حوزه مزایای اجتماعی و رفاهی و روش‌های گزینشی تخصیص اعتبارات رفاهی و نتایج آن‌ها را مورد بررسی قرار داده و با همدیگر مقایسه کند. هدف کتاب این است که با روشن کردن و تحلیل این تجربه‌ها، به گسترش آگاهی علاقه‌مندان و فعالان حوزه سیاست‌گذاری‌های اجتماعی و رفاهی در حوزه هدفمند کردن مزایای اجتماعی و پیامدهای آن‌ها بیفزاید.

واژگان کلیدی: رفاه اجتماعی، هدفمند کردن مزایای اجتماعی، تأمین منابع.

نویسنده: محمدعلی اکبری

سال: ۱۳۹۵

چکیده

امروزه رفاه و تأمین اجتماعی از جمله شاخصه‌های مهمی در نظر گرفته می‌شود که با تکیه بر آن می‌توان کیفیت عادلانه بودن جوامع را موردسنجش قرار داد. همچنین این موضوع به‌مثابه سازوکارهای نوینی محسوب می‌شود که با گسترش و تعمیق آن در تمام لایه‌های اجتماعی، می‌توان به هدف برقراری عدالت اجتماعی نزدیک شد. بر این اساس، در جهان امروز، بدون تکیه بر رویه‌های نهادینه‌شده و تعمیم‌یافته دستیابی به رفاه و تأمین اجتماعی نمی‌توان جامعه‌ای باثبات، شاداب و خلاق ساخت.

کتاب حاضر با عنایت به اهمیت و جایگاه مسائل این حوزه، درصدد بازشناسی برنامه‌ریزی دولتی برای نیل به آرمان رفاه و تأمین اجتماعی ایرانیان، طی سال‌های ۱۲۸۵ الی ۱۳۸۰ هجری شمسی، است. مطالب کتاب بر اسناد و مدارک دست‌اول تهیه شده‌اند و کوشش فراوانی به عمل آمده است تا تصویری مستند از وضعیت برنامه‌ریزی دولتی در بخش رفاه و تأمین اجتماعی ارائه شود. به‌علاوه، برای این که مستندسازی تاریخی برای برنامه‌ریزان و محققان کنونی نیز قابل‌استفاده باشد، الگوی رایج شکلی در شناخت نظام برنامه‌ریزی و مدیریت، به‌عنوان الگوی توصیفی، نیز مبنای کار توصیفی گرفته شده است.

فایده عملی پژوهش تاریخی در حوزه رفاه و تأمین اجتماعی این است که نتایج این تحقیق با منطق و زبان علمی دانش برنامه‌ریزی و برنامه‌ریزان سازگاری دارد و از این رو می‌تواند پشتوانه دقیقی برای مطالعه پیشینه برنامه‌ریزی به کار گرفته شود. بدین ترتیب، برنامه‌ریزان با مطالعه این «متن پایه» می‌توانند تجارب امر برنامه‌ریزی دولتی را در یک چشم‌انداز تاریخی پشتوانه تصمیمات خود سازند و تا حد امکان از تکرار الگوهای نامناسب و روش‌های غلط پرهیز کنند. پژوهش حاضر از این جهت که تجارب موجود در زمینه برنامه‌ریزی را در اختیار برنامه‌ریزان قرار می‌دهد دارای اهمیت درخور توجهی است. برنامه‌ریزان از طریق مطالعه این پژوهش درمی‌یابند که پیشینیان‌شان در این وادی چگونه رفتار کرده‌اند و اقدامات آنان چه پیامدها و دستاوردهایی را در پی داشته است و امروز آنان دقیقاً در چه نقطه‌ای قرار دارند.

واژگان کلیدی: رفاه، تأمین اجتماعی، برنامه‌ریزی دولتی، تاریخچه رفاه در ایران.

عنوان: در مسیر پایداری طرح تحول سلامت

تهیه و تدوین: گروه سیاستگذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۵

چکیده

نظام‌های سلامت همواره تلاش می‌کنند به شکلی پویا با رفع چالش‌ها، پاسخگوی نیازها و انتظارات آحاد مردم جامعه باشند. کشور ما نیز در دهه‌های اخیر در جهت اصلاح نظام سلامت گام‌هایی را برداشته است که بعضی از آن‌ها موفق و برخی هم ناموفق بوده‌اند.

در دولت یازدهم، رویکرد دولت تدبیر و امید به حوزه سلامت به گونه‌ای بود که سلامت به‌عنوان یکی از برنامه‌های محوری مورد توجه قرار گرفت. در همین راستا، طرح تحول سلامت به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین و گسترده‌ترین برنامه‌های اصلاحی در نظام سلامت، باهدف محافظت مالی مردم در قبال هزینه‌های سلامت، ارتقای کیفیت خدمات درمانی و بهبود دسترسی افراد به خدمات، با جدیت تمام از اردیبهشت سال ۱۳۹۲ کلید خورد. بدیهی است تداوم و پایداری طرح مذکور نیازمند شناسایی چالش‌های پیش رو و ارائه راهکارهایی در جهت رفع موانع موجود است.

طرح تحول سلامت از همان ابتدا در کنار حامیان پر و پا قرص خود، ناقدان جدی نیز داشته است. اکنون پس از گذشت چند سال هنوز هم ناقدان سرسختی در برابر آن قرار دارند. مهم‌ترین مشکلات این طرح تنگنای دولت در تأمین منابع مورد نیاز طرح و کسری قابل توجه بودجه سازمان‌های بیمه‌گر بوده است.

در این کتاب، طرح تحول سلامت و چالش‌ها و فرصت‌های آن‌ها مورد بحث قرار گرفته است و راهکارهایی برای ارتقای آن ارائه شده است. یکی از نکات مثبت این کتاب بررسی این طرح از منظر سازمان‌های بیمه‌گر و مسائل و مشکلاتی است که این سازمان‌ها با آن‌ها مواجه شده‌اند. همچنین سعی شده است تا دیدگاه‌های افراد صاحب‌نظر و مسئولین این حوزه جمع‌آوری شود. از دیدگاه این افراد از جمله مشکلات و چالش‌های این طرح عبارت‌اند از:

غلبه دیدگاه کوتاه‌مدت بر طرح، عدم جامعیت، تضاد منافع، شتاب‌زدگی در طراحی و اجرا، عدم کفایت سیستم ارزشیابی، ضعف در تولید وزارت بهداشت، نبود سیستم اطلاعاتی یکپارچه، عدم تناسب در سیاست‌گذاری، ضعف در بدنه کارشناسی، عدم توجه به بعد تقاضا، بی‌عدالتی در پرداخت‌ها و ...

واژگان کلیدی: کفایت منابع، پایداری مالی، طرح تحول سلامت، صندوق‌های بیمه اجتماعی، وزارت بهداشت.

عنوان: بیمه بیکاری
(مجموعه قوانین و مقررات بیمه بیکاری همراه با کاریکاتور)

تهیه و تدوین: مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی
سال: ۱۳۹۵

چکیده

مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی در راستای مأموریت‌های خود به منظور گسترش و تعمیق فرهنگ بیمه‌ای، تشریح قوانین و مقررات بیکاری سازمان تأمین اجتماعی را به زبان کاریکاتور در این کتاب در دستور کار قرار داده است. در بسیاری از کشورها ناآشنایی با خدمات بیمه‌های اجتماعی یکی از مهم‌ترین دلایل پایین بودن ضریب پوشش بیمه‌ای در گروه‌های مختلف جمعیتی است. در این کتاب قوانین و مقررات بیمه بیکاری، موارد شمول، راهکارهای دریافت بیمه بیکاری و .. به صورت کامل و به زبان ساده، همراه با کاریکاتور بیان شده است. به جرئت می‌توان گفت که این کتاب علیرغم سادگی و خلاصه بودن آن، تمامی مسائل این حوزه را پوشش می‌دهد.

واژگان کلیدی: بیمه بیکاری، تأمین اجتماعی، کاریکاتور، فرهنگ بیمه‌ای.

تهیه و تدوین: اسماعیل گرجی پور

سال: ۱۳۹۵

چکیده

کشورهای زیادی الگوهای چندلایه نظام تأمین اجتماعی را به منظور ارتقای کمیت و کیفیت تأمین اجتماعی اجرا کرده‌اند. در ایران نیز، با توجه به چالش‌هایی که در نظام تأمین اجتماعی کشور وجود داشت، در ماده ۲۷ قانون برنامه پنجم توسعه کشور طراحی و استقرار نظام تأمین اجتماعی چندلایه مورد توجه قرار گرفت. اهم مزایای استقرار نظام تأمین اجتماعی چندلایه عبارت‌اند از: تخصیص کردن حوزه‌های امدادی، حمایتی و بیمه‌ای مبتنی بر تفکیک و تمایز امور و تقسیم کار؛ سطح‌بندی و اولویت‌بندی خدمات و پوشش (سطح‌بندی خدمات و پوشش بر اساس میزان نیاز، توانمندی و مشارکت)؛ ایجاد عدالت در دسترسی به خدمات و پوشش به‌ویژه در سطح پایه؛ تمرکز حمایت‌ها و کمک‌های مالی دولت در لایه حمایتی و پس‌از آن سطوح نیمه حمایتی؛ ساماندهی لایه بیمه‌ای در حداقل دو سطح بیمه‌های فراگیر و بیمه‌های اجباری در جهت توسعه شمول آن به تمامی خانوارها با اولویت شاغلین؛ اصلاح ساختار سازمانی لایه بیمه‌ای در جهت همسویی، یکپارچگی، وحدت رویه و افزایش کارآمدی؛ طراحی بیمه اجتماعی فراگیر خاص شاغلین کم‌درآمد غیر مزد و حقوق‌بگیر و غیررسمی که حدود شش میلیون نفر هستند و با احتساب افراد تبعی آن‌ها جمعیتی بالغ بر حدود بیست میلیون نفر را تشکیل می‌دهند؛ جلوگیری از تحمیل قوانین حمایتی بر صندوق‌های بیمه‌گر؛ ممانعت از سرریز بار مالی مضاعف بر دوش دولت؛ ساماندهی و سطح‌بندی لایه حمایتی با رویکرد به توانمندسازی و پوشش بیمه‌ای جامعه هدف و تقلیل تدریجی کمک‌های مستقیم؛ و استانداردهای بیمه‌های تکمیلی از طریق تصویب و ابلاغ نمونه قراردادهای فردی و گروهی و ضوابط یکسان برای همه (در جهت افزایش اعتماد و تضمین حقوق متقابل).

در این راستا، اسناد سیاستی نظام تأمین اجتماعی چندلایه کشور با تلاش کارشناسان و صاحب‌نظران کشور در این حوزه تهیه و تدوین شد. در کتاب حاضر این اسناد به همراه پیوست‌ها گردآوری شده‌اند. این کتاب در شش بخش ساماندهی شده است. در بخش اول روش‌شناسی سند سیاست‌گذاری تبیین شده است و پس‌از آن، اسناد سیاستی نظام تأمین اجتماعی چندلایه در ایران ارائه شده‌اند. به‌طور مشخص، الگوی کلان نظام تأمین اجتماعی چندلایه در ایران به‌عنوان سند اول مطرح شده است. سپس، سند سیاستی لایه مساعدت اجتماعی، سند سیاستی لایه بیمه اجتماعی پایه و تکمیلی، سند سیاستی نظام تأمین اجتماعی چندلایه در حوزه بیمه اجتماعی سلامت و سند سیاستی شناسایی خانوارها و تشکیل پایگاه اطلاعات اقتصادی خانوارها به ترتیب تبیین شده‌اند.

واژگان کلیدی: نظام تأمین اجتماعی چند لایه، سطح‌بندی، عدالت، صندوق‌های بازنشستگی.

نویسنده: سازمان بین‌المللی کار - ژنو

مترجم: جعفر خیرخواهان

سال: ۱۳۹۵

چکیده

بسیاری بر این باورند که هزینه‌های حمایت اجتماعی از توان مالی جامعه خارج است یا اینکه در دوره‌های تعدیل اقتصادی چاره‌ای به‌جز کاهش مخارج دولتی نیست. اما حتی در فقیرترین کشورها گزینه‌های دیگری نیز وجود دارد. این کتاب طیفی از گزینه‌ها را ارائه می‌دهد که به‌منظور گسترش آزادی عمل مالی و ایجاد منابع جهت سرمایه‌گذاری‌های اجتماعی می‌توان مورد بررسی قرار داد. این گزینه‌ها عبارت‌اند از: (۱) باز تخصیص مخارج عمومی؛ (۲) افزایش درآمدهای مالیاتی؛ (۳) گسترش پوشش تأمین اجتماعی و درآمد حاصل از حق بیمه؛ (۴) مذاکره جهت دریافت کمک و پرداخت‌های انتقالی؛ (۵) حذف جریان‌های مالی غیرقانونی؛ (۶) استفاده از ذخایر مالی و ارزی؛ (۷) استقراض یا استمهال بدهی موجود؛ و (۸) اتخاذ یک چهارچوب برای اقتصاد کلان مناسب‌تر.

تمام گزینه‌های تأمین مالی که در این کتاب توصیف می‌شود از پشتیبانی بیانی‌های سیاست‌گذاری سازمان ملل و نهادهای مالی بین‌المللی برخوردار است. دولت‌ها در سرتاسر جهان چندین دهه است که این گزینه‌ها را به کار می‌برند، و طیف وسیعی از گزینه‌های درآمدی را از خود نشان می‌دهند. در این کتاب تجربه این کشورها و تدابیری که به کار بسته‌اند تشریح شده است و منابع خوبی را برای برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری در این زمینه به دست می‌دهد.

واژگان کلیدی: آزادی مالی، حمایت اجتماعی، تأمین مالی، تأمین اجتماعی.

عنوان: نظام‌های مستمری در ۵۳ کشور جهان

نویسنده: ادوارد وایت هاوس

مترجمین: ندا شعر باف شعار - سمیره احمدی - پگاه فرزین پور

سال: ۱۳۹۵

چکیده

کتاب چشم‌اندازی بر نظام‌های مستمری در ۵۳ کشور جهان، چکیده‌ای از وقایعی است که تحلیل جامعی را در مورد نظام‌های درآمدی بازنشستگی در سراسر دنیا برای اطلاع‌رسانی بیشتر به سیاست‌گذاران ارائه می‌دهد.

این کتاب گزارشی است که سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه در سال ۲۰۰۵، با عنوان نگاهی به نظام‌های مستمری: سیاست‌های دولتی در کشورهای عضو به چاپ رسانید. این کتاب، علاوه بر کشورهای مذکور، به بررسی نظام‌های مستمری در ۲۳ کشوری که عضو این سازمان نیستند نیز می‌پردازد. این کشورها از میان مناطق مختلف دنیا انتخاب شده‌اند: اروپای شرقی و آسیای مرکزی، آمریکای لاتین و کارائیب، خاورمیانه و شمال آفریقا از جمله این مناطق هستند. حدود یک‌چهارم جمعیت دنیا و ۵۸ درصد کارگرانی که در سراسر دنیا به صورت رسمی تحت پوشش نظام‌های بیمه‌ای قرار دارند در این کشورها قرار گرفته‌اند.

در این کتاب، نظام مستمری کشورهای مختلف به تفصیل ذکر شده است و تمامی عناصر نظام‌های درآمد بازنشستگی از جمله مزایای مبتنی بر آزمون استطاعت مالی، مستمری‌های پایه و طرح‌های مستمری مبتنی بر درآمد بخش دولتی و طرح‌های مستمری اجباری بخش خصوصی به تفکیک بیان شده‌اند. کتاب به بررسی جزئیات سازمانی، اجزا و قوانین بخش‌های مختلف نظام درآمد بازنشستگی می‌پردازد. این اجزا به دنبال پرسش‌های زیر مطرح می‌شوند: تحت پوشش قرار گرفتن افراد در طرح‌های مستمری چگونه برنامه‌ریزی می‌شود؟ چه فرضیاتی در این خصوص وجود دارند؟ فرضیات پایه ممکن است به نفع همه افراد نباشد، اما اهمیت الگوی نظام‌های مستمری از این روست که ارزش این متغیرها ممکن است تغییر کند. در بخش دیگری از این کتاب، نتایج اصلی و تجربی مطرح شده‌اند، از جمله شرایط آتی احراز مستمری برای کارگران کنونی با سطوح درآمدی متفاوت.

واژگان کلیدی: مستمری، صندوق‌های بازنشستگی، تأمین اجتماعی.

نویسنده: فرانچسکو پائولوچی

مترجم: حکیمه مصطفوی

سال: ۱۳۹۵

چکیده

علی‌رغم رشد سریع مطالعات اقتصادی مربوط به تعامل میان برنامه‌های تأمین مالی مراقبت‌های سلامت، این موضوع هنوز در صدر توجهات قرار دارد. این کتاب به دنبال مشارکت در ادبیات مربوط به تأمین مالی مراقبت‌های سلامت و بیمه‌ها است تا از این طریق رویکردهایی در مورد چارچوب بیمه‌های تکمیلی، بیمه پایه سلامت و برنامه‌های تأمین مالی ارائه دهد.

این کتاب حاوی مطالب ارزشمندی است؛ زیرا بیمه تکمیلی سلامت به‌عنوان جایگزینی برای تأمین مالی مشارکتی که به‌طور کارآمد باعث افزایش کارایی و حق انتخاب مشتریان می‌گردد و از سوی سیاست‌گذاران و تحلیل‌گران سلامت مورد توجه قرار گرفته است. به‌عبارت‌دیگر امروزه رقابت در بازارهای بیمه تکمیلی سلامت به‌عنوان ابزاری برای رسیدن به افزایش کارایی و حق انتخاب مشتریان مورد توجه است. البته ممکن است وابستگی فزاینده به بازارهای رقابتی و آزاد برای بیمه تکمیلی سلامت، دسترسی به آن را برای گروه‌های آسیب‌پذیر کاهش دهد. علت آن است که رقابت باعث می‌شود بیمه‌گران بر اساس میزان مخاطره پذیری افراد، حق بیمه‌های متفاوتی برای آن‌ها تدوین نمایند. این راهبردها ممکن است باعث تعیین حق بیمه‌های بالا یا حتی عدم پوشش گروه‌های آسیب‌پذیر و با مخاطره بالا گردد.

این کتاب نتیجه تحقیقات نویسنده در فاصله سال‌های ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۷ است؛ یعنی زمانی که به‌عنوان دانشجو روی پایان‌نامه مقطع دکترای خود با عنوان «تدوین برنامه‌های تأمین مالی مراقبت‌های سلامت پایه و تکمیلی: پیامدهای آن بر کارایی و تأمین مالی» در دپارتمان مدیریت و سیاست‌گذاری سلامت دانشگاه اراسموس روتردام مشغول مطالعه بوده است. هدف این کتاب، تدوین یک چارچوب نظری نو و قوی برای تحلیل مفاهیم اقتصادی است تا از این طریق طرحی مناسب برای برنامه‌های بیمه و تأمین مالی مراقبت‌های سلامت طراحی نماید و همچنین زمینه را برای تحلیل تجربی کارایی و هزینه-اثربخشی تعاملات پیچیده میان منابع مالی بیمه پایه و بیمه تکمیلی فراهم نماید.

واژگان کلیدی: بیمه‌های اجتماعی، تأمین مالی مراقبت‌های سلامت، سیاست‌گذاری سلامت.

عنوان: اقتصاد سیاسی اصلاحات بازنشستگی

نویسنده: اولیور پامپ

مترجم: علیرضا اشرفی احمد آباد

سال: ۱۳۹۵

چکیده

این کتاب با اتکا به تحقیقات موجود در زمینه نظام‌های بازنشستگی و اصلاح آن‌ها قصد دارد ابتدا مدل‌های اقتصاد سیاسی فعلی را بررسی کند که نشان می‌دهند سیاست بازنشستگی بیشتر یک مسئله سیاسی است. سپس اثبات می‌کند که هرگونه اصلاح در بازنشستگی تا حدود زیادی تغییر در سیاست باز توزیع است. در ادامه و در مهم‌ترین بخش این کتاب یک مدل اقتصاد سیاسی برای نظام بازنشستگی ابداع می‌کنیم که به‌طور مشخص سلايق سیاسی گروه‌های سنی مختلف و همچنین برخی از مشوق‌های سیاسی پایه ناشی از اندازه نظام بازنشستگی و جو سیاسی را لحاظ می‌کند؛ از این‌رو، سیاست بازنشستگی با توجه به توازن مالی با سایر محصولات سیاست عمومی بررسی می‌شود. مدل ساده به وجود آمده که نسل‌های مختلف در آن همپوشانی دارند، امکان به دست آوردن آسان سلايق سیاسی در گروه‌های مختلف سنی را فراهم می‌کند. با این حال، هنگام تحلیل چشم‌انداز اصلاح بازنشستگی، این به‌تنهایی کافی نیست؛ چراکه سلايق سیاسی را باید از طریق فرایند انتخابات جمع‌آوری کرد.

آثار موجود در زمینه اقتصاد سیاسی این فرایند جمع‌آوری را بیشتر با این فرض تحلیل کرده‌اند که یک نظام دموکراسی مستقیم با همه‌پرسی از مردم وجود دارد یا تنها شرایط دموکراسی نیابتی را تحلیل کرده‌اند، بی‌آنکه تأثیر انواع مختلف نظام‌های انتخاباتی را لحاظ کنند. این کتاب قصد دارد این کمبود را برطرف کند. با توجه به سنت تحقیقاتی موجود در اقتصاد سیاسی، این کتاب سعی دارد با تمرکز بر سلايق سیاسی رأی‌دهندگان و شیوه جمع‌آوری این سلايق از طریق نهادهای انتخاباتی داخلی یک تحلیل نظری ارائه دهد. این تمرکز امکان بررسی حالت‌های مختلف از لحاظ امکان‌پذیری و سمت‌وسو اصلاح بازنشستگی را فراهم می‌کند. در نهایت، برخی از فرضیات به‌دست‌آمده از این مدل، به شکل موقت با استفاده از داده‌های نظرسنجی از ۲۱ کشور با استفاده از برنامه بین‌المللی نظرسنجی اجتماعی آزموده می‌شوند.

واژگان کلیدی: اقتصاد سیاسی، نظام‌های بازنشستگی، اصلاحات، سیاست‌های بازتوزیعی، تأمین مالی.

تهیه و تدوین: اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی (ایسا)

مترجم: رضا امیدی

سال: ۱۳۹۵

چکیده

کتاب حاضر به چگونگی انتقال و پیاده‌سازی نتایج پژوهش در حوزه سیاست‌گذاری می‌پردازد. در این کتاب با بیان شواهدی از تجربه کشورهای در حال توسعه این موضوع بررسی شده است. نویسندگان کتاب سعی کرده‌اند با درک موقعیت سیاست‌گذاران و سازمان‌ها در مواجهه با مسائل مختلف، انواعی از تکنیک‌های کمی و کیفی پژوهش را متناسب با مسائل تخصصی این حوزه بیان کنند. از این رو، محتوای کتاب شاید بیش از آنکه مناسب پژوهش‌های دانشگاهی باشد، برای پژوهش‌های خاص سیاست‌گذاری مناسب است و آموخته‌های بسیاری برای سیاست‌گذاران فراهم می‌کند.

در بخش اول کتاب به این موضوع پرداخته می‌شود که چگونگی میزان اثرگذاری پژوهش به شیوه به کار بستن و شیوه انتقال نتایج پژوهش بستگی دارد. سازمان‌های تأمین اجتماعی باید پیوسته انطباق یابند تا بتوانند عملکرد سازمان و خروجی و نتایج برنامه‌ها را بهبود ببخشند. در بخش دوم کتاب توضیح می‌دهد که رابطه سیاست‌گذاری و پژوهش در سازمان‌های تأمین اجتماعی چگونه است.

بخش سوم مراحل مختلف مدیریت فرایند پژوهش را بررسی می‌کند. سازمان باید بداند چگونه می‌تواند خود را با کل فرایند طراحی و پیشبرد پژوهش و به‌کارگیری یافته‌های آن انطباق دهد. این انطباق به‌نوبه خود سازمان را نسبت به مفید بودن خروجی‌های پژوهش و در نتیجه مصرف بهینه منابع مالی پژوهش مطمئن می‌سازد. بخش چهارم کتاب فنون پژوهش آماری در تأمین اجتماعی را توضیح می‌دهد؛ شامل شاخص‌ها و نظام داده‌ها، طبقه‌بندی‌های مختلف داده‌های موردنیاز و تکنیک‌های گردآوری و ذخیره داده‌ها. شاخص‌های مناسب و صحیح، و داده‌های به‌روز و کامل برای دستیابی به حکمرانی خوب ضروری است. بخش پنجم بر پژوهش اکچوئری تمرکز دارد، شامل پرسش‌هایی در زمینه مدل‌سازی، بودجه‌های اجتماعی، و مدل‌های مختلف اکچوئری که باید مطالعه شود. بخش ششم کتاب نمایی کلی از مفاهیم پایه، مسائل واقعی و ابزار مختلف پژوهش کیفی ارائه می‌دهد. بخش هفتم، رویکردهای فراگیر به سیاست‌گذاری و سایر گونه‌های شواهد و مستندات و نحوه استفاده از آن‌ها را در برمی‌گیرد. گرچه از منابع داده‌های کمی در تهیه برخی انواع مستندات استفاده می‌شود، اما منابع کیفی نقش مهم‌تری در طراحی سیاست‌ها دارند. در نهایت در بخش هشتم کتاب نقش انواع مختلف ارزشیابی در پژوهش تأمین اجتماعی توضیح داده می‌شود. ارزشیابی برآوردی از عملکرد برنامه‌ها و سیاست‌ها ارائه می‌دهد، میزان تأثیر آن بر افراد، خانواده‌ها، جماعت‌ها، و اهداف توسعه ملی را می‌سنجد، و موفقیت‌ها و ناکامی‌ها را مستندسازی می‌کند.

واژگان کلیدی: پژوهش، سیاست‌گذاری اجتماعی، اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی، بودجه‌های اجتماعی.

عنوان: ضرورت بازنویسی قوانین اقتصادی: برنامه‌ای برای رشد و رونق فراگیر

نویسنده: ژوزف استیگلیتز

مترجم: زهرا کریمی

سال: ۱۳۹۵

چکیده

این کتاب نشان می‌دهد که افزایش نابرابری در امریکا حاصل اعمال سیاست‌های نئولیبرالی در این کشور بوده که قوانین و قواعدی را در تاروپود امریکا تنیده که بر مبنای آن بخش اندکی از جمعیت این کشور منافع حاصل از دستاوردهای اقتصادی را تصاحب می‌کنند و بخش اعظم جمعیت از مواهب رشد اقتصادی بی‌بهره‌اند. استیگلیتز در این کتاب نشان می‌دهد که نظام اقتصاد نئولیبرالی نظام بیماری است که به فعالیت‌های سوداگرانه در بازارهای مالی بیش از سرمایه‌گذاری‌های مولد پاداش می‌دهد. در این سیستم بیمار به ناگزیر گرایش به نوآوری کاهش می‌یابد و به رشد بلندمدت آسیب وارد می‌شود. به سخنی دیگر، اگر نظام سرمایه‌داری کنترل نشود می‌تواند به نتایج فاجعه باری منجر شود.

این کتاب تصریح می‌کند که کاهش نابرابری صرفاً با اعمال سیاست‌های مالیاتی امکان‌پذیر نیست. قواعد حاکم بر بازارها تأثیر تعیین‌کننده‌ای بر نحوه توزیع درآمد دارد؛ به‌علاوه، صاحبان سرمایه قادرند که بر تدوین و اجرای قوانین در جهت تأمین منافع خود، اعمال نفوذ کنند. باید بر اساس شناخت دقیق سازوکار اقتصاد کشور، قواعد و قوانین جدیدی را برای سالم‌سازی بخش‌های اقتصادی تدوین کرد. در این راستا استیگلیتز بر تحقق هدف اشتغال کامل و توانمندسازی کارگران، برای کاهش فقر و نابرابری و تضمین رشد اقتصادی تأکید می‌کند.

با توجه به نابرابری عمیق و نارضایتی فزاینده مردم، باید تغییرات گسترده و جامعی در ساختارهای اقتصادی ایجاد شود تا در کوتاه‌مدت سطح رفاه خانوارهای کم‌درآمد و متوسط‌الحال بهبود یابد و در بلندمدت نوآوری، سرمایه‌گذاری و تولید و اشتغال مولد تقویت شود.

هرچند این کتاب به تحلیل مشکلات اقتصادی امریکا و ارائه راهکارهای مناسب برای این کشور می‌پردازد ولی کتاب مفیدی برای خواننده ایرانی نیز هست زیرا علاوه بر شناخت ریشه‌های تشدید فقر و نابرابری در نظام نئولیبرالی، ترکیب مناسبی از سازوکار بازار و مداخله دولت برای تضمین رشد و عدالت اجتماعی به دست می‌دهد که با آرمان‌های نظام جمهوری اسلامی ایران انطباق می‌یابد.

واژگان کلیدی: نابرابری، بحران سرمایه‌داری، قوانین اقتصادی، نئولیبرالیسم.

عنوان: شاخص‌های جهانی بازنشستگی؛ آیا صندوق‌های بازنشستگی قادر به ارائه خدمات خواهند بود؟

مؤلف: ملبورن مرسر

مترجم: مریم جولایی مقدم

سال: ۱۳۹۵

چکیده

در این کتاب پس از تحلیل و بررسی مدل‌های اقتصاد سیاسی فعلی، نقش امور سیاسی در سیاست‌های بازنشستگی مشخص شده و سپس، مدلی از اقتصاد سیاسی برای نظام بازنشستگی معرفی شده است که به‌طور مشخص، سلايق سیاسی گروه‌های سنی مختلف را لحاظ می‌کند.

امروزه همه نظام‌های بازنشستگی در سراسر جهان، اعم از دولتی و خصوصی، نسبت به گذشته زیر فشار بیشتری هستند. بسیاری از کشورها یا در پی اصلاحاتی در نظام بازنشستگی‌شان هستند یا اصلاحاتی را اعمال کرده‌اند. در این فضای جهانی تغییر، خیلی مهم است که همراه با همدیگر یاد بگیریم که بهترین عملکرد ممکن، برای زمان حال و آینده، چیست؟ این کتاب ویرایش هفتم از گزارش «شاخص بازنشستگی جهانی ملبورن مرسر» است و در واقع پژوهشی است در این حوزه که نظام بازنشستگی ۲۵ کشور جهان با سیاست‌ها و عملکردهای متفاوت، را مقایسه می‌کند.

بسیاری از چالش‌ها و دشواری‌های مرتبط با پیر شدن جمعیت در میان کشورهای مختلف صرف‌نظر از تفاوت‌های اجتماعی، سیاسی، تاریخی و اقتصادی آن‌ها یکسان است. اصلاحات و تغییرات ضروری برای رویارویی با این مشکلات نیز یکسان هستند و همگی مرتبطاند با مسائلی از قبیل سن بازنشستگی، تشویق افراد به اشتغال طولانی‌تر، میزان پول پس‌انداز برای بازنشستگی، مسائل مربوط به طراحی نظام مزایا برای جلوگیری از کسر شدن مزایا پیش از سن بازنشستگی.

در این کتاب به بررسی این نکات پرداخته شده است که آیا نظام‌های بازنشستگی قادر به ارائه خدمات در آینده خواهند بود؟ نکته جالب و قابل توجه این است که برخی کشورها سن مشارکت نیروی کار را بالا برده‌اند در حالی که سن کاری در سایر کشورها ثابت باقی مانده است. ما همچنین شاهد نوسانات قابل توجهی در ارزش‌داری‌های بازنشستگی (به‌صورت درصدی از تولید ناخالص داخلی) بودیم که عموماً به دلیل بحران‌های مالی جهانی و تفاوت در تخصیص‌داری‌ها بوده است.

هدف اصلی این کتاب بررسی‌دن و آزمودن نظام درآمد بازنشستگی کشورهای مختلف با استفاده از بیش از ۴۰ شاخص است. هدف مهم دیگر کتاب مشخص کردن محدودیت‌ها و نارسایی‌های نظام‌های بازنشستگی کشورهای مختلف و ارائه پیشنهادهایی اصلاح‌جویانه است که منجر به ارائه مزایای بازنشستگی بیشتر، افزایش پایداری و بقای نظام در درازمدت و افزایش اعتماد به نظام بازنشستگی شوند.

واژگان کلیدی: اقتصاد سیاسی، نظام بازنشستگی، اصلاحات، سن بازنشستگی، شاخص بازنشستگی

جهانی ملبورن مرسر.

تهیه و تدوین: مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی
سال: ۱۳۹۵

چکیده

این کتاب مجموعه سخنرانی‌های ارائه‌شده در «نشست‌های تخصصی هفته کارگر» در اردیبهشت سال ۱۳۹۵ را شامل می‌شود. این نشست‌ها به همت مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی برگزار شده‌اند. در این کتاب سخنرانی‌ها در سه حوزه «نقش و سهم نیروی کار در اقتصاد کشور»، «بیمه‌های اجتماعی و کارگران»، و «چالش‌های پیش روی تشکل‌های کارگری در ایران» انجام گرفته است. در نشست اول مباحثی در مورد سهم کارگران و نیروی کار ایران در ارزش‌افزوده‌ای که در کشور تولید می‌شود ارائه می‌شود و مسائل و مشکلات جامعه کارگری مورد بحث قرار می‌گیرد.

در نشست دوم «بیمه‌های اجتماعی و کارگران» از دو جنبه علمی و اجرایی، مسائل مربوط به کارگران و تعامل و ارتباط این مسائل با مفاهیم حوزه رفاه و تأمین اجتماعی مورد بررسی قرار می‌گیرد. همچنین در این نشست بحث بحران صندوق‌های بازنشستگی و پیامدهای آن بر طبقه کارگر و همچنین مشکلات پیش روی کارگران در حوزه‌های بیمه‌های اجتماعی مورد بحث قرار می‌گیرد.

در نشست سوم مباحثی مانند تشکل‌های کارگری در ایران و چالش‌های پیش رو و راه‌های غلبه بر آنها، پیشینه و تاریخچه ۱۰۰ ساله جنبش کارگری و تشکل‌های کارگری در ایران و چالش‌های این تشکل‌ها و مسائلی مانند عدم همگنی این تشکل‌ها، موقتی بودن فعالیت‌های آنها، تهدیدهای سیاسی و امنیتی از جانب صاحبان قدرت برای این تشکل‌ها و راهکارهایی برای مقابله با آنها ارائه می‌شود.

همچنین در انتهای هر کدام از این سه بخش کتاب، پرسش و پاسخ‌های انجام‌گرفته در بین حضار و سخنرانان نیز ارائه شده است.

واژگان کلیدی: هفته کارگر، بیمه‌های اجتماعی، تشکل‌های کارگری، صندوق‌های بازنشستگی.

نویسنده: ژوزف استیگلیتز

مترجم: زهرا کریمی

سال: ۱۳۹۵

چکیده

این کتاب نشان می‌دهد که افزایش نابرابری در آمریکا حاصل اعمال سیاست‌های نئولیبرالی در این کشور بوده که قوانین و قواعدی را در تاروپود آمریکا تنیده که بر مبنای آن بخش اندکی از جمعیت این کشور منافع حاصل از دستاوردهای اقتصادی را تصاحب می‌کنند و بخش اعظم جمعیت از مواهب رشد اقتصادی بی‌بهره‌اند. استیگلیتز در این کتاب نشان می‌دهد که نظام اقتصاد نئولیبرالی نظام بیماری است که به فعالیت‌های سوداگرانه در بازارهای مالی بیش از سرمایه‌گذاری‌های مولد پاداش می‌دهد. در این سیستم بیمار به ناگزیر گرایش به نوآوری کاهش می‌یابد و به رشد بلندمدت آسیب وارد می‌شود. به سخنی دیگر، اگر نظام سرمایه‌داری کنترل نشود می‌تواند به نتایج فاجعه باری منجر شود.

این کتاب تصریح می‌کند که کاهش نابرابری صرفاً با اعمال سیاست‌های مالیاتی امکان‌پذیر نیست. قواعد حاکم بر بازارها تأثیر تعیین‌کننده‌ای بر نحوه توزیع درآمد دارد؛ به علاوه، صاحبان سرمایه قادرند که بر تدوین و اجرای قوانین در جهت تأمین منافع خود، اعمال نفوذ کنند. باید بر اساس شناخت دقیق سازوکار اقتصاد کشور، قواعد و قوانین جدیدی را برای سالم‌سازی بخش‌های اقتصادی تدوین کرد. در این راستا استیگلیتز بر تحقق هدف اشتغال کامل و توانمندسازی کارگران، برای کاهش فقر و نابرابری و تضمین رشد اقتصادی تأکید می‌کند.

با توجه به نابرابری عمیق و نارضایتی فزاینده مردم، باید تغییرات گسترده و جامعی در ساختارهای اقتصادی ایجاد شود تا در کوتاه‌مدت سطح رفاه خانوارهای کم‌درآمد و متوسط‌الحال بهبود یابد و در بلندمدت نوآوری، سرمایه‌گذاری و تولید و اشتغال مولد تقویت شود.

هرچند این کتاب به تحلیل مشکلات اقتصادی آمریکا و ارائه راهکارهای مناسب برای این کشور می‌پردازد ولی کتاب مفیدی برای خواننده ایرانی نیز هست زیرا علاوه بر شناخت ریشه‌های تشدید فقر و نابرابری در نظام نئولیبرالی، ترکیب مناسبی از سازوکار بازار و مداخله دولت برای تضمین رشد و عدالت اجتماعی به دست می‌دهد که با آرمان‌های نظام جمهوری اسلامی ایران انطباق می‌یابد.

واژگان کلیدی: نابرابری، بحران سرمایه‌داری، قوانین اقتصادی، نئولیبرالیسم.

عنوان: مدیریت صندوق‌های بازنشستگی: حکمرانی، پاسخگویی و سیاست‌های سرمایه‌گذاری

نویسنده: آلبرتو آر. موسالم و رابرت جی. پالاسیوس

مترجم: محمد رضا فرهادی پور

سال: ۱۳۹۵

چکیده

این کتاب مجموعه مقالات دومین کنفرانس بانک جهانی درباره صندوق‌های بازنشستگی عمومی، حکمرانی، پاسخگویی و شفافیت این صندوق‌ها است. مسائل مطرح شده در این کتاب، مشخصاً مرتبط با مسائل و مشکلاتی است که سازمان تأمین اجتماعی و سایر صندوق‌های بازنشستگی ایران با آن‌ها دست به گریبان‌اند. صندوق‌های بازنشستگی در زمینه این قبیل مسائل و مشکلات و راه‌حل آن‌ها از فقر خاصی رنج می‌برند و تا به حال نیز مسائلی همچون حکمرانی، پاسخگویی و شفافیت کمتر مورد توجه آن‌ها قرار گرفته است. اما شرایط فعلی سازمان تأمین اجتماعی و آینده پیش روی این سازمان که از مسائل مربوط به جمعیت تحت پوشش این صندوق و همچنین سربه‌سری منابع و مصارف آن ناشی می‌شود، به‌ناچار مسائل مربوط به سرمایه‌گذاری و مدیریت دارایی‌های این صندوق را در موقعیت خاصی قرار می‌دهد.

یکی از مهم‌ترین موضوعات مطرح‌شده در این کتاب اقتصاد سیاسی صندوق‌های بازنشستگی است و این که دولت منابع این صندوق‌ها را در راستای منافع به‌غیر از مزایا و حقوق بازنشستگی ذی‌نفعان آن‌ها به کار می‌گیرند. از سوی دیگر، ممکن است این صندوق‌ها به‌جایی برای ایجاد روابط سیاسی تبدیل و کارکرد اصلی خود دور شوند. هر چه این صندوق‌ها سیاسی‌تر شوند، احتمال به‌کارگیری مدیران شایسته و متخصص در حوزه‌های مختلف کمتر و در نتیجه، پاسخ‌گویی‌شان ضعیف‌تر می‌شود. تخصص‌گرایی در مشاغل مدیریتی و سرمایه‌گذاری صندوق‌های بازنشستگی امری بسیار حیاتی است که تجارب نویسندگان این کتاب بر آن صحنه می‌گذارد.

واژگان کلیدی: صندوق‌های بازنشستگی، حکمرانی، سیاست‌های سرمایه‌گذاری، پاسخگویی.

نویسنده: پی‌یر بوردیو

مترجم: حسن چاوشیان

سال: ۱۳۹۵

چکیده

کتاب «ساختارهای اجتماعی اقتصاد» به ارائه نمونه‌های زنده و روشن، از رویکرد تاریخی چند روشی برای تبیین پدیده‌های اقتصادی می‌پردازد؛ بیشتر حجم کتاب وقف ارائه تصویر تجربی متقاعدکننده‌ای از برنامه ساخت‌گرایانه‌ای شده است که بوردیو به‌مثابه بدیلی برای اقتصاد ارتدوکس و همچنین رویکرد شبکه‌ای حاکم بر جامعه‌شناسی اقتصادی آمریکایی پیشنهاد می‌کند. این کتاب تحلیلی درباره تغییرات میدان مسکن در فرانسه - تبدیل مناطق مسکونی استیجاری و پُرتراکم به خانه‌های شخصی تک‌واحدی در مناطق مسکونی کم‌تراکم در دهه هشتاد است.

در این مطالعه تجربی مفصل و همه‌جانبه، در هر فصل جنبه متفاوتی از این پدیده بررسی شده است. بوردیو طیفی از روش‌های کمی و کیفی را به کار می‌گیرد تا دگرگونی این میدان را بررسی کند، از ملاحظه شکل‌گیری و تکوین سیاست‌های کلیدی مالی و برنامه‌ای که بازار اجاره و مسکن را پی‌ریزی کردند تا تغییرات ساختار صنعت ساختمان و تغییر شالوده طبقاتی مالکیت خانه، دلایل کنشگران برای خریدن خانه‌هایی که ساکن آن هستند و برداشت‌های بعدی آن‌ها درباره این تصمیمشان. بوردیو برای تبیین کنش اقتصادی به‌جای اتکا به مفهوم «عقلانیت» بافهم دقیق و تجربی بر ساخت تاریخی ریختار کنشگران سروکار دارد. بسیاری از نتایج تحلیل‌های بوردیو روی اقدامات دولت در بخش مسکن، به‌خصوص تأثیر مقروض شدن افراد و کاهش فاصله میان چپ و راست سیاسی دلالت‌های مهمی برای خوانندگان ایرانی خواهد داشت. وجه شایان ذکر دیگر «ساختارهای اجتماعی» این است که بوردیو به‌شدت از سه مفهوم کلیدی‌اش، عادتواره، میدان و انواع مختلف سرمایه کمک می‌گیرد. در این اثر نه‌تنها چگونگی انجام تحلیل تجربی از چند مبحث اقتصادی را به کمک سه مفهوم کلیدی بوردیو روشن می‌کند، بلکه بهره مهمی نیز از نظریه بازار او می‌گیرد.

«ساختارهای اجتماعی اقتصاد» با فصل کوتاهی درباره «ریشه‌های رنج و عذاب خرده‌بورژواها» پایان می‌یابد. بوردیو اشاره می‌کند که خریداران اغلب چنان مشتاق داشتن یک خانه هستند که حاضرند برایش متحمل رنج نیز بشوند. ممکن است لازم شود حتی شغل اضافه‌ای بگیرند، ساعات زیادی صرف رفت‌وآمد کنند یا چنان که بعدها از آن به‌شدت پشیمان می‌شوند - از مرکز به حومه شهر نقل‌مکان کنند. بوردیو اشاره می‌کند که تصمیم‌هایی از این نوع، منتج به‌گونه‌ای از رنج اجتماعی می‌شود که آن را با عنوان «رنج و عذاب خرده‌بورژواها» نام می‌برد.

واژگان کلیدی: ساختار اجتماعی، سیاست‌های مالی، عقلانیت، کنش اقتصادی، بازار مسکن فرانسه.

عنوان: چالش‌ها و راهکارهای امنیت: چالش‌ها و راهکارهای امنیت فضای تبادل اطلاعات در حوزه تأمین اجتماعی

تهیه و تدوین: مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی
سال: ۱۳۹۶

چکیده

کتاب حاضر حاوی مجموعه سخنرانی‌های کارشناسان حوزه امنیت و فضای مجازی است که در همایش «چالش‌ها و راهکارهای امنیت فضای تبادل اطلاعات در حوزه تأمین اجتماعی» ارائه شده‌اند.

سازمان تأمین اجتماعی به‌عنوان بزرگ‌ترین سازمان عمومی غیردولتی ایران با اطلاعات بیش از نیمی از جمعیت کشور سروکار دارد. با توجه به تنوع کسب‌وکار، علاوه بر ارائه خدمات حضوری که از طریق ۵۳۸ شعبه، ۱۷۷ کارگزاری رسمی، ۷۴ بیمارستان ملکی و ۲۸۸ مرکز سرپایی انجام می‌شود، بسیاری از خدمات این سازمان از جمله؛ سرویس سوابق بیمه‌شدگان، دریافت حق‌بیمه کارفرمایان، سرویس بیمه اتباع خارجی و ایرانیان خارج از کشور، دریافت حق‌بیمه کارفرمایان، سرویس ارتباطات مردمی CRM، نسخه الکترونیکی، سیستم جامع بیمارستانی (HIS)، سیستم خسارات متفرقه و سرویس استحقاق درمان به‌صورت الکترونیکی و از طریق شبکه اینترنتی ارائه می‌گردد. بدیهی است ارائه خدمات در فضای مجازی می‌تواند در معرض تهاجم مجرمان اینترنتی قرار گیرد.

در این راستا کتاب حاضر با عنایت به این موضوع که سازمان تأمین اجتماعی با داده‌های بزرگ و ایجاد انبار داده بر روی بسترهای مجازی سروکار دارد، به این پرسش می‌پردازد که چگونه می‌توان این حجم بزرگ و متنوع اطلاعات و خدمات ارائه‌شده در فضای سایبری را با توجه به ساختارهایی که در فضای فناوری اطلاعات وجود دارد، مدیریت، کنترل و پردازش کرد تا از دستبرد مجرمان اینترنتی در امان باشد. جهت پاسخگویی به این مسئله چند تن از اعضای هیئت‌علمی دانشگاه‌ها، پژوهشگاه فناوری و سازمان‌های مرتبط با حوزه فضای تبادل داده به ارائه نقطه نظرات و راهکارهای خود پرداخته‌اند. مجموعه‌ای که در پیش رو دارید حاصل مقالات و سخنرانی‌های ارائه‌شده در همایش امنیت اطلاعات است و شامل موضوعاتی مانند امنیت داده و دسترسی‌پذیری، تهدیدهای فضای مجازی، تهدیدهای درون‌سازمانی تبادل اطلاعات، امنیت در سرویس‌های نوظهور، دفاع سایبری، مدیریت داده‌های اطلاعاتی، بررسی جرائم اینترنتی، وضعیت بیمه مجازی و ضرورت‌های آن و نقش تعهدات فردی و شغلی کارکنان در امنیت اطلاعات است.

واژگان کلیدی: امنیت، فضای مجازی، حراست، تبادل اطلاعاتی، جرائم اینترنتی، سازمان تأمین اجتماعی.

نویسنده: انگس دیتون

مترجم: محمد رضا فرهادی پور

سال: ۱۳۹۶

چکیده

خلاصه: انگس دیتون اقتصاددان اسکاتلندی-آمریکایی و استاد دانشگاه پرینستون آمریکا است که در سال ۲۰۱۵ جایزه نوبل را برای سه دهه مطالعه و تحقیقات در حوزه درآمد، هزینه، رفاه، فقر و سلامت دریافت کرده است. کتاب «فرار بزرگ» به تبیین و تشریح رابطه بین این موارد می‌پردازد و حاوی ایده‌های اصلی دیتون است. دیتون در این کتاب به ارزیابی سلامت، ثروت و ریشه‌های نابرابری و رفاه در سراسر جهان می‌پردازد. «فرار بزرگ» داستان فرار مردم از فقر، بیماری‌ها، مشکلات بهداشتی و رنج به‌سوی رفاه، سلامت و توسعه و پیشرفت است. اما در این فرار کسانی جا مانده‌اند و بدون گفتن داستان آن‌ها، نمی‌توان داستان فرار به‌سوی رفاه و توسعه را بیان کرد. دیتون بر این باور است که نابرابری در جهان روزبه‌روز در حال گسترش است، اما در حال حاضر زندگی افراد نسبت به گذشته بسیار بهتر شده است. دیتون در این کتاب بیش از هر چیز به این پرسش می‌پردازد که آیا افزایش درآمد کمک مؤثری به افزایش بهداشت و سلامت می‌کند؟ پاسخ او منفی است. نجات جان انسان‌ها در کشورهای فقیر هزینه زیادی ندارد و باوجود عدم رشد درآمد در این کشورها، ما شاهد موارد زیادی از بهبود شرایط بهداشتی و سلامت مردم بوده‌ایم. او معتقد است که همبستگی مقطعی بین سلامت و درآمد، ناشی از تنوع در کیفیت نهادها بوده است، درحالی‌که در طول زمان هم‌بهبود شرایط بهداشت و سلامت و هم‌افزایش درآمد و رشد اقتصادی در نتیجه پیشرفت در دانش اتفاق افتاده‌اند. دیتون بر رابطه بین رشد اقتصادی و کاهش فقر در سراسر جهان اذعان دارد، اما معتقد است که کاهش فقر در کشورهای مختلف به شکلی نابرابر اتفاق افتاده است و بعضی از کشورها مانند آمریکا و کشورهای اروپای غربی سهم بیشتری دارند. همچنین رشد اقتصادی دو کشور چین و هند تأثیر زیادی بر کاهش نابرابری در آمار جهانی داشته است. با این‌وجود این‌گونه نیست تمامی کشورها روند کاهشی فقر را طی کرده باشند. دیتون یکی از مهم‌ترین مباحث خود را در فصل هفتم و آخر این کتاب مطرح می‌کند. در این فصل به‌شدت به کمک‌های خارجی حمله می‌کند و این مسئله را مطرح می‌کند که چگونه کمک‌های خارجی به‌نوعی رفع مسئولیت از کشورهای پیشرفته کمک کرده است و درعین‌حال در کشورهای فقیرتر، این کمک‌ها به گسترش فساد و دیکتاتوری کمک کرده‌اند. درواقع دیتون معتقد است کمک‌های خارجی به‌جای اینکه در بخش سلامت و کمک به مردم مصرف شوند، توسط باندهای قدرت برای افزایش سلطه، کودتاها و درگیری‌های داخلی مصرف می‌شوند که درنهایت عملاً نه‌تنها به افزایش سلامت در این کشورها کمک نمی‌کند، بلکه وضعیت را وخیم‌تر می‌کنند.

خواندن کتاب «فرار بزرگ» می‌تواند درک متفاوتی از جایگاهمان در جهان به ما بدهد و درعین‌حال مطالب کتاب هم‌زمان با مطرح کردن گذشته و شرایط حال، به‌نوعی آینده‌های احتمالی را هم برای ما ترسیم می‌کند.

واژگان کلیدی: فرار بزرگ، نابرابری، فقر، تاریخ سلامت، مهاجرت، فساد.

عنوان: آینده طرح‌های بازنشستگی چندلایه

نویسندگان: لانس بوینبرگ - کاسپر یون ایوجیک - اد وستیر هاوت

مترجم: رضا غزال

سال: ۱۳۹۶

چکیده

این کتاب منبع مناسبی جهت طراحی، تعدیل و یا بهبود نظام‌های بازنشستگی کشور است در حال حاضر بسیاری از صندوق‌های بازنشستگی کشور با مشکلات فراوانی همچون کمبود نقدینگی مواجه بوده و به بیانی ورشکسته هستند. با این وجود هنوز تغییرات و اصلاحات لازم و کافی در رابطه با صندوق‌های بازنشستگی کشور صورت نگرفته است. کتاب حاضر با استفاده از تجربه کشور هلند که بر طبق نظر کارشناسان از ساختار و عملکرد بهتری در مقایسه با سایر کشورهای توسعه‌یافته برخوردار بوده است، این فرصت را به سیاست‌گذاران و متصدیان کشورمان می‌دهد تا از تجارب هلند و همچنین سایر کشورهای مطرح‌شده در کتاب در جهت اصلاح و بهبود وضعیت صندوق‌های بازنشستگی، به‌طور خاص، و نظام بازنشستگی کشوری به‌طور عام، استفاده نمایند.

کتاب حاضر دربرگیرنده چهار بخش است: بخش نخست تحت عنوان «نظام‌های بازنشستگی چندلایه»، عملکرد نظام‌های بازنشستگی چندلایه را در مرکز بحث قرار داده و اثرات احتمالی روندهای فراگیر در اقتصاد جهانی و بحران اقتصادی را مورد ارزیابی قرار می‌دهد.

بخش دوم کتاب «توزیع و تقسیم بین نسلی ریسک» را به‌عنوان یکی از عملکردهای اساسی هر سیستم بازنشستگی در مرکز بحث قرار می‌دهد. این بخش عملکرد صندوق‌های بازنشستگی و دولت را مورد بحث قرار داده، نقش انواع مختلف اوراق قرضه شاخص بندی شده را ارزیابی نموده و سعی در کشف اثرات باز توزیعی صندوق‌های بازنشستگی و دولت را برای تعدادی از شوک‌های کلان اقتصادی می‌نماید.

بخش سوم کتاب با عنوان «صندوق‌های بازنشستگی و برنامه‌ریزی مالی طی چرخه عمر» بر دو موضوع شامل فقدان عزم راسخ و دانش مالی بیمه‌گذاران طرح‌های بازنشستگی افراد و سیاست‌های بهینه بازنشستگی در مرحله صرف ثروت بازنشستگی تمرکز دارد. بخش پایانی کتاب تحت عنوان «آینده نظام‌های بازنشستگی چندلایه» سعی در کشف اثر روندها و بحران‌ها بر سیاست‌های بهینه بازنشستگی و رابطه بین عملکردها و لایه‌های طرح‌های مختلف بازنشستگی دارد.

واژگان کلیدی: طرح‌های بازنشستگی چندلایه، هلند، اصلاحات صندوق‌های بازنشستگی.

عنوان: ضرورت تاب‌آوری: مسیرهای گذار به اقتصاد پایا با تعاون و همکاری

نویسندگان: مایکل لویس - پت کاناتی

مترجم: افشین خاکباز

سال: ۱۳۹۶

چکیده

نویسندگان این کتاب، پت کاناتی و مایکل لویس می‌کوشند ضمن تشریح و تحلیل ریشه‌های مشکلات اقتصادی کنونی نظام سرمایه‌داری، برای برون‌رفت از این وضعیت راه‌حلی ارائه دهند و در این مسیر، از تجربیات خویش مدد می‌گیرند. کتاب با ارائه تحلیلی از مشکلات کنونی اقتصاد کاپیتالیستی آغاز می‌شود و به بحث از بین رفتن تعادل در رابطه متقابل میان انسان و بوم زیسته‌ای متعددی را که حیات ما بسته به آن‌هاست، می‌پردازد. اکنون اقتصاد جهانی به استخراج و بهره‌برداری فزاینده از منابع طبیعی، به‌ویژه سوخت‌های فسیلی به‌عنوان منبع ارزان تأمین انرژی به‌نوعی، بر این پیش‌فرض استوار است که جریان انرژی ارزان‌قیمت همواره ادامه خواهد داشت و به‌تبع آن، رشد اقتصادی بی‌پایان که نوشداروی مشکلات است همچنان ادامه خواهد یافت.

در برابر این رویکرد، تلاش‌هایی برای ایجاد جامعه‌ای پایدار و اقتصادی پایا آغاز شده است که به‌جای پیشبرد منویات شرکت‌های عظیم چندملیتی، به دنبال یافتن راهی برای حل مشکلات توده‌های مردم بر اساس ایجاد رابطه‌ای متعادل با بوم ریست‌ها و منابع طبیعی و همبستگی اجتماعی میان مردم است. کتاب حاضر نمونه‌های متعددی از چنین تلاش‌هایی را که عمدتاً در چارچوب تعاون مردمی انجام می‌شوند ارائه می‌کند. در اکثر موارد، این فعالیت‌ها به‌گونه‌ای سازمان یافته‌اند که نیازهای گروه‌های محروم را رفع کنند. از جمله می‌توان به تعاونی‌هایی که برای دسترسی خانواده‌های کم‌درآمد به مسکن، خوراک، و اعتبارات ارزان‌قیمت ایجاد شده‌اند اشاره کرد.

واژگان کلیدی: تاب‌آوری اقتصادی، تعاون، سرمایه‌داری، شرکت‌های چندملیتی.

عنوان: شناسایی فسادهای احتمالی در نظام سلامت

نویسنده: حسین جودکی

سال: ۱۳۹۶

چکیده

در این کتاب برخی مفاهیم و مداخلات مرتبط با مسئله فساد در نظام سلامت تشریح شده‌اند. هدف این کتاب بیشتر مفهوم‌سازی در خصوص فساد در نظام سلامت است تا تشریح تکنیکی ابزارها و مداخلات؛ زیرا به نظر می‌رسد مفهوم فساد در نظام سلامت آن‌چنان‌که باید درک نشده، در مورد آن زبان مشترکی وجود ندارد و نقش آن جدی گرفته نمی‌شود. عموماً چنین تصور می‌شود که مشکلات فعلی که به‌طور روزمره با آن‌ها دست‌به‌گریبان هستیم به دلیل مدیریت ضعیف یا فقدان دانش علمی موردنیاز به وجود آمده‌اند؛ اما درک چگونگی شکل‌گیری فساد نشان می‌دهد، در بسیاری مواقع، این فساد است که پشت سر ناکارایی و سوء مدیریت پنهان شده است.

کتاب در هشت فصل شکل گرفته است: فصل اول «تعریف فساد و مصادیق آن در نظام سلامت»؛ فصل دوم «چارچوبی برای درک فساد در نظام سلامت و راهکارهای مقابله با آن»؛ فصل سوم «ضرورت مقابله با فساد در نظام سلامت»؛ فصل چهارم «شناسایی، ردگیری و اندازه‌گیری فساد در نظام سلامت»؛ فصل پنجم «راهبردهای مقابله با انواع مصادیق فساد در نظام سلامت»؛ فصل ششم «ادغام راهبردهای مقابله با فساد در سیاست‌ها و برنامه‌های حوزه سلامت»؛ فصل هفتم «نقش سازمان تأمین اجتماعی در مقابله با فساد در نظام سلامت»؛ فصل هشتم «جمع‌بندی و نتیجه‌گیری».

واژگان کلیدی: نظام سلامت، مدیریت حوزه سلامت، فساد، تعارض منافع، مقابله با فساد، تأمین اجتماعی.

تهیه و تدوین: دپارتمان تأمین اجتماعی دفتر بین‌المللی کار

مترجمین: علی ماهر - حسین مشیری تبریزی

سال: ۱۳۹۶

چکیده

این کتاب یکی از کتاب‌های اصلی و بنیادی برای معرفی اصول تأمین اجتماعی است که توسط دپارتمان تأمین اجتماعی دفتر بین‌المللی کار ژنو با همکاری مرکز بین‌المللی آموزش دفتر بین‌المللی کار، تدوین شده است. هدف اولیه این کتاب کمک به کشورهایی است که نظام‌های تأمین اجتماعی در آن‌ها عملیاتی نشده و یا نیاز به بهبود و اصلاح آن دارند. کتاب به شکلی ساده، خلاصه و البته جامع، اصول اساسی و اولیه تأمین اجتماعی و مفاهیم این حوزه را مورد بحث قرار می‌دهد و اطلاعات خوبی برای ورود به مباحث حوزه تأمین اجتماعی به دست می‌دهد.

در این کتاب ضمن بحث از چیستی تأمین اجتماعی و بررسی دامنه اقدام آن، درباره گروه‌های هدف تأمین اجتماعی و مخاطرات شغلی تحت پوشش این نظام، تأمین مالی طرح‌های بیمه‌ای، و نحوه اداره تأمین اجتماعی بحث می‌شود. این کتاب راهنما، تقریباً تمامی سرفصل‌های مربوط به اصول و مبانی تأمین اجتماعی را به صورت کلی تحت پوشش قرار می‌دهد و بررسی "اصول تأمین اجتماعی" در ۶ گفتار به شرح ذیل پرداخته است: ۱- تأمین اجتماعی چیست؟؛ ۲- چه کسی توسط تأمین اجتماعی حمایت می‌شود؟؛ ۳- مرور اجمالی بر مزایای تأمین اجتماعی؛ ۴- تأمین مالی طرح‌های تأمین اجتماعی؛ ۵- تأمین اجتماعی چگونه اداره می‌شود؟؛ ۶- نقش دفتر بین‌المللی کار در تأمین اجتماعی.

واژگان کلیدی: اصول تأمین اجتماعی، طرح‌های بیمه‌ای، تأمین مالی، مزایای اجتماعی.

**عنوان: تاریخ درمان، پزشکی و بیمارستان‌ها در اسلام و
ایران جلد ۱ تا ۴**

نویسنده: علی‌اکبر ولایتی

سال: ۱۳۹۶

چکیده

در جلد اول این مجموعه، که به پزشکی در ایران و در جهان اسلام در دوره‌های مختلف تاریخ می‌پردازد، پس از ارائه فصلی در باب باورهای موجود در تمدن‌های معروف جهان باستان در خصوص منشأ بیماری‌ها و شیوه‌های آیینی و غیر آیینی درمان آن‌ها، به پزشکی در ایران پیش از تاریخ تا آغاز دوره هخامنشی و پس از آن تا دوران ساسانیان و تأسیس آموزشگاه جندی‌شاپور پرداخته می‌شود.

جلد دوم این مجموعه، تاریخ مورد بحث را در جهان اسلام و نیز در ایران (از ظهور اسلام تا دوران یورش مغولان)، با معرفی بیمارستان‌های هر دوره تاریخی در بافت محیط اجتماعی آن دوره، و نیز معرفی پزشکان مشهور هر دوره، به همراه زندگینامه، آثار و بیان دیدگاه‌های آنان درباره بیماری‌ها و درمان‌های پیشنهادی به تصویر می‌کشد.

جلد سوم این مجموعه، همان تاریخ را در دوره‌های مختلف، از آغاز حمله مغول تا پایان دوران زندیه بازگو می‌کند.

جلد چهارم به پزشکی در ایران معاصر، از دوره قاجار تا استقرار نظام جمهوری اسلامی ایران، و چگونگی شکل‌گیری پزشکی مدرن می‌پردازد.

واژگان کلیدی: تاریخ درمان پزشکی، ایران، اسلام، طب سنتی، پزشکی مدرن.

عنوان: توسعه اشتغال پایدار؛ جلد اول: توسعه کسب و کار برای اشتغال پایدار

نویسندگان: علی ربیعی - عیسی منصوری

سال: ۱۳۹۶

چکیده

سیاست اشتغال یک فرآیند هماهنگ و مرتبط است که همه مخالفان و ذی نفعان نقش آفرین را در تصمیم و اجرا برای رسیدن به اهداف اشتغال به هم پیوند می دهد. بیش و پیش از هر چیز، سیاست گذاری اشتغال از تعهد صریح سیاسی و سیاستی برای رسیدن به سطح مناسبی از اشتغال، آغاز می شود. مهم ترین نکته در فرآیند سیاست گذاری اشتغال، قرار گرفتن امر اشتغال در مرکز (و به عنوان هسته) همه سیاست های اقتصادی-اجتماعی است. اما بررسی سهم و نقش اشتغال در عرصه سیاسی و سیاستی جهان در دوره های مختلف به ویژه از سه دهه قبل به این سو، نشان می دهد اشتغال، محور یا یکی از مؤلفه های محوری سیاست ها نبوده است. بخش فراوانی از این جهت گیری را می توان متأثر از غالب شدن نگرش اقتصاد آزاد در دنیای سیاست گذاری اقتصادی در سطح جهان دانست. اما واقعیت امروز ایران و همین طور بسیاری از کشورهای دیگر بیانگر آن است که بی ثباتی اقتصادی، مالی گرایی در عرصه اقتصاد و عدم تعادل در حوزه های اجتماعی و اقتصادی افزایش یافته و همه این ها باعث شده به تدریج توجه صاحب نظران مجدداً به سمت اشتغال و ضرورت توجه به آن به عنوان یک مسئله محوری، جلب گردد.

از این نظر و بنا بر اهمیت موضوع فوق، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در راستای شناسایی و بسط سازوکارهای مترقی اشتغال و معرفی منابع غنی در این عرصه، انتشار کتاب حاضر را در دستور کار قرار داد. این کتاب شامل ۸ فصل با عناوین ذیل است: سیاست گذاری اشتغال، دینامیک کسب و کار و اشتغال، کسب و کار و اشتغال، زنجیره ارزش، توسعه سیستم کسب و کار، انتخاب رشته های هدف، مطالعه سیستم کسب و کار ۱، مطالعه سیستم کسب و کار ۲.

واژگان کلیدی: اشتغال پایدار، بیکاری، سیاست گذاری، کسب و کار، زنجیره ارزش.

عنوان: فرهنگ و دولت رفاه

نویسندگان: وی‌ام فون اورشات - مایکل اوپیلکا - بریگیت فو افینگر

مترجم: ابودر قاسمی نژاد

سال: ۱۳۹۶

چکیده

این کتاب با مینا قرار دادن فرهنگ و ارتباط متقابل آن با سیاست‌های رفاهی، بستر مند بودن سیاست‌های رفاهی را به ما گوشزد می‌کند و سیاست‌های فارغ از فرهنگ عمومی را محکوم به شکست می‌داند. کتاب، ارتباط بین نظر و عمل در حوزه سیاست اجتماعی است. از یکسو، با ارائه مباحث نظری نگاه خواننده را به حوزه‌های نظری جلب می‌کند و رویکردهای نظری مرتبط را به‌خوبی ارائه می‌کند

از سوی دیگر، با توجه به فرهنگ رفاه حاکم بر جوامع خاص، تأثیر سیاست‌های اجرایشده را در عرصه عمل نشان می‌دهد. این اثر، با نگاهی تطبیقی و بین فرهنگی می‌تواند راهگشای علاقه‌مندان حوزه سیاست اجتماعی باشد. با تدوین بحث‌های تئوریک و تطبیقی منسجم و ارائه تجربیات گوناگون از رژیم‌های رفاهی مختلف، دیدگاه‌های متنوعی از ارتباط بین فرهنگ و سیاست‌های رفاهی ارائه می‌دهد. این نگاه تطبیقی، پیچیدگی این حوزه روبه رشد را نشان می‌دهد و به سیاست‌گذاران اجتماعی هشدار می‌دهد که باید از ارائه سیاست‌های از بالا به پایین اجتناب کنند و تعامل متقابلی با گروه‌های هدف داشته باشند.

واژگان کلیدی: دولت رفاه، فرهنگ، سیاست اجتماعی، نظام‌های رفاهی.

نویسنده: محسن ریاضی

سال: ۱۳۹۶

چکیده

هدف اصلی این کتاب، یافتن پاسخ برای این پرسش بوده است که آیا قوانین، مقررات و سیاست‌های سازمان تأمین اجتماعی ضد تولید و اشتغال‌زایی در بازار کار است؟، برای رسیدن به پاسخ درست، نظرات موافق و مخالف بر اساس آمار و اطلاعات و مبانی علمی مطرح شده در این زمینه، مورد کنکاش قرار گرفته است. بررسی اثرات متقابل بازار کار و تأمین اجتماعی بر یکدیگر، سیاست‌های تأمین اجتماعی در بازار کار و اثرات اشتغال‌زایی آن‌ها، عوامل مؤثر بر ایجاد اشتغال و جایگاه سازمان تأمین اجتماعی در از دیگر اهداف تدوین این کتاب بوده است. دو بخش اصلی این پژوهش شامل «مبانی نظری» و «مبانی تجربی» به شرح ذیل است.

مبانی نظری تحقیق به «چگونگی تأثیرگذاری سازمان تأمین اجتماعی بر بازار کار از طریق نهادهای بازار کار»، «چگونگی تأثیرگذاری سازمان تأمین اجتماعی بر عرضه و تقاضای نیروی کار»، «هزینه‌های مبادلاتی تأمین اجتماعی برای کارفرمایان»، «جایگاه بیمه‌های اجتماعی و حمایت‌های اجتماعی در بازار کار»، «اثرات متقابل بازار کار و سازمان تأمین اجتماعی بر یکدیگر»، «مطالعات انجام‌شده در زمینه عوامل مؤثر در ایجاد اشتغال» و «نقش و جایگاه سازمان تأمین اجتماعی» می‌پردازد. همچنین چگونگی شکل‌گیری عرضه و تقاضای نیروی کار در اقتصاد و عوامل مؤثر بر عرضه و تقاضای نیروی کار و چگونگی تأثیرگذاری سازمان تأمین اجتماعی بر این عوامل را مورد بررسی قرار می‌دهد.

در بخش تجربی نیز به مواردی از قبیل بررسی تحولات «بازار کار کشور»، «جایگاه سازمان تأمین اجتماعی در برنامه‌ها و سیاست‌های اشتغال‌زایی کشور»، «بررسی نظریه ضد اشتغال‌زا بودن سازمان تأمین اجتماعی» و «سیاست‌های اشتغال‌زایی و پایداری مالی سازمان تأمین اجتماعی» می‌پردازد. در این راستا، ابتدا تحولات بازار کار و روند مشاهده‌شده در آن در دو بعد عرضه و تقاضا مورد بررسی قرار می‌گیرد. بررسی روندها و نسبت‌های جمعیتی و بازار کار در ایران از جمله عرضه و تقاضای نیروی کار و نیز نرخ بیکاری در دوره زمانی ۹۰ - ۱۳۳۵ مهم‌ترین مبحث این بخش را به خود اختصاص می‌دهد.

بررسی نقش و جایگاه سازمان تأمین اجتماعی در سیاست‌های اشتغال‌زایی، بخش بعدی این کتاب تشکیل می‌دهد. در این فصل در ابتدا سیاست‌های اشتغال‌زایی اتخاذشده در برنامه‌های پنج‌ساله توسعه کشور قبل و بعد از انقلاب مورد بررسی قرار می‌گیرد، سپس به جایگاه سازمان تأمین اجتماعی در سیاست‌های مذکور پرداخته شده است. راهکارهای اشتغال‌زایی مرتبط با سازمان تأمین اجتماعی در تدوین برنامه‌ها و سیاست‌های موجود و قوانین و مقررات دائمی کشور، از دیگر مباحث این فصل است.

واژگان کلیدی: بازار کار، سازمان تأمین اجتماعی، اشتغال، حمایت اجتماعی، هزینه‌های مبادلاتی.

عنوان: گفتگوی اجتماعی، تضاد یا اختلاف: جامعه شناختی گفتگوی اجتماعی، نگاهی نو به روابط کار صنعتی ایران

نویسنده: مهدی حسین آبادی

سال: ۱۳۹۶

چکیده

این کتاب به دنبال مطالعه جامعه‌شناختی رابطه کارگران، کارفرمایان و دولت در تنظیم روابط کار صنعتی ایران است. با نگاهی به وضعیت روابط کار صنعتی ایران می‌توان گفت: گفت‌وگوی اجتماعی سه‌جانبه در روابط کار صنعتی ایران تحقق نیافته، روابط کار صنعتی تنظیم نشده و همواره این رابطه درگیر تنش‌های مختلف بوده است. توصیف و تحلیل یافته‌های این کتاب از بعد تاریخی نشان می‌دهد که تنش بین طبقه کارگر و کارفرما مانع اصلی سازش یا گفت‌وگوی اجتماعی بوده در حقیقت نگرش پدرسالارانه کارفرمایان به کارگران را نشان می‌دهد؛ ضمن اینکه عناصر دیگری چون احزاب سیاسی و نیروهای خارجی به این کشمکش دامن زده‌اند. یافته‌های مطالعات کیفی نیز نشان می‌دهد در حال حاضر از یک‌سو وجود تشکلهای مختلف کارگری و کارفرمایی، ضعف هماهنگی و عدم تمرکز در بین آن‌ها و نرسیدن به یک دستور مشترک عامل مهمی در عدم برقراری گفتگوی اجتماعی در محیط کار است و از سوی دیگر با استفاده از نظریه گفتمان می‌توان بیان کرد که تولید و درک مختلف معنایی از گفت‌وگوی اجتماعی توسط کنشگران مختلف در روابط کار صنعتی سبب کنش‌های متفاوت و متعارضی شده که گفت‌وگوی اجتماعی را به چالش کشیده است.

کشورهایی موفق به انجام اصلاحات مؤثر در صندوق‌های بیمه اجتماعی خود شده‌اند که در یک گفت‌وگوی اجتماعی با شرکای خود به توافق رسیده‌اند. گفتنی است با توجه به اهمیت سه‌جانبه‌گرایی و گفت‌وگوهای اجتماعی در روابط کار و همچنین در ساختار تصمیم‌سازی سازمان تأمین اجتماعی، مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی طی دو سال اخیر انجام مطالعاتی را در وجوه مختلف این مسئله در دستور کار قرار داده است و در همین راستا با انتشار کتاب اخیر با رویکردی جامعه‌شناختی این موضوع مهم را مورد مطالعه قرار داده است. استقرار نظام جمهوری اسلامی ایران، و چگونگی شکل‌گیری پزشکی مدرن می‌پردازد.

واژگان کلیدی: گفتگوی اجتماعی، تضاد اجتماعی، سه‌جانبه‌گرایی، بیمه‌های اجتماعی.

عنوان: مجموعه کتابشناسی تحلیلی و انتقادی رفاه و سیاست‌گذاری اجتماعی

نویسندگان: رضا امیدی - مهدی سلیمانیه

سال: ۱۳۹۶

چکیده

این کتاب نتیجه همکاری جمعی و همفکری این پژوهشگران، معرفی و تحلیل انتقادی بیش از بیست اثر مطرح در حوزه رفاه و سیاست‌گذاری اجتماعی است. هدف این کتابشناسی‌ها، در گام نخست، هدفی توصیفی است تا تصویری حتی‌الامکان واقعی‌تر از آورده‌ها و داشته‌های حوزه علمی موضوع کتابشناسی ارائه گردد. هدف دوم این متون، تعیین جایگاه این آثار و دستاوردهای آن‌ها در حوزه رفاه و تأمین اجتماعی است تا ویژگی‌های زمانمند و مکانمند آن‌ها احیا شوند. در گام سوم، سنجش کیفیت گزاره‌های موردادعای آثار از خلال تعیین نسبت آن اثر با ادبیات آن حوزه در سطح جهانی و ملی موردنظر بوده است. دو گام نخست، ماهیتی توصیفی‌تر و گام سوم، ماهیتی تحلیلی و انتقادی‌تر دارند.

کتاب‌هایی که در این کتابشناسی نقد و بررسی شده‌اند عبارت‌اند از: نظریه رفاه؛ سیاست اجتماعی چیست؟ (معرفی تحلیل و نقد از مجتبی بیات)، نظریه‌های رفاه جدید (دریا فلسفی)، موضوعات و رهیافت‌های سیاست‌گذاری اجتماعی (زهرا سروش فر)، سیاست‌گذاری اجتماعی (زهرا وکیل)، مقدمه‌ای بر سیاست‌گذاری اجتماعی (مونا خورشیدی)، سیاست اجتماعی؛ بنیان‌های مفهومی و نظری (ابوذر قاسمی نژاد)، رفاه (یاشار دارالشفاء)، آناتومی رفاه اجتماعی (صحرا اکرامی)، سیاست اجتماعی و توسعه (محسن جعفری مقدم)، جهانی‌شدن و دولت رفاه (کمال رضوی، فهیمه بهرامی)، دولت رفاه در اروپا (حسام سلامت)، تأمین اجتماعی در اروپا: توسعه یا تعطیل (مونا خورشیدی)، دولت رفاه و حمایت‌های اجتماعی: راهبردهای فقرزدایی (یاشار دارالشفاء)، محیط‌زیست و سیاست اجتماعی (فرهاد بذرافکن)، سیاست‌گذاری اجتماعی در خاورمیانه (یاسر باقری)، نظام رفاه اجتماعی در جهان: مطالعه تطبیقی (شیمایا غلامرضا کاشی)، کارکردهای تأمین اجتماعی در ایران: ضرورت‌های برپایی نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی (مهسا اسدالله نژاد)، اسلام و تأمین اجتماعی، مبانی و راهکارهای حمایتی و بیمه‌ای در قرآن، روایات، اخلاق و فقه اسلامی (رضا امیدی)، الگوهای تأمین اجتماعی از دیدگاه اسلام و غرب (محمدرضا قرائی).

واژگان کلیدی: کتابشناسی، سیاست‌گذاری اجتماعی، رفاه، تأمین اجتماعی.

عنوان: راهنمای بین‌المللی سیاست اجتماعی و محیط زیست

نویسنده: تونی فیتز پتریک

مترجم: هرمز همایون پور

سال: ۱۳۹۶

چکیده

این کتاب به خطرات مهیب و ویرانگری که تغییرات آب و هوایی را متوجه کره زمین و ساکنان آن کرده است، می‌پردازد و ضمن شرح اقداماتی که دولت‌ها و نهادهای پیشرفته برای مقابله با این خطرات و پیشگیری از نابودی سیاره ما انجام دادند، بررسی می‌کند. در فصل اول کتاب مروری جامع بر رابطه موجود بین تغییرات اقلیمی و سیاست اجتماعی ارائه می‌شود. در فصل دوم کاهش تغییرات اقلیمی، از زاویه توزیع و انصاف مورد بحث قرار می‌گیرد. در فصل سوم رهیافتی مفهومی نسبت به مقولات عدالت و انصاف، توزیع و فقر عرضه می‌شود و بعد به مرور طیفی از شواهد تجربی، عمدتاً در بریتانیا می‌پردازد. بخش اعظم کتاب از فصل چهارم به بعد به تحلیل داده‌ها و اطلاعات فراتر از بریتانیا می‌پردازد. در فصل پنجم پیامدهای مالیات‌های سبز بر سطوح نابرابری در اسکاندایناوی مورد بررسی قرار می‌گیرد. در فصل ششم به دامنه و حدودی می‌پردازد که سازمان‌های غیردولتی محیط‌زیست اروپا، توسط نظام سیاسی و سیاست‌گذاری نهادینه شده‌اند یا نشده‌اند. در فصل هفتم به بررسی اجماع واشنگتن بر آمریکای لاتین پرداخته می‌شود. در فصل هشتم یاسوکو کامه یاما مروری کوتاه بر سیاست‌های زیست‌محیطی و سیاست‌های اجتماعی در ژاپن بعد از جنگ جهانی دوم ارائه می‌کند. در فصل نهم، کارن بل، آنچه را که «اجماع اقتصادی مداوم» می‌خواند به چالش می‌کشد و در ادامه به دفاع از نظریه «نهضت عدم رشد» می‌پردازد. در فصل دهم جولی. آل مک آرتور اقتصاد اجتماعی را در کانادا تحلیل می‌کند و حدودی را که این اقتصاد عملاً می‌تواند بدیلی برای سخت‌سری‌های نئولیبرال حکمرانی آن کشور، ارائه کند، بررسی می‌کند. نهایتاً در فصل یازده، کارن هوسی با تکیه بر داده‌های استرالیا به بررسی این موضوع می‌پردازد که استفاده از سازوکارهای بازار در سیاست زیست‌محیطی تا چه اندازه هم با مقولات درازمدت عدالت اجتماعی از نظر حقوق بشر و هم با مقولات کوتاه‌مدت‌تر برابری و انصاف در حوزه تخصیص و بهره‌برداری از منابع طبیعی تضاد دارد. در ادامه کتاب در بخش سوم بر تدوین و اجرای سیاست‌ها و اصلاحات سیاسی متمرکز می‌شود. و نهایتاً در فصل‌های پایانی کتاب در بخش چهارم، تلاش می‌شود تا خطرهایی را شناسایی کند که چالش‌های عمده زیست‌محیطی قرن بیست و یکم هستند و راهکارهای بدیلی برای این چالش‌ها و مشکلات ارائه می‌کند.

واژگان کلیدی: سیاست اجتماعی، محیط زیست، راهنما، تغییرات اقلیمی، منابع طبیعی.

تألیف: آنیتا ام شوارز - امر اس. آریاس

مترجم: مجید حسن زاده اصفهانی

سال: ۱۳۹۶

چکیده

کتاب حاضر تحت عنوان «هرم وارونه جمعیت» تکامل تدریجی نظام‌های بازنشستگی در اروپا را به تصویر می‌کشد. کتاب به‌خوبی این موضوع را تشریح می‌کند که چگونه سیاست‌گذاران با توجه به قاعده پهن هرم جمعیتی (با تعداد زیاد جوانان و تعداد کم سالمندان)، قادر بودند پوشش بیمه‌ای را گسترش دهند و سخاوتمندانه به افزایش مستمری پردازند. در شرایطی که افزایش امید به زندگی و کاهش نرخ باروری به کاهش تعداد جمعیت در سن کار و افزایش جمعیت سالمند منجر شده است، هرم جمعیتی در بسیاری از کشورهای اروپایی به شکل یک ستون و یا حتی هرم وارونه درآمده است. این امر انجام اصلاحات مستمر و پایدار در نظام‌های بازنشستگی را اجتناب‌ناپذیر کرده است.

نویسندگان کتاب بر این باورند که حرکت به سمت نظام بازنشستگی پایدار نیاز به اصلاحاتی در بازار کار، بهبود مکانیسم پس‌انداز، و شاید استفاده از منابع عمومی تکمیلی دارد. به تعبیر نویسندگان، اصلاحات سیاست بازنشستگی باید با سیاست‌های افزایش انعطاف‌پذیری بازار کار همراه شود تا نیروی کار سالمند در بازار کار باقی بماند. این سیاست‌ها به تشویق کارفرمایان برای ارائه آموزش‌های مادام‌العمر و آموزش‌های مخصوص نیروی کار سالمند به‌منظور افزایش سطح بهره‌وری آن‌ها می‌پردازد. کتاب در هفت فصل همراه با یک خلاصه اجرایی تنظیم شده است. فصل اول به معرفی مفهوم هرم وارونه جمعیت می‌پردازد. فصل ۲ به ظهور و توسعه نظام‌های بازنشستگی و انتظارات اجتماع از این حوزه نگاهی می‌اندازد. فصل ۳، اصلاحات نظام‌های بازنشستگی اجرا شده در دو دهه اخیر و تأثیرشان بر تضمین پایداری مالی نظام و کاهش فقر را مورد بحث و بررسی قرار می‌دهد. فصل ۴ روش‌های ارتقاء پس‌اندازهای عمومی و خصوصی را به‌منظور تکمیل درآمد در دوران بازنشستگی در حالی که مدل تأمین مالی کنونی در چند دهه آتی تحت فشار قرار می‌گیرد مدنظر قرار می‌دهد. فصل ۵ به فرصت‌های مالی جبران منابع حاصل از مالیات بر کار از محل سایر منابع مالی نگاهی می‌اندازد و فصل ۶ امکان و فرصت‌های ممانعت از کاهش نیروی کار را مورد توجه قرار می‌دهد. فصل پایانی نیز درس‌های فرا گرفته شده از دو دهه اعمال اصلاحات در نظام‌های بازنشستگی را جمع‌بندی نموده و گزینه‌هایی را برای کشورها جهت مواجهه با فشارهای مالی و جمعیتی پیش رو پیشنهاد می‌دهد.

واژگان کلیدی: هرم وارونه جمعیت، نظام‌های بازنشستگی، افزایش امید به زندگی، سن بازنشستگی.

عنوان: مجموعه سخنرانی‌ها و مقالات همایش «صندوق‌های بازنشستگی: تنگناها و راهکارها»

تهیه و تدوین: مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی

سال: ۱۳۹۶

چکیده

این کتاب مجموعه‌ای از سخنرانی‌ها و مقالات را در بر می‌گیرد که در ۱۸ آبان ۱۳۹۵، در مرکز همایش‌های نیرو و با همین عنوان برگزار شده است. در این سخنرانی‌ها و مقالات هدف اصلی بررسی و تحلیل وضعیت فعلی صندوق‌های بازنشستگی و مسائل و مشکلات آن‌ها است. آمارهای جمعیتی کشور حاکی از سالمندی جمعیت است که نقش صندوق‌های بازنشستگی را برجسته کرده است و نگرانی‌هایی را در مورد آینده تأمین مالی این صندوق‌ها مطرح کرده است.

در این همایش محورهای اصلی بحث‌های مطرح‌شده عبارت‌اند از: اقتصاد کلان و صندوق‌های بازنشستگی، حکمرانی و نظارت، مباحث آکچوئری و بیمه‌ای و سرمایه‌گذاری و صندوق‌های بازنشستگی. در بخش اول کتاب ابتدا بر اهمیت تأمین اجتماعی و توصیف وضعیت فعلی آن تأکید شده است. در یکی از سخنرانی‌ها دکتر علی ربیعی وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی بر نقش صندوق‌ها در کاهش ریسک در زندگی و افزایش سطح کیفیت و رفاه در زندگی تأکید می‌کند. آقای دکتر نوربخش ریاست سازمان نیز بر حفظ تعادل صندوق‌های بازنشستگی به‌عنوان یک ثروت بیننسلی می‌پردازند.

بخش بعدی به مقالات تخصصی اختصاص دارد و مباحثی مانند «بررسی رهیافت‌های تجربی برای ایفای تعهدات در یک صندوق بازنشستگی، بررسی تأثیر متغیرهای کلان بر صندوق‌های بازنشستگی، بررسی روش‌های محاسبه نرخ تنزیل در ارزیابی تعهدات آتی مزایای بازنشستگی، خط‌مشی‌ها در نهادسازی سازمان‌های بیمه‌گر، جایگاه دولت و مقوله بدهی‌ها، تأثیرات وضعیت اقتصادی کل کشور بر صندوق‌های بازنشستگی و الزامات سرمایه‌گذاری در صندوق‌ها در شرایط اقتصادی توسعه‌نیافته» مطرح شده است.

این کتاب از نظر تنوع دیدگاه و مباحثی که در آن ارائه شده است و همچنین مطرح شدن دیدگاه‌های بسیاری از نخبگان حوزه تأمین اجتماعی و بازنشستگی، از اهمیت زیادی برای شناخت، تحقیق، ارزیابی و سیاست‌گذاری در حوزه تأمین اجتماعی و صندوق‌های بازنشستگی دارد.

واژگان کلیدی: صندوق‌های بازنشستگی، بحران صندوق‌ها، اصلاحات، همایش.

عنوان: گفتگوی اجتماعی سه‌جانبه گرایبی: راهنمای سازمان جهانی کار برای بهبود حکمروایی

تهیه و تدوین: سازمان جهانی کار

مترجم: علی صباغی

سال: ۱۳۹۶

چکیده

گفتگوی اجتماعی سه‌جانبه ملی، دولت، کارگران و کارفرمایان را دورهم جمع می‌کند تا در مورد سیاست‌های عمومی، قانون و دیگر تصمیم‌گیری‌هایی مؤثر بر مشارکت‌کنندگان اجتماعی، باهم به بحث و هم‌اندیشی بپردازند. مشورت سه‌جانبه می‌تواند تضمین‌کننده مشارکت بیشتر میان مشارکت‌کنندگان سه‌جانبه باشد و باعث ایجاد اجماع در مورد سیاست‌های ملی مربوطه شود.

این کتاب که در مورد گفتگوی اجتماعی سه‌جانبه ملی است، در واقع پاسخی است به تقاضاها و نیازها در راستای اهداف استراتژیک سازمان بین‌المللی کار در مورد گفتگوی اجتماعی. همچنین این کتاب ابزاری جهانی برای نهادینه کردن یا تقویت سازوکارها و نهادهای سه‌جانبه است.

سازمان بین‌المللی کار برای خدمت‌رسانی به سه جزء تشکیل‌دهنده‌اش، یعنی دولت، سازمان‌های کارفرمایی و سازمان‌های کارگری، به وجود آمده است. هدف این کتاب، ارائه کردن طیفی از انتخاب‌ها به این اجزا یا اعضای تشکیل‌دهنده آن است تا بتوانند سازوکاری جهت گفتگوی اجتماعی سه‌جانبه ملی ایجاد کنند یا اینکه سیستم‌های موجود را تقویت کنند.

این کتاب الزامات و شروط مربوط به استانداردهای بین‌المللی کار و همچنین درس‌ها و تجربی را که توسط سازمان بین‌المللی کار طی سال‌های گذشته به‌دست‌آمده را مطرح می‌کند؛ درس‌ها و تجربی که برای ارتقاء گفتگوی اجتماعی و ارائه توصیه‌های خط‌مشی گونه، ظرفیت‌سازی و هدایت عملی اجزا سه‌جانبه در همه نواحی جهان لازم است و به کار گرفته می‌شود.

فصل اول کتاب به گفتگوی اجتماعی سه‌جانبه ملی می‌پردازد و فرایندها و نهادها، شامل اختیارات و پیامدهای گفتگوی اجتماعی را مورد بحث قرار می‌دهد. فصل دوم ماهیت و پیامدهای احتمالی و قراردادی گفتگوی اجتماعی سه‌جانبه ملی را بر اساس سه گزینه مورد بحث قرار می‌دهد: فرایندهای مذاکره، مشاوره و یا مبادله اطلاعات. فصل سوم عوامل مورد نیاز برای موفقیت گفتگوی اجتماعی سه‌جانبه ملی و همچنین عوامل تضعیف‌کننده آن را مورد بحث قرار می‌دهد.

فصل چهارم مزایای احتمالی گفتگوی اجتماعی سه‌جانبه ملی، شامل مزایای مربوط به فرایند گفتگوی اجتماعی و نتایج آن را مورد بررسی قرار می‌دهد. فصل پنجم مخالفت‌های احتمالی با فرایند گفتگوی اجتماعی سه‌جانبه ملی که ممکن است بروز کند را مورد بررسی قرار می‌دهد و پاسخ‌های احتمالی را مطرح می‌کند. فصل ششم به روش‌شناسی این گفتگوها می‌پردازد و فصل هفتم سازمان‌ها و وزرای مسئول و نحوه انتخاب آن‌ها را مورد بررسی قرار می‌دهد. فصل هشتم به تمهیدات قانونی این گفتگوها پرداخته و فصل نهم تعدادی از استانداردهای مهم بین‌المللی کار این حوزه را ارائه می‌کند. فصل دهم نیز نقش اداره بین‌المللی کار در پشتیبانی از گفتگوی اجتماعی سه‌جانبه در سطح ملی را تشریح می‌کند.

واژگان کلیدی: گفتگوی اجتماعی، سازمان تأمین اجتماعی، سازمان جهانی کار، حکمروایی، سه‌جانبه‌گرایی

عنوان: اصول و مبانی بیمه‌های اجتماعی

تألیف: علی اخوان بهبهانی

سال: ۱۳۹۶

چکیده

کتاب حاضر سعی کرده است تا به شکلی جامع امکان آشنایی سیاستگذاران و تصمیم‌گیران با مسائل بیمه‌ای را فراهم کند و تمامی حوزه‌های آن را پوشش دهد. نیاز بشری و اهمیت تأمین اجتماعی از یکسو و چالش‌های موجود در این حیطة و بحران‌های ناشی از ناکارآمدی صندوق‌های بازنشستگی از سوی دیگر این ضرورت را ایجاد کرده است که اصول و مفاهیم تأمین اجتماعی همراه با زمینه‌های تاریخی و تجارب مختلف در این زمینه بیشتر مورد بررسی قرار گیرد.

با توجه به این مسئله، هدف اصلی این کتاب، آشنایی خواننده با مفاهیم کلیدی و اساسی بیمه‌های اجتماعی (به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های تأمین اجتماعی) و همچنین مفهوم تأمین اجتماعی است. در کتاب پیش رو سعی شده است در چهار فصل ضمن آشنایی مختصر با تعریف، مفاهیم و تاریخچه تأمین اجتماعی، به مبانی نظری تأمین اجتماعی، بستر اقتصادی نظام تأمین اجتماعی، نظام‌های چندلایه تأمین اجتماعی و اصول و مبانی تأمین اجتماعی از دیدگاه اسلام پرداخته شود. در ادامه با تشریح مبانی و مدل‌های مدیریت منابع و مصارف در تأمین اجتماعی، چالش‌های نظام‌های تأمین اجتماعی و اصلاحات صورت گرفته در آن‌ها بررسی شده و در پایان نیز وضعیت تأمین اجتماعی در ایران، سیر تحولات حقوقی و ساختاری آن، قوانین تأمین اجتماعی در کشور و صندوق‌های ارائه‌کننده بیمه اجتماعی در ایران مورد بحث قرار گرفته است.

این کتاب می‌تواند مورداستفاده دانشجویان مقاطع مختلف در رشته‌هایی همچون مدیریت، بیمه، علوم اجتماعی و سیاست‌گذاری قرار گیرد. امید است کتاب حاضر اطلاعات مفیدی را در اختیار سیاست‌گذاران، برنامه‌ریزان، اساتید، دانشجویان، مدیران و علاقه‌مندان به حوزه تأمین اجتماعی قرار دهد.

واژگان کلیدی: مبانی بیمه‌های اجتماعی، تأمین اجتماعی، رفاه، تأمین اجتماعی چندلایه، اصلاحات

در صندوق‌های بازنشستگی.

گردآورنده: فاطمه شجاعی

سال: ۱۳۹۶

چکیده

این کتاب به معرفی تجهیزات نوین پزشکی، نحوه استفاده مطلوب از آنها، نحوه نگهداری و مخاطرات و مسائل و مشکلات کاربرد این تجهیزات می‌پردازد. تجهیزات پزشکی، به‌ویژه تجهیزات مصرفی و نیمه مصرفی، جزئی لاینفک از فرآیندهای تشخیص و درمان بیماری‌ها بشمار می‌روند و سالیانه سهم قابل توجهی از هزینه‌های نظام سلامت کشور را به خود اختصاص می‌دهند.

کتاب حاضر نتیجه یکی از تحقیقات صورت گرفته در سازمان تأمین اجتماعی است. سازمان تأمین اجتماعی با دارا بودن حدود ۸۰ بیمارستان و دی کلینیک و ۲۷۵ مرکز درمانی سرپایی به‌عنوان دومین تولیدکننده خدمات درمانی در کشور شناخته می‌شود. به دلیل تنوع و حجم قابل توجه خدمات در حال ارائه در این مراکز، معاونت درمان سازمان، علاوه بر نظارت مستمر بر کیفیت این خدمات، توجه ویژه به مدیریت بهینه مصارف و استفاده صحیح و مناسب از وسایل و ملزومات پزشکی را به‌منظور حصول اطمینان از رعایت استانداردهای مربوطه و کاهش خطاهای احتمالی ناشی از استفاده نادرست از ابزار و وسایل پزشکی به‌عنوان یکی از اولویت‌ها مدنظر داشته و باهدف آگاهی بخشی و ارتقاء دانش و معلومات کاربران تدوین مجموعه‌ای در این زمینه را در دستور کار خود قرار داده است.

کتاب نتیجه تلاش‌های کارشناسان حوزه‌های مختلف (داروسازی، مهندسی تجهیزات پزشکی، علوم آزمایشگاهی، پرستاری، مامایی و اتاق عمل) شاغل در واحدهای ستادی معاونت درمان و مراکز درمانی تابعه سازمان تأمین اجتماعی است.

مطالب این مجموعه در ۱۴ فصل تنظیم شده است و بخش‌های مختلف آن شامل تعاریف، دسته‌بندی اقسام، تصاویر و شرح مختصر تجهیزات پرمصرف بخش‌های عمومی، بلوک زایمان، چشم، ارولوژی، ارتوپدی، جراحی مغز و اعصاب، قلب و عروق، گوش و حلق و بینی، دندانپزشکی، آزمایشگاه، رادیولوژی، متعلقات پرمصرف دستگاه‌های پزشکی و همچنین ابزار ست‌های جراحی است.

واژگان کلیدی: تجهیزات پزشکی، بهداشت و درمان، داروسازی، مهندسی پزشکی، دایره المعارف.

عنوان: افول بازنشستگی سنتی

تألیف: جورج آ. مکنزی

مترجم: وحید میره بیگی

سال: ۱۳۹۶

چکیده

کتاب حاضر، بر چالش‌های پیش‌روی نظام‌های بازنشستگی و کمرنگ شدن نقش بازنشستگی سنتی (DB) تمرکز دارد و به منظور یافتن پاسخی برای پرسش‌های اساسی خویش به مطالعه تطبیقی اقتصاد ده کشور مهم پرداخته است. کتاب سه هدف اصلی را دنبال می‌کند. نخست اینکه عواملی که سبب افول طرح‌های بازنشستگی سنتی می‌شوند را تا حد امکان به نحو کامل تبیین می‌کند و دوام و ماندگاری این طرح‌ها در بخش عمومی را توضیح می‌دهد. دومین هدف، پیشنهاد اصلاحاتی است که ریسک‌های بازنشستگی کارگران بخش خصوصی و احتمالاً بخش عمومی را کاهش می‌دهد؛ سومین هدف، مرور برخی از نوآوری‌ها در طرح‌های لایه اول است؛ به‌ویژه اصلاحات سوئدی به تشریح مورد بحث قرار گرفته است.

فصول کتاب در دو بخش ارائه شده‌اند. بخش اول شامل پنج فصل است که زمینه تاریخی بازنشستگی کارفرما-پشتیبان و ویژگی‌های اساسی ساختاری این بازنشستگی‌ها در ده کشور منتخب را مطرح می‌کند، اقتصاد طرح‌های بازنشستگی کارفرما-پشتیبان را مرور می‌کند، مناقشات اخیر در حسابداری، سرمایه‌گذاری و تأمین مالی آن‌ها را تحلیل می‌کند، به مسائل کلیدی تنظیم‌گری طرح‌ها و مسائل خاص بازنشستگی‌های کارفرما-پشتیبان بخش عمومی می‌پردازد. بخش دوم حاوی سه فصل بوده و با تحلیل تغییراتی که اخیراً در نقش بازنشستگی‌های مزایای معین پدید آمده آغاز می‌شود. این فصل به تبیین اینکه چرا نقش این بازنشستگی‌ها در برخی کشورها به شدت در حال کمرنگ شدن است و در برخی کشورها خیر، کمک می‌کند. سپس با دستور کار اصلاحات جامع طرح‌ها-که شرح آن رفت- به مقابله برمی‌خیزد و با خلاصه‌ای از یافته‌های اصلی کتاب و برخی پیشنهادات پایان می‌پذیرد.

یافته‌ها و ایده‌های کتاب برای پژوهشگران و سیاست‌گذاران از چند لحاظ ارزشمندند. نویسنده تلاش کرده به تناسب موضوع بر عوامل اقتصادی (مانند عملکرد بازار)، اجتماعی (مانند نقش اتحادیه‌ها و گروه‌های اجتماعی)، سازمانی-مقرراتی (مانند چهارچوب تنظیم‌گری)، جمعیت‌شناختی (سالمندی) و مهارتی-فردی (مانند فراست مالی و دوراندیشی) نظر داشته است. همچنین با مرور تجربه کشورهای مختلف، نشان داده است که از سویی، علی‌رغم مشکلات بازنشستگی DB، دست شستن از آن تا چه اندازه می‌تواند ریسک‌افزا باشد و از سوی دیگر اقدام به اصلاح این طرح‌ها با چه دشواری‌ها و پیچیدگی‌هایی روبه‌رو است.

واژگان کلیدی: نظام بازنشستگی سنتی، اصلاحات در صندوق‌های بازنشستگی، DC، DB، خصوصی‌سازی حمایت اجتماعی.

عنوان: آبر قدرت‌های در سایه: چگونه شرکت‌های بزرگ جهانی در حال تصاحب قدرت هستند

نویسنده: سوزان جورج

مترجمین: علی دادگر - محمود میرهاشمی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این کتاب، می‌کوشد روایتی از درهم‌تنیدگی‌های سه نظام اقتصادی، سیاسی، و اجتماعی با تمرکز بر ایالات متحده آمریکا و اتحادیه اروپا ارائه دهد. بازیگران اصلی نظام اقتصادی در این روایت، «شرکت‌های فراملیتی» هستند که به مدد پدیده جهانی شدن، در سراسر دنیا گسترده شده‌اند. خط سیر این کتاب، پیگیری پیکار نمایندگان سه نظام یادشده، به خصوص در سال‌های پایانی قرن بیستم و پانزده سال آغازین قرن بیست و یک است. ادعای محوری کتاب این است که به تجویز مکتب نئولیبرالیسم، دولت‌های ملی در برابر شرکت‌های فراملیتی مرتکب مسامحه و عقب‌نشینی شده‌اند و به آنان، اختیار و آزادی بی‌حد و حصر اعطا کرده‌اند، در نتیجه قدرت و نفوذ این شرکت‌ها، به شکل روزافزونی گسترش یافته و متعاقب آن، آزادی عمل و حق تعیین سرنوشت شهروندان در حوزه‌های مختلف و با مکانیزم‌های متعدد، در معرض تهدید قرار گرفته است. این همان چیزی است که نگارنده کتاب از آن، تحت عنوان آفت نئولیبرالیسم یاد می‌کند. در طول پنج فصل کتاب، نویسنده تلاش می‌کند نشان دهد که قدرت گرفتن شرکت‌های فراملیتی، چرا و از کجا آغاز شد. هر یک از این فصول پنج‌گانه، به واکاوی یکی از سازوکارهایی می‌پردازد که به ظهور و تکثیر این قدرت‌های نامشروع، یاری رسانده‌اند: پدیده لابی‌گری، مقوله پیمان‌نامه‌های بین‌المللی، مسئله مقررات زدایی، مورد سازمان ملل، و بالاخره، پروژه بازطراحی جهانی. فصل اول به تفصیل در مورد لابی‌گری و موضوعات مرتبط با آن پرداخته و به شناسایی شناخته‌شده‌ترین بازیگران این عرصه در دو سده اخیر، یعنی لابی‌گرها اختصاص دارد. فصل دوم و سوم به پیمان‌های بین‌المللی و ابعاد اقتصادی و حقوقی آن‌ها می‌پردازد. فصل چهارم به این مبحث می‌پردازد که چگونه شرکت‌های بین‌المللی علناً تشکیلات رسمی خود را در سازمان ملل راه انداخته‌اند و سازوکار چنین روندی توسط «معاهده جهانی سازمان ملل» ترسیم و تسهیل شده است. نویسنده این امر را تجلی رویای جاه‌طلبانه طبقه داووس، یا همان شرکت‌کنندگان در مجمع جهانی اقتصاد، برای مدیریت جهان می‌داند. عنوان جاه‌طلبانه‌ای که مجمع جهانی اقتصاد برای این نقشه خود انتخاب کرده، «برنامه بازطراحی جهانی» است. فصل پنجم به دامنه این بلندپروازی‌های طبقه داووس می‌پردازد.

واژگان کلیدی: شرکت‌های بین‌المللی، سرمایه‌داری نوین، مجمع جهانی اقتصاد، بازطراحی جهانی، طبقه داووس.

عنوان: اقتصاد نابرابری

نویسنده: توماس پیکتی

مترجمین: علی صباغی - محمدرضا فرهادی پور

سال: ۱۳۹۷

چکیده

کتاب حاضر به موضوع نابرابری و سیاست‌های بازتوزیعی می‌پردازد. در این راستا نظریه‌های مهم چپ و راست این حوزه را به بحث می‌گذارد و مکانیسم‌ها و سازوکارهای شکل‌گیری نابرابری را به تفصیل مورد بحث قرار می‌دهد. نظریات مختلف چپ و راست در توضیح چگونگی اتفاق افتادن نابرابری و بازتویع نادرست ثروت تعارض‌ها و اختلافات زیادی با هم دارند. این تعارض بین چپ و راست، نشان می‌دهد که اختلافات مربوط به شکل عینی و شرایط مطلوب سیاست بازتوزیع لزوماً به علت اصول متناقض عدالت اجتماعی نیستند، بلکه به علت تحلیل‌های متناقض از مکانیسم‌های اقتصادی و اجتماعی هستند که نابرابری را ایجاد می‌کنند. در واقع، اینجا اجماع معینی در خصوص اصول بنیادی عدالت اجتماعی وجود دارد: اگر نابرابری، حداقل تا حدی، به دلیل عواملی فراسوی کنترل افراد است، مانند نابرابری موهبت‌های اولیه ناشی از ارث یا شانس (که نمی‌توانند به تلاش فردی مرتبط باشند)، پس این فقط بر عهده دولت است که در جست‌وجوی کارترین روشن ممکن برای بهبود تعداد زیادی از فقیرترین‌ها (کسانی که باید با معکوس‌ترین عوامل مبارزه کنند) باشد.

کتاب به منظور دنبال کردن این موضوعات با تفصیل بیشتر در فصل اول به یادآوری تاریخ و اندازه نابرابری در دنیای امروز شروع می‌کند که می‌تواند در درک ما از شناسایی مجموعه‌های اصلی حقایقی که هر نظریه نابرابری و بازتوزیعی باید مدنظر قرار دهد، کمک کند. دو فصل بعد (دوم و سوم) تحلیل‌هایی پیشرو از مکانیسم‌هایی ارائه می‌دهند که نابرابری را تولید می‌کنند، با تأکید بر مقاصد سیاسی دخیل در تضاد روشنفکری بین نظریه‌های مخالف و حقایق مشاهده شده و قابل مشاهده‌ای که می‌توانند به درک بیشتر ما در تصمیم‌گیری در این مورد که کدام نظریه‌ها درست هستند، کمک کنند. فصل دوم ابتدا به نابرابری بین سرمایه و کار، یک نابرابری بنیادی می‌پردازد که عمیقاً تحلیل پرسش اجتماعی را از قرن نوزدهم تحت تأثیر قرار داده است. فصل سوم به نابرابری درآمد ناشی از خود کار می‌پردازد که شاید به پرسش اصلی در خصوص نابرابری معاصر تبدیل شده است (اگر همیشه چنین نبوده است). سپس در فصل چهارم، کاوش عمیق‌تر در موضوع اصلی، یعنی شرایطی که در آن بازتوزیع ممکن و ابزارهای دستیابی به آن ممکن می‌شود انجام می‌گیرد. در این فصل توجه خاصی به نابرابری و بازتوزیع در فرانسه خواهد شد، اگرچه کمبود نسبی داده‌های موجود و تحلیل‌ها (در تضاد جدی با توجه اختصاص یافته به بیکاری، «گسست اجتماعی» و سایر موضوعات اصلی مباحثه سیاسی در فرانسه سال‌های ۱۹۹۰) در زمان‌هایی نویسنده را مجبور به تکیه صرف بر مطالعاتی از کشورهای دیگر، به‌ویژه ایالات متحده برای تشریح، تأیید و رد نظریه‌های مورد بحث کرده است.

واژگان کلیدی: سیاست‌های بازتوزیعی، نابرابری، تعارض، عدالت اجتماعی، گسست اجتماعی.

عنوان: رهنمودهای اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی (ISSA) حکمرانی خوب

تهیه و تدوین: اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی

مترجم: مجید حسن‌زاده

سال: ۱۳۹۷

چکیده

مجموعه رهنمودهای اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی (ISSA) برای اداره تأمین اجتماعی، شامل استانداردهای تخصصی و به رسمیت شناخته‌شده بین‌المللی در سازمان‌های تأمین اجتماعی بوده و ماحصل بخشی از فعالیت‌های مرکز تعالی ISSA است. این رهنمودهای توسط کمیسیون‌های فنی و کارشناسان دبیرخانه کل اتحادیه و بر اساس مشاوره گسترده با متخصصان، سازمان‌های بین‌المللی و اعضای ISSA در سراسر جهان شکل گرفته است.

تاکنون ۸ جلد از این مجموعه به سفارش مؤسسه پژوهشی عالی تأمین اجتماعی ترجمه و توسط انتشارات مؤسسه به چاپ رسیده است. مباحثی که در این ۸ مجلد بررسی شده است عبارت‌اند از:

حکمرانی خوب، کیفیت خدمت، بازگشت به کار و استقرار مجدد، ارتباطات در سازمان‌های تأمین اجتماعی، فعالیت اکچوئریال در تأمین اجتماعی، سرمایه‌گذاری ذخایر تأمین اجتماعی، راهکارهای اجرایی گسترش پوشش، ارتقای بهداشت محیط کار.

هدف از تدوین مجلد حکمرانی خوب ارائه مرجعی کاربردی و جامع در زمینه حکمرانی خوب بر اساس رهنمودهای ایسا برای سازمان‌های تأمین اجتماعی بوده است. هدف تنظیم یک چهارچوب حکمرانی است که ضمن پشتیبانی از این رهنمودها، دیدگاهی اجمالی از دامنه موضوعات حکمرانی درون‌سازمانی در سازمان تأمین اجتماعی به کاربران ارائه می‌کند.

رهنمودهای ایسا در خصوص حکمرانی خوب شامل فهرستی از ارکان و عناصر ضروری است که به پیاده‌سازی و پشتیبانی از حکمرانی خوب در سازمان‌های تأمین اجتماعی کمک می‌کنند. همچنین پیشنهادهایی نیز در خصوص نحوه کاربرد هر یک از رهنمودها از طریق توصیف ساختارها و سازوکارهای حکمرانی که موجب سهولت بهره‌برداری از رهنمودها می‌شود، ارائه شده است.

رهنمودهای ایسا در خصوص حکمرانی خوب، پایه و مبنایی را بنیان‌گذاری می‌کند که دبیرخانه ایسا می‌تواند بر این اساس، به توسعه بیشتر روش‌ها و ابزارهایی نظیر نرم‌افزارهای آموزش الکترونیک، الگوهای آموزشی، طراحی شاخص‌ها و الگوبرداری حکمرانی خوب، در جهت تسهیل ظرفیت‌سازی و پشتیبانی از تلاش اعضا برای ارتقا و بهبود حکمرانی در سازمان‌ها بپردازد. در حال حاضر، این رهنمودها بر حکمرانی داخلی در سازمان‌های تأمین اجتماعی و حوزه تخصصی از مهم‌ترین موضوعات تأمین اجتماعی متمرکز شده‌اند.

واژگان کلیدی: اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی، حکمرانی خوب، رهنمود.

عنوان: رهنمودهای اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی (ISSA) کیفیت خدمت

تهیه و تدوین: اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی

مترجم: مجید حسن‌زاده

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این مجموعه رهنمودها به منظور کمک به سازمان‌های تأمین اجتماعی برای توسعه و بهبود عملکرد خدمت تدوین و تنظیم شده است.

سازمان‌های تأمین اجتماعی از منظر ایجاد و توسعه کیفیت خدمت در جایگاه‌های مختلفی قرار دارند. با وجود اینکه هر سازمان برای اجرای یک سیستم تأمین اجتماعی اثربخش و کارآمد تلاش می‌کند، سازوکارهای خدمت‌رسانی و همچنین تجربه‌های مشتریان کاملاً از یکدیگر متفاوت هستند. کیفیت خدمت به منزله سرمایه‌گذاری در زمینه کارایی و اثربخشی خدمت‌رسانی تأمین اجتماعی است که موجب افزایش اعتماد و اطمینان بیشتر به نظام تأمین اجتماعی و دستاوردهای اجتماعی بهتر می‌شود.

هدف رهنمودهای کیفیت خدمت کمک به سازمان‌های تأمین اجتماعی برای بهبود عملکرد خدمت است. بر این اساس، عملکرد خدمت عبارت است از: ایجاد ارزش برای اعضا، مزایا بگیران، و گروه‌های مرتبط (شهروندان، اعضا، کارفرمایان، ارائه‌دهندگان خدمت، و شرکای اجتماعی) به واسطه اقدامات و فرایندهای کسب‌وکار روزمره سازمان تأمین اجتماعی.

این رهنمودها به منظور تحقق اهداف زیر تدوین شده‌اند:

- راهنمایی در خصوص اصول و کاربرد کیفیت خدمت؛

- پشتیبانی از ظرفیت‌سازی جهت ارائه و بهبود کیفیت خدمت؛

- ارائه استانداردهای متعادل کیفیت خدمت.

مجلد کیفیت خدمت در بخش نخست رهنمودهای چهارچوب کیفیت خدمت، در بخش دوم رهنمودهای نحوه ایجاد و تدارک خدمت و در بخش سوم رهنمودهای بهبود مستمر را ارائه می‌دهد.

واژگان کلیدی: اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی، کیفیت خدمت، رهنمود، تأمین اجتماعی اثربخش.

عنوان: رهنمودهای اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی (ISSA) بازگشت به کار و به‌کارگیری دوباره در محیط کار

تهیه و تدوین: اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی

مترجم: مریم زاهدی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی (ایسا) گروهی بزرگ و متنوع از سازمان‌های تأمین اجتماعی، در هر دو بخش شغلی و غیر شغلی، در اکثر کشورهای جهان را در برمی‌گیرد. افزون بر ظهور تغییرات اقتصادی، جمعیت‌شناسی و بازار کار، چالش‌های جدید و حائز اهمیتی که به بسیاری از سازمان‌ها تحمیل می‌شود، منجر به اتخاذ رویکردهایی در جهت کاهش ورود افراد دارای معلولیت به سیستم تأمین اجتماعی و بهبود توانایی مالی سازمان‌ها و کاهش تأثیر کلی شرایط معلولیت بر روی بسیاری از ذی‌نفعان در چارچوب قانونی‌شان شده است.

کنوانسیون سازمان ملل متحد در زمینه حقوق افراد ناتوان یا معلول (CRRD) که در سال ۲۰۰۸ به اجرا درآمد، از سازمان‌های تأمین اجتماعی، مخصوصاً کشورهای پستی‌پایه که به کنوانسیون پیوسته‌اند می‌خواهد تا به نهادهای قانونی در تدوین ابزارهای حمایتی در جهت تقویت و پشتیبانی از برنامه بازگشت به کار (RTW) و پیاده‌سازی آن وفق ماده ۲۷، از بخش ۱(k) کنوانسیون سازمان ملل متحد با موضوع حقوق افراد ناتوان و معلول کمک کنند.

در این زمینه اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی ISSA از طریق مشاوره گسترده بین‌المللی مدل‌های موفق و کاربردی شامل خط‌مشی‌ها، فرایندها و روندهای طراحی و اجرا شده توسط سازمان‌های تأمین اجتماعی را شناسایی کرد. این مدل‌ها برای شناسایی دیدگاه‌هایی توسعه یافته‌اند که تصمیم‌گیرندگان را قادر خواهند ساخت در سازمان‌های تأمین اجتماعی فرایند تحت حمایتشان را پیش ببرند و بر فرایند قانون‌گذاری‌شان اثر بگذارند.

این رهنمودها بنا به دلایل زیر طراحی شده‌اند:

- طراحی کلی گزینه‌های استراتژیک سازمان‌های تأمین اجتماعی برای دستیابی به این نتایج؛
- بحث‌های انگیزشی حول محور تجربیات موفق برنامه‌های بازگشت به کار برای سازمان‌های تأمین اجتماعی؛
- شناسایی عوامل موفقیت یک طرح؛
- ارائه ابزار پیاده‌سازی برنامه

واژگان کلیدی: اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی، بازگشت به کار، معلولیت، افراد ناتوان.

عنوان: تأمین مالی حمایت‌های اجتماعی

تألیف: میکائیل خیخون

مترجم: عباس خندان

سال: ۱۳۹۷

چکیده

کتاب تأمین مالی حمایت‌های اجتماعی کتابی است کاربردی و مخصوص سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیران این حوزه که موضوعات علمی را با زبان ساده و به‌دوراز پیچیدگی‌های فنی بیان کرده است. کتاب با این سؤال مهم شروع می‌شود که آیا دولت‌های رفاه گسترده و تأمین اجتماعی که دایره خدماتش روزبه‌روز بزرگ‌تر شده در آینده قابل‌دوام و پایدار خواهد بود؟ پس از بحث و بررسی‌های فراوان نظری و تجربی به‌عنوان نتیجه پاسخ داده می‌شود که تمام این به حکمرانی مالی سیستم یا نظام تأمین اجتماعی بستگی دارد. اگر خدماتی که ارائه می‌شود ناکارآمد - به این معنی که در رسیدن به اهداف ناموفق باشد و ناکارا رسیدن به اهداف همراه با صرف هزینه زیاد و هدرروی باشد حتی یک دلار هم هزینه زیاد است و جامعه آن را تحمل نمی‌کند. اما برعکس اگر مخارج تأمین اجتماعی کارآمد و کارا باشد حتی صرف مبالغ بیشتر از این نیز بسته به هنجارهای اجتماعی کشورها ممکن است با پذیرش عمومی همراه باشد. این کتاب به سیاست‌گذاران می‌گوید که چگونه می‌شود نظام تأمین مالی کارآمد و کارایی را برای انواع مختلف از حمایت‌های اجتماعی اعم از بلندمدت، کوتاه‌مدت، درمان، بیکاری و حتی درآمد پایه شهروندی طراحی کرد.

کتاب به تحلیلگران امور مالی کمک می‌کند تا به سؤالاتی که معمولاً توسط سیاست‌گذاران مطرح می‌شود پاسخ دهند.

کتاب حاضر با مشارکت ILO و ISSA و توسط شش نفر از برجسته‌ترین کارشناسان این دو سازمان نوشته شده است. این کتاب در واقع دانش و تجربه سیاستی انباشته‌شده در این دو سازمان را یکجا به خواننده ارائه می‌دهد و از این نظر خواندن آن به همه کارشناسان و تصمیم‌گیران این حوزه توصیه می‌شود.

واژگان کلیدی: تأمین مالی، حمایت ملی اجتماعی، رفاه و تأمین اجتماعی، سیاست‌گذاری اجتماعی.

عنوان: رهنمودهای اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی (ISSA) ارتباطات در سازمان‌های تأمین اجتماعی

تهیه و تدوین: اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی

مترجم: مریم حسینی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

کلید موفقیت سازمان تأمین اجتماعی در ارتباط با ذی‌نفعان داخلی و خارجی مرتبط (مانند ذی‌نفعان، بیمه‌پردازان، کارفرمایان، شرکای اجتماعی، سیاست‌مداران، کارکنان تأمین اجتماعی، رسانه‌ها و غیره) اشتراک اطلاعات، دانش، تخصص، تجربه و نظرات و درنهایت، ایجاد ارزش افزوده برای تمامی طرف‌های درگیر است.

رهنمودهای ارتباطات اتحادیه برای اداره امور اجرایی سازمان‌های تأمین اجتماعی چارچوبی کلی برای حکمرانی مطلوب و مدیریت نظام‌مند عملکردهای ارتباطی ارائه می‌کند. این استانداردهای حرفه‌ای بین‌المللی از طریق مشاوره گسترده با متخصصان و اعضای اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی در سراسر جهان تهیه شده است.

رهنمودها در پنج بخش سازمان‌دهی شده‌اند: اصول ارتباطات، مدیریت و حکمرانی، واحد ارتباطات، ارتباطات داخلی و ارتباطات خارجی در هر بخش رهنمودهای خاصی بر اساس عوامل زیر گروه‌بندی شده‌اند: رهنمود، ساختار و سازوکار.

همچنین رهنمودها شامل ابزار خودارزیابی سازمان‌های تأمین اجتماعی هستند و با مراجع فنی و نمونه‌هایی از عملکردهای مطلوب مرتبط هستند. در این رهنمودها واحد ارتباطات به مسئولیت‌های کارکنان سازمان برای اجرا و عملیاتی کردن ارتباطات، صرف‌نظر از ساختار سازمانی آن‌ها اشاره دارد. چنین وظایفی می‌تواند توسط کارکنان سازمان و یا کارگزاری‌های خارجی طرف قرارداد انجام شود. در اغلب سازمان‌ها برخی از وظایف ارتباطی به واحدهای کسب‌وکار یا واحدهای تخصصی که فعالیت‌های خاصی را انجام می‌دهند واگذار می‌شوند.

واژگان کلیدی: اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی، ارتباطات، تأمین اجتماعی، رهنمود.

عنوان: رهنمودهای اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی (ISSA) فعالیت آکچوئریال در تأمین اجتماعی

تهیه و تدوین: اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی

مترجم: علی صادقخانی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این رهنمودها با موضوع فعالیت آکچوئریال در تأمین اجتماعی (رهنمودهای آکچوئریال) با همکاری مشترک اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی (ISSA) و سازمان بین‌المللی کار (ILO) تهیه شده‌اند. مخاطبان این رهنمودها، آکچوئری‌ها و سایر متخصصان تأمین اجتماعی شاغل در فعالیت آکچوئریال طرح‌های تأمین اجتماعی و نیز سازمان‌های تأمین اجتماعی، سیاست‌گذاران و دیگر ذی‌نفعان ناظر بر فعالیت آکچوئریال هستند.

اهداف این رهنمودها عبارت‌اند از: راهنمایی ذی‌نفعان گوناگون در انجام آن بخش از وظایفشان که به طراحی، مدیریت، تأمین مالی و ارائه مزایای تأمین اجتماعی مربوط می‌شود. ساختار این رهنمودها به گونه‌ای است که فهرستی از مسائلی که باید به آن‌ها پرداخته شود تهیه و توصیه‌هایی برای انجام این تکالیف ارائه می‌شود. این تکالیف شامل انجام محاسبات آکچوئریال، ارائه یا قاعده‌مندی مشاوره سیاست‌گذاری، نظارت، گزارش دهی، مدیریت و اطلاع‌رسانی بوده و با توجه به هر ذی‌نفع متفاوت خواهد بود.

این سند اقدام به ارائه مجموعه‌ای از توصیه‌های مربوط به اصول، ساختارها و فرایندهایی می‌نماید که باید در جای خود لحاظ و در جهت تحقق اهداف اشاره‌شده به کار گرفته شوند. لذا این مجموعه در پی کمک به آکچوئری‌ها در تأمین استانداردهای ملی و بین‌المللی و نیز الزامات تنظیم‌گری است. هرچند، رهنمودهای آکچوئریال ISSA-ILO به لحاظ قانونی لازم‌الاجرا نیستند؛ اما باید به‌عنوان یک تجربه موفق و دقیق در رابطه با اهداف گسترده‌تری از بهبود اجرا و نظارت بر فعالیت آکچوئریال در نظر گرفته شود.

واژگان کلیدی: اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی، فعالیت آکچوئریال، تأمین مالی، رهنمود.

عنوان: رهنمودهای اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی (ISSA) سرمایه‌گذاری ذخایر تأمین اجتماعی

تهیه و تدوین: اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی

مترجم: محمدرضا فرهادی‌پور

سال: ۱۳۹۷

چکیده

رهنمودهای ارائه‌شده در این کتاب برای هیئت‌مدیره، مدیریت، نهادهای سرمایه‌گذاری، کمیته سرمایه‌گذاری و بخش‌های سرمایه‌گذاری کاربرد دارند. با شناخت اینکه برخی از سازمان‌های تأمین اجتماعی مدیریت سرمایه‌گذاری را به روش درون‌سازمانی انجام می‌دهند، در حالی که سازمان‌های دیگر از مدیران برون‌سازمانی استفاده می‌کنند، هدف از این رهنمودها این است که سازمان‌ها امکان پیگیری فرایند حکمرانی متری را داشته باشند.

رهنمودهای اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی در خصوص سرمایه‌گذاری ذخایر تأمین اجتماعی به اعضا اجازه می‌دهد فرایند حکمرانی متری را دنبال کنند. این کار با ایجاد ساختارهای مختلف دخیل در این فرایند آغاز می‌شود که شامل تعریف نقش‌ها و نحوه تعامل این نقش‌ها با فرایندهایی است که قرار است برای رسیدن به اهداف حکمرانی ایجاد شوند. این فرایندها شامل تعریف و پایش راهبرد سرمایه‌گذاری، نظارت بر عملکرد و گزارش دهی می‌شود.

بنابراین، این مجموعه از رهنمودها قبل از پرداختن به فرایندهای حکمرانی سرمایه‌گذاری با اصول و ساختارهای حکمرانی سرمایه‌گذاری آغاز می‌شوند. این رهنمودها این موضوع را در نظر می‌گیرند که برخی از سازمان‌های تأمین اجتماعی، مدیریت سرمایه‌گذاری را به‌طور درون‌سازمانی انجام می‌دهند؛ در حالی که دیگر نهادها از مدیران برون‌سازمانی استفاده می‌کنند.

فرایندهای حکمرانی سرمایه‌گذاری در سه بخش مجزا شناسایی و بررسی می‌شوند:

فرایندهای حکمرانی عمومی (مرتبط با سازمان‌های تأمین اجتماعی که مدیریت سرمایه‌گذاری را به‌صورت درون‌سازمانی و یا برون‌سازمانی انجام می‌دهند)؛

فرایندهای حکمرانی مشخصاً مرتبط با واحدهای سرمایه‌گذاری درون‌سازمانی؛

فرایندهای حکمرانی مشخصاً مرتبط با مدیران سرمایه‌گذاری برون‌سازمانی.

واژگان کلیدی: اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی، سرمایه‌گذاری، تأمین اجتماعی، حکمرانی،

ذخایر، رهنمود.

عنوان: رهنمودهای اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی (ISSA) راهکارهای اجرایی گسترش پوشش

تهیه و تدوین: اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی

مترجم: مجید حسن‌زاده

سال: ۱۳۹۷

چکیده

چالش دسترسی کامل به پوشش تأمین اجتماعی برای همه افرادی که استحقاق دریافت آن را دارند، موضوع همه شاخه‌های تأمین اجتماعی به شمار می‌رود و همه سازمان‌ها با درجات متفاوت با آن سروکار دارند. این رهنمودها راهکارهای اجرایی بهبود دسترسی به طرح‌های مشارکتی تأمین اجتماعی برای جمعیت‌هایی که تحت پوشش قرار دادن آن‌ها مشکل و به اصطلاح «سخت دسترس» هستند را شناسایی می‌کنند. همسو با چشم‌انداز راهبردی تأمین اجتماعی پویا، اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی (ایسا) گسترش پوشش تأمین اجتماعی را از طریق برخی اقدامات از جمله ارائه راهبرد ایسا در گسترش پوشش تأمین اجتماعی، انتشار کتاب مرجع در خصوص گسترش پوشش خویش‌فرمایان و کارگران مهاجر و مطالعات خاص در این زمینه، نظیر گزارش مربوط به کشورهای بریکس و سند چهارچوب راهنما در خصوص تأمین اجتماعی برای کارگران مهاجر در اوراسیا ارتقا می‌بخشد.

هدف رهنمودهای ایسا در زمینه راهکارهای اجرایی گسترش پوشش، تقویت ظرفیت سازمان‌های تأمین اجتماعی در ارائه مؤثر برنامه‌های مشارکتی (مبتنی بر حق بیمه) و گسترش پوشش گروه‌های سخت پوشش است.

واژگان کلیدی: اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی، پوشش تأمین اجتماعی، طرح‌های مشارکتی، رهنمود.

عنوان: رهنمودهای اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی (ISSA) ارتقای بهداشت محیط کار

تهیه و تدوین: اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی

مترجم: مجید حسن‌زاده

سال: ۱۳۹۷

چکیده

ارتقای بهداشت محیط کار، به بررسی عوامل مهم خطر بروز بیماری‌های غیر واگیردار و قابل‌پیشگیری (نظیر چاقی، استعمال دخانیات، دیابت نوع دو، بیماری‌های مرتبط با مصرف الکل و فشارهای روانی) می‌پردازد و مداخله زودهنگام را میسر می‌سازد. محیط کار نیز مکانی است برای انتشار اطلاعات و افزایش آگاهی در خصوص شرایط بهداشتی و بیماری‌های واگیردار نظیر ایدز. کاهش ریسک بیماری در میان مدت و بلندمدت به کاهش نیاز به مزایای تأمین اجتماعی و نیز بهبود وضعیت سلامت جمعیت منجر می‌شود.

سازمان‌های تأمین اجتماعی نقش مهمی در اثرگذاری و تسهیل بازگشت به کار پس از آسیب‌ها و بیماری‌ها ایفا می‌کنند. ارتقای بهداشت محیط کار با کمک به تسریع روند بهبودی و برگشت سلامتی افراد و کاهش میزان غیبت آنان در محیط کار و صرفه‌جویی در هزینه‌ها مزایای فراوانی برای کارفرمایان و کارگران و سازمان‌های بیمه‌گر دارد.

سازمان‌های تأمین اجتماعی می‌توانند با برعهده‌گرفتن نقش رهبری در تأمین، حفظ و ارتقای بهداشت محیط کار از منافع محسوس بهره‌مند گردند. بر همین اساس، این رهنمودها چنین اقداماتی را پشتیبانی می‌نمایند.

مفاد اشاره‌شده در این رهنمودها چهارچوبی برای اقدام سازمان‌های تأمین اجتماعی فراهم می‌سازد. اساساً آن‌ها راهنمای توسعه و چگونگی اجرای برنامه‌های پایدار و نیاز محور ارتقای بهداشت محیط کار در سازمان‌های مخاطب شامل کارخانجات، کارگاه‌ها بخش خصوصی یا عمومی، نهادها یا سازمان‌ها هستند. فرایندها و رویه‌های تشریح شده مبتنی بر تجارب موفق می‌باشند.

رهنمودها دو حوزه کلیدی را مدنظر قرار داده‌اند:

- سازمان‌های تأمین اجتماعی به‌مثابه تسهیلگر تجارب موفق در سازمان‌های مخاطب خود و گام‌های اجرای آن نقش‌ها؛

- سازمان‌های تأمین اجتماعی به‌مثابه الگوها و اقدامات موردنیاز جهت دستیابی به این وضعیت.

رهنمودهای ایسا در زمینه ارتقای بهداشت محیط کار باید همراه با رهنمودهای ایسا در خصوص بازگشت به کار و بازآرایی محیط کار و همچنین رهنمودهای ایسا در زمینه پیشگیری از مخاطرات شغلی مورد استفاده قرار گیرد و ابزاری جامع برای مدیریت ارشد در سازمان‌های تأمین اجتماعی محسوب شود.

واژگان کلیدی: اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی، بهداشت محیط کار، بیماری، رهنمود.

عنوان: حقوق تأمین اجتماعی در آلمان

تهیه و تدوین: کمیسیون اروپا

مترجم: لیلا سادات فاطمی نسب

سال: ۱۳۹۷

چکیده

مجموعه کتاب‌های حقوق تأمین اجتماعی در کشورهای اروپایی که توسط کمیسیون اروپایی حقوق تأمین اجتماعی تهیه شده است، به ساختار سازمان‌های تأمین اجتماعی و حمایت اجتماعی در کشورهای اروپایی می‌پردازد و درباره نحوه عمل آن‌ها اطلاعات جامع و روشنی ارائه می‌کند.

این کتاب به حقوق تأمین اجتماعی در کشور آلمان پرداخته است. در کشور آلمان نظام تأمین اجتماعی از پنج حوزه اصلی بیمه درمانی، بیمه مراقبت‌های بلندمدت، بیمه بازنشستگی، بیمه تصادف و بیمه بیکاری تشکیل شده است. در این کتاب بیمه‌گر و بیمه‌گذار در هر یک از حوزه‌های پنج‌گانه بیمه تعریف و فرایندهای نام‌نویسی و نحوه پرداخت سهم حق بیمه نیز تشریح می‌شود.

در این اثر تلاش شده است تا از نحوه تأمین مالی سازمان حمایت اجتماعی در کشور آلمان آغاز کند و حمایت‌های مشخصی از جمله مراقبت‌های بهداشتی و درمانی، کمک‌هزینه‌های نقدی ایام بیماری، کمک‌هزینه بارداری، مستمری از کارافتادگی، مزایا و مستمری بازنشستگی، مستمری بازماندگان، کمک‌هزینه‌های مربوط به حوادث ناشی از کار و بیماری‌های شغلی، کمک‌هزینه عائله‌مندی، بیکاری و مراقبت‌های بلندمدت را تشریح می‌نماید.

واژگان کلیدی: حقوق تأمین اجتماعی، آلمان، کمیسیون تأمین اجتماعی اروپا.

تهیه و تدوین: کمیسیون اروپا
مترجم: لیلا سادات فاطمی نسب
سال: ۱۳۹۷

چکیده

مجموعه کتاب‌های حقوق تأمین اجتماعی در کشورهای اروپایی که توسط کمیسیون اروپایی حقوق تأمین اجتماعی تهیه شده است، به ساختار سازمان‌های تأمین اجتماعی و حمایت اجتماعی در کشورهای اروپایی می‌پردازد و درباره نحوه عمل آن‌ها اطلاعات جامع و روشنی ارائه می‌کند.

این کتاب به حقوق تأمین اجتماعی در کشور دانمارک پرداخته است. کشور دانمارک دارای یک نظام تأمین اجتماعی چندلایه است. در لایه اول که غیر مشارکتی و اجباری است و منابع آن توسط دولت تأمین می‌شود، به‌عنوان یک لایه حمایتی شامل مستمری پایه (با نرخ ثابت و یکسان) و مستمری مکمل بر مبنای استطاعت مالی است. شرط لازم برای دریافت مستمری‌های این لایه اقامت است. لایه دوم مشارکتی و مختص بازار کار این کشور است. این لایه تقریباً تمام دستمزد بگیران را تحت پوشش قرار می‌دهد و همچنین مشارکت افراد خویش فرما در این لایه اختیاری است. افراد در این لایه از تمامی خدمات حوزه سلامت، بیکاری و از کارافتادگی برخوردار می‌شوند. لایه سوم، بیمه‌های اختیاری است که مبتنی بر میزان مشارکت بیمه‌شدگان است.

در این اثر تلاش شده است تا از نحوه تأمین مالی سازمان حمایت اجتماعی در کشور دانمارک آغاز کند و حمایت‌های مشخصی از جمله مراقبت‌های بهداشتی و درمانی، کمک‌هزینه‌های نقدی ایام بیماری، کمک‌هزینه بارداری، مستمری از کارافتادگی، مزایا و مستمری بازنشستگی، مستمری بازماندگان، کمک‌هزینه‌های مربوط به حوادث ناشی از کار و بیماری‌های شغلی، کمک‌هزینه عائله‌مندی، بیکاری و مراقبت‌های بلندمدت را تشریح می‌نماید.

واژگان کلیدی: حقوق تأمین اجتماعی، دانمارک، کمیسیون اروپا، تأمین اجتماعی چندلایه.

عنوان: حقوق تأمین اجتماعی در ایتالیا

تهیه و تدوین: کمیسیون اروپا
مترجم: لیلا سادات فاطمی نسب
سال: ۱۳۹۷

چکیده

مجموعه کتاب‌های حقوق تأمین اجتماعی در کشورهای اروپایی که توسط کمیسیون اروپایی حقوق تأمین اجتماعی تهیه شده است، به ساختار سازمان‌های تأمین اجتماعی و حمایت اجتماعی در کشورهای اروپایی می‌پردازد و درباره نحوه عمل آن‌ها اطلاعات جامع و روشنی ارائه می‌کند.

این کتاب به حقوق تأمین اجتماعی در کشور ایتالیا پرداخته است. در ایتالیا تمام افراد شاغل و دریافت‌کننده حقوق تحت پوشش بیمه اجباری قرار می‌گیرند، همچنین کارمندان بخش خصوصی و خویش‌فرمایان باید تحت پوشش «طرح بیمه اجباری عمومی قرار بگیرند. همچنین صندوق‌ها یا طرح‌های خاص دیگری هم برای جمع‌آوری حق بیمه و پرداخت مزایا به گروه‌های خاص کارگری مانند روزنامه‌نگاران، وکلا، پزشکان، مهندسان، معماران و ... وجود دارد که هر کدام باید تحت پوشش طرح یا صندوق مربوطه قرار گیرند.

در این اثر تلاش شده است تا از نحوه تأمین مالی سازمان حمایت اجتماعی در کشور ایتالیا آغاز کند و حمایت‌های مشخصی از جمله مراقبت‌های بهداشتی و درمانی، کمک‌هزینه‌های نقدی ایام بیماری، کمک‌هزینه بارداری، مستمری از کارافتادگی، مزایا و مستمری بازنشستگی، مستمری بازمندگان، کمک‌هزینه‌های مربوط به حوادث ناشی از کار و بیماری‌های شغلی، کمک‌هزینه عائله‌مندی، بیکاری و مراقبت‌های بلندمدت را تشریح می‌نماید.

واژگان کلیدی: حقوق تأمین اجتماعی، ایتالیا، کمیسیون تأمین اجتماعی اروپا.

تهیه و تدوین: کمیسیون اروپا
مترجم: لیلا سادات فاطمی نسب
سال: ۱۳۹۷

چکیده

مجموعه کتاب‌های حقوق تأمین اجتماعی در کشورهای اروپایی که توسط کمیسیون اروپایی حقوق تأمین اجتماعی تهیه شده است، به ساختار سازمان‌های تأمین اجتماعی و حمایت اجتماعی در کشورهای اروپایی می‌پردازد و درباره نحوه عمل آن‌ها اطلاعات جامع و روشنی ارائه می‌کند.

این کتاب به حقوق تأمین اجتماعی در کشور سوئیس پرداخته است. نظام تأمین اجتماعی سوئیس خدمات مختلفی را شامل بیمه سالمندان و بازمندگان؛ بیمه از کارافتادگی؛ بیمه سلامت؛ بیمه سوانح و بیماری‌های شغلی؛ مساعدت‌های جبران درآمد؛ بیمه بیکاری و مساعدت‌های خانواده را به بیمه‌شدگان ارائه می‌کند. انواع بیمه‌های اجتماعی در این کشور با ارائه مواردی مانند مستمری بازنشستگی، مزایای بیکاری، مساعدت‌های خانواده، و جبران هزینه‌های بیماری، زایمان یا سوانح بیمه‌شدگان را در برابر انواع ریسک‌های اجتماعی پوشش می‌دهند.

در این اثر تلاش شده است تا از نحوه تأمین مالی سازمان حمایت اجتماعی در کشور سوئیس آغاز کند و حمایت‌های مشخصی از جمله مراقبت‌های بهداشتی و درمانی، کمک‌هزینه‌های نقدی ایام بیماری، کمک‌هزینه بارداری، مستمری از کارافتادگی، مزایا و مستمری بازنشستگی، مستمری بازمندگان، کمک‌هزینه‌های مربوط به حوادث ناشی از کار و بیماری‌های شغلی، کمک‌هزینه عائله‌مندی، بیکاری و مراقبت‌های بلندمدت را تشریح می‌نماید.

واژگان کلیدی: حقوق تأمین اجتماعی، سوئیس، کمیسیون تأمین اجتماعی اروپا.

عنوان: حقوق تأمین اجتماعی در فرانسه

تهیه و تدوین: کمیسیون اروپا
مترجم: لیلا سادات فاطمی نسب
سال: ۱۳۹۷

چکیده

مجموعه کتاب‌های حقوق تأمین اجتماعی در کشورهای اروپایی که توسط کمیسیون اروپایی حقوق تأمین اجتماعی تهیه شده است، به ساختار سازمان‌های تأمین اجتماعی و حمایت اجتماعی در کشورهای اروپایی می‌پردازد و درباره نحوه عمل آن‌ها اطلاعات جامع و روشنی ارائه می‌کند.

این کتاب به حقوق تأمین اجتماعی در کشور فرانسه پرداخته است. نظام تأمین اجتماعی کشور فرانسه، از ۵ جزء اصلی تشکیل شده است: طرح عمومی: بیشتر کارمندان و سایر گروه‌هایی که برای عضویت در این طرح نام‌نویسی کرده‌اند (مانند دانشجویان، کسانی که مزایای مشخصی دریافت می‌کنند و افرادی که در فرانسه ساکن‌اند) تحت پوشش این طرح قرار می‌گیرند، طرح کارمندی، طرح کشاورزی و کارگری، طرح مخصوص خویش‌فرمایان شاغل در بخش‌های غیر کشاورزی و سه طرح مستقل بازنشستگی (کارگران بخش صنعت، بازرگانان، تولیدکنندگان) و طرح بیمه درمانی و طرح‌های بیمه بیکاری و طرح‌های بازنشستگی تکمیلی و اجباری می‌شود.

در این اثر تلاش شده است تا از نحوه تأمین مالی سازمان حمایت اجتماعی در فرانسه آغاز کند و حمایت‌های مشخصی از جمله مراقبت‌های بهداشتی و درمانی، کمک‌هزینه‌های نقدی ایام بیماری، کمک‌هزینه بارداری، مستمری از کارافتادگی، مزایا و مستمری بازنشستگی، مستمری بازنشستگان، کمک‌هزینه‌های مربوط به حوادث ناشی از کار و بیماری‌های شغلی، کمک‌هزینه عائله‌مندی، بیکاری و مراقبت‌های بلندمدت را تشریح می‌نماید.

واژگان کلیدی: حقوق تأمین اجتماعی، فرانسه، کمیسیون تأمین اجتماعی اروپا.

تهیه و تدوین: کمیسیون اروپا
مترجم: لیلا سادات فاطمی نسب
سال: ۱۳۹۷

چکیده

مجموعه کتاب‌های حقوق تأمین اجتماعی در کشورهای اروپایی که توسط کمیسیون اروپایی حقوق تأمین اجتماعی تهیه شده است، به ساختار سازمان‌های تأمین اجتماعی و حمایت اجتماعی در کشورهای اروپایی می‌پردازد و درباره نحوه عمل آن‌ها اطلاعات جامع و روشنی ارائه می‌کند.

این کتاب به حقوق تأمین اجتماعی در کشور پرتغال پرداخته است. نظام تأمین اجتماعی پرتغال بر مبنای اصل جامعیت بنا شده است، بدین معنا که همگان، مشمول بهره‌مندی از حمایت‌های اجتماعی این نظام می‌شوند. این نظام از ۳ جزء تشکیل شده است که شامل نظام حمایت‌های اجتماعی برای شهروندان باهدف تضمین ارائه حقوق پایه، فرصت‌های برابر و ارتقای همبستگی اجتماعی برای شهروندان؛ نظام بیمه‌ای مبتنی بر اصل مشارکت اجباری و نظام تکمیلی می‌شود.

در این اثر تلاش شده است تا از نحوه تأمین مالی سازمان حمایت اجتماعی در کشور پرتغال آغاز کند و حمایت‌های مشخصی از جمله مراقبت‌های بهداشتی و درمانی، کمک‌هزینه‌های نقدی ایام بیماری، کمک‌هزینه بارداری، مستمری از کارافتادگی، مزایا و مستمری بازنشستگی، مستمری بازماندگان، کمک‌هزینه‌های مربوط به حوادث ناشی از کار و بیماری‌های شغلی، کمک‌هزینه عائله‌مندی، بیکاری و مراقبت‌های بلندمدت را تشریح می‌نماید.

واژگان کلیدی: حقوق تأمین اجتماعی، پرتغال، کمیسیون تأمین اجتماعی اروپا.

عنوان: حقوق تأمین اجتماعی در اسپانیا

تهیه و تدوین: کمیسیون اروپا
مترجم: لیلا سادات فاطمی نسب
سال: ۱۳۹۷

چکیده

مجموعه کتاب‌های حقوق تأمین اجتماعی در کشورهای اروپایی که توسط کمیسیون اروپایی حقوق تأمین اجتماعی تهیه شده است، به ساختار سازمان‌های تأمین اجتماعی و حمایت اجتماعی در کشورهای اروپایی می‌پردازد و درباره نحوه عمل آن‌ها اطلاعات جامع و روشنی ارائه می‌کند.

این کتاب به حقوق تأمین اجتماعی در کشور اسپانیا پرداخته است. در کشور اسپانیا خدمات حمایتی نظام تأمین اجتماعی در دو سطح و شکل ارائه می‌شود. شکل اول نظام مشارکتی مبتنی بر پرداخت حق بیمه است که شامل طرح‌های عمومی ویژه تمام کارکنانی که تحت پوشش طرح‌های خاص قرار نمی‌گیرند، به علاوه گروه‌های خاصی از کارکنان بخش خدمات رفاهی؛ سه طرح خاص، ویژه خویش‌فرمایان، معدنچیان و کارگران دریا (ملوانان و ماهیگیران)؛ یک طرح حمایتی خاص برای پوشش محصلان (بیمه تحصیلی) و یک طرح درباره کارکنان بخش خدمات رفاهی می‌شود. شکل دوم نظام غیر مشارکتی است که به کسانی تعلق می‌گیرد که در شرایط خاص نیازمندی به سر می‌برند و درآمدشان از سطح مشخصی پایین‌تر است. افراد تحت پوشش می‌توانند از مزایای طرح‌های غیر مشارکتی استفاده کنند، حتی اگر حق بیمه‌ای پرداخت نکرده باشند یا حق بیمه پرداختی‌شان برای برخورداری از پوشش نظام مشارکتی کافی نباشد.

در این اثر تلاش شده است تا از نحوه تأمین مالی سازمان حمایت اجتماعی در کشور اسپانیا آغاز کند و حمایت‌های مشخصی از جمله مراقبت‌های بهداشتی و درمانی، کمک‌هزینه‌های نقدی ایام بیماری، کمک‌هزینه بارداری، مستمری از کارافتادگی، مزایا و مستمری بازنشستگی، مستمری بازمندگان، کمک‌هزینه‌های مربوط به حوادث ناشی از کار و بیماری‌های شغلی، کمک‌هزینه عائله‌مندی، بیکاری و مراقبت‌های بلندمدت را تشریح می‌نماید.

واژگان کلیدی: حقوق تأمین اجتماعی، اسپانیا، کمیسیون تأمین اجتماعی اروپا.

تهیه و تدوین: کمیسیون اروپا
مترجم: لیلا سادات فاطمی نسب
سال: ۱۳۹۷

چکیده

مجموعه کتاب‌های حقوق تأمین اجتماعی در کشورهای اروپایی که توسط کمیسیون اروپایی حقوق تأمین اجتماعی تهیه شده است، به ساختار سازمان‌های تأمین اجتماعی و حمایت اجتماعی در کشورهای اروپایی می‌پردازد و درباره نحوه عمل آن‌ها اطلاعات جامع و روشنی ارائه می‌کند.

این کتاب به حقوق تأمین اجتماعی در کشور اتریش پرداخته است. بیمه اجتماعی اتریش، شاخه‌های بیمه درمانی، حوادث (حوادث حین کار و بیماری شغلی)، مستمری و بیکاری را در بر می‌گیرد. بهره‌مندی از پوشش بیمه اجتماعی بر مبنای اشتغال (و نه اقامت) بنا گذاشته شده است و بیمه‌شده میان صندوق‌های بیمه، حق انتخاب نخواهد داشت. بر اساس پیشینه تاریخی این کشور، دسته‌بندی‌هایی بر مبنای اصناف و بخش‌های مختلف در حوزه بیمه اجتماعی صورت گرفته است؛ بدین معنا که برای کارمندان راه‌آهن، معدنچیان، کارمندان بخش عمومی، کشاورزان، کارمندان بخش بازرگانی و تجارت و کارمندان دفاتر اسناد رسمی، صندوق‌های بیمه‌ای خاص و مجزایی تأسیس شده است.

از جمله وظایف صندوق بیمه درمانی، افزون بر ارائه خدمات بهداشتی و درمانی، می‌توان به وصول حق بیمه‌های بیمه حوادث، بازنشستگی و بیکاری اشاره کرد. پرداخت «حق نگهداری کودک» نیز به عهده این صندوق است. اولویت دریافت خدمات درمانی با پزشکان و مراکز طرف قرارداد با صندوق است. افراد نیازمند می‌توانند از منابع حداقلی نیاز محور بهره‌مند شوند.

در این اثر تلاش شده است تا از نحوه تأمین مالی سازمان حمایت اجتماعی در کشور اتریش آغاز کند و حمایت‌های مشخصی از جمله مراقبت‌های بهداشتی و درمانی، کمک‌هزینه‌های نقدی ایام بیماری، کمک‌هزینه بارداری، مستمری از کارافتادگی، مزایا و مستمری بازنشستگی، مستمری بازمندگان، کمک‌هزینه‌های مربوط به حوادث ناشی از کار و بیماری‌های شغلی، کمک‌هزینه عائله‌مندی، بیکاری و مراقبت‌های بلندمدت را تشریح می‌نماید.

واژگان کلیدی: حقوق تأمین اجتماعی، اتریش، کمیسیون تأمین اجتماعی اروپا.

عنوان: حقوق تأمین اجتماعی در ایرلند

تهیه و تدوین: کمیسیون اروپا
مترجم: لیلا سادات فاطمی نسب
سال: ۱۳۹۷

چکیده

مجموعه کتاب‌های حقوق تأمین اجتماعی در کشورهای اروپایی که توسط کمیسیون اروپایی حقوق تأمین اجتماعی تهیه شده است، به ساختار سازمان‌های تأمین اجتماعی و حمایت اجتماعی در کشورهای اروپایی می‌پردازد و درباره نحوه عمل آن‌ها اطلاعات جامع و روشنی ارائه می‌کند.

این کتاب به حقوق تأمین اجتماعی در کشور ایرلند پرداخته است. نظام رفاهی ایرلند در سه حوزه فعال است:

- پرداختی‌های بیمه اجتماعی (یا به اصطلاح پرداختی‌های مشارکتی) که بر اساس مقدار حق بیمه (وجوه مربوط به بیمه اجتماعی) پرداختی از سوی بیمه‌شده در بازه زمانی مشخص قابل پرداخت است؛
- پرداختی‌های مساعدت‌های اجتماعی (یا به اصطلاح پرداختی‌های غیر مشارکتی) ویژه کسانی که حق بهره‌مندی از مزایای بیمه اجتماعی را ندارند. انجام آزمون وسیع برای این گروه الزامی است؛
- سایر مزایا که صرف‌نظر از نتیجه آزمون وسیع و میزان حق بیمه قابل‌ارائه به بیمه‌شده است؛ مزایایی مانند حق اولاد.

در این اثر تلاش شده است تا از نحوه تأمین مالی سازمان حمایت اجتماعی در کشور ایرلند آغاز کند و حمایت‌های مشخصی از جمله مراقبت‌های بهداشتی و درمانی، کمک‌هزینه‌های نقدی ایام بیماری، کمک‌هزینه بارداری، مستمری از کارافتادگی، مزایا و مستمری بازنشستگی، مستمری بازمندگان، کمک‌هزینه‌های مربوط به حوادث ناشی از کار و بیماری‌های شغلی، کمک‌هزینه عائله‌مندی، بیکاری و مراقبت‌های بلندمدت را تشریح می‌نماید.

واژگان کلیدی: حقوق تأمین اجتماعی، ایرلند، کمیسیون تأمین اجتماعی اروپا.

عنوان: بررسی تحولات نظام رفاه اجتماعی در ایران (از منظر سیاستی، ساختاری، نهادی)

نویسنده: محمد زاهدی اصل

سال: ۱۳۹۷

چکیده

همه کشورهای جهان، به‌ویژه در یک‌صد سال اخیر، ضرورت توجه عملی به موضوع رفاه اجتماعی را پذیرفته‌اند. میزان توسعه‌یافتگی کشورها در بخش عمده‌ای از شاخص‌ها با معیار استیفا و تأمین حقوق انسانی و شهروندی در حوزه رفاه اجتماعی عرضه‌شده از سوی دولت‌ها سنجیده می‌شود. مجامع بین‌المللی با محوریت سازمان ملل متحد و نهادهای وابسته به آن نیز در ورود دولت‌ها به این حوزه مؤثر بوده‌اند. کشور ما ایران نیز به دلیل عضویت در جامعه جهانی و در نتیجه پیروی از شاخص‌های رفاه اجتماعی و توسعه اقتصادی باید به این حوزه توجه داشته باشد.

در این راستا کتاب رفاه اجتماعی در ایران (از منظر سیاستی، ساختاری، نهادی) به سفارش مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی و به قلم دکتر محمد زاهدی اصل تألیف و توسط انتشارات مؤسسه به چاپ رسید. اثر حاضر همان‌گونه که از نام آن پیدا است، تحولات نظام رفاهی و سیاست‌های اجتماعی ایران را از سه منظر سیاستی، ساختاری و نهادی بررسی می‌کند.

فصل اول کتاب به بیان کلیات و طرح مسئله می‌پردازد. مؤلف هدف اصلی خود را بررسی اسناد و مدارک تاریخی ایران در حوزه سیاست‌های رفاهی و فرازوفرودهای موضوع و ساختار رفاه و تأمین اجتماعی معرفی می‌کند.

در فصل دوم کتاب تحولات تاریخی مربوط به سیاست‌ها و ساختارهای رفاه و تأمین اجتماعی ایران با تکیه بر اسناد و مدارک معتبر از استقرار نظام مشروطیت و آغاز عصر قانون‌گذاری به معنای حقوقی و در بستر حاکمیت ملی آن در چند دوره مطرح و بررسی شده است. مفاهیم مربوط به حوزه رفاه و تأمین اجتماعی در دوره‌های قبل از مشروطیت، اعم از دوره باستان و امپراتوری‌های بعد از اسلام نیز متناسب با شرایط اقتصادی و اجتماعی آن زمان مطرح و نمونه‌هایی از آن‌ها در برخی از اسناد تاریخی معرفی شده است. فصل سوم کتاب با رعایت اختصار، وضعیت رفاه و تأمین اجتماعی در برخی از کشورهای جهان را معرفی کرده است. ملاک اصلی در انتخاب کشورها ویژگی‌های آن‌ها چه از بُعد منطقه‌ای و چه از لحاظ نظام سیاسی بوده است.

در فصل چهارم دیدگاه‌ها و الگوهای جهانی در عرصه رفاه اجتماعی و چگونگی مدیریت آن با تکیه بر مکاتب گوناگون مطرح شده است. سپس، مباحث مربوط به سازمان‌ها و مؤسسه‌های خدمات اجتماعی اعم از دولتی، حکومتی و عمومی در بخش‌های بیمه‌ای، حمایتی و امدادی از منظر فرایند مدیریتی بررسی و باهدف سازمان‌دهی بهتر مطالب در دو دوره قبل و بعد از انقلاب و به تفکیک سازمان‌های حمایتی و بیمه‌ای ارائه شده است.

فصل پنجم به جمع‌بندی و نتیجه‌گیری اختصاص داده شده است. ابتدا جمع‌بندی سیر تاریخی تحولات رفاه اجتماعی و سپس، تحلیل وضعیت رفاه اجتماعی در چهار دهه بعد از انقلاب ارائه می‌شود و پس از آن مؤلف ضمن بررسی نظر کارشناسان الگوی نظام رفاهی خود را پیشنهاد می‌کند.

واژگان کلیدی: رفاه اجتماعی، ایران، تحولات سیاسی، تحولات ساختاری، تحولات نهادی.

عنوان: اصول علم اکچوئریال

مؤلف: مایکل شریز

مترجمین: علی صادقخانی - هاله فرزانه

سال: ۱۳۹۷

چکیده

ارزیابی‌های اکچوئریال نقش بسیار مهمی در تحلیل و رصد وضعیت مالی طرح‌های بیمه اجتماعی و پیشنهاد سیاست‌های مناسب برای تضمین پایداری آن‌ها ایفا می‌کند. بهره‌گیری از این مهارت برای ارتقای مدیریت علمی صندوق‌های بیمه اجتماعی همواره مورد تأکید نهادهای بین‌المللی بوده است. این کتاب یکی از جدیدترین و جامع‌ترین کتاب‌های این حوزه با مطالب پایه‌ای، متنوع، جامع و سودمندی است که توسط پرفسور مایکل شریز، استاد مطالعات اکچوئریال در دانشگاه نیو سوئولز، تألیف شده است.

از مزایای این کتاب می‌توان به زبان ساده، روان و قابل فهم آن اشاره نمود. نکته مهم در این کتاب آن است که نویسنده بدون آنکه موضوع خاصی را به صورت نامتناسب گسترش دهد و وارد جزئیات شود، حجم عمده‌ای از مطالب موردنیاز مالی و اکچوئریال را تجزیه و تحلیل کرده و از طریق ارائه مثال‌ها و تمرین‌های گوناگون مجموعه مناسبی را برای فراگیری اصول بنیادین این علم فراهم آورده است.

از دیگر مزایای این اثر می‌توان به گردآوری فهرستی از اصطلاح‌ها و واژگان مالی و اکچوئریال و معادل فارسی هر یک در واژه‌نامه پایانی کتاب اشاره کرد که موجبات ارتقای سطح ادبیات این حوزه به زبان فارسی را فراهم می‌آورد. کتاب در یازده فصل تنظیم شده است. فصل اول کتاب به اساس شکل‌گیری دانش اکچوئریال می‌پردازد و تاریخچه مختصری از فعالیت‌های صورت گرفته را مورد بررسی قرار می‌دهد. فصل دوم با قوانین احتمال آغاز می‌شود و توزیع‌های آماری پرکاربرد در این علم را معرفی نموده و کاربرد آن‌ها را در دنیای واقعی مطرح می‌کند. فصل سوم به مباحث مرتبط با جمعیت‌شناسی، مدل‌های بقا و مخاطره و جدول‌های مرگومیر می‌پردازد. فصل چهارم تا ششم در ارتباط با مفاهیم و ابزارهای مالی، اقتصاد بیمه و حسابداری و مدیریت اکچوئریال است. فصل هفتم نقش اکچوئری‌ها را در نظام‌های تأمین مالی نشان می‌دهد و نحوه متنوع سازی ریسک و تجمیع آن را بررسی می‌کند. فصل هشتم انواع بیمه‌های زندگی و مستمری‌ها و تعهدات مربوط به آن‌ها را بررسی می‌کند. فصل نهم مباحث مرتبط با بیمه‌های غیر زندگی است.

فصل دهم بیمه‌های درمان و تأمین اجتماعی را به‌طور جامع بررسی می‌کند و انواع مزایای بازنشستگی و مراقبت‌های درمانی و همچنین لایه‌های مختلف ذخایر بازنشستگی را به بحث می‌گذارد.

در نهایت، فصل یازدهم استانداردها و اخلاق حرفه‌ای یک اکچوئری را تبیین می‌کند و ورشکستگی‌های اخیر بیمه‌ای ناشی از غفلت اکچوئری را از نظر می‌گذراند.

واژگان کلیدی: علم اکچوئریال، بیمه‌های اجتماعی، دکچوئری، صندوق‌های بازنشستگی.

نویسنده: آرین قلی‌پور

سال: ۱۳۹۷

چکیده

گسترده‌ی حوزه خدمات‌دهی سازمان تأمین اجتماعی و پیچیدگی بالای کارکردی آن در کنار تعداد درخور توجه کارکنان سازمان بیانگر حساسیت و اهمیت جایگاه‌های مدیریتی در سازمان تأمین اجتماعی است. همین اهمیت و حساسیت و پیامدهای اقتصادی، اجتماعی و حتی سیاسی قرار گرفتن افراد نامتناسب در جایگاه‌های مختلف مدیریتی در صف و ستاد ضرورت فاصله گرفتن از روش‌های سنتی انتخاب و ارتقاء را مستدل می‌سازد. همه این موارد ضرورت و نیاز و نوعی تمایل را در سازمان تأمین اجتماعی برای عبور از رویکرد سنتی به منابع انسانی نشان می‌دهد؛ قرار دادن این تمایل و نیاز در کنار جریان علمی مدرن درباره «مدل شایستگی» و «کانون ارزیابی»، مناسب بودن رویکرد مذکور برای پاسخ‌گویی به درخواست‌های سازمان را نوید می‌دهد.

چارچوب نظری این کتاب مبتنی بر نقد رویکردهای تقلیل‌گرا و بهره‌مندی از رویکردهای تلفیقی‌تر بوده است. به همین دلیل، در این رویکرد شایستگی‌ها بیش از آنکه به متغیرهای روان‌شناختی محدود شوند، به عوامل اقتضایی- اجتماعی و شبکه پیوندهای اخلاقی، فنی و اجتماعی که فرد در آن درگیر بوده‌اند. بر اساس این رویکرد، شایستگی به هر دو عامل فرد و موقعیت وابسته خواهد بود. از سوی دیگر، رویکرد نظری کتاب هم نسبت به اقتضائاتی که در موقعیت تاریخی خاص شرح وظایف بر اساس آن تعریف شده‌اند بی‌توجه نیست و هم از پویایی محیطی و موقعیت‌های مختلف سازمان غفلت نمی‌کند و درنهایت به سمت حد میانه‌ای از منحصربه‌فرد بودن شغل و استاندارد عمومی متمایل است که ضمن پذیرش برخی شایستگی‌های پرتکرار به برخی از شایستگی‌های منحصربه‌فرد نیز قائل است.

در این کتاب مؤلف پس از انجام مطالعه و تحقیقات میدانی دستاوردهای خود را در قالب مدل‌هایی ارائه کرده است.

واژگان کلیدی: تأمین اجتماعی، مدیریت، مدل شایستگی مدیران، سرمایه انسانی، کانون ارزیابی.

عنوان: چالش‌ها و فرصت‌ها در مدیریت مراقبت سلامت

نویسندگان: زسباستین گارتنر - کاتجاسویز

مترجم: مجید شیخ محمدی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

کتاب چالش‌ها و فرصت‌ها در مدیریت مراقبت سلامت شامل مجموعه‌ای از مقاله‌ها است که تعدادی از متخصصان علوم پزشکی، بازاریابی و مهندسی صنایع و سیستم‌ها در کشورهای مختلف آن‌ها را گردآوری و تألیف کرده‌اند. در این کتاب تلاش شده است با معرفی مسائل و چالش‌های حوزه سلامت و ترسیم یک تصویر حیاتی از چالش‌های جاری و پیش‌روی مدیریت نقطه تعادلی در منافع ذی‌نفعان مختلف در نظام‌های سلامت ارائه کند.

حوزه سلامت در سال‌های گذشته همانند دیگر بخش‌ها تحت تأثیر نوآوری‌های تکنولوژیک قرار گرفته است و محصولات و فناوری‌های نوآورانه زیادی ظهور کرده‌اند که باید منافع ذی‌نفعان گوناگون حوزه سلامت را تأمین کنند. کتاب می‌کوشد تا این نوآوری‌ها را از رویکردهای مختلفی تحلیل کند و راهکارهایی برای حوزه‌های نظام مراقبت سلامت، بیمارستان‌ها، تیم‌های مراقبت سلامت، دیدگاه‌های بیماران، ارزیابی فناوری‌ها و نوآوری‌ها و ابزار سازمان‌دهی مراقبت سلامت ارائه دهد.

مقاله‌های کتاب موضوع‌های چالشی بخش مراقبت سلامت، پتانسیل‌های آن‌ها برای آینده و پیامدهای مدیریتی آن‌ها را بررسی می‌کنند. در بخش مطالعه‌های موردی نیز بهترین و برجسته‌ترین روش‌ها و تجربه‌های به‌کاررفته در کشورهای اروپایی ارائه می‌شود. در نهایت، کتاب با ارائه دیدگاه‌های حوزه‌های علمی و دانشگاهی و همچنین پزشکان و شاغلان حوزه مراقبت‌های سلامت در پر کردن شکاف میان علم و کاربرد عملی آن تلاش می‌کند.

فصل اول کتاب نظام مراقبت‌های سلامت را بررسی می‌کند که شامل مقاله‌هایی درباره هزینه‌های این مراقبت‌ها، مدل‌سازی مفهومی تکامل مشارکت محور در درمان پزشکی و تنوع روش‌های مدیریتی و نوآوری‌های درمانی است.

فصل دوم از بیمارستان‌ها و پذیرش نوآوری‌ها در بیمارستان‌ها، طراحی بیمارستان بیمارگرا و دانش‌محور و ارزیابی کیفیت درمان در پزشکی کودکان بحث می‌کند.

فصل سوم تیم‌های مراقبت‌های سلامت شامل توسعه کار مشارکتی، پتانسیل‌های همکاری‌های بین حرفه‌ای، مدیریت این همکاری‌ها و نوآوری‌های این حوزه را بررسی می‌کند.

فصل چهارم دیدگاه‌های بیماران، حمایت از بیماران و مشارکت بیماران را مطرح می‌نماید.

فصل پنجم به فناوری‌ها و نوآوری‌های حوزه مراقبت سلامت اختصاص دارد.

فصل ششم معرفی جعبه‌ابزاری برای سازمان‌دهی مراقبت سلامت را بر عهده دارد.

فصل هفتم به مطالعه‌های موردی در حوزه‌های قابل فهم شدن زبان پزشکی، رتبه‌بندی آنلاین ارائه‌دهندگان مراقبت‌های سلامت در آلمان، چالش‌های ارتباطات سلامت الکترونیک، جایگاه ICH در نوآوری‌های سازمانی، همکاری‌های بین‌رشته‌ای و بازدیدهای گروهی پزشکی می‌پردازد.

واژگان کلیدی: مدیریت سلامت، علوم پزشکی، مهندسی صنایع، نوآوری‌های فناوری‌های پزشکی.

نویسندگان: هادی زنوز - افشین برمکی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

کتاب اشتغال و بیکاری در ایران: سیاست‌ها و روندها نتایج یک طرح پژوهشی در گروه اقتصاد و سرمایه‌گذاری موسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی است که به‌منظور مطالعه حوزه اشتغال و بیکاری و تأثیرات آن‌ها بر سازمان تأمین اجتماعی انجام گرفته است.

در این کتاب نویسندگان تلاش کرده‌اند، اهداف زیر را دنبال کنند:

(۱) ارزیابی وضعیت بازار کار و پیش‌بینی تحولات آن در دوران برنامه با توجه به میزان تحقق‌پذیری اهداف برنامه ششم و برنامه‌ها و طرح‌های ستاد اقتصاد مقاومتی.

(۲) ارزیابی رابطه متقابل بازار کار و سازمان تأمین اجتماعی از نظر ورود نیروی کار به صندوق تأمین اجتماعی و خروج از آن.

(۳) پیشنهاد سیاست‌های افزایش اشتغال در کشور از طریق رشد اقتصادی فراگیر با توجه به موانع نهادی و انگیزش‌های مالی سرمایه‌گذاری در کشور. این سیاست‌ها به‌منظور اصلاح احتمالی رویکردها و سیاست‌های دولت به ایجاد اشتغال در اقتصاد کشور پیشنهاد خواهد شد.

کتاب در دو قسمت تحت عنوان «شناخت وضع موجود» و «سیاست‌های پیشنهادی» تدوین شده است. جلد حاضر که به شناخت وضع موجود اختصاص دارد، مباحث زیر را پوشش می‌دهد:

(۱) مبانی نظری، مطالعات تجربی و روش‌شناسی مطالعه

(۲) تحول جمعیت و تأثیر آن بر جمعیت در سن کار و جمعیت فعال

(۳) تحولات تقاضای نیروی کار

(۴) ابعاد و ویژگی‌های بیکاری در اقتصاد ایران

(۵) ارزیابی اجمالی سیاست‌های دولت برای رونق تولید و ایجاد اشتغال

(۶) شناخت نقاط قوت و ضعف، فرصت‌ها و تهدیدهای توسعه اشتغال و سرمایه‌گذاری در سطح ملی

(۷) تحول اشتغال و سرمایه‌گذاری در دوره برنامه ششم توسعه (۱۴۰۰-۱۳۹۶)

واژگان کلیدی: اشتغال، بیکاری، ایران، بازار کار.

عنوان: سیر تطور قوانین بیمه‌ای حمایت از بازماندگان در ایران

نویسندگان: مجتبی قاسمی - زهرا زاده غلام

سال: ۱۳۹۷

چکیده

در زمینه حمایت از بازماندگان در طرح‌های مستمری در ایران بیش از یک قرن تجربه قانون گذاری وجود دارد. در واقع، از تصویب اولین قانون مربوط به پرداخت حقوق وظیفه به بازماندگان کارکنان دولت در سال ۱۲۸۶ شمسی تا به امروز حدود ۳۳ قانون، اصلاحیه و مصوبه در این زمینه وضع شده است (به استثنای مصوبه‌های مربوط به تعدیل مستمری‌های پرداختی با شاخصی از هزینه‌های زندگی).

با لحاظ استانداردهای کنونی قانون گذاری مستمری و تجربه کشورهای مختلف در این زمینه قانون استخدام کشوری سال ۱۳۴۵ و قانون بیمه اجتماعی کارگران مصوب سال ۱۳۳۹ را می‌توان از ایستگاه‌های طلایی قانون گذاری در این حوزه قلمداد کرد که بسیاری از مواد قانونی مرتبط با پرداخت مستمری به بازماندگان در آن‌ها منطبق با قوانین جاری مشابه در بسیاری از کشورهای جهان است. از جمله نکته‌های بارز در این قوانین می‌توان به کاهش دامنه پوشش حمایتی و حذف خواهر و برادر از این دامنه اشاره کرد که پیش از این، در سال ۱۳۰۱ به دامنه پوشش حمایتی اضافه شده بودند. از دیگر نکات برجسته گذاشتن سقف سنی برای فرزندان (هم ذکور و هم اناث) در برخورداری از مزایای مستمری است که متأسفانه در سال‌های بعدی این مورد نیز از میان برداشته شد. افزون بر این، در قانون استخدام کشوری سال ۱۳۴۵ برخورداری هم‌زمان از دو حقوق وظیفه یا مستمری و حقوق وظیفه ممنوع بوده است که این مورد نیز با اصلاحات صورت گرفته در سال‌های بعدی لغو شد.

در نهایت علی‌رغم یک قرن تجربه قانون گذاری در این حوزه نوعی آشفتگی قانونی در حوزه حمایت از بازماندگان قانونی کارکنان دولت مشاهده می‌شود. اکنون پس از گذشت صدسال هنوز یک قانون جامع که موادی از آن به‌طور شفاف و یکجا تکلیف پرداخت حقوق وظیفه به بازماندگان را مشخص کند وجود ندارد. به‌عنوان نمونه، در حال حاضر در مواردی برای برقراری حقوق وظیفه به موادی از قانون استخدام کشوری سال ۱۳۴۵ استناد می‌شود و در مواردی دیگر برقراری با استناد به موادی از قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب سال ۱۳۸۶ صورت می‌گیرد. این آشفتگی قانونی دشواری‌های بسیاری را برای بازماندگان، کارشناسان اجرایی مربوطه و البته پژوهشگران این حوزه به همراه داشته است. یکی از اهداف این نوشتار گردآوری قانون‌های مرتبط به این حوزه بوده است تا افزون بر رصد سیر تاریخی آن امکان دسترسی به تمام مواد قانونی مرتبط در این حوزه برای افراد علاقه‌مند فراهم گردد. در پایان، به باور نگارندگان، تهیه و تنظیم یک قانون جامع مستمری، که بخشی از آن به‌طور مشخص به برقراری مستمری برای بازماندگان قانونی بپردازد، گامی بسیار مهم در جهت رفع آشفتگی‌های موجود در این زمینه است.

واژگان کلیدی: تأمین اجتماعی، حمایت‌های اجتماعی، قوانین بیمه‌ای، بازماندگان، مستمری.

عنوان: اهداف عمومی با ابزار خصوصی: خرید استراتژیک خدمات سلامت

نویسندگان: الکساندر اس. پرکر - زینگ ژو لئو - ادیت وی. ولنیای - انیس باریس

مترجمین: کامبیز منظم - صادق غضنفری

سال: ۱۳۹۷

چکیده

تغییر پارادایم سلامت و افزایش انفجار گونه هزینه‌ها، رشد تکنولوژی پزشکی، افزایش تقاضا، افزایش آگاهی و ارتباطات، سبب شده است که تمام کشورها برای تحقق اهداف سلامت با محدودیت منابع روبه‌رو باشند و برای استفاده بهینه از منابع موجود چاره‌ای جز اولویت‌بندی نیست. این امر در کشورهای در حال توسعه که با دشواری‌های بیشتری در تأمین منابع مالی مواجه هستند، مهم‌تر و حساس‌تر است. ورود بیمه‌ها و سایر پردازندگان جمعی به شکل نهادهای آگاه برای پذیرش ریسک و انباشت آن به‌مثابه حامی و وکیل افراد تحت پوشش سبب شده است که این پردازندگان عمومی وادار به انتخاب به‌جای افراد تحت پوشش خود (به‌عنوان خریدار آگاه) بشوند.

امروزه خرید راهبردی یکی از بهترین راه‌های استفاده از منطق اقتصادی برای کسب بهترین نتایج و دستاوردها از منابع کمیاب موجود تلقی می‌شود. این امر نیاز به آشنایی و تجهیز به دانش و مهارت‌هایی دارد. کتاب حاضر که مدتی است که جزو یکی از بهترین اسناد مکتوب در ادبیات جهانی در مورد خرید استراتژیک است به‌طور جدی یکی از اساسی‌ترین راهکارها برای مواجهه با این چالش بزرگ را بررسی کرده است. به دلیل احساس کمبود به کتابی فارسی در این زمینه با ویژگی‌های مهمی همچون کامل، روان و کاربردی بودن متن و قابلیت فهم آسان، مؤسسه عالی پژوهش تصمیم به ترجمه این کتاب گرفت.

کتاب در سه بخش تنظیم شده است. بخش نخست چارچوب سیاستی را بررسی می‌کند و فصل‌های زیر را دربر می‌گیرد: اقتصاد سیاسی خرید استراتژیک؛ طراحی سیاست در خرید استراتژیک؛ ساختار سازمانی خریداران؛ محیط سازمانی؛ تولید، حکمرانی و مدیریت بخش دوم با محوریت بررسی شالوده اقتصادی شامل فصل‌های زیر است:

تئوری کارفرما- کارگزار و کاربرد آن در خدمات سلامت؛ هزینه توابع مطلوبیت پزشکان و بیماران؛ مدل‌های اقتصادی رفتار پزشک؛ مدل‌های اقتصادی رفتار بیمارستان؛ انگیزش و پرداخت مرتبط با عملکرد؛ مکانیسم‌های پرداخت و رفتار ارائه‌دهنده؛ تقاضای القائی ارائه‌دهنده و ارائه خدمات غیرضروری؛ سازمان‌دهی خدمات سلامت با تأمین مالی عمومی؛ قراردادهای خدمات درمانی؛ ایجاد انگیزش و کنترل هزینه‌ها

بخش سوم به چارچوبی به ارزشیابی اختصاص دارد و کارایی در خرید را به بحث می‌گذارد.

واژگان کلیدی: اهداف عمومی، خرید خدمات سلامت، خرید استراتژیک، فناوری پزشکی، اقتصاد سلامت.

عنوان: نظام‌های سلامت تطبیقی: چشم‌انداز جهانی

نویسندگان: جیمز ای. جانسون - کارلین اچ. استاسکوپف

مترجم: ایروان مسعودی اصل

سال: ۱۳۹۷

چکیده

در این کتاب کوشش شده است ساختارها، فرآیندها و دستاوردهای نظام‌های سلامت کشورهای گوناگون معرفی شود. امروزه در همه جوامع تأمین سلامت به‌مثابه یک حق اساسی مردم شناخته شده است و بخشی از تعهدات دولت‌ها به شمار می‌آید. دولت‌ها به‌منظور انجام این تعهد هرکدام نظام سلامت خود را متناسب با منابع موجود و شرایط کشور خود تشکیل داده‌اند. نظام سلامت دربرگیرنده تمام افراد و فعالیت‌هایی است که هدف نهایی آن‌ها ارتقای سلامت جامعه انسانی است تا همه مردم بتوانند با برخورداری از سلامت کافی در فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی مؤثر واقع شوند.

نظام‌های سلامت در قرن‌های گذشته واحدهایی کوچک و بیشتر خصوصی یا خیریه و اکثراً غیر مؤثر بودند؛ اما در قرن حاضر با پیشرفت دانش و تکنولوژی به نظام‌های کاملاً پیچیده‌ای تبدیل شده‌اند. امروزه این نظام‌ها الگوهایی از یک یا چند طراحی اولیه‌اند که در اواخر قرن نوزدهم شکل گرفتند و به تدریج اصلاح شدند. در کشورهای دنیا مدل‌های متفاوتی از سیستم‌های سلامت وجود دارد که شاید بتوان آن‌ها را در طیفی میان مدل‌های کاملاً سوسیالیستی تا مدل‌هایی بر مبنای بازار آزاد تعریف نمود. به‌طور کلی و از نظر تاریخی، مدل‌های حفاظت مالی سلامت بوریج و بیسمارک را می‌توان مبنای مدل‌های امروزی و نوین نظام سلامت در نظر گرفت. نظام سلامت هر کشور که اساس آن یکی از دو مدل فوق است، متناسب با شرایط سیاسی و اقتصادی هر کشور به‌گونه‌ای تغییر پیدا کرده‌اند که نمی‌توان هیچ دو کشوری را یافت که نظام سلامت آن‌ها کاملاً مشابه باشد. منابع گوناگون نیز بر این نکته تأکید کرده‌اند که شکل‌گیری، تغییر و توسعه نظام‌های سلامت به‌صورت تدریجی است و تحت تأثیر نظام سیاسی و رفاهی هر کشور قرار دارد.

شناخت ساختارها و کارکردهای این نظام‌ها برای سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیران سلامت کشور اهمیت بسیاری دارد. با درک تنوع عملکردها و سیاست‌های سلامت در سراسر جهان توانایی و ظرفیت عملکرد حوزه سلامت کشور افزایش خواهد یافت و می‌تواند کمک شایانی به افزایش دانش در این حوزه نماید. کتاب حاضر در سه فصل و بیست‌وسه بخش تجربه‌های کشورهای گوناگون را ارائه می‌کند.

فصل اول کتاب، سلامت جهانی و نظام‌های سلامت و عملکردهای آن در رابطه با پیشگیری و درمان بیماری‌ها و همچنین روابط نظام سلامت با سیاست و اقتصاد را ارائه کرده است. در فصل دوم کتاب، نظام‌های سلامت اکثر کشورهای جهان شامل کشورهای کانادا، انگلستان، ایرلند، پرتغال، آلمان، روسیه، استرالیا، ژاپن، کره، هندوستان، اردن، ترکیه، کنگو، نیجریه، غنا، مکزیک و سنت لوسیا تشریح شده و تاریخچه و تجربیات هرکدام از این کشورها بیان شده‌اند. فصل سوم کتاب نیز در سه بخش به چالش‌ها و فرصت‌های نظام سلامت جهانی پرداخته است و به‌صورت خاص بر نظام سلامت ایالات متحده آمریکا متمرکز شده است. همچنین نقش سازمان‌های غیردولتی در سلامت جهانی و دیگر فرصت‌ها و چالش‌های این حوزه مورد بحث قرار گرفته است.

واژگان کلیدی: نظام‌های سلامت تطبیقی، حفاظت مالی پزشکی، تأمین مالی نظام سلامت، سلامت جهانی.

مؤلف: کیوان مرتضوی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

بیمه بیکاری کارگران را در قبال تغییر و تحولات اقتصادی، رکودها، اختلافات شخصی و صنفی و خطمشی‌های اقتصادی دولت‌ها که منجر به بروز بیکاری می‌شدند، حمایت می‌کند. کتاب حاضر از تحولات بیمه بیکاری در جهان و ایران بحث می‌کند و اسناد، قوانین و سنت‌های مختلف این موضوع را ارائه کرده است.

در این کتاب تلاش شده است تا در پنج فصل ضمن پرداختن به مباحث بیکاری و بیمه آن، الگوهای رایج در نظام رفاه و برخورد این الگوها با معضل بیکاری و ویژگی مدیریت در طرح‌های بیمه بیکاری، چگونگی تأمین مالی و دامنه مقررات منظور شده در انواع طرح‌ها، ویژگی‌ها و عملکرد سیستم بیمه بیکاری در ایران، مواضع سیستم بیمه بیکاری در مواجهه با تحولات بازار کار و درنهایت، چالش‌ها و فرصت‌های پیش رو بررسی شود.

فصل اول کتاب به مباحث نظری و مفهومی و ادبیات بیمه بیکاری اختصاص دارد. مؤلف ابتدا بیکاری و بیمه بیکاری را تعریف می‌کند و به انواع سیستم‌های بیمه‌های بیکاری اجباری، اختیاری، مقطوع و ... می‌پردازد و در ادامه دیدگاه‌های مختلف کلاسیک‌ها، نوکلاسیک‌ها و نظریه‌های مطرح معاصر را مرور می‌کند.

فصل دوم کتاب از بیکاری در چارچوب نظام رفاهی بحث می‌کند و به مواردی مانند تأمین مالی، محدودیت‌های نقدینگی، دامنه مقررات، پیامدها و سطوح دستمزد در طرح‌های بیمه بیکاری اشاره می‌کند. فصل سوم کتاب به مرور تجربه سایر کشورهای جهان اختصاص دارد. ابتدا تاریخچه‌ای از بیمه بیکاری در نظام‌های لیبرال و کمونیستی ارائه می‌کند و نیز قطعنامه‌های سازمان بین‌المللی را مورد بحث و بررسی قرار می‌دهد. سپس، تجربیات کشورهایمانند کانادا، ایالات متحده آمریکا، انگلیس، سوئد، ژاپن، مصر، شیلی و ... را مرور می‌کند.

فصل چهارم کتاب نظام بیمه بیکاری در ایران را مطرح می‌کند و به مواردی مانند تاریخچه، سیر تحول قانونی و ویژگی‌های قانونی بیمه بیکاری و تحولات جمعیتی و بازار کار ایران می‌پردازد. سپس سیاست‌گذاری‌های دولت‌ها برای مقابله با تحولات را مورد بحث قرار می‌دهد.

فصل پنجم گزارشی از عملکرد سیستم بیمه ایران و صندوق بیمه بیکاری از ابتدا تا دوران معاصر ارائه می‌دهد. درنهایت، در فصل ششم که فصل نهایی کتاب است به چالش‌ها و راهکارهای پیش‌رو در حوزه بیمه بیکاری اختصاص یافته است و مشکلات قانونی، مدیریتی و اجرایی و راهکارهایی برای حل آن‌ها ارائه می‌شود.

واژگان کلیدی: نظام رفاهی، ایران، تأمین اجتماعی، بیمه بیکاری.

عنوان: سیاست‌گذاری اشتغال در برنامه‌های توسعه ایران (قبل و پس از انقلاب اسلامی)

نویسندگان: زهرا کریمی - خدیجه پری

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این کتاب مهم‌ترین ابزارهای سیاست‌گذاری دولت در رابطه با تسریع رشد سرمایه‌گذاری، تولید و اشتغال را بررسی می‌کند. یکی از پیش‌شرط‌های رشد سرمایه‌گذاری، تولید و اشتغال دسترسی به تسهیلات بانکی است؛ به همین جهت کتاب تحولات سیاست‌های پولی و اعتباری و پیامدهای آن را در دوره‌های گوناگون ارائه می‌کند. سیاست‌های ارزی و تجاری نیز در رقابت‌پذیری تولیدات داخلی و به تبع آن گسترش ظرفیت‌های تولیدی نقش تعیین‌کننده‌ای دارد. با توجه به سهم بالای درآمد نفت در منابع ارزی کشور و شوک‌های مثبت و منفی ناشی از نوسان‌های درآمد نفت، سیاست‌های ارزی و تجاری و تأثیر آن بر واردات و صادرات غیرنفتی تجزیه و تحلیل شده است.

کتاب از هفت فصل تشکیل شده است. فصل اول به سیاست‌های اشتغال قبل از انقلاب اختصاص یافته است. از اوایل این فصل عمدتاً سیاست‌های اشتغال در برنامه‌های چهارم و پنجم عمرانی (۵۶-۱۳۴۶) و پیامدهای اجرای این سیاست‌ها را بررسی می‌کند. فصل دوم به سیاست‌های اشتغال در دوران انقلاب و جنگ می‌پردازد. فصل سوم سیاست‌های اشتغال در برنامه اول توسعه را بررسی می‌کند. در این فصل تأثیر اعمال سیاست‌های تعدیل اقتصادی بر عملکرد بازار کار مطالعه می‌شود. فصل چهارم در تحلیل سیاست‌های اشتغال در برنامه دوم توسعه پس از ترسیم تصویری از شرایط نامناسب اقتصاد کشور، سیاست‌های اعمال شده برای افزایش سرمایه‌گذاری، تولید و اشتغال معرفی شده است. فصل پنجم به سیاست‌های اشتغال در برنامه سوم توسعه پرداخته است. در این فصل نقش صندوق ذخیره ارزی برای ایجاد ثبات در اقتصاد کشور، وام خوداشتغالی و طرح ضربتی اشتغال و پیامدهای آن‌ها تحلیل شده است. فصل پنجم به سیاست‌های اشتغال در برنامه چهارم توسعه، دوران اوج‌گیری درآمدهای نفتی، اختصاص یافته است. در این فصل تأثیر هدفمند کردن یارانه‌ها و سیاست‌های ارزی و تجاری بر کاهش تولید و اشتغال بررسی شده است و نشان داده می‌شود که چرا آثار مثبت اجرای طرح مسکن مهر بر اشتغال توسط سیاست‌های نادرست ارزی و تجاری خنثی گردیده است. فصل ششم مربوط به سیاست‌های اشتغال در برنامه پنجم توسعه است. در این فصل شرایط رکودی حاکم بر اقتصاد طی این دوره تحلیل و سیاست‌های دولت برای مقابله با گسترش بیکاری تجزیه و تحلیل شده است. فصل آخر، با مروری بر سیاست‌های اشتغال در برنامه ششم توسعه (۱۴۰۰-۱۳۹۶) جمع‌بندی از مجموعه سیاست‌های اشتغال اعمال شده قبل و پس از انقلاب اسلامی ایران و پیامدهای آن را ارائه می‌دهد و بر اساس تجربه‌های حاصل از اجرای این سیاست‌ها پیشنهادهایی را مطرح می‌کند.

واژگان کلیدی: اشتغال، سیاست‌گذاری اجتماعی، تاریخ ایران، برنامه‌های توسعه.

عنوان: بحران جهانی بازنشستگی: تعهدات بی‌پشتوانه و نحوه پر کردن شکاف

نویسنده: ریچارد مارین

مترجم: افشین خاکباز

سال: ۱۳۹۷

چکیده

کتاب بحران جهانی بازنشستگی به‌مثابه پژوهشی ثانویه و در قالب دوازده فصل درصدد است نشان دهد ده‌ها میلیون بازنشسته آمریکایی از دو جنبه در معرض مشکلات جدی قرار دارند: در مقام مقایسه وضع خود نسبت به دیگران و در مقام مقایسه وضع فعلی نسبت به وضع قبلی خود. برخلاف سه دهه بعد از جنگ جهانی دوم که درآمد سالانه خانواده‌هایی که در رده بالا و پایین مقیاس درآمد قرار داشتند، حدود ۳ درصد افزایش می‌یافت، بخش عمده‌ای از رشد درآمد در چهار دهه پس‌از آن در میان افرادی متمرکز بود که بیشترین درآمد را داشتند. بنابراین کسانی که در آن دهه‌ها وضع مالی و معیشتی خوبی پیدا کردند، همچنان قادر خواهند بود تسهیلات بهداشتی و معیشتی بهتری در دوران بازنشستگی فراهم سازند، در حالی که افرادی که بدون پس‌انداز کافی بازنشسته می‌شوند از چنین موقعیتی برخوردار نیستند. چنین تفاوتی برای این گروه مسلماً دردناک است. در واقع تفاوت بین سطح زندگی دوره پیش از بازنشستگی و پس از بازنشستگی ناراحتی آن‌ها را بیشتر می‌کند. آن‌هایی که با پس‌انداز اندکی بازنشسته می‌شوند و مجبورند فقط با مستمری تأمین اجتماعی بسازند، معمولاً فقط می‌توانند کمتر از نصف مبلغی را که پیش از بازنشستگی خرج می‌کردند خرج کنند. البته به نظر می‌رسد بسیاری از مردمان جهان باینکه حتی از این مبلغ هم کمتر خرج می‌کنند، زندگی راحتی دارند؛ اما حتی آن‌ها نیز اگر مجبور شوند سطح زندگی معمول خود را رها کنند، ممکن است بسیار نگران و ناراحت شوند.

غلبه بر مشکلات جاری مستلزم برنامه مالی هوشمندانه است؛ اما تنها در صورتی می‌توان در برابر این چالش واکنش قدرتمندی نشان داد که کاملاً درک شود. کتاب حاضر در راستای درک عمیق‌تر این چالش نوشته شده است.

واژگان کلیدی: بحران جهانی، بازنشستگی، تعهدات مالی، شکاف مالی، مستمری.

عنوان: اصلاح رفاه اجتماعی ایالات متحده: تحولات سیاست‌گذاری از ۱۹۸۱ تاکنون

نویسنده: ریچارد کی. کاپوتو

مترجمین: علی اصغر سعدآبادی - فاطمه محمدی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

کتاب اصلاح رفاه اجتماعی ایالات متحده: تحولات سیاست‌گذاری از ۱۹۸۱ تاکنون تغییرهای رفاه اجتماعی فراهم‌شده برای خانواده‌های کم‌درآمد آمریکایی از ۱۹۸۱ (ظهور دولت رونالد ریگان) تا ۲۰۱۰ (مصادف با دوره دوم دولت باراک اوباما) را بررسی می‌کند. کتاب شامل دو بخش است: بخش اول (فصل آ تا ۶) بر تغییرهای برنامه‌های رفاهی متمرکز است که از مقرری گسترده دولت فدرال با عنوان «برنامه کمک به خانواده‌های دارای فرزند تحت تکفل» تا برنامه دولتی «کمک موقت به خانواده‌های نیازمند» را در بر می‌گیرد. همچنین، این بخش به تحول برنامه اعتبار مالیاتی درآمد کسب‌شده (مصوب ۱۹۷۵) می‌پردازد. بخش اول افزون بر مرور این تحولات، رواج یافتن برنامه‌های اعتبار مالیاتی درآمد کسب‌شده و کمک موقت به خانواده‌های نیازمند و سایر برنامه‌های اجتماعی و نیز الگوهای این برنامه‌ها را در قالب نتایج یک پژوهش بررسی می‌کند. فصل‌های ۷ تا ۱۰ که بخش دوم کتاب را تشکیل می‌دهند، با در نظر گرفتن بی‌ثباتی درآمدی افزایش‌یافته در اقتصاد جهانی (اقتصادی که از نظر بین‌المللی رقابتی‌تر و از لحاظ مالی دارای وابستگی متقابل می‌شود) نوآوری‌ها در اشتغال و یادگیری را بررسی می‌کنند. نکته اصلی بخش دوم گذار از برنامه‌های آموزش و یادگیری شغلی به عنوان استراتژی‌های ضد فقر به برنامه‌های توسعه نیروی کار است. از طریق برنامه‌های توسعه نیروی کار افراد نیازمند و خانواده‌های آن‌ها در کنار کارگران یدی و کارگران اداری دارای درآمد متوسط به کار گماشته و توانمندسازی می‌شوند. بخش دوم نتایج دو پیامدسنجی برنامه‌های آموزش و یادگیری شغلی را ارائه می‌کند که یکی از آن‌ها با تکیه بر پیمایش طولی و ملی جوانان ۱۹۷۹، برنامه‌های مصوب پیش از ۱۹۹۰ را توضیح می‌دهد و دیگری با تکیه بر پیمایش طولی و ملی جوانان ۱۹۹۷، برنامه‌های مصوب در دهه ۱۹۹۰ و پس‌از آن را توضیح می‌دهد. بخش دوم با بحث پیرامون برنامه‌های سیاست اجتماعی که به خانواده‌های کم‌درآمد مزایا می‌دهند و چالش‌های مربوط به آن پایان می‌پذیرد؛ چالش‌هایی که دولت اوباما در هنگام خروج ایالات متحده از رکود اقتصادی ۲۰۰۹-۲۰۰۷ با آن روبه‌رو است. به برنامه‌های دولت اوباما توجه خاصی شده است، برای مثال: قانون بهبود و سرمایه‌گذاری مجدد آمریکا مصوب سال ۲۰۰۹، طرح فارغ‌التحصیلی آمریکا و مقررات دیگری مانند افزایش حداقل دستمزد، اجرای مقررات مزد کافی و یارانه دستمزد به کارفرمایان. بخش دوم با بحث درباره بازنگری در سیاست‌های رد شده پیشین که می‌توانست خانواده‌های کم‌درآمد را منتفع سازد (مانند مقرری خانوادگی و یا درآمد تضمین‌شده) پایان می‌یابد.

واژگان کلیدی: رفاه اجتماعی، اصلاحات صندوق‌های بازنشستگی، ایالات متحده، سیاست‌گذاری اجتماعی.

**عنوان: قوانین اصلی و فرعی سازمان تأمین اجتماعی از
سال ۱۳۱۰ تا ۱۳۹۶**

گردآوری: رسول رضایی

سال: ۱۳۹۸

چکیده

دسترسی به قوانین تأمین اجتماعی، سوابق، تغییرات و اصلاحات این قوانین در طول زمان، امری حیاتی و گران‌بها برای پژوهشگران محسوب می‌شود. امری که قبلاً در دسترس نبود. به همین دلیل آقای رسول رضایی، محقق و گردآورنده این کتاب، تلاش کرده است با جمع‌آوری تمامی قوانین اصلی و فرعی مرتبط با حوزه بیمه‌های اجتماعی، مصوب مجلس در قبل و بعد از پیروزی انقلاب اسلامی و مواردی که بر طبق قانون اعطای اختیارات مصوب بیستم مردادماه ۱۳۳۱ به نخست‌وزیر - دکتر محمد مصدق - به تصویب دولت و سپس به تأیید مجلس وقت رسیده است، (از سال ۱۳۱۰ لغایت ۱۳۹۶)، بانک کاملی از «قوانین و مقررات سازمان تأمین اجتماعی» ایجاد کند. برای این کار از منابع و مراجع زیادی از جمله روزنامه رسمی، منابع منتشرشده از سوی سازمان تأمین اجتماعی، مؤسسه عالی پژوهش، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، کتب و اسناد موجود در کتابخانه‌ها و سایت‌ها و سایر منابع منتشرشده معتبر، استفاده شده است.

این مجموعه مشتمل بر قوانین اصلی مرتبط با حوزه بیمه‌های اجتماعی و قوانین فرعی که در قوانین برنامه پنج‌ساله و قوانین بودجه سالیانه و سایر قوانین مصوب کشوری از جمله قوانین مصوب کار در سنوات گذشته و قوانین استخدام کشوری و همچنین قوانین مرتبط با بیمه‌های اجتماعی سابق و سازمان‌های بیمه‌ای، سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌هایی می‌باشد که به‌موجب قانون تأمین اجتماعی مصوب تیرماه ۵۴ در سازمان تأمین اجتماعی ادغام شده‌اند. موارد مذکور به ترتیب تاریخ تصویب در طول دوره قانون‌گذاری جمع‌آوری و دسته‌بندی شده است. البته سعی شده است به‌منظور جلوگیری از افزایش حجم کتاب، در این مجموعه صرفاً آن بخش از قوانینی که مرتبط با بیمه‌های اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی هستند آورده شود و از درج کامل قوانین فرعی خودداری شود.

به‌جرت می‌توان گفت این کتاب، کامل‌ترین مجموعه و مرجع قوانین تأمین اجتماعی در حال حاضر می‌باشد و تولید، دسته‌بندی و ثبت تاریخی قوانین حوزه بیمه‌ای می‌تواند به‌عنوان اولویت اول از بدو قانون‌گذاری، مبنایی برای انجام سایر پژوهش‌ها در حوزه قانون‌گذاری باشد.

واژگان کلیدی: قوانین تأمین اجتماعی، سازمان تأمین اجتماعی، بیمه‌های اجتماعی، قانون‌گذاری، تحولات قانونی.

عنوان: تأمین اجتماعی و جهانی شدن اقتصاد

نویسنده: سید وحید میره بیگی

سال: ۱۳۹۸

چکیده

جهانی شدن با تغییراتی در پارادایم باورهای اقتصادی همراه بود. در بسیاری از کشورها نظریه‌های اقتصادی نئولیبرال جایگاه مسلط یافتند و تلاش‌های زیادی برای تضعیف سیستم دولت رفاه و به تبع آن تأمین اجتماعی انجام گرفت. کتاب «تأمین اجتماعی و جهانی شدن اقتصاد»، ابعاد کلیدی تأمین اجتماعی را در چنین فضایی بررسی می‌کند. فضایی که ویژگی برجسته آن یکپارچگی منطقه‌ای و جهانی شدن اقتصاد است، و تعریف آن از تأمین اجتماعی شامل استانداردهای بازار کار نیز هست.

در این کتاب پیشرفت‌های نظری تازه، همچنین ایده‌های نوین ارائه شده و دیدگاه گسترده‌تر به کار گرفته شده، برای فهم پویایی اقتصادهای بازار اجتماعی در اقتصاد جهانی اهمیت دارند. کتاب یافته‌های کلیدی جدید را خلاصه می‌کند و نگرش‌های نظری جدید در زمینه سیستم‌های امنیت اجتماعی، استانداردهای کار، مالیات و جهانی سازی اقتصادی را نشان می‌دهد. علاوه بر این، افکار جدیدی در مورد ارتباط بین سیستم‌های امنیت اجتماعی و مهاجرت و همچنین بین مناطق آزاد تجاری و توسعه اقتصادی بازار اجتماعی ارائه شده است. همچنین کتاب نقش نوعی وابستگی سنی متغیر را با استفاده از مدل برانسون، بررسی می‌کند و مفاهیمی برای شاخص قیمت بازار سهام، نرخ ارز و نرخ بهره استخراج می‌کند.

نویسنده کتاب بر این باور است که جهانی شدن اقتصادی باید از لحاظ سیاسی مدیریت شود و با توجه به بحران بانکداری فرا آتلانتیک و بحران یورو، نیازمند ترسیم دقیق قواعد بازی برای جهانی شدن مالی است. بی‌ثبات کردن بازارهای مالی پتانسیل زیادی برای تضعیف اقتصاد بازار اجتماعی و سیستم‌های امنیت اجتماعی دارد. افزایش نابرابری‌ها در درآمد در کشورها چالش‌های سیاسی بیشتری را برای اروپا نسبت به آمریکا بالا می‌برد.

کتاب مسائل و مشکلات و تغییرات نظری و عملی در حوزه تأمین اجتماعی را در دنیایی پر از چالش‌های همه‌گیر و جهانی شده، مورد بحث و بررسی قرار می‌دهد. پس از مقدمه، فصل دوم به مسئله مالیات‌بندی، مهاجرت نیروی کار، جهانی شدن اقتصاد و بازارها و دیگر پویایی‌های جهانی شدن می‌پردازد. فصل سوم تمرکز بیشتری بر مسائل تأمین اجتماعی دارد و به بحث و بررسی پیرامون استانداردهای ایمنی و بهداشت شغلی، رویکرد کلان اقتصاد به آن و تأثیر جهانی شدن بر رشد اقتصاد می‌پردازد. فصل چهارم به صورت گزین گویه، نتایج مطالعات، برآوردها، دیدگاه‌ها و راهکارهای مسائل و مشکلات را نشان می‌دهد. البته مسائل مهم و جالب توجه دیگر نیز از نظر دور نمانده و اگر چه کوتاه، در فصل پنجم در قالب پیوست‌های موضوعی به آن‌ها اشاره گردیده است. تأثیر جهانی شدن اقتصاد بر پس‌انداز بلندمدت، پرداخت‌های اجتماعی، پراکندگی درآمدها، شکاف جنسیتی دستمزد و حق بیمه‌های تأمین اجتماعی از جمله این موضوعات مهم هستند.

واژگان کلیدی: تأمین اجتماعی، جهانی شدن، اقتصاد، پویایی اقتصادی، استانداردهای بازار.

نویسنده: آنتونی بی. اتکینسون

مترجم: یوسف چاوه پور

سال: ۱۳۹۸

چکیده

کتاب «نابرابری: چه می توان کرد؟» به مسئله نابرابری در دنیای امروز می پردازد و آن را به عنوان یک نگرانی در سراسر جهان مطرح می کند و تلاش می کند تا پیشنهادهای سیاستی مشخصی را ارائه کند. سیاست‌هایی که باعث نوعی انتقال ذاتی در توزیع درآمد به سمت کاهش نابرابری شود. نویسنده برخلاف بسیاری از منتقدان نابرابری، ناامید نیست و به آینده‌ای کمتر نابرابر و اجرای سیاست‌های پیشنهادی خود، خوش بین است.

آنتونی بی. اتکینسون، بخش اول به شناسایی و تشریح مسئله نابرابری می پردازد. اینکه منظور از نابرابری چیست و میزان فعلی آن چقدر است؟ آیا دوره‌هایی بوده است که نابرابری کاهش یافته باشد و اگر بله، چه چیزی می توانیم از این دوره‌ها بیاموزیم؟ اقتصاد در مورد علل نابرابری، چه چیزی می تواند به ما بیاموزد؟ فصل اول به تعریف نابرابری می پردازد و نگاهی مختصر به شواهد مرتبط با وسعت آن دارد. این فصل به دنبال این است که نخستین تصویر از نابرابری اقتصادی را نشان دهد و اینکه این نابرابری، چگونه طی ۱۰۰ سال گذشته تغییر کرده است. فصل دوم داده‌هایی تجربی در مورد نابرابری درآمد در طول زمان و در کشورهای مختلف ارائه می کند. فصل سوم به علم اقتصاد نابرابری در جهان امروز می پردازد.

بخش دوم کتاب، مجموعه‌ای از پیشنهادهای ارائه کرده است که به زعم نویسنده می توانند جوامع ما را به سوی سطوح پایین تر نابرابری سوق دهند. سه فصل ابتدایی بخش دوم، در ارتباط با عناصر مختلف اقتصادی هستند. فصل چهارم در مورد تغییرات فناوری و مفاهیم توزیعی آن از جمله ارتباط آن با ساختار بازار و قدرت‌های همسنگ آن است. فصل پنجم در مورد بازار کار و تغییر ماهیت اشتغال و فصل ششم در ارتباط با بازار سرمایه و تقسیم ثروت است. فصول هفتم و هشتم، موضوعات وضع مالیات تصاعدی و دولت رفاه را مطرح می کنند.

بخش سوم کتاب، به نقدهای مخالف و ارزیابی تحقق پیشنهادهای مؤلف می پردازد. فصل نهم به بحث در مورد اقتصاد رفاه و «کوچک شدن کیک» اقتصاد می پردازد. فصل دهم انتقاداتی را مطرح می کند که پیشنهادات مؤلف را مناسب می داند اما بر این باور هستند که وسعت جهانی شدن امروزه بدین معنا است که یک کشور نمی تواند در چنین مسیر رادیکالی حرکت کند. فصل یازدهم به «محاسبات سیاسی» پیشنهادهای می پردازد، همچنین ملاحظاتی درباره بودجه دولت انگلستان به عنوان یک مورد خاص در نظر گرفته شده است.

واژگان کلیدی: نابرابری، سیاست بازتوزیع، اقتصاد جهانی، تحولات فناوری، محاسبات سیاسی.

عنوان: راهنمای قانون گذاری در تأمین اجتماعی

نویسندگان: محسن قاسمی - اسماعیل انصاری

سال: ۱۳۹۸

چکیده

از زمان تصویب قانون تأمین اجتماعی در ۱۳۵۴ که نخستین قانون فراگیر تأمین اجتماعی در کشورمان است بیش از چهل و چهار سال می‌گذرد و در خلال این مدت نسبتاً طولانی، قانون مزبور و مقررات مستند به آن، با اصلاحات و تغییرات کم و بیش مستمری مواجه شده است که در موارد قابل توجهی، چنان که باید دقیق و حساب شده نبوده و آثار و پیامدهای نامطلوبی به دنبال داشته است.

«ناآشنایی با فرآیند و اصول قانون گذاری به عنوان یک علم کاربردی نوین از یک سو، عدم آگاهی کافی از مبانی، اهداف و اصول فنی (الزامات محاسبات بیمه‌ای)، علمی (آموزه‌ها و توصیه‌های اقتصادی، مدیریتی و جامعه‌شناختی) و حقوقی حاکم بر حوزه بیمه‌ای تأمین اجتماعی از سوی دیگر و نیز برخی جهت‌گیری‌ها مصلحت‌جویی‌های اقتصادی، سیاسی، جناحی و منطقه‌ای، موجب پیدایش معضلات بزرگی همچون انباشتگی نامنظم و سردرگم کننده قوانین و مقررات و پراکندگی آن‌ها، تعارض، تضاحم، مغایرت و ابهام در مفاد قوانین و مقررات در عین وجود خلأ قانونی در برخی موارد، باز شدن راه تقلب نسبت به قانون، برهم خوردن شدید تعادل منابع درآمدی و مصارف نهادهای بیمه‌گر، تشتت در رویه‌های اداری و قضایی ناظر به حوزه بیمه تأمین اجتماعی، دخالت قوه مقننه در امور اجرایی و نقض صلاحیت‌های تشخیصی نهادهای متولی بیمه‌های اجتماعی و در یک کلام، عدم کارآمدی و کارایی مطلوب نظام حقوقی تأمین اجتماعی در کشورمان شده است. مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی بنا بر پیشنهاد معاونت محترم حقوقی و امور مجلس سازمان تأمین اجتماعی، طرح پژوهشی توسعه‌ای، تطبیقی و انتقادی «بایدها و نبایدهای قانون گذاری در تأمین اجتماعی» را تعریف و به اجرا گذارد با این هدف که - ضمن شناسایی آسیب‌ها و نقاط ضعف فرآیند کنونی قانون گذاری و مقررات گذاری کشور در حوزه بیمه تأمین اجتماعی، تبیین الزامات، اقتضائات و ویژگی‌های «بیمه‌های اجتماعی» در مقایسه با «حمایتی غیر بیمه‌ای» و «بیمه‌های مکمل» و تبیین اصول و معیارهای (خطوط راهنمای) لازم‌الاتباع در تنظیم روابط اشخاص عمومی و خصوصی ذی‌نفع و متولیان بیمه‌های اجتماعی - دانش کاربردی قانون گذاری و مقررات گذاری تخصصی در حوزه بیمه تأمین اجتماعی ارتقاء یابد و بستر و مقدمات لازم برای اصلاح و ارتقاء فرآیند قانون گذاری و مقررات گذاری کشور در این حوزه فراهم گردد.

کتابی که در پیش رودارید، حاصل تلخیص گزارش نهایی طرح پژوهشی مزبور است که با عنوان «راهنمای قانون گذاری در تأمین اجتماعی» به جامعه حقوقی کشور تقدیم می‌گردد.

واژگان کلیدی: قانون تأمین اجتماعی، بیمه‌های اجتماعی، انباشتگی قوانین، تعارض، تنقیح قوانین.

نویسنده: مارک ای رادوین

مترجمین: عباس و ثوق مقدم-علی اخوان بهبهانی

سال: ۱۳۹۸

چکیده

مارک ای. رادوین استاد حقوق دانشگاه سافولک در این کتاب به تجزیه و تحلیل مقررات گذاری در حوزه منافع در پزشکی و به صورت جزئی تر، تضاد منافع پزشکان پرداخته است. امری که می تواند در انتخاب گزینه های درمانی توسط پزشکان مؤثر باشد و لزوماً در راستای منافع بیماران نیست. در حالی که عموماً جامعه و تنظیم کنندگان مقررات، انتظار دارند که پزشکان در انتخاب گزینه های درمانی خود بی طرف باشند، تنظیم مقررات (یا مقررات زدایی) در حوزه های کارآموزان خصوصی، مالکیت پزشکان در مراکز پزشکی، نوع اشتغال آنها (خصوصی، عمومی یا ترکیبی) و انواع پاداش خدمات درمانی، می تواند در آنها انگیزه های برای ترجیح یک درمان پزشکی بر دیگر درمان ها، ایجاد کند.

کتاب با داستانی در مورد تجربه سه بیمار شروع می شود که هر سه نفر با شکایت از گرفتگی و درد در قفسه سینه، به پزشکان متفاوتی مراجعه می کنند و هر کدام با وجود شباهت علائم بیماری، درمان های متفاوتی را دریافت می کنند. درمان ها از تجویز دارویی و توصیه به ورزش تا استفاده از آنژیوگرافی، بالن و جراحی و پیوند رگ قلبی و کار گذاشتن دستگاه تنظیم ضربان قلب متفاوت بود. رادوین علت این درمان های متفاوت را به خصوصی بودن خدمات یکی از پزشکان، عمومی بودن و نظارت یک شرکت بیمه ای بر یکی دیگر از پزشکان و عضویت پزشک سومی در یک گروه حافظ سلامت و برخورداری از حقوق ثابت، برمی گرداند و معتقد است که درمان های متفاوت تحت تأثیر شرایط شغلی، نظارت شرکت های بیمه ای و دولتی و روابط پزشکان با دیگر مراکز درمانی و داروسازی و ... انتخاب می شوند.

فصل اول کتاب با ارائه داستان هایی از بیماران در کشورهای فرانسه، آمریکا و ژاپن شروع می شود. بیمارانی که تشخیص مشابهی از بیماری های آنها شده است، بسته به وضعیت های اقتصادی و ساختارهای انگیزشی موجود در حوزه کار پزشکی، درمان های متفاوتی را دریافت کرده اند.

فصل های دوم و سوم، به تجربه فرانسه می پردازد. در فصل دوم توسعه روابط بین پزشکی حرفه ای و سازمان یافته، شرکت های بیمه ای و نقش دولت، از دوران قرون وسطی در فرانسه تا دوره معاصر ردیابی شده است. بخش دوم این فصل نیز به تأثیر قوانین اروپا می پردازد. فصل سوم به تحلیل این موضوع می پردازد که چگونه فرانسه از تضاد منافع دوری کرده است. مؤلف کتاب در ادامه قدرت غیرمعمول انجمن پزشکی فرانسه را نشان می دهد و اینکه چگونه روابط خاص بین صنعت داروسازی و پزشکان تحمل و نادیده گرفته می شود. رادوین نتیجه می گیرد که فرانسه در برخورد با تضاد منافع پزشکان، تنها موفقیت های محدودی داشته است.

فصل‌های ۴-۷ هسته اصلی کتاب را تشکیل می‌دهند و به تجربه آمریکا می‌پردازند. رادوین بین چهار مرحله از توسعه اقتصاد پزشکی تمایز قائل می‌شود که نشان‌دهنده تنوع زیادی در روش‌های مقابله با تضاد منافع در حوزه پزشکی است. فصل چهارم دوره قبل از ۱۹۵۰ را پوشش می‌دهد. فصل پنجم تا ۱۹۸۰ و فصل ششم منطق بازارهای پزشکی از دهه ۱۹۸۰ به بعد را پوشش می‌دهد. فصل هفتم به شیوه‌های مقابله ایالات‌متحده با تضاد منافع در دوره معاصر می‌پردازد. فصل‌های بعدی به تجربه ژاپن می‌پردازد. فصل ۸ پیشرفت تاریخ پزشکی ژاپن را به تصویر می‌کشد و فصل ۹ به چگونگی مقابله ژاپن با تضاد منافع می‌پردازد. فصل دهم (اصلاحات)، به امکان استفاده از یافته‌های کتاب در فصل‌های قبل، برای مقررات گذاری می‌پردازد.

واژگان کلیدی: اقتصاد پزشکی، خرید خدمات درمانی، تاریخ پزشکی، تضاد منافع، فساد.

عنوان: تحلیل عدالت در سلامت با استفاده از داده‌های پیمایش خانوار: راهنمای کاربردی برای روش‌ها و اجرای آن‌ها

نویسندگان: اوون اودونل - دیگران

مترجمین: ستار رضایی - یحیی سلیمی

سال: ۱۳۹۸

چکیده

عدالت در حوزه سلامت و برخورداری همگان از خدمات بهداشتی و درمانی یکی از دغدغه‌های اصلی بسیاری از فعالان اجتماعی است. یکی از ابعاد برجسته مدرنیته توسعه و پیشرفت در حوزه‌های بهداشتی و درمانی بود که انسان‌ها را از بسیاری از بیماری‌های فراگیر و مرگ‌ومیر ناشی از این بیماری‌ها نجات داد. با این وجود و با سلطه سرمایه‌داری و پولی شدن فزاینده خدمات درمانی و بهداشتی، بحث عدالت در دستیابی به خدمات سلامت اهمیت بیشتری پیدا کرده است.

کتاب حاضر به بحث عدالت در حوزه سلامت می‌پردازد. این کتاب البته بیشتر به بحث روش‌شناسی و ارائه ابزارهای برای تحلیل داده‌های این حوزه می‌پردازد و در واقع هدف کتاب فراهم کردن راهنمای کاربردی و عملی گام‌به‌گام برای اندازه‌گیری جنبه‌های مختلف عدالت در سلامت برای پژوهشگران و تحلیلگران است. هر فصل از کتاب دربرگیرنده مثال‌های واقعی و کدهای نرم‌افزاری است.

برخی از پرسش‌هایی که می‌توان با استفاده از روش‌ها و تکنیک‌های کتاب برای آن‌ها جواب‌هایی را یافت عبارت‌اند از: آیا شکاف‌هایی در برخورداری از خدمات بهداشتی و سلامتی بین شهروندان کشورهای فقیر، در حال توسعه و توسعه‌یافته وجود دارد؟ آیا این خدمات در یک کشور بیشتر از کشور دیگر ارائه می‌شود؟ آیا یارانه‌های بخش بهداشتی و درمانی در برخی از کشورها از توزیع مناسب‌تری برخوردار هستند؟ آیا افراد بدون توجه به میزان درآمد و ثروتشان خدمات درمانی برابری دریافت می‌کنند؟ این شکاف بین فقرا و ثروتمندان در کشورهای مختلف چگونه است؟ و بسیاری از دیگر پرسش‌ها که با استفاده از تکنیک‌های این کتاب و با بررسی مقایسه‌ای می‌توان به آن‌ها پاسخ گفت.

این کتاب روش‌ها و تکنیک‌های خود را با تحلیل داده‌های پیمایش خانوار در نوزده فصل ارائه می‌کند و شامل مجموعه‌ای کامل از موضوعات و روش‌های کاربردی مرتبط با سنجش و تفسیر عدالت و برابری در سلامت است که در کنار هر کدام از این روش‌ها از مثال‌های واقعی استفاده شده است و کدهای دستوری نرم‌افزار استاتا نیز آورده شده است. تنوع روش‌های بحث شده در این کتاب برای پژوهشگران جوان و علاقه‌مند، موضوعات جدیدی را مطرح می‌کند که با استفاده از این کتاب و با توجه به مثال‌های ذکر شده در آن به راحتی قابل بررسی است.

واژگان کلیدی: خدمات درمانی، نظام سلامت، عدالت درمانی، توزیع خدمات درمانی، تحلیل عدالت در سیاست، پیمایش خانوار.

نویسندگان: مارکو میکوتچی - گرگان گوریو - جووانی باتیستا ماسالا

مترجم: مرتضی اعلاباف صباغی

سال: ۱۳۹۹

چکیده

صندوق‌های بازنشستگی، مانند سایر نهادهای اقتصادی و مالی، پیوسته با تغییرات و تحولات مواجه‌اند؛ تحولات جمعیتی و نوسانات اقتصادی همواره بر عملکرد و وضعیت این صندوق‌ها اثر می‌گذارند. سالمندی جمعیت و وضعیت اقتصادی در بسیاری از کشورها منجر به کاهش نسبت پشتیبانی و افول وضعیت مالی صندوق‌های آن‌ها شده است. این شرایط، که برای صندوق‌های بازنشستگی ایران نیز ناآشنا نیست، مدیریت ریسک در طرح‌های بازنشستگی خصوصی و عمومی را با پیچیدگی‌های زیادی همراه می‌کند.

کتاب مدیریت ریسک‌های پیش‌روی صندوق‌ها مجموعه‌ای از ۲۶ فصل است که گستره وسیعی از دیدگاه‌های مربوط به مدیریت ریسک صندوق‌های بازنشستگی را پوشش می‌دهند. این کتاب حاصل اندیشه و گفت‌وگوهای بیش از پنجاه مؤلف و صاحب‌نظر در موضوعات صندوق‌های بازنشستگی، مدیریت ریسک و علوم اکچوئریال است. این کتاب توانسته است با در نظر گرفتن شرایط صندوق‌های گوناگون در کشورهای مختلف، مقایسه‌ای راهبردی برای مدیریت ریسک بازنشستگی فراهم آورد.

به‌طور مشخص، کتاب به چهار بخش تقسیم شده است. در بخش اول، تحت عنوان مدیریت ریسک مالی، سنجه‌های مناسب ریسک در صندوق‌های بازنشستگی، مدیریت بدهی و دارایی‌ها، پویایی‌های مربوط به صندوق و روش‌هایی برای ارزش‌گذاری ریسک در طرح‌های مزایای معین و کسور معین بحث شده‌اند. در بخش دوم، تحت عنوان مدیریت ریسک فنی، بر اثرات نا اطمینانی بر تعهدات طرح‌های خصوصی مزایای معین، پرداخت‌های یکجا مبتنی بر دستمزد برای فوت، بازنشستگی یا برکناری، تحولات بنیادی بازنشستگی و بیمه‌های شغلی بازنشستگی در آلمان تأکید شده است.

در بخش سوم، با عنوان مسائل مربوط به توانگری و تنظیم مقررات، بحث ریسک‌های کارفرمایان، قواعد و مقررات حسابداری صندوق‌ها، ابزارهای تحلیلی اکچوئریال مناسب، نظام توانگری مبتنی بر ریسک در هلند و آثار بحران مالی سال ۲۰۰۸ بر مشارکت‌کنندگان در طرح‌های بازنشستگی به تفصیل تشریح شده است. در نهایت، بخش پایانی، که به ارائه تجارب جهانی در مدیریت ریسک صندوق‌های بازنشستگی اختصاص دارد، به بیان مطالعات تجربی مرتبط در کشورهای ایتالیا، یونان، اسپانیا و انگلستان پرداخته است.

واژگان کلیدی: مدیریت ریسک، صندوق‌های بازنشستگی، تحولات اقتصادی، بحران اقتصادی، اکچوئری، مزایای معین، کسور معین.

نویسنده: آمارتیا سن

مترجم: هرمز همایون پور

سال: ۱۳۹۹

چکیده

کتاب «انتخاب جمعی و رفاه اجتماعی»، تألیف آمارتیا سن برنده جایزه نوبل به این پرسش می‌پردازد که آیا می‌توان ارزشی را که افراد مختلف جامعه برای گزینه‌های مختلف قائل هستند، در ارزش‌هایی برای کل جامعه جمع کرد، به گونه‌ای که هم عادلانه باشد و هم از نظر تئوریک صحیح باشد؟ این کتاب تلاش می‌کند با پاسخگویی به این پرسش، یک رویکرد منطقی در مورد چگونگی ساخت یک جامعه عادلانه‌تر و منصفانه‌تر ارائه کند.

آمارتیا سن در چاپ اخیر کتاب خود، که نسبت به چاپ ۱۹۷۰ با تغییرات و به‌روزرسانی‌هایی همراه بوده است، جامعه را گروهی از مردم با انواع ترجیحات و اولویت‌های مختلف معرفی می‌کند. از این رو لازم است تا این اولویت‌ها و منافع مختلف با همدیگر ترکیب شوند تا یک ایده منسجم که خواست و اراده کل جامعه باشد، شکل بگیرد. در واقع در بر اساس نظریه انتخاب جمعی، در رابطه بین اولویت‌های فردی و تصمیمات جمعی، هنگامی که با همدیگر هماهنگ هستند، انتخاب مسئله‌چندانی ندارد. اما در صورت تفاوت و اختلاف بین این دو نوع، چالش شکل می‌گیرد. در این وضعیت با انتخاب ترجیحات یک‌طرف، مانند اکثریت یا اقلیت، طرف مقابل سرکوب می‌شود و خواسته‌ها و اولویت‌های آن‌ها تحت تأثیر قرار می‌گیرد.

این کتاب تلاش می‌کند تا رویکردی را برای انتخاب جمعی و رفاه اجتماعی پیش بکشد که مبتنی بر نوعی تنظیم ارزش‌های فردی و جمعی باشد. آمارتیا سن بر این باور است که امکان انتخاب جمعی منطقی و دموکراتیک وجود دارد و باید با ارزیابی و مقایسه عملکرد جوامع مختلف، در حوزه‌های مانند اقتصاد رفاه، مبارزه با فقر و حقوق بشر، راه را برای شکلی از رفاه متنی بر انتخاب جمعی و منطقی و دموکراتیک هموار کرد. شکلی از رفاه که فراتر از طرح‌های موجود مانند تأمین اجتماعی باشد و تمامی افراد یک جامعه از آن برخوردار شوند.

واژگان کلیدی: رفاه اجتماعی، انتخاب جمعی، آمارتیا سن، فقر، تأمین اجتماعی، عدالت.

عنوان: مراقبت‌های بلندمدت برای سالمندان در اروپا

نویسنده: بنت گرو

مترجم: سیدمجید موسویان احمدآبادی

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این کتاب در راستای تلاش برای توصیف و تجزیه و تحلیل فضای پیشرو در سیاست‌های اجتماعی نگارش یافته است؛ در حوزه‌ای که اغلب در تحلیل‌های تطبیقی دولت‌های رفاه از آن غفلت شده است. هم‌زمان با ظهور پدیده سالمندی جمعیت و وارد شدن فشار اقتصادی بر بیشتر دولت‌های رفاه، مراقبت‌های بلندمدت از جمله موضوعاتی است که آگاهی‌ها نسبت به آن فزونی یافته است.

در بخش از پیشگفتار این کتاب آمده است: اینکه افراد در دوره سالمندی چگونه زندگی کنند و از چه امکانات و خدماتی برخوردار باشند، چه شیوه‌هایی برای حمایت، نگهداری، و مراقبت از ایشان مناسب و مطلوب است، مسئله‌ای است که در هر کشور به فرهنگ و آداب و سنن مردم همان کشور بستگی دارد و با توجه به کشوری که افراد در آن زندگی می‌کنند متفاوت است. از این رو معمولاً شیوه‌های الگوبرداری شده کامل از سایر کشورها به‌سختی مورد پذیرش قرار می‌گیرد. لیکن بسیاری از روش‌های مورد استفاده، مانند روش‌های جمع‌آوری آمار و تجزیه و تحلیل و استفاده از داده‌های آماری از جمله مواردی هستند که اختصاص به یک کشور و فرهنگ خاص نداشته، قابل الگوبرداری در سایر کشورها نیز می‌باشد.

در حال حاضر با توجه به کمبود تولید محتوی و فکر در حوزه علوم انسانی به‌طور کلی و در بخش حقوق به‌طور خاص، مراجعه و کسب اطلاع و بهره‌مندی از سایر نظامات حقوقی بسیار مفید می‌باشد. اگرچه این رویکرد به این معنا نیست که حقوقدانان و اندیشمندان کشورمان کاملاً به‌صورت تابع و مقلد با سایر نظامات حقوقی و سیاسی برخورد نمایند. که این امر نه زبینه جامعه علمی ما بوده و نه نیازی به آن احساس می‌شود. به دیگر سخن، همان اندازه که بهره‌گیری از دانش سایر جوامع ممدوح است، تکرار بدون اندیشه و فهم آن مذموم خواهد بود.

با این نگرش، کتاب پیش رو که تجارب چند کشور عضو اتحادیه اروپا در خصوص مراقبت‌های بلند مدت از سالمندان در چند کشور عضو آن را گزارش نموده، مجموعه ارزنده‌ای است که توسط آقای سید مجید موسویان به زبان فارسی برگردان شده است. ترجمه‌ای که جای خالی آن در میان منابع مورد نیاز محققین و پژوهشگران حقوقی، جامعه‌شناسان و برنامه‌ریزان اقتصادی و اجتماعی در بخش‌های مختلف نظام، و انجمن‌ها و سمن‌های در حال شکل‌گیری ویژه حمایت از سالمندان مشهود می‌بود.

از ویژگی‌های محتویات این کتاب تأکید بر روش‌ها و نتایج حاصل از استفاده از آن روش‌ها، به‌خصوص با زبان آمار، و بعضاً نقد آن‌ها می‌باشد. از بعد ترجمه نیز آنچه به ارزش این برگردان می‌افزاید بررسی‌ها و تحقیقاتی است که مترجم در زمینه تغییرات و نوسانات ناهمگون رشد جمعیت در ایران داشته، و گزارش‌هایی است که وی در خصوص آثار سوء بحران سالمندی جمعیت، به‌ویژه آثاری که بر منابع و ساختارهای صندوق‌های بازنشستگی و نهادهای حمایتی دارد و راهکارهای برون‌رفت از آن ارائه نموده است. به بیانی دیگر، مترجم با شناخت بیماری (معلول) و در پی آن درمان (علت) بوده و باهدف کسب تجربیات بیشتر نسبت به رویه‌های کشورهای آشنا با این پدیده و بحران‌های آن دست به ترجمه این اثر زده است.

واژگان کلیدی: مراقبت‌های پزشکی، نظام سلامت، سالمندان، مراقبت‌های بلندمدت.

عنوان: مدیریت تعارض منافع و حکمرانی خوب: با تأکید بر تجربه سازمان تأمین اجتماعی

نویسندگان: مصطفی سالاری - زهرا اکبری

گروه: مدیریت و فناوری و حکمروایی

سال: ۱۴۰۰

چکیده

این پژوهش به مسئله تعارض منافع و اثرات آن بر روی حکمرانی خوب می‌پردازد و تلاش شده است تا مبانی نظری بحث تعارض منافع و حکمرانی خوب معرفی و مفاهیم مطرح در این حوزه تعریف شوند. در ادامه انواع اشکال تعارض منافع مانند اشتغال همزمان، درهای گردان، نفوذ و لابی‌گری، تبادل هدیه، اتحاد قاعده گذار و مجری، تعارض درآمد و وظایف و غیره مورد بحث قرار گرفته است. همچنین قسمت مهمی از این پژوهش به بررسی علل شکل‌گیری تعارض منافع در دستگاه‌ها و سازمان‌ها و همچنین پیامدهای آن می‌پردازد. در نهایت با مراجعه به تجارب موفق کشورهای مختلف راهکارهایی برای مدیریت تعارض منافع ارائه شده است، همچنین تجربه سازمان تأمین اجتماعی در این زمینه ارائه شده است. این مطالعه با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و همچنین بررسی داده‌ها و اطلاعات موجود و مطالعه با مسئولان سیاست‌گذاری و مدیرتی سازمان تأمین اجتماعی انجام گرفته است.

مطالعه فرآیندهای سیاست‌گذاری در سازمان تأمین اجتماعی نشان می‌دهد، در چند سال اخیر، اتخاذ خط‌مشی‌ها و تدوین برنامه‌هایی چون طرح مدیران آینده، طرح تحول دیجیتال و ... علاوه بر سایر اثرات، به نحوی در راستای مدیریت تعارض منافع، نقش داشته‌اند. مهم‌ترین اقدام اخیر سازمان برای مدیریت تعارض منافع و تحقق حکمرانی خوب، تدوین و ابلاغ «دستورالعمل مدیریت تعارض منافع در سازمان تأمین اجتماعی و شرکت‌ها و مؤسسات تابعه» بوده است. چارچوب این دستورالعمل با تأکید بر مقابله با فساد و ضمن رعایت قوانین پیشین مانند «قانون منع مداخله کارکنان دولت» به صورتی در سه فصل و ۳۲ ماده، تنظیم شده است که الزامات قانونی و مدیریتی برای اشخاص مشمول با شناسایی مصادیق، ارائه شده‌اند.

واژگان کلیدی: تعارض منافع، تأمین اجتماعی، حکمرانی خوب، منع مداخله کارکنان.

عنوان: شایسته‌سالاری و شایسته‌گزینی با تأکید بر تجربه سازمان تأمین اجتماعی

نویسندگان: مصطفی سالاری - فرخنده اسدی

گروه: مدیریت، فناوری و حکمروایی

سال: ۱۴۰۰

چکیده

در این پژوهش موضوع شایسته‌سالاری، اهمیت و ضرورت آن، مزایای به‌کارگیری نظام شایسته‌سالاری، تعریف این مفهوم و تاریخچه شکل‌گیری آن، شایسته‌سالاری در منابع حقوقی ایرانی و همچنین شایسته‌سالاری در برنامه راهبردی سازمان تأمین اجتماعی مورد بحث قرار گرفته است. سپس تجارب کشورهای مختلف در زمینه شایسته‌سالاری و شایسته‌گزینی مورد بررسی تطبیقی قرار گرفته است و در نهایت تجربه خاص سازمان تأمین اجتماعی در این حوزه بررسی و تشریح شده است.

این مطالعه با استفاده از روش‌های مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و همچنین مصاحبه عمیق با مسئولان و سیاستمداران انجام شده است.

نتایج مطالعه و بررسی قوانین و مقررات بالادستی اعم از قوانین برنامه توسعه پنج‌ساله، آیین‌نامه استخدامی و نیز برنامه راهبردی سازمان تأمین اجتماعی نشان می‌دهد که هر یک از این اسناد به‌نوعی به بحث منابع انسانی و شایسته‌گزینی پرداخته‌اند و مواردی را تعریف کرده‌اند، اما در این میان، برنامه راهبردی به‌مثابه سند بالادستی و مهم فعالیت‌های سازمان (۱۳۹۵ تا ۱۳۹۹) به‌صراحت به بحث شایستگی‌ها پرداخته و برنامه «طراحی و پیاده‌سازی مدل شایستگی و تبیین روش‌های ارزیابی شایستگی‌ها در سطوح مختلف سازمان» را به سازمان تکلیف کرده است. در برنامه راهبردی سازمان، سایر برنامه‌های منابع انسانی نیز به‌نوعی می‌توانند شایستگی محور باشند و از این منظر اسناد فرادستی در زمینه بهبود و توسعه منابع انسانی بسیار همراه تلقی می‌شوند. همچنین در بخش آخر این پژوهش مدل‌های مختلف شایسته‌سالاری برای انتخاب و استخدام و به‌کارگیری افراد در سطوح مختلف سازمان به تفکیک ارائه شده است.

واژگان کلیدی: شایسته‌سالاری، سازمان تأمین اجتماعی، جذب عدالت محور، استخدام، منابع انسانی.

عنوان: تحول دیجیتال و حقوق شهروندی با مطالعه موردی طرح تحول دیجیتال خدمات بیمه‌ای سازمان تأمین اجتماعی

نویسندگان: مصطفی سالاری - رضا ربیعی - حسن امامی

گروه: مدیریت و فناوری و حکمروایی

سال: ۱۴۰۰

چکیده

طرح تحول دیجیتال در سازمان تأمین اجتماعی از سال‌ها پیش مورد توجه قرار گرفته و اقداماتی در این حوزه در قالب ارائه خدمات الکترونیکی فعالیت‌های مختلف صورت گرفته بود. هدف این امر حرکت به سمت تحول دیجیتال و غیرحضوری کردن خدماتی بود که بار مراجعه بسیار زیادی را داشت. این پژوهش به بررسی تحول دیجیتال در قالب حقوق شهروندی با مطالعه تجربه خاص سازمان تأمین اجتماعی در این زمینه می‌پردازد. ابتدا بحث‌های نظری در حوزه تحولات دیجیتال و شکل‌گیری دولت الکترونیک و ساختار آن ارائه شده است. در ادامه تلاش شده است تا تجارب کشورهای مختلف در این زمینه گردآوری شود و در نهایت تجربه خاص سازمان تأمین اجتماعی در حوزه تحول دیجیتال بخصوص در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ مورد بررسی و مطالعه قرار گرفته است.

این پژوهش با استفاده از روش بررسی اسنادی و کتابخانه‌ای و مصاحبه عمیق انجام گرفته است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که تحول دیجیتال در سازمان تأمین اجتماعی در دو سال اخیر (۱۳۹۹ و ۱۴۰۰) شاهد پیشرفت چشمگیری بوده است که یکی از مهم‌ترین دلایل آن عزم راسخ مدیریت سازمان برای ارائه خدمات غیرحضوری به شرکای اجتماعی و ذینفعان سازمان بوده است. این تجربه نشان‌دهنده اصالت تئوری حمایت و پشتیبانی مدیریت ارشد از پروژه‌های فناوری اطلاعات است. هر جا که مدیریت ارشد شخصاً هدایت پروژه‌های فناوری اطلاعات و دیجیتالیزه کردن سازمان‌ها را بر عهده می‌گیرد، این پروژه‌ها در مسیر درست قرار گرفته و به بار می‌نشیند. بر این اساس زمانی که تغییر و تحول با مشارکت جمعی مدیران ارشد و میانی و نیز عرصه و میدان صورت می‌گیرد امری است بی‌بازگشت و زمانی که شرکای اجتماعی و ارباب رجوع با این سیستم‌ها آشنا می‌شود هرگز به گذشته رجوع نخواهند کرد و مطالبه گر هم خواهند شد. مطالبه ارتقاء سیستم‌ها و روش‌های کار پس در تحلیل نهایی کاری که صورت گرفت برای آیندگان فرصتی مناسب برای ادامه مسیر و مؤید چشم‌اندازی قابل قبول است.

واژگان کلیدی: تحول دیجیتال، دولت الکترونیک، سازمان تأمین اجتماعی، خدمات غیرحضوری.

عنوان: مقررات زدایی: مطالعه موردی طرح تجمیع، تلخیص، تنقیح و اصلاح بخشنامه‌های سازمان تأمین اجتماعی

نویسندگان: مصطفی سالاری - احمد کتابی رودی - شیوا بازرگان

گروه: حقوق

سال: ۱۴۰۰

چکیده

این گزارش مسئله مقررات زدایی و کاهش مقرراتی می‌پردازد که به صورت گسترده و لجام‌گسیخته و در مواردی با دلایل ناموجه وضع شده‌اند و با تجمیع این قوانین در سال‌های گذشته باعث سردرگمی و تفاسیر و اقدامات مختلف و گاه متناقض در مورد امور و مسائل واحد شده است. مقررات زدایی تلاش می‌کند تا میزان مقررات گسترده و دست و پاگیر و متناقض در یک حوزه خاص را کاهش بدهد. این پژوهش ابتدا بحث‌های نظری در حوزه مقررات زدایی را مطرح می‌کند و به تعریف مفاهیم این حوزه می‌پردازد. در ادامه تجارب کشورهای آمریکا و بریتانیا در حوزه مقررات زدایی و تجمیع و تنقیح قوانین آمده است و در نهایت برنامه تجمیع و تنقیح قوانین در سازمان تأمین اجتماعی مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

این پژوهش با استفاده از روش‌های مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و مصاحبه عمیق با خبرگان انجام گرفته است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که تجربه تجمیع و تنقیح قوانین و بخش‌نامه‌ها در سازمان تأمین اجتماعی، تجربه موفق بوده است. تجربه سازمان تأمین اجتماعی در طرح «تجمیع، تلخیص، تنقیح و اصلاح بخشنامه‌ها» را می‌توان اولین تجربه دستگاه‌های اجرایی کشور در زمینه مقررات زدایی در مفهوم موسع و فراتر از مجوز زدایی دانست. چراکه در این طرح هر آنچه منجر به کارآمدی و مطلوبیت مقررات می‌شود، اعم از حذف و کاهش مقررات دست و پاگیر و اصلاح و تدوین مقررات تنقیحی جدید را به طور یکجا در بر گرفته است. این طرح نه تنها در داخل کشور مورد تحسین و تقدیر مراجع مختلف قرار گرفته، بلکه در عرصه بین‌المللی نیز با دریافت جایزه تجارب موفق از سوی اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی مورد تحسین قرار گرفته است. باین‌وجود این طرح نیازمند تقویت، مراقبت و حمایت است که از طریق توسعه آن به سایر حوزه‌هایی که تاکنون تنقیح نشده‌اند، اطلاع‌رسانی و انتشار عمومی بخشنامه‌های تنقیحی، آموزش نحوه اجرای صحیح و یکنواخت بخشنامه‌ها به مجریان، عدم صدور بخشنامه جدید مستقل از بخشنامه‌های تنقیحی و پایش و ارزیابی مستمر بخشنامه‌ها به دست خواهد آمد.

واژگان کلیدی: مقررات زدایی، تجمیع و تنقیح قوانین، سازمان تأمین اجتماعی، مستندسازی، قانون تأمین اجتماعی.

عنوان: سازمان تأمین اجتماعی در پرتو آراء دیوان عدالت اداری

نویسندگان: مصطفی سالاری - فاطمه السادات جاودان

گروه: حقوق

سال: ۱۴۰۰

چکیده

این پژوهش به بحث ارزیابی و آسیب‌شناسی اثرات تصمیمات دیوان عدالت اداری بر توازن منابع و مصارف سازمان تأمین اجتماعی می‌پردازد. عملکرد و تصمیمات سازمان تأمین اجتماعی به‌عنوان یک‌نهاد عمومی غیردولتی متأثر از دادنامه‌های صادره از دیوان عدالت اداری است. این پژوهش ابتدا بحث‌های نظری در زمینه جایگاه حقوقی سازمان تأمین اجتماعی و جایگاه دیوان عدالت اداری می‌پردازد. سپس مباحث مرتبط با مدیریت توازن منابع و مصارف سازمان تأمین اجتماعی را مطرح می‌کند و در نهایت به بررسی رابطه سازمان با دیوان عدالت اداری و اثر احکام دیوان عدالت بر سازمان می‌پردازد.

این پژوهش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و مصاحبه عمیق با نخبگان و مدیران سازمان تأمین اجتماعی انجام شده است.

نتایج این مطالعه در مورد بررسی دادنامه‌هایی که دیوان عدالت اداری صادر شده است نشان می‌دهد این مرجع بیشتر رویکرد شهروند محور دارد تا دولت‌محور، در سطح هیئت عمومی دیوان عدالت اداری دادنامه‌های متعددی صادر شده که بعضاً علیرغم عدم ارتباط مستقیم با مصوبات سازمان تأمین اجتماعی، لیکن به‌صورت مستقیم بر منابع و مصارف سازمان تأثیر به‌سزایی داشته‌اند. این تأثیر در سطح شعب نیز قابل توجه است. هرچند وفق ماده ۱۰ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری شعب دیوان عدالت اداری منحصراً از جهت نقض قوانین و مقررات صلاحیت رسیدگی به تصمیمات دستگاه‌ها را دارند و آمارها گواه این مدعا هستند که اکثریت نسبی پرونده‌های مطروحه منتج به تأیید اقدامات سازمان تأمین اجتماعی می‌گردند، لیکن در بسیاری از موارد صدور دستور موقت در پرونده‌های مطالباتی، یا عدم قطع مستمری‌های من غیرحق، هرچند که دادنامه قطعی پس از مضي مدت طولانی له سازمان صادر گردد، و یا معضل ورود ماهوی شعب به موضوع پرونده و نیز اعمال ماده ۶۳ قانون مذکور و بهره‌مندی از نظریات کارشناسان رسمی دادگستری، که اغلب فاقد تخصص لازم در موضوعات تخصصی تأمین اجتماعی هستند، موجب عدم تعادل و توازن در منابع و مصارف سازمان خواهند شد که به صلاح سازمان تأمین اجتماعی و در نهایت به سود بیمه‌شدگان نیست.

واژگان کلیدی: دیوان عدالت اداری، مستندسازی، دادنامه، سازمان تأمین اجتماعی.

عنوان: مستندسازی تجربه سازمان تأمین اجتماعی در زمینه ارتقاء عدالت در دسترسی به خدمات درمانی

نویسندگان: مصطفی سالاری - فرنوش عزیزی - ابراهیم نائل بفرویی - فرهاد کوهی
گروه: سیاستگذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۴۰۰

چکیده

این پژوهش با تأکید بر حافظه سازمانی به مستندسازی تجربه سازمان تأمین اجتماعی در زمینه ارتقاء عدالت در دسترسی به خدمات درمانی در سراسر کشور پرداخته است و در این راستا تلاش کرده است تا مراحل شکل‌گیری، طراحی و استقرار ۲ طرح «بازنگری نظام سطح‌بندی خدمات درمانی» و «حمایت مالی از بیمه‌شدگان و مستمری‌بگیران سازمان تأمین اجتماعی» مورد بررسی، مطالعه و ارزیابی قرار دهد. این پژوهش با استفاده از دو روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و همچنین مصاحبه عمیق با صاحب‌نظران انجام گرفته است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که سازمان تأمین اجتماعی اقدامات مثبت و مهمی را در زمینه عدالت در دسترسی به خدمات درمانی انجام داده است. بر اساس نظر خبرگان تحقق این امر در گرو سه مقوله مهم و زیرساختی است: ۱- توسعه خدمات بسترهای الکترونیک ارائه خدمات سلامت. خوشبختانه در این زمینه پس از اجرای طرح نسخه الکترونیک از سوی سازمان پیشرفت چشمگیری حاصل شده است و انتظار می‌رود که با اتصال خدمات الکترونیک در حوزه بستری، گام‌های مهم‌تری در این خصوص برداشته شود. ۲- اجرای نظام ارجاع و پزشک خانواده که در حال حاضر استقرار نظام ارجاع و پزشک خانواده در کشور به صورت آرزویی محال تبدیل شده است و علیرغم اینکه حداقل از سال ۱۳۸۴ به‌انحاء مختلف تلاش شده است که این نظام در کشور مستقر شود اما به سبب وجود کاستی‌ها و مشکلات زیرساختی نظام سلامت کشور، تحقق این آرزو میسر نشده است. این در حالی است که سازمان تأمین اجتماعی پس از همکاری کامل در اجرای آزمایشی نظام ارجاع و پزشک خانواده در استان‌های فارس و مازندران، تلاش دارد تا با بازنگری طرح و رفع نقایص آن، تفاهم‌نامه‌ای با وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی جهت تعمیم طرح بازنگری شده به کل کشور منعقد نماید و در نهایت ۳- تدوین راهنماهای بالینی و نظارت بر اجرای صحیح آن‌ها توسط ارائه‌کنندگان خدمات درمانی که سازمان در این زمینه هم اقدامات قابل قبولی را انجام داده است.

واژگان کلیدی: عدالت، خدمات درمانی، مستندسازی، سازمان تأمین اجتماعی، سطح‌بندی، حمایت مالی از بیمه‌شدگان.

نویسندگان: مصطفی سالاری - صادق غضنفری - کامبیز منظم، سعید میرزایی - سجاد غضنفری

گروه: سیاستگذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۴۰۰

چکیده

این پژوهش به بررسی و مطالعه و ارزیابی و مستندسازی تجربه سازمان تأمین اجتماعی در زمینه اجرای طرح نسخه الکترونیک سلامت می‌پردازد. پژوهش ابتدا به بحث‌های نظری در زمینه حاکمیت الکترونیک در نظام سلامت و تحولات ناشی از آن، معرفی سامانه‌های اطلاعات سلامت، مدل‌های استقرار پرونده الکترونیک سلامت و مسائل و کارکردها و مزیت‌های آن می‌پردازد. در ادامه تلاش شده است تا تجربه دیگر کشورها در مورد استقرار پرونده سلامت مورد بررسی قرار گیرد و در نهایت تجربه سازمان در مورد اجرا و استقرار طرح نسخه الکترونیک سلامت مورد بحث قرار گرفته است.

این مطالعه با استفاده از دو روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و همچنین مصاحبه با خبرگان و مطلعین و مسئولان سازمان تأمین اجتماعی انجام گرفته است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که تقریباً در تمام کشورها در ابتدا سامانه‌های مجزایی برای اهداف مختلف ایجاد شده است (که عمدتاً ارتباط چندانی نیز باهم نداشته‌اند) و سپس تحت تولیت وزارت بهداشت تلاش شده است که از طریق اتصال این سامانه‌ها به هم پرونده الکترونیک سلامت تشکیل شود. نکته قابل توجه این است که در تمامی کشورهای مورد بررسی توسعه و استقرار پرونده الکترونیک سلامت جزء مسئولیت‌های اصلی وزارت بهداشت بوده است، این در حالی است که در ایران سازمان تأمین اجتماعی پیشگام اجرای طرح شد و تقریباً تمام ریسک‌های مرتبط با ناکامی استقرار پروژه در سطح ملی را پذیرفت. این در حالی است که وزارت بهداشت از اواخر دهه ۱۳۸۰ با توسعه سامانه‌های اطلاعاتی مختلف همچون سیب اعلام نموده است که زمینه برای استقرار پرونده الکترونیک سلامت در سطح ملی فراهم شده است. از سوی دیگر چند ماه پس از اجرای طرح توسط سازمان تأمین اجتماعی، سازمان بیمه سلامت ایرانیان نیز (به‌عنوان دومین بیمه‌گر سلامت بزرگ کشور) اقدام به الکترونیک سازی خدمات خود نمود.

واژگان کلیدی: نسخه الکترونیک سلامت، حاکمیت الکترونیک، مستندسازی، سازمان تأمین اجتماعی.

گزارش‌هاے کارشناسے

عنوان: بررسی میزان تطابق وضعیت تشکل‌های کارگری موجود با مقوله نامه‌های بنیادین سازمان بین‌المللی کار

مجری: علیرضا خیراللهی

ناظر: رضا امیدی - مونا خورشیدی

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۵

چکیده

در این پژوهش وضعیت حقوقی و اجتماعی تشکل‌های کارگری موجود، در نسبت با استانداردهای مقوله نامه‌های بنیادین سازمان بین‌المللی کار مورد بررسی گرفته است و تلاش شده است تا با بررسی مقوله نامه‌های بنیادین سازمان بین‌المللی کار (خصوصاً دو مقوله نامه ۳۳ و ۵۳) شاخص‌هایی نظیر استقلال از دولت و کارفرمایان، آزادی تأسیس، عضویت، رأی دادن و حق انتخاب شدن به‌عنوان معیارهایی برای بررسی وضعیت فعلی تشکل‌های کارگری در ایران معاصر استخراج و بر اساس آن‌ها تحلیل انجام گیرد.

این گزارش با استفاده از روش اسنادی و تکنیک‌های تحلیل محتوا، تحلیل مضمونی و راهبرد روایتی تهیه شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که در حال حاضر شوراهای اسلامی کار، انجمن‌های صنفی کارگران و نمایندگان کارگری تنها تشکل‌های به رسمیت شناخته شده در قانون کار به حساب آمده و در کنار آن‌ها کانون‌ها و مجامع استانی و کشوری‌شان نیز فعال هستند. اگر انجمن‌های اسلامی کارگری و تشکیلات خانه کارگر را نیز به‌عنوان تشکل کارگری به حساب آوریم، غیر از موارد یادشده، تشکل دیگری به‌صورت رسمی نمی‌تواند در محیط‌های کارگری فعالیت کند. از لحاظ حقوقی تمامی تشکل‌های فوق تحت نفوذ دولت و کارفرمایان قرار داشته، عضویت، حق رأی و حق انتخاب شدن در آن‌ها دارای محدودیت‌هایی جدی است و نظارت بر آن‌ها و همچنین حق انحلالشان نیز برای دولت و کارفرمایان محفوظ نگاه داشته شده است. البته شوراهای اسلامی کار در این میان وضعیت حقوقی نامناسب‌تری داشته و انجمن‌های صنفی وضعیت نسبتاً بهتری دارند. از لحاظ آماری نیز تشکل‌های کارگری یادشده در درصد بسیار اندکی از کل کارگاه‌های کشور فعالیت داشته و نمایندگان کارگری اکثریت آن‌ها را تشکیل می‌دهند.

واژگان کلیدی: تشکل‌های کارگری، مقوله نامه‌های سازمان بین‌المللی کار، حق سازمان‌یابی کارگران، شوراهای اسلامی کار، انجمن‌های صنفی کارگران، نمایندگان کارگری.

عنوان: بررسی تجربه مراکز پژوهشی کشورهای فنلاند و سوئد در زمینه تأثیرگذاری پژوهش بر سیاست‌گذاری

مجری: مسعود عالمی نیسی

ناظر: رضا امیدی - مونا خورشیدی

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۵

چکیده

حوزه رفاه و تأمین اجتماعی در ابعاد نظری و عملی در کشورهای حوزه اسکاندیناوی به سطح بالایی از بلوغ دست یافته است. جدای از نهادهای رفاهی و میراث نهادینه‌شده سیاست‌گذاری اجتماعی در این کشورها، نهادهای پژوهشی متعددی در ارتباط با بخش سیاست‌گذاری فعالیت دارند. بررسی و انتقال تجربیات این کشورها می‌تواند آموزه‌هایی را در هر دو سطح نظری و عملی پیش روی ما قرار دهد. در این راستا، در گزارش پیش رو، ضمن بررسی مختصر مراکز علمی و پژوهشی حوزه سیاست‌گذاری اجتماعی در دو کشور فنلاند و سوئد، مرکز رفاه و مسائل اجتماعی کشورهای اسکاندیناوی به تفصیل توضیح داده می‌شود.

این گزارش بر اساس مشاهداتی است که در شهریورماه سال ۱۳۹۵ در بازدید از این مراکز به دست آمده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که در فعالیتهای مرکز میان پژوهش، اطلاع‌رسانی، آموزش، شبکه‌سازی و همکاری‌های بین‌المللی پیوستگی وجود دارد. به این معنا که خروجی پژوهش هم منتشر می‌شود و هم به افراد و نهادهای ذی‌ربط در قالب‌های مختلف، همچون کارگاه‌ها و سمینارها، آموزش داده شده و منتقل می‌شود. شبکه‌سازی و همکاری با سازمان‌های مختلف در سطح کشورهای اسکاندیناوی و بین‌المللی ستون فقرات مرکز را تشکیل می‌دهد مرکز رفاه و مسائل اجتماعی کشورهای اسکاندیناوی، علاوه بر انتشار پژوهش‌ها در قالب کتب و مقالات تخصصی، آن‌ها را به زبان ساده و عامه‌فهم نیز منتشر می‌کند. پروژه پاپاند بر اساس همین منطق شکل گرفت. مؤسسه عالی نیز می‌تواند در برخی موضوعات و به تناسب، دست به اطلاع‌رسانی عمومی بزند و یافته‌های پژوهش‌ها را به زبان ساده و در قالب‌های مختلف منتشر کند.

واژگان کلیدی: پژوهش، سیاست‌گذاری، رفاه اجتماعی، فنلاند، سوئد.

عنوان: رویکردهای استراتژیک بهبود وضعیت تأمین اجتماعی در منطقه آسیا و اقیانوسیه

مجری: صدیقه یعقوبی

ناظر: رضا امیدی - مونا خورشیدی

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۵

چکیده

این گزارش به روندها و تحولات، مربوط به سومین نشست انجمن منطقه‌ای تأمین اجتماعی حوزه آسیا و اقیانوسیه می‌پردازد که توسط انجمن بین‌المللی تأمین اجتماعی سازمان‌دهی و به میزبانی مقامات دولتی بیمه اجتماعی در شهر مسقط کشور عمان از ۲ تا ۴ نوامبر ۲۰۱۵ برگزار شده است. در این گزارش تلاش شده است تا درک بهتری از چالش‌های کلیدی پیش روی سازمان‌های عضو انجمن بین‌المللی تأمین اجتماعی در مناطق مختلف جهان به دست آید. گزارش سه موضوع اصلی را شناسایی می‌کند: تداوم گسترش دامنه افراد تحت پوشش تأمین اجتماعی، پذیرش پیشرفت‌های اجرایی در برنامه‌ها و نظام‌های تأمین اجتماعی، و ارزش‌افزوده فزاینده مداخلات تأمین اجتماعی در دستور کار توسعه اجتماعی و اقتصادی ملی.

این تحقیق با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که باوجود تفاوت‌های عمده در پوشش بین مناطق متفاوت، و درون زیر مناطق و کشورها، دستاوردهای ملی اخیر در گسترش دامنه پوشش تأمین اجتماعی (به‌طور خاص، در راستای ایجاد پوشش همگانی سلامت) در آسیا و اقیانوسیه قابل توجه هستند. مداخلات فعالانه افزایش‌یافته از سوی دولت، رشد اقتصادی نسبتاً قوی در کل، و افزایش هزینه‌های اعلام‌شده حمایت اجتماعی در چند سال اخیر، از جمله عوامل کلیدی چنین توسعه‌های مثبتی هستند. تجربه مثبت منطقه نشان داده است که گسترش مؤثر پوشش نه‌تنها در اقتصادهای پیشرفته‌تر قابل حصول است، بلکه در کشورهای با درآمد کم و متوسط نیز مانند بنگلادش، چین و تایلند قابل دستیابی است. نتیجه آن، افزایش تعداد کشورهای تأمین اجتماعی از جایگاه بالایی در دستور کار سیاست‌هایشان برخوردار است و به‌صورت باثباتی به سمت برنامه‌های تأمین اجتماعی جامع‌تر و یکپارچه‌تر در حرکت هستند و پوشش همگانی سلامت، اولویت مشترکی برای آنها است.

واژگان کلیدی: تأمین اجتماعی، آسیا، اقیانوسیه، اصلاحات، رویکرد استراتژیک.

عنوان: ارزیابی ریسک تقلب در مزایای بیمه بیکاری

مجری: سید جواد طباطبایی منش

ناظر: امین حسن زاده - هاله فرزانه

گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

سال: ۱۳۹۵

چکیده

در این گزارش، ماهیت ریسک تقلب و انواع روش‌های متقلبانه در استفاده من غیر حق از مزایای بیمه بیکاری بیان و اثرات نامطلوب و بلندمدت این ریسک به‌عنوان چالشی مهم در مسیر مدیریت صحیح و تخصیص بهینه منابع و مصارف صندوق بیمه بیکاری مورد توجه و ارزیابی قرار گرفته است.

در این گزارش با توجه به وجود پایگاه داده مناسب در خصوص مقرری‌بگیران بیمه بیکاری سازمان تأمین اجتماعی از سه روش داده‌کاوی تفحصی شامل شبکه عصبی، شبکه بیزی و درخت تصمیم به‌منظور مدل‌سازی ریسک تقلب و یافتن الگوهایی مناسب جهت کشف، کنترل و پیش‌بینی به‌موقع ادعاهای متقلبانه استفاده شده است؛ هرکدام از این مدل‌ها متناسب با الگوریتم محاسباتی خود پس از دریافت اطلاعات مورد نیاز در قالب متغیرهای ورودی، شدت ریسک متقلبانه بودن یک ادعای بیمه بیکاری را با عددی در بازه احتمالی (۱ و ۰) مشخص می‌کند، این تشخیص می‌تواند به‌عنوان ابزاری سودمند همراه با کاهش قابل توجه در وقت و هزینه به کشف و ارزیابی به‌موقع تقلب در ادعاهای جدید و جاری بیمه بیکاری کمک نماید.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که روش‌های شبکه عصبی و شبکه بیزی به ترتیب با دقت ۸۸٪ و ۸۷٪ در ارزیابی صحیح متقلبانه یا عادی بودن ادعاها، بهترین کارایی را در مقایسه با روش درخت تصمیم با دقت ۸۴٪ در برداشته‌اند. همچنین بر اساس نتایج به‌دست‌آمده از تحلیل ساختاری دو مدل برتر شبکه عصبی و شبکه بیزی، متغیرهای سن، سابقه پرداخت حق بیمه، موقعیت جغرافیایی کارگاه، علت بیکاری و نوع شغل، صرف‌نظر از اولویت، بیشترین تأثیر را بر احتمال تقلب در بیمه بیکاری دارند.

واژگان کلیدی: بیمه اجتماعی، بیمه بیکاری، تقلب، ریسک، شبکه بیزی.

عنوان: بررسی سه‌جانبه‌گرایی در تأمین اجتماعی با تمرکز بر نقش دولت

مجری: معصومه شفیعی

ناظر: رضا امیدی - مونا خورشیدی

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۵

چکیده

این گزارش به بررسی نقش دولت در سه‌جانبه‌گرایی در سازمان تأمین اجتماعی می‌پردازد و تلاش می‌کند تا میزان تحقق یافتن سه‌جانبه‌گرایی و همچنین موانع قانونی تحقق سه‌جانبه‌گرایی در تأمین اجتماعی را بررسی کند. همچنین با مصاحبه با مسئولین دولتی تلاش کرده است تا موانع پیش روی رویکرد سه‌جانبه‌گرایی (با تمرکز بر نقش دولت) را از نگاه آن‌ها بررسی کند و راهکارهای آن‌ها برای ارتقای سه‌جانبه‌گرایی را ارائه کند. این تحقیق حاضر از نوع تحقیقات کیفی است و روش گردآوری اطلاعات، مصاحبه نیمه ساختاریافته با مسئولین ذی‌ربط دولتی و صاحب‌نظران در ارتباط با موضوع موردنظر، و روش تجزیه و تحلیل اطلاعات نیز، تحلیل تماتیک است. بر اساس نتایج این مطالعه، مصاحبه‌شوندگان به دو کارکرد اصلی سه‌جانبه‌گرایی در سازمان تأمین اجتماعی اشاره کرده‌اند که شامل حل اختلافات و منافع متضاد بین کارگران و کارفرمایان و حصول مطالبات کارگران است. باین وجود تشکل‌های کارگری و کارفرمایی در ایران منطبق با استانداردها و معیارهای سازمان بین‌المللی کار نیستند و از زمان شروع به فعالیتشان تا زمان انحلالشان تحت قیمومیت دولت و ارکان آن قرار دارند. در چنین وضعیتی نمی‌توان از تحقق سه‌جانبه‌گرایی یاد کرد. علاوه بر نقش تشکل‌ها، باید از پیش‌شرط مهم دیگری یعنی وجود دولتی تکثرگرا که به صداهای خاموش گروه‌های اجتماعی مختلف اجازه شنیده شدن می‌دهد نیز اشاره کرد. دولت متمرکزی که از پخش شدن قدرت در سطح جامعه مدنی ممانعت می‌کند و حتی در ارکان سه‌جانبه‌گرایی نفوذ کرده و با در اختیار گرفتن حداکثر آراء و اعضاء عملاً راه را بر مشارکت نمایندگان کارگری و کارفرمایی می‌بندد، نمی‌توان از سه‌جانبه‌گرایی و حصول آن حرفی زد. برای تعیین نقشی که دولت‌های ایران در تحقق بر اساس مصاحبه با سیزده تن از صاحب‌نظران و متصدیان عرصه کار و تأمین اجتماعی و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی برآمده است و با بذل توجه به محدودیت‌های زیرساختی و قانونی که در ایران امکان تحقق سه‌جانبه‌گرایی را، به شکلی تام و تمام آن‌چنان‌که مدنظر سازمان بین‌المللی کار است، با اشکال روبرو کرده است باید اذعان داشت که نقشی که دولت‌های ایران تاکنون در عرصه سه‌جانبه‌گرایی ایفا کرده‌اند نقشی سراسر مداخله‌جویانه بوده است.

واژگان کلیدی: سه‌جانبه‌گرایی، دولت، سازمان تأمین اجتماعی، کارگران، سازمان بین‌المللی کار.

عنوان: اصلاحات اخیر مستمری‌های بازنشستگی و اثر توزیعی آنها

مجری: سعید تهموری

ناظر: رضا امیدی - مونا خورشیدی

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۵

چکیده

این گزارش به مهم‌ترین عناصر اصلاح مستمری بازنشستگی در ۳۴ کشور عضو سازمان همکاری و توسعه اقتصادی در دوره زمانی ژانویه ۲۰۰۹ تا سپتامبر ۲۰۱۳ می‌پردازد و تلاش می‌کند تا نوع اصلاحات و چگونگی اجرای اصلاحات را مورد بررسی قرار دهد. در مرحله بعد به اثرات توزیعی این اصلاحات در مستمری‌های بازنشستگی در بیست سال اخیر می‌پردازد. این گزارش با استفاده از روش اسنادی و کتابخانه‌ای تهیه شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که اصلاحات اخیر برای کشورهای عضو سازمان همکاری و توسعه اقتصادی نیستند عمدتاً بر افزایش سطح پوشش متمرکز است، که سطح کنونی آن بسیار کمتر از کشورهای سازمان همکاری و توسعه اقتصادی است. در تمامی کشورها مزایای آتی به‌گونه‌ای تنظیم شده که در میان تمام توزیع‌های درآمدی کاهش یابد، اما الگوی آن در میان کشورهای مختلف کاملاً متفاوت است. در بسیاری از موارد، کشورها در پی حمایت از کم‌درآمدترین افراد در برابر کاهش مزایا هستند. در مکزیک، حمایت کامل به ۳۰٪ فقیرترین کارگرانی که شایسته حداقل مستمری بوده و حق بیمه‌های لازم را در طول زندگی کاری خود پرداخت کرده‌اند اعطا شده است. در یونان و پرتغال، کاهش مزایای مستمری برای کسانی که در انتهای چارک توزیع درآمدی هستند به‌وضوح کمتر است.

واژگان کلیدی: مستمری، بازنشستگی، اصلاحات، اثرات توزیعی، کشورهای عضو سازمان همکاری و توسعه اقتصادی.

عنوان: امکان‌سنجی اولیه اجرا و پیاده‌سازی توریسم سلامت در سازمان تأمین اجتماعی

مجری: میرحجت نجفی نسب

ناظر: فردین یزدانی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۵

چکیده

این پژوهش به بررسی چشم‌انداز صنعت گردشگری سلامت در ایران با تأکید بر نقش‌آفرینی سازمان تأمین اجتماعی پرداخته است. همچنین تلاش شده است تا بررسی تجربه برخی کشورهای دیگر از جمله، هندوستان، کره جنوبی، تایلند، فیلیپین، کوبا، ترکیه و ... و مقایسه آن با وضعیت فعلی توریسم سلامت در ایران و سازمان، نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدهای پیش روی سازمان تأمین اجتماعی در زمینه توریسم سلامت مورد بررسی و مطالعه قرار گیرد و راهکارهای عملی برای ارتقای توریسم سلامت در بیمارستان‌های سازمان تأمین اجتماعی ارائه کند.

این مطالعه با استفاده از مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و همچنین مصاحبه عمیق با کارشناسان و خبرگان انجام گرفته است.

نتایج این گزارش نشان می‌دهد که توریسم سلامت در ایران با چالش‌هایی از قبیل فقدان استراتژی و تولید مشخص گردشگری سلامت و سهم آن از اقتصاد کشور، فقدان شاخص خطای درمانی در ایران، تحریم‌های اقتصادی و عدم دستیابی به تجهیزات روز پزشکی، فقدان نظام جامع گردشگری سلامت و تعریف و تدوین قوانین، سیاست‌ها و برنامه‌ها، کمبود زیرساخت‌های ارتباطی، آموزش کادر حرفه‌ای گردشگری سلامت، تأسیسات و تجهیزات درمانی و پزشکی، زیرساخت‌های خدمات رفاهی و اقامتی و زیرساخت‌های حقوقی و قانونی روبرو است. مهم‌ترین عوامل مؤثر در ارتقای صنعت گردشگری استراتژی توسعه زیرساخت عمومی، استراتژی توسعه منابع انسانی، استراتژی توسعه سیستم اطلاعاتی و بازاریابی و استراتژی توسعه محصول است که گزارش به هر کدام از آن‌ها به صورت مشروح پرداخته است.

واژگان کلیدی: توریسم سلامت، سرمایه‌گذاری، امکان‌سنجی، سازمان تأمین اجتماعی، SWOT.

**عنوان: طراحی و تدوین مدل توسعه کارآفرینی غیردولتی
با تأکید بر کسب و کارهای کوچک (SMEها) و نقش حمایتی
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی**

مجری: کامبیز طالبی

ناظر: فردین یزدانی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۵

چکیده

این مطالعه تلاش می‌کند تا یک مدل مناسب سیاست‌گذاری کارآفرینانه برای ایجاد اشتغال از طریق رشد و توسعه کسب و کارهای کوچک و متوسط ارائه کند. برای این امر به مطالعه و بررسی مواردی مانند خواستگاه بومی توسعه کارآفرینی در ایران، نهادها و متولیان اصلی توسعه کارآفرینی، روابط و اثربخشی نهادهای مذکور، چشم‌انداز آتی و نقش نهادهای مذکور در برنامه‌های توسعه پنج‌ساله، انواع حمایت‌های ممکن از توسعه کارآفرینی به لحاظ امکانات مالی و غیرمالی، پراکندگی جغرافیایی کسب و کارهای تولیدی و خدماتی، نقش ترویج فرهنگ کارآفرینی در سیاست توسعه کارآفرینی و نقش توجه به گروه‌های هدف (جوانان و زنان و ...) در سیاست توسعه کارآفرینی پرداخته است.

روش‌شناسی این طرح مبتنی بر مدل‌های کیفی (قضاوتی)، مطالعات کتابخانه‌ای، مصاحبه با خبرگان و بخش تحلیل محتوا است که با بهره‌گیری از پاره‌ای تکنیک‌های کمی (به‌عنوان روش مکمل)، تحلیل و پردازش صورت گرفته است.

درنهایت این مطالعه یک مدل چرخان به‌عنوان منطق اولیه بهبود خطمشی «بهبود محیط کسب و کار» ارائه کرده است. حاصل یافته‌های پژوهش نهایی این طرح یک بسته سیاستی کامل در حوزه خطمشی‌گذاری توسعه کارآفرینی نه‌تنها برای توسعه کسب و کارهای کوچک و متوسط بلکه برای توسعه کلیه فعالیت‌ها و کسب و کارهای کارآفرینانه ملی و بین‌المللی است که می‌تواند به‌عنوان یک مدل جامع و پویا برای توسعه اقتصادی-اجتماعی و فرهنگی کشور محسوب شود.

واژگان کلیدی: اشتغال، کارآفرینی ملی و بین‌المللی، کسب و کارهای کوچک و متوسط، (SME).

عنوان: طرح مسکن اجتماعی (مسکن مستمری‌بگیران کم‌درآمد)

مجری: جمیله علی حسینی

ناظر: فردین یزدانی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۵

چکیده

این گزارش به بررسی مسکن اجتماعی به‌عنوان امکانی برای تأمین نیازهای کارگران و شهروندان فقیر جامعه می‌پردازد و تلاش می‌کند تا ضمن تشریح مبانی نظری این طرح به‌عنوان امکانی برای تحقق برابری و دولت رفاه، به نقد و بررسی طرح‌های مختلف دولت، مانند بهسازی بافت‌های فرسوده شهری و سکونت‌گاه‌های غیررسمی، تأمین مسکن گروه‌های تحت پوشش نهادهای حمایتی بپردازد و راهکارهایی برای تأمین مسکن اجتماعی برای مستمری‌بگیران سازمان تأمین اجتماعی پیشنهاد کند.

این گزارش با استفاده از مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و تحلیل آماری داده‌های موجود انجام شده است.

بر اساس نتایج این گزارش مستمری‌بگیران واقع در دهک اول و دوم درآمدی به‌هیچ‌عنوان امکان استفاده از واحدهای ملکی را ندارند. از طرف دیگر به نظر می‌رسد که سازمان تأمین اجتماعی فاقد ظرفیت سازمانی لازم برای ورود به بازار استیجاری است. اما در صورتی که سازمان مصر به ورود به این عرصه باشد، لازم است که با استفاده از آورده زمین متعلق به سازمان تأمین اجتماعی و همچنین وزارت مسکن و سرمایه‌های مالی که توسط وزارت مسکن به‌خصوص در محدوده بافت‌های فرسوده بر اساس مصوبه پرداخت وام‌های ارزان‌قیمت و کم‌بهره تأمین شده و بخش دیگری توسط سازمان تأمین اجتماعی تأمین گردد. بدین ترتیب که ساخت و اجاره‌داری واحدهای مسکونی کوچک در دستور کار قرار داده و پس‌از آن جهت اجاره‌داری به شرکت املاک و مستغلات تأمین اجتماعی جهت اجاره‌داری واگذار شود. در این میان این شرکت می‌تواند امر اجاره‌داری را به شرکت‌های خصوصی نیز به‌صورت دست‌دوم واگذار کند.

واژگان کلیدی: سیاست‌های اجتماعی، مسکن اجتماعی، مستمری‌بگیران، سازمان تأمین اجتماعی.

عنوان: درآمدی بر سرمایه‌گذاری خارجی

مجری: علیرضا اشرفی احمدآباد

ناظر: فردین یزدانی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۵

چکیده

در این گزارش به بررسی و معرفی انواع مختلف سرمایه‌گذاری خارجی پرداخته و سپس ضمن معرفی مزایا و معایب آن‌ها به موانع و علل عدم موفقیت ایران در جذب سرمایه‌گذاری خارجی پرداخته است. همچنین علاوه بر بررسی سرمایه‌گذاری خارجی در بخش ملی، و بنگاه‌های بزرگ مقیاس آن، مسئله سرمایه‌گذاری خارجی در بخش بنگاه‌های کوچک و متوسط نیز مورد بررسی قرار گرفته است و تلاش شده است تا راهکارهایی برای تقویت روند جذب سرمایه‌های خارجی ارائه شود.

این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام گرفته است.

بر اساس نتایج این مطالعه قوانین جذب سرمایه‌گذاری ایران یکی از مترقی‌ترین قوانین این حوزه بوده و تمامی حقوق مورد نظر سرمایه‌گذاران خارجی را به رسمیت می‌شناسد. اما این به معنای پذیرش این حقوق در داخل ایران است و در عوض برخی از اسناد بین‌المللی هست که ایران هنوز آن‌ها را امضا نکرده و در صورت الحاق به آن اسناد، جنبه قوت ایران در بخش قوانین و حقوق جذب سرمایه‌های خارجی تکمیل می‌شود. بر این اساس تغییرات قانونی راهگشای مشکلات جذب سرمایه‌گذاری خارجی نیست چراکه مهم‌ترین عامل فقدان ابزارها، بسترها، پیش‌نیازها، امکانات و شرایط لازم و کافی برای تحقق این امر است. این عوامل در واقع همان عواملی هستند که بر سر راه سرمایه‌گذاران هموطن، کارآفرینان ملی و فعالان اقتصادی داخل کشور وجود دارد و مانع از شروع، ادامه و یا گسترش فعالیت آن شده است. پس در ابتدا باید این مشکلات را از سر راه سرمایه‌گذاران داخلی برداشت تا سرمایه‌گذاران خارجی نیز با ملاحظه وضعیت مطلوب داخلی به تدریج وارد صحنه اقتصادی کشور شده و در کنار سرمایه‌گذار داخلی به فعالیت بپردازد.

واژگان کلیدی: سرمایه‌گذاری خارجی، سرمایه‌گذاری ملی، بنگاه‌های کوچک، بنگاه‌های متوسط.

عنوان: تعامل بخش غیررسمی و سازمان تأمین اجتماعی: رویارویی با پیامدهای منفی و بهره‌برداری از پیامدهای مثبت

مجری: فاطمه سادات احمدی

ناظر: سهند ابراهیمی پور فائز

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۵

چکیده

این گزارش به بررسی و مطالعه اقتصاد غیررسمی در ایران می‌پردازد و با مرور مطالعات داخلی و خارجی تلاش می‌کند به مواردی مانند سیاست‌های تشویقی و تنبیهی در ترغیب پیوستن بخش غیررسمی در صندوق تأمین اجتماعی، اثرگذاری بخش غیررسمی بر اقتصاد و اثرپذیری اقتصاد از بخش غیررسمی و رابطه منابع تأمین اجتماعی با بخش غیررسمی بپردازد و راهکارهایی را برای تأمین مالی سازمان از طریق بخش غیررسمی اقتصاد ارائه کند.

این گزارش با استفاده از مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که شکل‌گیری بخش غیررسمی در بسیاری از کشورهای جهان امری اجتناب‌ناپذیر است و با وجود ساختارهای نامناسب امکان ورود به بازار کار مواجهه کشورهای در حال توسعه با بازار غیررسمی بیشتر است. با این وجود شکل‌گیری بخش غیررسمی به معنای عدم پوشش بیمه‌ای نیست. کشورهایی که با بخش غیررسمی روبرو می‌شوند، به جای از میان بردن این بخش، سعی در تحت پوشش قرار دادن نسبی آن دارند. این کشورها با ارائه مزایای عضویت و یا افزایش هزینه عدم عضویت در بخش غیررسمی انگیزه قرار گرفتن تحت پوشش نظام بیمه‌ای کشور را افزایش می‌دهند. سیاست‌های به‌کاررفته به دو گروه کلی قابل تقسیم هستند، از یک طرف سیاست‌هایی قرار دارند که شرایط شکل‌گیری و گسترش بخش غیررسمی را کنترل می‌کنند. به عنوان مثال دولت‌ها با اعمال سیاست‌های اشتغال‌زایی و یا سیاست‌های بهبود فضای کسب‌وکار هزینه پیوستن به بخش رسمی را کاهش می‌دهند. در حضور رشد تولید سرانه، بخش غیررسمی جذابیت خود را از دست می‌دهد. لذا سیاست‌های رشد آفرین نیز به نحوی به کاهش بخش غیررسمی می‌انجامد. اگرچه این نتیجه منوط به در نظر گرفتن آثار افزایشی رشد تولید سرانه بر بخش غیررسمی است از طرف دیگر برخی سیاست‌های اجرا شده به‌طور مشخص بخش غیررسمی را هدف قرار می‌دهند. این سیاست‌ها جنبه تشویقی و یا تنبیهی دارند. سیاست‌های تنبیهی شامل بازرسی‌های ناگهانی، مالیات ستانی بالاتر و یا جریمه‌های فزاینده می‌شود. در مقابل سیاست‌های تشویقی با ارائه امتیازها و معافیت‌های مختلف سعی در ایجاد انگیزه برای خروج از بخش غیررسمی دارند. اگرچه، برخی از سیاست‌های تشویقی به جای خروج از بخش غیررسمی تنها برای فعالین این بخش امکان قرارگرفتن در پوشش نظام بیمه‌ای را فراهم می‌کنند.

واژگان کلیدی: بخش غیررسمی، پایداری مالی، سازمان تأمین اجتماعی.

عنوان: رویکرد استراتژیک راهبری به منظور هم‌افزایی بین فعالیت بانکی و شرکتی سازمان تأمین اجتماعی

مجری: محمد کشته‌گر

ناظر: فردین یزدانی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۵

چکیده

این گزارش تلاش می‌کند با تحلیل وضعیت فعلی فعالیت‌های بانکداری شرکتی سازمان تأمین اجتماعی، راهکارهایی راهبردی برای هم‌افزایی بین فعالیت بانکی و شرکتی سازمان تأمین اجتماعی ارائه کند. برای این کار تلاش کرده است تا وضعیت فعلی صنعت بانکداری در کشور را تشریح کند و با معرفی بانکداری شرکتی به‌عنوان یک رویکرد استراتژیک در بازارهای در حال توسعه به بررسی ساختار و محیط کسب‌وکار بانکداری شرکتی بپردازد و در نهایت راهکارهای اصلاحی خود را برای بانک داری شرکتی سازمان ارائه کند.

این گزارش با استفاده روش مطالعه کتابخانه‌ای و اسنادی انجام گرفته است.

راهکارهای پیشنهادی این گزارش عبارت‌اند از:

- تشکیل کمیته مشترک بانکداری شرکت شستا و بانک رفاه و تدوین برنامه عملیاتی تعامل و افزایش همکاری فی‌مابین به‌منظور هم‌افزایی و تعامل هرچه بیشتر با ارائه خدمات گسترده‌تر و با کیفیت مطلوب و مورد انتظار شرکت‌های زیرمجموعه شستا از طریق بانک رفاه.

طراحی ساختار سازمانی، شرح وظایف و مسئولیت‌ها و فرآیندهای بانک رفاه در راستای نیازهای بانکی شرکت‌های زیرمجموعه سازمان تأمین اجتماعی، بالأخص شستا به‌منظور پوشش حداکثری خدمات پولی و بانکی موردنیاز آن‌ها از طریق بانک رفاه در قالب بانکداری شرکتی

توسعه بخش تطبیق مقررات و مبارزه با پول‌شویی در بانک و مهندسی مجدد فرآیندهای سازمانی با در نظر گرفتن توصیه‌های FATF در خصوص AML و CFT بنا به ضرورت‌های برقراری روابط بین‌المللی با کارگزاران خارجی و تطابق با استانداردهای بانکداری جهانی

توسعه روابط کارگزاری با بانک‌های بین‌المللی به‌منظور ارائه خدمات متنوع ارزی به شرکت‌های زیرمجموعه سازمان تأمین اجتماعی بالأخص شستا به‌منظور جلب و جذب آن‌ها و تمرکز هرچه بیشتر فعالیت‌های بانکی آن‌ها در بانک رفاه.

واژگان کلیدی: بانکداری شرکتی، بانک رفاه، سازمان تأمین اجتماعی، شستا.

عنوان: عادلانه کردن سهم نیروی کار: عدالت بنیان کردن اقتصاد و توسعه عدالت اجتماعی

مجری: گروه اقتصاد و سرمایه‌گذاری

ناظر: فردین یزدانی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۵

چکیده

این گزارش به بحث عادلانه کردن سهم نیروی کار به عنوان یکی از محورهای مهم اقتصاد مقاومتی می‌پردازد. کمیته مقاوم سازی اقتصاد، برای دستیابی به این موضوع، عدالت بنیان کردن اقتصاد و توسعه عدالت اجتماعی را در میان ۱۱ برنامه ملی خود قرار داده است و چهار محور برای آن در نظر گرفته شده است: توانمندسازی فقرا و محرومین؛ عدالت بین منطقه‌ای و عدالت سرزمینی؛ عدالت بین نسلی و چگونگی استفاده از انفال؛ سهم‌بری عادلانه از عوامل تولید با تأکید بر سرمایه انسانی که این گزارش به موضوع چهارم یعنی سهم‌بری عادلانه عوامل تولید می‌پردازد. در این گزارش مواردی مانند نهادهای مؤثر بر سهم بر عوامل تولید، عادلانه کردن سهم عوامل تولید در ایران، برآورد سهم عوامل تولید با استفاده از الگوی داده‌ستانده و برآورد سهم عوامل تولید کار و سرمایه از درآمد ملی مورد بحث قرار گرفته است و تلاش شده است تا راهکارهایی برای تغییر در نظام سهم‌بری عوامل تولید از کل درآمدها پیشنهاد کند.

این گزارش با استفاده از روش کتابخانه‌ای و اسنادی و تحلیل آماری داده‌های موجود انجام شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که در بازه زمانی ۱۳۹۱ - ۱۳۷۵ سهم نیروی کار از درآمد ملی کشور به‌طور کلی روندی نزولی را پیش گرفته است. در بازه زمانی ۱۳۸۰ - ۱۳۷۵ این سهم بیشترین مقادیر خود را تجربه کرده است (۴۷ درصد). اگرچه تا سال ۱۳۸۲ افت شدیدی در سهم نیروی کار رخ داده و این مقدار تا ۳۶ درصد کاهش پیدا می‌کند. سهم نیروی کار تا سال ۸۶ با ۲ درصد افت به ۳۴ درصد کاهش پیدا می‌کند. تا سال ۱۳۸۹ رویه تغییر می‌کند. در این سال سهم نیروی کار از درآمد ملی کشور تا ۳۹ درصد افزایش پیدا کرده است. اگرچه، از این سال سهم نیروی کار مجدداً کاهش یافته و تا سال ۱۳۹۰ به ۳۴ درصد می‌رسد. پس از آن نیز این سهم روند افزایشی ملایمی از خود نشان داده است. با این حال سهم نیروی کار در سال ۱۳۹۱ به مراتب کمتر از مقدار آن در سال ۱۳۷۵ بوده و به نظر راه زیادی تا رسیدن مجدد به این مقدار دارد.

واژگان کلیدی: عدالت اجتماعی، سهم‌بری عوامل تولید، نیروی کار، اقتصاد مقاومتی.

عنوان: مطالعه امکان‌سنجی تأسیس صندوق سرمایه‌گذاری نیکوکاری اشتغال

مجری: عارف علیقلی پور

ناظر: فردین یزدانی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۵

چکیده

این گزارش ضمن معرفی صندوق سرمایه‌گذاری نیکوکاری اشتغال به امکان‌سنجی، مزایا و معایب تشکیل چنین صندوقی می‌پردازد. گزارش ضمن بررسی و تشریح مزایا و معایب صندوق‌های سرمایه‌گذاری، ساختار عملیاتی، شیوه‌های سرمایه‌گذاری و ریسک صندوق‌ها، به معرفی صندوق‌های سرمایه‌گذاری نیکوکاری، مزایای آن، روش‌های مشارکت اشخاص نیکوکار و فرایند تأسیس و ساختار این صندوق‌ها می‌پردازد. در نهایت تلاش می‌کند تا راهکارهایی عملیاتی برای تشکیل صندوق سرمایه‌گذاری نیکوکاری اشتغال ارائه کند.

این گزارش با استفاده از روش کتابخانه‌ای و اسنادی و تحلیل آماری داده‌های موجود انجام شده است.

نتایج این گزارش نشان می‌دهد که صندوق نیکوکاری اشتغال، به‌عنوان یک صندوق با درآمد ثابت و پیش‌بینی نرخ بالاتر از سپرده بانکی یک‌ساله، می‌تواند فرصتی برای جذب منابع ریالی خیرخواهانه در اقتصاد باشد. چراکه با توزیع سود برابر با سپرده بانکی به دارندگان، اقتصادی بودن این صندوق را به نمایش خواهد گذاشت و این باور که موضوع اشتغال امری غیراقتصادی و خیرخواهانه هست را از اذهان به دور خواهد کرد و هم با تخصیص سود بالاتر از سپرده بانکی به امر اشتغال به تولید ملی و تحقق اقتصاد مقاومتی خواهد پرداخت. در این مدل سازمان تأمین اجتماعی به‌عنوان ذی‌نفع در اشتغال، با به وجود آوردن صندوق سرمایه‌گذاری و تأسیس و راه‌اندازی آن فرصتی را برای حمایت از اشتغال در جامعه به وجود می‌آورد که این فرصت در کنار رعایت منافع اقتصادی سازمان خود از مصادیق مدیریت جهادی در کشور است. چراکه با خلق این صندوق فرصت تأمین مالی برای بنگاه‌های اقتصادی تحت مدیریت خود را از طریق انتشار اوراق مشارکت و سایر ابزارهای نوین تأمین مالی به وجود می‌آورد و همچنین با رونق اشتغال، درآمدهای آتی سازمان را ثبات می‌بخشد.

واژگان کلیدی: صندوق نیکوکاری، اشتغال، خیر جمعی، اقتصاد مقاومتی، سازمان تأمین اجتماعی.

عنوان: نظام رفاه و تأمین اجتماعی در ایران؛ برخی چالش‌ها و راهکارهای برون‌رفت از آن

مجری: سید محمدهادی سبحانیان

ناظر: ایروان مسعودی‌اصل

گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

سال: ۱۳۹۵

چکیده

این گزارش به بررسی مسائل و مشکلات و چالش‌های موجود در حوزه رفاه و تأمین اجتماعی در ایران و به ارائه یک تصویر از وضعیت رفاه و تأمین اجتماعی در کشور می‌پردازد در این گزارش پس از بررسی مشکلات ساختاری و بودجه‌ای حوزه رفاه و تأمین اجتماعی در کشور، با بهره‌گیری از نظر کارشناسی صاحب‌نظران، راهکارهایی برای برون‌رفت از مشکلات پیشنهاد شده است.

این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و همچنین مصاحبه عمیق با نخبگان و صاحب‌نظران حوزه رفاه و تأمین اجتماعی تدوین شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که با وجود اختصاص منابع انسانی، مالی و سازمانی قابل توجه به ارائه خدمات رفاهی و تأمین اجتماعی در کشور، این بخش مهم از فعالیت‌های مدیریت بخش عمومی کشور همچنان با مشکلات فراوانی مواجه است. رئوس مهم این مشکلات به شرح زیر است: فقدان چهارچوب منسجم برای سیاست‌گذاری‌های کلان و راهبردی؛ فقدان انسجام کلان- راهبردی در سطوح تصمیم‌سازی، اجرا، نظارت و ارزیابی؛ توازی و تداخل وظایف دستگاه‌ها و نهادهای پرشمار فعال در حوزه رفاه و تأمین اجتماعی؛ فقدان وجود طبقه‌بندی استاندارد از برنامه‌ها و فعالیت‌های حوزه رفاه و تأمین اجتماعی؛ فقدان معیارهای پذیرفته‌شده فنی- کارشناسی در سازمان‌دهی فعالیت‌ها و ارائه خدمات؛ عدم تخصیص مناسب بودجه‌های رفاهی موجود در میان برنامه‌ها و فعالیت‌های حوزه رفاه و تأمین اجتماعی در کشور.

واژگان کلیدی: رفاه اجتماعی، تأمین اجتماعی، بیمه‌های اجتماعی، مساعدت‌های اجتماعی، ایران.

عنوان: شاخص‌های تعدیل مستمری در نظام‌های بیمه اجتماعی

مجری: حامد فرهمند معین

ناظر: فیروزه خلعت‌بری - نرگس اکبرپور روشن

گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

سال: ۱۳۹۵

چکیده

این گزارش به مرور روش‌های متنوع مورد استفاده کشورها برای تعدیل مستمری‌ها می‌پردازد. به دلیل سهولت دسترسی به اطلاعات مورد نیاز در کشورهای عضو سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه (OECD) و همچنین، تکامل تأمین اجتماعی در برخی از این کشورها، روش‌های تعدیل مستمری در این کشورها مورد توجه قرار گرفته بوده است. گزارش ضمن بررسی تجربیات کشورهای دیگر توصیه‌های برای تعدیل مستمری‌ها در ایران ارائه می‌کند. این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای تهیه شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که بیشتر کشورها از شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی (CPI) و یا شاخص‌های ترکیبی مشتمل بر آن برای تعدیل مستمری‌ها استفاده می‌کنند. بررسی‌ها نشان داد که تنها تعداد کمی از کشورهای مورد بررسی (به‌طور ویژه، ژاپن و لوکزامبورگ) از شاخصی استفاده می‌کنند که تمامی ملاحظات مربوط به شاخص‌های تعدیل مستمری (تورم، تفاوت ترکیب سبد مصرفی گروه هدف و تناسب درآمد و هزینه آن‌ها) را مورد توجه قرار می‌دهد. همچنین مطالعه میزان افزایش سالانه حقوق بازنشستگی ایران که بر اساس مصوبه پایان سال هیئت‌وزیران انجام می‌شود، نشان می‌دهد که شیوه مورد استفاده ایران شبیه به آرژانتین (مجموعه شاخص‌ها) و اتریش (خرد جمعی) است؛ به‌طوری‌که از شاخص یا فرمول مشخصی استفاده نمی‌شود و در سال‌های مختلف به روش‌ها و شیوه‌های مختلفی عمل شده است. باین‌حال، نظر به نتایج این تحقیق، شاخص تعدیل مستمری در ایران عمدتاً نزدیک به الگوی مبتنی بر دستمزد یا ترکیب شاخص دستمزد و قیمت بوده است.

واژگان کلیدی: شاخص تعدیل مستمری، نظام بیمه اجتماعی، کشورهای OECD، مستمری‌بگیران.

مجری: سعدون خضری

ناظر: رضا توپسرکان منش

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۵

چکیده

در این گزارش تجارب کشورهای انگلستان، آلمان، آمریکا، چین، کره جنوبی، کانادا و ترکیه در زمینه الگوهای تدارک خدمات سلامت در دنیا مورد بررسی قرار گرفته است. گزارش تلاش می‌کند به این پرسش‌ها پاسخ بگوید که در ادبیات جهانی ارائه‌دهندگان خدمت وابسته به چه نهادهایی هستند؟ تعدد صندوق‌های انباشت منابع، تعدد خریداران و پرداخت‌کنندگان چگونه است؟ رابطه مالی بین این واحدها چگونه است؟ مزایا و معایب هر روش چگونه است؟ در این گزارش از روش بررسی و مطالعه اسناد و متون موجود برای دستیابی به تجربیات کشورهای مذکور استفاده شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که در بین سیستم‌های بررسی شده در این گزارش به ترتیب، انگلستان، کانادا و آلمان بیشترین پوشش بیمه‌ای را فراهم کرده‌اند و انگلستان و کانادا دارای مزیت‌های بیشتری نسبت به سایر سیستم‌ها هستند. از طرفی شهروندان انگلستان، کانادا و ترکیه، کمترین میزان پرداخت از جیب را در بین کشورهای مذکور داشته‌اند. در حالی که آمریکا با بالاترین میزان هزینه سرانه سلامت برای دولت، با سیستمی مبتنی بر بازار آزاد، دارای ناکارآمدترین سیستم سلامت در مجموعه این کشورها است و میزان هر دو مورد پرداخت از جیب و تعداد افراد فاقد بیمه در بین شهروندان این کشور، بالا گزارش شده است. به نظر می‌رسد سیستم‌های دارای بیمه ملی، کارآمدتر عمل می‌کنند. امری که در این مقایسه‌ها کاملاً روشن است، ناکارایی سیستم مبتنی بر بازار در سیستم‌های سلامت است.

واژگان کلیدی: خدمات سلامت، تدارک خدمت، ارائه‌دهندگان خدمات درمان، بیمه ملی.

عنوان: مروری بر روش‌های کنترل تقاضای القایی خدمات سلامت

مجری: فرزانه دوستی

ناظر: رضا تویسرکان‌منش

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۵

چکیده

این گزارش به مطالعه فرضیه تقاضای القایی پزشک و روایی بین پزشک و بیمار می‌پردازد. از آنجایی که بیمار اطلاعات کافی برای تعیین خدماتی که باید مورد استفاده قرار دهد، ندارد، لذا پزشک می‌تواند از اطلاعات اضافی خود استفاده کرده و بیمار را به استفاده از مراقبت‌های دارویی و بهداشتی غیرضروری ترغیب نماید. عوامل گسترده‌ای شامل بازاری، رفتاری، ساختاری و مقرراتی در این پدیده مؤثر هستند که می‌توانند به‌عنوان عامل مشوق یا بازدارنده برای مشارکت و مقاومت بیمار در پدیده تقاضای القایی باشد.

این مطالعه با استفاده از تحلیل اسناد و متون موجود انجام گرفته است.

نتایج به‌دست‌آمده حاکی از آن است که تقاضای القایی خدمات سلامت به‌عنوان یکی از مشکلات مهم و اساسی سیستم سلامت ایران می‌باشد. در ایران و با توجه به تأمین بخش قابل توجه هزینه‌های سلامت از بودجه دولتی، سیستم سلامت همواره در تهی و تدارک خدمات با مشکلات مالی مواجه است. تقاضای القایی مراجعات مکرر بیماران جهت انجام خدمات تشخیصی و درمانی را در پی دارد و این امر نه تنها در بهبود بیماری افراد تأثیر ندارد بلکه سلامتی آن‌ها را نیز به مخاطره می‌اندازد. از طرفی دیگر بار مالی ناشی از این امر بر روی دوش مردم و بیمه‌های سلامت سنگینی می‌کند. این امر با توجه به ارائه خدمات رایگان برای بیمه‌شدگان سازمان تأمین اجتماعی در بیمارستان‌ها و مراکز درمانی ملکی، بیشتر مشهود است و توجه جدی مسئولین و سیاست‌گذاران حوزه سلامت سازمان تأمین اجتماعی جهت کنترل تقاضای القایی را می‌طلبد.

واژگان کلیدی: تقاضای القایی، هزینه‌های سلامت، مراجعات تکراری.

عنوان: کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در حوزه تأمین اجتماعی با توجه به عملکرد سایر کشورها

مجری: مهران صالحی شهبازی

ناظر: حسن امامی

گروه: مدیریت، حکمروایی و فناوری

سال: ۱۳۹۵

چکیده

این گزارش باهدف گسترش فرهنگ کاربردی کردن فناوری اطلاعات در سازمان تأمین اجتماعی تهیه شده و در همین راستا نگاه ویژه‌ای به تجربیات کشورهای مختلف در این زمینه دارد. درواقع گزارش تلاش می‌کند تا وضعیت نفوذ فناوری اطلاعات در ساختارهای سازمان را با بهترین تجربه‌های کشورهای منتخب مقایسه کرده و فصل نوبنی را برای واحدهای مسئول در حوزه فناوری اطلاعات بگشاید.

این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای تهیه شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که بهترین عملکرد کشورها در خصوص استفاده از راهکارهای فناوری اطلاعات و ارتباطات در حوزه تأمین اجتماعی، نشان‌دهنده فناوری اطلاعات و انتفاع مناسب کشورها از قابلیت‌های حوزه فن ارتباطات می‌باشد. این انتفاع شامل کاهش هزینه‌ها، افزایش رضایت مشتریان، افزایش اجرای عدالت ایفای حقوق افراد، شفافیت بیشتر وضعیت درمان و بیمه‌ای افراد و ... شده است. سازمان تأمین اجتماعی می‌تواند با آسیب‌شناسی کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در این سازمان از تجارب دیگر کشورها برای رفع مشکلات و کمی و کاستی‌های خود در این حوزه استفاده کند.

واژگان کلیدی: فناوری اطلاعات و ارتباطات، تأمین اجتماعی، خدمات الکترونیک.

عنوان: ارزیابی تأثیر اجرای آزمایشی پزشک خانواده بر هزینه‌های سازمان تأمین اجتماعی: دست‌آوردهای مطالعه در استان مازندران

مجری: علیرضا حیدریان

ناظر: رضا توپسرکان‌منش

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۶

چکیده

گزارش حاضر به ارزیابی اجرای آزمایشی پزشک خانواده در استان مازندران و میزان موفقیت آن در دستیابی به اهداف از پیش تعیین‌شده می‌پردازد. همچنین گزارش به بررسی میزان هزینه‌هایی که این طرح برای سازمان تأمین اجتماعی داشته است می‌پردازد.

گزارش با استفاده از روش تحلیل داده‌ها و آمار موجود انجام گرفته است.

نتایج این گزارش نشان می‌دهد که تعداد نسخ پزشکان عمومی در طول اجرای برنامه پزشک خانواده شهری افزایش داشته است، در مجموع، تعداد نسخ پزشکان عمومی و متخصص در درمان مستقیم و غیرمستقیم استان کاهش نشان داده است. همچنین اجرای برنامه بر درصد تکرارپذیری نسخ در پزشکان عمومی و نیز تخصص‌های پر مراجعه تأثیر مثبت داشته است. همچنین علی‌رغم افزایش نسبت ارجاعات به سطح دو در سال ۹۳ نسبت به سال ۹۲، میزان مراجعات به متخصصین در قالب نظام ارجاع، به دلیل آزاد بودن مراجعه، کاهش چشمگیر و مورد انتظار را به دنبال نداشته است. در خصوص نسخ دارویی، میانگین اقلام تجویزی؛ درصد داروهای تزریقی؛ درصد نسخ حاوی آنتی‌بیوتیک و کورتیکواستروئیدها کاهش یافته است. متعاقب این کاهش در تجویز، هزینه‌های ناشی از نسخ دارویی پزشکان عمومی طرف قرارداد نیز تا ۸٪ (حدود ۵/۲ میلیارد تومان در سال ۱۳۹۴) و هزینه‌های نسخ دارویی پزشکان متخصص حدود ۲۰ میلیارد تومان کاهش نشان می‌دهد.

در بحث هزینه‌ها نیز به‌طور کلی اجرای طرح پزشک خانواده، پرداختی به پزشکان عمومی را حدود ۳۷ میلیارد تومان افزایش داده است و در مجموع هزینه‌های پرداختی به پزشکان متخصص؛ دارو؛ آزمایش، رادیولوژی، و سونوگرافی حدود ۲۹ میلیارد تومان صرفه‌جویی به دنبال داشته است.

واژگان کلیدی: طرح تحول سلامت، پزشک خانواده، بیمه درمانی، مازندران.

عنوان: صندوق بیمه یگانه یا چندگانه: تحلیل سازمان‌دهی نظام‌های بیمه خدمات سلامت در سایر کشورها

مجری: مهدی مهدوی

ناظر: رضا تویسرکان منش

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۶

چکیده

این گزارش به معضلات و مسائل حول گسترش بیمه سلامت همگانی و تجمیع یا عدم تجمیع نظام بیمه‌ای در ایران می‌پردازد. از آنجاکه بسیاری از کشورهای کم‌درآمد یا با درآمد متوسط همانند ایران در نظر دارند که پوشش بیمه سلامت را به تمام جمعیت کشور گسترش دهند، در اجرا با چالش‌ها و سؤالات متعددی روبرو هستند که عبارت‌اند از اینکه آیا باید نظام بیمه‌ای را به صورت یک صندوق عمومی یا چندین صندوق به صورت رقابتی سازمان‌دهی نمایند؟ نتایج عملکردی نظام‌های بیمه مبتنی بر صندوق بیمه یگانه و چندگانه در حیطه‌های پوشش جمعیت، هزینه‌ها، مزایا، و متعاقباً پیامدهای بیماران چیست؟

گزارش با استفاده از روش کتابخانه‌ای و اسنادی به گردآوری و تحلیل تجربیات دیگر کشورهای جهان می‌پردازد و جهت تحلیل نظام بیمه‌ای کشورها بر اساس یگانه یا چندگانه بودن، به طراحی چارچوب تحلیلی و سپس بررسی چهار کشور پرداخته شده است. در ابتدا «چارچوبی تحلیلی»، نظام‌های سلامت را بر اساس سازمان‌دهی بیمه‌ها و سازمان‌دهی ارائه‌کنندگان خدمات طبقه‌بندی می‌نماید. سپس به مقایسه بین نتایج عملکردی برخی کشورها از جمله کاستاریکا، کره جنوبی، هلند و شیلی پرداخته شده است.

نتایج این گزارش نشان می‌دهد که در تجربیات سایر کشورها نمونه نظام‌های موفق بیمه سلامت دارای ساختارهای متفاوتی است که در طول زمان شکل گرفته و نهادینه شده‌اند. بنابراین راه‌حل دستیابی به پوشش همگانی، تغییر انقلابی نظام بیمه‌ای و تجمیع ساختاری یا تجمیع صندوق‌های بیمه به صورتی فوری و دستوری نیست. بلکه راه‌حل، استفاده از شواهد و تجربیات سایر کشورها و اتخاذ روش سازمان‌دهی برحسب شرایط زمینه‌ای است به جای آنکه هدف تغییر بدون در نظر گرفتن مشکلات قانونی، نگرانی‌ها و منافع گروه کثیری از ذینفعان باشد.

واژگان کلیدی: خدمات سلامت، صندوق بیمه‌ای، تجمیع ساختاری، مازندان.

**عنوان: سیاست‌های بازار کار در کشورهای آمریکای لاتین،
مطالعه موردی آرژانتین، پرو و برزیل**

مجری: حسن یحیوی رازلیقی

ناظر: فردین یزدانی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۶

چکیده

این گزارش به بحث سیاست‌های بازار کار و تجربیات کشورهای آمریکای لاتین در این زمینه می‌پردازد. گزارش ابتدا به مبانی و اجزا و شناسایی انواع سیاست‌های کار می‌پردازد. سپس به تاریخچه و تحولات سیاست‌های بازار کار در آمریکای لاتین و مطالعه ارزیابی اثربخشی این سیاست‌ها می‌پردازد. و در نهایت تحولات و انواع سیاست‌های بازار کار در کشورهای آرژانتین، پرو و برزیل به صورت خاص مورد بررسی قرار گرفته است. این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام گرفته است.

بررسی سیاست‌ها و شاخص‌های بازار کار در سه کشور آرژانتین، پرو و برزیل نشان می‌دهد که همواره نرخ مشارکت اقتصادی در این کشورها بالاتر از این نرخ در منطقه آمریکای لاتین بوده است. از سویی دیگر این نرخ در پرو بالاترین و در آرژانتین پایین‌ترین می‌باشد. بررسی روند این شاخص نیز نشان از افزایش آن در کشورهای پرو و آرژانتین و کاهش نامحسوس در برزیل دارد. علاوه بر این نرخ بیکاری در این سه کشور و البته منطقه آمریکای لاتین روند نزولی را بین سال‌های ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۵ تجربه کرده است. در این میان پرو علی‌رغم اینکه دارای بالاترین نرخ مشارکت و پایین‌ترین نرخ بیکاری در میان کشورهای مورد بررسی است، سهم شاغلان کسب‌وکارهای خانوادگی در این کشور به نسبت بالاتر است که این نشان از سهم بالاتر بخش‌های سنتی‌تر در اشتغال و بازار کار پرو دارد. علاوه بر این سهم اشتغال غیررسمی از کل اشتغال غیر کشاورزی در کشور پرو در مقایسه با دیگر کشورهای مورد بررسی به شدت بیشتر است. از سویی دیگر مقایسه سهم شاغلان طبقه متوسط و بالاتر در اشتغال نیز مؤید همین موضوع است. البته سهم شاغلان طبقه متوسط و بالاتر در اشتغال کشور پرو به نسبت از دو کشور دیگر و البته متوسط منطقه، پایین‌تر است. با این حال این شاخص در تمامی کشورهای مورد بررسی و متوسط منطقه بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵ رشد چشمگیری را شاهد بوده است. اگر یکی از شاخص‌های نشان‌دهنده توسعه بازار کار را سهم شاغلان طبقه متوسط و بالاتر از اشتغال در نظر بگیریم-کما اینکه انتظار می‌رود طبقه متوسط عموماً مشغول به کارهای با ماهیت مدرن‌تر و بیشتر مبتنی بر دانش و مهارت باشند- در سال‌های مورد بررسی بازار کار این کشورها توسعه‌نیافته‌تر شده‌اند.

واژگان کلیدی: سیاست‌های بازار کار، کارآموزی، خوداشتغالی، بیکاری، پرو، آرژانتین، برزیل.

عنوان: بررسی ساختار تأمین اجتماعی کشورهای جهان (با تأکید بر کشورهای منتخب)

مجری: مهرا ن صالحی شهرابی

ناظر: حسن امامی

گروه: مدیریت، حکمروایی و فناوری

سال: ۱۳۹۶

چکیده

در این گزارش مطالعه ساختارهای تأمین اجتماعی کشورهای منتخب مورد بررسی قرار گرفته است. این پژوهش یک مطالعه تطبیقی-مقایسه‌ای و از نوع توصیفی بوده که با استفاده از داده‌های کتابخانه‌ای، منابع علمی معتبر و تجارب منتشر شده به دسته‌بندی سیستم‌های بازنشستگی و ساختار تأمین اجتماعی اکثر کشورهای مهم جهان پرداخته است. در همین راستا به‌طور تفصیلی برای ۱۰ کشور منتخب جهان (کانادا، آلمان، سوئیس، سوئد، نروژ، دانمارک، ترکیه، ژاپن، کره جنوبی و پاکستان) نیز به بررسی سازوکار ارائه خدمات تأمین اجتماعی اعم از مستمری بازنشستگی، بیمه‌های درمان، بیکاری، خدمات سالمندی، ازکارافتادگی و بازماندگی، هزینه‌های عائله‌مندی و حوادث ناشی از کار پرداخته شده است.

این پژوهش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است طبق بررسی کلی کشورهای جهان، در مجموع ۸۱ کشور از لایه صفر سیستم بازنشستگی (لایه بازتوزیعی حمایتی دولتی) استفاده می‌کنند. ۱۵۱ کشور از لایه اول (بازنشستگی اجباری تحت مدیریت دولت) برای حمایت از نیروی انسانی و جامعه استفاده می‌کنند. همچنین در ۳۲ کشور جهان مدیریت خدمات بازنشستگی به بخش خصوصی سپرده شده که عضویت در آن‌ها اجباری می‌باشد که البته در کشورهای پردرآمد عضو سازمان همکاری توسعه فقط ۹ کشور از ۲۱ کشور توسعه یافته از این سیستم (لایه دوم: بیمه‌های اجباری خصوصی) استفاده می‌نمایند. افزایش نرخ مشارکت در طرح‌های مستمری با حق بیمه معین (DB)، کاهش میزان مالیات بر درآمد بازنشستگان و انجام اقداماتی در خصوص امنیت سرمایه‌گذاری مستمری‌ها از دیگر راهکارها در زمینه تأمین درآمد کافی برای دوران بازنشستگی در بعضی کشورها می‌باشد. تجربیات کشورهای نوردیک، نشان از توجه بیشتر به لایه حمایتی و رفاهی است در حالی که تجربیات برخی از کشورهای اروپایی و آمریکایی لزوم توجه بیشتر به طرح‌های بیمه‌ای را گوشزد می‌کند. شیله اولین نمونه این کشورهاست به طوری که حساب‌های انفرادی اجباری، محور اصلی نظام بازنشستگی جدید شیله محسوب می‌شود.

واژگان کلیدی: تأمین اجتماعی، ساختار سازمانی، نظام بازنشستگی، لایه بازتوزیعی حمایتی.

عنوان: تحلیل کارکردی سناریوهای تجربی و احتمالی ارائه خدمات درمانی سازمان تأمین اجتماعی

مجری: جهان آرا می‌خانی

ناظر: رضا توپسرکان منش

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۶

چکیده

این طرح به شناسایی و معرفی مؤلفه‌های مؤثر بر تصمیم‌سازی و تعیین سناریوهای عملکردی احتمالی برای ارائه خدمات درمانی در زیرمجموعه سازمان تأمین اجتماعی می‌پردازد و تلاش می‌کند تا مؤلفه‌های اصلی در ساختار و عملکرد بخش بیمه درمان و ارائه خدمات درمانی سازمان تأمین اجتماعی را شناسایی کند. همچنین تجربیات کشورهای منتخب در مورد وضعیت ساختار و عملکرد بخش بیمه درمان و ارائه خدمات درمانی سازمان تأمین اجتماعی تحلیل شده است و بر اساس آن سناریوهای احتمالی غیرتجربی و تحلیل پیامدها، مزایا و معایب احتمالی آن‌ها تعیین وزن مؤلفه‌های ساختاری و عملکردی بخش بیمه درمان و ارائه خدمات درمانی سازمان تأمین اجتماعی تعیین شده است.

روش این مطالعه از نوع مطالعات کیفی اکتشافی است که به شیوه کتابخانه‌ای و میدانی انجام شده است.

نتایج حاصل از این مطالعه ابتدا به صورت معرفی مؤلفه‌های مؤثر بر تصمیم‌گیری (منتج از مطالعات کتابخانه‌ای و میدانی) ارائه شده است که برخی از آن‌ها عبارت‌اند از: روش تأمین مالی و سهم حق بیمه در تأمین مالی، روش تأمین مالی از طریق بودجه عمومی، میزان کمک‌های مردمی/ خیریه‌ها، مالکیت صندوق سلامت، خرید راهبردی خدمات و... در مرحله بعد یافته‌های حاصل از نظرات خبرگان در مورد مؤلفه‌های و بدیل‌های هر یک ارائه داشته است. در مرحله بعد از تشریح نتایج ماتریس‌های زوجی گسترده مربوط به اهمیت هر مؤلفه و تأثیرگذاری آن، سناریوهای احتمالی استخراج شده و نحوه دستیابی به آن‌ها معرفی شده است. در نهایت سناریوی پیشنهادی پژوهشگر با توجه به نتایج به دست آمده به صورت پیشنهادات کاربردی ارائه شده است.

واژگان کلیدی: خدمات درمانی، تأمین اجتماعی، آینده‌پژوهی، تأمین مالی صندوق‌های بیمه‌ای.

عنوان: محاسبه وزن هزینه تفکیکی خدمات بستری در صورتحساب مراکز دانشگاهی کشور

مجری: آریتا شکوهمند

ناظر: رضا تویسرکان منش

گروه: سیاست گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۶

چکیده

یکی از موارد مغفول در مدیریت هزینه‌های درمان، عدم آگاهی از تأثیر افزایش تعرفه‌ها بر جزییات پرونده‌های بستری بیمارستان‌ها است که عمدتاً به عدم اجرای مکانیزاسیون در بخش بستری برمی‌گردد. در این مطالعه تغییرات دامنه هزینه‌های بخش بستری ناشی از افزایش تعرفه‌ها مورد محاسبه قرار گرفته است تا هم نسبت به دامنه تغییرات آگاهی دقیق‌تری حاصل شود و هم الگوی یکسانی برای محاسبه هزینه‌ها در کل کشور با تخمین قریب‌به‌یقین ممکن گردد.

جهت حصول به اهداف فوق استان‌های پایلوت با توجه به درجات دفاتر انتخاب شده‌اند. در استان‌های منتخب هم تعدادی از بیمارستان‌ها انتخاب شدند که خدمات متنوعی ارائه می‌دادند و بیشترین تعداد آیتم‌های مؤثر بر وزن هزینه تفکیکی خدمات را دارند.

یافته‌های این مطالعه نشان می‌دهد که تغییرات وزنی در هر یک از گروه‌های خدمتی در استان‌های منتخب با ضریب حداقل از ۵۴ درصد تا ۱۳۷ درصد متغیر می‌باشد که بیانگر تأثیر عوامل گوناگون در هر استان از جمله سیستم ارجاع، خدمات فوق تخصصی، وجود خدمات منحصربه‌فرد، و برخی عوامل دیگر بر هزینه‌های هر گروه از خدمات با استان‌های دیگر در همان گروه خدمتی و در نهایت ناهمگونی و تنوع در استان‌های مختلف می‌باشد لذا به راحتی نمی‌توان به یک عدد واحد استناد نمود و از این رو واضح است که ارقام به دست آمده در هر یک از گروه‌های خدمتی در هر یک از استان‌ها نمی‌تواند قابل استناد برای کل کشور باشد که در برخی از موارد مانند وزن دارو و یا وزن هزینه اعضای هیئت علمی تمام وقت، تفاوت چشمگیر و تا ۱۳۷ درصد، قابل تأمل بوده و به هیچ‌روی قابل تسری به عنوان مرجع کشوری نمی‌باشد. در این رابطه و به عنوان مثال می‌توان به فعال بودن سیستم ارجاع در استان فارس اشاره نمود که موجب کاهش هزینه هتلینگ در صورتحساب‌های بستری شده است. در همین راستا مشاهده می‌گردد که هزینه خدمات هتلینگ در استان یزد به نسبت بالاتر از سایر استان‌ها می‌باشد و همزمان بالاتر بودن هزینه پرداخت شده بابت اعضای تمام وقت جغرافیایی در این استان، بیشتر بودن نسبت تعداد پزشکان تمام وقت جغرافیایی شاغل در مراکز بیمارستانی نسبت به مطب‌های خصوصی را نشان می‌دهد.

واژگان کلیدی: خدمات بستری، هزینه تفکیکی، هتلینگ، تعرفه پزشکی.

عنوان: میزان درآمد کادر پزشکی به تفکیک گروه‌های درمانی در کشورهای منتخب دنیا: مطالعه تطبیقی

مجری: صدیقه حسینی جبلی

ناظر: رضا تویسرکان منش

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۶

چکیده

این گزارش درصدد است، با انجام مطالعه‌ای جامع، میزان حقوق و درآمد کادر درمانی پزشکی و پیراپزشکی را در کشورهای منتخب با هم مقایسه کند. نتایج این بررسی و مقایسه آن با میزان دریافتی‌های کادر درمانی در ایران در حوزه برنامه‌ریزی‌های بودجه‌ای و مدیریت صحیح منابع انسانی بخش سلامت راه‌گشا است.

این گزارش با استفاده از روش تحلیل داده‌های موجود و مطالعات اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است.

یافته‌های این مطالعه نشان می‌دهد که بیشترین دریافتی‌ها در کشورهای مورد بررسی این مطالعه مربوط به کشورهای آمریکا، استرالیا، کانادا، اتریش، آلمان و کشورهای اسکاندیناوی است که از جمله کشورهای مهاجرپذیر از کشورهای در حال توسعه نظیر ایران، در حوزه علوم پزشکی هستند. همچنین کمترین تفاوت دریافتی بین کادر پزشکی در کشورهای اسکاندیناوی و OECD مشاهده می‌شود. در بررسی دریافتی پزشکان متخصص و عمومی، کمترین اختلاف در کشورهای اسکاندیناوی (فنلاند، ایسلند و دانمارک) مشاهده می‌شود که هر دو گروه دریافتی تقریباً برابری دارند. همچنین نسبت حقوق و دستمزد پزشک عمومی و متخصص به پرستار، در بین کشورهای OECD، حداکثر ۶/۲۳ برابر (کشور اسلواکی) می‌باشد و اغلب حدود ۲ تا ۳ برابر است. در این کشورها به علت سیستم‌های مالیاتی پیش‌رونده و همچنین دیگر سیاست‌های ضد اختلاف طبقاتی، سعی می‌شود تفاوت درآمدی بین کادر پزشکی و همچنین دیگر اقشار جامعه تا جای ممکن گسترش نیابد و این امر از ایجاد نارضایتی در محیط کار و عواقب بعدی آن مانند مهاجرت جلوگیری می‌کند.

واژگان کلیدی: نظام سلامت، کادر پزشکی، درآمد، پیراپزشکی، دریافتی پزشکان.

عنوان: شناسایی مسائل ارتباط تشکلهای کارفرمایی با سازمان تأمین اجتماعی

مجری: بهاره مختاری

ناظر: رضا امیدی - مونا خورشیدی

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۶

چکیده

در این گزارش تلاش شده است تا با مصاحبه با برخی صاحب‌نظران، چالش‌های سه‌جانبه گراییی از منظر کارفرمایان بررسی شود. در گزارش‌های قبلی در این خصوص با عنوان «بررسی میزان تطابق وضعیت تشکلهای کارگری موجود با مقوله نامه‌های بنیادین سازمان بین‌المللی کار» و «بررسی سه‌جانبه گراییی در تأمین اجتماعی با تمرکز بر نقش دولت» چالش‌های سه‌جانبه گراییی از منظر کارگران و دولت بررسی گردید.

این گزارش بلااستفاده از روش مصاحبه عمیق و تحلیل موضوعی انجام شده است.

از برآیند اطلاعاتی که محقق به دست آورده، می‌توان گفت در مواردی که لزوماً منافع سازمان با کارفرمایان هم‌راستا نیست، مشارکت دادن واقعی کارفرمایان ضعیف است. در برخی موارد هم که منافع سازمان با کارفرمایان مشترک است، تعامل خوبی بین دو طرف شکل می‌گیرد؛ اما عنصر سومی به نام دولت ممکن است تمام نتایج این تعامل خوب دوطرفه را بی‌اثر سازد. دولت باید به حاکمیت قانون، آزادی انجمن‌ها و حق چانه‌زنی جمعی احترام بگذارد اما در حال حاضر مهم‌ترین مشکل علاوه بر اشکال در قوانین، این است که بخش دولتی، خود را مافوق قانون می‌انگارد و حاضر به تمکین به قانون نیست. شاید بیراه نباشد می‌توان گفت سازمان تأمین اجتماعی به‌منزله یک سازمان مستقل غیردولتی در چنگال دولت اسیر است؛ و هنوز «عزم و اراده سیاسی تمامی شرکای اجتماعی برای مشارکت در گفتگوی اجتماعی» وجود ندارد.

واژگان کلیدی: سه‌جانبه گراییی، تأمین اجتماعی یا تشکلهای کارفرمایی.

عنوان: برنامه‌ریزی دولتی در ایران سال ۷۶-۹۲

مجری: محسن جعفری مقدم

ناظر: سعید مدنی

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۶

چکیده

این پژوهش به عوامل مؤثر بر شکل‌گیری قوانین، برنامه‌ها و سازمان‌های اجرایی حوزه تأمین اجتماعی در دوره زمانی ۱۳۷۶-۱۳۹۲ و تحول این قوانین در طول زمان می‌پردازد. همچنین به عوامل نهادی مؤثر بر چالش‌های موجود نظام تأمین اجتماعی و تبیین نهادی مواردی مانند، بی‌ثباتی و ضعف‌های اجرایی نظام تأمین اجتماعی می‌پردازد. در این پژوهش از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای استفاده شده است.

یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهند که تغییرات هم در سطح برنامه‌ها و قوانین کلان و هم در سطح مقررات و ضوابط، پی‌درپی و شدید است و نهادهای رسمی مطابق خواست و سلیقه دولت و مجلس تغییر می‌کنند. در سال‌های پایانی دولت اصلاحات قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی (۱۳۸۳) مصوب می‌شود. دولت اصولگرا به آن اهمیتی نمی‌دهد و نظام تأمین اجتماعی چندلایه را در قانون برنامه پنجم توسعه مصوب می‌کند. در ادامه با مصوبه شورای عالی اداری وزارتخانه مسئول در رفاه و تأمین اجتماعی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، بدون پیش‌بینی در برنامه پنجم منحل می‌شود. تمام این تغییرات ساختاری طی هفت سال اتفاق می‌افتد. تعدد سرسام‌آور آئین‌نامه‌ها، تصویب‌نامه‌ها و دیگر مقررات مرتبط با تأمین اجتماعی در دوره مورد مطالعه که اگر دوره‌های پیشین نیز به آن‌ها اضافه شود شاهد انبوهی از ضوابط گذاری کوتاه‌مدت در نظام تأمین اجتماعی خواهیم بود. داده‌های مستخرج از قوانین و مقررات در بعد سطح اقدام حاکی از این هستند که ۷۰ درصد رویه‌های رسمی شامل اقدامات موردی، ۱۸ درصد پروژه‌ای، ۷ درصد بخشی و تنها ۵ درصد جامع بوده‌اند. تراکم قوانین و مقررات در سطح اقدام موردی نشانگر کمبود برنامه‌ها و قوانین جامع، یکپارچه و پایدار است. همچنین داده‌ها در بعد حوزه عمل بیانگر این هستند که کمی بیش از نیمی از رویه‌های رسمی (۵۲ درصد) به تعیین ضوابط و مقررات قانونی اختصاص داشته‌اند و مابقی به تخصیص‌های مالی و تأسیس نهادها و سازمان‌ها مربوط بوده‌اند.

واژگان کلیدی: تأمین اجتماعی، برنامه‌ریزی دولتی، تنقیح قوانین.

عنوان: مقایسه تطبیقی خدمات بیمه‌های اجتماعی به معلولین ایران با کشورهای انگلیس، سوئد و هند

مجری: سجاد روستایی

ناظر: رضا امیدی - مونا خورشیدی

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۶

چکیده

این گزارش به نقد و بررسی وضعیت معلولین در نظام رفاه و تأمین اجتماعی ایران می‌پردازد و تلاش می‌کند تا با بررسی وضعیت آنها در کشورهای هند، بریتانیا و سوئد، یک بررسی مقایسه‌ای بین وضعیت خدمات معلولین در ایران و این کشورها ارائه کند.

این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که در بریتانیا ۱۲ میلیون معلول، در ایران از یک میلیون تا هفتصد هزار، در هند ۲۶ میلیون و در سوئد ۹۵۰ هزار معلول وجود دارد. یک نفر از ۵ نفر یعنی ۱۹ درصد افراد در بریتانیا دارای یک نوع معلولیت هستند، در ایران از هر ۸ نفر و سوئد از هر ۱۲ نفر و هند به روایتی از هر ۴۰ نفر. در سال‌های اخیر آگاه‌سازی از سوی رسانه‌ها و سازمان بهزیستی منجر به کاهش معلولیت‌های مادرزادی شده است؛ در ایران و هند آمار دقیقی از تعداد معلولین وجود ندارد، به همین دلیل بسیاری از معلولین شناسایی نشده و از چتر نظام حمایتی سازمان‌های رفاهی بیرون مانده‌اند. فساد ساختاری، وجود رانت، سازوکار نامناسب و شناسایی از جمله مسائل نظام رفاهی ایران و هند و بسیاری کشورهای در حال توسعه برای شناسایی و حمایت از معلولین است؛ همچنین عدم تضمین لازم و انحراف کمک‌های نظام رفاهی از گروه‌های هدف به دسته‌هایی که با اقدامات متقابلانه و همراه با فساد خود این خدمات را دریافت می‌کنند. فقدان شفافیت لازم از مشکلات دیگر این کشورهاست. ایران می‌تواند شیوه‌های خدمات‌رسانی کشورهای توسعه‌یافته از جمله انگلیس و سوئد را الگوی خود قرار داده و با رویکردی فارغ از تبعیض و همراه با نگاه عدالت محور چتر نظام رفاهی را برای خدمت‌رسانی بر سر تمام معلولین در حوزه‌های مختلف اعم از قانون‌گذاری در بحث اشتغال، مسکن، بهداشت و آموزش و در یک کالم افزایش رفاه و ارتقا کیفیت زندگی بگستراند.

واژگان کلیدی: بیمه‌های اجتماعی، خدمات بیمه‌ای، معلولین، انگلیس، سوئد، هند.

عنوان: تبیین آثار رکود تورمی بر صندوق‌های بیمه اجتماعی در ایران و راهکارهای کاهش آسیب‌پذیری از آن؛ با تأکید بر سازمان تأمین اجتماعی

مجری: سید محمدهادی سبحانیان

ناظر: نرگس اکبرپورروشن

گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

سال: ۱۳۹۶

چکیده

در این گزارش حاضر تلاش شده است تا با استفاده از رویکردی تحلیلی - توصیفی، به تبیین پدیده رکود تورمی و دلایل بروز آن در ایران بپردازد و مسیرهای احتمالی اثرگذاری این پدیده بر منابع و مصارف صندوق‌ها با تأکید بر سازمان تأمین اجتماعی را شناسایی کند. گزارش درنهایت دو گروه راهکار برای کاهش آسیب‌پذیری صندوق‌ها ارائه می‌دهد که یکی ناظر بر مدیریت صندوق‌ها و دیگری معطوف به اصلاحات فضای اقتصاد کلان است.

این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای تهیه شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که در شرایط رکودی که با افزایش نرخ بیکاری و کاهش اشتغال همراه است، ورودی‌های صندوق بیمه بیکاری بیشتر شده و پرداختی‌های سازمان بابت بیمه بیکاری افزایش پیدا می‌کند و از این کانال مصارف سازمان افزایش می‌یابد. همچنین نسبت جایگزینی که عبارت است از نسبت میزان پرداخت مستمری به دریافت حق بیمه، در شرایط رکود تورمی برای سازمان افزایش پیدا می‌کند. به بیان دیگر، اگرچه با توجه به تورم موجود در اقتصاد و تعدیلات سالیانه حداقل دستمزد متناسب با میزان تورم، حق بیمه‌های دریافتی سازمان افزایش پیدا می‌کند اما، به دلیل شرایط رکودی حاکم بر اقتصاد، و انحلال و ورشکستگی برخی واحدهای تولیدی، ورودی منابع اگر کاهش پیدا نکرده باشد، با سرعت بسیار کمتری نسبت به افزایش مصارف که نقداً می‌بایست انجام پذیرد، افزایش می‌یابد. این مهم به معنای افزایش بار هزینه‌ای بر دوش سازمان است. در یک تحلیل مشابه می‌توان گفت این انتظار وجود دارد که نسبت پشتیبانی در شرایط رکود تورمی کاهش پیدا کند؛ به این معنا که درازای تعداد افرادی که مستمری از سازمان دریافت می‌کنند، تعداد کمتری به سازمان بیمه پرداخت می‌نمایند. این نیز خود به‌مثابه افزایش بار هزینه‌ای سازمان تأمین اجتماعی است.

واژگان کلیدی: صندوق‌های بیمه اجتماعی، رکود تورمی، سازمان تأمین اجتماعی، ایران.

مجری: احمد گردابی

ناظر: فردین یزدانی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۶

چکیده

این گزارش به نحوه عملیاتی کردن برنامه ارتقا برای رفع فقر و رسیدگی به امور فقرا در کشور می‌پردازد. عموماً تلاش‌های موفق صورت گرفته در سال ۲۰۰۶، CGAP و بنیاد فورد در جهت رسیدگی به فقیرترین اقشار جامعه، اقدامی ابتکاری را در جهت آزمون و تطبیق رویکرد BRAC در دامنه‌های متنوع از کشورها و موضوعات آغاز کردند. ره‌آورد این اقدام ابتکاری، برنامه ارتقاء CGAP بنیاد فورد بود. این پژوهش درس‌های برگرفته‌شده از این برنامه ارتقاء را ابتدا با توصیف چگونگی عملکرد مدل و نحوه اجرای آن در سطح میدانی از سوی سازمان‌های متنوع شرکت‌کننده در این برنامه مورد تأکید قرار می‌دهد. بخش بعدی یافته‌های اولیه را استخراج نموده و به دنبال آن بخشی در خصوص هزینه‌ها ارائه شده است. بخش نهایی، موجودی آموخته‌های به‌دست‌آمده تا امروز، از جمله محدودیت‌های کلیدی و سؤالات برجسته را در بر دارد. این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای نوشته شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهند که یک برنامه ارتقا با طبقه‌بندی مناسب و به‌شدت نظارت‌شده، مرکب از حمایت مصرفی، دستیابی به پس‌انداز، آموزش استفاده از ابزارهای معیشتی و انتقال دارایی می‌توانند به افزایش تنوع در مصرف، دارایی و درآمد و تا حدودی اشتغال منجر گردد. یافته‌های برآمده در خصوص هریک از عناصر اصلی می‌تواند به‌طور گسترده‌ای برای دیگر برنامه‌های درگیر با اقشار بسیار فقیر جامعه مفید باشد. اما ممکن است که این مدل برای همگان جواب ندهد. ممکن است که برخی از گروه‌های اجتماعی (افراد سالمند، افراد دارای ناتوانی جسمی شدید، یا خانوارهای ناسالم)، برای مدلی که بر پایه توانایی افراد در بهره‌گیری از فرصت برای ایجاد فعالیت‌های اقتصادی جدید و ایجاد راه‌های مخصوص به خود افراد برای خروج از فقر شدید است، به‌واقع بسیار چالش‌برانگیز باشند. اکثر برنامه‌های آزمایشی در نواحی راکد اقتصادی که در آن‌ها بازارهای محلی به‌شدت محدود هستند، اجرا می‌شوند. این برنامه چالش‌ها و فرصت‌های موجود در بازار را در طراحی گزینه‌های معیشتی خود در نظر گرفته، اما به‌طور مستقیم شرایط بازار را مورد حمله قرار نمی‌دهد. عدم حضور زیرساخت فیزیکی (دسترسی به آب یا بازارها)، زیرساخت بهداشتی (قابلیت دسترسی به خدمات ابتدایی سلامت) و آسیب‌پذیری در مقابل شوک‌های بوم‌شناختی و دیگر شوک‌ها در سطح کلان اقتصادی می‌توانند از روند پایدار خروج از فقر در سطح خانوار جلوگیری نمایند.

واژگان کلیدی: مبارزه با فقر، توسعه پایدار، سالمندی، ناتوانی جسمی، رویکرد ارتقاء، CGAP.

عنوان: نظریه دولت و ساز و کار مطلوب تأمین اجتماعی با تأکید بر نظام حقوقی ایران

مجری: حسین خالق پرست

ناظر: حسن امامی - یونس چربگو

گروه: مدیریت، حکمروایی و فناوری

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این گزارش بررسی تحولات نظریه دولت در حوزه تأمین اجتماعی می‌پردازد و تلاش می‌کند تا شاخصه‌های رویکرد و الگوی مطلوب را شناسایی کند. همچنین به بررسی این موضوع می‌پردازد که نظام حقوقی ایران با کدام الگو منطبق است و الگوی فعلی تا چه حد با الگوی مطلوب فاصله دارد. گزارش در بخش نخست، به تبیین تعریف و مفهوم و ماهیت و بررسی سیر تحولات و مبانی نظری تأمین اجتماعی می‌پردازد؛ در بخش دوم، اصول و شاخص‌های تأمین اجتماعی را تبیین نماید؛ و در بخش سوم، پس از مرور نظریه‌های مرتبط دولت با نظام تأمین اجتماعی به معرفی نظریه مطلوب و سازگار با نظام تأمین اجتماعی پرداخته و در جهت اثبات مدعای گزارش پژوهشی حاضر پیش رود.

این گزارش بر اساس روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که ساختار حقوقی تأمین اجتماعی ایران به لحاظ اصول لازم‌الاجرا برای یک نظام مطلوب و اثربخش، واجد قابلیت لازم برای تقویت مبانی خود است و اصول مربوطه از جمله فراگیری، برابری، حمایت دولت، حداقل بودن حمایت‌ها، جامعیت، پیشگیری، توانمندسازی، در حقوق موضوعه ایران، فارغ از ایرادهای وارد بر قانون‌گذاری در این حوزه، جایگاه مطلوبی دارند. همچنین، وضع نظام موجود از منظر الگوی انتخابی نیز محل تأمل است. در این میان می‌توان به سیر تحول از الگوهای سنتی شامل پس‌انداز و الگوهای مداخله و تضمین شخص ثالث و سیر تدریجی به سوی الگوهای پیشرفته تأمین اجتماعی نظیر الگوهای مبتنی شغل و نظام‌های عام تأمین اجتماعی با رویکرد حقوق عمومی، اشاره کرد. بنابراین باید گفت، نظام تأمین اجتماعی ایران دست‌کم، از منظر انتخاب الگویی مناسب و همچنین به لحاظ سیر تحول تاریخی الگوها در گذار از سنتی به مدرن، در وضعیتی نامطلوب نیست و با وجود آنکه در عرصه اجرا با مشکلات متعددی مانند سیاست‌گذاری‌های مقطعی و مبتنی بر مسائل سیاسی روز و بدون دوراندیشی، عدم توجه به محاسبات بیمه‌ای در مقررات‌گذاری‌ها مواجه است؛ می‌باید درصدد رسیدن به معیارهای موردنظر و انتخاب الگوهای مناسب، مطابق با نظام‌های توسعه یافته باشد. با تأکید بر آنچه در برشماری وضعیت نظام تأمین اجتماعی در ایران یاد شد، می‌توان به‌طور خلاصه چنین نتیجه گرفت که افق پیش روی نظام حقوقی تأمین اجتماعی ایران، چنان است که از یک‌سو باید در راستای عدم وابستگی کامل فرد به حمایت دولت قرار داشته باشد، و از دیگر سو در جهت پوشش و تعمیم حداقلی حقوق شهروندان در حوزه تأمین اجتماعی مطلوب گام بر دارد.

واژگان کلیدی: نظریه دولت، نظام حقوقی ایران، رفاه، تأمین اجتماعی.

عنوان: سیر تطور قوانین و مقررات تأمین اجتماعی حمایت از بازماندگان در پرتو اصل امنیت حقوقی

مجری: شیما طالبی پور

ناظر: حسن امامی

گروه: مدیریت، حکمروایی و فناوری

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این گزارش به بررسی سیر تطور و تحول قوانین و مقررات تأمین اجتماعی در زمینه حمایت از بازماندگان و بر اساس اصل امنیت حقوقی می‌پردازد و تلاش می‌کند تا تاریخچه از قوانین مختلف در دوره‌های زمانی متفاوت از جمله قانون تأمین اجتماعی ارائه کند. همچنین به آرای هیئت عمومی دیوان عدالت اداری در این مورد می‌پردازد. این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که حمایت از افراد خانواده پس از فوت سرپرست، به ترتیبی که در بررسی تاریخی به عمل آمده مشخص گردید از بدو تصویب قوانین حمایتی از کارگران مدنظر قانون‌گذاران بوده است. هرچند این حمایت‌ها از ابتدا ماهیت بیمه‌ای نداشته است لیکن هسته اصلی آن، لزوم تأمین امنیت خاطر و آرامش برای فرد شاغل/بیمه‌شده است به نحوی که مطمئن باشد در صورت فوت، افراد خانواده که از نظر تأمین معاش به وی وابسته هستند؛ دچار مشکل نخواهند شد و قطع درآمد او به واسطه حمایت‌هایی که قانون‌گذار پیش‌بینی کرده است، برای خانواده وی جبران خواهد شد. این دغدغه خاطر در اولین قوانینی که تصویب شده است، از طریق نظام‌های مبتنی بر پس‌انداز فردی به صورت اجباری و در قالب صندوق‌های ذخیره و احتیاط مطرح و حمایت‌های اجتماعی به بازماندگان از طریق این نظام مالی ارائه می‌شده است. در این ایام، حمایت‌های اجتماعی به صورت محدود و با یک‌بار پرداخت تحت عنوان «گرامت فوت» ارائه می‌شده است. پس از ورود ادبیات رفاه اجتماعی به حیطه سیاست‌گذاری‌های عمومی و رشد و تکامل سیستم تأمین اجتماعی با تأسیس صندوق‌های بیمه و بازنشستگی، کماکان بازماندگان بیمه‌شده، موضوع حمایت‌های قانون قرار داشتند.

حمایت مالی از بازماندگان در تمام ادوار تاریخی مورد مطالعه، مدنظر قانون‌گذاران بوده است و از این حیث می‌توان گفت که قوانین انسجام داشته‌اند. از سوی دیگر، حمایت‌های قانونی از بازماندگان، هم از نظر مشمولین و هم میزان حمایت‌ها، روند افزایشی داشته است و هیچ قانونی تصویب نشده است که نسبت به قوانین پیش از خود محدودیت بیشتری اعمال کرده باشد. بنابراین اصل امنیت حقوقی در خصوص موضوع بررسی‌های حاضر، در روند تدوین و تصویب قوانین رعایت شده است.

واژگان کلیدی: قانون تأمین اجتماعی، بازماندگان، گرامت فوت، نظام‌های مبتنی بر پس‌انداز، صندوق‌های بازنشستگی.

عنوان: ارتباط کلیه قوانین و مقررات موضوعی با
بخشنامه شرایط و نحوه برخورداری بیمه‌شدگان
سازمان از انواع مستمری از کارافتادگی

مجری: رسول رضایی

ناظر: حسن امامی

گروه: مدیریت، حکمروایی و فناوری

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این گزارش به شناسایی و جمع‌آوری قوانین و آیین‌نامه‌ها و ارتباط آن‌ها با بخشنامه‌های سازمان تأمین اجتماعی می‌پردازد و تلاش می‌کند تا ارتباط بخشنامه با کلیه قوانین بالادستی، قوانین برنامه ۵ ساله، قوانین یک‌ساله بودجه، قانون تأمین اجتماعی از سال ۱۳۳۱، مصوبات دولت، مصوبات شورای عالی تأمین اجتماعی قبلی و هیئت‌امانی فعلی، مصوبات هیئت‌مدیره، اظهارنظرهای شورای حقوقی و ... را شناسایی و تعریف کند.

این پژوهش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است.

در نهایت در این پژوهش تمامی قوانین و مقررات موضوعی با بخشنامه شرایط و نحوه برخورداری بیمه‌شدگان سازمان از انواع مستمری از کارافتادگی شامل مواد ۵۹ الی ۶۴ از فصل ششم قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران - مصوب ۱۳۳۴؛ مواد ۸۳ و ۸۴ از فصل هشتم قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران - مصوب ۱۳۳۴؛ ماده ۷۰ تا ۷۳ قانون تأمین اجتماعی - مصوب ۱۳۵۴/۴/۳؛ و دیگر قوانین این حوزه و موضوعات و تبصره‌ها آن‌ها تشریح شده است.

واژگان کلیدی: قانون تأمین اجتماعی، مستمری، از کارافتادگی، بخشنامه، قوانین بالادستی.

عنوان: طراحی اکوسیستم سازمان تأمین اجتماعی آینده مبتنی بر پارادایم رایانش ابری

تهیه و تدوین: مرکز مطالعات مدیریت توسعه و فناوری

ناظر: خسرو سرشکی - دفتر راهبری سیستم‌ها

گروه: مدیریت، حکمروایی و فناوری

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این گزارش به بررسی و تشریح مدل معماری و مهندسی اکوسیستم سازمان تأمین اجتماعی آینده مبتنی بر رایانش ابری می‌پردازد و تلاش می‌کند تا مهم‌ترین مفاهیم و زمینه‌های اصلی و مهم‌ترین چالش‌های سازمان در ارتباط با آن‌ها چه مواردی می‌باشند را شناسایی کند. همچنین به معرفی مؤلفه‌های کلیدی مدل معماری اکوسیستم ابر سازمان تأمین اجتماعی و ارتباط بین آن‌ها و مبنا و پایه شکل‌گیری مه‌ترین بازیگران و نقش‌های اصلی در این معماری اکوسیستم سازمان تأمین اجتماعی می‌پردازد و در نهایت فرایندهای کلیدی و سرویس‌های موردنیاز آن‌ها برای طراحی و اجرای حاکمیت اکوسیستم در سازمان تأمین اجتماعی را معرفی و پیشنهاد می‌کند.

این گزارش از رویکرد چرخشی به‌عنوان یکی از پرکاربردترین چارچوب‌های معرفی‌شده در علم طراحی برای انجام این طرح استفاده کرده است. این چارچوب روی سه چرخه تحقیق بین سه جزء نیازمندی محیط، تحقیقات علم طراحی و پایگاه دانش تمرکز می‌کند و چرخه ارتباط‌های تحقیقاتی را از محیط دریافت کرده و محصول تحقیق را به محیط جهت بررسی کاربردی معرفی می‌کند.

یافته‌های این تحقیق نشان می‌دهد که مدل آنتولوژی به‌دست‌آمده از نظر ذینفعان آن مناسب ارزیابی شده است. آن‌ها معتقدند که این مدل نیازهای معماری سازمانی را پوشش می‌دهد، نسبت به تغییرات آینده انعطاف‌پذیری قابل قبولی دارد، با سایر اجزا و موجودیت‌های سازمان می‌تواند به‌خوبی یکپارچه گردد، برای ذینفعان قابل‌درک است اما از لحاظ پیاده‌سازی با مشکلاتی همراه است. از جمله مشکلات آن‌ها می‌توان به هزینه‌های بالا و نیاز به ساختار جدید و منابع انسانی دارای مهارت لازم است. در ارتباط نرم‌افزار ساماد، ارزیابی انجام‌شده نشان می‌دهد که از نظر پاسخ‌دهندگان پیاده‌سازی این سامانه می‌تواند اکثر نیازهای کاربران را پوشش دهد، استفاده از سیستم و یادگیری آن آسان است، به‌خوبی با سایر سیستم‌ها از جمله HIS یکپارچه می‌گردد و در نهایت امکان پیاده‌سازی آن در سازمان وجود دارد. در نهایت به‌طور کلی بر اساس نتایج این طرح می‌توان ادعا نمود مهاجرت به سمت رایانش ابری برای سازمان تأمین اجتماعی به‌شدت توصیه می‌گردد.

واژگان کلیدی: امنیت و محرمانگی، معماری ابر، رایانش ابری، اکوسیستم.

عنوان: امکان‌سنجی عملیاتی و اقتصادی بهره‌گیری از انرژی خورشیدی به‌عنوان تأمین‌کننده برق اضطراری یوپی‌اس برای تجهیزات IT واحدهای سازمان

مجری: مجید فرحمند

ناظر: هاشمی - حسن امامی - پژوهشگاه نیرو

گروه: مدیریت، حکمروایی و فناوری

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این گزارش به بررسی امکان استفاده از انرژی خورشیدی در سازمان تأمین اجتماعی و به‌عنوان بخشی از راه‌حل‌های مشکلات تأمین برق اضطراری IT سازمان می‌پردازد و تلاش می‌کند بررسی و شبیه‌سازی وضعیت هزینه‌های احتمالی استفاده میان‌مدت و بلندمدت از انرژی خورشیدی پیش‌بینی کند و به این پرسش پاسخ گوید که آیا استفاده از انرژی خورشیدی از نظر اقتصادی سربار اضافی تحمیل می‌کند، بلکه خود در جهت کاهش هزینه‌ها کمک می‌نماید؟

در این پژوهش با استفاده از نرم‌افزار MATLAB سناریوها شبیه‌سازی شده و بر اساس آن امکان تغییر متغیرهای مؤثر در طراحی و تخمین ظرفیت و تعداد اجزاء به‌راحتی از طریق شبیه‌سازی مدل‌ها تخمین زده شده است.

بر اساس نتایج به‌دست‌آمده و تحلیل ریالی استفاده احتمالی از انرژی خورشیدی، امکان پیاده‌سازی این طرح (حداقل در تئوری) وجود دارد و در صورت طراحی و پیاده‌سازی صحیح می‌تواند برای سازمان افزایش کیفیت سرویس به همراه صرفه اقتصادی میان‌مدت به همراه داشته باشد. به عبارتی نصب سیستم خورشیدی می‌تواند جایگزینی برای خریدهای بیشتر باتری‌ها بوده و یا حتی در میان‌مدت با خرید باتری‌های کم‌ظرفیت‌تر، از نظر اقتصادی صرفه بیشتری داشته باشد. البته مقرون‌به‌صرفه بودن نیاز به بررسی منطقه‌ای واحدهای موردنظر دارد، موضوعی که عوامل تعیین‌کننده و تصمیم‌ساز مختلفی در آن دخیل هستند. عواملی مانند شدت تابش، وضعیت برق منطقه، وجود / عدم وجود ژنراتور، میزان قطعی برق در منطقه، وضعیت زیرساخت برق اضطراری و یوپی‌اس در واحدهای موردنظر. همچنین بر اساس نتیجه‌گیری دیگری از این طرح، استفاده از انرژی خورشیدی برای تأمین برق واحد باوجود تعرفه‌های فعلی برق اصلاً مقرون‌به‌صرفه نیست. تحلیل اقتصادی در این پژوهش در شرایطی انجام شد که برای تأمین برق روشنایی، حداقل تجهیزات در نظر گرفته شده بود و بهترین شرایط درآمدی (جایگزین بالاترین رده تعرفه برق با انرژی خورشیدی) لحاظ گردیده بود. حتی برای کاهش هزینه‌های اولیه، از مبدل‌های ارزان‌قیمت شبه سینوسی بهره گرفته شد و به‌عنوان بار مصرفی از لامپ‌های روشنایی، که مقاوم‌ترین و درعین‌حال ارزان‌قیمت‌ترین اجزای برقی در واحدهای اداری هستند (لامپ‌های کم‌مصرف)، استفاده شد و باین‌وجود بازهم تحلیل انجام‌شده مقرون‌به‌صرفه بودن این روش را نشان می‌داد.

واژگان کلیدی: انرژی خورشیدی، انرژی پاک، برق، سازمان تأمین اجتماعی، IT.

عنوان: بررسی وضعیت بیماران سازمان تأمین اجتماعی و به‌طور خاص بیماران دیابتی در سال ۱۳۹۶

مجری: سودابه شمه سوار

ناظر: مرتضی دادخواه - حسن امامی

گروه: مدیریت حکمروایی و فناوری

سال: ۱۳۹۷

چکیده

گزارش حاضر به‌منظور توصیف وضعیت اپیدمیولوژیک، بار مالی حاصله و راه‌های بهینه‌سازی مدیریت بیماران سرپائی در مراکز درمانی بخش درمان مستقیم سازمان تأمین اجتماعی در سال ۱۳۹۶ تدوین گردیده است. در این گزارش سعی شده است تا بیماران سازمان تأمین اجتماعی را به تفکیک نوع خدمات دریافتی توسط آن‌ها شامل ویزیت پزشک، مراجعه به داروخانه، مراجعه به آزمایشگاه، مراجعه به تصویربرداری و پاتولوژی بررسی شوند. این بررسی‌ها از منظر بررسی توزیع سنی و جنسی افراد، تعداد دریافت هر یک از خدمات نام‌برده توسط افراد و قیمت داروهای دریافتی توسط بیماران می‌باشد.

این پژوهش با استفاده از روش تحلیل داده‌های موجود استفاده شده است و با استفاده از مدل رگرسیون پواسونی و دوجمله‌ای منفی با انباشتگی در صفر که برای مدل‌سازی داده‌های شمارشی و برآورد پارامترهای مدل بکار می‌رود، به بررسی تعداد دفعات مراجعه به پزشک و داروخانه و عوامل مؤثر بر آن پرداخته و درنهایت مدل آماری مناسبی برای پیش‌بینی تعداد دفعات مراجعه به پزشک و داروخانه ارائه شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که تعداد کل مراجعات به داروخانه برای افراد دیابتی در سال ۱۳۹۶ برابر با ۶,۷۶۵,۰۰۴ می‌باشد. میانگین و میانۀ تعداد مراجعه به داروخانه برای هر فرد در سال به ترتیب برابر با ۹ و ۸ مرتبه می‌باشد. در سال میانگین و میانۀ تعداد مراجعات به تصویربرداری برای هر فرد در سال به ترتیب برابر ۱.۳ و ۱ می‌باشد. مجموع کل قیمت خدمات تصویربرداری دریافتی توسط بیماران برابر ۱,۵۲۸,۰۹۷,۴۰۰,۴۹۹ ریال بوده است. میانگین و میانۀ تعداد مراجعات به پاتولوژی برای هر فرد در سال به ترتیب برابر ۱.۲ و ۱ می‌باشد. مجموع کل قیمت خدمات پاتولوژی دریافتی توسط بیماران برابر ۱۱۶,۴۹۴,۱۱۶,۲۰۷,۵۹۶ ریال بوده است. در سال ۱۳۹۶ افراد دیابتی در سال ۱۳۹۶ برابر ۱,۵۵۶,۰۳۵,۱۹۲,۸۳۴ ریال می‌باشد. در سال ۱۳۹۶ افراد دیابتی در مجموع ۱,۰۰۷,۵۰۹ مرتبه به آزمایشگاه مراجعه کرده‌اند. مجموع کل قیمت.

واژگان کلیدی: بیماران دیابتی، سازمان تأمین اجتماعی، هزینه‌های سلامت، بیمارستان‌های ملکی.

عنوان: نظام ارجاع بیماران در کشورهای منتخب؛ مطالعه تطبیقی

مجری: کمال قلی پور

ناظر: رضا توپسرکان منش

گروه: سیاست گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۷

چکیده

گزارش حاضر به بررسی و مطالعه و ارزیابی اجرای طرح پزشک خانواده در چارچوب اجرای نظام ارجاع می پردازد و به این سؤال پاسخ می دهد که آیا اجرای طرح پزشک خانواده در برخی از استان های کشور موفق عمل کرده است و به چه میزان به ارتقای سطح سلامت و کنترل هزینه ها کمک کرده است؟

این مطالعه یک مطالعه مروری از نوع تطبیقی بوده که با بهره گیری از پایگاه داده های علمی و سایت وزارت بهداشت کشورهای منتخب و همچنین گزارش های رسمی سازمان جهانی بهداشت انجام گرفته است. برای این منظور وضعیت ارجاع در کشورهای منتخب (انگلستان، فرانسه، ایتالیا، هلند، دانمارک، فنلاند، سوئد، اکراین، تاجیکستان، استرالیا، نیوزلند، ترکیه و تایلند) در زمینه پوشش و شیوه پرداخت به ارائه کنندگان خدمات، نحوه ارائه خدمات بهداشتی اولیه و پزشک خانواده، شیوه پرداخت به متخصصین، نحوه دسترسی و انتخاب متخصصین، نظام درگاه داری و کنترل استفاده از خدمات، پرونده سلامت و نظام اطلاعات سلامت و ارتباط بین پزشکان خانواده با متخصصین مورد بررسی و مقایسه قرار گرفته است.

نتایج این مطالعه نشان می دهد که هسته اصلی و درواقع گرداننده نظام ارجاع، پزشکان خانواده هستند. پزشکان خانواده نقش غیرقابل انکاری در ارتباط بین مردم و نظام بهداشتی و درمانی دارند. آن ها در کارایی و عادلانه بودن خدمات ارائه شده به مردم نیز نقش و تأثیر به سزایی دارند. شواهد علمی نشان می دهد که اجرای پزشک خانواده نه تنها بر روی وضع سلامتی مردم تأثیر مثبت دارد بلکه می تواند به عنوان یک عامل کنترلی، در کاهش خدمات تخصصی غیرضروری و کاهش هزینه های نظام سلامت تأثیر بسزایی داشته باشد.

واژگان کلیدی: خدمات سلامت، پزشک خانواده، نظام بهداشتی، نظام ارجاع.

عنوان: ارائه خدمات رفاهی به سالمندان در کشورهای منتخب با رویکرد تطبیقی

مجری: ابراهیم شیرعلی

ناظر: یاسر باقری - مونا خورشیدی

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

در این گزارش سعی شده است به موضوع سالمندی در برخی کشورهای جهان شامل سوئد، ایالت متحده آمریکا، فرانسه، اسپانیا، ژاپن، قطر، برزیل، ترکیه، چین، روسیه و ایران پرداخته شود. ابتدا رژیم‌های رفاهی دولت‌ها در هر کدام از این کشورها مورد بررسی قرار گرفته سپس میزان رفاه دولت‌ها بر اساس شاخص لگاتوم مورد بحث قرار گرفته است. بخش بعدی به جمعیت‌شناسی سالمندان در این کشورها اختصاص دارد و سپس موضوع سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی سالمندان در هر کدام از این کشورها مورد توجه قرار گرفته است. همچنین تأمین هزینه خدمات سالمندی، خدمات تحت پوشش سالمندی و مراقبت‌های بلندمدت سالمندان نیز در این پژوهش مورد بررسی قرار گرفته است.

این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است.

در این گزارش رژیم رفاهی هر کدام از کشورهای مذکور مورد بحث قرار گرفته است و به چالش‌های این کشورها در زمینه مراقبت از سالمندان و هزینه‌های سلامتی جسمانی و روانی آن‌ها اشاره شده است و طرح‌های مختلف هر کدام از این کشورها برای مقابله با این چالش‌ها مورد بحث قرار گرفته است. در نهایت بر اساس این تجربیات، طرح‌هایی را از جمله روش‌های غرامت محور، هزینه محور، تقویت صندوق‌های بازنشستگی و تقویت مراقبت‌های بلندمدت را پیشنهاد می‌کند.

واژگان کلیدی: سالمندی، جمعیت‌شناسی، مراقبت‌های بلندمدت، رژیم‌های رفاهی.

عنوان: چالش‌های طرح تحول نظام سلامت و ارائه راهکارهای اصلاحی

مجری: عبدالواحد خدامرادی

ناظر: رضا توپسرکان منش

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۷

چکیده

طرح تحول نظام سلامت که باهدف محافظت مالی مردم در قبال هزینه‌های سلامت، ارتقای کیفیت خدمات درمانی و ایجاد عدالت در دسترسی افراد به خدمات سلامت از اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۹۳ آغاز و در نیمه دوم همان سال در قالب ۸ بسته اجرایی پیاده‌سازی شد به دلایل زیادی از جمله هزینه‌زا بودن همه اجزای آن، عدم توجه به مدیریت هزینه و عدم پایداری منابع با مشکل جدی مواجه شد. استمرار این طرح نیازمند اصلاحات اساسی است در این زمینه گزارش‌ها و پژوهش‌های علمی زیادی انتشار پیدا کرده است که ما در این گزارش تعدادی از مقالات و گزارش‌های منتشر شده در این حوزه جمع‌آوری و مرور شده است.

در این مطالعه، گزارش سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، کتاب در مسیر پایداری طرح تحول سلامت مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی، گزارش گام‌به‌گام به سوی اصلاح طرح تحول سلامت مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی، مقاله چاپ‌شده در مجله پژوهش سلامت، گزارش‌های ارزیابی مؤسسه ملی تحقیقات سلامت و گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، انتخاب و بررسی محتوایی شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که چالش‌های طرح تحول نظام سلامت کشور که بیشتر مطالعات مرور شده به آن‌ها اشاره کرده‌اند عبارت‌اند از: درمان‌محوری به جای توجه به پیشگیری (عدم جامعیت طرح)، ناپایداری در تأمین منابع مالی و عدم امکان استمرار حمایت و پشتیبانی مالی، تحمیل بار مضاعف مالی به بیمه‌ها و ایجاد عدم توازن رشد منابع و مصارف سازمان‌های بیمه پایه سلامت، فقدان راهنماهای بالینی و استانداردهای لازم برای ارائه خدمات سلامت، افزایش تقاضا و تشدید تقاضای القایی، تعمیق شکاف درآمدی بین کادر درمانی و ایجاد بی‌عدالتی بر اثر مجموعه ارزش نسبی، ضعف در ارزش‌گذاری نسبی خدمات پزشکی، عدم توجه به قوانین بالادستی و سیاست‌های کلی سلامت، تمرکز صرف بر افزایش منابع به جای به کارگیری هم‌زمان سازوکارهای کنترل هزینه (هزینه‌زا بودن کلیه اقدامات طرح تحول سلامت) و عدم تخصیص مالی مناسب. درنهایت راهکارهایی برای اصلاح این موارد ارائه شده است.

واژگان کلیدی: خدمات درمانی، نظام سلامت، ناپایداری تأمین مالی، تقاضای القایی.

عنوان: اقلام اورتز و پروتز و مبلغ هزینه اقلام قابل پرداخت به بیمه‌شدگان سازمان

مجری: زیبا درویشوند

ناظر: رضا توپسرکان منش

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این گزارش به بررسی قیمت اقلام اورتز و پروتز موجود در بازار پرداخته است و تلاش کرده است تا با توجه به قیمت و تعرفه این اقلام هزینه‌هایی که این اقلام برای سازمان به وجود آورده است و همچنین نیازهای بیماران تحت پوشش بیمه تأمین اجتماعی و شرایط مالی آن‌ها، راهکاری برای پرداخت به انواع و درصد خاصی از این اقلام ارائه کند.

این گزارش با استفاده از روش تحلیل داده‌های موجود انجام گرفته است.

نتایج این گزارش نشان می‌دهد که قیمت اقلام بازنگری و تعرفه اقلام پرهزینه، اما کم‌مصرف، که تأمین آن برای بسیاری از بیمه‌شدگان سازمان صعب و دشوار است، نسبت به گذشته منطقی‌تر شده و اقلام پرمصرف و عمدتاً با هزینه کمتر که تأمین بسیاری از اقلام مذکور برای بیمه‌شدگان محترم، سهل‌تر می‌باشد، رشدی منطقی داشته و در چارچوب اعتبارات سازمان در نظر گرفته شده است. همچنین افزایش حدود ۳۵ درصدی تقاضای احتمالی نیز موردنظر قرار گرفته و در چارچوب اعتبارات در محاسبات مربوطه لحاظ شده است.

گزارش پیشنهاد می‌کند که با توجه به اینکه بیمه‌شدگان سازمان تأمین اجتماعی عمدتاً از اقشار آسیب‌پذیر جامعه می‌باشند، اعتبارات لازم به‌منظور پرداخت ۷۰٪ حداقل قیمت بازار برای کلیه اقلام به‌منظور مشارکت بیشتر در تأمین هزینه‌های اقلام اورتز و پروتز پیش‌بینی و در سال آتی بستر همسان‌سازی قیمت بسیاری از اقلام با سایر ارائه‌دهندگان خدمت (وزارت بهداشت، نیروهای مسلح و ...) فراهم‌گردد.

واژگان کلیدی: هزینه درمان، پروتز، اورتز، تأمین اجتماعی.

عنوان: بررسی عملکرد مسئولیت اجتماعی شرکتی در شرکت‌های ایرانی: مطالعه موردی شرکت‌های سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی (شستا)

مجری: فاطمه غلامرضا کاشی

ناظر: مونا خورشیدی - رضا امیدی

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این گزارش که به صورت متمرکز مدیران شرکت‌های شستا را بررسی کرده است به دنبال آن است تا بفهمد عملکرد مسئولیت اجتماعی شرکت‌های شستا چگونه بوده است و مدیران این شرکت‌ها چه رویکردی نسبت به مسئولیت اجتماعی داشته‌اند.

این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و مصاحبه با خبرگان تهیه شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که گرچه میزان مسئولیت اجتماعی شرکتی از پیش تعیین شده نیست اما به واسطه گستردگی کاری شرکت‌های شستا از ۹ هلدینگ که بیش از ۱۴۰ شرکت تابع دارند انتظار می‌رود تا حد مطلوبی عملکردهای مسئولیت اجتماعی را در فعالیتهای خود بگنجانند. این امر وقتی خود را بیشتر می‌نمایاند که در تمامی وب سایت‌های این ۹ هلدینگ گرچه از مأموریت سازمانی و ارزش‌ها و چشم‌اندازها صحبت شده است اما مسئولیت اجتماعی شرکتی جایی ندارد. این بدان معناست که مسئولیت اجتماعی شرکتی نتوانسته است بخشی از نظام استراتژیک این شرکت‌ها را تشکیل بدهد. با این وجود می‌بینیم که بخش ستادی شستا که تابع تأمین اجتماعی است مسئولیت اجتماعی شرکتی را جزوی از اهداف خود قلمداد کرده است اما گویی نتوانسته است آن را به عنوان یک عملکرد واقعی در هلدینگ‌ها و شرکت‌های زیرمجموعه آن‌ها نهادینه کند. اکثر مدیران از مثبت بودن مسئولیت اجتماعی شرکتی صحبت می‌کنند و علاقه‌مند هستند این عملکردها را در کار شرکت پیاده کنند اما در عمل با استراتژی سازمانی آن‌ها تنیدگی ندارد و در حد علاقه شخصی باقی می‌ماند.

واژگان کلیدی: مسئولیت اجتماعی، شستا، تأمین اجتماعی.

مجری: سمیه صدیقی

ناظر: یاسر باقری - مونا خورشیدی

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

در این گزارش تلاش شده است تا با استفاده از شاخص‌های مؤثر از قبیل: سن، جنسیت، شغل، سوابق نمایندگی یا وزارت، وضعیت تحصیلی، گرایش سیاسی و سابقه فعالیت در حوزه مرتبط ضمن بررسی مشخصات و ویژگی‌های نخبگان در حیطه وزارت‌های کار و رفاه اجتماعی در کشورهای منتخب، وزرای مرتبط ایران را در دوران پس از انقلاب اسلامی مورد بررسی قرار گیرد. در نهایت ضمن جمع‌بندی مطالب گفته‌شده، به تحلیل ویژگی‌های وزرا، نقاط قوت و ضعف و ارائه پیشنهادات پرداخته شده است.

در این پژوهش از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای استفاده شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که بخش اعظمی از وزرای سال‌های پس از انقلاب، افرادی به این سمت منصوب شده‌اند که اغلب از بنیان‌گذاران حزب کارگری و یا هم‌راستا با اهداف این حزب بوده‌اند، اما انتخاب آنان در فضای کاملاً سیاسی بدون در نظر گرفتن تخصص و حرفه آنان، برقراری ارتباط مؤثر افراد با پارلمان صورت گرفته است. انتخاب یک وزیر و معاونین آن در کنار هم می‌تواند تیم کاری قوی و قدرتمندی را ایجاد نماید. قرآن کریم نیز در برخی آیات به صفات ارزنده یک فرد مسئول در بالاترین رده در جامعه اشاره کرده است، در وهله نخست «قوی» و «امین» بودن فرد در هر حوزه از فعالیت وی است تا بتوان گفت کارآمدی لازم را برای آن سمت و فعالیت داراست. در کنار آن، «علی‌ام» و «حفیظ» بودن فرد، در واقع بر اساس این دو اصل وزیر در تراز جمهوری اسلامی باید امانت‌دار، پاک دست، متخصص و دارای نگاه راهبردی باشد، زیرا وزیر نه مجری است نه رهبر، بلکه باید قدرت مدیریت امور اجرایی در حوزه تخصصی خود را داشته باشد. بهتر است بیش از آنکه بر روی شخصیت‌های در انتخاب وزرا کار می‌شود، بر روی شاخص‌های انتخاب وزرا قدری تأمل و فعالیت مناسب انجام گردد.

واژگان کلیدی: وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی، هیئت دولت، سازمان تأمین اجتماعی، صندوق بازنشستگی.

عنوان: مسیرهایی به سوی پایداری اصلاحات بازنشستگی در کشورهای یونان، نیکاراگوئه و برزیل

مجری: مونا خورشیدی

ناظر: ابوالفضل عباسی

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این گزارش به اصلاحات در صندوق‌های بازنشستگی در کشورهای یونان، نیکاراگوئه و برزیل می‌پردازد. گزارش ابتدا در مورد هر کشور گزارشی از وضعیت فعلی این کشور و تاریخچه تغییرات و اعمال اصلاحات در صندوق‌های بازنشستگی هر کشور ارائه می‌دهد و در نهایت به نتایج این اصلاحات و تأثیرات آن‌ها بر وضعیت اقتصادی این کشورها و همچنین وضعیت خود صندوق‌ها و مستمری‌بگیران می‌پردازد. در نهایت بر اساس تجارب این کشورها راهکارهایی برای اصلاحات در صندوق‌های بازنشستگی ارائه می‌کند.

این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام گرفته است.

نتایج این گزارش از مطالعه تجربیات کشورهای مذکور نشان می‌دهد که اصلاحات بازنشستگی، اقدامات سیاسی بسیار حساسیت‌برانگیزی هستند. چراکه هدف آن‌ها کاهش هزینه است، پس تعادل فعلی در توزیع درآمد را بر هم خواهند زد. برای آن‌که کاهش هزینه محقق شود، به‌ناچار باید بازندگانی در اصلاحات بازنشستگی وجود داشته باشد. اگر این افراد (بازندگان) جبران نشوند، احتمالاً با اصلاحات مخالفت خواهند کرد و بسته به قدرت اثرگذاری خود در بازاری از اجرای قوانین جدید بازنشستگی موفق خواهند بود. بنابراین سیاست‌گذاران باید توجه ویژه‌ای به بعد سیاسی در سیاست‌گذاری بازنشستگی داشته باشند. انجام اصلاحات در نظام بازنشستگی به‌منظور رفع بحران پیش رو، اقدامی زمان‌بر و چه‌بسا پرهزینه برای دولت خواهد بود، اما تداوم روند موجود نیز بحران‌هایی دوچندان را در پی خواهد داشت. از این رو، مشارکت و حضور تمام ذی‌مدخلان و ذینفعان این حوزه در طراحی سیاست‌ها و ساختارها و دامن زدن به گفتگوی اجتماعی حول این مسائل، از اهمیت اساسی برخوردار است و می‌توان با ایجاد همدلی و انسجام میان ذینفعان، هزینه‌های اجرایی اصلاحات را به حداقل کاهش داد.

واژگان کلیدی: تأمین اجتماعی، صندوق‌های بازنشستگی، اصلاحات مستمری، بازنشستگی.

مجری: حمیدرضا هندی

ناظر: یاسر باقری - مونا خورشیدی

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این گزارش به ارائه تجارب بین‌المللی و مطالعه تطبیقی بیمه تأمین اجتماعی در ۵۱ کشور دنیا می‌پردازد. در این گزارش، تلاش شده است تا با استفاده از مرور نظام‌مند، اطلاعات عمومی مرتبط با بیمه تأمین اجتماعی در کشورها با محوریت قوانین، نوع برنامه بیمه‌ای، نحوه پوشش و نحوه تأمین منابع مالی به اختصار مورد مطالعه و بررسی قرار بگیرد. کوشش شده است تا صرفاً داده‌های مرتبط با وضعیت تأمین اجتماعی کشورهای مختلف در قالب مقولات متمایز ارائه شود و از هر نوع تحلیلی در این زمینه خودداری گردد تا مبنای مناسبی برای پژوهش‌های بیشتر در اختیار پژوهشگران و دانشوران و دانشجویان قرار گیرد و آنان قادر باشند به اتکای این داده‌ها، خود به تحلیل و تطبیق خدمات رفاهی بپردازند.

این گزارش بر اساس روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است.

بر اساس مباحث این گزارش نحوه مواجهه کشورها با جریان جهانی فراگیر شدن تأمین اجتماعی، از یک‌سو برآمده از اقتصاد سیاسی آن‌ها و از سوی دیگر واجد پیامدی خاص بر رویکردهای رفاهی آن کشورها بوده و حتی مناسبات میان کنشگران حوزه رفاه و تأمین اجتماعی را تغییر داده است. بنابراین گستره خدمات تأمین اجتماعی هم نمودی از نظام رفاهی حاکم بر هر کشور و هم عاملی تعیین‌کننده در جهت‌گیری‌های آتی آن کشورها در وضعیت‌های مختلف است.

واژگان کلیدی: تأمین اجتماعی، منابع مالی، پوشش، نوع برنامه، چهارچوب قانونی.

عنوان: ۱۰ چالش جهانی تأمین اجتماعی

مجری: مونا خورشیدی

ناظر: ابوالفضل عباسی

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

در این گزارش که توسط انجمن بین‌المللی تأمین اجتماعی (ISSA) تدوین شده است، ده چالش جهانی تأمین اجتماعی بررسی شده و همچنین چگونگی واکنش‌های سیاستی به این چالش‌ها مطرح شده‌اند. این چالش‌ها شامل پر کردن شکاف پوشش، نابرابری‌ها در طول دوران زندگی، سالمندی جمعیت، اشتغال کارگران جوان، بازار کار و اقتصاد دیجیتال، سلامت و مراقبت‌های بلندمدت، ریسک‌های جدید، شوک‌ها و رویدادهای جدید، حمایت از کارگران مهاجر، تحولات تکنولوژیک و انتظارات عمومی بالاتر می‌باشد که هر کدام به تفصیل در هر فصل بررسی شده است.

گزارش در مورد هر چالش ابتدا تعریفی از چالش و اجزاء و مسائل حول آن ارائه می‌کند، سپس وضعیت فعلی هر چالش را مورد بحث قرار می‌دهد و به مثال‌هایی از کشورهای مختلف جهان اشاره می‌کند. همچنین نتایج برخی از تحقیقات در زمینه آن چالش خاص را ارائه می‌کند. سپس به تشریح واکنش‌های در برابر چالش و رویکردها و راهکارهای مختلف برای رویارویی با آن چالش می‌پردازد و در نهایت راهکارهایی را برای مقابله با این چالش‌ها به کشورها پیشنهاد می‌کند. همچنین در انتهای هر فصل که به یکی از چالش‌های مذکور تعلق دارد، یک اینفوگرافیک از وضعیت آمار آن چالش در سطح جهانی ارائه می‌کند.

واژگان کلیدی: چالش‌ها، نابرابری‌ها، اشتغال، سالمندی، تأمین اجتماعی.

عنوان: بررسی و ارزیابی به کارگیری رسانه‌های اجتماعی در سازمان تأمین اجتماعی: چالش‌ها و راهکارها

مجری: سارا موسی‌زاده

ناظر: مقداد مهرابی

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این گزارش تدوین مقدماتی برای ورود فراگیر سازمان تأمین اجتماعی به رسانه‌های اجتماعی تعریف و اجرا کرده است. این طرح با بهره‌گیری از تجارب جهانی برخی از سازمان‌ها می‌کوشد تا ضمن بیان نمونه‌هایی از پیگیری اهداف اجتماعی از طریق رسانه‌های اجتماعی، نقشه کلی مسیر ورود هدفمند به این رسانه‌ها را نشان دهد. بدیهی است که شیوه استراتژی‌های ورود و حضور در رسانه‌های اجتماعی و میزان توسعه کمی و کیفی آن، متکی بر رویکرد و بینش مدیریت سازمان و فرهنگ حاکم بر سازمان است؛ بنابراین طرح حاضر صرفاً تصویری کلی از این موضوع ارائه خواهد کرد.

این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است.

بر اساس دستاوردهای این گزارش و با توجه به گسترش استفاده از تکنولوژی‌های شبکه‌های اجتماعی در بین مردم، تصور این که سازمان‌هایی که خدمات عمومی ارائه می‌دهند، نیاز کمتری به رسانه‌های اجتماعی دارند و به‌سادگی می‌توانند این تکنولوژی‌ها را نادیده بگیرند، اشتباهی جبران‌ناپذیر است. با وجود این، تجربه‌های موجود به ما نشان می‌دهد که روند پذیرش و استفاده از تکنولوژی‌های وب ۲.۰ چالش‌های کوچک و بزرگ زیادی را در مورد نحوه ارائه خدمات همگانی در سازمان‌های عمومی به همراه دارد. این چالش‌ها به چگونگی استفاده از رسانه‌های اجتماعی برای برقراری ارتباط با مردم، یا حتی به مشکلاتی مثل محافظت از اطلاعات محرمانه کاربران و یا ایجاد هماهنگی بین عملکرد کارمندان در رسانه‌های اجتماعی محدود نمی‌شوند و از آن فراتر می‌روند. در سطوح عمیق‌تر، رسانه‌های اجتماعی ساختار زیربنایی سلسله‌مراتبی را که به نحوه اجرای مسئولیت در سازمان‌های بخش عمومی نظم می‌بخشد، به چالش می‌کشد. تکنولوژی‌های وب ۲.۰ همچنین، به دلیل توانایی در دگرگون کردن الگوهای سنتی جریان اطلاعات و ارائه خدمات، خطر دامن زدن به جنجال‌های سیاسی و اجتماعی را به همراه دارند؛ خطری که در سیستم‌های سنتی اداره سازمانی از طریق مکانیسم‌های سلسله‌مراتبی و طبقه‌بندی اطلاعات تا حد زیادی کنترل می‌شد. در نهایت این گزارش راهکارهایی برای استفاده سازمان تأمین اجتماعی از شبکه‌های اجتماعی ارائه می‌کند.

واژگان کلیدی: رسانه‌های اجتماعی، سازمان‌های عمومی، جامعه مجازی، سازمان تأمین اجتماعی.

عنوان: تحلیل نگرش تشکل‌های کارگری و کارفرمایی در خصوص اصلاحات صندوق‌های بازنشستگی

مجری: فروغ سادات مبلغ

ناظر: رضا امیدی

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این گزارش به شناسایی مسائل و مشکلات موجود در ارتباط تشکل‌های کارفرمایی با سازمان تأمین اجتماعی می‌پردازد و تلاش می‌کند مواردی مانند مسائل و مشکلات زمینه‌ای؛ ورودی و فرایندی موجود در ارتباط تشکل‌های کارفرمایی با سازمان تأمین اجتماعی را مورد بررسی و مطالعه قرار دهد.

این گزارش بر اساس روش کیفی مصاحبه عمیق و تحلیل مضمونی مصاحبه‌ها انجام شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که روایت تعامل کارفرمایان و سازمان تأمین اجتماعی را می‌توان در قالب شرایط زمینه‌ای، ورودی‌ها، فرایندها و خروجی‌ها دسته‌بندی کرد. بر این اساس در زمینه اقتصادی-سیاسی و تغییرات سیاسی مانند تغییرات دولت و وخیم شدن شرایط اقتصاد کلان بر رابطه اتحادیه‌ها با دولت تأثیر می‌گذارد. طبق یافته‌های مصاحبه‌ها چرخه‌های انتقال قدرت سیاسی بر نوع رابطه تشکل‌های کارفرمایی با سازمان تأثیر می‌گذارد و نوع گفتمان هر دولت پیرامون مشارکت در این زمینه تعیین‌کننده است. دخالت‌های سیاسی از سوی بخش دولتی در امور سازمان تأمین اجتماعی یکی از مهم‌ترین شرایط زمینه‌ای است که تأثیری بسیار منفی بر تعامل کارفرمایان و سازمان دارد. در حالی که در اصول راهنمای اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی این امر به شدت نهی شده است. داشتن صلاحیت‌های علمی و فنی برای گفتگو و مذاکره در وضعیت فعلی از سوی هر دو طرف (سازان و کارفرمایان) ضعیف ارزیابی می‌شود. بر این اساس لازم است کارکنان تأمین اجتماعی باید کاملاً مسلط بر قوانین مربوطه باشند و سازمان‌های کارفرمایی نیز باید به همین ترتیب توانایی حمایت از مواضع خود را با داده‌ها و اطلاعات مرتبط داشته باشند و ظرفیت تحقیق و گردآوری اطلاعات و تحلیل اطلاعات را در خود پرورش داده باشند.

واژگان کلیدی: اصلاحات صندوق‌های بازنشستگی، تشکل‌های کارگری، تشکل‌های کارفرمایی.

عنوان: شاخص‌های تأمین اجتماعی با تأکید بر بیمه‌های اجتماعی

مجری: میلاد شهرازی

ناظر: نرگس اکبرپورروشن

گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

سال: ۱۳۹۷

چکیده

شاخص‌ها از ابزارهای مهم مدیریتی هستند که امکان نظارت و رصد عملکرد سازمان‌ها را فراهم می‌کنند. شاخص‌های متفاوتی برای بررسی عملکرد نظام‌های تأمین اجتماعی مبتنی بر بیمه‌های اجتماعی ارائه شده و در کشورهای مختلف مورداستفاده قرار گرفته است. این گزارش به معرفی تعدادی از این شاخص‌ها، که بسیاری از آن‌ها ترکیبی هستند، پرداخته است. این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است.

موارد زیر برخی شاخص‌های ارائه‌شده در این گزارش هستند:

شاخص پایداری مستمری بر اساس سه زیر شاخص عمده تحولات جمعیتی، طرح‌های سیستم مستمری و تأمین مالی عمومی پایداری بلندمدت سیستم‌های مستمری ملی را ارزیابی و به دولت‌ها جهت انجام اصلاحات در سیستم فشار وارد می‌کند. شاخص ثروت: مستمری با در نظر گرفتن سه شاخص امید زندگی، سن بازنشستگی و تعدیل مستمری‌ها، ارزش فعلی مستمری‌های قابل پرداخت به یک مستمری‌بگیر را به صورت ضربی از دستمزد سالانه فرد نشان می‌دهد. شاخص کفایت مستمری: با این شاخص بر اساس هفت پارامتر سطح مزایا، خروج از بازار کار در سن مناسب، کفایت اجرایی، تعامل با سایر مزایای بازنشستگی، عدالت بین نسلی و پایداری کفایت مزایا را ارزیابی می‌کند. شاخص حمایت اجتماعی: به منظور اندازه‌گیری دامنه پوشش برنامه‌های حمایت اجتماعی بر افراد فقیر و غیر فقیر و مردان و زنان طراحی شده است. شاخص کف حمایت اجتماعی: دارای دو بعد امنیت درآمدی و امنیت سلامت است که به منظور ارزیابی و نظارت مستمر وجود تضمین‌های لازم برای کف حمایت اجتماعی، از طریق تمرکز بر خلأهای حمایتی، محاسبه می‌شود. شاخص پیشرفت تأمین اجتماعی: یک معیار کلی از پیشرفت بر اساس مالیات‌های پرداختی و مزایای دریافتی در طول عمر افراد است که امکان سنجش آسان‌تر پیشرفت در یک سیستم را فراهم می‌کند و می‌تواند معیاری شهودی برای سیاست‌گذاران باشد. شاخص دیکسون: در چهار مرحله به ارزیابی سیستم تأمین اجتماعی می‌پردازد: مرحله اول مجزا کردن مجموعه‌ای از ۸۶۰ ویژگی طرح‌های تأمین اجتماعی، مرحله دوم طبقه‌بندی اکثر ویژگی‌های سیستم تأمین اجتماعی با توجه به میزان مقبولیت، مرحله سوم بازنگری ویژگی‌های طرح‌های تأمین اجتماعی و مرحله چهارم محاسبه امتیاز مربوط به رتبه هر سیستم تأمین اجتماعی است.

واژگان کلیدی: شاخص‌های جهانی، تأمین اجتماعی، نظارت عملکرد، مستمری، حمایت اجتماعی.

عنوان: بررسی مقایسه‌ای عایدی‌های ناشی از پرداخت کسورات سازمان، سپرده‌گذاری در بانک، سرمایه‌گذاری در بورس، خرید طلا و خرید دلار

مجری: رامین اقبال‌زاده

ناظر: حسام نیکوپور - نرگس اکبرپورروشن

گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

سال: ۱۳۹۷

چکیده

در این گزارش با رویکردی گذشته‌نگر عایدی‌های ناشی از پرداخت کسورات سازمان، سپرده‌گذاری در بانک، سرمایه‌گذاری در بورس، خرید طلا و خرید دلار مورد بررسی قرار گرفته و با همدیگر مقایسه شده‌اند. در این گزارش برای مقایسه این موارد و نظر به اینکه میانگین سابقه بیمه‌شدگان مرد سازمان تأمین اجتماعی بین سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۳ عددی نزدیک به ۲۵ سال بوده است، در این بررسی فرض شده فرد ۲۵ سال کسورات پرداخت می‌کند و سپس بازنشسته می‌شود. همچنین، با توجه به متوسط امید زندگی مردان بازنشسته، که تقریباً ۲۲ سال است، و با احتساب پرداخت مستمری به بازماندگان، فرض شده است که پرداخت مستمری برای هر پرونده به مدت ۲۵ سال به درازا می‌کشد.

این گزارش با استفاده از روش تحلیل اکچوئریال و تحلیل آماری داده‌های موجود انجام شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که عایدی فرد به ازای هر تومان پرداختی بابت کسورات تأمین اجتماعی، خرید طلا، سرمایه‌گذاری در بازار با نرخ بازدهی واقعی ۲ درصد، سپرده‌گذاری در بانک و خرید دلار به ترتیب برابر است با ۴/۹، ۱/۹، ۱/۲، ۰/۹ و ۰/۸. با توجه به این ارقام بدیهی است که عضویت در صندوق سازمان عایدی غیرقابل قیاسی نسبت به سایر سناریوها در اختیار فرد قرار می‌دهد (فرد به ازای هر تومان پرداختی بابت کسورات ۴/۹ تومان در آینده دریافتی خواهد داشت). همچنین با توجه به مقادیر تجربه‌شده نرخ سود بانکی و نرخ ارز در ۲۵ سال گذشته، با سپرده‌گذاری در بانک و خرید دلار نمی‌توان قدرت خرید اندوخته‌های فرد را حفظ کرد. فرد با پرداخت کسورات تا ۲۵ سال مستمری دریافت می‌کند، در حالی که با صرف هزینه‌ای معادل کسورات برای خرید طلا، سرمایه‌گذاری در بازار، سپرده‌گذاری در بانک و خرید دلار تنها می‌تواند به ترتیب ۱۰/۳، ۶/۳، ۴/۸ و ۴/۵ سال معادل مستمری تأمین اجتماعی از حساب خود برداشت کند (فرض بر این است که فرد در زمان بازنشستگی تمام اندوخته‌های خود در هر سناریو را در بانک سپرده‌گذاری می‌کند تا مشمول نرخ سود بانکی شود).

واژگان کلیدی: سازمان تأمین اجتماعی، مشارکت اجتماعی، بیمه‌های اجتماعی، پس‌انداز برای سالمندی.

مجری: فاطمه سادات احمدی

ناظر: نرگس اکبرپور روشن

گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این گزارش به بررسی و مطالعه اقتصاد غیررسمی و تبعات آن برای صندوق‌های بیمه‌ای می‌پردازد. در این گزارش تلاش شده است تا تجارب هفت کشور شامل بنگلادش، شیلی، چین، هند، کنیا، افریقای جنوبی و انگلستان در پوشش بیمه‌ای فعالان در بخش غیررسمی به‌طور خلاصه مورد بررسی قرار گیرد. همچنین توصیه‌نامه ۲۰۴ سازمان بین‌المللی کار برای گذار از بخش غیررسمی به رسمی بررسی و ارائه شده است. این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که پس از سال ۱۳۸۰ تاکنون، کمترین اندازه برای بخش غیررسمی در ایران معادل ۶/۱۹ درصد تولید ناخالص داخلی (نادران، ۱۳۸۷) و بیشترین اندازه برای آن حدود ۶۷/۲۷ درصد (نیکوپور، ۱۳۸۳) برآورد شده است. این تفاوت در برآوردها از تعاریف متفاوت اقتصاد غیررسمی، روش‌های متفاوت و متغیرهای مختلف مدنظر در هر تحقیق ناشی می‌شود. نظر به مطالعات بررسی‌شده، بخش غیررسمی به‌طور میانگین ۱۸/۹۳ درصد از تولید ناخالص داخلی کشور را به خود اختصاص می‌دهد. کشورهایی که با بخش غیررسمی روبرو می‌شوند می‌توانند با ایجاد مزایایی برای عضویت و یا افزایش هزینه عدم عضویت در نظام تأمین اجتماعی انگیزه فعالان در بخش غیررسمی را برای قرار گرفتن تحت پوشش نظام بیمه‌ای افزایش دهند. سیاست‌های به‌کاررفته در کشورها در برخورد با بخش غیررسمی را می‌توان به دو گروه کلی تقسیم کرد. از یک‌طرف، برخی کشورها سیاست‌هایی را به کار می‌گیرند که گسترش بخش غیررسمی و ورود به این بخش را کنترل می‌کنند. به‌عنوان مثال، دولت‌ها با اجرای سیاست‌های اشتغال‌زایی و یا بهبود فضای کسب‌وکار انگیزه پیوستن به بخش غیررسمی را کاهش می‌دهند. از طرف دیگر، برخی سیاست‌های اجراشده به‌طور مشخص بخش غیررسمی را هدف قرار می‌دهند. این سیاست‌ها جنبه تشویقی و یا تنبیهی دارند. سیاست‌های تنبیهی شامل بازرسی‌های ناگهانی، برخورد قاطعانه و جدی با فرار بیمه‌ای و مالیاتی و یا اعمال جریمه‌های فزاینده در صورت کشف تخلف می‌شوند. در مقابل، سیاست‌های تشویقی با ارائه امتیازها و معافیت‌های مختلف برای فعالیت در بخش رسمی سعی در ایجاد انگیزه برای خروج از بخش غیررسمی دارند. با این وجود، برخی از سیاست‌های تشویقی، به‌جای کاهش اندازه بخش غیررسمی، امکان قرار گرفتن در پوشش نظام بیمه‌ای را برای فعالین این بخش فراهم می‌کنند.

واژگان کلیدی: اقتصاد غیررسمی، سازمان تأمین اجتماعی، توصیه‌نامه ۲۰۴، سازمان بین‌المللی کار.

عنوان: شناسایی عوامل ریسکی مؤثر بر صندوق‌های بازنشستگی و بیان روش کارای مدیریت ریسک آنها

مجری: ابوذر نجمی

ناظر: فردین یزدانی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۷

چکیده

در این مطالعه جهت شناسایی عوامل ریسکی مؤثر بر صندوق‌های بازنشستگی، سه تغییر اساسی که در سالیان اخیر در مدیریت ریسک صندوق‌های بازنشستگی اتفاق افتاده، شامل استفاده از رویکرد مدیریت دارایی- بدهی، حرکت به سمت سرمایه‌گذاری ریسک‌گریزانه و تغییر سنجش ریسک از روش ارزش‌گذاری اکچوئری تا ارزش منصفانه موردبررسی قرار گرفته است. همچنین رویکردهای مدیریت ریسکی صندوق‌های بازنشستگی چند کشور منتخب و از دید مدیریت ریسکی و قوانین مقرراتی این کشورها موردبررسی قرار گرفته‌اند.

در این مطالعه از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و همچنین تحلیل آماری داده‌های موجود استفاده شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که در بسیاری از کشورها و به دنبال سایر بخش‌های مالی، مقررات نظراتی صندوق‌های بازنشستگی نیز به‌سوی استفاده از رهیافت نظارتی ریسک پایه حرکت نموده و قواعد و قوانین را بر این اساس بازبینی نموده‌اند، حرکت به سمت استفاده از این رهیافت در صندوق‌های بازنشستگی کشور نیز می‌تواند بسیار مفید فایده باشد. همچنین روش مدیریت دارایی و بدهی (ALM) در بسیاری از کشورهای دنیا مورد استفاده قرار می‌گیرد. استفاده از این روش ضمن مشخص نمودن دقیق دارایی‌ها و بدهی‌ها می‌تواند جزئیات ریسک‌های درگیر در دارایی‌ها، بدهی‌ها و ارتباط بین آن‌ها را به مدیران آشکار ساخته و مدیریت ریسک را تسهیل سازد. همچنین انجام آزمون استرس به‌عنوان مهم‌ترین ابزار مدیریت ریسک در روش دارایی-بدهی توسط نهاد ناظر می‌تواند اعمال شود.

واژگان کلیدی: مدیریت ریسک، تأمین مالی، صندوق‌های بازنشستگی، دارایی-بدهی.

عنوان: مدیریت انرژی در بیمارستان‌ها: روش‌ها و دستورالعمل‌ها

مجری: جلال دهنوی

ناظر: فردین یزدانی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این گزارش به شناسایی روش‌های مدیریت انرژی در بیمارستان‌ها و معرفی دستورالعمل‌ها و استانداردهای (ایزوهای) مربوطه به‌منظور کاهش مصرف انرژی (از طریق افزایش بهره‌وری انرژی و کاهش تلفات) به‌عنوان پیش‌درآمدی برای اجرای طرح‌های ممیزی و مدیریت انرژی در بیمارستان‌های کشور پرداخته است. همچنین مواردی از قبیل معرفی ایزوهای مربوطه در زمینه مدیریت انرژی، معرفی شاخص‌های بهره‌وری انرژی در بخش بیمارستانی (به‌عنوان مثال انرژی مصرف‌شده به ازای هر تخت، هر بیمار و هر مترمربع)، دستورالعمل مدیریت انرژی در بیمارستان‌ها، راهکارهای کوتاه‌مدت مدیریت انرژی و راهبردهای بلندمدت مدیریت انرژی، شناسایی گلوگاه‌های مصرف انرژی در بیمارستان‌ها و راهکارهای صرفه‌جویی مربوطه، معرفی سیستم‌های مدیریت انرژی در بخش بیمارستانی و دستورالعمل مدیریت انرژی در بیمارستان‌ها مورد بحث قرار گرفته است.

این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است و به‌مرور مطالعات پیشین در داخل و خارج کشور پرداخته است.

نتایج مطالعه دلالت بر آن دارد که وضعیت مصرف انرژی در بیمارستان‌های کشور، چند برابر استانداردهای جهانی است. این مسئله مبین اوضاع نامطلوب نحوه مصرف انرژی در بیمارستان‌های کشور بوده و ضرورت بهبود الگوی مصرف انرژی را، به‌خوبی، آشکار می‌سازد. بر اساس مرور بر مطالعات پیشین و تجربیات داخلی و خارجی، عوامل مؤثر در اتلاف انرژی در بیمارستان‌های کشور مواردی مانند بی‌توجهی به فرآیند و روند مصرف انرژی در هنگام طراحی ساختمان از جمله نازک بودن جداره‌های بیرونی و تک جداره و درزدار بودن پنجره‌ها؛ تجهیز نشدن تأسیسات ساختمان به سیستم‌های کنترل اتوماتیک سرمایی و گرمایی و روشنایی؛ رعایت نشدن ضوابط و مقررات ساختمانی در طراحی و نصب و راه‌اندازی تأسیسات برقی و مکانیکی؛ آگاهی نداشتن از چگونگی استفاده از راهبری و نگهداری تأسیسات و ساختمان؛ فقدان فرهنگ صرفه‌جویی در مصرف انرژی؛ عدم حمایت عملی دولت از سیاست صرفه‌جویی انرژی در بخش ساختمان؛ پایین بودن سهم هزینه مصرف انرژی در سبد انرژی بیمارستان‌ها؛ عدم توجه دستگاه‌های شخصی و دولتی به مدیریت راهبری و نگهداری ساختمان‌ها؛ کمبود و مشکل تأمین اعتبار لازم جهت راهبری و نگهداری تأسیسات ساختمان‌های شخصی و دولتی است.

واژگان کلیدی: بیمارستان‌ها، مصرف انرژی، هزینه‌های انرژی، مدیریت انرژی.

عنوان: بررسی طرح آمایش سرزمینی

مجری: فیروز توفیق

ناظر: فردین یزدانی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این گزارش ضمن مرور کلی تحول آمایش سرزمین در ایران، گزارش «رهنمودها و تدابیر آمایش سرزمین برای برنامه ششم توسعه کشور» به ارزیابی کلی این طرح، ارزیابی گزارشی در کاهش شکاف و نابرابری بین مناطق و ارزیابی ابعاد گزارش از نظر اثرات ممکن بر عملکرد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی می‌پردازد. این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام گرفته است.

ارزیابی محقق از این طرح نشان می‌دهد گزارش رهنمودها، سند بسیار مفیدی است و در مقایسه با گزارش‌های مشابه پیشین آمایش سرزمین، علاوه بر پرداختن به مباحث متعارف مانند تمرکززدایی، محرومیت‌زدایی، ایجاد توازن در توسعه اقتصادی مناطق و نواحی، واجد نوآوری‌های مهمی هم هست. از این میان می‌توان به مباحث تغییرات اقلیمی (افزایش دما و کاهش بارندگی)، بحران‌های محیط-زیستی مانند اثر بهره‌برداری بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی در ایجاد فرونشست در بسیاری از دشت‌های کشور، بحران‌های کم‌آبی و آلودگی آب رودخانه‌های مهم کشور، خشک شدن تدریجی دریاچه‌ها و تالاب‌ها و تخریب جنگل‌ها، اشاره کرد. شاید کاستی مهم در این گزارش تبدیل نکردن «راهبردهای کلی» مربوط به مباحث گوناگون، به «اقدام‌ها منجز» (برنامه عملیاتی) و مشخص نکردن «دستگاه‌های مسئول» برای اجرای هر یک از آن‌ها، باشد. احتمالاً این مهم پس از تصویب راهبردها، در دستور کار «امور برنامه‌ریزی، آمایش سرزمین و محیط‌زیست» سازمان برنامه و بودجه کشور قرار خواهد گرفت. ظاهراً فرصت تهیه گزارش هم بسیار کوتاه بوده است.

واژگان کلیدی: آمایش سرزمینی، برنامه ششم توسعه، تغییرات اقلیمی، بحران خشکسالی.

عنوان: بررسی سرمایه‌گذاری خطرپذیر در ایران و جهان جهت ورود سازمان تأمین اجتماعی

مجری: سیاوش صمیمی

ناظر: فردین یزدانی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این طرح به مطالعه و بررسی صنایع سرمایه‌گذاری خطرپذیر در ایران و جهان جهت ورود سازمان تأمین اجتماعی به این حوزه و ضرورت انجام آن می‌پردازد. همچنین تلاش می‌کند تا با شناخت و تبیین بازار جهانی سرمایه‌گذاری خطرپذیر و شناخت و تبیین بازار داخلی سرمایه‌گذاری خطرپذیر، نقاط ضعف، قوت، فرصت‌ها و تهدیدهای پیش روی سازمان در صورت حضور در این بازار و راه‌های ورود سازمان تأمین اجتماعی به این حوزه و پیامدهای مثبت و منفی این ورود را شناسایی و ارائه کند.

این مطالعه با استفاده از روش کتابخانه‌ای و اسنادی انجام شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که با توجه به بررسی وضعیت هلدینگ‌ها و شرکت‌های سازمان تأمین اجتماعی، این سازمان در صورت تأسیس صندوق سرمایه‌گذاری خطرپذیر، پتانسیل بالایی برای حضور بازارهای داخلی و جهانی سرمایه‌گذاری خطرپذیر دارد. لازمه تشکیل چنین صندوقی از یک سو، در اختیار داشتن منابع مالی، تجربه و تخصص در حوزه‌ای که صندوق قرار است در آن فعالیت نماید و تعامل با کارآفرینانی که طی تخصص کاری خود، طرح‌ها و ایده‌های نوینی جهت راه‌اندازی کسب‌وکار در اختیار دارند چشم‌انداز پیش روی سازمان نشان می‌دهد که هر سه این موارد در حال حاضر در پیش روی سازمان قرار دارد؛ وجود منابع مالی به‌واسطه وجود بانک رفاه کارگران و سهم سازمان در بانک‌های ملت و تجارت و نیز سایر منابع تأمین مالی، تجربه و تخصص در اکثر قریب به اتفاق حوزه‌ها و صنایع مختلف به‌واسطه شرکت‌ها و هلدینگ‌های سازمان و نیز تعداد نیروی انسانی متخصصی که در این شرکت‌ها طی سالیان متمادی کسب تجربه نموده‌اند، راه‌های نوین و بهینه‌سازی و یا نوسازی در افکار ایشان شکل گرفته و آمادگی حضور در عرصه کارآفرینی را دارا هستند.

واژگان کلیدی: تأمین اجتماعی، شستا، سرمایه‌گذاری خطرپذیری، بازار داخلی، بازار جهانی.

عنوان: عوامل نهادی مؤثر بر سهم بری عوامل تولید

مجری: مصطفی صادق

ناظر: فردین یزدانی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این گزارش به سهم بری عوامل تولید در بازار کار ایران می‌پردازد. گزارش ابتدا به معرفی مکاتب مختلف اقتصادی نهادهای مؤثر بر سهم بری عوامل تولید از ارزش محصول و نهادهای رسمی و غیررسمی مؤثر بر سهم بری می‌پردازد. سپس به بررسی تبعات سهم بری عوامل تولید از ارزش محصول بر اقتصاد کار ایران از نظر حقوقی و سیاسی می‌پردازد و تلاش می‌کند با تشریح نسبت بین سهم بری عوامل تولید، قانون کار و سازمان تأمین اجتماعی در ماتریس نهادی موجود بازار کار ایران راهکارهایی برای بهبود وضعیت سهم بری عوامل تولید ارائه کند. این طرح با استفاده از روش مطالعه کتابخانه‌ای و اسنادی انجام شده است.

نتایج این طرح نشان می‌دهد که در وضعیت اقتصادی و اجتماعی ایران و فقدان نهادهای توسعه و دموکراسی، سهم بری عوامل تولید به صورت ناعادلانه صورت می‌گیرد. طرف ضعیف قرارداد، به جهت رابطه ذاتاً تضعیف‌کننده‌ای که ساختار و نظام تولیدی بر وی تحمیل می‌کند، در هنگام رکود و بحران‌های اقتصادی سهم بریش بیشتر از دیگر عوامل تولید آسیب می‌بیند و تا مرز فقر مطلق پیش می‌رود. اما درحالی‌که جامعه در حال پیشرفت باشد، بازهم به دلیل خصوصیت ذاتی همین رابطه به نسبت دیگر عوامل، سهم کمتری از رشد ثروت جامعه می‌برد. بنابراین بدون نهادهای حامی سهم بری پیشرفت و رشد ثروت جامعه او را در موقعیت فقر نسبی قرار می‌دهد.

واژگان کلیدی: سهم بری عوامل تولید، توسعه اقتصادی، رکود، کارگر، قانون کار، قرارداد.

عنوان: متولیان و ارائه‌دهنده‌های مراقبت‌های سلامت در نظام‌های سلامت برتر دنیا

مجری: عبدالواحد خدامرادی

ناظر: نجمه مرادی

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۷

چکیده

در این مطالعه نظام‌های سلامت کشورهای (فرانسه، ایتالیا، سنگاپور، اسپانیا، اتریش، ژاپن، نروژ). که بر اساس گزارش ۲۰۰۰ سازمان جهانی بهداشت بالاترین عملکرد از لحاظ شاخص‌های عملکرد سلامت داشته‌اند و جمعیت بالای ۵ میلیون نفر داشته‌اند، مورد بررسی قرار گرفته است. این گزارش کارکردهای نظام سلامت همراه با عملکرد کلی کشورهای فوق با تمرکز بیشتر بر تولید مورد مطالعه قرار داده است.

این گزارش با استفاده از روش بررسی اسنادی و کتابخانه‌ای انجام گرفته است.

این مطالعه تلاش کرده است تا اطلاعاتی در مورد شیوه عمل و کارکردهای نظام سلامت کشورهای مذکور در زمینه وضعیت کلی نظام سلامت هر کشور، متولیان حوزه سلامت، ساختار وزارت سلامت، نظام تأمین اجتماعی، نوع بیمه و پرداخت‌کننده، شیوه تأمین مالی، افراد تحت پوشش، نیروهای فعال در بخش سلامت و ... ارائه کند. بر همین اساس اطلاعات وضعیت موجود نظام سلامت در ایران در حوزه‌های مذکور هم ارائه شده است.

واژگان کلیدی: خدمات سلامت، سازمان بهداشت جهانی، بیمه درمانی.

عنوان: بررسی هدفمندسازی یارانه‌ها در ایران

مجری: جمیله علی حسینی

ناظر: فردین یزدانی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این مطالعه به بررسی وضعیت فقر و تغییرات آن بر اساس اسناد موجود و تحلیل تأثیر اجرای طرح هدفمندسازی یارانه‌ها بر فقرزدایی می‌پردازد. همچنین در این مطالعه اسناد و مطالعات خارجی در مورد روش‌های پرداخت یارانه‌ها در کلیه زمینه‌ها (مسکن، اشتغال و بهداشت و درمان) مورد بررسی قرار گرفته است. پس از آن ابعاد و اجزای طرح هدفمندسازی یارانه‌ها از نظر اجزا و تأثیرگذاری آن بر فقرزدایی و با کاهش آن مورد مطالعه قرار گرفته است.

در این طرح از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای استفاده شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که در طول دو دهه گذشته، روندهای اقتصادی کلان و حجم کمی و مشخصات کیفی یارانه‌ها در دو جهت مخالف حرکت کرده‌اند. از یک طرف نحوه مدیریت اقتصاد کلان به گونه‌ای بوده که در جامعه بازتولید فقر شده و از طرف دیگر دولت‌های وقت سعی کرده‌اند که با شیوه‌های مختلف با پرداخت یارانه از حجم فقر بکاهند. در این میان علیرغم حجم بالای منابع مالی صرف شده به دلیل نواقص ساختاری نتوانسته‌اند از میزان فقر بکاهند و حتی همان‌طور که در این گزارش بیان شد، حجم فقر چه از لحاظ مطلق و چه از لحاظ نسبی، افزایش نیز یافته است.

واژگان کلیدی: فقرزدایی، یارانه‌ها، هدفمندسازی.

عنوان: معرفی بانک زمان و کاربرد آن برای خدمات رفاهی سالمندان

مجری: مهدی حاج امینی

ناظر: نرگس اکبرپورروشن

گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

سال: ۱۳۹۷

چکیده

بانکداری زمان یک جنبش بین‌المللی است که به دنبال تبدیل مدل‌های خدمات اجتماعی نامتقارن سنتی به شبکه‌های اجتماعی است که در آن اعضا هم‌زمان، ارائه‌دهنده و دریافت‌کننده خدماتی هستند که دارای ارزش برابر هستند. این پژوهش به بررسی و مطالعه کاربرد بانک زمان برای خدمات رفاهی سالمندان؛ به منظور دستیابی به سلامت و شادابی در دوران سالمندی و نیز نیل به آرمان سالمندی سالم، پویا و کارآمد می‌پردازد.

روش این تحقیق توصیفی و تحلیل مبتنی بر اسناد کاوی بر اساس منابع موجود است.

نتایج این مطالعه در مورد کاربرد بانک زمان برای خدمات رفاهی سالمندان؛ به منظور دستیابی به سلامت و شادابی در دوران سالمندی و نیز نیل به آرمان سالمندی سالم، پویا و کارآمد نشان می‌دهد که عوامل متعددی در این موارد دخالت دارند. از آن جمله می‌توان به احساس هدفمندی در زندگی، برخورداری از حمایت‌های اجتماعی مؤثر و کارآمد، عادات درست بهداشتی در طول زندگی، محیط زندگی سالم، استقلال و مشارکت در امور فردی، خانوادگی و اجتماعی، ویژگی‌های رفتاری فردی و برخورداری از دیدگاهی مثبت و سازنده نسبت به زندگی اشاره کرد و باید باور داشت سالمندانی که از کار بازنشسته می‌شوند به سبب داشتن تجارب ارزشمند، همچنان می‌توانند در جامعه نقشی فعال و کارا داشته و در برنامه‌ریزی و امور اجرایی، به خانواده‌ها و افراد هم سن و سال کمک کنند بنابراین بایستی برای تقویت این نقش و تأثیرگذاری هرچه بیشتر این نسل در جوامع، برنامه‌ریزی کرد. لذا بانکداری زمان می‌تواند با برقراری ارتباط بین افرادی که هیچ راه ارتباطی با یکدیگر نداشته‌اند این خلأ را پر کند.

واژگان کلیدی: بانکداری زمان، خدمات رفاهی سالمندان، سالمندی سالم، شبکه‌های اجتماعی.

عنوان: سلامت، رفاه و تأمین اجتماعی: منهای برجام

مجری: مهدی سلیمانیه

ناظر: علی حسنزاده

گروه: نظرسنجی و افکارسنجی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این گزارش به پیامدهای احتمالی لغو «برجام» بر حوزه رفاه، سیاست‌گذاری و تأمین اجتماعی می‌پردازد. گزارش حاوی شش مقاله در چهار بخش می‌باشد که در بخش اول علی حسنزاده و ابوالقاسم پور رضا به پیامدهای برجام در حوزه سلامت، دارو و تجهیزات پزشکی می‌پردازند. در بخش دوم یاسر باقری به پیامدها در حوزه رفاه و سیاست‌گذاری می‌پردازد. در بخش سوم حسام نیکوپور و سهند ابراهیمی پورفائز به پیامدها در حوزه اقتصادی، حداقل دستمزد و بحران نقدینگی می‌پردازند و در نهایت در بخش چهارم فرشید یزدانی به پیامدهای احتمالی لغو برجام بر سازمان تأمین اجتماعی و بحران سه‌گانه، هویت، کارکرد و عملکرد در این سازمان می‌پردازد.

نتایج کلی برآمده از یادداشت‌های بالا نشان می‌دهد که با لغو برجام بحران‌هایی در حوزه‌های سلامت، تجهیزات پزشکی، اقتصاد، حوزه کار، و عملکرد و هویت سازمان تأمین اجتماعی به وجود می‌آید. در مجموع، لغو برجام از طرفی با افزایش نوسانات بازار ارز و هزینه‌های تولید به کاهش درآمدهای سازمان از محل سرمایه‌گذاری منجر خواهد شد. از طرف دیگر نیز با تعطیلی بنگاه‌های اقتصادی یا خروج آن‌ها از اقتصاد رسمی، درآمدهای سازمان از محل حق بیمه‌های دریافتی بیمه‌شدگان نیز کاهش پیدا می‌کند. با کاهش مستمر نسبت پشتیبانی و نزدیک شدن صندوق بازنشستگی سازمان به سن بلوغ، در اثر تغییر ترکیب سنی جمعیت، احتمال نزدیک شدن سازمان به بحران نقدینگی رو بحران‌های حوزه سلامت و عملکرد را افزایش می‌دهد.

واژگان کلیدی: برجام، تأمین اجتماعی، سلامت، تحریم، سیاست‌گذاری رفاهی.

مجری: مونا خورشیدی

ناظر: حسام نیکوپور

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

در این مطالعه عملکرد سازمان تأمین اجتماعی در حوزه‌های مختلف فعالیتی مورد بررسی قرار گرفته است. در این راستا در ابتدا وظایف و تکالیف سازمان حسب اسناد بالادستی مانند قانون اساسی، قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی، قانون برنامه ششم و قانون تأمین اجتماعی کشور بحث شده که بر اساس آن سازمان تأمین اجتماعی یک سازمان بیمه‌گر اجتماعی است و وظیفه اصلی این سازمان، اجرا و تعمیم و گسترش انواع بیمه‌های اجتماعی و استقرار نظام هماهنگ و متناسب با برنامه‌های تأمین اجتماعی کشور است. در ادامه به بررسی عملکرد سازمان در حوزه‌های بیمه‌ای، درمان و سرمایه‌گذاری پرداخته شده است.

این طرح با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و تحلیل داده‌های موجود انجام شده است.

نتایج این مطالعه نشان‌دهنده افزایش ۲۰۴ هزار نفری تعداد بیمه‌شدگان در سال ۱۳۹۶ (رشد ۱,۴ درصدی نسبت به سال ۱۳۹۵)، افزایش ۱۹۰ هزار نفری تعداد مستمری‌بگیران سازمان در سال ۱۳۹۶ (رشد ۷,۵ درصدی نسبت به سال ۱۳۹۵)، افزایش ۸,۲ هزار نفری مقرری‌بگیران بیمه بیکاری در سال ۱۳۹۶ (رشد ۴ درصدی نسبت به سال ۱۳۹۵) و افزایش ۲۰۴۸۶ کارگاه‌های فعال در سال ۱۳۹۶ نسبت به ۱۳۹۵ (افزایش ۱,۷ درصدی) است. همچنین پیشرفت‌هایی در زمینه توسعه دولت الکترونیک و هوشمند سازی اداری مانند راه‌اندازی پورتال بازرسی الکترونیک، ایجاد و توسعه طرح نام‌نویسی متمرکز کارگاه، صدور کارت بازرگانی الکترونیک، توسعه پرونده الکترونیک فنی بیمه‌شدگان، راه‌اندازی سامانه مشاهده سوابق برای بیمه‌شدگان، امکان مشاهده ریز و مجموع سوابق به تفکیک سال، ماه و روز و استعلام استحقاق درمان از طریق اپلیکیشن موبایل با عنوان "تأمین اجتماعی همراه"، ایجاد سیستم مدیریت راهبری حساب کاربری و دریافت اطلاعاتی نظیر شماره تلفن همراه و ایمیل، طراحی و راه‌اندازی سیستم متمرکز تعهدات کوتاه‌مدت و توسعه وب سرویس بیمه بیکاری انجام گرفته است.

واژگان کلیدی: سازمان تأمین اجتماعی، بیمه‌های اجتماعی، سلامت، سرمایه‌گذاری صندوق‌ها.

**عنوان: بررسی و تحلیل تعاریف موضوع بند ن تبصره ۵
بودجه سال ۱۳۹۷**

مجری: حسن خوشپور

ناظر: فردین یزدانی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۷

چکیده

دولت برای تأدیه بخشی از بدهی‌های خود به سازمان تأمین اجتماعی، بند (ن) تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۷ را به تصویب رسانده است. بند (ن) تبصره ۵ در مراحل تصویب قانون و از سوی نمایندگان مجلس شورای اسلامی در قانون قرار گرفته و در لایحه وجود نداشته و از این رو در نهادهای دولت به صورت کارشناسی تجزیه و تحلیل نشده است. در این طرح امکان‌پذیری اجرای بند (ن)، صرفه و صلاح سازمان تأمین اجتماعی از اجرای این بند قانونی و آثار مالی، اقتصادی و مدیریتی تهاتر ۵۰۰,۰۰۰ میلیارد ریال دارایی‌های مشخص شده در بند (ن)، برای سازمان تأمین اجتماعی مورد مطالعه قرار گرفته است.

این طرح با استفاده از روش مطالعه کتابخانه‌ای و اسنادی انجام گرفته است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که مفاد بند (ن) تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۷ از پشتوانه کارشناسی برخوردار نیست و برای اجرا نیز دارای مشکلات بسیاری است و همین امر باعث می‌شود تا با پایان سال مالی ۱۳۹۷ اعتبار این بند نیز به اتمام برسد. هیچ‌گونه ارتباط معناداری هم بین رقم ۵۰۰,۰۰۰ میلیارد ریال با ارزش دارایی‌ها و منافع نام برده شده در متن بند (ن) هم وجود ندارد. تنها نقطه قوت بند (ن)، طرح آن در متن قانون است که زمینه طرح مسائل مهم‌تری را فراهم می‌کند.

واژگان کلیدی: تأمین اجتماعی، تأدیه بدهی‌ها، بند (ن) تبصره ۵ قانون بودجه.

عنوان: بررسی و پژوهش اصلاحات قانون تأمین اجتماعی و بازنشستگی در روسیه

مجری: جعفر خاشع

ناظر: یاسر باقری - مونا خورشیدی

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

نظام بازنشستگی روسیه با چالش‌های مختلفی از جمله چالش تأمین مالی روبه‌رو است. دولت برای پاسخگویی به چالش‌های پیش رو طرح جدیدی را طرح و تصویب نموده است. طرح بازنشستگی قبلی روسیه به ارائه پوشش‌های مزایای معین (DB) می‌پرداخت که بدهی عمده‌ای برای دولت ایجاد نموده و در چشم‌انداز ده سال آینده فشارهای زیاد مالی را به بودجه ملی روسیه تحمیل می‌نمود. این مسئله دولتمردان را به تلاش جهت اصلاح سیستم بازنشستگی و جلوگیری از بحران وادار نموده است. پژوهش حاضر به مسئله چالش‌های نظام بازنشستگی روسیه، اصلاحات ایجاد شده و پیامدهای سیاسی اجتماعی این اصلاحات می‌پردازد و تلاش می‌کند تا اطلاعاتی در مورد چالش‌های سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌های بازنشستگی روسیه و راهکارها و سیاست‌هایی دولت روسیه برای مقابله با این چالش‌ها ارائه کند.

این پژوهش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که دولت روسیه در برابر چالش تأمین مالی مستمری بازنشستگان از بین گزینه‌های متعدد افزایش سن بازنشستگی را انتخاب نموده و با یک استراتژی چندمرحله‌ای توانست این لایحه را به قانون تبدیل نماید و از سال ۲۰۱۹ اجرا کند. به دلیل اصلاحات جزئی انجام شده در لایحه اولیه، تسلط نیروهای امنیتی بر اوضاع جامعه و نبود رهبر مورد وثوق مردم این اعتراضات از سطح شهرها جمع شد و پایان یافت. اما این اعتراضات در ذهن تک‌تک شهروندان روسی نقش بسته به‌ویژه به دلیل ارتباط برقرار نمودن بین چالش‌های با ناکارآمدی سیستم و فساد سیاسی - اقتصادی موجود در آن پایدار خواهد ماند و با بروز کوچک‌ترین فرصت دوباره این اعتراضات به سطح جامعه بر خواهد گشت. با ارزیابی تصمیم دولت روسیه در زمینه اصلاح نظام بیمه و افزایش سن بازنشستگی در این کشور که واکنش شدید مردم روسیه را به دنبال داشت، به این نتیجه می‌رسیم که ضرورت دارد اصلاحات در این زمینه حساب‌شده و به‌صورت گام‌به‌گام و مرحله‌ای در ایران انجام شود تا افرادی که نزدیک به سن بازنشستگی هستند، احساس نکنند که دولت در حق آن‌ها بی‌عدالتی و ظلم کرده و آن‌ها از این تصمیمات متضرر شده‌اند.

واژگان کلیدی: نظام تأمین اجتماعی روسیه، صندوق‌های بازنشستگی، اصلاحات چندمرحله‌ای.

**عنوان: کاربرد فناوری اطلاعات در فرایندهای بیمه‌ای سازمان
تأمین اجتماعی و ارائه راهکارهای ارتقا مبتنی بر تجارب
سازمان‌های مشابه در سایر کشورها**

مجری: هاله آیت‌اللهی

ناظر: حسن امامی - مریم حسن‌زاده

گروه: مدیریت، حکمروایی و فناوری

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این پژوهش به تعیین وضعیت کاربرد فناوری اطلاعات در فرایندهای بیمه‌ای سازمان تأمین اجتماعی و ارائه راهکارهای عملی جهت ارتقاء خدمات انجام گرفته می‌پردازد و تلاش می‌کند با بررسی مستندات موجود و مطالعه تطبیقی تجارب مشابه در سایر کشورها، فرایندهای اصلی بیمه در سازمان تأمین اجتماعی و ویژگیهای خدمات الکترونیکی سازمان تأمین اجتماعی را شناسایی کند و در نهایت راهکارهای عملی برای اصلاح فرایندهای خدمات الکترونیکی موجود در سازمان تأمین اجتماعی ارائه کند.

این پژوهش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است.

نتایج این مطالعه و بررسی مستندات نشان داد که فرایندهای اصلی بیمه در سازمان تأمین اجتماعی به صورت الکترونیکی، غیر الکترونیکی و یا نیمه الکترونیکی انجام می‌شوند. به طور کلی ۲۷ زیر فرایند در بین فرایندهای اصلی بیمه شناسایی شد که بحث به کارگیری فناوری اطلاعات در آنها مطرح شده است. از انواع روش‌های الکترونیکی می‌توان به اینترنت (وب سایت یا پورتال)، تلفن گویا، پست الکترونیک، شبکه اینترنت، تلفن همراه و سیستم‌های الکترونیکی مستقر در شعب اشاره کرد. روش غیر الکترونیکی معمولاً به صورت مراجعه حضوری متقاضیان و تکمیل فرم‌های کاغذی بود. نتایج این مطالعه در مورد تجارب ۱۹ کشور حاکی از شناسایی ۳۳ خدمت الکترونیکی است. مواردی مانند ارائه خدمات به صورت ویدئویی، ایجاد و به کارگیری نرم افزارهای مشترک بین سازمان‌های مختلف، به کارگیری سیستم‌های یکپارچه، رسیدگی به درخواست‌های پزشکی و از کارافتادگی به صورت الکترونیکی، ایجاد سیستم‌های ملی برای مستمری بگیران و بازنشستگان، ارتقاء فرایندهای مستندسازی با استفاده از فناوری اطلاعات، ایجاد سیستم‌های مدیریت شکایات، سیستم‌های ارسال پیام متنی و ارتقاء زیر ساخت‌های تبادل داده. در کنار تجارب این کشورها، مروری بر درس‌های آموخته شده نشان داد که چالش‌های فردی، فنی، سازمانی و اقتصادی از مهم‌ترین چالش‌هایی هستند که ممکن است در هر پروژه به صورت جداگانه یا همراه با یکدیگر ایجاد شوند. لکن بررسی آن‌ها پیش از اجرای پروژه‌های مختلف امکان اجرای موفقیت آمیز پروژه‌ها را افزایش خواهد داد.

واژگان کلیدی: فناوری اطلاعات، سازمان تأمین اجتماعی، فرایندهای بیمه‌ای، خدمات الکترونیکی.

عنوان: گزینه‌های پیشنهادی اصلاحات صندوق‌های بازنشستگی

مجری: عباس خندان

ناظر: حسام نیکوپور

گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این گزارش بحران پایداری مالی در صندوق‌های بازنشستگی و ضرورت اصلاحات سیستم تأمین اجتماعی می‌پردازد در این گزارش ابتدا اشاره‌ای به علت‌های ناپایداری مالی در سازمان تأمین اجتماعی شده است، سپس برای حل این مشکلات ۲۴ عنوان اصلاحات در بخش‌های مختلف پیشنهاد شده است. در نهایت پس از بررسی تجارب کشورهای دیگر در زمینه انجام اصلاحات، سه بسته اصلاحات را پیشنهاد می‌کند. این طرح با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و تحلیل داده‌های موجود انجام شده است.

بر اساس دستاوردهای این مطالعه سه بسته اصلاحی پیشنهاد شده است که عبارت‌اند از: اصلاحات آنی (پارامتریک): جامعه هدف این دسته از اصلاحات کل بیمه‌شدگان، مستمری‌بگیران و افراد وابسته را در بر می‌گیرد. علاوه بر این، این دسته شامل اصلاحاتی می‌شود که می‌توانند بیشترین تأثیرگذاری را در کوتاه‌مدت داشته و باید به‌صورت آنی و فوری اجرا شوند.

اصلاحات تدریجی (پارامتریک): هدف این بسته دوم انجام اصلاحات پارامتریک عمیق‌تری است که می‌تواند تا حد زیادی بر رفاه افراد در دوره بازنشستگی تأثیرگذار باشد و از این‌رو باید به افراد فرصت کافی برای برنامه‌ریزی مجدد داده شود. همین امر موجب می‌شود تا افراد جوان‌تر دارای فرصت کافی تا بازنشستگی به‌عنوان جامعه هدف این اصلاحات در نظر گرفته شوند و افراد مستمری‌بگیر یا بیمه‌پردازان جوان از آن معاف گردند. همچنین این اصلاحات پارامتریک عمیق‌تر با مخالفت بیشتری روبرو خواهد شد. تدریجی بودن انجام اصلاحات - البته برای یک بازه زمانی مشخص ۳۶ ساله که بسته اصلاحی را ناکارآمد نسازد - و دوم معاف کردن افراد در شرف بازنشستگی که احتمالاً بیشترین مخالفت را نیز داشته باشند و بنابراین محدود کردن اصلاحات به یک زیرمجموعه از بیمه‌شدگان سازمان دو راهکار برای کاهش این مخالفت‌ها هستند. اصلاحات بلندمدت (ساختاری): هدف این بسته انجام اصلاحات عمیق‌تر و ساختاری است که بنابراین محدود می‌شود به ورودی‌های جدید. البته می‌توان افراد جوان باسابقه کم را نیز آزاد گذاشت تا بین این برنامه جدید و برنامه قبلی (پس از انجام اصلاحات پارامتریک آنی و میانی) انتخاب‌کنند.

واژگان کلیدی: بیمه‌های اجتماعی، اصلاحات صندوق بازنشستگی، اصلاحات پارامتریک، اصلاحات ساختاری.

عنوان: بررسی سیاست‌گذاری و نظارت بر تولید، عرضه و واردات دارو در سازمان تأمین اجتماعی

مجری: حسین شعبانی‌نژاد

ناظر: نجمه مرادی

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۷

چکیده

این مطالعه درصدد است، با شناسایی سیاست‌ها و اهداف نظام دارویی سازمان تأمین اجتماعی و تدوین شاخص‌های مرتبط با ابعاد مختلف سیاست‌های دارویی، زمینه ارزیابی این سیاست‌ها را فراهم کند. برای این منظور ضمن شناسایی سیاست‌های دارویی خرد و کلان، شاخص‌های کمی و کیفی برای سنجش و ارزیابی میزان موفقیت سیاست‌های سازمان تهیه شده است.

این پژوهش از نوع مطالعات کاربردی بوده و به روش ترکیبی (کمی و کیفی) در ۵ مرحله انجام می‌شود. در مرحله اول، اهداف نظام دارویی کشور از طریق بررسی متون تعیین می‌شوند. در مرحله دوم، سیاست‌های دارویی با استفاده از بررسی مستندات و مصاحبه شناسایی و دسته‌بندی می‌شوند. در مرحله سوم، شاخص‌های عملکردی برای اطمینان از میزان موفقیت سیاست‌ها و شاخص‌های نظارت بر مراحل زنجیره دارو از طریق بررسی متون و مصاحبه تدوین می‌شوند. در مرحله چهارم، شاخص‌های تدوین‌شده با استفاده از تکنیک دلفی نهایی می‌شوند و در مرحله آخر، میزان دستیابی هر یک از سیاست‌های شناسایی‌شده به اهداف، با استفاده از روش مصاحبه و بررسی آمارهای موجود، بررسی می‌شود.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که چالش‌هایی که صنعت دارویی سازمان تأمین اجتماعی با آن مواجه است شامل استاندارد ناکافی کیفیت محصولات دارویی، نبود مستندات لازم فرآیندهای زنجیره دارویی، نبود سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد، توانایی کم در نوآوری‌های فنی، و نبود حمایت از حق مالکیت معنوی است.

واژگان کلیدی: سلامت، سیاست‌های دارویی، زنجیره دارویی، واردات دارو، تولید دارو.

عنوان: اصول سرمایه‌گذاری بهینه منابع صندوق‌های تأمین اجتماعی

مجری: حمید یاری

ناظر: فردین یزدانی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این گزارش تلاش می‌کند با توجه به تجارب کشورهای پیشرفته، رهنمودهای سازمان‌های بین‌المللی (نظیر اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی) و در نظر گرفتن شرایط خاص جاری بر روابط تأمین اجتماعی و نهادها و مؤسسات خصوصی و دولتی، اصول کلی سرمایه‌گذاری صندوق‌های بازنشستگی را بازبینی نموده و راهبردهایی برای صندوق‌های تأمین اجتماعی ارائه نماید.

این طرح با استفاده از روش مطالعه کتابخانه‌ای و اسنادی انجام گرفته است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که با بالغ شدن صندوق‌های تأمین اجتماعی، شمار بازنشستگان در حال افزایش است و نسبت تعداد شاغلین به بازنشستگان به شدت در حال کاهش بوده و کهن‌سالی و پیری سبب تغییرات اساسی در وضعیت صندوق‌های بازنشستگی شده است. دیگر صندوق‌های بازنشستگی قادر به پرداخت به روش پرداخت از محل ورودی‌های جاری حق‌بیمه شاغلین نیستند و نقش و جایگاه سرمایه‌گذاری‌ها در جریان نقدی صندوق‌های بازنشستگی حائز اهمیت است. در نتیجه بایستی استراتژی مشخص و مدونی منطبق بر وضعیت و کارکردهای صندوق‌های بازنشستگی تعریف شود. در نهایت گزارش پیشنهاد می‌کند که در شرایط فعلی که صندوق‌های بازنشستگی با کسری مواجه هستند، باید استراتژی سرمایه‌گذاری مبتنی بر اصلاح ساختار مالی، چابک‌سازی و خروج از سرمایه‌گذاری‌های کم‌بازده را در دستور کار خود داشته باشند و از سوی دیگر با سرمایه‌گذاری در طرح‌های مبتنی بر اهرم بالا و پوششی نسبت به تورم، بتوانند بازده سرمایه‌گذاری‌های خود را بهبود بخشند. از سوی دیگر بایستی نقد شوندگی بالا دارایی‌ها در اولویت قرار گیرد که ضمن فراهم‌سازی قابلیت ایجاد جریان نقدی از طریق واگذاری بخشی از دارایی‌ها، بتواند فروش را تسهیل نماید.

واژگان کلیدی: تأمین اجتماعی، صندوق بازنشستگی، سرمایه‌گذاری بهینه.

عنوان: تحلیل محتوای پیامک‌های اعتراض به طرح کمک‌هزینه معیشتی

مجری: سعیده گراوند

ناظر: مهدی سلیمانیه

گروه: نظرسنجی و افکارسنجی

سال: ۱۳۹۸

چکیده

با تغییر نرخ بنزین و افزایش آن از هزار به ۱۵۰۰ تومان سهمیه‌ای و ۳۰۰۰ تومان آزاد، دولت اعلام کرد از منابعی که ایجاد هر ماه در قالب کمک حمایتی به حساب خانوارهای مشمول واریز می‌شود. در این میان سرپرست خانوارهایی که مشمول سبد حمایتی نشده‌اند اما خود را واجد شرایط می‌دانند، می‌توانند شماره ملی سرپرست خانوار خود را به کد دستوری #۶۳۶۹* ارسال کنند و طی ۲۴ ساعت، درخواست آن‌ها به صورت سیستمی بررسی و برای آن‌ها کد رهگیری ارسال می‌شود. در این میان ۵۸۲۱ پیامک از طرف هم‌وطنان به اشتباه، به شماره ۶۳۶۹ ارسال شده است. گزارش حاضر نتیجه توصیف و تحلیل محتوای این پیامک‌ها به مدت ۱۴ روز، در بازه زمانی سوم تا شانزدهم آذرماه ۹۸ است.

این پژوهش با استفاده از تحلیل محتوای کمی و کیفی پیامک‌های ارسالی انجام شده است. نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که مردم در مورد بسته حمایت معیشتی اعلامی دچار ابهام شدید هستند. این ابهام خود را تقریباً در تمامی اجزاء مربوط به این موضوع نشان می‌دهد: از استحقاق تا عدم استحقاق تا شیوه محاسبه تا میزان کمک‌هزینه مذکور تا فرآیند دریافت آن. این واقعیت نشان می‌دهد که ما نتوانسته‌ایم در تمامی این اجزاء، اطلاعات لازم و کامل را به جامعه منتقل نماییم. پیام‌ها، به صورت شفاف، حاکی از بی‌اعتمادی گسترده به متولیان امور رسمی و نهادهای دولتی و حاکمیتی هستند. این بی‌اعتمادی را نه تنها در محتوای پیام‌ها، که حتی در تعدد پیامک‌های ارسالی و سپس واکنش‌های احساسی و عاطفی شدید شهروندان می‌توان مشاهده کرد. همچنین پیام‌های ارسالی، به وضوح حاکی از تعمیق انواعی از اعتراض و تشدید ناامیدی از عملکردهای دولتی و حاکمیتی با تمرکز بر اقدام اخیر مداخله‌ای است. این ترکیب ناامیدی و اعتراض، خود را در شش ساحت از کل به جزء نشان داده است: اعتراضات به شیوه حکمرانی، اعتراض به عدم تخصیص کلی، اعتراض به کارآمدی ملاک‌های تخصیص، اعتراض به دیرنگام بودن واریز مبلغ بسته حمایت معیشتی، اعتراض به کم بودن مبلغ واریزی و درنهایت، اعتراض به عدم واریز به هنگام.

واژگان کلیدی: افزایش نرخ بنزین، سبد معیشتی، تحلیل محتوا، پیامک‌های اعتراض، نارضایتی.

عنوان: ارزشیابی خدمات تأمین اجتماعی در ایران (مورد مطالعه: بیمه بیکاری)

مجری: امیرحسین سادات

ناظر: محمد بایندریان

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۸

چکیده

گزارش حاضر به توصیف و بررسی وضعیت موجود در ایران در زمینه بیمه بیکاری و مکانیسم‌های اجرای آن می‌پردازد و تلاش می‌کند تا با بررسی وضعیت کارآمدی ارائه و دریافت بیمه بیکاری و چالش‌های حقوقی و اجرایی موجود بر سر راه اجرای مناسب قانون بیمه بیکاری و با بررسی و مرور اسنادی تجارب سایر کشورها (از گروه‌های مختلف) در زمینه خدمات مرتبط با بیمه بیکاری راهکارهایی برای افزایش سطح رضایتمندی مشمولان بیمه بیکاری و بهبود عملکرد سیاستی این خدمت ارائه کند.

این پژوهش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام گرفته است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که در ایران منابع صندوق بیمه بیکاری عمدتاً صرف پرداخت حقوق بیکاری افراد شده است و هدف تأمین و ارائه آموزش‌های مؤثر در تحقق اشتغال مجدد جایگاه چندانی ندارد. بیش از ۷۰ درصد از مقرری‌گیران تا پایان دوره استحقاق خود مقرری بیکاری دریافت می‌کنند و ۳۰ درصد باقی‌مانده هم احتمالاً تحت تأثیر عوامل دیگری اعلام اشتغال مجدد می‌کنند (برای مثال، برای اینکه با حداقل دستمزد بازنشسته نشوند). از سوی دیگر، ترجیحات مندرج در قانون که به منظور تحقق هدف «اشتغال مجدد» طرح شده‌اند، نظیر اولویت داشتن بیمه‌شدگان بیکار در دریافت مشاغل موجود (در نسبت با کسانی که تاکنون سابقه اشتغال نداشته‌اند)، به دلیل فقدان یک نظام کاریابی مدرن و منسجم تحقق نیافته است. همچنین، منابع صندوق در راستای سرمایه‌گذاری و ایجاد مشاغل جدید برای مقرری‌گیران چندان مورد استفاده قرار نگرفته است. لذا ضروری است که صندوق بیمه بیکاری تلاش‌های خود را بر بخش کاریابی و آموزش جهت اشتغال مجدد متمرکز کند.

واژگان کلیدی: صندوق بیمه بیکاری، کارگر، اشتغال مجدد، کاریابی مدرن.

عنوان: سازمان بین‌المللی کار؛ ریشه‌ها و روندها

مجری: عمادالدین پاینده

ناظر: یاسر باقری - مونا خورشیدی

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این گزارش تلاش کرده است تا از خلال مروری جامع بر تاریخچه و سابقه تاریخی تأسیس سازمان بین‌المللی کار، وضعیت و ساختار کنونی آن و اهم روابط و مناسبات شکل گرفته میان ایران و سازمان بین‌المللی کار را مورد بررسی قرار دهد. بدیهی است در این راه صرفاً به اسناد و منابعی که سازمان بین‌المللی کار را از زبان خودش معرفی و تشریح می‌کند اکتفا نخواهد شد و چشم‌اندازهای گروه‌های اجتماعی مختلف نسبت به ماهیت و اقدامات این سازمان نیز مدنظر قرار می‌گیرد.

این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است.

بر اساس نتایج این گزارش نخستین تعامل مستقیم سازمان بین‌المللی کار و دولت ایران به دهه ۱۳۳۰ و اوایل تأسیس وزارت مستقل متولی امور کار در ایران بازمی‌گردد؛ جایی که حضور کارشناسان این سازمان در ایران به دعوت رسمی وزارت نوپای کار به منظور ارائه خدمات فنی و مشاوره‌ای در زمینه تأسیس نظام تأمین اجتماعی کارگران اتفاق افتاد. ژان پالولوگوس نخستین کارشناس فنی سازمان بین‌المللی کار بود که برای انجام مأموریت مشاوره‌ای به ایران سفر کرد و از او دو گزارش مبسوط در باب وضعیت تأمین اجتماعی در ایران دهه ۱۳۳۰ و آسیب‌شناسی نظام رفاهی در حکومت وقت ایران به‌جای مانده است. برخی تحلیل‌گران حوزه تأمین اجتماعی بر این باورند که نه تنها حاصل فعالیت‌های کارشناسی پالولوگوس و دیگر همکارانش سنگ بنای تکنوکراتیسم و مواجهه نظام‌مند با بیمه و تأمین اجتماعی را در ایران گذاشت، بلکه فراتر از آن، گزارش‌های کارشناسی تهیه‌شده توسط آنان در شرایط حاضر نیز از قدرت تبیین و توضیح چالش‌های عمده بیمه‌های اجتماعی در ایران برخوردار است.

واژگان کلیدی: سازمان بین‌المللی کار، ILO، سازمان تأمین اجتماعی، نظام رفاهی.

عنوان: وام رهن معکوس، ابزاری برای تأمین امنیت مالی سالمندان

مجری: حبیب انصاری سامانی

ناظر: نرگس اکبرپور روشن

گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

سال: ۱۳۹۸

چکیده

هدف این گزارش معرفی وام رهن معکوس مسکن برای تأمین مالی سالمندان و بررسی تجربیات جهانی در این زمینه است. در این گزارش ضمن معرفی مفهوم وام رهن معکوس و ریسک‌های آن از جانب وام‌گیرنده، وام‌دهنده، ادبیات نظری این حوزه نیز مورد شده است. سپس تجربه برخی از کشورهای جهان مانند آمریکا، کشورهای اروپایی، کره جنوبی و .. ارائه شده است و در نهایت راهکارهایی برای سیاست‌گذاری عمومی در ایران در این حوزه ارائه شده است.

این پژوهش از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای استفاده کرده است.

بر اساس نتایج این مطالعه و بررسی تجربه وام رهن معکوس در کشورهای ایالات متحده، کره جنوبی، استرالیا، کانادا، انگلستان، لهستان و اسپانیا در این گزارش نشان می‌دهد که موفقیت این طرح در گرو حمایت و به‌خصوص برنامه‌ریزی صحیح بخش عمومی است. بر اساس تجربیات جهانی، لازم است هزینه‌های بازاریابی از طریق ورود مؤسسات مالی بزرگ به این طرح‌ها و حمایت دولت کاهش یابد، چراکه بازار این طرح محدود است و در معرض ریسک‌های متعددی قرار دارد. تجربه نشان می‌دهد وام‌دهندگان عمدتاً به دلیل محدودیت‌های اجتماعی نمی‌توانند هنگامی که کل ارزش ملک از ارزش وام کمتر شد سالمندان را از خانه بیرون کنند و لذا از میان گزینه‌های متعدد دریافت وام (دریافت مبلغ به‌صورت یکجا در زمان قرارداد، حقوق ثابت دائم، حقوق ثابت محدود و ایجاد خط اعتباری) ارائه گزینه‌های بدون محدودیت عمر پیشنهاد می‌شود. همچنین، طرح حقوق ثابت دائم از کم ریسک‌ترین و خط اعتباری از پرریسک‌ترین طرح‌ها است. باید در نظر داشت که خانواده‌ها انگیزه دارند که برای نسل آینده خود ارث بر جای گذارند و بنابراین وجود بیمه‌هایی برای پوشش هزینه‌های درمانی تقاضای وام رهن معکوس را تحت تأثیر قرار می‌دهد. از این‌رو، راه‌اندازی و ارائه این وام در هر کشور نیازمند مطالعه ویژگی‌های جمعیتی و فرهنگی و بازاری آن کشور و شناسایی جامعه هدف و سپس طراحی الگویی سازگار با این ویژگی‌ها و جامعه هدف خواهد بود.

واژگان کلیدی: وام رهن معکوس مسکن، ابزارهای مالی جدید حمایت مالی سالمندان، سالمندی جمعیت.

عنوان: اصلاحات نظام‌های بازنشستگی (تجربه سوئد، لهستان و روسیه)

مجری: هدی زبیری

ناظر: اسماعیل گرجی پور

گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این مطالعه به مقایسه و بررسی تجربه چند کشور نمونه به منظور فراهم نمودن زمینه‌های لازم برای تصمیم‌سازی و اتخاذ سیاست‌های مناسب در اجرای اصلاحات صندوق‌های بازنشستگی در ایران می‌پردازد. این مطالعه تطبیقی به ارزیابی اصلاحات نظام‌های بازنشستگی در سه کشور سوئد، لهستان و روسیه می‌پردازد و نوع سیستم بازنشستگی، نحوه مدیریت و ساختار صندوق‌های بازنشستگی، نحوه تأمین مالی سیستم بازنشستگی، چگونگی نظارت بر صندوق‌های بازنشستگی و همچنین اصلاحات به اجرا درآمده و فرآیند و مراحل انجام اصلاحات در هر یک از این کشورها و تجربه ناشی از آن در حوزه‌های سیاسی، اجتماعی و اقتصادی و سیاسی در هر یک از کشورها را مورد بررسی قرار داده است. این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که نظام صندوق‌های بازنشستگی در سه کشور منتخب مورد مطالعه (سوئد، لهستان و روسیه) بر مبنای نظام مشارکتی اجباری دولتی و مدل حق بیمه معین صوری طراحی شده است و طرح‌های اصلاحی طی دهه‌های اخیر در این سه کشور به اجرا درآمده است. نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که تجربه اصلاحات در این سه کشور در برخی از شاخص‌ها باعث بهبود وضعیت و در برخی از شاخص‌های دیگر اثرات منفی گذاشته است. با این وجود مدیریت صحیح فرآیند اجرای اصلاحات و همدلی و همراهی مردم به کاهش اثرات منفی ناشی از اصلاحات صندوق‌های بازنشستگی کمک کرده است.

واژگان کلیدی: اصلاحات صندوق‌های بازنشستگی، سوئد، لهستان، روسیه، نظام مشارکتی اجباری دولتی، مدل حق بیمه معین صوری.

عنوان: متناسب‌سازی مستمری‌ها (قاعده گذاری با توجه به اصول جهانی و تجربه گذشته در ایران)

مجری: عباس خندان

ناظر: احمد پایور - نرگس اکبرپورروشن

گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این گزارش به سه مسئله اصلی در ارتباط با متناسب‌سازی مستمری‌ها پرداخته است. مسئله نخست نحوه اجرای متناسب‌سازی مزایا و مستمری‌ها در سایر کشورها می‌پردازد. بحث دوم به مسئله اساس و چگونگی متناسب‌سازی مستمری‌ها در ایران می‌پردازد و تلاش می‌کند تا به این پرسش‌ها پاسخ گوید که آیا متناسب‌سازی مستمری‌ها مبتنی بر یک قاعده است یا نه به صورت صلاح‌دید و سلیقه‌ای در سال‌های مختلف اعمال می‌شده است؟ در هر دو صورت چه متغیرها یا نشانگرهایی قابلیت توضیح‌دهندگی متناسب‌سازی مستمری‌ها در ایران را دارند؟ آیا بین متناسب‌سازی مستمری‌ها و چرخه‌های تجاری و سیاسی رابطه‌ای وجود داشته است؟ مسئله سومی که در این گزارش به آن پرداخته شد این است که آیا می‌توان بر اساس شرایط اقتصادی و سیاسی داخلی و تجربه سایر کشورها یک قاعده مشخص و بهینه برای متناسب‌سازی مستمری‌ها در ایران پیشنهاد داد؟

این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است.

یافته‌های این مطالعه نشان می‌دهد که در عمل و تا حد زیادی این تورم بوده که در ایران به‌عنوان شاخص متناسب‌سازی مورد استفاده قرار گرفته و متغیرهای دیگر مانند رشد اقتصادی یا بازده سرمایه‌گذاری‌ها بر نرخ تعدیل بی‌تأثیر بوده‌اند. و نکته جالب‌تر این که تعدیل قیمتی مستمری‌ها، که اتفاقاً به صورت قانونی نیز تکلیف شده، به صورت قاعده‌مند انجام نشده، و صلاح‌دید و اختیار سیاست‌گذاران در متناسب‌سازی مستمری‌ها نقش بسیار پررنگ و مهمی داشته است. قاعده‌مند نبودن متناسب‌سازی و تعدیلات قیمتی مستمری‌ها موجب می‌شود تا مستمری‌بگیران و بازنشستگان، علاوه بر نوسانات اقتصادی و جمعیتی کشور و سازمان، از نوسانات سیاسی نیز تأثیر بپذیرند.

واژگان کلیدی: متناسب‌سازی مستمری‌ها، قاعده گذاری، رشد اقتصادی، تورم، نرخ تعدیل.

عنوان: تحریم و بازار دارویی ایران

مجری: سید سجاد موسوی راضی

ناظر: فردین یزدانی - سمانه السادات علوی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این گزارش وضعیت صنعت داروسازی کشور را طی یک دهه گذشته بررسی کرده و به پیش‌بینی سناریوهای ده سال آینده در این حوزه پرداخته است. با توجه به اعمال شرایط جدید اقتصادی بر کشور توسط غرب و نیز راهبردی بودن صنعت داروسازی چه از منظر حوزه سلامت و چه از منظر رقابتی و ارزش آفرینی اقتصادی، تلاش شده است تا شناخت کاملی از این صنعت و عوامل اثرگذار آن در شرایط کنونی و آینده کشور ارائه شود.

این گزارش با استفاده از مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و بررسی داده‌های موجود انجام شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که بخش تولید محصولات دارویی متعارف در داخل ایران رو به رشد است و در آینده توان صادرات گسترده‌تر از پیش نیز خواهد داشت اما از سویی حدود یک‌سوم نیاز بازار دارو وابسته به واردات است که در صورت اختلال در آن به دلیل تحریم‌ها، بایستی به‌وسیله تولید داخل پر شود. در نهایت بایستی گفت که از آنجایی که بازار دارو از حساسیت برخوردار است، رقم کلی عرضه و تقاضای آن نمی‌تواند طی تلاطم‌های اقتصادی چندان تغییر کند و غالب واکنش آن در تغییر سهم کانال‌های عرضه و تقاضا تغییر خواهد کرد. لذا به‌منظور تقویت طرف عرضه در شرایط تحریم‌ها و چه به‌منظور حمایت از تأمین‌کننده مالی اصلی طرف تقاضا یعنی خانوارها در شرایط افزایش نرخ ارز، دولت و راهبردهای آن در این بازار نقش بیش‌ازپیش حیاتی پیدا خواهد کرد.

واژگان کلیدی: صنعت دارو، تحریم، بازار عرضه و تقاضا، محصولات دارویی، کسب‌وکار.

عنوان: معرفی سازمان بیمه حوادث آلمان و خدمات آن

مجری: حامد سلمان زاده

ناظر: رضا تویسرکان منش

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۸

چکیده

در این گزارش سازمان بیمه حوادث آلمان و خدمات آن معرفی شده است. بیمه حوادث یکی از ۵ حوزه بیمه اجباری در سیستم امنیت اجتماعی کشور آلمان است. کارکنان، کودکان، کودکان، دانش آموزان و دانشجویان در طی فعالیت‌هایشان در محل کار، مدارس و دانشگاه‌ها بیمه می‌شوند. این در حالی است که گروه‌های دیگر از جمله کارکنان داخلی و کارگران داوطلب نیز مشمول این بیمه قرار می‌گیرند. در مجموع، بیش از ۷۰ میلیون نفر از طرح حفاظتی سیستم بیمه حوادث قانونی بهره می‌برند. برخلاف طرح بیمه‌های قانونی سلامت، بازنشستگی، پرستاری و بیکاری، سیستم یادشده هیچ مبلغ دریافتی از خود بیمه‌گذاران ندارد و در عوض هزینه‌ها توسط کارفرمایان و یا ایالت تأمین می‌شود. چنانکه برای نخستین بار در سال ۱۸۸۴ به‌عنوان بخشی از قانون‌گذاری اجتماعی معرفی شد. در واقع سیستم بیمه حوادث آلمان، قدیمی‌ترین سیستم بیمه اجتماعی آلمان می‌باشد که حتی از سیستم‌های بیمه‌ای بازنشستگی و درمان نیز سابقه بالاتری دارد.

در این گزارش تلاش شده است تا یک معرفی کامل از این سازمان، شامل تاریخچه آن، اهداف این سازمان، ساختار آن، نحوه تأمین مالی و خدمات مختلف آن انجام بگیرد. همچنین خدمات مختلف این سازمان به بیمه‌شدگان از جمله خدمات اجتماعی، مراقبت‌های پزشکی، خدمات مشاوره‌ای، خدمات ورزشی، حمایت‌های ویژه، حمایت‌های ویژه معلولین و تأمین شغلی آن‌ها و ... تشریح شده است.

واژگان کلیدی: بیمه‌های اجتماعی، حوادث شغلی، معلولین، آلمان.

عنوان: محاسبه میانگین مدت زمان ویزیت یک بیمار سرپایی توسط پزشک عمومی و متخصص در پلی کلینیک و درمانگاه‌های ملکی منتخب سازمان تأمین اجتماعی شهر تهران

مجری: وحید راثی

ناظر: رضا تویسرکان منش

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۸

چکیده

این مطالعه در نیمه اول سال ۱۳۹۷ و باهدف محاسبه میانگین مدت زمان ویزیت یک بیمار سرپایی توسط پزشک عمومی و متخصص در درمانگاه‌های ملکی سازمان تأمین اجتماعی شهر تهران اجرا شد. در این مطالعه ۹۸۲ مورد زمان‌سنجی از بیماران مراجعه‌کننده به مراکز سرپایی ملکی منتخب انجام گرفت. در این بین ۳۷۶ نفر (۳۷ درصد) از بیماران مورد مطالعه جنسیت مذکر و ۶۰۵ نفر (۶۳ درصد) جنسیت مؤنث داشتند. یافته‌های این مطالعه در دو سطح قابل دسته‌بندی و بحث می‌باشد؛ بخش اول مربوط به اطلاعات استخراج‌شده از زمان‌سنجی مدت زمان ویزیت یک بیمار توسط پزشک عمومی و متخصص و بخش دوم مربوط به تحلیل اطلاعات به‌دست‌آمده از سیستم ثبت اطلاعات کارکرد پزشکان.

نتایج حاصل از زمان‌سنجی‌ها نشان می‌دهد که میانگین مدت زمان ویزیت یک بیمار سرپایی توسط پزشک عمومی در مراکز منتخب ۳,۸۲ دقیقه می‌باشد. این مقدار به‌دست‌آمده فاصله بسیار زیادی با استانداردهای تدوین شده و مورد تأیید سازمان تأمین اجتماعی دارد. در حالی که استاندارد مدت زمان ویزیت یک بیمار سرپایی حداقل ۱۵ دقیقه است. با توجه به نتایج به‌دست‌آمده در این مطالعه و اختلاف ۱۱ دقیقه‌ای با حداقل استانداردهای تعیین‌شده کشوری، لزوم توجه جدی سازمان تأمین اجتماعی به بحث کمیت و کیفیت ویزیت پزشکان و بررسی علل پایین بودن مدت زمان ویزیت پزشکان عمومی امری ضروری به نظر می‌رسد.

نتایج حاصل از بخش دوم مطالعه که بر اساس میزان کارکرد ساعتی پزشکان و تعداد ویزیت ماهیانه آن‌ها محاسبه شده است نشان می‌دهد که هر پزشک عمومی در مراکز مورد مطالعه، ۶,۲۸ دقیقه زمان برای ویزیت بیماران خود اختصاص داده است. میانگین مدت زمان ویزیت به‌دست‌آمده در این روش، مدت زمان خالص ویزیت نمی‌باشد و فقط بر اساس ساعت ورود و خروج پزشک با تعداد کل ویزیت‌ها به‌دست‌آمده است و زمان‌های استراحت پزشک یا زمان‌هایی که به امور غیر از ویزیت بیماران اختصاص یافته از آن کسر نشده است. ولی با این حال، ۸,۳۰ دقیقه با استانداردهای کشوری فاصله دارد.

واژگان کلیدی: مدت زمان ویزیت، بیمارستان‌های ملکی، تأمین اجتماعی، بیمار سرپایی، اخلاق پزشکی، حقوق بیمار.

عنوان: نقش بررسی علل مراجعات تکراری برای دریافت خدمات سرپایی از دید پزشکان و بیمه‌شدگان در مراکز درمانگاهی ملکی سازمان تأمین اجتماعی

مجری: محبوبه شمس

ناظر: رضا توپسرکان‌منش

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۹

چکیده

گزارش حاضر باهدف پاسخگویی به یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های مدیران سازمان تأمین اجتماعی در زمینه جلوگیری از هدر رفت منابع و کاهش هزینه‌ها، از طریق پی بردن به علل مراجعات تکراری برای دریافت خدمات سرپایی در مراکز ملکی از دید دو گروه عمده ذینفعان خارجی و داخلی سازمان، یعنی بیمه‌شدگان و پزشکان، تهیه شده است.

این پروژه به‌صورت ترکیبی با استفاده از روش‌های کیفی و کمی پژوهشی برای حصول به نتایجی معتبر و با در نظر گرفتن جوانب مختلف موضوع و در سه فاز مطالعاتی، فرضیه‌سازی و سنجش تعمیم‌پذیری فرضیات انجام شده است. در فاز اول، ادبیات پیشینی مرتبط با مراجعات تکراری هم در سطح ملی و هم در سطح جهانی مورد بررسی قرار گرفته است. در فاز دوم، با توجه به اطلاعات حاصل از فاز اول با خبرگان و صاحب‌نظران موضوع مصاحبه‌های عمقی انجام شده است و با استفاده از تکنیک تحلیل محتوا کدهای مفهومی موضوع استخراج و مفاهیم مرتبط با هم در عناوین مشترک به‌عنوان زیر مقولات دسته‌بندی گردیده است. در فاز سوم بر مبنای نتایج حاصل از فاز قبل دو نوع پرسشنامه هم‌تراز برای دو گروه ذینفعان طراحی شد تا هم نتایج قابل‌مقایسه باشند و هم به این وسیله تعمیم‌پذیری فرضیات مورد سنجش قرار گرفته و نیز اولویت‌بندی علل اکتشافی از دید هر گروه به سهولت انجام پذیرد.

یافته‌های این گزارش نشان می‌دهد که علل مراجعات تکراری را می‌توان در ۶ گروه اصلی جای داد که شامل طیف وسیع و متنوعی از مؤلفه‌های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، آموزشی، سیستمی و اطلاعاتی می‌باشد. بر اساس نتایج این طرح میزان مراجعات تکراری با جنسیت و سن افراد مرتبط است و در زنان میان‌سال با گروه سنی ۴۵ الی ۶۴ سال بیشتر رخ می‌دهد اما با مزمن بودن بیماری آنان در ارتباط نیست و بیشتر مربوط به بیماری‌های غیر مزمن است که این موضوع می‌تواند به‌خوبی نشان‌دهنده نقش آموزش و آگاهی در رفتارهای اجتماعی و تأثیر آن بر فرهنگ استفاده از خدمات رایگان را آشکار سازد. بعلاوه بیشترین میزان مراجعات تکراری مربوط به پزشکان عمومی بود که با توجه به بالا بودن بار مراجعات به این نوع پزشکان نقش مؤثر سطح‌بندی ارائه خدمات و دیدن سازوکارهای ساختاری را در جهت‌دهی به رفتارهای سلامتی بیمه‌شدگان از سوی تصمیم‌گیرندگان نشان می‌دهد.

واژگان کلیدی: مراجعات تکراری، بیمار سرپایی، خدمات درمانی، بیمه تأمین اجتماعی.

عنوان: فقر و اثر توزیعی کووید-۱۹ مکانیسم‌های بالقوه اثرگذاری و سیاست‌های جبرانی در حوزه رفاه و تأمین اجتماعی

مجری: یکتا آشوری

ناظر: روزبه کردونی

گروه: رصد و ارزیابی

سال: ۱۳۹۹

چکیده

در این گزارش با تأکید بر اثر فزاینده شیوع کووید-۱۹ بر فقر طبق گزارش‌های بین‌المللی، به بررسی چهار مکانیسم اصلی اثرگذاری شیوع آن بر وضعیت فقر و رفاه (مادی و غیرمادی) خانوار پرداخته شده است، که این ۴ سازوکار کوتاه‌مدت عبارت‌اند از تأثیر بر درآمد ناشی از کار، درآمد ناشی از محل‌های غیر کاری، مصرف و خدمات.

این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای تهیه شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که کشورهای مختلف با توجه به ساختار اقتصادی و دارا بودن مختصات اجتماعی اقتصادی منحصربه‌فرد از طریق الگوهای خاص تأثیرگذاری آسیب‌پذیر می‌گردند. کشورهای کم‌درآمد جنوب صحرای آفریقا که بخش بزرگی از جمعیت به کشاورزی وابسته هستند، کشورهای با درآمد متوسط که از خدمات غیررسمی بزرگی در مناطق شهری برخوردارند، و کشورهایی که به فروش منابع طبیعی خود مانند نفت و یا کالاها وابسته هستند، به‌شدت از تبعات حاصل از اعمال محدودیت‌های قرنطینه‌ای، توقف سفرهای بین‌المللی و کاهش صادرات آسیب جدی خواهند دید. همچنین در کشورهای درحالی‌که توسعه، افزایش قیمت مواد غذایی و افزایش سهم پرداخت مستقیم از جیب مردم تأثیر بسزایی در توانایی آن‌ها در تأمین نیازهای خانوار در کشور دارد. در این میان نگرانی عمده، ناتوانی در ارائه خدمات درمانی متناسب برای جمعیت فقیر و آسیب‌پذیر اکثر کشورها علاوه بر پوشش بیمه‌ای نسبتاً با حجم نیاز کشور و اختلال در یادگیری کودکان و نوجوانان و احتمال ترک تحصیل از مدرسه است.

واژگان کلیدی: کووید-۱۹، همه‌گیری، فقر، رفاه اجتماعی، خدمات سلامت.

عنوان: بررسی چالش‌های اجتماعی تغییرات ساختار اداری سازمان تأمین اجتماعی در دو دهه اخیر

مجری: علی نوریان اردکانی

ناظر: یاسر باقری - مونا خورشیدی

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۹

چکیده

سازمان‌ها همواره در فرایندی متقابل نسب به تحولات پیرامونی خود شکل می‌گیرند؛ تغییراتی که تابعی از سیاست‌های درون سازمان و جریان‌های خارج از آن است. این پژوهش به بررسی تاریخچه ساختار تشکیلات سازمان تأمین اجتماعی و به چگونگی روند تغییرات تشکیلاتی این سازمان می‌پردازد. به همین جهت در ابتدا تلاش می‌کند تا خط زمانی تغییرات ساختار تشکیلات سازمان را ترسیم کند در بخش دوم با استفاده از گزارش‌ها، منابع موجود و همچنین مصاحبه‌های صورت گرفته با ۷ تن از مدیران وقت و پیشین سازمان تلاش شده است تا عوامل، زمینه‌ها و پیامدهای تغییرات در سه حوزه امور اقتصادی، امور فرهنگی و امور استانی سازمان تأمین اجتماعی با کنار هم گذاشتن روایت‌های تغییرات آن‌ها شناسایی شوند. سپس در بخش سوم، بنا به تحلیل روایت‌ها و مصاحبه‌ها به شرح وضعیت‌های تغییر پرداخته شد. این گزارش با استفاده از روش‌های مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و مصاحبه عمیق و نیمه ساخت یافته انجام شده است.

نتایج این طرح نشان می‌داد که همواره سه گروه در تغییر ساختار تشکیلات سازمان نقش‌آفرینی فعال ولی متفاوت داشته‌اند. گروه اول مدیر سازمان و کارشناسان منتخب او هستند که از طریق اقتدار به دست آورده توسط نهادهای بالادستی تغییرات را سامان می‌دهند. گروه دوم نیروی انسانی سازمان‌اند که هرچند در درون خود، دارای سلسله مراتبی متفاوت هستند اما نقش‌آفرینی آنان را می‌توان در همکاری یا عدم همکاری با تغییرات سازمانی مشاهده کرد. و در نهایت گروه سوم جریان‌های ذی‌نفع خارج از سازمان هستند که بنا بر منافع خود، از ابزارهایشان برای تأثیر بر سازمان استفاده می‌کنند. در نتیجه شناخت وضعیت‌های تغییر و نوع نقش‌آفرینی عوامل آن، به سازمان این امکان را می‌دهد تا در آینده بتواند فشارهای خارج از سازمان را تا حد امکان کنترل و تغییرات مطلوب خود را با توجه به گروه‌های درون سازمانی ایجاد کند.

واژگان کلیدی: تأمین اجتماعی، تغییرات سازمانی، تاریخ سازمان.

عنوان: ارزیابی وضعیت کودکان خانواده‌های کم‌درآمد شهر تهران در بحران کرونا

مجری: مروّنه وامقی

ناظر: مونا خورشیدی

گروه: مطالعات اجتماعی و فرهنگی

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این گزارش به اثرگذاری بحران همه‌گیری کووید-۱۹ بر کودکان خانواده‌های کم‌درآمد می‌پردازد و تلاش می‌کند تا مواردی مانند وضعیت سلامت، شرایط اجتماعی-اقتصادی، ایمنی و آموزش کودکان خانواده‌های کم‌درآمد در بحران کرونا و همچنین عوامل مرتبط با اثرات بحران کرونا بر وضعیت سلامت، شرایط اجتماعی-اقتصادی، ایمنی و آموزش کودکان خانواده‌های کم‌درآمد را ارزیابی و موردبررسی قرار دهد و بر اساس نتایج به‌دست‌آمده راه‌حل‌های سیاستی به‌منظور پیشگیری و کاهش اثرات بحران کرونا بر سلامت، شرایط اجتماعی اقتصادی، آموزشی و ایمنی کودکان خانواده‌های کم‌درآمد ارائه کند.

این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و همچنین مصاحبه عمیق و تحلیل مضمونی مصاحبه‌ها انجام شده است.

یافته‌های این مطالعه نشان می‌دهد که کودکان خانواده‌های کم‌درآمد شهر تهران در همه حوزه‌های مهم زندگی خود تحت تأثیر همه‌گیری بحران کرونا در معرض فشارهای متعدد و همزمانی قرار گرفته‌اند که بهزیستی آن‌ها را مورد تهدید جدی قرار می‌دهد. وضعیت نامطلوب اقتصادی خانواده‌های کم‌درآمد که به دنبال همه‌گیری وخیم‌تر شده است، نه‌تنها به دلیل از دست دادن امکان تأمین نیازهای اولیه چون خوراک و پوشاک بر سلامت جسمی و روانی کودکان تأثیرات جدی گذاشته است بلکه مانع از دسترسی کامل بخشی از کودکان کم‌درآمد و دسترسی آسان و قابل قبول سایر کودکان به معبود راه‌حل‌های جبرانی ارائه‌شده از سوی مدیریت کشور مانند آموزش مجازی شده که خود به منبع جدیدی از استرس و فشار روانی بر کودکان تبدیل شده است. به‌علاوه حمایت‌های انجام‌شده در حوزه‌های مختلف اقتصادی، آموزشی و سلامت عمدتاً شامل گروه‌های خاصی از خانواده‌ها مانند مهاجرین نشده است یا به‌هیچ‌روی کافی است. به این جهت کودکان این خانواده‌ها نیازمند توجه ویژه و حمایت‌های فوری‌تر و بیشتر نهادهای حکومتی هستند و ضروری است که مجموعه پیشنهادات کودکان، خانواده‌ها، کارشناسان و صاحب‌نظران این مطالعه در حوزه‌های مختلف زندگی آن‌ها موردتوجه قرار گیرد. در این میان برخی گروه‌های کودکان به دلیل آسیب‌پذیری بیشتر نیازمند اقدامات متناسب با شرایط خود و فوری‌تر هستند.

واژگان کلیدی: همه‌گیری کووید-۱۹، کرونا، کودکان، خانواده‌های کم‌درآمد، حمایت اجتماعی، مهاجرین.

مجری: سمانه علوی

ناظر: فردین یزدانی

گروه: اقتصاد و سرمایه‌گذاری

سال: ۱۳۹۹

چکیده

در این گزارش تلاش شده است با بهره‌گیری از مجموعه مطالعات جهانی و داخلی که به بررسی آثار اقتصادی ویروس کووید-۱۹ در سطح کشورها و در کشور خودمان ایران پرداخته شود. همچنین ضمن به تصویر کشیدن گستره تأثیرات اقتصادی این بیماری همه‌گیر بر شوک‌های عرضه و تقاضا و شوک‌های زنجیره تأمین و تشریح راهکارهای اقتصادی دولت‌ها برای مقابله با این شوک‌ها، پیشنهادات و راهبردهایی با توجه به راهکارهای مطرح‌شده عمومی در سطح کلان کشورها و اقدامات اجرایی در سطح کشور بیان شده است.

این طرح با استفاده از روش مطالعه کتابخانه‌ای و اسنادی انجام گرفته است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که شیوع و گسترش سریع بیماری حاصل از ویروس کووید-۱۹ در سراسر جهان با پیامدهای ناخواسته همراه خود شوک عظیمی به اقتصاد جهانی وارد نموده است. وقتی شوک‌های اقتصادی اتفاق می‌افتد لازم است سه منبع تشکیل‌دهنده آن را از هم تمایز دهیم که البته دو مورد اول عینی و ملموس هستند و مورد سوم رفتار افراد در بازارهای اقتصادی را رگم می‌زند:

اول شوک ناشی از تبعات سلامتی است چراکه افراد در بستر بیماری قادر به تولید GDP نیستند. دوم اثرات اقتصادی ناشی از اقدامات عمومی و خصوصی است چراکه بستن مدارس و کارخانه‌ها، محدودیت مسافرت‌ها و قرنطینه‌ها آن را ایجاد می‌کند. سوم آنچه به‌طور ذهنی در مغز همه ما در زمان اپیدمی‌ها اتفاق می‌افتد. به عبارت دیگر موارد فوق شوک‌های عرضه و تقاضا و شوک‌های زنجیره تأمین در اقتصاد را پدید می‌آورند، آنچه بیش و کم در تمامی اقتصادهای درگیر جهان قابل‌رؤیت است.

واژگان کلیدی: کووید-۱۹، اقتصاد جهانی، عرضه و تقاضا، اپیدمی.

**عنوان: چالش‌ها و تنگناهای اصلی حوزه رفاه و تأمین اجتماعی،
مبثنی بر اسناد بالادستی به‌ویژه قانون برنامه ششم توسعه**

مجری: هاله فرزانه

ناظر: نرگس اکبرپورروشن

گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این گزارش به بررسی و شناسایی چالش‌ها و تنگناهای حوزه رفاه و تأمین اجتماعی می‌پردازد و تلاش می‌کند تا تصویری شفاف و دقیق از چالش‌های حوزه رفاه و تأمین اجتماعی، اقدامات انجام‌شده در پاسخ به آن‌ها و همچنین انحراف‌های احتمالی از مسیر در نظر گرفته‌شده در برنامه ششم ارائه کند.

در این گزارش با استفاده از روش فرا تحلیل ساختارمند اسناد موجود، که توسط تیم مجرب پژوهشی و با استفاده از منابع موجود و بهره‌گیری از نظرات متخصصان و کارشناسان این حوزه و با تشکیل چندین جلسه انجام شده است، به بیان مهم‌ترین چالش‌های حوزه رفاه و تأمین اجتماعی پرداخته شده است.

درنهایت مهم‌ترین چالش‌ها و مسائل حوزه رفاه و تأمین اجتماعی در سه حوزه زیر احصاء شده‌اند:

- مساعدت اجتماعی شامل حمایت‌های اجتماعی، آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، مسکن، جوانان و زنان

- بیمه اجتماعی شامل حمایت‌های بیمه‌ای

- برنامه‌های بازار کار شامل سیاست‌های فعال بازار کار و کسب‌وکار و توسعه مشارکت بخش خصوصی و تعاونی

واژگان کلیدی: برنامه ششم توسعه، بیمه اجتماعی، رفاه و تأمین اجتماعی، بازار کار.

مجری: جواد طباطبایی منش

ناظر: شهرام غفاری - نرگس اکبرپور روشن

گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این گزارش با هدف تولید یک محتوای علمی یکپارچه و نظام‌مند و همچنین توسعه دانش فنی مرتبط با سازوکار ارزیابی اکچوئریال بیمه‌های درمان اجتماعی گردآوری شده است. در واقع، هدف این گزارش پاسخ به این سؤالات اصلی بوده است که «تعریف ارزیابی اکچوئریال درمان چیست» و «تهیه گزارش ارزیابی اکچوئریال درمان باید مبتنی بر چه استانداردها و روش‌هایی باشد». در این گزارش به تحلیل، تفسیر و تشریح ادبیات استاندارد و روش‌شناسی انجام محاسبات حرفه‌ای اکچوئریال بیمه درمان اجتماعی، به‌عنوان یکی از چالشی‌ترین حوزه‌های تعهدی بیمه‌های اجتماعی، پرداخته شده است.

در این گزارش از منابع کتابخانه‌ای، شامل مطالعات تطبیقی، پروژه‌های تحقیقی و تجربیات کاربردی مستند و موفق موجود در خصوص ارزیابی اکچوئریال بیمه درمان اجتماعی، استفاده شده است.

بر اساس دستاوردهای این مطالعه هر مدل اکچوئریال درمان اجتماعی معادله‌ای مالی است که در آن باید بین هزینه‌ها و درآمدها توازن وجود داشته باشد. این معادله برای تمام سیستم‌های بیمه‌های درمان اجتماعی، اعم از سیستم توازن درآمد با هزینه (PAYG)، اندوخته‌گذاری کامل و دوره‌های پوشش بیشتر از یک سال، معتبر است. مزایای درمانی بیمه‌های اجتماعی و بیمه‌های خصوصی ماهیتاً از نوع مزایای کوتاه‌مدت هستند که به‌صورت مستمر در دوره‌های زمانی معین (معمولاً سالانه) تأمین مالی می‌شوند. ارزیابی‌های اکچوئریال باید همواره بر اساس استانداردهای مورد تأیید مراجع رسمی و معتبر اکچوئری‌ها انجام شوند. این استانداردها چک‌لیستی برای اکچوئری‌ها و دستورالعملی مشخص برای مخاطبان بیرونی این طرح‌ها شامل حاکمیت سیاسی، دولت‌ها و سایر نهادهای مؤثر و مرتبط هستند. با توجه به اهمیت این موضوع، تعدادی از استانداردهای مربوط به ارزیابی اکچوئریال بیمه درمان اجتماعی از مجموعه رهنمودهای ILO-FACTS و استانداردهای فنی اکچوئریال (ASOP) در این گزارش ارائه شدند. بخشی از گزارش حاضر به تشریح ساختار یک گزارش استاندارد اکچوئریال بیمه درمان اجتماعی اختصاص یافت. بیان شد که چنین گزارشی به ترتیب دارای پنج بخش اصلی شامل (۱) خلاصه مدیریتی؛ (۲) مفاهیم اقتصادی، جمعیتی و حکمرانی؛ (۳) تجزیه و تحلیل وضعیت موجود و عملکرد جاری طرح؛ (۴) پیش‌بینی‌های اکچوئریال؛ (۵) نتایج و پیشنهادات و بخش ضمیمه مرتبط با آن است.

واژگان کلیدی: ارزیابی اکچوئریال، بیمه‌های درمان اجتماعی، سیستم توازن درآمد با هزینه.

**عنوان: معرفی حرفهٔ اکچوئری (لزوم بهره‌مندی از اکچوئری‌ها
در بیمه‌های اجتماعی، بیمه‌های تجاری و بانک‌ها)**

مجری: پدرام کامیاب

ناظر: هاله فرزانه - شیوا مهدی‌پور

گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این گزارش به معرفی حرفهٔ اکچوئری و لزوم بهره‌مندی از اکچوئری‌ها در بیمه‌های اجتماعی، بیمه‌های تجاری و بانک‌ها می‌پردازد. ابتدا تلاش می‌کند تا تاریخچه‌ای اکچوئری و بحثی در مورد چیستی آن ارائه کند. سپس به مهارت‌های موردنیاز یک اکچوئری و نقش آن در فضاهای حرفه‌ای مانند بیمه‌های تجاری، بانک‌ها و ... و فرایند تبدیل شدن به یک اکچوئری را تشریح می‌کند. درنهایت به وضعیت اکچوئری در جهان و ایران می‌پردازد.

این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است.

بر اساس دستاوردهای این مطالعه علم اکچوئریال در ایران حداقل از منظر آکادمیک چندان نوپا نیست و قدمت حضور این علم به‌عنوان یک‌رشتهٔ تخصصی دانشگاهی به بیش از دو دهه می‌رسد. این رشته که در ابتدا با نام دیگری آغاز به کار کرده بود در سال ۱۳۷۲ به سفارش بیمه مرکزی ایران، به‌طور رسمی توسط دانشگاه شهید بهشتی تهران راه‌اندازی گردید. اتفاق خوشایند بعدی در این زمینه ده سال بعد رخ داد، یعنی زمانی که این رشته در دانشکده اکو دانشگاه علامه طباطبایی تهران در مقطع کارشناسی ارشد پذیرای علاقه‌مندان این رشته گردید. ایجاد چنین بستر مناسبی در دو دانشگاه صاحب نام پایتخت، نوید یک شروع قدرتمند برای این رشته و در نگاه کلی‌تر برای حرفهٔ اکچوئری در ایران و به طبع آن بخش‌های متأثر از آن (از جمله صنعت بیمه، سازمان تأمین اجتماعی و نظام بانکی کشور) را می‌داد. امکان تحصیل دانشجویان علاقه‌مند به علم اکچوئریال در دو دانشگاه پایتخت (به‌ویژه در دانشکده اکو که از مزیت تحصیل به زبان انگلیسی نیز سود می‌برد) پتانسیل به‌مراتب بالاتری را برای شکوفایی این حرفه در کشور ایجاد نمود. اما صادقانه می‌توان گفت که تداوم این مسیر به شکوه آغاز آن نبوده است. رشته‌ای با سابقهٔ حضور بیش از دو دهه در کشور، آن‌چنان که می‌بایست به جامعه، شرکت‌ها و صنایع مخاطب آن معرفی نگردیده است.

واژگان کلیدی: علم اکچوئریال، بیمه‌های اجتماعی، حرفهٔ اکچوئری.

مجری: هادی اسماعیل پورمقدم

ناظر: امیر تیمور پاینده

گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این گزارش به بررسی ضرورت و نیاز به ارائه خدمات مراقبت‌های طولانی‌مدت برای سالمندان می‌پردازد و ضمن برآورد هزینه ارائه خدمات مراقبت‌های طولانی‌مدت؛ به پیش‌بینی روندهای آتی تغییرات هزینه خدمات این نوع مراقبت‌ها می‌پردازد. این گزارش ابتدا نظریه‌های مطرح‌شده پیرامون سالمندی و مشکلات ناشی از سالمندی و ضرورت نیاز به مراقبت از سالمندان در خانه می‌پردازد سپس به بررسی و مطالعه خدمات مراقبت‌های طولانی‌مدت در کشورهای آلمان و ترکیه می‌پردازد و بر اساس تجربیات این کشورها آموزه‌ها و راهکارهایی برای ارائه خدمات مراقبت سالمندی در ایران ارائه می‌کند.

این پژوهش از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای استفاده کرده است.

نتایج این مطالعه نشان‌دهنده رشد سریع در جمعیت سالمندان در جهان است، به‌طور کلی جمعیت جهان به‌سرعت در حال پیر شدن است و سرعت این تغییرات در کشورهایی با درآمد کم و متوسط بیشتر است؛ در سال‌های اخیر نرخ رشد جمعیت سالمند جهان با ۱۱۹٪ به‌طور قابل‌توجهی بالاتر از نرخ رشد جمعیت کلی جهان با نرخ ۱۱۲٪ بوده است. از طرف دیگر این افراد به علت تغییرات طبیعی ناشی از پیری و وجود بیماری‌های مختلف این دوران، مصرف‌کننده عمده خدمات و مراقبت‌های بهداشتی هستند. استراتژی جهانی سلامت و سالمندی، چارچوب مناسبی برای کشورهای مختلف در نظر گرفته است. این استراتژی بر تأمین پنج هدف استراتژیک شامل متعهد بودن به اقدامات سلامت سالمندی در هر کشور، ایجاد محیط‌های دوستدار سالمندان، همسویی سیستم‌های بهداشتی با نیازهای سالمندان، توسعه سیستم‌های پایدار مانند مؤسسات، انجمن‌ها و نهادهای مختلف برای ارائه مراقبت‌های طولانی‌مدت و افزایش رسیدگی به سلامت سالمندان، نیز تأکید دارد. تطابق و سازش با اثرات برگشت‌ناپذیر ناشی از سالمندی نرمال و سالمندی توأم با پاتولوژی که احتیاج به آموزش بیمار و خانواده‌اش دارد و پیشگیری از بروز ناتوانی و سعی در حفظ حداکثر عملکرد فرد، درمان‌های مدیکال در خصوص نقایص از جمله اجزای توان‌بخشی سالمندی هستند.

واژگان کلیدی: سالمندی، خدمات سلامت، تأمین اجتماعی، مراقبت‌های طولانی‌مدت.

**عنوان: اصلاحات سن بازنشستگی انجام شده در کشورها از
سال ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۸**

مجری: هاله فرزانه

ناظر: نرگس اکبرپورروشن

گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این گزارش به اصلاح سن بازنشستگی در سیستم تأمین اجتماعی برخی از کشورها می‌پردازد. پس از بررسی گزارشات ISSA و گزارش «اصلاحات اخیر بازنشستگی» OECD کشورهای روسیه، ترکیه، اتریش، چک، استرالیا، دانمارک، انگلستان، مجارستان، ژاپن، یونان، ایتالیا، ایرلند، آلمان، فنلاند، مکزیک، هلند و لهستان در سال‌های ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۹ تمهیداتی را در راستای اصلاح سن بازنشستگی اندیشیده‌اند. در این گزارش برنامه بازنشستگی فعلی و منابع مالی این کشورها به همراه اصلاح مرتبط با سن بازنشستگی موردنظر ارائه شده است.

این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است.

بر اساس نتایج این مطالعه برخی از اصلاحات مرتبط با سن بازنشستگی از سال ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۷ عبارت‌اند از: افزایش یک‌باره سن بازنشستگی از ۶۵ به ۶۷ سال در آلمان؛ افزایش سن بازنشستگی از ۶۲ به ۶۵ در سال ۲۰۱۶ در اتریش؛ افزایش یک‌باره سن بازنشستگی از ۶۰ به ۶۵ سال و افزایش تدریجی از ۶۵ به ۶۷ طی ۸ سال در انگلستان؛ افزایش یک‌باره سن بازنشستگی زنان از ۵۵ به ۶۰ و مردان از ۶۰ به ۶۵ و افزایش تدریجی سن بازنشستگی مردان و زنان به ۶۷ طی ۱۰ سال در ایتالیا؛ افزایش سن بازنشستگی زنان از ۵۸ و مردان از ۶۰ به ۶۵ طی ۴۰ سال در ترکیه؛ افزایش مقرر سن بازنشستگی از ۶۵ به ۶۹ (هرسال ۲ ماه) در سال ۲۰۱۷ در جمهوری چک؛ افزایش سن بازنشستگی برای متولدین ۱۹۵۴ به بعد از ۶۳ به ۶۵ در سال ۲۰۱۷ در فنلاند؛ ایجاد یک صندوق بازنشستگی جدید بیمه‌شدگان ۶۰ ساله یا بیشتر نزدیک به بازنشستگی (SBO) در مکزیک.

واژگان کلیدی: اصلاح سن بازنشستگی، تأمین اجتماعی، منابع مالی، OECD، ISSA.

عنوان: پیامدها و ابعاد بازنشستگی پیش از موعد بر اقتصاد و صندوق‌های بازنشستگی

مجری: نرگس اکبرپور روشن - شیوا مهدی پور

ناظر: شیوا مهدی پور

گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این گزارش به بررسی ابعاد مختلف اقتصادی و اجتماعی بازنشستگی پیش از موعد می‌پردازد. در این راستا، ابتدا تجربیات کشورهای منتخب برای اصلاحات در سن و سنوات بازنشستگی مرور شده و از طریق مقایسه با امید زندگی، نشان داده شده که چگونه کشورها در تناسب با افزایش امید زندگی، پارامترهای صندوق‌های بازنشستگی را به‌طور مداوم اصلاح می‌کنند. سپس، گزارش با مرور سیر تطور قوانین مربوط به سن و سابقه ملاک بازنشستگی در سازمان تأمین اجتماعی، شواهدی به دست می‌دهد که مسیری خلاف آنچه تصور می‌شود، در این حوزه در کشور طی شده است.

این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و تحلیل داده‌های موجود تهیه شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که قوانین بازنشستگی پیش از موعد از یکسو با کاهش درآمدهای صندوق‌های بیمه‌ای و از سوی دیگر، با افزایش هزینه‌های آن‌ها، پایداری مالی صندوق‌ها را به خطر می‌اندازند. این قوانین مغایر با اصول بیمه‌ای و دقیقاً معکوس روند اصلاحات صندوق‌های بازنشستگی در جهان هستند. قوانین بازنشستگی پیش از موعد تبعات ناشی از سالمندی جمعیت بر رشد اقتصادی را تشدید می‌کند. این قوانین با ورود مجدد مستمری‌بگیران به بازار کار، منجر به گسترش بخش غیررسمی می‌شوند و به دلیل تخصص و ارزانی نسبی این نوع نیروی کار، فرصت‌های شغلی جوانان را محدود می‌سازند. این قوانین در بلندمدت از طریق کاهش درآمدهای دولت از محل مالیات‌های مستقیم و افزایش هزینه‌های مستمری و لذا افزایش مخارج دولت ناشی از کمک به صندوق‌ها، اثرات منفی بر بودجه دولت دارند که متعاقباً ممکن است پیش‌زمینه افزایش تورم در کشور باشد. درنهایت بازنشستگی‌های پیش از موعد اساساً با ماهیت و مفهوم بازنشستگی، که با سالمندی و عدم توانایی برای انجام کار و فعالیت پیوند خورده، در تضاد هستند.

واژگان کلیدی: بازنشستگی پیش از موعد، سنوات بازنشستگی، پایداری مالی صندوق‌ها، اصلاحات صندوق‌های بازنشستگی.

عنوان: سازمان تأمین اجتماعی و بحران کرونا: مروری بر ۱۰۷ اقدام سازمان تأمین اجتماعی در مواجهه با کووید ۱۹
گروه بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

مجری: نرگس اکبرپورروشن

ناظر: روزبه کردونی

گروه: بیمه‌های اجتماعی و محاسبات

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این گزارش به معرفی و طبقه‌بندی اقدامات سازمان تأمین اجتماعی در مواجهه با کرونا می‌پردازد. در این گزارش، که به‌روزرسانی یکی از گزارش‌های پیشین مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی در این خصوص است، اهم اقدامات انجام‌گرفته توسط سازمان در پنج گروه کلی ارائه شده است. کنترل شیوع بیماری و قطع زنجیره انتقال ویروس؛ خدمت‌رسانی به بیماران کووید-۱۹؛ حمایت از کسب‌وکارها، بنگاه‌های تولیدی و کارفرمایان؛ حمایت از کارگران و بیمه‌شدگان؛ و اقدامات آموزشی، فرهنگی و پژوهشی در مواجهه با کرونا ارائه شده است.

این گزارش با مطالعه اسناد موجود و بررسی میدانی اقدامات انجام شده در سازمان تأمین اجتماعی در مواجهه با کرونا، تهیه شده است.

این گزارش نشان داده می‌دهد که سازمان تأمین اجتماعی با حداقل ۴۰ اقدام در حوزه کنترل شیوع بیماری و قطع زنجیره انتقال ویروس؛ ۲۱ اقدام در خدمت‌رسانی به بیماران کووید-۱۹؛ حداقل ۱۰ اقدام در حوزه حمایت از کسب‌وکارها، بنگاه‌های تولیدی و کارفرمایان؛ ۲۴ اقدام در حوزه حمایت از کارگران و بیمه‌شدگان و ۱۲ اقدام در حوزه آموزشی، فرهنگی و پژوهشی، تاکنون حداقل ۱۰۷ اقدام مؤثر در مواجهه با کرونا به انجام رسانده است و علاوه بر این، تعداد زیادی اقدام دیگر را برای این منظور در دستور کار خود دارد. سازمان، گرچه با انجام اقدامات ذکرشده در کاهش ابعاد و پیامدهای بحران نقش بسزایی داشته است، خود به‌عنوان بخش مهمی از اقتصاد، از شرایط بحرانی کنونی آسیب می‌پذیرد. علاوه بر این، اقدامات ذکرشده بر شدت میزان اثر طبیعی بحران بر سازمان افزوده است و این شرایط پایداری مالی سازمان را تهدید می‌کند. با این وجود سازمان اقدامات خود را در راستای مواجهه با پیامدهای بحران کووید-۱۹ ادامه می‌دهد.

واژگان کلیدی: همه‌گیری، کووید-۱۹، سازمان تأمین اجتماعی، بیمه بیکاری، خدمات سلامت.

عنوان: اطلاعات جامع در خصوص کرونا ویروس، عامل بیماری (COVID-۱۹)

مجری: عالیہ پوردست

ناظر: رضا تویسرکان منش

گروه: سیاست گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این گزارش به معرفی ویروس کرونای جدید می‌پردازد. کرونا ویروس‌ها، ویروس‌های بزرگ و پوشش‌دار و حاوی RNA هستند که جز عامل بیماری‌های زئونوز بوده و نوع انسانی آن عامل سرماخوردگی معمولی هست و در ایجاد گاستروانتریت (اسهال و استفراغ) نوزادان نقش داشته است. تاکنون ۶ نوع از کرونا ویروس‌ها باعث ایجاد بیماری در انسان شده و این کرونا ویروس جدید ۲۰۱۹ هفتمین نوع بیماری‌زا در انسان بوده است. ویروس جدید کرونا خاصیت بیماری‌زایی و کشندگی بیشتری نسبت به نوع ساده‌تر آن دارد و درعین حال از سرعت انتقال بیشتری برخوردار است که باعث همه‌گیری ابتلای به این ویروس در سراسر جهان شده است. این همه‌گیری بزرگ (پاندمی)، باعث پر شدن تخت‌های بیمارستانی، خستگی مفرط تیم‌های درمانی، کمبود شدید وسایل حفاظت فردی، ابتدا کارکنان بیمارستان، کمبود نیروی انسانی و گسترش بیماری و نگرانی در اکثر کشورهای دنیا شده است. این ویروس در آخر بهمن‌ماه ۱۳۹۸ بر اساس اعلام رسمی وارد ایران شده است

گزارش ابتدا توضیحاتی در مورد نوع ویروس، منشأ آن، نحوه گسترش و علائم و دیگر یافته‌های بالینی آن ارائه می‌کند. سپس توصیه‌هایی کلی برای پیشگیری از ابتلا به این ویروس ارائه می‌کند. در ادامه به تعریف موارد بیماری، خدمات تشخیصی-درمانی سرپایی و بستری و مراقبت‌های خاص این بیماران در منزل می‌پردازد. سپس دستورالعمل‌هایی برای شستشوی صحیح دست‌ها، تهیه مایع گندزدایی، توصیه‌های تغذیه‌ای، دستورالعمل‌های خاص برای مادران باردار و دیگر نکات آموزشی برای پیشگیری از ابتلای به این ویروس در محیط‌های مختلف، ارائه می‌کند. در انتها تلاش شده است تا پاسخ‌هایی علمی برای سؤالات متداول در این حوزه ارائه شود.

واژگان کلیدی: کرونا ویروس، کووید-۱۹، همه‌گیری.

عنوان: ارائه پیشنهادات سیاستی کنترل یا کاهش اثر تغییر اقلیم بر سلامت در ایران

مجری: گیتی بهرامی

ناظر: زهرا ترکاشوند

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۹

چکیده

تغییر اقلیم به صورت مستقیم و غیرمستقیم بر سلامت انسان‌ها تأثیر گذار است به طوری که یکی از عوامل مؤثر بر سلامت فیزیکی، اجتماعی و روانی گروه‌ها، مسائل مربوط به محیط زندگی آن‌ها هست و این مطالعه با در نظر گرفتن تغییرات اقلیمی در ایران و شرایط خاص آن به بررسی و شناسایی پیامدهای سلامت این تغییرات می‌پردازد و تلاش می‌کند با استفاده از شناسایی ریسک‌های سلامتی تغییر اقلیم در ایران برای کاهش و یا کنترل آن‌ها پیشنهادهایی ارائه کند.

این مطالعه از روش کیفی مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و بررسی مقایسه‌ای استفاده می‌کند.

نتایج تطبیقی این طرح نشان می‌دهد که بسیاری از اقدامات در برنامه راهبردی سازگاری با تغییر اقلیم در بخش بهداشت ناکافی بوده‌اند. برای هر یک از حوزه‌های مربوط به خطرات تغییر اقلیم اقداماتی پیشنهادی از قبیل ایجاد پایگاه اطلاعات بیماری‌های در دسترس و شفاف و همچنین تهیه نقشه ملی آسیب‌پذیری ناشی از افزایش دما، ارتقاء دسترسی به امکانات ارتباطاتی برای همه به منظور توسعه مشارکت مردمی، ارتقاء دانش در بخش سلامت و تغییر اقلیم، توسعه مراکز تحقیقات سلامت و تغییر اقلیم در دانشگاه‌ها، افزایش منابع موردنیاز، تقویت اطلاعات و برنامه‌ها در شغل‌های پرخطر، توسعه و گسترش روابط در زمینه مدیریت تغییر اقلیم، استفاده از تجارب جهانی، توسعه بخش‌های بیمارستانی مرتبط با بیماری‌های واگیر در مناطق آسیب‌پذیر در برابر افزایش دما، توسعه سیستم‌های ارتباطاتی برای ارسال هشدار در هنگام افزایش اشعه فرابنفش در مناطق آسیب‌پذیر، تقویت آموزش نیروی انسانی متخصص در زمینه بیماری‌های قلبی عروقی، تنفسی، سوءتغذیه، اسهال، چاقی و نوزادان در مناطق آسیب‌پذیر ارائه شدند.

واژگان کلیدی: تغییرات اقلیمی، سلامت روانی، پایگاه اطلاعات، نقشه ملی آسیب‌پذیری.

عنوان: بازنگری و ویرایش کدهای استخراجی در پژوهش «طراحی و تدوین مکانیسم‌های جاری‌سازی اخلاق، ارزش‌ها و فرهنگ‌سازمانی (EVC) در راستای ایجاد سیستم‌های رفتاری شایسته کارکنان در سازمان تأمین اجتماعی»

مجری: سید وحید میره‌بیگی

ناظر: شروین مشایخی

گروه: مدیریت، حکمروایی و فناوری

سال: ۱۳۹۹

چکیده

با توجه به این‌که پژوهش «طراحی و تدوین مکانیسم‌های جاری‌سازی اخلاق، ارزش‌ها و فرهنگ‌سازمانی (EVC) در راستای ایجاد سیستم‌های رفتاری شایسته کارکنان در سازمان تأمین اجتماعی»، دارای نقص‌های روش‌شناختی و ایرادات کلی‌ای از جمله عدم انسجام بخش‌ها، در خدمت هدف پژوهش قرار نگرفتن بخش‌های متنوع کار، ارائه یافته‌ها به صورت جدول و خالی از بحث و تفسیر، و موارد دیگر بوده است همچنین کدهای رفتاری تدوین شده نیز دارای نواقص آشکاری بود: برخی کدها انتزاعی بوده و بیشتر ماهیت هدف، ارزش و مأموریت سازمانی داشتند، برخی کدها بیشتر مضامین اخلاقی کلی بوده و ماهیت شعارگونه داشتند؛ بسیاری از کدها دارای همپوشانی بودند؛ برخی کدها زائد به نظر می‌رسید و حجم کلی کدها بسیار زیاد بود؛ همچنین، خلاء برخی کدهای ضروری محسوس بود؛ این پژوهش به بازنگری و ویرایش کدهای استخراجی پژوهش مذکور پرداخته است.

این پژوهش با استفاده از روش تحلیل ثانویه انجام شده است.

درنهایت در این پژوهش و در جریان ویرایش انجام شده، کدها بدین گونه تغییر کرده‌اند: الف- حذف می‌شدند. مانند کدهای متضاد با اهداف سازمان (مانند کدهایی که مروج سلطه بر کارکنان و موجب انفعال آن‌ها بودند)، کدهای متضاد با اصول تدوین کدهای رفتاری (مانند آن‌هایی که رفتار کارکنان در حیطة شخصی بیرون از سازمان را کنترل می‌کردند)، آن‌هایی که انتزاعی، از جنس اهداف و مأموریت‌های سازمانی، یا کلی و شعاری یا نامرتبط به سازمان بودند. ب- تجمیع و خلاصه می‌شدند. ج- منتقل می‌شدند (برای نمونه از کدهای عمومی به کدهای مدیران یا خدمات) و د- افزوده می‌شدند. شرح چرایی حذف و انتقال کدها در جداول پیوست آمده است.

واژگان کلیدی: کدهای رفتاری، رفتار شایسته سازمانی، تأمین اجتماعی، تحلیل ثانویه.

عنوان: ارزیابی و آسیب‌شناسی طرح پزشک خانواده شهری در استان‌های فارس و مازندران - مرور سیستماتیک

مجری: علیرضا حیدریان

ناظر: عبدالواحد خدامرادی

گروه: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این پژوهش به ارزیابی و آسیب‌شناسی اجرای طرح پزشک خانواده در استان‌های فارس و مازندران می‌پردازد. در این پژوهش در ابتدا تمام مقالات مرتبط با اثرگذاری طرح پزشک خانواده در ایران به زبان فارسی و انگلیسی گردآوری شده است و از مجموع ۵ پایگاه داده‌ای، ۳۳۴ مقاله مورد بررسی قرار گرفته است که از این میان، ۶۳ مقاله واجد شرایط لازم برای ورود به مطالعه بودند و برای ارزیابی نهایی مورد استفاده قرار گرفته‌اند. در این پژوهش طرح پزشک خانواده شهری از ۱۵ منظر (پوشش جمعیت، الگوی مراجعات، الگوی نسخه‌نویسی، هزینه‌ها، نظام ارجاع و سطح‌بندی خدمات، انتقال خدمات به سطح پزشکان عمومی، قابلیت‌های بالقوه طرح، شاخص‌های بهداشتی، منابع انسانی، پرداخت از جیب بیمه‌شدگان، سطح دسترسی به خدمات، زیرساخت‌ها، رضایتمندی و مقبولیت، فرهنگ‌سازی، اطلاع‌رسانی و آموزش، نظر صاحب‌نظران، چالش‌ها، نقاط ضعف و تهدیدات) مورد ارزیابی قرار گرفته است.

این مطالعه با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای و تحلیل محتوای کمی انجام گرفته است.

دستاوردهای این پژوهش نشان می‌دهد که طرح پزشک خانواده شهری علیرغم کاستی‌ها و چالش‌هایی که در خود دارد دستاوردهای مناسبی را برای حوزه سلامت به دنبال داشته باشد. اتخاذ سیاست‌های بیمه‌ای مناسب جهت همراهی مشروط با طرح می‌تواند منافع سازمان‌های بیمه‌گر را نیز در این امر به دنبال داشته باشد.

واژگان کلیدی: طرح پزشک خانواده، سازمان تأمین اجتماعی، بیمه‌های درمانی، استان فارس، مازندران.

عنوان: فراتحلیل نظرسنجی‌های داخلی و خارجی مرتبط با شیوع بیماری کرونا

مجری: سعیده گراوند

ناظر: روزبه کردونی

گروه: نظرسنجی و افکارسنجی

سال: ۱۳۹۹

چکیده

با همه‌گیری ویروس کووید-۱۹ تقریباً هرروزه نظرسنجی‌های زیادی در مورد اثرات ویروس کرونا بر زندگی مردم انجام می‌شود. این گزارش به بررسی و فراتحلیل برخی از نظرسنجی‌ها در داخل و خارج از کشور می‌پردازد در بخش خارجی نظرسنجی مؤسسه‌های Reconnect research و Abacus Data بررسی شده است و مهم‌ترین گزاره‌های آن‌ها استخراج شده است. در بخش داخلی نیز نظرسنجی معاونت اجتماعی و فرهنگی شهرداری در قالب سه موج و نظرسنجی آقای محمد فاضلی در قالب دو موج مورد مطالعه قرار گرفته است که مهم‌ترین عناوین و بخش‌ها آن‌ها گزارش شده است. در بخش پایانی این گزارش مطالعه موردی از کشور پاکستان ارائه شده است که نتایج آن برگرفته از نظرسنجی مؤسسه گالوپ پاکستان است.

این طرح با استفاده از روش فراتحلیل و تحلیل ثانویه انجام شده است.

نتایج این مطالعه بر اساس مقایسه موج‌های مختلف نظرسنجی‌ها نشان می‌دهد با گذشت زمان میزان اطلاعات مردم در مورد ویروس کرونا افزایش یافته است و اکثریت مردم پیش‌بینی‌های خوش‌بینانه‌ای در مورد رفع سریع این مشکل ندارند. برای مثال در ایالات متحده این آگاهی نسبت به موج‌های پیشین بیش از هفت درصد افزایش یافته است. همچنین نسبت افرادی که معتقدند اوضاع تحت کنترل نیست افزایش یافته است و به ۷۰ درصد رسیده است. بر اساس نتایج نظرسنجی محمد فاضلی، ذهنیت اکثریت پاسخگویان (۶۰٫۲ درصد) طول بحران کرونا را دو تا سه ماه برآورد می‌کند. بیش از نیمی از جامعه (۵۳٫۷ درصد) سه و بیش از سه ماه درگیری با بحران کرونا را مدنظر دارد، ۸۴٫۱ درصد پاسخ‌گویان برآوردی بیش از دو ماه برای طول کشیدن بحران کرونا دارند. از نظر مردم تهران عدم کنترل ورودی از کشور چین، مدیریت ضعیف دولت در درمان مبتلایان و قرنطینه نشدن قم مهم‌ترین دلایل شیوع کرونا در کشور بوده است. همچنین میزان اعتماد شهروندان تهرانی به آمار رسمی اعلام‌شده از سوی دولت درباره میزان ابتلا و فوت مبتلایان به کرونا پایین است. به طوری که ۴۶٫۷ درصد از شهروندان به میزان کم و خیلی کم و ۲۵٫۷ درصد به میزان زیاد و خیلی زیاد به آمار رسمی منتشر شده اعتماد دارند.

واژگان کلیدی: ویروس کرونا، فراتحلیل، نظرسنجی، گالوپ، ایالات متحده، پاکستان.

عنوان: الزامات افزایش جمعیت در آینده کشور و نگاهی به سیاست‌های مشابه در کشورهای منتخب

مجری: زهرا نوروزی

ناظر: روزبه کردونی

گروه: آینده پژوهی

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این گزارش به بحث تغییرات جمعیتی در آینده و سیاست‌گذاری‌ها در زمینه کنترل یا افزایش جمعیت در آینده می‌پردازد. در بخش اول این گزارش، چشم‌انداز جهانی در خصوص تکامل سیاست‌های جمعیتی بین سال‌های ۱۹۷۶ تا ۲۰۱۵ را در موضوعات اندازه جمعیت و رشد، ساختار سنی جمعیت، باروری، بهداشت باروری و برنامه‌ریزی خانواده، بهداشت و مرگ‌ومیر، توزیع فضایی، مهاجرت داخلی و مهاجرت بین‌المللی ارائه شده است و در بخش دوم این گزارش، اطلاعات ویژه کشور در مورد تکامل دیدگاه‌ها و سیاست‌های دولت از سال ۱۹۹۶ تا ۲۰۱۵ با توجه به اندازه و رشد جمعیت، ساختار سنی جمعیت، سطح باروری، سلامت باروری و تنظیم خانواده، سلامت و مرگ‌ومیر، توزیع فضایی، مهاجرت داخلی و مهاجرت بین‌المللی ارائه شده است.

این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای تهیه شده است.

بر اساس نتایج این گزارش بین سال‌های ۱۹۹۶ و ۲۰۱۵، نسبت کشورهای که در مناطق توسعه‌یافته سیاست‌های افزایش نرخ رشد جمعیت را اتخاذ کردند، از ۲۳ درصد به ۴۵ درصد افزایش یافته است. در همین دوره، نسبت کشورهای مناطق کمتر توسعه‌یافته با اتخاذ سیاست‌هایی برای کاهش نرخ رشد جمعیت بدون تغییر باقی مانده است (حدود ۵۰ درصد). در طی پنج سال گذشته، بسیاری از کشورها برای رفع پیری جمعیت (۶۸ درصد) اقداماتی انجام داده‌اند. سیاست‌های افزایش حداقل سن بازنشستگی یا افزایش سهم حق بیمه تأمین اجتماعی کارگران، یک سیاست بسیار متداول در برخی از کشورها بوده است (۳۲ درصد). در سطح جهان، اکثریت بزرگی از کشورها (۸۴ درصد) حمایت مستقیم از برنامه‌ریزی خانواده داشتند. کشورها در ۱۸ کشور پشتیبانی غیرمستقیم ارائه می‌دهند، در حالی که ۱۲ دولت از برنامه‌ریزی خانواده پشتیبانی نمی‌کردند.

واژگان کلیدی: سیاست پژوهی، جمعیت، باروری، آینده‌پژوهی، مرگ‌ومیر.

عنوان: روند تغییرات امید به آینده در جامعه ایران در سی سال اخیر

مجری: علیرضا ذاکری

ناظر: مهدی سلیمانی

گروه: نظرسنجی و افکارسنجی

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این گزارش به بررسی و مطالعه پژوهش‌های صورت گرفته در مورد تغییرات امید به آینده در سی سال گذشته و از منظر شخصی و اجتماعی پرداخته است و تلاش کرده است تا با بررسی پژوهش‌های صورت گرفته در این زمینه در دوره‌های مختلف و فراتحلیل آن‌ها، تحلیلی پیوسته از وضعیت امید به آینده در سی سال اخیر ایران ارائه کند.

این گزارش با استفاده از روش تحلیل ثانویه پژوهش‌های صورت گرفته قبلی تهیه شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که در یک نگاه کلی، پژوهش‌های اجتماعی نشان می‌دهند ایرانیان در طول چهل سال گذشته، علیرغم برخی فراز و فرودها، به‌طور کلی روندی از ناامید شدن را تجربه کرده است. جامعه ایران از یک وضعیت بسیار امیدوار به آینده خود و کشور در آستانه انقلاب، به سمت جامعه‌ای حرکت کرد که در ابتدای دهه ۷۰، از میزان امیدواران به آینده در آن کاسته شده بود. البته در آغاز دهه هفتاد، هنوز در بخش در اقلیت بزرگی از آن امید به آینده‌ای بهتر برای نسل‌های آینده وجود داشت. بر اساس نتایج پژوهش‌ها، در یک روند کلی، با ورود به دهه ۸۰، ناامیدی نسبت به جوه مختلف آینده جامعه، اعم از اقتصادی و اجتماعی و اخلاقی و مذهبی، در اکثریت جامعه عمیق‌تر و تا حدی تثبیت شد. امید به آینده سیاسی نیز اگرچه از تحولات سیاسی و به‌خصوص انتخابات سال ۱۳۹۲ به‌طور مقطعی تا حدی تأثیر مثبت پذیرفت اما نتوانست روند کلی نگرش ایرانیان درباره آینده را تحت تأثیر خود قرار دهد. در چنین وضعیتی، افراد در جامعه ایران در هراس از آینده‌ای منفی و هراسناک، هر چه بیشتر سودای نجات خود از فاجعه‌ای که انتظارش را می‌کشند، پیدا می‌کنند. از عوارض تداوم و تعمیق چنین ناامیدی، بی‌اعتنایی به سرنوشت جمعی و حقوق دیگران و تقویت نجات خود و خانواده است. وضعیتی که آن را می‌توان آن را شیوع «فردگرایی خودخواهانه» نامید.

واژگان کلیدی: امید به آینده، تغییرات اجتماعی، فردگرایی خودخواهانه، ناامیدی اجتماعی.

**عنوان: رصد پویای تحلیلی رسانه‌های منطقه آسیای غربی
و رسانه‌های بین‌المللی در سال ۲۰۲۰ با تمرکز بر رخدادها و
روندهای حوزه تأمین اجتماعی، رفاه و سیاست‌گذاری اجتماعی**

مجری: سینا چگینی

ناظر: محمد عادل

گروه: نظرسنجی و افکارسنجی

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این طرح تلاش می‌کند تا تصویری از تحولات اجتماعی و اقتصادی سیاست‌گذاری اجتماعی به‌طور عام و رفاه و تأمین اجتماعی به‌طور خاص در کشورهای مختلف ارائه کند. طرح در دو حوزه ابتدا به تحلیل به‌روز از تحولات حوزه رفاه و تأمین اجتماعی در سطح جهان و ارائه تصویری انضمامی، عینی و دقیق از جوامع مختلف می‌پردازد؛ سپس برای فراتر رفتن از توصیف صرف وقایع به برشمردن سیاست‌ها و حرکت به‌سوی دستیابی به روندها و گفتمان‌های کلی‌تر حاکم بر این توصیفات حرکت می‌کند. همچنین تلاش می‌کند تا داده‌های اولیه برای تحقیقات پژوهشی و دانشگاهی گسترده‌تر در خصوص نظام‌های رفاه و تأمین اجتماعی در کشورهای مختلف برای پژوهشگران و علاقه‌مندان حوزه رفاه و تأمین اجتماعی فراهم کند.

این طرح با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است.

درنهایت در این طرح چهار گزارش ارائه شده است که بخشی از دستاوردهای این گزارش نشان می‌دهد که جهان پس از پاندمی کرونا جای متفاوتی نسبت به دنیایی است که پیش‌تر می‌شناختیم. شاخص لگاتوم در سال ۲۰۲۰ نشان داد که از روند کامیابی کشورهای جهان پس از همه‌گیری کووید-۱۹ کند شده است و وضعیت رفاهی کشورهایهایی که از زیرساخت‌های مناسب برای مقابله با بیماری برخوردار نیستند، وخیم‌تر شده است. در این وضعیت و با تسریع سالمند شدن جمعیت جهان، تأمین اجتماعی و گسترش پوشش برنامه‌های آن نه‌تنها می‌تواند از مشکلات اقشار اجتماعی کم کند و به بهزیستی آن‌ها کمک نماید، بلکه به میزان زیادی از نگرانی‌های آن‌ها در مورد تأمین معیشت و آینده نیز می‌کاهد. همچنین کشورهای منطقه هرچقدر از اقتصاد قوی‌تری برخوردار باشند، بهتر می‌توانند همه‌گیری را تحت کنترل دریاورند و از میزان ابتلا و مرگ‌ومیر بکاهند.

واژگان کلیدی: رفاه، تأمین اجتماعی، تحولات رفاهی، سیاست‌گذاری اجتماعی، رصد، رسانه‌های بین‌المللی.

عنوان: سیمای ثبت‌نام‌کنندگان در خواست بیمه بیکاری مشمول قانون بیمه بیکاری در سامانه ثبت در خواست بیمه بیکاری

مجری: علی محمد سیاهکارزاده

ناظر: روزبه کردونی

گروه: رصد و ارزیابی

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این گزارش با بررسی و توصیف برخی از مهم‌ترین ویژگی‌های ثبت‌نام‌کنندگان در سامانه بیمه بیکاری (نه الزاماً مشمولین) در دوران شیوه و همه‌گیری کووید-۱۹ می‌پردازد. با شیوع ویروس کرونا و اعمال محدودیت‌ها در تعاملات، بسیاری از افراد شغل خود را از دست دادند. با توجه به اینکه تعدادی از این افراد در شمول قانون بیمه بیکاری قرار داشتند و متقاضی دریافت مقرری بیمه بیکاری بودند، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی سامانه آنلایین ثبت درخواست بیمه بیکاری را برای جلوگیری از مراجعه حضوری متقاضیان به ادارات کل استانی و مراکز کاریابی و حفظ سلامت آن‌ها راه‌اندازی کرد. به این ترتیب، متقاضیان بیمه بیکاری می‌توانستند با مراجعه به سامانه bimebikari.mcls.gov.ir درخواست خود را ثبت و به صورت الکترونیکی آن را پیگیری کنند. بر اساس اطلاعات این سامانه، تعداد ۸۷۱ هزار و ۴۸۷ نفر، که از اسفندماه ۱۳۹۸ تا ۳۱ اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۹ بیکار شده بودند، برای دریافت بیمه بیکاری در سامانه ثبت‌نام کردند. بدیهی است که بسیاری از این افراد در پالایش‌های بعدی غیرمشمول شناخته شده‌اند.

این گزارش با استفاده از روش تحلیل داده‌های موجود انجام شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که ۲۲ درصد ثبت‌نام‌کنندگان دارای قرارداد دائم و ۷۸ درصد دارای قرارداد موقت هستند. ۶۱٫۳ درصد در بخش خدمات، ۳۳٫۲ درصد در بخش صنعت و ۱٫۹ درصد در بخش کشاورزی مشغول به فعالیت بوده‌اند. پنج استان تهران، فارس، اصفهان، خراسان رضوی و آذربایجان شرقی، به ترتیب با ۱۶۸۴۰۴، ۸۸۹۳۴، ۷۴۹۷۵، ۵۷۶۳۴ و ۵۱۸۳۴ نفر، بیشترین تعداد ثبت‌نام‌شدگان در سامانه بیمه بیکاری را به خود اختصاص داده‌اند. استان‌های اصفهان، فارس و زنجان به ترتیب با ۱۲٫۸ درصد، ۱۰٫۱۲ درصد و ۹٫۶۵ درصد بیشترین نسبت ثبت‌نام‌شدگان به جمعیت تحت پوشش سازمان تأمین اجتماعی را به خود اختصاص داده‌اند. ۷۵٫۵ درصد از افراد ساکن مناطق شهری و ۲۰٫۱ درصد ساکن مناطق روستایی هستند. از میان این افراد، معادل ۱٫۳ درصد دارای معلولیت تحت پوشش سازمان بهزیستی هستند و ۱۱۸۷ نفر، معادل ۰٫۱۴ درصد، دارای بیماری خاصی هستند.

واژگان کلیدی: کووید-۱۹، بیمه بیکاری، سازمان تأمین اجتماعی، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، متقاضیان بیمه بیکاری.

عنوان: نظرسنجی از شهروندان پیرامون برخی ابعاد اجتماعی و اقتصادی شیوع ویروس کرونا در استان خوزستان

مجری: سعیده گراوند

ناظر: مهدی سلیمانیه

گروه: نظرسنجی و افکارسنجی

سال: ۱۳۹۹

چکیده

این گزارش به نظرسنجی از شهروندان خوزستانی پیرامون برخی ابعاد اجتماعی و اقتصادی شیوع ویروس کرونا در استان خوزستان می‌پردازد. در این نظرسنجی تلاش شده است تا برخی ابعاد مهم اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مربوط به شیوع این بیماری عالم‌گیر در این استان شناسایی شود و با استفاده از این داده‌ها و تحلیل‌های منتج از آن، تلاش شود زمینه برای مداخلات جامعه‌محور باهدف کاهش آسیب‌های این پدیده چندبعدی از سوی سیاست‌گذار فراهم گردد.

در این پژوهش از روش پیمایشی از نوع تلفنی استفاده شده است. جامعه آماری این پژوهش شامل تمام زنان و مردان بالای ۱۵ سال ساکن در استان خوزستان است که و ۶۹۰ نفر مصاحبه تلفنی انجام شده است.

مهم‌ترین نتایج این پژوهش به شرح زیر است: میزان هزینه خانوار ۷۳ درصد پاسخگویان خوزستانی بالای چهار میلیون تومان در ماه است. حدود ۵۰ درصد مردم خوزستان بر اساس نتایج این نظرسنجی معتقدند که خرید لوازم بهداشتی به دلیل شیوع ویروس کرونا باعث شده است تا هزینه‌های روزمره آن‌ها به مقدار زیادی افزایش یابد. حدود نیمی از پاسخگویان بر این باورند که برآثر شیوع ویروس کرونا، ۳۰ درصد درآمدشان را در خوزستان از دست داده‌اند. ۴۴ درصد از پاسخگویان ابراز کرده‌اند که کسب‌وکارشان به دلیل شیوع کرونا آسیب دیده است. ۶۴ درصد مردم خوزستان به عملکرد کادر درمانی بیمارستان‌های خوزستان در مقابله با ویروس کرونا اعتماد زیادی دارند.

واژگان کلیدی: کرونا، همه‌گیری، خوزستان، کادر درمان.

تهیه و تدوین: مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی
ناظر: صندوق بازنشستگی کشوری و مؤسسه راهبردی بازنشستگی صبا
گروه: مدیریت، حکمروایی و فناوری
سال: ۱۴۰۰

چکیده

این گزارش به موضوع مسئولیت اجتماعی و پایداری آن در صندوق بازنشستگی کشوری می‌پردازد و تلاش می‌کند تا ضمن بررسی اثرات افزایش رضایت و اعتماد بازنشستگان بر تحقق سیاست‌های رفاه اجتماعی وزارت رفاه، کار و تأمین اجتماعی راهکارهایی برای افزایش سطح رضایتمندی و اعتماد بازنشستگان ارائه کند و دریابد که چه ترکیبی از خدمات می‌تواند حداکثر رضایتمندی و اعتماد را در نزد بازنشستگان ایجاد کند و چه ابزارها و بسترهایی جهت ارائه خدمات ایجادکننده رضایت و اعتماد موردنیاز است.

این پژوهش با استفاده از مطالعه اسناد و تحلیل داده‌های موجود انجام شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که آنچه بازنشستگان به‌عنوان فعالان زیست نظام بازنشستگی خواهان به دست آوردن آن هستند عبارت‌اند از: بازدهی مطلوب حاصل از سرمایه‌گذاری، کیفیت زندگی و توانگری. این سه جریان ارزش‌گویی ابعاد اقتصادی و اجتماعی فعالیت‌های صندوق است. ابعاد اجتماعی فعالیت صندوق عمدتاً در خلق ارزش برای ذینفعان در دو بعد توانگری و بهبود کیفیت زندگی قرار می‌گیرد. بنابراین صندوق باید به‌منظور خلق ارزش اجتماعی برای ذینفعان و فعالان زیست نظام بر روی ارتقاء سطح توانگری و کیفیت زندگی متمرکز شود.

واژگان کلیدی: مسئولیت اجتماعی، صندوق بازنشستگی کشوری، توسعه اجتماعی، پایداری.

عنوان: سنجش شاخص ترکیبی رفاه اجتماعی ایران طی سه دهه اخیر

مجری: سید حسین محقق‌ی‌کمال

ناظر: یکتا آشوری

گروه: رصد و ارزیابی

سال: ۱۴۰۰

چکیده

این طرح به ارزیابی رفاه اجتماعی در ایران با استفاده از شاخص‌های ترکیبی می‌پردازد. رفاه اجتماعی یک مفهوم چندبعدی است، برای ارزیابی آن نیز بایستی از ابزارهای سنجش مفاهیم چندبعدی مانند رفاه اجتماعی، شاخص‌های ترکیبی (Composite indicators) استفاده کرد. در این گزارش، ابتدا شاخص ترکیبی رفاه اجتماعی با استفاده از متدولوژی ساخت شاخص‌های ترکیبی در ده گام متوالی تدوین شد. سپس روند شاخص رفاه اجتماعی و ابعاد آن (بهبودی و فلاکت) در طی سه دهه اخیر از سال ۱۳۶۸ تا ۱۳۹۸ اندازه‌گیری شد. همچنین برای بررسی قدرت تبیینی شاخص جدید، شاخص رفاه سن محاسبه و با شاخص ترکیبی مطالعه حاضر مقایسه شد. در نهایت، تغییرات رفاه اجتماعی طی شش برنامه توسعه اقتصادی - اجتماعی بعد از انقلاب و چهار دولت سازندگی، اصلاحات، عدالت محور و تدبیر و امید بررسی و مورد مقایسه قرار گرفت. این طرح با استفاده از روش تحلیل داده‌های موجود و تحلیل ثانویه انجام گرفته است.

بر اساس یافته‌های این پژوهش، شاخص رفاه اجتماعی ایران نوسانات گسترده‌ای را طی ۳۱ سال گذشته پشت سر گذاشته است. علاوه بر این، به ترتیب بهترین و بدترین وضعیت رفاهی به سال‌های ۱۳۹۶ و ۱۳۶۸ مربوط می‌باشد. در مجموع، نرخ بیکاری و تورم بالا، توزیع نابرابر درآمد، بهره‌وری پائین نیروی کار، اتلاف منابع و سرمایه‌های انسانی و مادی از جمله نشانه‌های توسعه‌یافتگی پائین و در نتیجه بهره‌مندی پائین افراد از رفاه اجتماعی مطلوب می‌باشد. به همین دلیل، پایش تحولات رفاه اجتماعی به صورت طولی (در طی سال‌های مختلف) و اکولوژیک (به صورت منطقه‌ای و استانی) بایستی به دقت و با حساسیت بالا مورد توجه و تأکید قرار گیرد. در این راستا، اصلاح نظام مالیاتی در جهت باز توزیع بهینه درآمد و ثروت، اصلاح نظام بانکی کشور در جهت افزایش کارایی و هدایت نقدینگی به بخش تولید، گسترش پوشش و کیفیت نظام تأمین اجتماعی، هدفمندی یارانه‌ها و استفاده از یارانه‌های مشروط، گسترش و تقویت فعالیت تعاونی‌ها و... می‌تواند در افزایش رفاه اجتماعی جامعه نقشی کلیدی داشته باشد.

واژگان کلیدی: رفاه اجتماعی، شاخص ترکیبی، ایران، بهبودی، فلاکت، برنامه‌های توسعه.

مجری: راضیه شامخ نیا

ناظر: مرتضی خوش‌آمدی - مهدی امیدی

گروه: آینده‌پژوهی

سال: ۱۴۰۰

چکیده

این گزارش به‌طور خاص به تغییرات احتمالی زندگی در حوزه سلامت و مراقبت‌های بهداشتی در دوران همه‌گیری کرونا و پساکرونا می‌پردازد و تلاش کرده است تا به مواردی مانند شناسایی بازیگران کلیدی و نقش آن‌ها در کنترل بیماری، بررسی نابرابری‌های موجود در حوزه سلامت و ابزارهای جهانی مقابله با آن، چالش‌های فن‌آوری‌های موجود و نوظهور در حوزه سلامت در آینده و رویکردهای جدید به‌نظام سلامت و سناریوهای آینده آن بپردازد. درنهایت نیز چشم‌انداز یا آینده مطلوب و پیشنهادها و راهبردهایی در حکم نقشه راه برای بهبود وضعیت سلامت عمومی در جهان پساکرونا مطرح شده است.

این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای تهیه شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که با پایان یافتن کرونا سناریوی متعارف این است که دولت‌های حاضر کم‌هزینه‌ترین تغییرات را حفظ کنند و باقی تغییرات در حوزه سلامت را دوباره به ابر شرکت‌ها بسپارند. سناریوی مطلوب این است که با اهمیت یافتن نیازهای بهداشتی رایگان یا کم‌هزینه که فقط می‌توان آن را از دولت‌ها انتظار داشت، نه از بازار، دوباره به دولت‌های قوی با اهداف رفاهی اقبال بیشتری شود. چنانچه این احتمال، به واقعیت تبدیل شود می‌توان انتظار داشت که بعد از بحران «کووید-۱۹» اصلاحات جدی در حوزه سلامت در دستور کار سازمان‌های و نهادهای مربوطه قرار گیرد.

واژگان کلیدی: همه‌گیری کووید-۱۹، پساکرونا، سلامت، مراقبت‌های بهداشتی.

عنوان: جهان پس از کرونا: حکمرانی، دولت و سیاست

مجری: سید علی محمد کامران راد

ناظر: مرتضی خوش آمدی - مهدی امیدوی

گروه: آینده پژوهی

سال: ۱۴۰۰

چکیده

در این گزارش تأثیرات پاندمی «کووید-۱۹» بر سطوح مختلف حکمرانی، اعم از حکمرانی جهانی، منطقه‌ای، ملی و محلی و همچنین چشم‌انداز آتی آن در جهان پساکرونا بررسی شده است و مواردی مانند مسئله حکمرانی و سناریوهای آینده، سناریوهای آینده حکمرانی جهانی و در نهایت ساختار قدرت جهانی در دنیای پساکرونا، گسترش منطقه‌گرایی و پیوندهای اقتصادی و سیاسی دولت‌ها در قالب سازمان‌ها و پیمان‌های منطقه‌ای و حکمرانی در سطح ملی پرداخته شده است.

این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای تهیه شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که تغییرات ناشی از بحران کرونا در روابط بین‌الملل و حکمرانی جهانی، به احتمال زیاد با نوعی عقب‌نشینی از جهانی‌شدن به شکل مرسوم آن مواجه خواهیم بود و شکل جدیدی از جهانی‌شدن با تأکید بر پیوندهای اقتصادی منطقه‌ای گسترش خواهد یافت. بخش مهمی از گسترش همگرایی منطقه‌ای و منطقه‌گرایی در قالب سازمان‌های منطقه‌ای ظهور و بروز پیدا خواهد کرد و گسترش سازمان‌ها و نهادهای منطقه‌ای در نهایت به گسترش ارزش‌های مشترک، ساختار نهادی و قابلیت‌های سازمان‌ها برای مدیریت و تأثیرگذاری بر دولت‌ها و شهروندان کشورهای عضو بازمی‌گردد، همچنین بحران کرونا اهمیت نهاد دولت در مواجهه با بحران‌های جهانی را بار دیگر آشکار کرد. دولت‌ها در مواجهه با پاندمی کرونا تلاش کردند تا از یک‌سوی شیوع بیماری جلوگیری کنند و از سوی دیگر با تبعات اقتصادی و اجتماعی ویروس مانند گسترش نابرابری و کمک به اقشار ضعیف و آسیب‌پذیر مبارزه کنند. در نتیجه، دولت‌ها در جهان پساکرونا بزرگ‌تر خواهند شد و نفوذشان در حوزه‌های مختلف اقتصادی و اجتماعی نیز گسترش خواهد یافت.

واژگان کلیدی: همه‌گیری کرونا، پساکرونا، حکمرانی، روابط بین‌الملل، جهانی‌شدن.

مجری: محمود ایرانی فرد

ناظر: مرتضی خوش آمدی

گروه: آینده پژوهی

سال: ۱۴۰۰

چکیده

این گزارش به مسئله اقتصاد اجتماعی و وضعیت آن در دوران پسا کرونا می پردازد و تلاش می کند ضمن بررسی و توصیف وضعیت فعلی اقتصاد اجتماعی تحت تأثیر همه گیری کووید-۱۹ به سناریوهای احتمالی در حوزه های تغییر اولویت های اجتماعی، رشد فن آوری های جدید، افزایش فعالیت در حوزه خدمات تأمین اجتماعی، مشارکت مؤثرتر در روندهای تصمیم گیری، تعامل بیشتر با دولت و بازار افزایش نقش اقتصاد اجتماعی در طراحی الگوهای اقتصادی- اجتماعی می پردازد.

این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه ای تهیه شده است.

نتایج این مطالعه نشان می دهد که برای ترسیم بهتر چشم انداز آتی اقتصاد اجتماعی بر پایه روندهای موجود، می توان سه سناریوی محتمل را در نظر گرفت. «سناریوی اول» با این فرض مطرح می شود که همه گیری به کمک واکسیناسیون و دیگر اقدامات یا شرایط غیرمترقبه دیگر فروکش کند و احتمال بازگشت ادواری آن نیز بسیار اندک باشد. در این صورت نمی توان انتظار داشت موقعیت سازمان های اقتصاد اجتماعی چندان تغییری کند. «سناریوی دوم» با این فرض تحقق پذیر است که همه گیری تا اطلاع ثانوی ادامه داشته باشد. در این صورت انتظار می رود نقش سازمان های اقتصاد اجتماعی بیشتر شود. «سناریوی سوم» بر اساس این فرض قابل طرح است که همه گیری نه پایان قطعی داشته باشد و نه تداوم بی وقفه، بلکه با بازگشت های ادواری با شدت های متفاوت روبه رو باشیم. در این سناریو می توان انتظار داشت بر اثر فرسایش های مالی سازمان های دولتی، ابتکار عمل شرکت های خصوصی به کمک نوآوری های فن آورانانه بیشتر شود و اقتصاد اجتماعی به رقابت یا همکاری با شرکت ها بپردازد.

واژگان کلیدی: همه گیری کووید-۱۹، پسا کرونا، اقتصاد اجتماعی، سناریوهای آینده.

عنوان: جهان پس از کرونا: کار و تأمین اجتماعی

مجری: راضیه شامخ‌نیا

ناظر: مرتضی خوش‌آمدی - مهدی امیدوی

گروه: آینده‌پژوهی

سال: ۱۴۰۰

چکیده

در گزارش به‌طور خاص بر تغییرات احتمالی زندگی در حوزه کار و تأمین اجتماعی پرداخته شده و چند مسئله مهم کار و تأمین اجتماعی مانند (۱) تغییرات کسب‌وکار؛ (۲) سیاست‌های حمایتی دولت؛ (۳) چشم‌اندازها و سناریوها و پیشنهادات را مطرح کرده است.

این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای تهیه شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که سناریوهای آینده در اغلب موارد بازگوکننده غلبه نوعی چشم‌انداز کوتاه‌مدت و دوری از آینده‌نگری در بازار کار و بخش خصوصی و حتی سازمان‌های زیرمجموعه دولتی است. برخی از مهم‌ترین سناریوهای محتمل را می‌توان این‌گونه برشمرد: تقاضا برای دیجیتالی‌شان و گسترش زیرساخت‌های ارتباطی بسیار بیشتر خواهد شد. تقاضا برای قراردادهای پیمانکاری، مشاغل گیگ و دورکاری افزایش سرسام‌آور خواهد داشت. ترکیب‌های شغلی جدید با مشاغلی که در ایام کرونا از بین رفته‌اند همخوانی نخواهند داشت و شغل‌های جدید به وجود خواهند آمد. نیاز بازار کار برای مشاغل عمدتاً یدی، غیر شناختی، غیر فنی و بی‌نیاز از مهارت‌های دیجیتالی کم‌تر خواهد شد و به‌تبع آن مشاغل مبتنی بر مهارت‌های دیجیتالی و شناختی و نیز نیازمند به روحیه خاص و متناسب با حرفه مدنظر افزایش می‌یابند. البته این بدان معنا نیست که مشاغل یدی و بی‌نیاز از مهارت‌های خاص از بین خواهند رفت یا بسیار کم‌رنگ خواهند شد. طبق آمارها امروز نیاز به چنین مشاغلی نزدیک به ۵۴ درصد است و بر مبنای برآوردها در سال ۲۰۳۰ این رقم به ۳۲ درصد کاهش پیدا خواهد کرد. کسب‌وکارهای کوچک که به‌شدت تحت تأثیر «کووید-۱۹» قرار گرفته‌اند با افزایش اتوماسیون آسیب‌های جبران‌ناپذیری خواهند دید. افراد کم‌درآمد و کم‌سواد در دهه پیشرو در معرض بیشترین آسیب شغلی خواهند بود و به‌تبع آن در صورت بی‌توجهی نهادهای ذی‌ربط، شکاف درآمدی و نابرابری ناشی از آن افزایش بی‌سابقه‌ای خواهد داشت.

واژگان کلیدی: همه‌گیری کووید-۱۹، پساکرونا، رفاه اجتماعی، بازار کار، سیاست‌های حمایتی.

عنوان: نابرابری و مخاطرات بیش‌تر "جامعه در ریسک" برای فقرا

مجری: علی دینی‌ترکمانی - زهرا نوروزی

ناظر: مهدی امیدی

گروه: آینده‌پژوهی

سال: ۱۴۰۰

چکیده

این گزارش به این پرسش می‌پردازد که آیا موقعیت جدید جهانی تحت تأثیر همه‌گیری کرونا همراه با عمیق‌ترین رکود جهانی و فراگیرترین دلهره جهانی، دلالت‌های مهمی در عرصه نظریه‌پردازی اقتصاد سیاسی و ساماندهی نظام اقتصادی و اجتماعی در مبارزه با فقر دارد؟ جهت پاسخ به این پرسش مباحثی در مورد کرونا به‌مثابه مصداقی قوی از مفهوم و نظریه جامعه در ریسک و همین‌طور مصداقی قوی از رویکرد هستی‌شناسانه اجتماع‌گرا. کرونا به‌مثابه مصداقی تاریخی مهم در تأیید نظریه عدالت را ولز، دموکراتیزه شدن نظام تولید و توزیع ثروت و درآمد، به‌مثابه مهم‌ترین راه‌کار برای مبارزه با فقر و مواجهه مطلوب با مخاطرات جامعه در ریسک مطرح شده است.

این گزارش با استفاده از روش تحلیلی توصیفی و با مراجعه با اسناد و مطالعات کتابخانه‌ای و داده‌های موجود تهیه شده است.

بر اساس نتایج این گزارش، جامعه تحت تأثیر همه‌گیری کرونا در معرض ریسک‌های غیرقابل‌پیش‌بینی قرار دارد که همچون شبحی ناگهان بر فراز جهان ظاهر می‌شود و بیش‌ترین آسیب را به فقرا می‌زند. در این موقعیت، با عایق‌بندی اجتماعی (دموکراتیزه کردن نظام تولید و توزیع ثروت در سطح ملی و جهانی) در برابر این ریسک‌ها، هم می‌توان آسیب‌های بعد از ظهور بیماری چون کرونا را حداقل کرد و هم می‌توان از این طریق راهی برای کنترل نسبی سرعت حرکت ماشین تحولات فناورانه ریسک‌زا فراهم نمود. همچنین کرونا با قاطعیت بالا رویکرد اجتماعی‌گرا به جامعه را تأیید و رویکرد لیبرالی و نئولیبرالی "جامعه چیزی نیست جز جمع جبری افراد را" رد می‌کند؛ بنابراین، قلمروی وجودی آدمی فقط محدود به خود وی نمی‌شود. فردیت وی، درعین‌حال، تحت تأثیر محیط اجتماعی است که در آن زندگی می‌کند.

واژگان کلیدی: همه‌گیری کرونا، نابرابری، اقتصاد سیاسی، مبارزه با فقر.

عنوان: جهان پس از کرونا: اقتصاد کلان جهانی

مجری: محمود ایرانی فرد

ناظر: مرتضی خوش آمدی - مهدی امیدوی

گروه: آینده پژوهی

سال: ۱۴۰۰

چکیده

این گزارش به آثار کرونا بر روندهای اقتصاد کلان جهانی می‌پردازد و مباحثی در مورد شوک‌های وارده به اقتصاد کلان، شوک به بهره‌وری کل، عوامل شوک به صرف ریسک، شوک به سیاست مالی دولت‌ها و ارزیابی آثار کرونا بر آینده اقتصاد کلان جهانی و همچنین آینده اقتصادی چین و زنجیره‌های تأمین آینده سرمایه مالی می‌پردازد.

این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای تهیه شده است.

نتایج این مطالعه به سه سناریوی احتمالی در مورد آینده اقتصاد کلان می‌پردازد. در سناریوی اول بر اثر اجرای موفق واکسیناسیون، با کاهش اقدامات مالی دولت در بخش سلامت، راه افتادن زنجیره تأمین جهانی، راه افتادن کسب‌وکارها و افزایش ثبات مالی شرکت‌ها مواجه خواهیم بود. در سناریوی دوم اگر واکسیناسیون در کشورهای جهان ادامه یابد، اما سرعت آن افزایش نیابد. در این صورت جهش‌های نامنتظره و ویروس می‌تواند شوک‌های جدیدی بر بخش‌های سلامت و سپس اقتصاد کلان جهانی وارد آورد. در سناریوی سوم واکسیناسیون عمومی با شکست مواجه شود. این شکست هزینه‌هایی را که تا امروز تحمیل شده است چند برابر می‌کند، زنجیره تأمین جهانی را می‌گسلد، انگیزه بازگشت سرمایه را پایین می‌آورد و نهایتاً شیب رکود جهانی را تند می‌کند و آن را تا مرز فروپاشی ساختار اقتصاد سیاسی جهانی پیش می‌برد.

واژگان کلیدی: همه‌گیری کووید-۱۹، پسا کرونا، اقتصاد کلان، سناریوهای آینده.

مجری: محمود ایرانی فرد

ناظر: مرتضی خوش‌آمدی - مهدی امیدوی

گروه: آینده‌پژوهی

سال: ۱۴۰۰

چکیده

این گزارش به بحث تغییرات و تحولات حوزه فناوری در دوران همه‌گیری کووید-۱۹ و در دوران پساکرونا می‌پردازد و مباحثی را در مورد واقعیت جدید همه‌گیری فن‌آوری‌های دیجیتال، پذیرش اجباری فن‌آوری‌های دیجیتال، راهبری جدید: چشم‌انداز پلتفرم، اقتصاد سیاسی دیجیتال، امنیت و اعتماد دیجیتال، افزایش الزامات محیط‌زیستی: هوشمندسازی شهرها، جامعه جهانی دیجیتال و تأمین اجتماعی دیجیتال مطرح می‌کند.

این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای تهیه شده است.

نتایج این مطالعه به سه سناریوی احتمالی در مورد آینده تحولات فناوری در دوران پساکرونا می‌پردازد. در سناریوی اول موج جدید فن‌آوری از دل رکود اقتصادی فعلی بر خواهد خاست و آینده قرن ۲۱ را دگرگون خواهد کرد. در این صورت با جهانی دیجیتالی‌تر مواجهیم که کران‌ها، بازیگران و قواعد مشخصی دارد و می‌تواند متضمن آزادی، برابری و حفظ ارزش‌های انسانی باشد. در سناریوی دوم گرچه اکنون تحولات سریع فن‌آوری‌های دیجیتال با استقبال عمومی همراه شده است، اما به تدریج با افزایش نظارت‌ها، کنترل‌ها و نهایتاً افزایش سلطه شرکت‌ها و نیز سازمان‌های دولتی، موجی از نگرانی‌های روزافزون فردی و جمعی به راه خواهد افتاد که می‌توانند مشکلاتی را برای توسعه این فن‌آوری‌ها ایجاد کنند. در سناریوی سوم با پایان گرفتن همه‌گیری و به‌ویژه با افزایش قدرت کنترلی دولت‌ها و شرکت‌ها و در نتیجه افزایش نگرانی شهروندان عادی، نسل جدید فن‌آوری‌های دیجیتال بی‌مصرف یا دست‌کم نامناسب و ناموجه به نظر خواهد رسید. این به معنای بروز مقاومت‌های اجتماعی گسترده و نهایتاً تغییرات جزئی و کلی در حیطه‌های اقتصاد، سیاست و فن‌آوری خواهد بود.

واژگان کلیدی: همه‌گیری کووید-۱۹، پساکرونا، فناوری، فضای دیجیتال، سناریوهای آینده.

عنوان: بلاک چین: آنچه مدیران باید بدانند

مجری: امیر سینا جیرفتی

ناظر: مهدی امیدی

گروه: آینده پژوهی

سال: ۱۴۰۰

چکیده

این گزارش به بحث فناوری بلاک چین و پول‌های رمزگذاری شده می‌پردازد. در این گزارش پس از بیان اجمالی تاریخچه و فلسفه ایجاد پول‌های رمزنگاری شده به‌طور خلاصه به مباحث فنی و سازوکار آن‌ها پرداخته شده است و تلاش شده است که کلیه ابعادی که باید برای بررسی مبانی فنی بلاک چین در نظر گرفته شود و اثرات و فایده‌های این فناوری برای سازمان تأمین اجتماعی تبیین شود. این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای تهیه شده است.

بر اساس نتایج این مطالعه، در سازمان تأمین اجتماعی، میزان منابع وصول‌شده و وصول همواره در تقابلی جدی با تعهدات کوتاه‌مدت، تعهدات بلندمدت و نیز هزینه‌های صف و ستاد در ارائه خدمات است. بخشی از هزینه‌های موصوف به علت عدم کارایی فرآیندی در ارائه خدمات و نیز به‌واسطه تقلب و تخلف، ایجاد می‌شود. پس بدیهی است که بر اساس شعار بلاک چین مبنی بر (الف) حذف واسطه‌ها، کارایی فرآیندی به‌شدت افزایش یافته و این امر هزینه‌های ستادی و صف را نیز به‌شدت کاهش می‌دهد و (ب) با ایجاد شفافیت، مشکل تقلب و تخلف را به حداقل ممکن می‌رساند. کارکردهای اصلی بلاک چین برای سازمان تأمین اجتماعی عبارت‌اند از: احراز هویت بلاک‌چینی: این احراز هویت سبب می‌شود تا هزینه و زمان ارائه خدمات به‌واسطه دریافت چندباره اسناد هویتی، کاغذبازی و تغییرات خدشه‌پذیر به حداقل رسیده و علاوه بر کاهش هزینه خدمات، سرعت و امنیت تبادل اطلاعات هویتی را مقدور سازد؛ پردازش اتوماتیک و بدون خدشه دعاوی: به کمک قراردادهای هوشمند ناشی از فناوری بلاک چین، امکان اجرای اتوماتیک و بدون واسطه امور بدیهی، مقدور شده و نیاز به مراجعه را حداقل می‌سازد؛ هماهنگی بین نهادی: این امر سبب ایجاد ارتباط مؤثر با سایر سازمان‌های همکار شده و سبب کاهش تقلب در کل صنعت و به‌تبع آن کاهش هزینه‌های ناشی از خسارت متقلبانه خواهد شد؛ ارائه خدمات نوین بر اساس سوابق مشخص و قابل وثیقه‌گذاری: اندوخته بیمه‌شده، ذخیره‌ای ارزشمند برای سازمان است که به‌واسطه آن به‌سادگی می‌تواند درآمدهای جدید و پایداری را خلق و به جامعه مخاطب خود که اغلب از کارگران زحمت‌کش جامعه هستند، ارائه گزینه‌های حیاتی نماید.

واژگان کلیدی: بلاک چین، پول‌های رمزنگاری‌شده، ارز دیجیتال.

مجری: رضا کیان

ناظر: یکتا آشوری

گروه: رصد و ارزیابی

سال: ۱۴۰۰

چکیده

این طرح به مطالعه و بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ و تبصره ۱۴ این لایحه منی پردازد. لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ در شرایطی به مجلس شورای اسلامی تقدیم شده است که دولت و نظام سیاسی در ایران در یکی از خطرناک‌ترین دوره‌های پس از انقلاب اسلامی قرار دارد. به دلیل شرایط نامساعد اقتصادی سال‌های اخیر و رشد نرخ ارز و میانگین نرخ تورم بالایی که کشور با آن مواجه است، انتظارات تورمی در سطح جامعه افزایش قابل توجهی پیدا کرده است. بنابراین بودجه سال ۱۴۰۰ باید به گونه‌ای تنظیم شود که در درجه اول با حفظ ذخایر ارزی، تاب‌آوری دولت و نظام جمهوری اسلامی برای مقاومت در برابر فشارهای بین‌المللی تقویت شود و در درجه دوم، با مدیریت منابع و مصارف و کاهش کسری بودجه از فشار تورم و انتظارات تورمی جامعه کاسته شود. این گزارش ابتدا به صورت کلی لایحه پیشنهادی دولت و منابع و مصارف آن را در مقایسه با سال‌های ۱۳۹۸-۱۳۹۹ مورد تحلیل قرار داده و در ادامه به صورت خاص تبصره ۱۴ لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ مورد بررسی قرار می‌دهد.

این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه‌ای انجام شده است.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که در بودجه سال ۱۴۰۰ در بعد تغییرات کمی، مصارف هدفمندی به‌طور کلی ۲۴ درصد نسبت به سال ۱۳۹۹ رشد داشته‌اند که ردیف‌های ۱۷، ۱۶ و زیر ردیف ۷-۲۵ به ترتیب با ۲۸۲، ۸۲ و ۷۴ درصد افزایش، بیشترین میزان رشد را داشته‌اند. ردیف «پرداخت یارانه نهاده‌ها، عوامل تولید، خرید تضمینی محصولات بخش کشاورزی» که در سال گذشته و در جدول ۹ قانون بودجه میزان ۶,۵۰۰ میلیارد ریال بودجه دریافت می‌کرده است در لایحه ۱۴۰۰ به ۲۴,۸۰۰ میلیارد ریال رسیده است. یارانه «نان و خرید تضمینی گندم» و «بیمه تکمیلی درمان ایثارگران» نیز افزایش قابل توجهی داشته‌اند. برخلاف آن، ردیف‌های ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴ و ۲۲ به‌مانند قانون بودجه سال ۱۳۹۹ میزان مشابهی بودجه دریافت می‌کنند و رشد آن‌ها صفر بوده است. متأسفانه با وجود تجربه شوک‌های تورمی در سال‌های گذشته، همچنان بودجه پرداخت یارانه نقدی و غیر نقدی خانوارها و اجرای طرح حمایت معیشتی خانوارها و همچنین کاهش فقر مطلق و تسهیلات معلولین ثابت مانده است. از طرف دیگر، ردیف «تولید و اشتغال (بند الف تبصره ۱۸)، حمایت از کسب‌وکارهای آسیب‌دیده از بحران. کرونا و حمل‌ونقل ریلی» کاهش ۳۱ درصدی داشته است و از ۱۰۲,۰۰۰ میلیارد ریال به ۷۰,۰۰۰ میلیارد ریال کاهش پیدا کرده است.

واژگان کلیدی: لایحه بودجه ۱۴۰۰، دولت، تبصره ۱۴، منابع و مصارف بودجه، رفاه و تأمین اجتماعی.

عنوان: چگونگی عملکرد اپراتورهای تلفن همراه در راستای مدیریت بحران کرونا ویروس در جهان

مجری: زهرا نوروزی

ناظر: روزبه کردونی

گروه: آینده پژوهی

سال: ۱۴۰۰

چکیده

این گزارش به مرور اجمالی برخی از اقدامات اپراتورهای تلفن همراه که هم به صورت عمومی به تمامی اقشار جامعه و هم به صورت اختصاصی به مشتریان و کارکنان خود در دوران همه گیری بحران کرونا خدمات ارائه کرده اند، پرداخته شده است و تجارب کشورهای بلژیک، انگلستان، هلند، ایتالیا، استرالیا، اسپانیا، هندوستان و آمریکا را در این زمینه مطرح کرده است.

این گزارش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و کتابخانه ای تهیه شده است.

نتایج این مطالعه نشان می دهد که در کشورهای مورد بررسی تدابیر زیادی برای خدمات رسانی در وضعیت بحران کرونا ارائه شده است که برخی از آنها عبارت اند از: کنترل زیرساخت ها در ۲۴ ساعت شبانه روز، ۷ روز در هفته و ۳۶۵ روز در سال؛ رایگان شدن تماس تلفنی با سازمان ملی تأمین بهداشت و درمان، ارائه دسترسی بدون هیچ گونه هزینه اضافی به دیتاهای تلفن همراه، تماس صوتی و ارسال پیامک را بر روی موبایل های شخصی، آماده کردن تیم های اختصاصی برای حمایت از سازمان های مهم، مشتریان آسیب پذیر و مشاغل به صورت شبانه روزی، توجه بیشتر به عملکرد شبکه برای مشتریانی که در زمینه مراقبت های بهداشتی مشغول فعالیت هستند؛ افزایش ظرفیت پهنای باند شبکه های خانگی یا اتصالات VPN برای دور کاری مشتریان شاغل؛ اقدامات ایمنی و بهداشتی سخت گیرانه برای مهندسان فعال در تجهیز زیرساخت ها مانند نصب شبکه فیبر نوری و مدرن سازی شبکه تلفن همراه؛ ...

واژگان کلیدی: اپراتورهای تلفن همراه، مشتری مداری، بحران کرونا، خدمات عمومی، زیرساخت های ارتباطی.

عنوان: سند مسئولیت اجتماعی پتروشیمی امیرکبیر بر مبنای ISO۲۶۰۰۰

مجری: مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی

ناظر: شرکت پتروشیمی امیرکبیر

گروه: مدیریت، حکمروایی و فناوری

سال: ۱۴۰۰

چکیده

این گزارش به بررسی وضعیت و فرایند مسئولیت اجتماعی بر مبنای الزامات ISO۲۶۰۰۰ و ایجاد تمهیدات لازم برای استقرار نظام شفافیت در شرکت پتروشیمی امیرکبیر می‌پردازد و تلاش می‌کند در ۷ فاز من بررسی و شناسایی وضعیت فعلی شرکت در حوزه مسئولیت اجتماعی به طراحی مدل بومی استقرار سیستم مسئولیت اجتماعی بپردازد و در ادامه با اندازه‌گیری آمادگی سازمانی و بررسی فرایند نیازسنجی آموزش بر مبنای الزامات استاندارد با مسئولیت اجتماعی و ارزیابی و ممیزی فرایند سیستم مدیریت آموزشی، دستورالعمل و روش اجرای استقرار سیستم مسئولیت اجتماعی در این شرکت را تدوین کند.

این پژوهش با استفاده از روش مطالعه اسنادی و تحلیل داده‌های موجود انجام شده است.

بر اساس بررسی‌های این پژوهش شرکت پتروشیمی امیرکبیر به‌عنوان عضوی مسئول در جامعه، علاوه بر این که تأثیرات و عواقب فعالیت‌های اجرایی و عملکرد خود را بر جامعه مدیریت می‌نماید؛ مبحث مسئولیت‌های اجتماعی را نیز به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های اساسی مفهوم کلان پایداری دنبال نموده و آن را به‌عنوان بخشی از مدل کسب‌وکار خود تلقی نموده است. بر این اساس، لزوم ایجاد سازوکاری برای بررسی برنامه‌های متنوع مرتبط با مسئولیت اجتماعی و اطمینان از هم‌راستایی برنامه‌های مزبور با برنامه کسب‌وکار شرکت، طراحی و تدوین ساختار استراتژیک مسئولیت‌های اجتماعی آن را گریزناپذیر می‌نماید. بر این اساس این پژوهش با بررسی رسالت و اهداف شرکت پتروشیمی امیرکبیر یک نقشه استراتژی و دستورالعمل استقرار سیستم مسئولیت اجتماعی را ارائه کرده است.

واژگان کلیدی: مسئولیت اجتماعی، شرکت پتروشیمی امیرکبیر، ISO۲۶۰۰۰.

پایان نامه های دانشجویی

عنوان: بهینه‌سازی ارتباطات بین سازمان‌های بیمه‌گر و بیمارستان‌ها

دانشجو: فاطمه خیراللهی

دانشگاه: علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران - دانشکده بهداشت

استاد راهنما: ابراهیم جعفری پویان

سال: ۱۳۹۴

چکیده

مقدمه: سلامت یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های نوع بشر است و نظام سلامت با تعاریف جدید آن نقش روزافزونی در حفظ و ارتقای سطح سلامت در جامعه بر عهده دارد. با توجه به هزینه‌های سنگین خدمات سلامت برای جامعه سازمان‌های بیمه‌گر نقش اساسی در برخورداری از خدمات سلامت برای بیماران ایفا کرده‌اند. با توجه به استقرار طرح تحول نظام سلامت و ویژگی‌های خاص آن تغییراتی در فعالیت دو حوزه ایجاد شده است.

مواد و روش‌ها: مطالعه کیفی حاضر از نظر هدف یک مطالعه اکتشافی و به لحاظ نتیجه کاربردی است. جامعه مورد پژوهش در مجموع ۷۴ نفر شامل ۴۴ نفر از پرسنل بیمارستان‌های دولتی، خصوصی و نظامی شهر تهران (مدیران، مترون، کارشناسان مالی و رئیس حسابداری) و ۳۰ نفر از پرسنل سازمان‌های بیمه‌گر پایه و تکمیلی (نمایندگان بیمه مقیم در بیمارستان‌ها، کارشناسان سازمان‌های بیمه‌گر و مدیران بیمه) هستند. ابزار گردآوری داده‌ها مصاحبه بوده و تحلیل داده‌ها به روش تحلیل چارچوبی داده‌های کیفی صورت پذیرفت.

یافته‌ها: چالش‌های سازمان بیمه‌گر و بیمارستان‌ها به تفکیک دولتی و خصوصی، عوامل زمینه‌ساز کسور و راه‌های رفع آن، موانع ارتباطی و عوامل تسهیل‌کننده میان دو سازمان و عوامل تأثیرگذار بر روابط نظیر اعتباربخشی و طرح تحول سلامت شناسایی گردید. چالش‌هایی نظیر سلیقه‌ای عمل نمودن نماینده‌های بیمه و عدم حضور و تعداد کم در بعضی بیمارستان‌ها، تغییر قوانین و بخشنامه‌ها، عدم مسئولیت‌پذیری پرسنل بیمارستان و همچنین راهکارهایی نظیر برگزاری جلسات مشترک میان سازمان‌ها، به‌کارگیری سیستم تشویقی مناسب و سیستم HIS واحد در بیمارستان‌ها و یکپارچه‌سازی بیمه‌ها مشخص گردیدند.

نتیجه‌گیری: بیمارستان‌ها و سازمان‌های بیمه‌گر به‌منظور رفع مشکلات موجود میان دو سازمان می‌توانند تعاملات مؤثرتری داشته و از برگزاری جلسات مشترک به‌منظور بهبود ارتباطات بهره‌مند شوند. می‌توان با بهره‌گیری از عوامل تسهیل‌کننده میان دو سازمان، رفع موانع ارتباطی در جهت بهبود روابط آن‌ها و ارائه خدمات مؤثرتر به بیماران قدم برداشت.

واژگان کلیدی: بهینه‌سازی، آسیب‌شناسی، بیمارستان، سازمان بیمه‌گر، موانع ارتباطی، عوامل تسهیل‌کننده.

عنوان: طراحی بسته خط‌مشی تأمین اجتماعی متناسب با اقتضایات کشور

دانشجو: یحیی پروندی

دانشگاه: تهران - دانشکده مدیریت

استاد راهنما: مجتبی امیری

سال: ۱۳۹۵

چکیده

تأمین اجتماعی به‌عنوان محور اصلی سیاست‌های اجتماعی، مهم‌ترین بازوی اجرایی دولت برای تسکین فقر، رفع نابرابری اجتماعی، بهبود رفاه اجتماعی و در نهایت توسعه اجتماعی به شمار می‌رود. طراحی نظام اثربخش تأمین اجتماعی متناسب با بستر اقتصادی کشور و مبتنی بر اصول حکمرانی خوب تأمین اجتماعی، اثربخشی این نظام را در افق چشم‌انداز توسعه ملی تضمین می‌کند. هدف پژوهش حاضر ارائه بسته خط‌مشی تأمین اجتماعی متناسب با وضعیت اقتصادی کشور و حکمرانی خوب نظام تأمین اجتماعی است. برای دستیابی به این هدف از روش تحلیل تم جهت استخراج مؤلفه‌های اقتصادی و مؤلفه‌های حکمرانی خوب نظام تأمین اجتماعی، و از مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته به‌عنوان ابزار گردآوری اطلاعات استفاده شد. مشارکت‌کنندگان مصاحبه‌های این پژوهش ۱۲ نفر از خبرگان و دست‌اندرکاران دانشگاهی و اجرایی در دو حوزه تأمین اجتماعی و اقتصاد بودند که با نمونه‌گیری هدفمند و بر اساس روش گلوله برفی انتخاب شدند. تجزیه و تحلیل داده‌ها طی دو مرحله «کدگذاری باز» و «کدگذاری محوری» انجام گرفت. با تجزیه و تحلیل داده‌های مصاحبه در پژوهش حاضر ۱۴ مقوله برای حکمرانی خوب نظام تأمین اجتماعی در کشور شناسایی گردید. همچنین ۸ مؤلفه اقتصادی مؤثر بر نظام تأمین اجتماعی شناسایی شد که با تحلیل روابط میان این مؤلفه‌ها، مشخص گردید که مؤلفه اشتغال، مؤثرترین نقش را در نظام تأمین اجتماعی ایفا می‌کند. سپس، متناسب با هر یک از دودسته مقوله‌ها، دو بسته خط‌مشی ارائه شد که هر یک دربرگیرنده خط‌مشی‌های اصلی (مادر) و خط‌مشی‌های حمایتی (در سه دسته مانع‌برداری امکان‌پذیرگر و تسهیل‌گر) هستند. در نهایت از گروه کانونی برای تأیید و نهایی کردن مقوله‌های حاصل از تحلیل تم مصاحبه‌ها و همین‌طور اصلاح و تأیید خط‌مشی‌های پیشنهادی مرتبط با هر مقوله، استفاده شد. ارزش نظری پژوهش حاضر، استخراج عناصر حکمرانی خوب نظام تأمین اجتماعی است که خلأ آن در ادبیات نظری مشهود بود. ارزش کاربردی پژوهش نیز، بسته‌های خط‌مشی ارائه‌شده برای بهبود نظام تأمین اجتماعی در کشور است.

واژگان کلیدی: بسته خط‌مشی، تأمین اجتماعی، نظام تأمین اجتماعی پویا، حکمرانی خوب، بستر اقتصادی، اشتغال.

عنوان: طراحی الگوی خرید راهبردی مراقبت‌های سلامت برای نظام سلامت ایران

دانشجو: جواد قدوسی نژاد

دانشگاه: علوم پزشکی و خدمات درمانی تبریز - دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی
پزشکی

استاد راهنما: علی جنتی

سال: ۱۳۹۵

چکیده

مقدمه: با توجه به هزینه‌های روزافزون بخش سلامت و نیازهای مردم، سیستم‌های سلامت باید به‌سوی خرید راهبردی مراقبت‌های سلامت حرکت کنند. مطالعات نمایانگر تأثیر مثبت اجرای خرید راهبردی در نظام‌های سلامت در دنیا بوده است. به‌رغم همه تلاش‌های صورت‌گرفته برای بهبود نظام سلامت در ایران، تاکنون مدل مناسبی برای اجرای موفق خرید راهبردی پیشنهاد و طراحی نشده است. هدف: هدف از پژوهش حاضر طراحی الگوی خرید راهبردی مراقبت‌های سلامت برای نظام سلامت ایران بود.

روش کار و مواد: مطالعه حاضر یک مطالعه ترکیبی است که در سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۵ در دانشگاه علوم پزشکی تبریز و با استفاده از روش‌های تحقیق کمی و کیفی برای جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها انجام شد. جامعه هدف مطالعه در مراحل مختلف مطالعه شامل متخصصان و خبرگان و صاحب‌نظران در خصوص خرید راهبردی مراقبت‌های سلامت بودند. یافته‌ها: ویژگی‌های خرید راهبردی در هفت زیرمفهوم دسته‌بندی شد: تعرفه‌گذاری، الزامات تولید، الزامات مربوط به خریداران، الزامات مربوط به ارائه‌کنندگان مراقبت‌ها، الزامات عقد قرارداد، الزامات بسته خدمات و الزامات مربوط به روش پرداخت. همچنین چالش‌های مهم در پنج حوزه مهم خرید راهبردی عبارت بودند از: چالش‌های مربوط به زیرساخت‌ها، چالش‌های طراحی بسته مراقبت‌ها، چالش‌های مربوط به نظام پرداخت، و چالش‌های مربوط به تولید و ذی‌نفعان.

نتیجه‌گیری: اجرای موفق خرید راهبردی برای نظام سلامت ایران مستلزم همکاری و هماهنگی تمامی ذی‌نفعان، پشتوانه قانونی قوی برای اجرای تولید صحیح و برطرف کردن تعارض منافع در رأس تولیتی وزارت بهداشت است، به‌نحوی که وزارت بهداشت از ارائه مراقبت‌های سلامت کناره‌گیری کرده و فقط به ایفای نقش نظارتی و تولیتی بپردازد و از این راه برای تأمین نیازهای سلامتی مردم تلاش کند.

واژگان کلیدی: خرید راهبردی، مراقبت‌های سلامت، نظام سلامت.

عنوان: ارزش‌گذاری طرح‌های بازنشستگی توازن نقدینگی با مدل هال-وایت

دانشجو: بهنام صادق

دانشگاه: شهید بهشتی - دانشکده علوم ریاضی

استاد راهنما: امین حسن‌زاده

سال: ۱۳۹۵

چکیده

در صندوق‌های بازنشستگی با طرح توازن نقدینگی، کسور بازنشستگی با یک نرخ تضمین‌شده‌ای تجمیع شده و در زمان بازنشستگی مبلغ انباشته به مشترک صندوق پرداخت می‌شود. طرح‌های توازن نقدینگی در رده‌های مزایای معین قرار می‌گیرند، هرچند تفاوت‌های اساسی با این طرح‌ها دارند، عموماً از روش‌های قابل استفاده در ارزیابی طرح‌های مزایای معین، برای ارزیابی طرح‌های توازن نقدینگی استفاده می‌شود که همیشه صحیح نیست.

در این پایان‌نامه مزایای بازنشستگی طرح توازن نقدینگی را به‌عنوان یک تعهد مالی و مشتق‌های از نرخ بهره در نظر می‌گیریم و با استفاده از مدل‌های مالی، ارزش سازگار بازار تعهدات را محاسبه می‌کنیم. از مدل‌های هال-وایت تک‌عاملی و دوعاملی برای مدل‌بندی نرخ اعتباردهی بر اساس اوراق قرضه‌ای بدون کوپن و یافتن پاسخ تحلیلی برای ارزش سازگار بازار تعهدات استفاده می‌شود. با مقایسه نتایج به‌دست‌آمده تحت رویکرد سازگار بازار با دو رویکرد متداول ارزیابی طرح‌های توازن نقدینگی نتیجه می‌شود، با استفاده از رویکرد سازگار بازار دو مشکل، کم‌برآوردی تعهدات و افزایش شدید هزینه‌های نرمال رفع می‌شود، بنابراین رویکرد سازگار بازار مناسب‌تر برای ارزیابی طرح‌های توازن نقدینگی است.

واژگان کلیدی: مدل هال-وایت تک‌عاملی و دوعاملی، اوراق قرضه بدون کوپن، طرح بازنشستگی توازن نقدینگی، اندازه احتمال ریسک خنثی.

عنوان: ارائه نقشه استراتژی توسعه خدمات الکترونیک سازمان تأمین اجتماعی با استفاده از برنامه ریزی سناریو

دانشجو: تهمینه سادات میر محمدعلی رودکی

دانشگاه: پیام نور مرکز بین الملل قشم - دانشکده مدیریت، اقتصاد و حسابداری

استاد راهنما: علی شاه نظری

سال: ۱۳۹۵

چکیده

در حوزه توسعه خدمات الکترونیک، در سازمان تأمین اجتماعی طرح‌های زیادی در سازمان به‌تازگی پس از تدوین به اجرا رسیدند، اما روندها و سناریوهای آینده را نادیده گرفتند. هدف این پژوهش تدوین سناریوهای آینده توسعه خدمات الکترونیک سازمان تأمین اجتماعی در افق بیش از ده سال است. این پژوهش به کمک روش سناریونگاری شبکه جهانی کسب‌وکار و عوامل مؤثر بر موفقیت و با توجه به نظر خبرگان، مهم‌ترین عدم قطعیت‌ها را در این حوزه شناسایی می‌کند. جامعه آماری را ۲۰ نفر از خبرگان سازمان تأمین اجتماعی شکل می‌دهد. پژوهش حاضر از نوع ترکیبی است برای گردآوری داده‌ها از توزیع پرسشنامه، بررسی اسناد و مدارک و پانل تخصصی استفاده شد. برای سنجش روایی و اعتبار پرسشنامه، به ترتیب از خبرگان و ضریب آلفای کرونباخ بهره برده شد. مطابق نظر خبرگان با تعیین دو عدم قطعیت «سرمایه‌گذاری عمومی در زمینه زیرساخت و منابع انسانی» و تعامل‌پذیری سیستم‌ها در سطوح مختلف، به‌مثابه محورهای اصلی سناریونویسی، چهار سناریو استخراج شد. پس از تدوین آینده‌ها و چشم‌اندازهای سازمان و تدوین استراتژی دستیابی به آینده مطلوب نوبت به اجرای استراتژی‌هاست. اجرای موفقیت‌آمیز استراتژی‌های سازمان، بستگی به این دارد که افراد سازمان، استراتژی‌ها را فهمیده و درک کنند. برای اینکه تمامی افراد سازمان بتوانند در یک نمای کلی و کلان، استراتژی‌های سازمان را بفهمند و آن را درک کنند و نیز به‌منظور ساده‌سازی فرایندهای پیچیده‌ای که باعث می‌شود سرمایه‌ها و دارایی‌های نامشهود سازمانی به خروجی‌های ملموس و مشهود تبدیل شوند، پدیدآورندگان روش کارت امتیازی متوازن، نقشه استراتژی را معرفی کرده‌اند. در ادامه می‌پژوهش بین اهداف استراتژیکی که در چهار منظر کارت امتیازی متوازن طبقه‌بندی شده بود، با استفاده از روش دیمتل و مبتنی بر نظر خبرگان ارتباط علی و معلولی برقرار و نقشه استراتژی توسعه خدمات الکترونیک سازمان تأمین اجتماعی ترسیم شد.

واژگان کلیدی: خدمات الکترونیک، سناریونگاری، عدم قطعیت، استراتژی، کارت امتیازی متوازن، نقشه استراتژی.

عنوان: ارزیابی ترجیحات عموم مردم برای بیمه سلامت در ایران با استفاده از رویکرد تحلیل توأمان

دانشجو: علی کاظمی کربانی

دانشگاه: علوم پزشکی تهران دانشکده بهداشت

استاد راهنما: آرش رشیدیان

سال: ۱۳۹۵

چکیده

درک دقیق ترجیحات و نیازهای مردم برای طراحی یک طرح بیمه سلامت مناسب و ایجاد تقاضا برای آن ضروری است. هدف این مطالعه بررسی ترجیحات و تمایل به پرداخت مردم شهر تهران درباره ویژگی‌های بیمه سلامت با روش آزمون انتخاب گسسته در سال ۱۳۹۵ است.

این پژوهش ترکیبی از روش‌های کمی- کیفی و یک مطالعه کاربردی بود. در فاز اول مطالعه با استفاده از روش‌های مصاحبه و نظرسنجی از متخصصان بیمه، ویژگی‌های مهم بیمه سلامت در ایران شناسایی و مجموعه انتخاب‌ها با روش D-efficiency و به صورت ژنریک ایجاد شد. سپس پیش‌آزمون انجام شد و در نهایت داده‌های مورد نظر از ۶۰۰ نفر از بیمه‌شده‌های سازمان تأمین اجتماعی و بیمه سلامت به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای در شهر تهران جمع‌آوری شد. تحلیل داده با روش لاجیت شرطی انجام شد. سناریوسازی (طراحی تجربی با نرم‌افزار sas9,1 و تحلیل‌های آماری با Stata 13) انجام شد.

فاز اول مطالعه نشان داد ویژگی‌های مهم بیمه سلامت شامل خدمات بستری دولتی (در سطوح ۶۰٪ و ۹۰٪)، خدمات بستری خصوصی (در سطوح ۵۰٪، ۷۰٪، و ۹۰٪)، خدمات سرپایی (در سطوح ۵۰٪، ۷۰٪، و ۹۰٪)، خدمات دندانپزشکی (در سطوح ۴۰٪ و ۷۰٪)، خدمات پاراکلینیکی و توان‌بخشی (در سطوح ۵۰٪، ۷۰٪، و ۹۰٪)، مراقبت‌های سالمندی (در سطوح ۵۰٪، ۷۰٪، و ۹۰٪)، تجهیزات پزشکی (در سطوح ۶۰٪ و ۹۰٪) و حق بیمه (۲۵۰۰۰۰ و ۳۵۰۰۰۰ و ۴۵۰۰۰۰ ریال) هستند. یافته‌های این پژوهش نشان داد که مردم شهر تهران بیشترین میزان مطلوبیت را از پوشش خدمات بستری به دست می‌آورند. این مطلوبیت در خدمات بستری بخش خصوصی بیشتر از بخش عمومی بود. تجهیزات پزشکی کمترین مطلوبیت را برای افراد ایجاد می‌کند و وجود این ویژگی در بسته تحت پوشش بیمه کمترین تأثیر را در تمایل به پرداخت مردم دارد. همچنین افزایش سطح پوشش همه خدمات مورد مطالعه، مطلوبیت‌های حاصل از آن‌ها را بهبود می‌بخشد و افزایش حق بیمه تأثیر منفی بر انتخاب بیمه سلامت دارد. در مجموع یافته‌های حاصل از این مطالعه اطلاعات مفیدی را برای پیش‌بینی اثرات رفاهی و واکنش مردم در برابر تغییر سیاست‌های بیمه‌ای در اختیار سیاست‌گذاران سلامت قرار می‌دهد. همچنین این یافته‌ها می‌تواند به طراحی سیستم‌های بیمه و برنامه‌ریزی برای بهبود بیمه‌های پایه کشور، در جهت بهبود مشارکت‌های مردم و افزایش مطلوبیت ناشی از بسته‌های بیمه، کمک کند

واژگان کلیدی: ترجیحات، بیمه سلامت، تحلیل توأمان، آزمون انتخاب گسسته (DCE)، تمایل به پرداخت (WTP)، ایران.

عنوان: زمان بهینه برای خرید مستمری بر اساس فرایند پخش پرش و مرگومیر تصادفی

دانشجو: وحید مختاری

دانشگاه: تحصیلات تکمیلی علوم پایه - گاوازنگ - زنجان

استاد راهنما: حسن داداشی آرانی

سال: ۱۳۹۶

چکیده

در چند دهه اخیر، در بسیاری از کشورها نظام‌های بازنشستگی با مشارکت معین، جایگزین نظام‌های با مزایای معین شده است. با توجه به اینکه در نظام‌های با مشارکت معین، ریسک مالی بیشتر متوجه اعضای صندوق می‌باشد، مدیریت سبد در قبل از بازنشستگی و همچنین بعد از بازنشستگی برای اعضا دارای اهمیت بسیاری است. در این پایان‌نامه، دوران بعد از بازنشستگی را فرض کرده و به مسئله انتخاب بهینه زمان خرید مستمری بعد از بازنشستگی (دوران توزیع سرمایه) که در کاهش ریسک مستمری اهمیت دارد، می‌پردازیم. محققان زیادی مسئله زمان بهینه خرید مستمری را در مدل‌های مختلف حرکت براونی و برای توابع مطلوبیت مختلف بررسی کرده‌اند. این مطالعه از سه جهت متفاوت بررسی شده است. نخست، استفاده از دینامیک پخش- پرش برای مدل کردن دارایی ریسکی به جای استفاده از حرکت براونی است. دوم، در این مطالعه به جای ماکزیمم‌سازی یک مطلوبیت اقتصادی، ارزش بازاری جریان نقدی آینده ماکزیمم شده است. همچنین، با استفاده از تجزیه وینر هوف نشان می‌دهیم که ناحیه تداوم به‌وسیله یکی از گران‌های بالا و یا پایین در دامنه زمان بازده محدود می‌شود، به علاوه، از نرخ مرگومیر غیرثابت با توزیع گامپرتز ماکهام استفاده می‌کنیم. نهایتاً یک روش برای محاسبه احتمال خرید مستمری ارائه می‌شود.

واژگان کلیدی: معمای خرید مستمری، زمان توقف، تجزیه وینر هوف، ارزش حال مورد انتظار.

عنوان: حفظ پایداری صندوق‌های بازنشستگی عمومی با اصلاحات پارامتری بهینه

دانشجو: شیوا مهدی پور قبادلو

دانشگاه: تهران دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه شهید بهشتی - دانشکده علوم ریاضی

استاد راهنما: امین حسن‌زاده

سال: ۱۳۹۶

چکیده

در دو دهه اخیر، بحث در ماهیت و اصلاح سیستم‌های بازنشستگی عمومی با نظام تأمین مالی سیستم درآمد-هزینه، در دنیا اوج گرفته است و کشورهای مختلف به‌منظور وفق سیستم با تغییرات اجتماعی، اقتصادی و روند جمعیتی در سیستم بازنشستگی خود اصلاحاتی اعمال کرده‌اند.

هدف از این پژوهش، مطالعه سازوکار متعادل خودکاری است که با تغییر پارامترهای ضروری نظام تأمین مالی سیستم درآمد. هزینه از جمله سن بازنشستگی نرمال، نرخ کسورات و شاخص‌بندی حقوق بازنشستگی، سطحی از نقدینگی و پایداری سیستم را تضمین می‌کند. این سازوکار با استفاده از روش‌های بهینه‌سازی غیرخطی، مقادیر بهینه پارامترهای ضروری را در بلندمدت و با ارزیابی تغییرات جمعیتی، تعیین می‌کند.

داده‌های مورد استفاده برای بررسی نحوه عملکرد سازوکار مورد مطالعه در این پژوهش، شامل اطلاعات ساختار جمعیتی، اقتصادی و برخی از قوانین بازنشستگی سازمان تأمین اجتماعی ایران.

واژگان کلیدی: اصلاحات پارامتریک، بهینه‌سازی، پایداری، تعادل بیم‌سنجی، صندوق‌های بازنشستگی، سازوکار متعادل خودکار.

عنوان: سرمایه‌گذاری بهینه در طرح‌های بازنشستگی ترکیبی با تضمین حداقل مزایای بازنشستگی

دانشجو: علی رضایی

دانشگاه: شهید بهشتی - دانشکده علوم ریاضی، گروه آمار

استاد راهنما: حمیده داریوش همدانی

سال: ۱۳۹۶

چکیده

مشکلات صندوق‌های بازنشستگی از مسائل مهم و جاری در اکثر کشورهاست. به دلیل افزایش سن امید به زندگی و کاهش مرگ‌ومیر، صندوق‌های بازنشستگی با مشکل عدم توانایی در ایفای تعهدات مالی در قبال افراد بیمه‌شده مواجه‌اند. صندوق‌های بازنشستگی در جهان به‌طور غالب از نوع مزایای معین هستند که در این سیستم تمامی ریسک‌های صندوق (اعم از سرمایه‌گذاری، طول عمر و غیره) بر عهده خود صندوق بازنشستگی قرار می‌گیرد. از راه‌حل‌های ارائه‌شده برای این مسئله می‌توان به تبدیل سیستم صندوق‌های بازنشستگی به مشارکت معین نام برد. در این سیستم‌ها ریسک‌های صندوق به سمت فرد بیمه‌شده منتقل می‌شود. اما این طرح‌ها نیز نیاز به ضمانت‌هایی برای فرد بیمه‌شده دارند. یکی از انواع ضمانت‌ها، تضمین نرخ بازگشت سرمایه یا همان بازده سرمایه‌گذاری است که در این پایان‌نامه به‌طور گسترده بررسی شده و در قالب اختیار ضمانت طراحی و قیمت‌گذاری می‌شود.

واژگان کلیدی: قیمت‌گذاری اختیار، حداقل ضمانت، مزایای معین، مشارکت معین، انتخاب داور، برنامه‌ریزی تصادفی.

عنوان: بررسی تأثیر مرگومیر بیمه‌شدگان در سن فعالیت بر انتقالات پرداختی و دریافتی صندوق بازنشستگی تأمین اجتماعی

دانشجو: رضا ریحان

دانشگاه: تهران - دانشکده علوم اجتماعی

استاد راهنما: مجید کوششی

سال: ۱۳۹۶

چکیده

صندوق‌های بازنشستگی در ایران از نوع سیستم DB-PAYG است. با وجود تغییرات جمعیتی و به تبع آن تغییرات در ساختار سنی که از طریق رشد جمعیت در سنین کار طی مرحله اول جمعیتی، موهبت جمعیتی را رقم می‌زند، صندوق‌های بازنشستگی با عدم توازن دریافتی‌ها و پرداختی‌ها روبه‌رو هستند که آن‌ها را در آستانه ورشکستگی قرار داده است. با وجود این، بدفهمی درباره مراحل مختلف گذار جمعیتی این نگرش را دامن می‌زند که کاهش باروری و تغییر ساختار سنی این عدم توازن را به وجود آورده است. مسئله اصلی در اینجا این است که چرا صندوق‌های بازنشستگی در زمان تورم جوانی با هزینه‌های زیادی روبه‌رو هستند. در این پژوهش، مرگومیر بیمه‌شدگان در سن فعالیت و آثار آن بر دریافتی‌ها و پرداختی‌های صندوق بازنشستگی تأمین اجتماعی به عنوان یکی از عوامل برهم‌زننده توازن دریافتی‌ها و پرداختی‌های صندوق بازنشستگی تأمین اجتماعی در فاز اول موهبت جمعیتی بررسی می‌شود. هدف این پایان‌نامه، اندازه‌گیری خسارت‌های مالی‌ای است که مرگومیر بیمه‌شدگان در سن فعالیت بر صندوق بازنشستگی تأمین اجتماعی تحمیل می‌کند. برای دستیابی به این هدف، با استفاده از جدول عمر چند کاهشی و بر اساس داده‌های سازمانی اخذشده از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سرشماری‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵، سازمان ثبت‌احوال، سازمان تأمین اجتماعی، داده‌های دو درصد جمعیت در سرشماری ۱۳۹۰ سعی شده است که اثر مرگومیرهای زودهنگام بیمه‌شدگان بر دریافتی‌ها و پرداختی‌های صندوق بازنشستگی تأمین اجتماعی بررسی شود. نتایج نشان می‌دهد که مرگومیر بیمه‌شدگان در سن فعالیت در سال نزدیک به هزینه بازنشستگی بیمه‌شدگان در سال، به صندوق بازنشستگی تأمین اجتماعی خسارت مالی وارد می‌کنند. همچنین، نتایج حاکی از این است که بیشترین خسارت مالی به صندوق بازنشستگی تأمین اجتماعی، در اثر مرگومیر بیمه‌شدگان به دلیل حوادث غیرعمدی می‌باشد. همچنین نتایج بیان می‌کنند که با کاهش ۱۰ درصدی مرگومیر بیمه‌شدگان ناشی حوادث غیرعمدی و بیماری‌های قلبی و عروقی در سال، صندوق تأمین اجتماعی می‌تواند ۲٫۸ درصد در سال پوشش بازنشستگی خود را افزایش دهد.

واژگان کلیدی: صندوق بازنشستگی تأمین اجتماعی، دریافتی‌ها و پرداختی‌ها، جدول عمر چندکاهشی، حوادث غیرعمدی، درآمد از دست‌رفته صندوق بازنشستگی، مستمری پرداخت‌شده به بازماندگان.

عنوان: پیشگیری از انباشت مطالبات سازمان تأمین اجتماعی با استفاده از تکنیک داده کاوی (مطالعه موردی سازمان تأمین اجتماعی استان فارس)

دانشجو: محمد سلطانی سروستانی

دانشگاه: آزاد اسلامی واحد سیرجان - دانشکده ادبیات و علوم انسانی، گروه مدیریت

استاد راهنما: عباس شول

سال: ۱۳۹۶

چکیده

هر کسب و کاری در ارتباط با مشتریان خود مطالباتی را در گذر زمان ایجاد می‌کند. در همین راستا سازمان تأمین اجتماعی که یک سازمان غیردولتی محسوب می‌شود، مطالبات بسیاری نزد مشتریان خود دارد که هر ساله به میزان آن‌ها اضافه می‌شود. پیشگیری از انباشت مطالبات سازمانی در هر کسب و کاری از ایجاد هزینه‌های هنگفت و از دست دادن بازارهای هدف و از میان رفتن منابع سازمانی جلوگیری می‌کند.

هدف از این پژوهش بررسی دلایل انباشت مطالبات در سازمان تأمین اجتماعی با استفاده از تکنیک داده کاوی است. این تحقیق از نوع میدانی و به لحاظ روش تحقیق از شاخه توصیفی-پیمایشی است. ابزار جمع‌آوری داده‌ها پرسشنامه و بانک‌های اطلاعاتی یکی از شعب تأمین اجتماعی استان فارس است. پرسشنامه در جامعه آماری شامل ۱۷ نفر از خبرگان آشنا به موضوع تحقیق، توزیع شد که برای اولویت‌بندی شاخص‌های انباشت مطالبات توسط خبرگان از فن تاپسیس فازی استفاده شد و سپس با استفاده از مدل Crisp-Din و تکنیک داده کاوی و بهره بردن از الگوریتم C5.0 به کمک نرم‌افزار کلمنتاین داده‌های شعبه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت که مهم‌ترین دلایل انباشت مطالبات عدم ارائه لیست، بدهی غیرقابل تقسیط، ارائه لیست به صورت پراکنده، یالهی ناشی از مشاغل سخت و زیان‌آور و ادعای سابقه، کارگاه‌های با بیمه‌شده بیش از ۱۰ نفر بازرسی و نوع کارگاه نتیجه‌گیری شد و این نتایج جهت استفاده مدیران سازمان در اختیار آنان قرار گرفت.

واژگان کلیدی: انباشت مطالبات، تأمین اجتماعی، داده کاوی، کلمنتاین.

عنوان: طراحی مدل مدیریت کیفیت بیمارستان‌های دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران با رویکرد اعتباربخشی

دانشجو: زینب عباسی سنجدری

دانشگاه: آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات - دانشکده علوم پزشکی، گروه مدیریت
خدمات بهداشتی و درمانی

استاد راهنما: ایروان مسعودی اصل

سال: ۱۳۹۶

چکیده

هدف از این مطالعه ارائه مدل برای مدیریت کیفیت بیمارستان‌های شهر تهران است که توسط دانشگاه‌های علوم پزشکی اعتباربخشی می‌شوند.

روش مطالعه: پژوهش به صورت ترکیبی از نظر روش، چند سطحی از نظر ساختار بیمارستان و چند مرحله‌ای از نظر روش اجرا در بیمارستان‌های واجد شرایطی که در حال اعتباربخشی بودند و در بین مدیران بهبود کیفیت، بخش‌ها و بیماران و پرونده‌های آن‌ها در فاصله خرداد ۱۳۹۵ تا اردیبهشت ۱۳۹۶ انجام شد. در سطح مدیریت بیمارستان، پرسشنامه بدون نام شاخص سیستم مدیریت کیفیت توسط مدیران بهبود کیفیت پر شد. شاخص انطباق با سیستم مدیریت و شاخص کیفیت خدمات بالینی در حین اعتباربخشی بیمارستان، ارزیابی شد. سازه‌ها اعتبارسنجی شدند. در سطح بخش مطابقت با چک‌لیست‌های مرور بالینی، تخصص‌گرایی و مسئولیت‌پذیری، طب مبتنی بر شواهد و سیاست‌های ایمنی بیمار در ۷۰ بخش ارزیابی شد. این سازه‌ها از مطالعه «درک عمیق ما از مدیریت کیفیت در اروپا» استخراج شده بود. فرایندهای درمان چهار شرایط بالینی: سکته قلبی، سکته مغزی، شکستگی هیپ و زایمان از طریق مشاهده بیماران و مرور ۲۰۲۵ پرونده پزشکی با چک‌لیست ارزیابی شاخص‌های بالینی بررسی شد. چک‌لیست‌ها و سازه‌ها مبتنی بر استانداردهای نسل سوم اعتباربخشی تغییر داده شده بودند. در این پژوهش سه شاخص سطح بیمارستان و چهار چک‌لیست سطح بخش متغیرهای مستقل و چهار شرایط بالینی متغیر وابسته بودند، که از نظر متغیرهای ویژگی‌های بیمارستان تعدیل شدند. مدل‌سازی پژوهش با استفاده از نمودار علیتی غیر مدور انجام شد. همه آنالیزها با SPSS ۱۱ انجام شد.

نتایج: آنالیز داده‌ها با رگرسیون دو متغیره نشان داد، در سطح مدیریت، شاخص سیستم مدیریت با شاخص انطباق با مدیریت کیفیت ارتباط دارد ($p > 20000$) شاخص انطباق با مدیریت کیفیت با کیفیت خدمات بالینی ارتباط دارد ($p > 50000$) چک‌لیست‌های سطح بخش از نظر آماری با یکدیگر همبستگی داشتند، ولی هر یک حیطة خاص خود را ارزیابی می‌کردند. با استفاده از رگرسیون خطی چندمتغیره بین شاخص سیستم مدیریت کیفیت و شاخص‌های سطح بخش به جز ایمنی بیمار در هر چهار شرایط بالینی ارتباط وجود داشت. ارتباطات بین سطوح مختلف بیمارستان مدل‌سازی شد.

نتیجه‌گیری: اعتباربخشی به عنوان ابزار ارزیابی مدیریت کیفیت، در مدیریت کیفیت بیمارستان مؤثر بوده، ولی با عملکرد پزشکان و مدیریت بیماری‌ها ارتباطی ندارد.

واژگان کلیدی: اعتباربخشی، سیستم مدیریت کیفیت، بیمارستان، دانشگاه علوم پزشکی تهران.

عنوان: تحلیل سیاست، مسئله‌شناسی و ارائه گزینه‌های سیاستی بسته خدمات بیمه پایه سلامت کشور ایران

دانشجو: عفت محمدی

دانشگاه: علوم پزشکی تهران - دانشکده بهداشت

استاد راهنما: علیرضا اولیایی منش

سال: ۱۳۹۶

چکیده

یکی از مهم‌ترین ابعاد خرید راهبردی، پرداختن به این موضوع است که چه خدمتی خریداری شود، بسته بیمه پایه سلامت چگونه تدوین شود و میزان پوشش خدمت بیمه پایه سلامت چقدر باشد. پژوهش حاضر در همین جهت با هدف تحلیل سیاست تدوین بسته خدمات بیمه پایه سلامت کشور و ارائه گزینه‌های سیاستی در قالب خلاصه سیاستی انجام شده است.

جهت انجام مطالعه حاضر از ترکیب روش‌های کمی و کیفی بهره گرفته شد. در این مطالعه از رویکرد مثلث‌سازی چندگانه، به‌عنوان راهبرد تحقیق در دو بعد؛ مثلث‌سازی در داده‌ها (تنوع در منابع جمع‌آوری داده‌ها) و مثلث‌سازی در روش (بهره‌گیری از روش‌های کیفی و کمی) بهره گرفته شده است. فرایند اجرا در ۳ بخش کلی صورت گرفت: ۱. تحلیل سیاست بسته خدمات بیمه پایه سلامت به‌صورت گذشته‌نگر، ۲. بررسی ترجیحات مردم در مورد بسته بیمه پایه سلامت، ۳. تحلیل گزینه‌های سیاستی که طی آن به مسئله‌شناسی و مسئله‌یابی و نهایتاً احصا و تدوین گزینه‌های سیاستی و ارزشیابی آن‌ها پرداخته شد. به‌طور کلی نتایج این تحلیل نشان داد که لزوم تدوین دستورالعمل‌های شفاف با مشخص نمودن فرایند اجرای کار و متولی انجام‌دهنده آن با توجه به اسناد بالادستی موجود از الزاماتی است که باید در جهت تدوین بسته اثربخش و مبتنی بر شواهد صورت گیرد. در بحث محتوا، سیستماتیک نمودن فرایند اجرا و در بحث ذی‌نفعان، مدیریت قدرت و نفوذ ذی‌نفعان به سمتی که حداقل تعارض منافع در تدوین بسته وجود داشته باشد، ضروری به نظر می‌رسد. در نظر گرفتن منابع مالی و اقتصادی حوزه سلامت و همچنین بهره‌گیری از راهکارهای اقتصادی و سیاستی کارآمد از جمله استانداردها ارائه خدمت و ارزیابی فناوری سلامت در تدوین بسته از جمله اصلاحاتی است که باید در تدوین و اجرا بسته بیمه پایه سلامت لحاظ شود. در این پژوهش سعی شد که برای موارد عنوان شده پاسخ‌های مناسب و اجرایی، در قالب خلاصه‌های سیاستی ارائه شود تا سیاست‌گذاران با توجه به زیرساخت‌ها و بضاعت دانشی موجود، در جهت اصلاح موارد بیان‌شده بهره‌گیرند.

واژگان کلیدی: بسته خدمات سلامت، بسته بیمه، سیاست‌گذاری، تحلیل گزینه‌های سیاستی.

عنوان: ارزیابی فناوری روش‌های ارائه خدمات باز توانی به بیماران دچار سکته مغزی

دانشجو: فرزانه میری

دانشگاه: علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی شهید بهشتی دانشکده مدیریت و آموزش پزشکی

استاد راهنما: نادر جهان‌مهر

سال: ۱۳۹۷

چکیده

با توجه به اینکه یکی از چالش‌های حوزه مدیریت سکته مغزی، چگونگی ارائه خدمات باز توانی به بیماران دچار سکته مغزی در کشور است، این مطالعه به مقایسه سه جنبه ایمنی، اثربخشی و هزینه- اثربخشی مداخلات باز توانی این بیماران در بیمارستان، مرکز و منزل پرداخته است.

پژوهش حاضر، یک مطالعه تحلیلی، از نوع مطالعات ارزیابی فناوری سلامت است. تعداد ۷۰ نفر از همه بیماران بیمارستان توان بخشی رفیده به صورت سرشماری بررسی شد. به منظور مقایسه، همین تعداد بیمار از مرکز توان بخشی و همچنین از بیماران تحت توان بخشی در خانه بررسی شد. ابعاد مختلف فرایند ارزیابی فناوری سلامت در زمینه باز توانی بیماران سکته مغزی در دو فاز بررسی شد. فاز اول (ارزیابی ایمنی و اثربخشی بالینی) به صورت متاآنالیز انجام شد. فاز دوم (ارزشیابی اقتصادی) تحلیل هزینه- اثربخشی است که با استفاده از مدل سازی مارکوف، تحلیل تصمیم صورت گرفت.

در خصوص شاخص پروفایل سلامتی ناتینگهام در دوره ۶ ماه، توان بخشی در خارج از بیمارستان می‌تواند در کوتاه مدت کیفیت زندگی بیماران را بهبود بخشد. نتایج متاآنالیز در بررسی شاخص بارتل نشان داد که خدمات توان بخشی در خارج از بیمارستان در کوتاه مدت احتمالاً به بهبود عملکرد فرد می‌انجامد، اما در بلندمدت تفاوتی با خدمات توان بخشی در بیمارستان نخواهد داشت. نتایج این مطالعه نشان داد توان بخشی بیماران در منزل ایمن تر و اثربخش تر از ارائه این خدمات در بیمارستان و مراکز تخصصی است. در فاز ارزشیابی اقتصادی نیز هزینه‌های گروه توان بخشی در منزل کمتر از دو گروه دیگر و به طور کلی توان بخشی در منزل هزینه- اثربخش ترین استراتژی بود. با توجه به آمار بالای این بیماری در کشور و هزینه‌های هنگفت ناشی از آن، پیشنهاد می‌گردد سیاست‌گذاران بستر سازی برای ارائه این خدمات در منزل را در برنامه و دستور کار خود قرار دهند.

واژگان کلیدی: باز توانی، سکته مغزی، هزینه- اثربخشی، ایمنی، ارزیابی اقتصادی، متاآنالیز، بیمارستان، منزل.

**عنوان: ارزیابی نقش میانجی ویژگی‌های سازمانی در ارتباط
بین فرایند بودجه‌بندی و عملکرد مالی در تأمین اجتماعی
(مطالعه موردی: اداره کل غرب تهران)**

دانشجو: سحرناز حیدری فریدنی

دانشگاه: آزاد اسلامی واحد الکترونیکی - دانشکده مدیریت

استاد راهنما: اعظم سلیمانی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

جهان معاصر با سرعتی شگفت‌انگیز در حال تحول است. سازمان‌ها، به‌عنوان یکی از بارزترین مشخصه‌های جوامع امروزی نیز به‌سرعت در حال تغییر و تحول هستند و در نظام کنونی ارتقای عملکرد یکی از اهداف عمده هر سازمان زنده و فعال محسوب می‌شود. بنابراین واضح است که بررسی متغیرهای اثرگذار بر آن تا چه اندازه می‌تواند راهنمای مدیران در بهبود سازمان باشد. در این راستا در این تحقیق به دنبال ارزیابی نقش میانجی ویژگی‌های سازمانی در ارتباط بین فرایند بودجه‌بندی و عملکرد مالی در تأمین اجتماعی (مطالعه موردی: اداره کل غرب تهران) هستیم.

این تحقیق از حیث نوع و ماهیت، تحقیقی توصیفی-تحلیلی و از نظر هدف، از نوع تحقیقات کاربردی است و روش جمع‌آوری اطلاعات نیز میدانی و پیمایشی (با استفاده از پرسشنامه) و از نوع فرضیه‌آزمایی است. در این تحقیق، مدل معرفی شده با استفاده از نمونه‌ای ۱۶۵ تایی و با استفاده از روش حداقل مربعات جزئی (PLS) مورد آزمون قرار گرفته است. یافته‌ها بیانگر تأثیر مثبت معنادار فرایند بودجه‌بندی بر عملکرد مالی سازمان به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم (از طریق ویژگی‌های سازمانی) است. همچنین ویژگی‌های سازمانی نیز تأثیر معناداری بر عملکرد مالی دارد. این پژوهش برای مدیران این حقیقت را روشن می‌سازد که آن‌ها با سرمایه‌گذاری بر روی فرایند بودجه‌بندی نه تنها ضرر نمی‌کنند، بلکه به یک مزیت رقابتی از طریق بهبود عملکرد مالی نیز دست می‌یابند.

واژگان کلیدی: عملکرد مالی، فرایند بودجه‌بندی، ویژگی‌های سازمانی، حداقل مربعات جزئی.

عنوان: ارائه مدل ترکیبی برای عوامل مؤثر بر پیاده‌سازی نظام چندلایه تأمین اجتماعی با رویکرد نرم

دانشجو: حسینعلی نجارپور

دانشگاه: قم - دانشکده مدیریت و اقتصاد

اساتید راهنما: مجید نیلی احمدآبادی، محمدحسن ملکی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

هدف از این تحقیق شناسایی و رتبه‌بندی عوامل مؤثر بر پیاده‌سازی نظام تأمین اجتماعی چندلایه است. تحقیقات انجام‌شده در این حوزه (به‌خصوص پژوهش‌های فارسی) به‌رغم اهمیت و پوشش اقشار مختلف و درگیر بودن نهادهای ۱۸ گانه مرتبط با موضوع رفاه و تأمین اجتماعی، از حیث تعداد بسیار اندک‌اند. در اکثر پژوهش‌های انجام‌شده در زمینه نظام تأمین اجتماعی چندلایه به‌صورت روشن به موضوع پرداخته نشده و مواردی از پژوهش‌ها که دارای روش هستند، تکنیک‌ها و ابزارهای آمار توصیفی را مبنا قرار داده‌اند. لازم به یادآوری است تحقیقات دارای روش، تحلیل موضوع و داده‌ها را بامعنا تر و روشن تر می‌سازد و به نتایج قابلیت استناد می‌دهد. پس از مطالعه پیشینه تحقیق و به‌کارگیری نظرات خبرگان، شش شاخص اصلی و چهل‌وپنج زیرشاخص مؤثر در پیاده‌سازی این نظام شناسایی شد. سپس با درخواست از بیش از ۱۰۰ نفر از محققان و پژوهشگران سازمان‌ها و نهادهای مرتبط با حوزه نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی و اساتید فعال دانشگاه در این بخش و همچنین چند تن از نویسندگان مجلات حوزه رفاه و سیاست‌گذاری عمومی، شاخص‌های تعیین‌شده، به‌منظور بررسی میزان تأثیرات متقابل هر یک از آن‌ها بر یکدیگر و همچنین بررسی تأثیر هر عامل بر شبکه عوامل، میان محققان فوق، توزیع و جمع‌آوری شد. آنگاه با استفاده از تکنیک دیمتال داده‌ها آنالیز شد، تکنیک دیمتال مؤثر بر پیاده‌سازی نظام چندلایه را به دو دسته اثرگذار و اثرپذیر تقسیم کرد. در ادامه با به‌کارگیری روش تحلیل شبکه‌ای (ای‌ان‌پی) اوزان مرتبط با هر یک از این شاخص‌ها تعیین شد و در نهایت با کمک سناریونویسی، سناریوهایی برای آینده نظام چندلایه ارائه شد. نتایج رتبه‌بندی بیانگر آن است که مهم‌ترین و اثرگذارترین چالش‌ها، «چالش‌های صندوق‌های بیمه و بازنشستگی» و عامل «از بین رفتن تعادل منابع و مصارف صندوق‌های بازنشستگی» به‌عنوان مهم‌ترین زیرمجموعه چالش‌ها است. در ادامه در فصل چهارم با استفاده از ماتریس میزان تأثیر و عدم قطعیت، مشخص شد. دو عامل «تأمین منابع مالی پایدار» و «تعامل نهادها و سازمان‌های مرتبط با حوزه رفاه و تأمین اجتماعی» از سطح اهمیت و عدم قطعیت بالاتری برخوردار هستند. بر اساس مدل شبکه جهانی کسب‌وکار شوارتز، این دو عامل به‌منظور ارائه سناریو در محورهای ماتریس قرار گرفتند و چهار سناریوی مختلف از محل تقاطع این دو عامل ایجاد شد که عبارت‌اند از: سیمرغ افسانه‌ای، شیر در بند، کندوی بدون عسل و کشتی به‌گل نشسته..

واژگان کلیدی: نظام تأمین اجتماعی چندلایه رویکرد نرم، فرایند تحلیل شبکه‌ای، سناریونگاری.

عنوان: مسئولیت اخلاقی دولت و چالش بازاری شدن: مطالعه استخدام شرکتی در ایران پس از جنگ

دانشجو: نوح منوری

دانشگاه: تهران - دانشکده علوم اجتماعی

استاد راهنما: یوسف اباذری

سال: ۱۳۹۷

چکیده

در سال ۱۳۷۳ نوع تازه‌ای از رابطه کاری و استخدامی موسوم به «استخدام شرکتی» در بدنه دولت به رسمیت شناخته می‌شود که طی بیش از دو دهه اخیر یکی از مناقشه‌برانگیزترین مسائل حوزه کار و استخدام در ایران بوده است. شرکتی‌ها در تمام این سال‌ها با مشکلات عدیده‌ای از جمله عدم امنیت شغلی، پایین آمدن کیفیت زندگی شغلی، بهره‌کشی و بی‌عدالتی، مشکلات مالی و رفاهی، مشکلات حقوقی، فقدان تشکلهای حامی، و قدرت چانه‌زنی پایین روبه‌رو بودند. این رساله دو هدف کلی دارد. اول، توصیف این شکل از رابطه استخدامی در بدنه دولت که هم روند شکل‌گیری و گسترش و هم پیامدهای آن برای نیروهای کار و دولت را شامل شود. دوم، تحلیل چپستی و چگونگی غلبه ایده‌هایی بر سطح کلان نظام سیاست‌گذاری در ایران که زمینه‌ساز بروز طرح‌هایی همچون شرکتی کردن نیروهای کار بوده است.

برای این منظور اسناد مختلفی از جمله تمامی قوانین و مصوبات مربوط به شرکتی‌ها، گزارش‌های مطبوعاتی، پیام‌های شرکتی‌ها به رسانه‌ها، مصاحبه‌ها و اظهارنظرهای مسئولان و همچنین اسناد سیاست‌گذاری بالادستی و گزارش‌های نهادهای سیاست‌گذار بررسی شده است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که دولت دو هدف عمده از شرکتی کردن نیروهای کار داشته است: اول رفع مسئولیت از خود در قبال نیروهای شرکتی و به عبارت دیگر کاسته شدن از مسئولیت‌های دولت و دوم ایجاد بازاری برای نیروهای کار به نحوی که دولت بتواند نیروی کار را با قیمت‌های تعیین‌شده در بازار خریداری کند. این دو مورد در یک بسته کلی‌تر از سیاست‌های تحول نظام اداری جای دارد که در نهایت هدف آن این است که نقش و جایگاه و وظایف دولت را به یک تعریف مشخص برساند. این بسته شامل کاهش تصدی‌های دولت، کاستن از حجم بخش دولتی، سوق دادن دستگاه‌های دولتی به سوی ایفای وظایف اعمال حاکمیت، خرید خدمات از بخش غیردولتی، مشارکت با بخش غیردولتی و واگذاری مدیریت بخشی از واحدهای دولتی به بخش غیردولتی می‌شود. همه این‌ها رئوس برنامه‌ای است در جهت آزادسازی هرچه بیشتر اقتصاد که شرکتی کردن نیروهای کار را باید یکی از مصادیق آن دانست.

واژگان کلیدی: نیروهای شرکتی، بازار کار، نیروی انسانی، بازار آزاد، نئولیبرالیسم، سه‌جانبه‌گرایی.

عنوان: طراحی الگوی تعامل وزارت بهداشت و بیمه‌ها با تأکید بر تأمین مالی نظام سلامت ایران

دانشجو: اصلان نظری

دانشگاه: آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات - دانشکده علوم و فناوری‌های پزشکی

اساتید راهنما: مجید نیلی احمدآبادی - محمدحسن ملکی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

مشارکت عادلانه در تأمین مالی نظام سلامت یکی از اهداف اصلی نظام‌های بهداشتی درمانی در کشور است. لذا در جهت محافظت مالی مردم در برابر هزینه‌های سلامتی، تعامل بین وزارت بهداشت و بیمه‌ها برای برقراری سیستم بیمه‌های اجتماعی سلامت با هدف رسیدن به پوشش همگانی اهمیت بسزایی دارد. از این رو، تولید نظام‌های سلامت در راستای دستیابی به پوشش فراگیر و محافظت مالی باید به برقراری تعامل ساختارمند اقدام کند. مطالعه حاضر با هدف ارائه الگویی برای تعامل نظام سلامت و بیمه‌ها در حوزه تأمین مالی به انجام رسیده است.

مطالعه حاضر به صورت ترکیبی در سه فاز شناخت تجربه ملی و بین‌المللی در زمینه تأمین مالی در حوزه بیمه و سلامت به صورت تطبیقی، شناسایی عوامل کلیدی، استراتژی‌ها و ظرفیت‌های مؤثر در زمینه تأمین مالی در حوزه بیمه و سلامت به صورت مصاحبه کیفی و ارائه الگوی تعاملی و اعتبارسنجی با تکنیک دلفی و بحث گروهی متمرکز در سال ۱۳۹۶-۱۳۹۷ انجام گرفت. جامعه و نمونه پژوهش دربرگیرنده خبرگان و صاحب‌نظران در زمینه تأمین مالی در حوزه بیمه و سلامت بودند که به صورت هدفمند وارد مطالعه شدند. تحلیل داده‌های تطبیقی از طریق گروه‌بندی، داده‌های کیفی از طریق تحلیل محتوا و داده‌های کمی با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS ویرایش ۲۲ و آزمون‌های مستقل تک‌نمونه‌ای انجام شد.

یافته‌های تطبیقی در سه گروه جمع‌آوری منابع، انباشت ریسک و خرید خدمات استخراج شد. در بخش کیفی، دو حیطه مسیرهای تعاملی و مکانیسم‌های تعاملی، ۶ موضوع شامل شورای عالی بیمه، هیئت دولت، عوامل زمینه‌ای، جمع‌آوری منابع، انباشت ریسک و خرید ۲۱ زیر موضوع شناسایی شد. در مرحله اول دلفی نیز از ۴۳ گویه استخراج‌شده، ۱۲ گویه حذف و ۳۱ گویه حد توافق را کسب کردند. تمامی ۳۱ گویه در مرحله دوم دلفی تأیید شد ($p > 0/05$).

نتایج نشان داد تعامل فی‌مابین کارکردهای جمع‌آوری، خرید خدمت و انباشت با استراتژی‌ها و متولیان آن لازمه تأمین مالی نظام سلامت است. لذا در جهت برقراری تعامل، تشکیل کمیته‌های همسویی در جهت وحدت رویه میان تولید و صندوق‌های بیمه اجتماعی درمان، به‌کارگیری مفهوم اضافه برداشت، تدوین گام‌های اجرایی جهت سیاست‌های طرف عرضه و تقاضا خدمات و تعیین نحوه محاسبه و میزان حق بیمه برای ایجاد وحدت رویه عملکردی پیشنهاد می‌شود.

واژگان کلیدی: تأمین مالی، نظام سلامت، اضافه برداشت، بیمه‌های اجتماعی، تولید، تعامل.

عنوان: کشف تقلب و راهکارهای مقابله با آن در سازمان‌های بیمه‌ای با استفاده از داده‌کاوی (مطالعه موردی: سازمان تأمین اجتماعی)

دانشجو: علی حسینی

دانشگاه: پیام نور واحد قشم - دانشکده فنی و مهندسی

استاد راهنما: عباسعلی رضایی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

امروزه تقلب که قدمتی به اندازه زندگی بشریت دارد، یک کسب‌وکار چندین میلیون دلاری در سطح دنیا محسوب شده و حجم مالی آن روزبه‌روز در حال افزایش است. در سال‌های اخیر، توسعه فناوری‌های جدید راه‌های زیادی را برای متقلبان و مجرمان باز کرده است که بتوانند مرتکب قلب شوند. ایجاد یک سیستم اطلاعاتی جدید، علاوه بر تمامی مزایا و منافعی که دارد، ممکن است فرصت‌های بیشتری را برای ارتکاب تقلب در اختیار مجرمان قرار دهد به دلیل هزینه‌های بسیار زیاد مستقیم یا تقلب، بانک‌ها و مؤسسات مالی و پولی به شدت به دنبال تسریع و سرعت عمل در شناخت فعالیت‌های کلاه‌برداران و متقلبان هستند. این امر به دلیل اثر مستقیم آن بر خدمت‌رسانی به مشتریان این مؤسسات، کاهش هزینه‌های عملیاتی و باقی ماندن به‌عنوان یک ارائه‌دهنده خدمات مالی معتبر و قابل اطمینان است برای واژه تقلب در مقالات و منابع علمی، معانی مختلفی بیان شده است، لیکن آنچه در تمامی این تعاریف، مشترک و یکسان است، این است که تقلب، نوعی سوءاستفاده از منابع، در جهت منافع شخصی، به‌عمد و کاملاً غیرقانونی، تقلب در مفهوم عام، عبارت است از تحریف حقایق بااهمیت توسط کسی که می‌داند مطلبش حقیقت ندارد و با ارائه حقایق، با کمال بی‌توجهی نسبت به صحت آن‌ها و به قصد فریب دیگران در تعریف دیگر، واژه تقلب عبارت است از سوءاستفاده از سود یک سازمان بدون اینکه، لزوماً به عواقب قانونی آن منجر شود. داده‌کاوی علم بررسی داده‌ها در انبار داده‌های یک سازمان به‌منظور شناسایی، استخراج و تحلیل الگوها و روندهایی است که تصمیم‌گیری برای کسب‌وکار را تسهیل می‌کند. یکی از کاربردهای داده‌کاوی کشف تقلب در دامنه گسترده‌ای از داده‌هاست. کشف تقلب در بازارهای مختلف از ارزش بالایی برخوردار است. مطالعات انجمن بیمه انگلستان (ABI) نشان می‌دهد هزینه‌های ادعای جعلی در صنعت بیمه در بریتانیا بیش از یک میلیارد پوند در سال است. اعداد در این زمینه تکان‌دهنده هستند. حجم بازار جرائم مخابراتی دنیا به ۲۱۰ میلیارد دلار بالغ می‌شود. از کل حجم ۱۰۰۰ میلیارد دلاری صنعت بیمه دنیا حدود ۲۵ درصد آن (در بعضی حوزه‌ها مثل پزشکی تا ۴۰ درصد از فعالیت‌ها) تقلب بوده است. در این پژوهش سعی شده است تا ضمن شناسایی نقاط بحرانی تقلب در سازمان تأمین اجتماعی و به‌کارگیری تکنیک‌های داده‌کاوی حقانیت فرضیات به اثبات رسیده و راهکارهای عملی به‌منظور مقابله با آن در پایان تحقیق برای انجام اصلاحات لازم به‌صورت تفکیکی بیان گردد.

واژگان کلیدی: داده‌کاوی، تقلب در بیمه، کف تقلب، سازمان تأمین اجتماعی.

عنوان: محاسبه، ارزیابی و تحلیل روند حفاظت اجتماعی و نابرابری درآمدی، در طول برنامه‌های اول تا پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در ایران

دانشجو: لیلا واعظ مهدوی

دانشگاه: علوم بهزیستی و توان‌بخشی - گروه آموزشی مدیریت رفاه اجتماعی

استاد راهنما: میرطاهر موسوی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

هدف این پژوهش ارزیابی کلی سیاست‌های مرتبط با حفاظت اجتماعی در ایران ضمن محاسبه شاخص حفاظت اجتماعی در طول برنامه‌های اول تا پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران است.

مطالعه حاضر از نوع تحقیقات توصیفی-تحلیلی است. همچنین به لحاظ آنکه اهداف پژوهش با استفاده از داده‌های موجود بررسی شده است، این مطالعه یک پژوهش تحلیل ثانویه‌ای نیز هست. روش نمونه‌گیری از نوع تمام‌شماری است. برای بررسی حفاظت اجتماعی، از شاخص حفاظت اجتماعی (SPI) بانک توسعه آسیایی استفاده شده است.

بر اساس مطالعات به‌دست‌آمده، شاخص حفاظت اجتماعی از عدد ۰,۰۷۸ در سال ۱۳۶۸ به ۰,۲۹۶ در سال ۱۳۹۵ افزایش یافته است. به عبارتی میانگین SPI از ۰,۰۹۰ در برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به ۰,۲۱۶ در برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی رشد داشته است. میانگین SPI بیمه اجتماعی از ۰,۰۶۶ در برنامه اول به ۰,۱۷۹ در برنامه پنجم، میانگین SPI مساعدت اجتماعی از ۰,۰۲۳ در برنامه اول به ۰,۰۳۱ در برنامه پنجم و میانگین SPI برنامه‌های بازار کار از ۰,۰۰۰۶ در برنامه اول به ۰,۰۰۵ در برنامه پنجم افزایش داشته است. همچنین SPI دامنه (مزایاگیران) از ۰,۴۵۶ در برنامه اول به ۰,۷۷۴ در برنامه پنجم و SPI عمق (مصارف) از ۰,۲۹۰ در برنامه اول به ۰,۲۷۶ در برنامه پنجم ارتقا یافته است.

یافته‌ها در خصوص شاخص‌های مورد بررسی در تحقیق حاضر، نشان می‌دهند از ابتدای شروع برنامه‌های توسعه کشور، شاخص نابرابری درآمدی، یعنی ضریب جینی و سهم دهک‌های درآمدی روندی رو به کاهش طی کرده و جامعه به سمت برابری نسبی درآمدی میل کرده است. همچنین نتیجه گرفته شده است که در طول برنامه‌های اول تا پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور، روند رشد SPI و همه اجزای آن، روندی رو به بالا و افزایشی بوده است. از سویی تغییرات SPI کل بیشتر تابعی از تغییرات SPI بیمه‌های اجتماعی است و در طی این سال‌ها، سیاست‌های عمومی و کلان حوزه حفاظت اجتماعی بر ارتقای بیمه اجتماعی، تکیه داشته است. از سویی دیگر، تغییرات و میزان رشد کم SPI برنامه‌های بازار کار، بیانگر عدم برنامه‌ریزی و سرمایه‌گذاری دولت‌ها در این حیطه است.

واژگان کلیدی: نابرابری درآمدی، نابرابری اجتماعی، عدالت اجتماعی، حفاظت اجتماعی، بیمه اجتماعی، مساعدت اجتماعی، برنامه‌های بازار کار.

عنوان: شناسایی معیارهای انتخاب مدیران بیمارستان‌های دولتی در نظام سلامت ایران با استفاده از روش‌های تصمیم‌گیری چندمعیاره (MCDM) فازی

دانشجو: الهه دهقان نیری

دانشگاه: علوم پزشکی شهید بهشتی - دانشکده مدیریت و آموزش پزشکی

استاد راهنما: سعاد محفوظ‌پور

سال: ۱۳۹۷

چکیده

شناسایی و معتبرسازی مهارت‌ها و شایستگی‌های کلیدی مدیریتی به‌منظور استفاده در طراحی برنامه‌های آموزشی، تعیین و به‌کارگیری نامزدهای مناسب پست‌های مدیریتی امری ضروری است. مطالعه حاضر با هدف تعیین و اولویت‌بندی معیارهای تأثیرگذار بر انتخاب مدیران بیمارستان‌های دولتی در نظام سلامت ایران از دید خبرگان نظام سلامت انجام شده است.

این مطالعه از نظر روش پیمایشی توصیفی و از نظر هدف کاربردی بوده و دارای دو مرحله اصلی است. در مرحله اول با استفاده از مرور متون، مطالعات دربردارنده انواع متنوع شایستگی‌ها و مهارت‌های مدیریت و رهبری در مراقبت‌های سلامت در یک دوره زمانی مشخص شناسایی شده و بر اساس آن پرسشنامه‌ای طراحی شد. سپس با استفاده از تکنیک دلفی و ارسال پرسشنامه (لیکرت ۵ امتیازی)، نظرات ۱۰ نفر از خبرگان در مورد معیارها گردآوری شد. در مرحله دوم با استفاده از پرسشنامه مخصوص روش‌های MCDM نظرات ۱۰ نفر از خبرگان نظام سلامت در مورد اهمیت و روابط معیارها و زیر معیارها جمع‌آوری شد. در نهایت پس از طراحی شبکه روابط با توجه به هدف مطالعه یعنی «تعیین مهم‌ترین معیارها در انتخاب مدیران بیمارستان‌های دولتی» در نرم‌افزار Decision Super، با استفاده از روش ANP و بر اساس نظرات خبرگان، معیارها و زیرمعیارها اولویت‌بندی شدند.

بر اساس نظرات خبرگان، ۸ معیار اصلی شامل ویژگی‌های شخصیتی، ارزش‌ها، دانش مدیریت عمومی، دانش مدیریت بیمارستان، مهارت برنامه‌ریزی، مهارت سازمان‌دهی و تخصیص منابع، مهارت رهبری و مهارت پایش و نظارت و همچنین ۴۶ زیر معیار تعیین شد. در نهایت معیار «دانش مدیریت بیمارستان» با کسب میزان اهمیت ۲۰/۶۳ درصدی از دید خبرگان به‌عنوان اولویت اول در انتخاب مدیران انتخاب شد و معیارهای «مهارت رهبری» و «برنامه‌ریزی» نیز با میزان اهمیت ۱۶/۰۳ و ۱۳/۲۳ درصدی در اولویت دوم و سوم قرار گرفتند.

واژگان کلیدی: انتخاب مدیر بیمارستان، معیارهای انتخاب، تصمیم‌گیری چندمعیاره (MCDM) تکنیک دلفی، نظام سلامت ایران.

**عنوان: طراحی نظام مدیریت جانشین پروری در سازمان
تأمین اجتماعی (مورد مطالعه: اداره کل تأمین اجتماعی غرب تهران بزرگ)**

دانشجو: نوش آفرین چترچی

دانشگاه: سازمان مدیریت صنعتی، مشاوره آموزش صنعتی

استاد راهنما: اسماعیل اسدی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

تحقیق حاضر با هدف طراحی نظام مدیریت جانشین پروری در سازمان تأمین اجتماعی بررسی و انجام شد. جامعه آماری تحقیق شامل خبرگان و متخصصان در امر بیمه تأمین اجتماعی در اداره کل غرب تهران بزرگ هستند. ابزار گردآوری داده‌ها مصاحبه نیمه ساختاریافته و پرسشنامه محقق ساخته است که روایی آن به صورت روایی محتوا و با مراجعه به نظر پنج نفر از خبرگان و اساتید فن بررسی و تأیید شد. پایایی پرسشنامه نیز با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ بررسی شد که نتایج نشان می‌دهد ضریب آلفا بیشتر از مقدار مالک ۰/۷ است. لذا پرسشنامه از پایایی مناسب برخوردار است. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از روش تحلیل سلسله‌مراتبی AHP فازی و روش تحلیل تم و با به کارگیری نرم‌افزارهای Expert Choice و SPSS انجام شده است. در این تحقیق ابتدا مدل تحقیق بر اساس مدل کیم اعتباریابی شد و شاخص‌های مهم اولویت‌بندی شدند. نتایج در این بخش نشان می‌دهد که معیار ارزیابی کاندیدا با وزن نهایی ۰,۲۷۵۸، رتبه اول میزان اهمیت در تعیین جانشین پروری را داراست. پس از آن معیار تعیین خط‌مشی و روش‌ها، توسعه کاندیدا و ارزیابی نظام مدیریت و برنامه‌ریزی جانشین پروری به ترتیب در رتبه‌های دوم، سوم و چهارم میزان اهمیت در تعیین جانشین پروری قرار دارند. در مرحله دوم تحقیق و در بخش کیفی با استفاده از روش تحلیل تم و مصاحبه نیمه ساختاریافته از طریق کدگذاری باز و کدگذاری محوری به شناسایی مفاهیم، معیارها و زیرمعیارهای نظام مدیریت جانشین پروری در اداره کل تأمین اجتماعی غرب تهران بزرگ پرداخته و فاکتورهای استخراج شده با فاکتورهای مدل کیم ترکیب و در قالب مدل پیشنهادی ارائه شده است. این مدل شامل چهار معیار اصلی شرایط حداقلی (دارای ۷ زیرمعیار)، معیار ارزیابی کاندیدا (دارای ۱۵ زیرمعیار)، معیار توسعه کاندیدا (دارای ۸ زیرمعیار) و معیار ویژگی‌های شغلی و سازمانی (دارای ۸ زیرمعیار) است. و اما در بخش نهایی تحقیق به شناسایی روش اجرایی مدل پیشنهادی پرداخته شد. نتایج این بخش نشان می‌دهد که طرح جانشین پروری در سازمان تأمین اجتماعی (اداره کل غرب تهران بزرگ) می‌تواند پست‌های مدیر/ معاون اداره کل، رئیس شعبه/ رئیس اداره تخصصی، معاون شعبه/ کارشناس متخصص و مسئولین واحدهای اجرایی را پوشش دهد. همچنین نتایج مشخص کردند که مسئولیت اصلی اجرای طرح جانشین پروری و مسئولیت بازبینی آن نیز در سازمان تأمین اجتماعی (اداره کل غرب تهران بزرگ) به عهده اداره نظارت و ارزشیابی سازمان است.

واژگان کلیدی: جانشین پروری، مدل کیم، سازمان تأمین اجتماعی.

عنوان: تعیین و اولویت‌بندی معیارهای مسئولیت‌پذیری اجتماعی بیمارستان‌ها با استفاده از روش تصمیم‌گیری چندمعیاره فازی

دانشجو: فاطمه زائری

دانشگاه: علوم پزشکی شهید بهشتی - دانشکده مدیریت و آموزش پزشکی

استاد راهنما: احسان زارعی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

مسئولیت‌پذیری اجتماعی به مدیریت خوب سازمان‌ها، مدیریت به طریقی اخلاقی و پایدار و انجام مجموعه‌ای از تعهدات داوطلبانه به‌منظور مدیریت تأثیرشان بر حوزه‌های اجتماعی، زیست‌محیطی و اقتصادی و به فراهم کردن حداکثر منافع برای کل جامعه اشاره دارد. توجه به مسئولیت‌پذیری اجتماعی بیمارستان‌ها به‌خصوص در کشورهای در حال توسعه و جوامع در حال گذار از اهمیت بالایی برخوردار است. لذا، این مطالعه با هدف تعیین و اولویت‌بندی معیارهای مسئولیت‌پذیری اجتماعی بیمارستان‌ها انجام شد.

روش بررسی: مطالعه حاضر یک پژوهش توصیفی-پیمایشی است. ابتدا با استفاده از مرور متون مرتبط و با استفاده از تکنیک دلفی و نظرات خبرگان معیارها، زیرمعیارها و ابتکارات مؤثر در مسئولیت‌پذیری اجتماعی بیمارستان‌ها تعیین شد. پس از آن، به‌منظور محاسبه وزن و اهمیت هر یک از معیارها و ابتکارات مؤثر در مسئولیت‌پذیری اجتماعی بیمارستان‌ها و کنترل عدم قطعیت و ابهام موجود در عبارات کالمی از روش FAHP پیشنهادشده توسط باکلی استفاده شد.

یافته‌ها: ۶ معیار، ۹ زیرمعیار و ۵۳ ابتکار در حیطه مسئولیت‌پذیری اجتماعی مرتبط با بیمارستان شناسایی شد. این معیارها شامل رهبری و ارزش‌های بیمارستان، تأمین‌کنندگان، کارکنان، بیماران، محیط‌زیست و معیارهای اجتماعی بود. معیار بیماران با وزن موضعی ۰/۲۶۷ بالاترین اولویت و پس از آن معیارهای رهبری و ارزش‌های سازمان با وزن موضعی ۰/۲۵۰، کارکنان با وزن موضعی ۰/۲۱۶، معیار اجتماعی با وزن موضعی ۰/۰۹۳، محیط‌زیست با وزن موضعی ۰/۰۹۲ و معیار تأمین‌کنندگان با وزن موضعی ۰/۰۸۳ به ترتیب اولویت‌های دوم تا ششم را به خود اختصاص دادند.

بحث و نتیجه‌گیری: توجه به معیارهای بیماران و رهبری و ارزش‌های سازمانی، بازتابی از مسئولیت‌پذیری اجتماعی بیمارستان‌ها است و در نهایت تمرکز بر این دو معیار تأثیر بسزایی بر شهرت و تصویر بیمارستان‌ها دارد که در این صورت علاوه بر افزایش وفاداری بیماران، بازار ارائه خدمات درمانی نیز گسترده خواهد شد. بنابراین سیاست‌گذاران سلامت باید گام مؤثری در راستای پیاده‌سازی مسئولیت‌پذیری با تمرکز ویژه بر دو معیار بیماران و رهبری و ارزش‌های سازمانی بردارند. علاوه بر این تدوین استانداردها و رتبه‌بندی بیمارستان‌ها از نظر مسئولیت‌پذیری اجتماعی و پیگیری و نظارت مؤثر بر اجرای آن‌ها نیز مؤثر خواهند بود.

واژگان کلیدی: مسئولیت‌پذیری اجتماعی، بیمارستان، تصمیم‌گیری چند معیاره.

عنوان: بررسی عوامل مؤثر بر رضایتمندی بیمه‌شدگان تأمین اجتماعی از خدمات کارگزاری‌های رسمی

دانشجو: سهیل سلیمانی

دانشگاه: آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات - دانشکده علوم و فناوری‌های پزشکی

استاد راهنما: اسماعیل اسدی

سال: ۱۳۹۷

چکیده

طی سال‌های اخیر مسائلی چون شتاب تحولات محیطی، عدم اطمینان به آینده، افزایش هزینه‌ها، بزرگ شدن بیش از اندازه سازمان‌ها و نیز محدودیت‌های قانونی سبب شده است سازمان‌ها در الگوهای فکری خود تجدید نظر کنند، آن‌ها ناگزیرند برای دستیابی به مزیت رقابتی در دنیای کنونی کسب و کار، به استراتژی‌های نوین روی آورند. یکی از این استراتژی‌ها برون‌سپاری فعالیت‌ها است که امروزه یکی از فزاینده‌ترین روندهای موجود در محیط کسب و کار به‌شمار می‌رود. کارگزاری‌های رسمی با الهام از سیاست عمومی دولت مبنی بر کاهش ورود در عرصه تصدی‌گری و ارتقای امر نظارت و بهبود فرایندها و به‌منظور گرفتن جلوگیری از بزرگ شدن بدنه اجرایی سازمان به‌عنوان متولی این وظیفه خطیر نسبت به اجرایی نمودن اهداف ترسیم‌شده راه‌اندازی شده است. این گزارش در پنج فصل ارائه می‌شود: فصل اول تحت عنوان کلیات تحقیق و شامل اطلاعاتی از قبیل عنوان تحقیق، بیان مسئله، ضرورت و اهمیت تحقیق، سؤالات و فرضیات، اهداف است.

فصل دوم نیز تحت عنوان ادبیات تحقیق، در دو بخش بیان شده است: بخش اول به مبانی نظری و مفهوم‌شناسی رضایت مشتری و کیفیت خدمات، رابطه متقابل آن‌ها و بررسی مدل‌ها به‌خصوص مدل سروکوال پرداخته و در بخش دوم نیز، پیشینه تحقیق و نهایتاً چارچوب نظری و مدل مفهومی تحقیق بررسی شده است.

در فصل سوم ضمن تشریح روش تحقیق جامعه آماری و روش نمونه‌گیری، به بررسی اعتبار و روایی ابزار گردآوری داده‌ها و بیان روش‌های تجزیه و تحلیل داده‌ها و مکان انجام تحقیق پرداخته شده است.

در فصل چهارم با تکیه بر روش تحقیق کمی و پس از انجام آزمون کولموگروف-اسمیرنوف و نتیجه‌گیری نرمال بودن تمامی متغیرها و حصول اطمینان از تأیید تمامی فرضیه‌های تحقیق توسط آزمون رگرسیون چندگانه، از طریق آزمون فریدمن مشخص شد که بالاترین اولویت را بین تمامی عوامل، پاسخگویی و بی‌اهمیت‌ترین مؤلفه از بین مؤلفه‌های کیفیت خدمات را اعتماد به خود اختصاص داده است.

در فصل پایانی، پس از بیان خلاصه تحقیق، نخست یافته‌ها و نتایج تحقیق، تحلیل و تفسیر شده است و سپس پیشنهادها کاربردی و پیشنهادهایی برای تحقیقات آتی و همچنین محدودیت‌های تحقیق ارائه شده است.

واژگان کلیدی: رضایت مشتری، کیفیت خدمات، کارگزاری رسمی تأمین اجتماعی.

عنوان: ارزیابی ترجیحات جامعه برای اولویت‌بندی تخصیص منابع سلامت بین گروه‌های مختلف بیماران

دانشجو: یاسر جویانی

دانشگاه: علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران - (دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی)

استاد راهنما: محمد هادیان

سال: ۱۳۹۸

چکیده

هدف این مطالعه به دست آوردن دیدگاه جامعه راجع به تعیین این مشخصه‌ها بود. مطالعه حاضر یک مطالعه ترکیبی (کمی- کیفی) بود که در سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۸ انجام شد. در این مطالعه به منظور استخراج ترجیحات مردم تهران در سال ۱۳۹۶ از روش آزمون انتخاب‌های گسسته استفاده گردید. ابتدا از طریق مصاحبه هدفمند با ۲۵ نفر از متخصصان سلامت مشخصه‌ها و سطوح آن‌ها تعیین شد. سپس با توجه به پنج مشخصه (وضعیت اورژانسی، کاهش کیفیت زندگی در صورت عدم درمان، اثربخشی درمان، واگیردار بودن بیماری و سن بیمار) تعیین‌شده سناریوها و مجموعه‌های انتخاب با روش طرح فاکتوریل جزئی ساخته شد. با به‌کارگیری پرسشنامه ساخته‌شده به‌صورت حضوری و همچنین با استفاده از فایل الکترونیکی اطلاعات از ۵۷۹ نفر جمع‌آوری گردید. در نهایت به‌منظور تحلیل داده‌های کیفی از نرم‌افزار MAXQDA و روش تحلیل محتوا استفاده شد؛ در مطالعه کمی نیز برای تحلیل داده‌ها از دو مدل رگرسیون لجستیک شرطی و لجستیک معادلات برآوردی تعمیم‌یافته و نرم‌افزار Stata استفاده شد.

نتایج به‌دست‌آمده از مصاحبه با متخصصان سلامت در چهار درون‌مایه اصلی «نوع بیماری»، «ویژگی‌های بیمار»، «نوع درمان» و «اخلاقی و مرتبط با پاسخگویی» و ۲۱ درون‌مایه فرعی طبقه‌بندی شدند. طبق نتایج برآورد کمی با هر دو مدل، به‌جز متغیر ۱۵ تا ۶۵ سال مربوط به سن آغاز بیماری در مدل معادلات برآوردی تعمیم‌یافته تمام متغیرهای مطالعه (با مقدار احتمال کمتر از ۰.۰۵) معنادار بودند و مشخص شد که مشخصه «واگیردار بودن بیماری» که مربوط به نوع بیماری است بیشترین اهمیت را در تخصیص منابع سلامت از دیدگاه جامعه دارد. همچنین طبق نتایج هر دو مدل، جامعه بالاترین اولویت را به بیمار زیر ۱۵ سال می‌دهد که مبتلا به بیماری واگیر با شدت بسیار بالا و وضعیت خیلی اورژانسی شده است که درمان مدنظر نیز اثربخشی بالایی داشته باشد.

بر اساس یافته‌های این پژوهش از دید جامعه در صورت وجود بیماری‌های واگیردار، باید به‌سرعت برای مهار آن‌ها اقدام کرد. خصوصیات دموگرافیک مناطق مختلف از جمله وضعیت سنی می‌بایست در تخصیص منابع سلامت مالک قرار داده شوند.

واژگان کلیدی: اولویت‌بندی منابع سلامت، ترجیحات جامعه، آزمون انتخاب‌های گسسته، مشخصه، بیماری واگیر، سناریو، سن بیمار.

**عنوان: پیش‌بینی وفاداری و رویگردانی بیمه‌شدگان
خویش‌فرمای سازمان تأمین اجتماعی مبتنی بر روش
داده‌کاوی**

دانشجو: اکبر نجفی

دانشگاه: آزاد اسلامی واحد شیراز

استاد راهنما: غلامرضا ستوده

سال: ۱۳۹۸

چکیده

موضوع وفاداری و رویگردانی مشتریان، یکی از چالش‌های مهم شرکت‌ها و مؤسساتی است که خدمات و کالا را به مشتریان خود عرضه می‌کنند. سازمان تأمین اجتماعی هم در موضوع وفاداری بیمه‌شدگان خویش‌فرما برای ادامه بیمه‌پردازی، در سال‌های اخیر با چالش فوق‌مواجهه بوده است. در این پژوهش اطلاعات و شاخص‌های مهم حدود ۲۱۴۰۷ نفر در قالب ۲۷ ویژگی از بانک‌های اطلاعاتی سازمان مذکور استخراج گردید. سپس با استفاده از الگوریتم NSGA-II و تلفیق آن با شبکه عصبی چندلایه پرسپترون، تعداد هفت ویژگی مهم که دارای حداقل خطای طبقه‌بندی بودند، انتخاب شد. در ابتدا عملیات طبقه‌بندی داده‌ها با شبکه عصبی پرسپترون چندلایه بر روی داده‌های موجود و با استفاده از ۲۷ ویژگی انجام شد و دقت طبقه‌بندی ۹۷٫۶ درصد به دست آمد. پس از انتخاب بهترین طبقه‌بندی که شبکه عصبی بود، این بار عملیات طبقه‌بندی با شبکه عصبی بر روی همان داده‌ها و در قالب ۷ ویژگی انجام شد و دقت ۹۶٫۸ درصد به دست آمد. نزدیکی مقادیر دقت محاسبه‌شده در دو حالت فوق، نشان می‌دهد که عملیات پیش‌پردازش داده‌ها و انتخاب الگوریتم‌های انتخاب ویژگی و طبقه‌بندی داده‌ها به‌درستی تنظیم و پیاده‌سازی شده و استفاده از ۷ ویژگی مورد نظر برای اندازه‌گیری و استخراج داده‌های بعدی را به تأیید می‌رساند. در مرحله انتخاب بهترین طبقه‌بندی برای انجام پیش‌بینی‌های مورد نیاز، از ۳ الگوریتم شبکه عصبی چندلایه پرسپترون، الگوریتم ماشین بردار پشتیبان (SVM) و الگوریتم KNN استفاده شد که نهایتاً شبکه عصبی چندلایه پرسپترون، بهترین دقت طبقه‌بندی را با مقدار ۹۶٫۸ درصد به دست آورد. سپس برای شبکه عصبی مذکور با استفاده از ۷ ویژگی مربوط به داده‌های سال‌های ۱۳۶۷ تا ۱۳۹۵ آموزش انجام شد. از شبکه عصبی آموزش‌دیده برای پیش‌بینی وفاداری و رویگردانی مشتریان سال‌های ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ که به تعداد ۸۳۶۴ رکورد است، استفاده شد. نهایتاً این نتیجه حاصل شد که با در نظر گرفتن همه احتمالات، حدود ۲۷٫۶۵ درصد از بیمه‌شدگان خویش‌فرمای سال‌های ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ در کلاس رویگردان دسته‌بندی خواهند شد. این پژوهش و شبکه عصبی آموزش‌دیده موجود در آن، قابلیت استفاده و پیش‌بینی وضعیت وفاداری و رویگردانی برای داده‌های سال‌های آتی را داراست.

واژگان کلیدی: تأمین اجتماعی، پیش‌بینی وفاداری و رویگردانی، طبقه‌بندی، انتخاب ویژگی.

عنوان: تأثیر جو سازمانی نوآورانه بر عملکرد سازمان با نقش میانجیگری رفتارهای نوآورانه کاری در سازمان تأمین اجتماعی

دانشجو: فتنه بهرامی

دانشگاه: علوم پزشکی شهید بهشتی - دانشکده مدیریت و آموزش پزشکی

استاد راهنما: نعمت فلیحی

سال: ۱۳۹۸

چکیده

جو نوآوری و رفتار نوآورانه یکی از موضوعات نسبتاً جدیدی است که مورد توجه مدیران و مسئولان سازمان‌ها قرار گرفته است. این توجه هم حاصل انجام تحقیقات در مورد خلاقیت و نوآوری در سازمان‌ها و ابتکار است و هم حاصل مشکلاتی است که مدیران سازمان‌ها در انجام کار با آن‌ها مواجه می‌شوند که راه و روش‌های مرسوم توانایی حل این مشکلات جدید را ندارند. بنابراین در همه سطوح سازمانی، اداری، تولیدی، خدماتی و نیاز به روش‌ها و راه‌حل‌های جدید و نو کاملاً نمایان و محرز شده است. البته نوآوری در سازمان‌ها خودبه‌خود حاصل نمی‌شوند و ملزومات خاص خود را دارد. یکی از این ملزومات ایجاد یک جو سازمانی نوآورانه است. این تحقیق بر اساس هدف کاربردی و بر اساس ماهیت گردآوری داده‌ها توصیفی پیمایشی است. جامعه آماری این پژوهش متشکل از همه مدیران و کارشناسان شاغل در ساختمان ستادی سازمان تأمین اجتماعی در شهر تهران بوده و نمونه آماری مورد استفاده متشکل از ۲۹۱ نفر است. داده‌های مورد نیاز پژوهش از طریق پرسشنامه توزیع‌شده در میان این افراد جمع‌آوری گردیده و با استفاده از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری و نرم‌افزار ایموس تجزیه و تحلیل شد. بر مبنای اهداف پژوهشی، مطالعه حاضر شامل یک فرضیه اصلی و سه فرضیه فرعی است؛ نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد که از میان این فرضیات، مورد تأیید قرار می‌گیرد. به بیان دیگر و در جامعه مورد مطالعه، جو سازمانی با تأثیر میانجی رفتارهای نوآورانه کاری بر عملکرد سازمانی تأثیر مثبت و معناداری دارد. همچنین جو سازمانی به‌طور مستقیم و بدون تأثیر متغیر میانجی نیز توانسته بر عملکرد سازمانی تأثیر مثبت و معناداری داشته باشد. رابطه میان جو سازمانی با رفتارهای نوآورانه کاری نیز معنادار و مثبت ارزیابی شد. در نهایت رفتارهای نوآورانه کاری نیز بر عملکرد سازمانی تأمین اجتماعی تأثیر مثبت و معناداری داشته است.

واژگان کلیدی: جو سازمانی، عملکرد سازمانی، رفتارهای نوآورانه کاری، سازمان تأمین اجتماعی.

عنوان: تطور دال رفاه در گفتمان اقتصادی دولت‌های کارگزاران، اصلاح طلب و اصولگرا

دانشجو: سارا رحیمی

دانشگاه: علامه طباطبائی - دانشکده علوم اجتماعی

استاد راهنما: سعید وصالی

سال: ۱۳۹۸

چکیده

در آغاز، گفتمان سازندگی با تأکید بر ضرورت پیشرفت در نظام جهانی و فوریت بازسازی بحران جنگ به «چیزها» کیفیت طبیعی بخشید و با ترویج نوعی علم‌باوری و واقع‌گرایی، موجبات پیدایی اسطوره را فراهم کرد. در این زمان، جناح راست نیز علی‌رغم انتقادات خود به فرهنگ برآمده از نظام واحد جهانی، با توجه به اینکه به شیوه‌ای تجسداً آمیز و انتزاعی «انسان شیعی» را به‌عنوان عامل ممتاز تاریخ بر ساخت، قادر نبود پیامد نظم نوین را بر حیطة فرهنگ پیش‌بینی کند و از آنجا که نظم بازار را موضوعی صرفاً اقتصادی و برای پیروزی تشیع بر جهان غرب کارآمد دانست؛ به‌زودی با گفتمان اصلاحات، بر سر آن به توافق رسید. از این‌رو نشانه «عقلانیت» درون گفتمان اصلاحات حتی بیش از انگاره انسان شیعی جناح راست، آمادگی آن را یافت که التفات اسطوره را بپذیرد و به زودی درون زنجیره معانی مثل «جامعه مدنی»، «مشارکت مردمی»، «دوران نظام» و ... با «آزادی» به‌مثابه دال تهی همراه شد و توانست در تقابل با سخت‌گیری‌های منسوب به جناح راست، تمایل به رشد بخش خصوصی را تحت عناوینی چون «ممانعت از دخالت دولت در زندگی مردم» مبهم و نام‌زدوده کند و نظم بازار را از طریق مدل‌های چون دولت رانتی فاسد، اقتصاد نفتی، ناکارآمدی بخش دولتی و ... اقناع‌گر سازد.

هم‌زمان که گفتمان اصلاحات «دوران نهضت» را پایان بخشید؛ هرگونه مطالبه جمعی که دولت را به مداخله در اقتصاد وادارد؛ متصلب، ارتجاعی و استبدادی نامیده شد و بر پایه نگرشی که پیشاپیش، ناکامی‌های سیاست نوین را با کمک مفهوم «خلقیات ایرانیان» به بحران‌های فردی و اخلاقی فرو می‌کاست، نوعی اخلاقیات اقتصادی تحت عناوینی چون «کارآفرینی»، «رمز موفقیت» و ... پدیدار ساخت که در جهت نام‌زدایی از الزامات انباشت سرمایه عمل می‌کرد. هم‌زمان که اصولگرایی عدالت را بی‌ارتباط با زمینه اجتماعی حاضر به کار برد، فرصت آن را در اختیار اسطوره نهاد که یک‌بار دیگر از سخن گفتن درباره ناممکن بودن وعده‌های سر باز زند. از این پس بازار بینش غیرمدرن احمدی‌نژاد را مسئول ناکامی‌های خود معرفی کرد و بر خصلت نام‌زدوده و مبهم خود افزود. پراگویی درباره عدالت در این دوران به‌ویژه به‌واسطه نقد سیاست‌هایی چون سهام عدالت نشان داد که اسطوره بازار نه‌تنها کمتر درباره مفاهیم عدالت و رفاه سکوت می‌کند، بلکه توانسته است التفات خاص خود را به‌گونه‌ای تثبیت نماید که عقل سلیم، انباشت سرمایه را به‌عنوان مناسب‌ترین استراتژی تحقق عدالت همگانی (رفاه) بپذیرد.

واژگان کلیدی: هژمونی، اسطوره، منطق تجسد، تاریخ‌زدودگی، سیاست‌زدودگی، نئولیبرالیسم.

عنوان: نظام حقوقی حاکم بر سازمان تأمین اجتماعی از منظر نظریه «حکمرانی خوب» با تأکید بر شفافیت و پاسخگویی

دانشجو: علیرضا امیرپور

دانشگاه: آزاد اسلامی واحد میبد

استاد راهنما: نعمت فلیحی

سال: ۱۳۹۸

چکیده

امروزه سازمان تأمین اجتماعی با بیش از ۴۲ میلیون نفر تحت پوشش به عنوان بزرگ‌ترین سازمان اجتماعی و اقتصادی کشور با مشکلات و چالش‌های بسیاری روبه‌روست و رسماً دولت جمهوری اسلامی ایران چالش صندوق‌های بازنشستگی را در کنار مقولات آب و محیط زیست به عنوان ابربحران‌های رسمی کشور منظور کرده است. به نظر می‌رسد تنها راه واقعی و علمی برخورد با این بحران توسعه شاخص‌های حکمرانی خوب در این سازمان است. حکمرانی خوب طبق جدیدترین تعریف بانک جهانی، در اتخاذ سیاست‌های پیش‌بینی‌شده، آشکار و صریح دولت (که نشان‌دهنده فعالیت‌های دولت است) بوروکراسی شفاف، پاسخگویی دستگاه‌های دولتی در قبال فعالیت‌های خود، مشارکت فعال مردم در امور اجتماعی و سیاسی و نیز برابری همه افراد در برابر قانون تبلور می‌یابد. انجمن بین‌المللی تأمین اجتماعی (ISSA) از جمله نهادهای بین‌المللی محسوب می‌شود که موضوع حکمرانی خوب را در مجموعه رهنمودها و دستورالعمل‌های تخصصی گنجانده و برای هیئت‌مدیره و مدیریت سازمان‌های تأمین اجتماعی در دنیا پنج پایه اصلی و اساسی را تنظیم و تدوین کرده و بر فرایند اجرای آن‌ها نظارت می‌کند: پاسخگویی، شفافیت، قابلیت پیش‌بینی، مشارکت، پویایی.

این نوشتار به بررسی وضعیت فعلی سازمان تأمین اجتماعی و تحلیل مفهوم حکمرانی خوب در سازمان تأمین اجتماعی و موانع تحقق آن، پیش‌شرط‌های تحقق آن، نقش دولت در تحقق آن، در نهایت اصلاح ساختار و ارائه راهکارهایی برای تحقق هرچه واقعی‌تر و بیشتر حکمرانی خوب در تأمین اجتماعی (به‌ویژه مقولات نظارت، پاسخگویی و شفافیت) می‌پردازد.

واژگان کلیدی: حکمرانی خوب، سه‌جانبه‌گرایی، پاسخگویی، شفافیت، تأمین اجتماعی.

عنوان: تحلیل گفتمان انتقادی سه‌جانبه‌گرایی در نظام تأمین اجتماعی ایران

دانشجو: پیمان زینتی

دانشگاه: تهران - دانشکده علوم اجتماعی

استاد راهنما: علی اصغر سعیدی

سال: ۱۳۹۸

چکیده

بحران در نظام تأمین اجتماعی ایران، ضرورت اصلاحات را به مسئله‌ای غیرقابل اغماض بدل کرده است. در مواجهه با این ضرورت، سه‌جانبه‌گرایی هم به‌عنوان ابزار و هم به‌عنوان هدف اصلاحات، در استدلال کاربردی نمایندگان کارگران، کارفرمایان و دولت بازنمایی شده است. به‌رغم این جایگاه راهبردی، سه‌جانبه‌گرایی خود در تنگنا و نیازمند اصلاحات است. از این‌رو بررسی شکل برساخت استدلال‌های نمایندگان کارگران، کارفرمایان و دولت در بزنگاه حساس کنونی و ارزیابی انتقادی آن برای درک چشم‌انداز تغییرات پیش رو ضروری است. در این باره باید پرسید: چه استدلال‌هایی درباره سه‌جانبه‌گرایی مجال ظهور یافته‌اند؟ آیا این استدلال‌ها معتبر، قابل قبول و عادلانه هستند؟ پیرو پاسخ به این دو پرسش، از روش تحلیل گفتمان انتقادی (نسل دوم) در مطالعات انتقادی سیاست‌گذاری برای بررسی متون سیاسی حاوی استدلال‌های گروه‌های کنشگران در میدان سه‌جانبه‌گرایی استفاده شده است. این متون شامل ۵۰ مصاحبه نمایندگان کارگری و کارفرمایی درباره اصلاحات در نظام تأمین اجتماعی با مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی، ۱۰ مصاحبه دست اول با کنشگران این حوزه، ۱ مستند ویدئوی، مشاهدات از یک جلسه رسمی هیئت امنای سازمان تأمین اجتماعی و چند یادداشت و سخنرانی هستند. با کاربرد چارچوب انتقادی فرکلاف و فرکلاف در تحلیل سیاست‌گذاری، برساخت سه استدلال مرکزی نمایندگان کارگران، کارفرمایان و دولت درباره سه‌جانبه‌گرایی تفسیر شدند. یافته‌ها نمایانگر همسویی درباره ضرورت اصلاح نهاد سه‌جانبه‌گرایی بر مبنای ارزش مشارکت در سیاست‌گذاری، نظارت و تبادل اطلاعات دولت و شرکای اجتماعی است که خود نیازمند طراحی یک‌نهاد سه‌جانبه جدید و اصلاح قانون‌های برای آن است. هرچند با ارزیابی انتقادی این استدلال‌ها، روشن شد که هر سه گروه کنشگران، استدلال‌های نامعتبر، غیرمعقول و ناعادلانه‌ای در این باره دارند. چراکه تولید، تشبیت و بازتولید این استدلال‌ها در گرو کارکرد دغل‌کارانه و ایدئولوژیک آن‌ها در عقلانی و طبیعی جلوه دادن نظم حاکم و مشروعیت‌بخشی به سیاست‌های ریاضتی در آینده است. در نهایت بر اساس تحلیل یافته‌ها، سیاست‌گذاری رادیکال برای تغییر بنیادین وضعیت با محوریت گسترش دایره کنشگران به سایر بخش‌های جامعه مدنی، لغو بدون شرط محدودیت‌های حقوق سیاسی و گسترش فراگیری حقوق رفاهی ضروری دانسته می‌شود.

واژگان کلیدی: سه‌جانبه‌گرایی، گفت‌وگوی اجتماعی، تأمین اجتماعی، مطالعات انتقادی سیاست‌گذاری، تحلیل گفتمان انتقادی.

عنوان: روش جریمه برای قیمت‌گذاری مستمری‌های متغیر با مزایای تضمین حداقل برداشت

دانشجو: وضحه رحیمی

دانشگاه: تحصیلات تکمیلی علوم پایه گاوزنگ- زنجان

استاد راهنما: حسن داداشی آرانی

سال: ۱۳۹۸

چکیده

مستمری‌های متغیر یعنی درآمدهای مدت‌دار که در دوره بازپرداخت وابسته به صندوق‌ها هستند، در دهه ۱۹۷۰ در ایالات متحده معرفی شدند. در دهه ۹۰ میلادی، بیمه‌گران اختیارهای خاصی را در چنین بیمه‌نامه‌هایی تعبیه کردند؛ در این پایان‌نامه مستمری‌های متغیر با تضمین حداقل مزایای برداشت را بررسی می‌کنیم. این مزایا، در صورت تمدید قرارداد، صرف‌نظر از عملکرد بازار در جهت پرتفوی دارایی اساسی، بازگشت کل سرمایه اولیه را تضمین می‌کند. در قرارداد، نرخ برداشت تعیین شده است و وقتی که بیمه‌گذار تصمیم می‌گیرد در این نرخ یا پایین‌تر از آن برداشت کند جریمه اعمال نمی‌شود. با توجه به هزینه جریمه، بیمه‌گذار اجازه برداشت بیش از نرخ برداشت قرارداد را نیز دارد؛ نرخ برداشت از صندوق را به‌عنوان یک متغیر کنترل در نظر گرفته و تابع هدف را مجموع تنزیل شده مقادیر برداشت از صندوق و ارزش صندوق در زمان سررسید در نظر می‌گیریم. در اینجا با یک مسئله کنترل بهینه تصادفی مواجهیم که جهت حل آن از روش برنامه‌ریزی پویا استفاده کرده و آن را به یک معادله دیفرانسیل با مشتقات جزئی هامیلتون-ژاکوبی- بلمن تبدیل می‌کنیم. برای حل این معادله که دارای متغیر مکانی دوبعدی است از روش جریمه استفاده می‌کنیم و الگوریتم تفاضل متناهی را برای حل عددی آن به کار می‌گیریم. برداشت بهینه از بیمه‌نامه‌های دارای مستمری‌های متغیر با تضمین حداقل مزایای برداشت و فرمول قیمت‌گذاری این قراردادها را در حالت زمان پیوسته و گسسته به دست می‌آوریم. نتایج عددی نشان می‌دهند که ارزش جواب حاصل از مدل برداشت گسسته به مدل برداشت پیوسته آن همگراست.

واژگان کلیدی: تضمین حداقل مزایای برداشت، مستمری متغیر، مدل کنترل تصادفی منفرد، تخمین جریمه، رویکرد برداشت بهینه.

عنوان: بررسی الگوی مناسب برای تخصیص یارانه دارو با استفاده از آزمون انتخاب گسسته

دانشجو: گیتا افشارمنش

دانشگاه: علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی، دانشکده داروسازی

اساتید راهنما: غلامحسین مهرعلیان - فرزاد پیرویان

سال: ۱۳۹۸

چکیده

در این مطالعه، آزمایش انتخاب گسسته (DCE) به عنوان یک روش کیفی- کمی برای کشف ترجیحات عمومی و تصمیم‌گیرندگان انجام شد که در آن تأثیر چهار ویژگی: وضعیت سلامتی بعد از درمان، شدت بیماری، شیوع بیماری و میزان پرداخت از جیب ماهانه دارو برای بیمار، با انتخاب بین سناریوهای فرضی با استفاده از *regressions logit Conditional* بررسی شد. پرسشنامه‌های دوگزینه‌ای که ترکیبی از سطوح مختلف ویژگی‌های ذکر شده بودند به پاسخ‌دهندگان ارائه شد تا یکی از گزینه‌ها را در هر یک از آن‌ها برای تخصیص یارانه انتخاب کنند. ۵۰۰ پرسشنامه توسط افراد آموزش دیده در مناطق ۲۲ گانه به افراد ۱۸-۷۵ سال با حداقل تحصیلات متوسطه ارائه و پاسخ‌ها جمع‌آوری شد. ۴۴ پاسخ‌نامه هم از ۶۵ پرسشنامه ایمیل شده به سیاست‌گذاران و خبرگان نظام سلامت جمع‌آوری شد.

نتایج نشان می‌دهد که هر چهار ویژگی در تصمیم‌گیری تأمین مالی مهم‌اند. علاوه بر این، هم افراد و هم سیاست‌گذاران ترجیح می‌دهند یارانه را به داروهایی اختصاص دهند که باعث افزایش چشمگیر سطح سلامت افراد شود، اما این به معنی اطلاق ترجیحات به دارویی که بتواند باعث بهبود کامل بیماری شود، نیست. بیشترین تفاوت، از نظر دیدگاه دو گروه، در شکل و میزان ترجیحات حاصل از متغیر پرداخت از جیب مشاهده شد. یافته‌های مربوط به دو ویژگی دیگر در هر دو گروه مشابه بود.

این مطالعه نشان می‌دهد که مردم می‌توانند در تصمیم‌گیری‌های نظام سلامت نقش داشته باشند؛ و در این رابطه زمینه را برای مطالعات بیشتر فراهم می‌کند. نتایج این مطالعه بیان می‌کنند که مردم ایران برای تخصیص حمایت‌های مالی تأمین دارو، بیشترین اولویت را برای داروهایی در نظر می‌گیرند که میزان سلامت بیشتری را برای بیماری که از یک بیماری شدید و یا مزمن رنج می‌برد، فراهم کند؛ اما این به این معنی نیست که دولت سلامت را به هر قیمتی و یا در عالی‌ترین سطح آن تأمین کند مطلب مهم دیگری که باید مورد توجه سیاست‌گذاران قرار گیرد این است که مردم صرف‌نظر از درآمد، از تخصیص یارانه به داروهایی که هزینه بسیار بالایی دارند، حمایت نمی‌کنند. از این رو اهمیت مطالعات هزینه- اثربخشی تأیید می‌شود. ضمن اینکه اهمیت در نظر گرفتن ویژگی‌های دیگر نظیر شیوع و شدت بیماری هم تأیید می‌شود.

واژگان کلیدی: تخصیص یارانه، اولویت‌بندی، ترجیحات عمومی، آزمایش‌های انتخاب گسسته.

عنوان: بررسی فرصت‌های اجرایی کردن شفافیت سازمانی در سازمان تأمین اجتماعی

دانشجو: محمد پاکپور

دانشگاه: آزاد اسلامی واحد الکترونیکی - دانشکده مدیریت

استاد راهنما: نعمت فلیحی

سال: ۱۳۹۸

چکیده

شفافیت سازمانی به‌عنوان یکی از نمودهای خواست مدنی و شهروندی از یک‌سو و انتظارات حاکمیتی از سازمان‌ها از سوی دیگر یکی از مهم‌ترین معیارها و شاخص‌های سلامت سازمانی بوده و از عوامل توسعه اعتماد و اطمینان شهروندان به سازمان‌های دولتی و یا وابسته به دولت است. در این زمینه پژوهش حاضر به دنبال بررسی فرصت‌های اجرایی کردن شفافیت سازمانی در یکی از مهم‌ترین سازمان‌های ارائه‌دهنده خدمات اجتماعی، یعنی سازمان تأمین اجتماعی بوده است. هدف از این تحقیق شناسایی و رتبه‌بندی عوامل مؤثر بر فرصت‌های اجرایی کردن شفافیت سازمانی با استفاده از تکنیک فرایند تحلیل سلسله‌مراتبی فازی است. تحقیق حاضر یک مطالعه توصیفی-پیمایشی محسوب می‌شود که در قالب یک مطالعه موردی در سازمان تأمین اجتماعی به انجام رسیده است. جامعه آماری در این مطالعه متشکل از مدیران ارشد و میانی سازمان تأمین اجتماعی در شهر تهران بوده است که از نظرات آن‌ها به‌عنوان خبرگان، به‌منظور گردآوری و سنجش داده‌ها استفاده شده است. در این زمینه نظر ۸ خبره به‌منظور مشارکت در بخش امتیازدهی و تأیید شاخص‌ها و نیز در بخش مقایسات زوجی مربوط به روش فرایند تحلیل سلسله‌مراتبی فازی گردآوری شد. در نهایت پس از تشکیل جدول مقایسات زوجی و تعیین وزن عوامل و شاخص‌های مربوط به آن‌ها، این عوامل و شاخص‌ها رتبه‌بندی شد. نتیجه این رتبه‌بندی برای عوامل نشان می‌دهد که به ترتیب عوامل فراسازمانی، عوامل مدیریتی، عوامل فردی و عوامل سازمانی دارای اثرات مهم و قابل توجهی بر شفافیت سازمانی در سازمان تأمین اجتماعی کشور هستند. نتایج مربوط به رتبه‌بندی شاخص‌ها نیز نشان داد که ۵ شاخص برتر در زمینه شفافیت سازمانی در سازمان تأمین اجتماعی در میان ۱۶ شاخص برتر و اصلی در این زمینه به ترتیب شامل تمرکززدایی در سطح کلان، میزان تعهد و مسئولیت‌پذیری مدیریت، شفافیت مدیران در پاسخگویی و ارائه اطلاعات، وجود آموزش ضمن خدمت برای کارکنان و انعطاف‌پذیری عملکردی افراد است.

واژگان کلیدی: شفافیت سازمانی، عوامل فراسازمانی، عوامل مدیریتی، عوامل فردی، عوامل سازمانی.

عنوان: طراحی الگوی هلدینگ درمانی سازمان تأمین اجتماعی ایران

دانشجو: فریده محمدی

دانشگاه: آزاد اسلامی واحد تهران جنوب - دانشکده مدیریت

اساتید راهنما: ایروان مسعودی اصل - سعاد محفوظ پور

سال: ۱۳۹۸

چکیده

بیمارستان‌ها به‌عنوان بخش بزرگی از نظام سلامت، سهم بالایی از منابع بخش بهداشت و درمان را به خود اختصاص می‌دهند و نیازمند مدیریت علمی و شیوه‌ی اداره‌ی کارآمد در تمام سطوح‌اند. با توجه به اهمیت هلدینگ درمانی در اداره‌ی کارا و اثربخش بیمارستان‌ها، این پژوهش با هدف تعیین عوامل مؤثر بر اداره‌ی هلدینگ درمانی سازمان تأمین اجتماعی ایران و طراحی الگوی مناسب برای آن انجام شده است. ابتدا از طریق مطالعات کاربردی بوده و به روش توصیفی پیمایشی و مقطعی در سال ۱۳۹۷ انجام شده است. ابتدا از طریق بررسی ادبیات پژوهش و مصاحبه با ۱۵ نفر از خبرگان در زمینه‌ی اداره‌ی بیمارستان‌ها و هلدینگ‌های درمانی، ابعاد و مؤلفه‌های مؤثر بر اداره‌ی هلدینگ‌های درمانی استخراج و با استفاده از آن‌ها، پرسشنامه‌ی پژوهش با ۴۰ سؤال طراحی شد. سپس، پرسشنامه‌ها بین ۴۴۸ نفر توزیع و ۴۰۵ پرسشنامه تکمیل و جمع‌آوری گردید. داده‌های جمع‌آوری‌شده با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی و از طریق نرم‌افزارهای SPSS۲۳ و AMOS۲۴ تجزیه و تحلیل شد.

بر اساس نتایج تحلیل عاملی تأییدی، پنج عامل برنامه‌ریزی استراتژیک، تأمین مالی، حق تصمیم‌گیری، نظارت و ارزیابی، و پاسخ‌گویی به‌عنوان عوامل مؤثر بر اداره هلدینگ‌های درمانی شناسایی شد. این عوامل توانستند تقریباً ۷۱٫۶۴ درصد از واریانس مؤلفه‌ها را توضیح دهند. همچنین از بین عوامل شناسایی‌شده، عوامل تأمین مالی و حق تصمیم‌گیری با بار عاملی ۰٫۸۳ و ۰٫۴۴ به ترتیب بیشترین و کمترین تأثیر را بر اداره هلدینگ‌های درمانی داشتند. به‌منظور اداره بهینه و کارآمد هلدینگ‌های درمانی، ضمن توجه به همه‌ی عوامل شناسایی‌شده، بهتر است تأمین مالی و تغییر روش بودجه‌بندی و همچنین استفاده از مکانیسم‌های مناسب نظارت و ارزیابی، مورد توجه و تأکید بیشتری از سوی مدیران قرار گیرند.

واژگان کلیدی: هلدینگ درمانی، سازمان تأمین اجتماعی، اداره، بیمارستان، الگو.

عنوان: تدوین مدل انتقال یادگیری در آموزش‌های ضمن خدمت پرستاری در بیمارستان‌های وابسته به سازمان تأمین اجتماعی تهران

دانشجو: ساناز فرهاد

دانشگاه: آزاد اسلامی واحد تهران شمال - دانشکده مدیریت و علوم انسانی

استاد راهنما: محمدحسن پرداختچی

سال: ۱۳۹۸

چکیده

هدف از این مطالعه آمیخته شناسایی عوامل و مؤلفه‌های مؤثر در انتقال یادگیری به محیط کار در آموزش‌های ضمن خدمت پرستاری بود. میدان مطالعه بیمارستان‌های وابسته به سازمان تأمین اجتماعی بوده است.

این پژوهش از لحاظ هدف اکتشافی و از بعد مخاطب استفاده‌کننده پژوهش در زمره تحقیقات توسعه‌ای به‌شمار می‌آید. به‌طور واضح‌تر نحوه گردآوری و تحلیل اطلاعات و داده‌ها در این پژوهش مشتمل بر دو بخش اصلی است: در بخش اول روش تحقیق اکتشافی و تحلیل داده‌بنیاد بود. با توجه به سطح اشباع داده‌ها نمونه‌ای به حجم ۳۲ نفر متشکل از سرپرستاران، کارشناسان و مسئولین آموزش، سوپروایزران آموزشی و مدرسان و صاحب‌نظران آموزش و بهسازی منابع انسانی کادر درمانی به‌صورت نمونه‌گیری هدفمند مورد مطالعه قرار گرفتند. در بخش دوم با استفاده از روش تحقیق پیمایشی، وضعیت عوامل، مؤلفه‌ها و شاخص‌های الگوی انتقال یادگیری به محیط کار از دیدگاه پرستاران بیمارستان‌های وابسته به سازمان تأمین اجتماعی تهران استفاده شد. به این منظور شاخص‌های استخراج‌شده از مصاحبه‌ها به‌صورت کمی در قالب پرسشنامه تدوین‌شده در اختیار پرستاران بیمارستان‌های مربوطه گذاشته شد. جامعه آماری همه پرستاران بیمارستان‌های وابسته به سازمان تأمین اجتماعی تهران با تعداد ۹۶۳ و تعداد نمونه با استفاده از جدول کرجسی مورگان ۲۷۴ نفر تعیین شد.

عوامل مؤثر بر شکل‌گیری انتقال یادگیری به محیط کار در چهار طبقه عوامل فردی، عوامل آموزشی، عوامل سازمانی و عوامل فراسازمانی قرار گرفت.

نتایج به‌دست‌آمده بیان‌کننده این واقعیت است که در فرایند اجرای آموزش در بیمارستان‌ها و برای رسیدن به اثربخشی و تأثیرگذار بودن آموزش‌ها در عملکرد پرستاران و عملکرد کلی بیمارستان، باید به عواملی که بین یادگیری آموزش‌های طراحی شده و کاربرد آن‌ها در شغل مورد نظر نقش میانجی دارند توجه ویژه کرد. چراکه عدم توجه به این عوامل تأثیرگذار بر فرایند انتقال، نشان داده است که یادگیری‌ها به مرور زمان به فراموشی سپرده شده و نهایتاً درصد ناچیزی به محیط کار انتقال داده می‌شود و هزینه‌های زیادی تحمیل بیمارستان می‌گردد، بی‌آنکه سودی را عاید بیمارستان‌ها کند.

واژگان کلیدی: انتقال یادگیری، تدوین مدل، آموزش‌های ضمن خدمت پرستاری، بیمارستان‌های تأمین اجتماعی.

عنوان: شناسایی عوامل مؤثر بر وفاداری بیمه‌شدگان سازمان تأمین اجتماعی با استفاده از عقیده‌کاوی

دانشجو: علیرضا حسن شاهی

دانشگاه: آزاد اسلامی واحد شیراز

استاد راهنما: امیررضا استخریان حقیقی

سال: ۱۳۹۸

چکیده

از آنجاکه بیمه‌شدگان در مرکز توجه سازمان تأمین اجتماعی قرار دارند و موجب سودآوری و موفقیت این سازمان هستند، وفاداری بیمه‌شدگان عاملی کلیدی برای این سازمان محسوب می‌شود. این سازمان با تحت پوشش قرار دادن بیش از ۵۰ درصد از جمعیت ایران به‌عنوان بزرگ‌ترین سازمان بیمه‌ای کشور برای اینکه بتواند به بهترین نحو وفاداری بیمه‌شدگان را مدیریت کند، باید بتواند به بهترین شکل با بیمه‌شدگان خود ارتباط داشته و نیازها و خواسته‌های آن‌ها را شناسایی کند. در پژوهش حاضر برای بهبود وفاداری بیمه‌شدگان به سازمان با استفاده از تکنیک عقیده‌کاوی و به کمک الگوریتم ULMFIT نظرات بیمه‌شدگان را به سه دسته مثبت، منفی و خنثی تقسیم کردیم. دقت بیش از ۹۰ درصد الگوریتم فوق در این پژوهش با تعداد کم از حجم نمونه کارایی بالایی آن را نشان می‌دهد. سپس در بخش خوشه‌بندی ما با استفاده از گراف ترسیم‌شده تعداد خوشه‌ها را تعیین و به کمک الگوریتم KMeans عملیات خوشه‌بندی نظرات را انجام دادیم. در انتها با تجزیه و تحلیل نتایج خوشه‌ها به عوامل مؤثر بر وفاداری بیمه‌شدگان دست یافتیم که این پارامترهای مهم و تأثیرگذار از دیدگاه بیمه‌شدگان در نظر گرفته شده است و به رضایت مشتری توجه و نیازمندی‌های آنان برآورده می‌شود و ایده‌های لازم از بیمه‌شدگان کسب شده است. نتایج تجزیه و تحلیل خوشه‌بندی نظرات، مواردی از قبیل تغییر روش گزینه امنیتی برای ورود به سامانه، عدم ارجاع بیمه‌شدگان به شعبه، اصلاح مشکلات نمایش سامانه بر روی مرورگر موبایل، عدم سخت‌گیری در انتخاب گذرواژه توسط بیمه‌شدگان و ... است که عمل به آن‌ها باعث وفادار نمودن بیمه‌شدگان به سامانه مشاهده سوابق تأمین اجتماعی می‌شود که نتیجه آن ایجاد وفاداری آن‌ها به سازمان تأمین اجتماعی است و این موارد، اصولی مهم و اساسی در راستای موضوع مشتری‌مداری است.

واژگان کلیدی: الگوریتم ULMFIT، سازمان تأمین اجتماعی، عقیده‌کاوی، خوشه‌بندی، وفاداری مشتری.

عنوان: تحلیل جنسیتی سیاست‌گذاری اجتماعی در ایران پس از انقلاب اسلامی (سیاست‌های اشتغال، آموزش و تأمین اجتماعی)

دانشجو: مریم ابراهیمی

دانشگاه: علامه طباطبایی - دانشکده علوم اجتماعی

استاد راهنما: علی اکبر تاج مزینانی

سال: ۱۳۹۹

چکیده

هدف از این مطالعه شناسایی رویکرد جنسیتی حاکم بر سیاست‌گذاری در حوزه‌های آموزش، اشتغال و تأمین اجتماعی و تحولات آن در سال‌های پس از انقلاب اسلامی است. رویکرد مورد استفاده، تحلیل جنسیتی است که از ابزار تحلیل محتوای کیفی با حفظ سوژگی محقق استفاده شده است. با این هدف اسناد و مصوبات نهادهای اصلی سیاست‌گذار در حوزه زنان شامل دولت، مجلس شورای اسلامی، مجمع تشخیص مصلحت نظام و شورای عالی انقلاب فرهنگی در حوزه‌های مورد نظر تحلیل محتوای کیفی شد و برای شناخت بیشتر با ۲۲ نفر از متخصصان هریک از حوزه‌ها و زنان فعال در حوزه زنان، از جمله نمایندگان مجلس و مدیران معاونت امور زنان و زنان مؤثر در سیاست‌گذاری زنان مصاحبه شد. یافته‌های این تحقیق نشان می‌دهد که نهادهای مختلف سیاست‌گذار در حوزه زنان دارای رویکردهای مختلفی نسبت به مسئله زنان هستند که گفتمان‌های سیاسی این وضعیت را تقویت کرده‌اند. به عبارتی تفاوت آراء تبدیل به تخصص‌های گفتمانی شده است و میدان سیاست‌گذاری زنان را پیچیده‌تر ساخته است. در هریک از حوزه‌ها طیفی از رویکردها از تمایز محوری تا تشابه در حقوق قراردادی و قدرت‌بخشی برابر وجود دارد که تحت تأثیر گفتمان مسلط و کلیت رویکرد کلان سیستم و گفتمان‌های حاکم بر جامعه و تحولات آن در نوسان است. در حوزه آموزش این طیف از تمایز محوری مورد به سمت تمایز کمتر و تشابه بیشتر در حرکت بوده است. در حوزه اشتغال اگرچه رویکرد تمایز محور مبتنی بر اولویت نقش مادری و همسری و ثانویه بودن امر اشتغال زنان دارای اولویت بوده است، اما در سطح کلان ضرورت اشتغال زنان و یا نقش درآمدزایی زنان پذیرفته شده است، اما با موانع مختلف اجرایی و فقدان سیاست‌های متنوع و متکثر و مناسب با شرایط زنان مواجه است. در سیاست‌های تأمین اجتماعی رویکرد پدرمآبانه و حمایتی در جهت گسترش رویکرد بیمه‌ای پذیرفته شده است، اما همچنان رویکرد تبعی و حفظ تمایز غلبه دارد. به صورت کلی مقولاتی چون گذار سیاستی، تشنگ آراء، تقلیل امر سیاست‌گذاری، فقدان سازوکار اجرایی و گفتمان منحصربه‌فرد تفاوت در سیاست‌گذاری حوزه زنان قابل شناسایی است که وضعیت کلان سیاست‌گذاری در این حوزه را نشان می‌دهد. این مطالعه با توجه به حساسیت‌های ساختار سیاست‌گذاری زمینه مدلی را در خصوص تحلیل رویکرد نهادهای انتخابی مستقیم و غیرمستقیم در حوزه زنان در جهت شناسایی رویکرد کلی آن‌ها در راستای تقویت خانواده و یا سیاست‌گذاری دوستدار زنان و شامل مؤلفه‌های ارزش‌ها، فرایندها، زبان سیاست‌گذاری و هویت پیشنهاد می‌دهد.

واژگان کلیدی: تحلیل جنسیتی، گفتمان‌های جنسیتی، آموزش، اشتغال، تأمین اجتماعی.

عنوان: طراحی مدل ارائه هم‌زمان بیمه پایه و مکمل خدمات درمانی در سازمان تأمین اجتماعی

دانشجو: علی جواد کریمی

دانشگاه: آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی - دانشکده ادبیات و علوم انسانی

استاد راهنما: اسفندیار محمدی

سال: ۱۳۹۹

چکیده

انسان همیشه در معرض خطر انواع مختلف بیماری‌هاست و به‌ناچار برای بهبود و معالجه، متقبل هزینه‌های سنگین پزشکی و مخارج بیمارستانی می‌شود. به‌منظور کمک به مردم در چنین مواردی، طرح‌های گوناگون بیمه درمان به‌صورت پایه و مکمل، اما به‌صورت مجزا توسط سازمان‌ها و شرکت‌های مختلف بیمه‌گر ارائه می‌شود. هدف این پژوهش طراحی مدل ارائه هم‌زمان بیمه پایه و مکمل در سازمان تأمین اجتماعی ایران، برای حل مسائل بیمه درمانی جامعه هدف و نیز سازمان در این حوزه است.

این پژوهش از نظر هدف کاربردی با رویکردی ترکیبی بوده، که در بخش کیفی بر اساس روش داده‌بنیاد و با تمرکز بر مصاحبه نیمه‌ساختاریافته و در بخش کمی بر اساس روش اکتشافی و استنباطی اجرا شده است. جامعه آماری آن شامل مدیران و کارشناسان خبره در زمینه بیمه درمانی در سازمان تأمین اجتماعی کشور هستند، که نمونه‌گیری به‌صورت هدفمند انجام و در بخش کیفی تا رسیدن مقوله‌ها به اشباع (۱۵ نمونه) ادامه یافت.

بعد از احصای داده‌ها و استخراج مفاهیم (۲۲۵ مفهوم) و دسته‌بندی آن‌ها در ۴۲ مقوله فرعی و نهایتاً ۱۷ مقوله اصلی، مدل نهایی طراحی و مشخص شد. در بخش کمی نیز بر اساس شاخص‌های برازندگی، محرز گردید که داده‌ها با ساختار عاملی زیربنای نظری تحقیق، برازش مناسبی داشته و همسو با آن‌ها بوده‌اند.

با توجه به ابعاد مدل، سازمان تأمین اجتماعی نیاز مبرم به اجرای طرح مذکور دارد و می‌تواند بر اساس ظرفیت‌های منحصر به فرد خود، آن را اجرا و بسیاری از مسائل بیمه‌شدگان و سازمان در حوزه بیمه درمان را رفع نماید.

واژگان کلیدی: بیمه، بیمه درمانی پایه، بیمه درمانی مکمل، سازمان تأمین اجتماعی، درمان مستقیم سازمان.

**عنوان: الگو و سازوکار ساماندهی ساختار و قواعد صندوق‌های
بازنشستگی؛ با مطالعه تطبیقی در نظام حقوقی کشورهای
اتحادیه اروپایی**

دانشجو: آیدین باقری حامد

دانشگاه: آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات - دانشکده حقوق و علوم سیاسی

استاد راهنما: محمدرضا مجتهدی

سال: ۱۳۹۹

چکیده

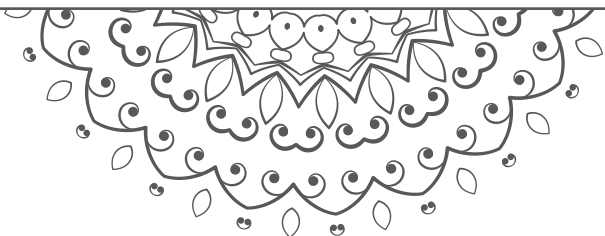
در حال حاضر بازنگری کلی و انجام اصلاحات در حوزه قوانین و مقررات صندوق‌های بازنشستگی و همچنین اداره و مدیریت این صندوق‌ها، از اولویت‌های اجرایی مهم ساماندهی است و تدابیر اندیشیده‌شده (الگوها) باید به سمت‌وسوی تغییر جلدی اوضاع، ارتقای کارآمدی صندوق‌ها و مصرف بهینه و عاقلانه منابع، با صیانت مدبرانه در عدم ورود صدمه به مزایای حمایتی بازنشستگان، انجام پذیرد. الگویی که کشورهای اتحادیه اروپا در قبال صندوق‌های بازنشستگی به کار گرفته‌اند، نشان از آینده‌نگری، توأمان با جامع‌نگری دارد. همچنین در برنامه‌های صندوق‌های بازنشستگی به سیاست اشتغال، در کنار فراگیری برای تمام اقشار جامعه اعم از شاغلان و بیکاران، توجه می‌شود. بدین منظور تدابیری برای نحوه سرمایه‌گذاری و پایداری صندوق‌ها هم در نظر گرفته می‌شود. آنچه در ساماندهی و الگو در نظام صندوق‌های بازنشستگی کشورهای اتحادیه اروپا می‌تواند برای سیاست‌گذاران در ایران مورد توجه باشد. توجه به سیاست‌های اقتصادی و جمعیت‌شناختی، در کنار نظم بخشیدن به مقررات قانونی حذف تدریجی تشکیلات اضافی و کاهش هزینه‌ها، برای استمرار خدمات صندوق‌های بازنشستگی است. در این رساله، به‌منظور بررسی الگو و ساماندهی صندوق‌های بازنشستگی در فصل اول به کلیات تحقیق و مسائل کلی ناشی از آن توجه شده است. در فصل دوم به ترسیم وضعیت فعلی و مشکلاتی که در مسیر صندوق‌های بازنشستگی وجود دارد، در قالب ادبیات و پیشینه تحقیق و ضرورت توجه جدی در شناسایی ریشه‌های بحران، پرداخته شده است. فصل سوم و چهارم، درصدد ارائه راه‌حلهایی برای مقابله با مشکلات صندوق‌های بازنشستگی و این راهکارهای عملی، با نیم‌نگاهی به تجارب موفق کشورهای عضو اتحادیه اروپا و بهره‌گیری از نتایج اقدامات این کشورها در خصوص صندوق‌های بازنشستگی و بازنشاسایی نقاط ضعف در ایران، به اهمیت تغییرات یا حفظ حقوق مکتسبه افراد مورد توجه قرار گرفته‌اند. به‌عنوان نتیجه و ماحصل تحقیقات در این رساله، این امر دریافت می‌شود که اصلاحات در نظام صندوق‌های بازنشستگی ایران، مستلزم رویکردی همه‌جانبه در سیاست‌گذاری‌ها و عزمی قوی برای آغاز تغییرات بنیادین است. جای‌نهادی که به‌طور مستقل، با تمشیت امور در صندوق‌های بازنشستگی مبادرت کند، کاملاً احساس می‌شود تا رویه‌ها را اصلاح و رویکردهای بهینه را به صندوق‌های بازنشستگی منتقل سازد.

واژگان کلیدی: صندوق‌های بازنشستگی، تأمین اجتماعی، کشورهای اتحادیه اروپا.

گزیده‌ای از مجموعه محصولات منتشرشده
مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی
در يك نگاه

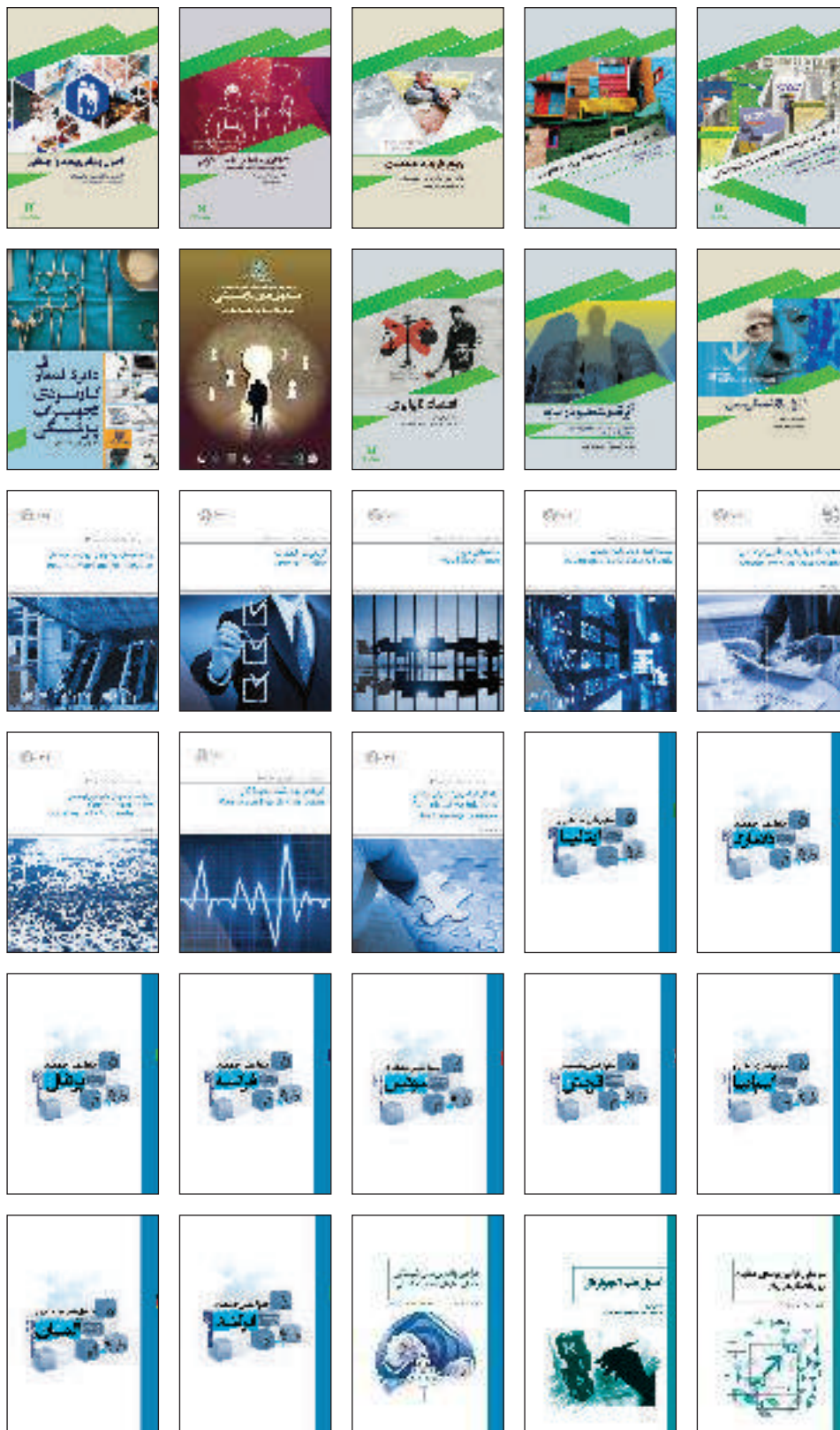

گزیده‌ای از مجموعه کتاب‌های منتشرشده

کارنامه پژوهشی و انتشاراتی
مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی

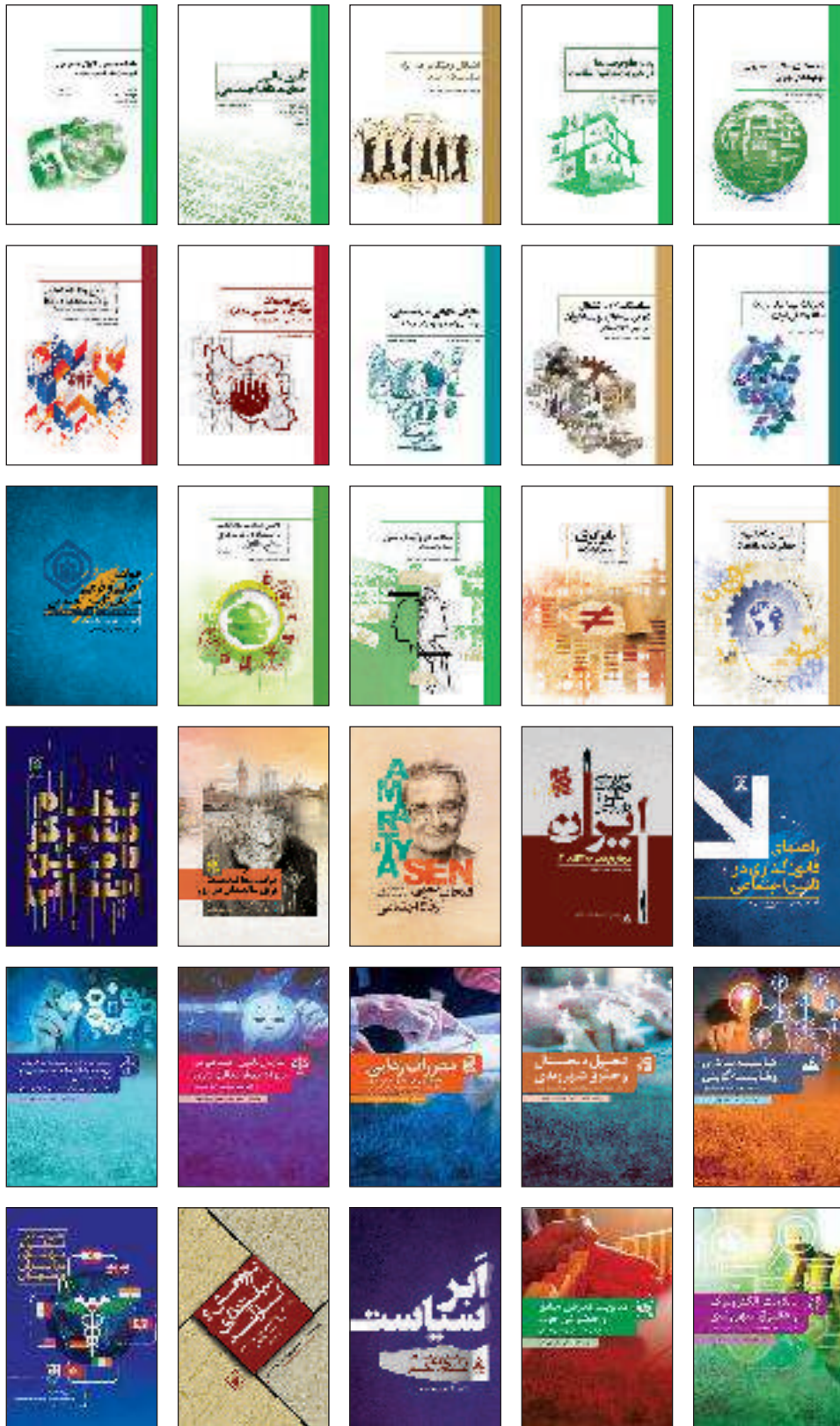
گزیده‌ای از مجموعه کتاب‌های منتشرشده

موسسه عالی پژوهش تامین اجتماعی

گزیده‌ای از مجموعه کتاب‌های منتشرشده

کارنامه پژوهشی و انتشاراتی
مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی

مجموعه بخشنامه‌های منتشرشده

گزیده‌ای از مجموعه گزارش‌های منتشرشده

کارنامه پژوهشی و انتشاراتی
مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی

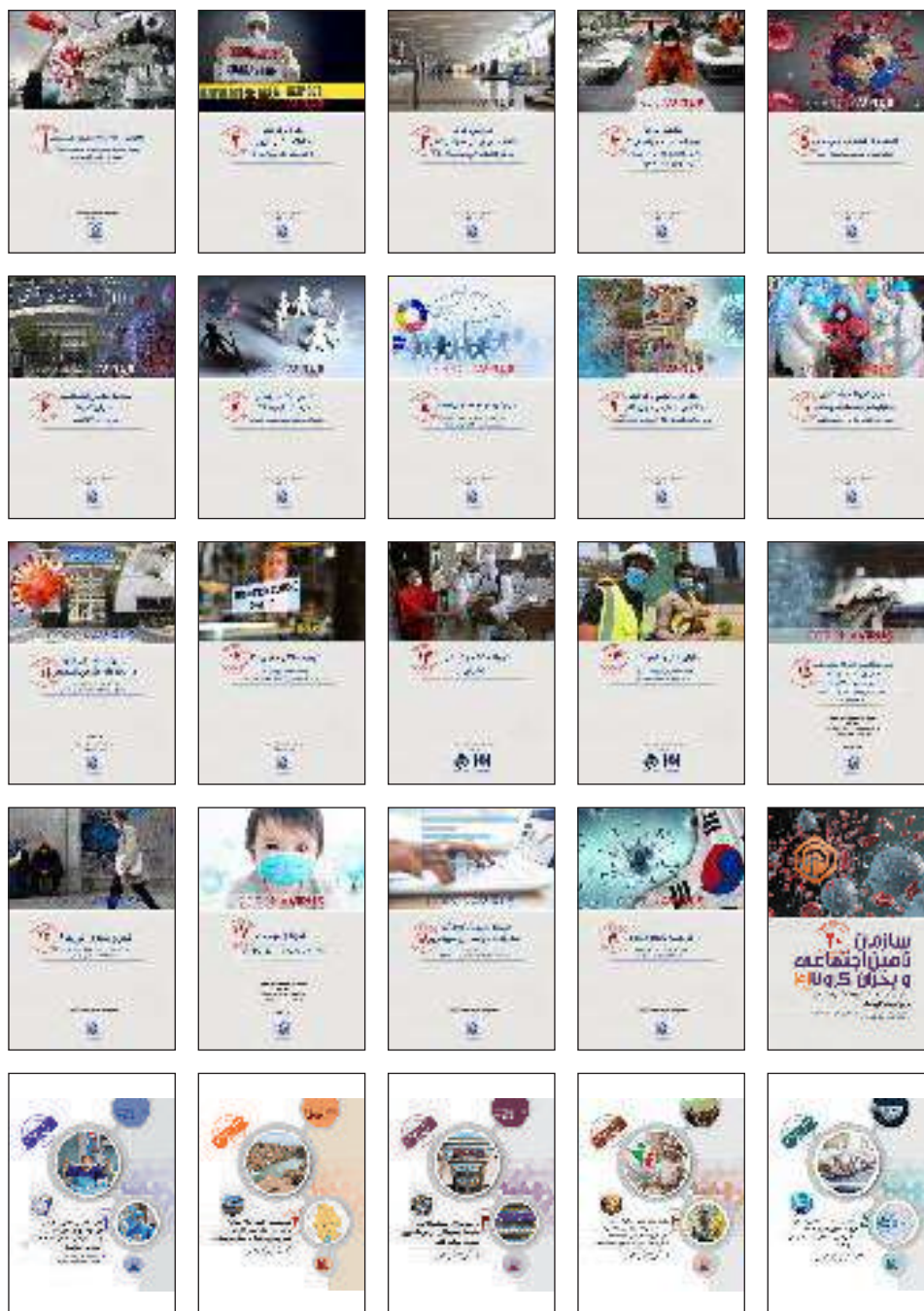
گزیده‌ی از مجموعه گزارش‌های منتشرشده

موسسه عالی پژوهش تامین اجتماعی

گزیده‌ای از مجموعه گزارش‌های منتشرشده

کارنامه پژوهشی و انتشاراتی
مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی

